

**Coordonator
PUIE CRINA**

**CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING
ÎN ȘCOALĂ**

**HOTAR
Iulie, 2022**

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN
BIHOR

Coordonator

PUIE CRINA

CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING ÎN ȘCOALĂ

HOTAR
Iulie, 2022

Broșură realizată sub sigla Erasmus+, în cadrul Simpozionului Județean intitulat:
„Creativitate, originalitate și wellbeing în școală”, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar
Județean Bihor și Casa Corpului Didactic Bihor.

Coordonator proiect: prof. Crina Puie

Echipa de realizare a simpozionului județean:

- prof. Alpărean Mirela
- prof. Chirila Cristina
- prof. Lascău Mădălina
- prof. Mateiaș Ioana
- prof. Pop Cristina
- prof. Puie Crina

Ediția: I (apariție ocazională)

An: 2022

Luna: Iulie

Apariție ONLINE

COD ISBN: 978-973-0-36868-0

Tehnoredactare: prof. Crina Puie
prof. Călin Bodea
prof. Mădălina Lascău
prof. Mirela Alpărean

CUPRINS

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII COPIILOR	8
PROF. ÎNV. PREȘC. ALIMAN ADELINA, G.P.P. "STELUȚELE MĂRII", CONSTANȚA.....	8
BUNĂSTAREA PREȘCOLARULUI-PREOCUPAREA EDUCATOAREI.....	11
PROF. ÎNV. PREȘC. NEAGU ALINA ȘI MĂRCĂȘANU MARIA LUMINIȚA,	11
GPP LUMEA COPIILOR TOPOLOVENI, JUDEȚUL ARGHEȘ	11
PROMOVAREA ȘI VALORIFICAREA STIMEI DE SINE ÎN MEDIUL ȘCOLAR	14
PROF. ÎNV. PRIMAR ALPĂREAN FLORINA MIRELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 HOTAR	14
PERCEPȚIE ȘI REALITATE, METODE NOI DE PREDARE ÎN GRĂDINIȚA ONLINE	16
PROF. ANDOR IOANA – FELICIA ȘI PROF. NICORUȚ NICOLETA ADINA GPP NR. 56, ORADEA.....	16
VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ȘI A STĂRII DE BINE	18
PROF. VALENTINA ANTAL, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 BRUSTURI	18
CREATIVITATEA ELEVILOR – DE LA DIAGNOZĂ LA PROGNOZĂ, DE LA MODEL LA ACȚIUNE. CREATIVITATEA MATEMATICĂ.....	20
PROF.ÎNV.PRIMAR ANTOHE GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 NEGOIEȘTI ȘTEFAN CEL MARE, BACĂU	20
METODE ȘI TEHNICI INTERACTIVE	23
PROF. ÎNV. PRIMAR: AVRAM GABRIELA, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BAIA MARE.....	23
PLAN DE IMPLEMENTARE <i>CHARACTER FIRST</i>.....	26
<i>PROIECTUL STUDIULUI TEMATIC ÎN ALTERNATIVA STEP BY STEP</i>.....	26
PROF. BACIU IONELIA-DORINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANGHEL SALIGNY” FOȘANI, VRANCEA	26
PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE-POVESTEA LEGUMELOR.....	29
INSTITUTOR. BARA MELINDA ,GRĂDINIȚA CU P.P., LICURICI”, CLUJ-NAPOCA	29
EXERCIȚII PENTRU STIMULAREA CREATIVITĂȚII ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR	32
PROF. ÎNV. PREȘOLAR: BERINDE DENISA-VASILICA ȘI TĂMIȚAN RALUCA FLAVIA.....	32
CREATIVITATEA ÎN ȘCOALĂ	34
PROF. BIREȘ ROZALIA, ȘCOALA PRIMARĂ NR 2 FĂGETU, JUD. SĂLAJ.....	34
PROIECT EDUCATIV-”O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING”	36
PROF. BODEA CAMELIA, LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ȘUNCUIUȘ	36
SERBAREA – ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ ÎN GRĂDINIȚĂ.....	40
PROF. BOGDAN ȘTEFANIA ȘI SAFTA ELIZA, GPP RAZĂ DE SOARE, PITEȘTI	40
CREATIVITATEA DE TIP ȘCOLAR.....	43
PROF. BOȘCOR MIHAELA VIOLETA, ȘCOALA GIMN. NR.1 NEGOIEȘTI ȘTEFAN CEL MARE, BACĂU.....	43
SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI ÎN ȘCOALĂ (ÎN FORMAT FIZIC ȘI ONLINE). COMUNICAREA	46
PROF. ADRIAN BOTICI, ȘCOALA GIMNAZIALĂ AUȘEU.....	46
METODE ȘI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ȘCOALĂ, ATÂT ÎN FORMAT FIZIC CÂT ȘI ONLINE	48
PROF. BUJENIȚĂ VIVIANA MONICA ȘI PLETEA MARIA, COLEGIUL DE INDUSTRIE ALIMENTARĂ ”ELENA DOAMNA”, GALAȚI	48
MATEMATICA, STARE DE BINE?	50
PROF. BULGARU BIANCA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 HOTAR	50
DEZVOLTAREA ÎNCREDERII ELEVILOR ÎN PROPRIILE CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	52
PROF. BODEA CĂLIN AURELIAN, LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 ȘUNCUIUȘ	52

STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE UTILIZATE LA DISCIPLINA BIOLOGIE	54
PROF. CĂLIN NICOLETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GEORGE BACOVIA" BUCUREȘTI.....	54
PREDAREA ÎN MEDIUL ONLINE.....	57
PROF. CĂLINESCU ANCA ȘI STANCIU DANIELA, ȘCOALA GIMN. „GEORGE VOEVIDCA” CÂMPULUNG MOLDOVENESC.....	57
CREATIVITATEA.....	59
PROF. CRISTINA CHIRILA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR.....	59
JOCUL, PRINCIPALA METODĂ INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ UTILIZATĂ ÎN GRĂDINIȚĂ.....	62
PROF. ENUȚĂ CAMELIA, GRĂDINIȚA LIZUCA, JUD.GALAȚI	62
SPRIJINIREA ELEVILOR CU HIPOACUZIE LA CURSURILE ONLINE	65
PROF. LILIANA CANALAȘ, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ „ORIZONT” ORADEA.....	65
METODE ȘI PROCEDEE DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE MATEMATICE	67
PROF.ÎNV.PRIMAR CERCEL LAURA MIHAELA, ȘC. GIMN. "MIHAI VITEAZUL" TÂRGOVIȘTE.....	67
CREATIVITATEA ȘI STIMULAREA COMPORTAMENTULUI CREATIV ÎN GRĂDINIȚĂ	70
PROF. CHEREGI ANA MARIA, G.P.P. NR.45 ORADEA	70
STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE PENTRU FORMAREA COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN CICLUL PRIMAR	72
PROF. CÎLȚARU MARIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 „GEORGE USCĂTESCU”	72
ÎNVĂȚĂM SĂ NE CONECTĂM!.....	75
PROF. CIOBANU CRISTINA VIOLETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU VLAHUȚĂ”, IAȘI.....	75
METODE DE ÎNVĂȚARE ACTIVĂ - METODA / TEHNICA LOTUS (FLOAREA DE NUFĂR).....	77
PROF. CIOBANU IONELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘERBAN CIOCOLESCU – GĂEȘTI	77
METODE DE DEZVOLTARE A GÂNDIRII CRITICE- JURNALUL REFLEXIV.....	81
PROF. STANA COCA, COLEGIUL NAȚIONAL "VLADIMIR STREINU " GĂEȘTI	81
FEMEIA-ÎNGER ÎN POEZIA LUI EMINESCU	84
PROF. COMORAȘU AURA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ SASCUT, SASCUT, BACĂU.....	84
JOCUL, METODĂ INTERACTIVĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE A LIMBII ENGLEZE	86
PROF. COSMA LAVINIA GEORGIANA, LIC. TEHN. SPECIAL PT. COPII CU DEFICIENȚE AUDITIVE BUZĂU.....	86
METODE INOVATIVE ȘI DIFERITE PRACTICI UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ.....	88
PROF. COSMA IOANA ȘI TUNS IOANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AVRAM IANCU” ALUNIȘ	88
METODE DE EVALUARE FOLOSITE LA GRUPELE CU PREDARE ÎN LIMBA GERMANĂ.....	91
PROF. CZEGLÉDI EMÓKE, GPN NR.45, ORADEA.....	91
CREATIVITATEA ÎN PROIECTELE EDUCAȚIONALE MUZICALE	93
PROF. PETRONELA DAMIAN, PALATUL COPIILOR IAȘI	93
ÎNVĂȚĂTORUL CREATIV ȘI ELEVUL CREATIV	95
PROF. DAVID ALINA-SONIA, ȘCOALA GIMN. NR.1 NEGOIEȘTI, ȘTEFAN CEL MARE, BACĂU.....	95
ÎNVĂȚAREA PRIN PICTOGRAME	97
PROF. DEACONESCU LUMINIȚA, GRĂDINIȚA SPECIALĂ „SFÂNTA ELENA,, PITEȘTI ARGEȘ.....	97
CREATIVITATEA ȘI ROLUL EI ÎN PROCESUL PREDĂRII	100
EDUC.: AMBRO DENISA, GPP NR. 23, ORADEA	100

PROIECT DIDACTIC –POVESTEA ORIGAMI!	102
PROF. DICULESCU ANCA LOREDANA, LICEUL DE TURISM ȘI ALIMENTAȚIE “DUMITRU MOȚOC”, GALAȚI	102
CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING ÎN ȘCOALĂ ACTIVITĂȚILE OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ.....	104
PROF.ÎNV.PREȘC.: DINESCU RAMONA-IOANA, G.P.P. ,, PUI DE LEI” PITEȘTI.....	104
CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE ÎN ÎNVĂȚARE- PREDAREA CREATIVĂ – ÎNVĂȚAREA CREATIVĂ.....	107
PROF. DRAGOMIR ANGELA, LICEUL TEHNOLOGIC „TUDOR VLADIMIRESCU” ,GALAȚI	107
UTILIZAREA MIJLOACELOR AUDIO-VIZUALE CA INSTRUMENTE MOTIVAȚIONALE ÎN SALA DE CLASĂ.....	110
PROF. ERŐS ALEXANDRA MONICA, LICEUL TEHNOLOGIC „MATEI CORVIN” HUNEDOARA.....	110
CREATIVITATEA - REPERE PSIHO-PEDAGOGICE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR	112
PROF. FELICAN LEONTINA, G.P.P. CĂSUȚA CU POVEȘTI, BISTRIȚA.....	112
ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN STIMULAREA GÂNDIRII ELEVILOR PRIN ORELE DE LITERATURĂ.....	114
PROF. FERIOIU MARIA, LICEUL TEHNOLOGIC TISMANA, GORJ	114
METODE DE EVALUARE-“COPACUL IDEILOR “ ȘI “DIAGRAMA VENN” (EXEMPLE DE BUNE PRACTICI)	117
PROF.ÎNV.PREȘCOLAR FODOR ADINA CLAUDIA, G.P.P NR.53 ORADEA	117
METODE INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE	121
PROF. FOFIU IOANA FLAVIA, GPP NR.53 ORADEA	121
METODE LUDICE DE PREDARE LA ORA DE LIMBA FRANCEZĂ.....	123
PROF. CONSTANTIN GABRIELA-ALEXANDRA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 150, SECTOR 5, BUCUREȘTI	123
ROLUL ȘCOLII ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR.....	126
PROF. ÎNV. PRIMAR GHEORGHITĂ CEZARINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ,, MIHAIL ANDREI” BUHUȘI	126
„PROFESORUL DE AZI...PROFESOR CREATIV”	129
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR GOREA ALEXANDRA, GPP PLAYFUL LEARNING, CLUJ-NAPOCA.....	129
PLATFORME PENTRU GESTIONAREA CLASELOR, A RESURSELOR DE ÎNVĂȚARE ȘI A PROGRESULUI ȘCOLAR ..	131
PROF. GORESCU CARMEN, LICEUL TEORETIC,,DR. MIHAI CIUCĂ”SĂVENI, JUD BOTOȘANI	131
ASPECTE PRIVIND FOLOSIREA EXERCIȚIILOR PLIOMETRICE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII VITEZEI DE DEPLASARE LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR	134
PROF. HOSU ANDREI, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR.....	134
ÎNVĂȚAREA ONLINE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	136
PROF. METODIST EDUCAȚIE TIMPURIE IACOB GABRIELA COSMINA, ȘCOALA PROFESIONALĂ ,,OVIDIU DRIMBA,, LUGAȘU DE JOS	136
ȘCOALA TRANSFORMATOARE	140
PROF. İLEA LUMINIȚA-MARIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2 ȚEȚCHEA.....	140
JOCUL DIDACTIC – MIJLOC DE MOTIVARE PENTRU ÎNVĂȚARE	145
PROF. İOȚA CORNELIA İONELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ,,PETRACHE POENARU,, BRĂDEȘTI	145
TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE	147
PROF. İSTRATE LOREDANA, CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ,,İLISABETA POLIHRONIADE”, VASLUI.....	147
ALFABETUL CREATIVITĂȚII	149
PROF. VALERICA İSTRATE, ȘCOALA PROFESIONALĂ HOLBOCA	149
STAREA DE BINE ÎN ȘCOALĂ	151
PROF. LASCĂU MĂDĂLINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 HOTAR.....	151

CREATIVITATEA LA VÂRSTA PRESCOLARĂ	153
PROF. LAZA AURELIA MARIA, LICEUL ORTODOX „EPISCOP ROMAN CIOROGARIU” ORADEA	153
EFICIENȚA PROCESULUI EDUCATIV PRIN UTILIZAREA METODELOR DIDACTICE	156
PROF. ÎNV. PRIMAR LAZĂR ADRIANA AMALIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR, BIHOR.....	156
POVESTEA TERAPEUTICĂ - STRATEGIE INOVATOARE ÎN DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPIILOR PREȘCOLARI	158
PROF. ÎNV. PREȘC. LELE CAMELIA-FLORINA, GPP NR.53 ORADEA	158
PREVENIREA AGRESIVITĂȚII ÎN ȘCOALA PRIMARĂ	161
PROF. FLORENTINA LONTIȘ, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2 ȚEȚCHEA.....	161
UTILIZAREA ACTIVITĂȚILOR SENZORIALE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE LA GRĂDINIȚĂ .	163
PROF. LUCA CLAUDIA MIRELA ȘI HERMAN DELIA, GPP.45 ORADEA	163
STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR DIN CLASELE PRIMARE	165
PROF. MĂRGINEAN GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ GHEORGHE ȘINCAI FLOREȘTI, JUD. CLUJ.....	165
IZOLAREA SOCIALĂ ȘI ÎNVĂȚAREA ONLINE LA ELEVII DE GIMNAZIU	167
PROF. MARINA MARIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR, JUD. BIHOR	167
METODELE CLASICE (TRADIȚIONALE) VERSUS METODELE INTERACTIVE MODERNE	170
PROF. MARINA SORIN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR, JUD. BIHOR	170
DESPRE UN MEDIU EDUCAȚIONAL ARMONIOS	173
PROF. MARINESCU ALEXANDRA MĂDĂLINA ȘI PROF. BĂRZOIU EUGENIA VIOLETA, GPP Nr. 18 BUZĂU	173
EDUCAȚIE CU STARE DE BINE	175
PROF. MILITARU GABRIELA-ALINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN ”PLOIEȘTI	175
POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE.....	178
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR MUȘAT IOANA ROXANA, GPN ROTĂRĂȘTI.....	178
INTEGRAREA ARTELOR CREATIVE ÎN PROIECTAREA ACTIVITĂȚII	182
PROF. NEAGU MIHAELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 178, SECTOR 1, BUCUREȘTI.....	182
METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ARTISTICE A ȘCOLARULUI MIC.....	184
PROF. CHIPĂILĂ NICOLETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 56, SECTOR 2, BUCUREȘTI.....	184
COMUNICAREA AFECTIVĂ ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL	188
PROF. NICOLETA EPURE, ȘCOALA GIMNAZIALĂ <i>DIMITRIE STURDZA</i> TECUCI	188
STIMULAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE	190
PROF. NICULESC LIDIA – CARMEN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ PETROS, COM. BARU, JUD. HUNEDOARA.....	190
METODELE DIDACTICE ȘI STIMULAREA CREATIVITĂȚII LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ	193
PROF. NISTOR LUIZE LAVINIA, GRĂDINIȚA P.P.NR.1/STRUCTURĂ GRĂDINIȚA „PITICOT”-HUNEDOARA	193
INTEGRAREA MIJLOACELOR TEHNOLOGICE ȘI A METODELOR ACTIV PARTICIPATIVE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL	197
PROF. ELENA-ANDA ONEA, LICEUL "UDRIȘTE NĂSTUREL", COMUNA HOTARELE, JUDEȚ GIURGIU	197
PROF. FLORINA VLĂSCEANU, LICEUL TEORETIC" IULIA ZAMFIRESCU", ORAȘ MIOVENI, JUDEȚ ARGEȘ.....	197
INOVAȚII PEDAGOGICE ÎN CADRUL ACHIZIȚIILOR FUNDAMENTALE DIN CICLUL PRIMAR.....	200
PROF. ÎNV. PRIMAR PÂNZARU MARTA, ȘCOALA Sf.V.ȘTEFAN CEL MARE ONEȘTI	200

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL	202
PROF. ING. PÎNZARU RODICA TATIANA ȘI PROF. ING. IONESCU CAMELIA EMANUELA, LICEUL TEHNOLOGIC "TOMIS" CONSTANȚA	202
EDUCAȚIA CENTRATĂ PE COPIL LA VÂRSTE TIMPURII	204
PROF. PASTOR ELLA-ERIKA, GPP „CĂSUȚA FERMECATĂ”, JUD.CLUJ	204
ORELE DE LECTURĂ - INTROSPECȚIE ÎN CULOARE	206
PROF. PERȚI ELENA-MĂDĂLINA ȘI PROF. CONS. TOCHERA MONICA-EMILIA, LIC. TEORETIC GĂTAIA, JUD. TIMIȘ.....	206
SĂ FIE KAHOOT!	209
PROF. PETRICA PAVEL IONUȚ, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV "BIHORUL" ORADEA	209
STAREA DE BINE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	211
PROF.ÎNV.PREȘCOLAR PETREA DOINA, GRĂDINIȚA,,SF. MARIA”, N. BĂLCESCU, BACĂU.....	211
"LITTLE HAPPINESS WITH HANDMADE "-PROIECT ETWINNING	213
PROF. PETREAN FLOARE MARIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „EMIL ISAC " CLUJ –NAPOCA	213
METODE INOVATOARE DE PREDARE ÎNVĂȚARE.....	216
PROF. PLEȘ VIOLETA ALINA, GRADINITA CU P. P. NR.1 ALESD.	216
METODE INOVATIVE DE PREDARE - ÎNVĂȚARE – EVALUARE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	219
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: PODHORA MARIA, GPP NR.1 ALEȘD.....	219
LECTURA VERSUS CREATIVITATEA LITERARĂ ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR	221
PROF. POENAȘU CĂTĂLIN, CN „SPIRU HARET” TECUCI ȘI POENAȘU GEORGIANA-COSMINA, ȘCOALA GIMN. NR. 1 POIANA.....	221
IMPORTANȚA PROIECTELOR DE ÎNVĂȚARE PRIN SERVICIUL ADUS COMUNITĂȚII ÎN STUDIUL LIMBII ENGLEZE	224
PROF. POP CRISTINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2 JEȚCHEA	224
METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR.....	227
PROF. POPA GIGI, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GEORGE TUTOVEANU”, BĂRLAD	227
CREATIVITATEA.....	229
PROF. ÎNV.PREȘCOLAR POPESCU MIRELA, GRĂDINIȚA CU P.N.LIZUCA, GALAȚI.....	229
ABORDARI INOVATIVE DE PREDARE-INVATARE-EVALUARE LA MATEMATICĂ.....	232
PROF. POȚCLEAN ANA DANCA, ȘCOALA PROFESIONALĂ „OVIDIU DRIMBA” LUGAȘU DE JOS.....	232
STAREA DE BINE A PREȘCOLARILOR	234
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR PUIE CAMELIA, LICEUL ORTODOX / GPP NR 23.....	234
INTERNATIONAL DOT DAY	236
PROF. CRINA PUIE, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 HOTAR.....	236
WELLBEING ÎN ȘCOALĂ	238
PROF. PUȘCAȘU-GAVRILĂ SIMONA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 RĂCHIȚI, COM. RĂCHIȚI, JUD. BOTOȘANI	238
JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ÎN AER LIBER- ARMONIE, MIȘCARE, SĂNĂTATE.....	241
PROF. RADU ADINA, GRĂDINIȚA CU P.P.,LICURICI"- CLUJ-NAPOCA.....	241
IMPORTANȚA JOCULUI ÎN PREDAREA LIMBII FRANCEZE.....	244
PROF. RADU ADRIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ VRĂNEȘTI	244
EDUCAȚIA TIMPURIE- O INVESTIȚIE ÎN VIITOR - PROIECT EDUCATIONAL INOVATOR	246
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: RĂDUȚĂ ALINA IONELA, GRĂDINIȚA P.N. LIZUCA, RM. VĂLCEA.....	246

WELLBEING-UL ÎN CADRUL PROCESULUI EDUCAȚIONAL	249
PROF. INV. PRIMAR RĂȚOI LARISA-IOANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ <i>JORDACHE CANTACUZINO</i> PAȘCANI, STRUCTURA LUNCA.....	249
EXEMPLE DE BUNE PRACTICI.....	251
PROF. RODICA ROATIȘ, ȘCOALA GIMNAZIALĂ MIRCEA ELIADE SATU MARE.....	251
IMPORTANȚA JOCULUI LA PREȘCOLARI.....	253
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR RUS CRISTINA, LICEUL ORTODOX „EPISCOP ROMAN CIOROGARIU”	253
ABORDARI INOVATIVE DE PREDARE-INVATARE-EVALUARE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ.....	256
PROF. SALVA ELISABETA, ȘCOALA PROFESIONALĂ „OVIDIU DRIMBA” LUGAȘU DE JOS.....	256
CONVINGE PĂRINȚII DE IMPORTANȚA MATERIEI TALE!	258
PROF. SANISLAV DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ BUCIUMENI-DÂMBOVIȚA	258
METODE DIDACTICE MODERNE ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE LA GRUPA MARE	260
PROF. ȘCHEOPU PAULA BEATRICE ȘI VASILE ANA MARIA, GRĂDINIȚA "CĂSUȚA FERMECATĂ", SECTOR 5	260
„STAREA DE BINE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE ÎN GRĂDINIȚĂ”	263
EDUC. ȘERFEZEU CAMELIA ȘI EDUC. CUBLEȘAN CECILIA, GPP PLAYFUL LEARNING, CLUJ-NAPOCA	263
TIPURI DE JOCURI ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CLASELE PRIMARE	265
PROF. SUCIU SILVIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 BUTANI	265
STUDIUL TEMATIC ȘI MOTIVAȚIA ELEVILOR ÎN ÎNVĂȚARE	269
PROF. ÎNV. PRIMAR ȘIPOȘ LIA, LICEUL GRECO-CATOLIC "IULIU MANIU" ORADEA.....	269
PROIECT DE ACTIVITATE ONLINE	271
PROF. SOMOTYUK ANDA BIANCA, GPN NR. 2 BAI MARE, MARAMUREȘ.....	271
METODE ACTIVE FOLOSITE ÎN ORELE DE MATEMATICĂ	273
PROF. ÎNV. PRIMAR: SPANACHE ALINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1, SAT STĂNILEȘTI.....	273
MODELE DE ÎNVĂȚARE ÎN ȘCOALA ONLINE	275
PROF. ÎNV. PRIMAR STAMIN CRISTINA MANUELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ "SF. GHEORGHE", CRAIOVA	275
CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING ÎN ȘCOALĂ.....	278
PROF. ÎNV. PRIMAR STĂNICĂ CARMEN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 I. L. CARAGIALE, DÂMBOVIȚA	278
EDUCAȚIA ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ DE AZI	280
PROF. ȘTEFĂNUȚ LAVINIA, COLEGIUL ECONOMIC "PARTENIE COSMA", ORADEA	280
IMPLICAREA COPIILOR ÎN OCROTIREA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR	282
PROF. STIKA BEATRICE MARIA, GPP NR. 1 TÂRGOVIȘTE	282
EDUCAȚIA COPIILOR CU CES – STRATEGII APLICATE ÎN PREDARE	284
PROF. STROE ROXANA EMILIA, GPN CARMEN SYLVA TÂRGOVIȘTE ȘI PROF. DUMITRESCU MARIA, GPP NR 3 TÂRGOVIȘTE	284
ROLUL METODELOR INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII COPIILOR	288
ED. SULIMAN IULIA-SIMONA, G.P.P. "STELUȚELE MĂRII", CONSTANȚA	288
"CALCULATORUL"-INSTRUMENT DE LUCRU ÎN CADRUL PREDĂRII FIZICE ȘI MAI ALES ONLINE	290
PROF. INV. PRIMAR-CRISTINA SURDU-SCOALA GIMNAZIALA NR.7-BOTOSANI	290
ROLUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE.....	291
PROF. TANCĂU ANAMARIA- ȘCOALA PRIMARĂ NR.1 POCOLA	291

PREDAREA CREATIVĂ ȘI ORIGINALĂ CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR ONLINE	293
PROF. CODRUȚA ELENA ȚENEA, COLEGIUL ENERGETIC, RÂMNICU VÂLCEA.....	293
ROLUL MEDIULUI AFECTOGEN PENTRU COPILUL CU DEFICIENȚE MINTALE	296
PROFESOR: TEODOROVICI CRISTINA CSEI SUCEAVA	296
METODA GAMIFICĂRII ÎN EDUCAȚIA ELEVILOR CU CES - MODALITATEA PRIN CARE JOCURILE DIGITALE ÎNTÂLNESC EDUCAȚIA	299
PROF. TOCUȚ MARIA DORINA, CSEI „ORIZONT” ORADEA.....	299
IMPORTANȚA LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII LA COPILUL PREȘCOLAR	302
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR, TOMA ELENA-CLAUDIA, GRĂDINIȚA SPECIALĂ ”SFÂNTA ELENA” PITEȘTI	302
BUCURIA ÎNVĂȚĂRII LA GRĂDINIȚĂ	304
PROF. ÎNV. PREȘC: TOMELE VOICHIȚA-ALINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 CURĂȚELE	304
METODE DE PREDARE ÎN ONLINE	306
PROF. TRANCĂ MARIA-CRISTINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4, RM. VÂLCEA.....	306
METODE INTERACTIVE ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE-ÎNVAȚARE-EVALUARE, DISCIPLINA GEOGRAFIE.....	308
PROF. TROCAN VICTORIA ANCA, LICEUL ENERGETIC TG-JIU, GORJ.....	308
PORTOFOLIUL, METODĂ COMPLEMENTARĂ DE EVALUARE	311
PROF. ÎNV. PRIMAR URSU CORINA IOANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SABIN MANUIĂ” SĂMBĂTENI	311
DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE AUTOEVALUARE ȘI INTEREVALUARE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ENGLEZĂ PRIN TURUL GALERIEI	314
PROF. URSU MANUELA MARIA, LICEUL TEHNOLOGIC „VASILE JUNCU” MINIȘ	314
INSTRUIRE PRIN DIVERSITATE CULTURALĂ	317
PROF. VALENTINA APOSTOL, LICEUL TEHNOLOGIC „TOMIS” CONSTANTA.....	317
CREATIVITATEA ȘI METODELE INTERACTIVE.....	319
PROF. VELNICERU CRISTINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”GEORGE EMIL PALADE” BUZĂU.....	319
PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ-PROIECT EDUCATIV	322
PROF. MODAN VIOLETA, LICEUL TEORETIC AMĂRĂȘTII DE JOS, DOLJ.....	322
CREATIVITATE ȘI RUTINĂ ÎN LECȚIA DE EDUCAȚIE FIZICĂ.....	325
PROF. VITALYOS ȘTEFAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 NEGOIEȘTI, ȘTEFAN CEL MARE, BACĂU	325
PRACTICI ȘI EXEMPLE DE ORGANIZARE A PREDĂRII ONLINE LA CLASELE PRIMARE	327
PROF. VLAD DANIELA ȘI POPOVICI DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AVRAM IANCU” UNIREA, ALBA	327
EDUCAREA CREATIVITĂȚII ÎN MEDIUL ON-LINE.....	329
PROF. ZÎMBREA IOANA, LICEUL TEORETIC „NICOLAE JIGA”, TINCA.....	329

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII COPIILOR

Prof. înv. Preșc. Aliman Adelina, G.P.P. "Steluțele Mării", Constanța

Grădinița, oricât de bine ar fi organizată, oricât de bogat ar fi conținutul cunoștințelor pe care le comunică preșcolarului, nu poate da satisfacție setei de investigare și cutezanță creatoare, trăsături specifice copiilor din zilele noastre. Ei au nevoie de acțiuni care să le lărgescă lumea lor spirituală, să le împlinească setea lor de cunoaștere, să le ofere prilejul de a se emoționa puternic, de a fi în stare să iscodescă singuri pentru a-și forma convingeri durabile. De aceea, fiecare activitate în parte are rolul de a aduce copilului experiențe noi, de a-l pune în situația de a găsi soluții singur sau de a aduce copilul în situația de a conlucra cu coechipierii pentru a ajunge la rezultatul dorit.

Organizarea activităților de tip outdoor presupune însă o pregătire temeinică din partea cadrelor didactice, de material didactic special, de locații neconvenționale, de susținere materială, financiară și logistică, astfel că, familia și partenerii din rândul comunității locale joacă un rol foarte important în procesul instructiv-educativ așa cum se desfășoară de la implementarea noului Curriculum pentru educație timpurie.

Putem afirma că, principalele caracteristici ale educației outdoor sunt următoarele:

- oferă posibilitatea contactului direct cu natura –educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;

- reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, capabil să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;

- înlesnește procesul de învățare al copiilor care întâmpină dificultăți în acest sens – educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite acestor copii să devină mai motivați, mai capabili;

-realizează dezvoltarea personală atât a celor care o aplică, cât mai ales a copiilor;

-dezvoltă spiritul de echipă – conexiunea între copii, copii-profesori duce la creșterea gradului de participare activă, creșterea cetățeniei active în rândul ambelor categorii;

- oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății.

- alte beneficii indirecte: creșterea disponibilității spre comunicarea cu părinții, gestionarea fricii de vorbit și acționat în public, înțelegerea, acceptarea și respectarea regulilor prezente în familie și societate, îmbunătățirea performanțelor școlare, descoperirea aptitudinilor și talentelor, creșterea încrederii în sine, capacitatea de a se integra rapid într-un grup de copii cu aceeași vârstă, dezvoltarea aptitudinilor de leader.

În cele ce urmează, voi detalia o varietate de activități pe care le-am desfășurat cu grupa de copii sau urmează a fi desfășurate în cadrul domeniilor experiențiale, în cadrul activităților liber alese ori în cadrul activităților de dezvoltare personală, pentru a preda într-

un mod inedit cunoaștințe din diverse domenii, astfel încât preșcolarii să își poată activa imaginația, creativitatea, vorbirea, exprimarea literară/artistică.

Domeniul Științe (Cunoașterea mediului) : copilul observă schimbările anotimpurilor mai eficient direct din cadrul naturii, dobândește organizat cunoaștințe cu privire plantele și animalele din natură, informații cu privire la mediul înconjurător, la poluare și consecințele acesteia etc. Concret, aceste activități pot fi realizate prin:

- plantarea și îngrijirea plantelor din curtea grădiniței;
- vizite la Microrezervație, la grădina botanică, la Acvariu;
- participarea copiilor la acțiuni de protecție a mediului;
- drumeții în pădurile din apropiere și construire de căsuțe pentru păsărele;
- fotografierea viețuitoarelor din jur;
- observarea fenomenelor din natură (ploile, ninsorile, tunetul/fulgerul, arderea combustibilului, circuitul apei ș.a.).

Domeniul Științe (Activități matematice) : cadrul didactic are diverse oportunități de realizare a activităților matematice în afara sălii de grupă :

- sortarea și clasificarea frunzelor/pietricelilor sau a altor materiale din natură după formă, mărime culoare ;
- recunoașterea figurilor geometrice prin asocierea acestora cu elemente din mediul înconjurător (acoperișul unei case - triunghi, fațeta unei clădiri - pătrat/dreptunghi, roțile mașinilor - cercuri etc);
- învățarea numeralului ordinal folosind ca suport diferite elemente din natură: flori, copaci sau chiar clădiri, autoturisme etc;
- operații pentru învățarea numărului în limitele 1-10 (cu frunze, leagănele din curtea grădiniței, băncile din parc etc);
- compunerea și descoperirea numerelor cu materiale din natură;

Domeniul Om și societate : (Educație pentru societate) : activitățile prin care copiii învață despre normele de comportament în diferite situații sau despre formulele de politețe pot avea un impact mai mare dacă se desfășoară în locații potrivite :

- în parc pentru a învăța despre respect, socializare, întrajutorare;
- în cadrul instituțiilor de cultură sau divertisment pentru a descoperi normele de comportament în diferite situații;
- în jurul grădiniței pentru a exersa formulele de politețe ori regulile de circulație.
- diverse locații în aer liber pot forma copiilor deprinderi legate de întreținerea și ocrotirea mediului înconjurător.

Domeniul Om și societate : (Activități practice) și Domeniul Estetic și Creativ (Activități artistico-plastice) : Aceste domenii oferă posibilitatea manifestării depline a creativității și sensibilității copilului. Desenele, colajele ori picturile prin diferite tehnici constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică. Prin aceste activități capătă valoare artistică unele obiecte realizate din materiale refolosibile. De asemenea, pentru a putea realiza lucrările cu materiale din natură, organizăm plimbări și drumeții pentru a strânge și sorta frunze, flori, semințe etc.

Domeniul Estetic și Creativ (Educație muzicală) : Se pot organiza concursuri muzicale în aer liber sau se poate merge cu copiii la diferite concerte. În acest fel, putem descoperi și copiii cu talent muzical, ei putând fi îndrumați spre o carieră în acest domeniu.

Domeniul psiho-motric : se pliază cel mai bine pe conceptul de educație outdoor, deoarece activitățile specifice acesteia se țin de obicei în aer liber. Activitățile care țin de o serie de jocuri sportive contribuie la dezvoltarea fizică și psihică a elevilor, cei care au probleme cu greutatea vor fi îndemnați să adopte un stil de viață sănătos.

Concluzie: Activitățile în natură îi pregătesc pe copii să facă față provocărilor vieții: le trezesc interesul de a participa la sarcini noi și complexe, îi încurajează să nu se sperie de situații imprevizibile și să găsească cea mai bună soluție, își dezvoltă abilitățile de comunicare

fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei. Trecând poduri sau râuri imaginare, copiii învață să recunoască meritele celorlalți, să le respecte ideile, sentimentele și nevoile, îi ajută să învețe din greșeli. Nu exista eșec ci doar feed-back la sfârșitul unei activități outdoor.

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Anghel, Diana, *Educația outdoor: o necesitate sau o provocare pentru actualul sistem de învățământ?*, Tribuna învățământului, București, 2014;
- ✓ Cucos, Constantin, „Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?”, articol apărut pe newsletter-ul doxologia.ro și în Revista Doxologia, Editura Doxologia Media Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Iași, 2012;
- ✓ Preda, Viorica, Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, , *450 de jocuri educaționale, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, Editura Didactica Publishing House, București, 2011.

BUNĂSTAREA PREȘCOLARULUI-PREOCUPAREA EDUCATOAREI

Prof. Înv. Preșc. Neagu Alina și Mărcășanu Maria Luminița,

GPP Lumea copiilor Topoloveni, Județul Argeș

Starea de bine reprezintă un construct complex, multidimensional care se referă la calitatea vieții școlare, deci ține de „calitatea vieții” pe care o are copilul în perioada școlarității. Omul are cea mai lungă perioadă a copilăriei, perioadă divizată în multe alte substadii, cu dimensiuni ale dezvoltării deosebit de complexe. Este nevoie de o îndelungată aplecare asupra studierii lor, mai ales pentru identificarea metodelor care să favorizeze dezvoltarea pleneră a copiilor.

Astăzi s-a ajuns la o situație destul de neplăcută, aceea în care copilul este somat de părinte să obțină numai note bune, să fie cel mai bun, să știe de toate pentru că „Așa trebuie ca să reușească în viață!”. Toți tindem spre acest ideal „să reușim în viață”, dar o vom face în proprie manieră, nu așa cum își imaginează părintele pentru copil sau alți apropiați, care dau numeroase sfaturi, cu bună intenție. Aceste sfaturi sunt date în funcție de experiențele, de cunoștințele și de aptitudinile lor, în funcție de personalitate ca întreg. Nu se potrivește întotdeauna!

Atunci când copilul este constrâns să facă ceva, el va crea o barieră între sine și cel care îl constrânge. Este o reacție firească, de apărare, de opoziție, care nu duce nicidecum într-o direcție favorabilă lui.

Fiecare nivel în dezvoltarea ontogenetică a copilului presupune un alt tip de relaționare. Mai întâi arealul copilului este foarte restrâns, apoi se lărgeste brusc iar factorii stresanți pentru copil sunt din ce în ce mai mulți și mai diversificați. Mergând la grădiniță, își lărgeste mediul social, intră în relație cu alți copii care au un comportament, atitudine și limbaj diferite, ceea ce îl pune în dificultate pe noul intrat în acest areal. Noul areal este, de fapt, mediul școlar în care puiul de om își va petrece destul de mulți ani.

J. A. Comenius spunea: „Pentru fiecare om, viața este o școală, de la leagăn până la mormânt”. Se mai afirmă că volumul de cunoștințe acumulate de omenire se dublează o dată la 10 ani, iar de la descoperire/ cunoaștere până la aplicarea noilor informații trece și mai puțin timp. Așadar, cred că școala/ organizația care se ocupă cu modelarea controlată a personalității copilului, viitorul adult, trebuie să își actualizeze componentele, astfel încât să aibă o influență adecvată asupra educabilului.

Cu referință la titlul lucrării, „Bunăstarea preșcolarului – preocuparea educatoarei”, trebuie spus că este important felul în care sunt trimise și receptate semnalele dintre copil și educatoare încă de la primul contact. Plecând din sânul familiei, din zona lui de confort, el intră în grădiniță cu numeroase anxietăți pe care educatoarea ar trebui să le înlăture pentru a-i putea recrea mediul confortabil. Cum? Educatoarea ar trebui să dispună de suficiente cunoștințe din domeniul psihopedagogic pentru a le utiliza pe cele potrivite copilului, deci trebuie să aibă expertiză.

Dar cum află ce i se potrivește? Simplu! Discută cu părintele, administrează chestionare pentru cunoașterea copilului și a familiei. Și iată cum se lărgeste componenta umană, principala componentă în procesul de educație al copilului. La grădiniță, relația dintre copil și educatoare se bazează pe încredere, empatie, pe dragoste. Pentru aceasta copilul trebuie cunoscut, sprijinit în dezvoltarea sa, pe un fond saturat de dragoste.

Multe din comportamentele copiilor imită, mai mult sau mai puțin fidel, comportamentele adulților din imediata lor apropiere. Din propria experiență pot afirma că mulți dintre copii își corectează comportamentul antisocial. Henning Kohler afirma că el „face

cunoștință cu valorile sociale pozitive prin faptul că adultul le aplică în prezența lui” (pag.33). Puterea exemplului este din nou adusă în prim-plan.

Comportamentele nedorite perturbă „liniștea”, armonia din grupă, mai ales o grupă cu 20 de copii, cu atât mai mult la o grupă combinată cu trei niveluri de vârstă. Starea de bine este dată și de sintonicitatea grupului, de coeziunea lui iar aici nu se poate vorbi de așa ceva deoarece fiecare vârstă are un alt interes, o altă putere de concentrare a atenției ș.a.m.d. Atunci când un copil este agitat, violent, care încearcă să atragă sub orice formă atenția asupra lui, disturbă întregul grup iar ceilalți copii ies din starea lor de bine, devin și ei agitați, unii devin temători și au reacții foarte diferite.

Din nou, intervine profesionalismul educatoarei în a găsi sursa agitației copilului (poate fi starea de sănătate precară, conflictele familiale ori multe alte cauze). Pentru aceasta comunică sincer, asertiv cu părintele, caută, găsește și aplică un remediu potrivit. Mai ales la grupa mică, legătura strânsă cu părintele ar trebui să ducă la crearea unei treceri line a copilului din mediul familial, în care totul s-a învățat instinctiv, informal, la un mediu formal, în care dezvoltarea holistă a copilului să se desfășoare în conformitate cu obiectivele prestabilite în cadrul curriculumului școlar.

Este destul de greu, pentru că în mediul familial, copilul se simte în siguranță, pe când, la intrarea în grădiniță aceasta dispare în mintea copilului. Mediul familial este cunoscut, este plin de căldură, de apropiere tandre, de nevoi și cerințe satisfăcute, pe când, noul mediu este străin, sunt mai multe reguli de respectat, este vorba de distanțare impusă uneori de către colegi, de respingeri, cerințele nu sunt satisfăcute imediat... Chiar dacă educatoarea și îngrijitoarea sunt alături de ei, nu pot să le satisfacă cerințele instant așa cum era acasă. Ei trebuie învățați să gestioneze situațiile și asta cere timp, exercițiu și multă înțelegere.

Și atunci, cum ar trebui să fie sala de grupă, curtea, grădinița ca acest novice să se simtă bine, să vină cu plăcere aici, să caute compania educatoarei și a colegilor, să alerge la jucării, să caute compania colegilor, să inițieze jocuri și alte activități plăcute? Iată că am ajuns la un alt punct important al temei propuse, acela al spațiului educațional pus la dispoziția copiilor, locul unde se acționează dirijat asupra personalităților lor. În cei douăzeci și șase de ani de experiență am încercat permanent să pun în aplicare recomandările din scrisorile metodice anuale primite la început de an școlar de la un nivel superior.

În cea mai mare parte a intervalului, am beneficiat de un spațiu generos atât în interior cât și în exterior. La interior, am căutat să delimitez diferite zone de interes care au fost permanent dotate cu materiale, spun eu, adecvate. Chiar dacă nu au fost înnoite an de an, au fost atractive, la îndemâna copiilor, curate, conforme. Copiii, fiind de vârste diferite au învățat să le utilizeze unii de la alții – ceea ce a fost un atu – dar a existat și un ritm mai accelerat de uzură. Ca educatoare, a fost destul de greu să am permanent în atenție dotarea cu materiale distributive, să caut mereu noi surse de dotare. Din fericire totdeauna există oameni cu suflet mare, cărora le pasă de nevoile celorlalți.

Materialele puse la dispoziția copilului trebuie să atragă, să stimuleze creativitatea, să genereze dorința de a împărtăși cu ceilalți, de a se juca împreună. Ar trebui să fie suficiente astfel încât să nu genereze dispute nesfârșite; totuși nu trebuie să rămână neutilizate, uitate pentru că sunt din abundență. Din propria experiență, la grupele combinate, materialele, jucăriile puse la dispoziția copiilor își găsesc totdeauna un utilizator pentru că interesele copiilor sunt mult mai diverse decât la grupele omogene. Însă la activitățile comune/obligatorii, este mult mai greu să planifici și să desfășori o activitate cu toate nivelurile sub acest aspect. Interesul copiilor pentru studiu este diferit, capacitatea de concentrare este mult diminuată la cei mici și atunci, același material, devine neinteresant pentru unii în timp ce altora le trezește imaginația.

Cu toate acestea, o bună organizare a spațiului dă satisfacție atunci când copiii nu se plictisesc niciodată, când niciun colț nu rămâne gol, când răsună permanent: „Doamna educatoare, te rog să mă ajuți!”, „Alina, cum fac aici?”, „Doamna educatoare, mi-am murdărit rochița și mamă o să mă certe!”, „Am să te spun doamnei că mi-ai luat jucăria!”,

„Doamnaaa,...m-am lovit!”. Pentru mine înseamnă că prichindeii mei se simt în siguranță, știu că pot greși, știu că sunt ajutați la nevoie, știu că pot apela oricând la mine, știu că găsesc alinare la orice durere, în orice moment. Dar acestea sunt trebuințe primare. Atunci când aceste trebuințe le sunt satisfăcute, confortul psihic se instalează. Sub aspect socio-emoțional copilul atinge un nivel de dezvoltare care să îi permită să îndrăznească, să aibă încredere în ceilalți, să colaboreze, să găsească soluții neconflictuale, să-și dezvolte autocontrolul emoțional, să-și înțeleagă emoțiile și pe ale celorlalți.

Odată ce încrederea în sine crește, aceasta este cultivată prin activitățile de învățare dirijată. Un rol important îl are limbajul. Comunicarea prin limbaj oral, atât în componenta de ascultare și înțelegere, cât și în cea de vorbire, presupune mult exercițiu. Metodele și procedeele utilizate ar trebui să determine copilul să-și formeze un limbaj suficient de dezvoltat, cu un vocabular suficient de bogat și activizat încât să poată să se exprime clar, coerent, corect și expresiv. Henning Kohler ne sfătuiește să „învățați mici povestioare, pline de sens și de învățăminte care să trezească înțelegerea nu prin intermediul intelectului ci trecând prin prisma fanteziei. Căci puterea fanteziei ne încălzește până în vârful degetelor...”(pag.31)

Lectura, povestirile, citirea de imagini, conversațiile pe care le pot desfășura la grupă, multitudinea de cărți ilustrate de care dispun vin în întâmpinarea nevoii copiilor de a avea modele. Pentru ei nu este important dacă este basm sau legendă, poveste sau povestire, realitate sau fantezie. Acum copilul pune egal între formele de prezentare. Pentru el pisicuța vorbește ca o prințesă, trenulețul aționează ca un băiețel. Animismul gândirii sale îl ajută să interiorizeze, de fapt „ideea”. Mai târziu materializarea „ideii ” va depinde de contextele care se vor ivi pe parcursul întregii sale vieți.

Este important, totuși, ca educatoarea să capete un feedback asupra felului în care a fost receptată informația pentru a clarifica aspectele percepute eronat sau care, dintr-un motiv sau altul, nu sunt totdeauna în concordanță cu preceptele morale acceptate, la un moment dat, în evoluția societății care se schimbă extrem de repede. Odată ce copilul a înțeles mesajul, el poate transpune în joc ceea ce a înțeles, apoi să lărgescă sfera de exprimare punând în scenă basmul, povestirea. Eu încurajez copiii „să pună pe hârtie”, să vizualizeze imaginile create în minte, să modeleze din plastilină personajele din basme... practic să exerseze propriul tip de inteligență, ducând astfel copilul în zona lui de confort. Totodată, simțindu-se confortabil, el aglutinează, trece de la reproducere, la creare, își dezvoltă imaginația creatoare, fantezia.

Și totuși, copiii sunt atât de fericiți când „doamna” îi lasă să se stropească, să construiască ascunzișuri pentru șopârle din pietre și lemne, când aduc apă, udă florile și se udă și pe sine, când le rearanjează codițele după ce au alergat cu părul despletit sau îl aranjează ca al uneia dintre colege, când desenează cu cretă peste tot pe trotuar..., când se dau în leagăne muuuuult..., când sunt fericiți împreună și se supără când vin mami sau tati după ei...

Da, toate acestea denotă bunăstarea preșcolariilor! Acea stare de bine care îi fac să mormăie în barbă când sună un clopoțel – convenția noastră – pentru că mai avem și câte o poezioară de învățat, sau un joc-exercițiu planificat de dimineață. Atunci lasă jucăriile, lasă jocul dezlănțuit pentru că au încredere că îl vor relua de unde l-au lăsat după activitatea propusă de educatoare. Ei fac asta pentru că așa „vom fi mai deștepți, vom ști mai multe, vom fi mai puternici, vom crește mari...!”.

Bibliografie:

1. AKUON, AUDREY; PAILLEAU, ISABELLE, Învățat altfel cu pedagogia pozitivă, Editura DPH, București, 2013;
2. GOLEMAN, DANIEL, Inteligența socială, Editura Curtea veche, București, 2007;
3. IONESCU, MIHAELA (Coordonator), Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, Editura Vanemonde, București, 2010.
4. KOHLER, HENNING, Despre copii anxioși, triști și neliniștiți, Editura Univers Enciclopedic Junior, București, 2013;

PROMOVAREA ȘI VALORIFICAREA STIMEI DE SINE ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. înv. primar Alpărean Florina Mirela, Școala Gimnazială Nr. 1 Hotar

Mediul în care ne desfășurăm activitatea poate stimula sau, dimpotrivă, deteriora starea de bine. Contextul în care elevul își petrece o mare parte din timp, școala, joacă un rol esențial în formarea stării de bine a acestuia.

Starea de bine este strâns legată de motivație și învățare, influențând capacitatea elevului de a-și atinge întregul potențial școlar. În acest sens, cadrul didactic ocupă un rol primordial în crearea unei atmosfere plăcute, calde, propice unei învățări eficiente. Acesta apelează la tactul pedagogic, creativitate, inovație în îmbinarea diverselor metode de predare-învățare-evaluare astfel încât elevul să dobândească informațiile într-o manieră deschisă, prietenoasă. Prin tot ce întreprinde, prin personalitatea sa, cadrul didactic reprezintă un model pentru copil, un sprijin pentru familie, un factor de cultură în comunitate.

O stimă de sine scăzută poate determina probleme emoționale (depresie, iritabilitate, anxietate) sau de comportament (agresivitate, randament școlar scăzut). Putem preveni aceste situații fiind atenți cu trăirile copiilor, canalizându-le emoțiile astfel încât să se simtă înțeleși, acceptați, valoroși (Abric, J. C., 2002).

Copilul „se hrănește”, la fel ca noi, adulții, din trăiri frumoase care ne ridică deasupra cotidianului, trăiri care ne oferă prilejul să cunoaștem viața altor oameni și lumea. Așa cum „bazinul se umple cu apă, focul se aprinde cu foc și sufletul omului se modelează datorită sufletului unui alt om” (Rabindranath Tagore, *Nimeni nu poate da decât ceea ce are*).

Comunicarea profesor-elev este importantă din punct de vedere psihosocial, având o puternică încărcătură afectivă ce facilitează apariția unui climat psihosocial care poate amplifica sau diminua colaborarea dintre cei doi parteneri (Vrășmaș, E., 2002).

Cu toții știm că elevii pășesc în spațiul școlar neechipați complet pentru a face față solicitărilor vieții, trebuie să învețe să se miște, să vorbească, să se poarte conform unor standarde stabilite social, trebuie să învețe să înțeleagă lumea în care trăiesc, locul lor în această lume, rolul pe care ceilalți — părinții, societatea — se așteaptă să-l împlinească. Ucenicia socială a copilului îi ridică și lui — nu numai nouă, părinților, educatorilor — neconținute probleme. Chiar dacă celorlalți li se par lipsite de importanță, problemele îl preocupă pe copil și îi influențează comportamentul. O dorință neîmplinită, un conflict nerezolvat, săvârșirea unei greșeli îi creează copilului stări de tensiune, frământări, neliniște, apatie, aspecte care trebuie să constituie un semnal de alarmă pentru noi, deoarece, de multe ori, de frică sau din teama de a nu fi înțeles, copilul recurge la izolare (Abric, J. C., 2002).

Părinții și cadrele didactice sunt primii care trebuie să stabilească o bună colaborare cu copilul. Pentru aceasta este nevoie să acordăm școlarului atenție totală, să vadă că suntem interesați să-l acultăm. Retragerea cu el într-un loc liniștit (care poate fi stabilit, oferind școlarului siguranță și încredere) și evitarea prezenței altor persoane la discuție îi pot arăta elevului că suntem cu adevărat interesați de problema lui. El trebuie să fie sigur că „problema” se va rezolva „între noi”, fără a fi nevoiți să suporte dezaprobarea celorlalți (Fiske, J., 2003).

Oricine are nevoie la un moment dat de înțelegere, sprijin sau ajutor pentru a trece peste un moment greu sau pentru a rezolva o situație. Oferirea de soluții („Acum trebuie să îi dai lui Andrei stiloul!”), amenințările („dacă nu mănânci tot, nu ieși afară”), formularea de ordine („strânge imediat caietele”), etichetarea („Ești un obraznic!”), moralizarea („Așa se întâmplă când nu ascuți”) nu sunt decât modalități ineficiente de comunicare ce provoacă reacții defensive. Putem, în schimb, utiliza o altă modalitate de comunicare, cu adevărat eficientă: explorarea alternativelor. În acest mod nu vom influența cu nimic capacitatea

copilului de a lua decizii sau de a rezolva problema, ci doar îl vom ajuta să exploreze soluții alternative, folosind modalități ca (Ezechil, L., Albu, G., & Panișoara, I. O., 2008):

- utilizarea brainstorming-ului: „Cum crezi că ai putea îndrepta spargerea geamului?” (cere ajutorul părinților, srtânge cioburile, cumpără împreună cu ei sticla, asistă la montare și dă un mic ajutor);
- asistarea copilului în alegerea soluției optime: „Ce crezi că trebuie făcut mai întâi?”;
- discutarea posibilelor rezultate ale alternative alese: „Oare ce s-ar întâmpla dacă faci așa?”;
- obținerea unui angajament din partea copilului: „Ce ai hotărât?”;
- planificarea pentru evaluare: „Când vom avea geamul înlocuit?”.

Imaginea de sine presupune conștientizarea a „Cine sunt eu?” și a „Ce pot să fac eu?”. Deoarece o persoană cu imagine de sine săracă va tinde să gândească, să simtă și să se comporte negativ, este foarte important ca noi, cadrele didactice, să dezvoltăm copiilor o imagine de sine echilibrată încă din copilărie. Cum? Formulând expectanțe în concordanță cu vârsta, ascultând, acordând atenție pozitivă, încurajând, laudând. Utilizând limbajul special al încurajării putem contribui nu numai la dezvoltarea stimei de sine a copilului, ci putem influența repetarea comportamentului manifestat la copil la un moment dat. Este preferabil evitarea judecăților de genul „Nu e corect!” sau „Excelent!” și înlocuirea lor cu propoziții care pot încuraja copilul deoarece exprimă mai clar (Ezechil, L., Albu, G., & Panișoara, I. O., 2008):

- încrederea în capacitățile lui: „Am încredere că vei reuși!”; „Cu puțină răbdare îți poți termina treaba.”
- contribuția copilului și aprecierea noastră: „Mulțumesc, mi-a fost de ajutor că ai dus gunoiul!”; „Totdeauna ești săritor! Te rog, uzi tu florile?”
- efortul și progresul: „Ai folosit culorile mai frumos decât altă dată!”; „Ce corect decupezi acum pe contur!”.

În concluzie, în interacțiunea noastră cu elevii trebuie să le oferim sentimentul de acceptare necondiționată și de valoare, să le stimulăm încrederea în ei și să le sporim stima de sine. Astfel, vom forma personalități ce își asumă responsabilități („Pot să fac și eu ceva pentru mama?”), se comportă independent („Mă pot îmbrăca și singur!”), realizează treptat sarcini noi („Pot face și eu acest lucru; sunt îndemânat”), oferă ajutor și sprijin colegilor („Te leg eu la șireturi!”).

BIBLIOGRAFIE

- Abric, J.C., (2002), *Psihologia comunicării: teorii și modele*, Editura Polirom, Iași;
- Ezechil, L., Albu, G., Panișoara, I.O, (2008), *Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică. Structură, mecanisme, forme, stiluri, eficacitate. Aplicați*, în *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*, coord.D.Potolea,I.Neacsu,R.B.Iucu, I.O.Pânișoara,Editura Polirom, Iasi;
- Fiske, J., (2003), *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași;
- Vărășmaș, E., (2002), *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București.

PERCEPȚIE ȘI REALITATE, METODE NOI DE PREDARE ÎN GRĂDINIȚA ONLINE

Prof. Andor Ioana – Felicia și prof. Nicoruț Nicoleta Adina GPP NR. 56, Oradea

O dată cu sosirea pandemiei la nivel internațional, viața noastră, a tuturor s-a schimbat brusc. Școala, grădinița ONLINE a venit ca un „șoc” în luna martie a anului 2020. Nimeni nu era pregătit emoțional și profesional pentru această schimbare, însă școala și educația copiilor nu putea fi întreruptă.

Dincolo de sincope, greutăți, lipsa colaborării și schimbări, majoritatea unităților de învățământ s-au adaptat cu succes noilor metode de învățământ online, fiind un prim pas spre școala viitorului, școala online. Trecerea de la învățământul tradițional la învățământul la distanță (online) s-a făcut destul de brusc și am fost nevoiți să ne adaptăm noilor situații. Sunt profesor învățământ preșcolar, iar când s-a impus situația predării online am crezut că nu mă voi putea adapta, având în vedere că nu sunt o iubitoare a tehnologiei și nici nu dețin competențe digitale care să-mi faciliteze desfășurarea activității. Personal, am început prin a studia tutoriale pe internet despre folosirea unei platforme de învățare, apoi a trebuit să-i ajut pe părinții copiilor.

Din dorința de a evolua, de a transmite copiilor conținut informațional nou, am ales să particip la programe de formare profesională, să mă documentez, să mă înscriu în forumuri de discuții pe teme de interes școlar, să accesez materiale existente pe diverse medii de stocare (hard-disk-uri externe, cd-uri interactive, să descarc materiale didactice găsite pe diferite site-uri educaționale), să parcurg etapele necesare dezvoltării personale, care să ușureze munca didactică. În activitatea desfășurată, am folosit calculatorul ca suport pentru obținerea abilităților de lucru. Așa, încet, împreună cu părinții, ne-am adaptat la învățământul online, încercând să fiu cât mai creativă și mai ales flexibilă cu programul și cu nevoile copiilor și părinților lor. Având în vedere faptul că copiii sunt mici, au avut nevoie de *sprijinul permanent al părinților* în cadrul activităților. Am creat intervale flexibile de timp pentru copii și părinți, am realizat înregistrări ale unor activități, am susținut lecții interactive pe platforma de învățare, le-am dat foarte multe provocări practice și am învățat și eu, ca profesor, foarte multe lucruri noi. Am încercat să iau feedback de la părinți și de la copii și să construiesc relația între cadru didactic și preșcolar, care are un impact clar asupra învățării. În cazul meu, cele mai eficiente au fost activitățile interactive, în care am putut să ne vedem, să comunicăm. Predarea online înseamnă interacțiune, mișcare, schimb de activități, joacă. Cred că provocarea este să regândim învățarea și să ne punem întrebarea ce este învățarea și cum se poate întâmpla atât în grupă, cât și în mediul de acasă. Despre activitățile extrașcolare, știm că joacă **un rol esențial în formarea personalității sau a unor anumite competențe ale copilului** atât pentru succesul lui, cât și pentru o dezvoltare personală și socială armonioasă. În învățământul preșcolar avem misiunea de a-i forma pe copii sub aspect socio-afectiv, fizic, intelectual, dar și pentru o mai bună integrare socială.

Activitățile extracurriculare nu sunt impuse prin programă, ci alese în funcție de nevoile copiilor și vin precum o continuitate a activităților didactice. Aceste activități le oferă destindere, recreere, voie bună, satisfacțiile atmosferei de grup, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor. Aceste activități au caracter ocazional și iau forme foarte variate. În perioada activității online am descoperit alte variante de realizare a activităților extrașcolare:

- sărbătorirea zilei de naștere a unui copil la care participă colegi din grupă;
- vizionarea online în grup a unor spectacole la teatrul de păpuși (am trimis link cu invitație);

- excursie virtuală la Legoland (am trimis link cu invitație);
- activități de protecție a mediului - plantăm o floare sau un copăcel;
- -activități desfășurate cu ocazia zilei de 1 Decembrie;
- atelier de creație artistică - pictură pe lemn sau pe sticlă;
- activități gospodărești - animale din fructe, sandwich sănătos.

Pe baza poeziilor, cântecelelor înregistrate și trimise de către copii s-au realizat concursuri și/ sau spectacole la nivelul grupei, activitățile plastice și practice s-au finalizat cu poze trimise în scopul realizării unei expoziții virtuale. Activitățile extrașcolare s-au dovedit plăcute și benefice asupra dezvoltării copiilor, atât din punct de vedere cognitiv, cât și socio-emoțional.

VALORIFICAREA JOCULUI DIDACTIC ȘI A STĂRII DE BINE

Prof. Valentina Antal, Școala Gimnazială Nr. 1 Brusturi

Jocul este perceput, de cele mai multe ori, ca o activitate relaxantă, distractivă, plăcută. S-a încercat introducerea și valorificarea lui în activitățile școlare, pentru a face mai atractive și mai antrenante orele de curs. Concluzia a fost că jocul poate deveni o metodă foarte eficientă de învățare întrucât stimulează toate disponibilitățile fizice, intelectuale și afective ale elevului. Jocul didactic se constituie, așadar, ca o metodă de învățământ în care predomină acțiunea didactică simulată și are ca scop învățarea prin joc. Termenul „didactic” evidențiază aspectul educativ al activităților utilizate și are în vedere obținerea unor finalități de ordin informativ și formativ.

Jocul didactic ajută elevii să-și angajeze întregul potențial psihic, să-și cultive inițiativa, creativitatea, flexibilitatea gândirii, spiritul de cooperare și de echipă. Prin joc elevii devin mai angajați în activitatea de învățare și nu mai resimt sarcinile de lucru ca fiind grele și neplăcute. Combinarea elementului instructiv-educativ și a celui ludic intensifică participarea la activitate, și o face mai eficientă, ajutând la dezvoltarea componentelor personalității elevilor implicați în joc. Scopurile pot fi diferite: consolidarea cunoștințelor teoretice sau a deprinderilor; dezvoltarea capacității de exprimare, de analiză, sinteză; formarea și dezvoltarea unor trăsături morale, etice, etc. regulile jocului sunt extrem de importante, cu cât acestea sunt mai clare, mai precise, cu atât activitatea va avea mai mult succes. Reușita unui joc didactic depinde într-o foarte mare măsură de materialele didactice folosite, acestea trebuie să fie adecvate, variate, interesante și să stimuleze creativitatea elevilor. De asemenea, e important ca sarcina de lucru să fie ușor de realizat pentru toți elevii, încât nimeni să nu se simtă dezavantajat, frustrat sau exclus datorită dificultății pe care acesta o presupune. Evident că împărțirea pe grupe de lucru este esențială pentru succesul activității, elevii vor fi împărțiți în grupe în mod echitabil, urmărindu-se ca nicio grupă să nu aibă doar „jucători” buni sau doar „jucători” dezinteresați. Jocurile intelectuale pe care le putem utiliza pot fi diverse: jocuri vizând precizarea, îmbogățirea cunoștințelor (jocuri cognitive), jocuri de dezvoltare a capacității de comunicare orală sau scrisă, jocuri de exersare a pronunției corecte, jocuri de atenție și orientare spațială, jocuri de dezvoltare a memoriei, jocuri de dezvoltare a gândirii, jocuri de dezvoltare a perspicacității, jocuri pentru dezvoltarea imaginației și creativității, jocuri pentru stimularea inhibiției voluntare și a capacității de autocontrol, etc.

Am stabilit că jocul are capacitatea extraordinară de a-i motiva pe elevi, de a-i face să se implice complet în activitatea la care lucrează, de a fi creativi. Dar ce înseamnă să fii creativ? Înseamnă să creezi anumite lucruri care nu au existat anterior. Așa cum nu există o inteligență unică, nu putem afirma că există un singur tip de creativitate, ci poate fi o creativitate tehnică, artistică sau științifică. Copiii sunt creativi, au o imaginație debordantă, și atunci cum se face că odată cu școlarizarea lor constatăm cu stupoare că își pierd din creativitate, originalitate, etc.? Din păcate pentru că școala încă mai încurajează un mod unic de rezolvare a unor probleme, răspunsuri unice. Adică se inhibă încercarea căutarea elevilor în alte direcții colaterale, ceea ce poate provoca o anume nesiguranță din partea elevilor și descurajează curiozitatea, căutarea creativă a elevilor. Prin urmare, sistemul educațional are menirea de a-i instrui pe elevi, de a transmite cunoștințele necesare dar și de a-i încuraja să-și descopere și valorifice potențialul. Profesorii trebuie să stimuleze încrederea în sine a elevilor, să fie deschiși la sugestiile elevilor pentru optimizarea calității educației, renunță la rigiditate, încăpățănare și sunt atenți la nevoile și problemele clasei. Din nefericire încă se mai spune despre sistemul educațional românesc că uneori inhibă activitățile creatoare ale elevilor în clasă, prin cultivarea unui comportament stereotip.

Elevii își petrec o mare parte a timpului lor la școală și ar fi atât de bine pentru ei și pentru profesorii lor să fie un timp bine „investit”, să beneficieze de pe urma educației de

calitate de care dispun pentru a fi capabili să-și atingă întregul potențial moral, intelectual, social, etc. Dar cât de greu este să oferim și să păstrăm starea de bine? Și cine trebuie să beneficieze de ea? Doar elevii? O școală eficientă este o școală în care starea de bine reprezintă o prioritate pentru toți. O școală în care se dezvoltă și se practică comportamente sănătoase, un mediu cald și prietenos, o școală în care valorile și practicile de colaborare sunt esențiale. Mediul școlar, în calitatea sa de context de învățare, joacă un rol important în starea de bine socială, emoțională și de comportament al elevilor dar e atât de necesar ca elevii să-și aducă aportul lor, o pasăre zboară cu două aripi, dacă o aripă este frântă atunci zborul este compromis. Starea de bine trebuie să fie urmărită de către toți actorii educaționali, ea nu se poate realiza doar dintr-o singură parte.

Bibliografie:

<https://www.academia.edu/18094876/Jocul>

Draguta, Oxana. 2018. Starea de bine a elevului de azi – succesul și sănătatea adultului de mâine, Didactica Pro, no. 4: 80-82

CREATIVITATEA ELEVILOR – DE LA DIAGNOZĂ LA PROGNOZĂ, DE LA MODEL LA ACȚIUNE. CREATIVITATEA MATEMATICĂ

**Prof.înv.primar Antohe Gabriela, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești Ștefan cel mare,
Bacău**

Fără îndoială, creativitatea este una din cele mai valoroase însușiri ale omului. A fi creativ înseamnă să crezi ceva nou, original, înseamnă să fii tot timpul cu un pas înaintea celuilalt, să crezi ieri, pentru mâine. Conținutul articolului vizează câteva aspecte cheie: Creativitatea – subiect care se regăsește astăzi în toate domeniile. Creativitatea – nevoie socială. Creativitatea – factor fundamental pentru progresul tuturor domeniilor.

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul creare (limba latină), care înseamnă a zămisli, a făuri, a da naștere, a genera, a produce, a crea ceva nou, original, iar savanții psihologi l-au formulat în mod diferit.

În lucrarea Despre natura creativității, J. Piaget descrie o concepție diferită despre esența gândirii creative și căile ei de dezvoltare, evidențiind două probleme:

problema surselor de creativitate; problema mecanismelor care influențează creativitatea: care sunt condițiile în care se manifestă, ce reprezintă acest proces, cum creează omul ceva nou, ce nu a existat anterior.

U. Șchiopu (2008) definește creativitatea drept o dispoziție spontană de a crea și inventa, un potențial care există în fiecare persoană, inclusiv și cea cu dizabilități și la toate vârstele. Ea susține că toate persoanele au imaginație și pot crea, iar datoria cadrelor didactice este de a stimula această creativitate. Creativitatea, după Al. Roșca (1981), este un fenomen complex cu multiple aspecte, activitate sau proces care conduce la un produs ce se caracterizează prin noutate sau originalitate și valoare pentru societate. În opinia lui P. Popescu-Neveanu (1987), creativitatea presupune predispoziția generală a personalității spre nou, o anumită organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate.

E. P. Torrance menționa că fenomenul creației evoluează invers proporțional cu vârsta, astfel, ea crește până la vârsta de 9 ani, are o perioadă liniară în intervalul 9-12 ani și cunoaște apogeul între 9 – 17 ani. Când se vorbește despre educarea creativității elevilor întrebările sunt diferite: Creativitatea este educabilă?, Care este calea optimă de stimulare a creativității elevilor? Creativitatea este educabilă. Creativitatea se învață. Ar fi mai nimerit să spunem că se descătușează sau se dezvoltă, așa cum sublinia B. Schwartz în lucrarea sa „Educația mâine,,.

Eficiența și calitatea sistemului de învățământ este reprezentată de latura deosebită, creativă de abordare a situațiilor. Creativitatea este o sursă nepuizabilă care poate fi valorificată în diverse activități, la toate disciplinele. Activitățile de instruire de la clasă trebuie să fie realizate astfel încât să promoveze și să stimuleze gândirea elevilor, să fie direcționate către nivelurile superioare ale gândirii. Fiecare copil are un potențial latent. Profesorul este cel care poate afla mai multe despre produsele gândirii elevilor, utilizând metode prin care poate strânge informații, acestea fiind utilizate apoi în instruirea de grup și individuală.

Aspectele psihologice cele mai importante ale conceptului de creativitate sunt:

Procesul creativ – care nu este subordonat unui model unic; personalitatea unui individ fiind unică și procesul are individualitatea sa, produsul va fi unic;

-Produsul creativ – modul în care se apreciază creativitatea: nou, original, cu valoare socială;

-Personalitatea creatoare – este influențată de factori: psihologici, biologici, sociali.

Ca forme ale creativității se desprind: creativitatea științifică, creativitatea tehnică, creativitatea artistică. Creativitatea elevilor. La vârsta școlară mică, procesul de educație

solicită forțele creative ale elevilor, care sunt antrenați într-o activitate intelectuală continuă. Mare parte dintre acestea sunt noi pentru elevi, mai ales pentru cei care intră în clasa pregătitoare. Aceasta este una din perioadele senzitive din viața copilului când – printr-un efort minim, anumite însușiri psihice se pot valorifica și orienta către dezvoltarea dimensiunilor de personalitate, respectiv creativitate. Studiile susțin în unanimitate că vârsta școlarității mici, baza naturală a creativității, este susținută de însușirile psihice caracteristice copilului: activism intelectual, interesul crescut către cunoaștere/ descoperire, dorința de auto-exprimare, curiozitate mărită.

Sămânță de creativitate se poate găsi în orice copil, dar pentru a încolți trebuie să fie prezenți factorii psihici ai creativității, de personalitate, cei sociali, o instruire organizată și constantă, altfel, acest potențial creativ, rămâne nevalorificat. Dezvoltarea creativității în cadrul lecțiilor de matematică în învățământul primar Activitățile matematice la clasele primare sunt extrem de importante, deoarece elevii își însușesc acum noțiuni de bază, instrumente la care ei vor apela pe toată perioada școlarității, apoi pe tot parcursul vieții. Creativitatea științifică, ca trăsătură definitorie pentru creativitatea matematică, reprezintă ușurința în manevrarea mai multor tipuri de informație.

Creativitatea matematică se prefigurează încă de la vârsta preșcolară, ea urmând să se dezvolte treptat, în învățământul primar. Trăsăturile pe care le putem identifica și dezvolta la elevi în vederea dezvoltării unui comportament creator sunt: gândire, pasiune pentru matematică, orientarea cu ușurință în mediul înconjurător, acuitate vizuală, coordonare ochi-mână, simțul proporției, al formei, al volumului, dexteritate practică în utilizarea instrumentelor de lucru, perseverență, motivație. Competența matematică are un caracter complex, care presupune capacitatea de a dezvolta și aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva probleme ce apar în viața de zi cu zi. Pentru dezvoltarea creativității în orele de matematică, dascălul trebuie să organizeze constant activități de învățare, astfel încât să dezvolte la elevi gândirea, judecata, imaginația creatoare. Gândirea logico-matematică îi ajută pe elevi să combine și să recombine noțiuni cunoscute, în așa fel încât să ajungă la produse noi, originale. Creativitatea gândirii poate fi dezvoltată, atunci când se cere elevilor să formuleze întrebări pentru o problemă, să formuleze altă întrebare astfel încât problema să se rezolve printr-o operație inversă, să compună probleme plecând de la anumite date etc. Problema (matematică) reprezintă o activitate de descoperire prin experiment, exercițiu, verificări practice Rezolvarea de probleme solicită în cel mai înalt grad capacitățile intelectuale ale copiilor, procesele psihice cognitive, în special inteligența.

În psihologie, pentru formarea noțiunilor se recomandă realizarea legăturii dintre: senzație – percepție – reprezentare. Înainte de a începe predarea unei noi noțiuni este necesară o etapă premergătoare, în care elevii se familiarizează cu elementele noi. În această etapă de pregătire, noțiunea lucrează eficient în mintea elevilor, pregătind baza de plecare în descoperirea ulterioară.

Încă de la clasa pregătitoare, elevii pot rezolva probleme (datele problemei, condiția, întrebarea), astfel încât ei se vor familiariza cu noțiunea de problemă, ce înseamnă rezolvarea acesteia. Plecând de la o problemă simplă, vor ajunge să înțeleagă mai târziu problemele complexe. În activitățile de rezolvare de probleme elevii vor fi stimulați și încurajați să răspundă, chiar dacă nu vor găsi o soluție corectă. Aceste etape trebuie parcurse treptat, astfel încât elevii să-și însușească metodele de rezolvare a problemelor. Dezvoltarea gândirii matematice se realizează treptat și se caracterizează prin rigoare și competență, având la bază factori innăscuți, dar și factori dobândiți. Metodele didactice pentru stimularea creativității sunt diverse, pot fi cele specifice disciplinei matematice, dar și metode specifice altor discipline.

Educația prin artă se bazează pe ideea că procesul creativ facilitează învățarea și toți elevii au capacitatea de a se exprima într-o anumită formă. Educația este ea însăși artă și arta este inseparabilă de procesul educațional. Dacă îi dăm crezare lui Picasso, care spunea că Fiecare copil este un artist. Problema este cum să rămână artist și după ce va crește, atunci ar

trebuie să folosim arta în școală, integrată în multe discipline de studiu, în avantajul elevilor. Programa școlară permite o abordare didactică flexibilă și lasă loc adaptării la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. În procesul educativ este ideal să combinăm cele șapte moduri de învățare ale lui Gardner: învățarea prin mișcare, muzică și ritm, inteligența vizual-spațială, logico-matematică, inteligența interpersonală și cea intrapersonală. Învățarea și gândirea creativă se produc în momentul procesului de detectare a dificultăților, a problemelor, a necunoscutelor în informație, atunci când apar formulări de presupuneri, de ipoteze cu privire la o anumită temă, testarea, revizuirea și apoi comunicarea rezultatelor. Este un lucru benefic ca elevii să învețe creativ.

Abordările didactice inter- și transdisciplinare îi aduc pe elevi mult mai aproape de viața de zi cu zi, dezvoltându-le o gândire flexibilă, creatoare, în măsură să ofere soluții, să-i canalizeze spre o carieră școlară la standarde europene. (exemplu lecție e-learning, platforma Livresq, Elemente de geometrie plană, clasa a III-a, library.livresq.com/view/5ffd7cbf9eb0b300075bb948/)

În dezvoltarea creativității, un rol important îl are imaginația. Einstein spunea că aceasta este mai importantă decât cunoașterea. Copiii își arată din plin imaginația și creativitatea în activitățile în care sunt implicați; ei sunt curioși, inventivi, spontani. Rămâne doar măiestria dascălului, care trebuie să fie un descoperitor, un bun observator, atent cu fiecare elev în parte. El trebuie să descopere în fiecare atributele creativității, originalitatea, flexibilitatea, fluența.

Torrance a creat Programul de rezolvare a problemelor viitoare, al cărei misiune era de a dezvolta abilitatea tinerilor la nivel global, de a proiecta și promova viitorul pozitiv, folosind gândirea critică și creativă. El susținea ideea că abilitățile creativității ar trebui să facă parte din educația fiecărui copil.

Rolul școlii este acela de a forma la elevi un comportament creator, acesta fiind principalul instrument pe care adultul de mâine îl va folosi cu succes în dezvoltarea sa. Factorii creativității depind și de competențele dascălului: un profesor creativ va atrage după sine și elevi creativi.

Bibliografie

1. Amabile, T. (1997). Creativitatea ca mod de viață. București: Editura Tehnică.
2. Encyclopedia Britannica. 2009. Encyclopedia Britannica Online. 05 Jun. 2009, Creativity
3. Piaget, J. (2011). Psihologia copilului. București: Editura Cartier.

METODE ȘI TEHNICI INTERACTIVE

Prof. Înv. Primar: AVRAM GABRIELA, Liceul cu Program Sportiv Baia Mare

“Organizarea activității școlare fie în formă frontală ori colectivă (de muncă cu întregul colectiv al clasei, al anului de studiu etc.), fie în echipe (microgrupuri) sau individuală, ori combinatorie, ca cea sugerată de experimentul team teaching (bazată, între altele, pe o grupare flexibilă și mobilă a elevilor cu treceri de la activități cu grupuri mari, la acțiuni în grupuri mici, omogene și apoi la activități individuale) reclamă în mod inevitabil o metodologie adecvată acestor forme organizatorice.” (Ioan Cerghit, 1997, p. 36)

Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

“Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student, în cadrul instruirii formale și nonformale, cu deschideri spre educația permanentă.” (Sorin Cristea, 1998)

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă, reprezintă o cerință primordială în educația postmodernistă. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile elevilor, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Lección de predare-învățare devine astfel "o aventură a cunoașterii" în care elevul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații dificile, examinându-le și descoperind soluții plauzibile. Rolul profesorului constă mai mult în cel de stimulare și dirijare, iar motivația activității reiese din participarea entuziastă a cadrului didactic. Elevul e implicat atât în procesul de predare, de învățare și de evaluare, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării. Conduita creativă a cadrului didactic este unul din factorii care asigură dezvoltarea potențialului creativ al elevilor. Predarea, ca proces creativ, presupune ca profesorul să medieze între elev și lumea cel înconjoară. El trebuie nu numai să organizeze spațiul și activitatea, ci și să participe alături de elevi la elaborarea cunoștințelor; să servească drept model în legăturile interpersonale și să încurajeze interacțiunile cooperante dintre elevi.

Strategiile didactice interactive ca strategii de grup, presupun munca în colaborare a elevilor organizați pe microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor obiective preconizate. Se bazează pe sprijinul reciproc în căutare-cercetare și învățare, stimulează participările individuale, antrenând subiecții cu toată personalitatea lor (abilități cognitive, afective, volitive, sociale). Solicită efort de adaptare la normele de grup, toleranță față de opiniile, părerile colegilor, dezvoltând capacitățile autoevaluative. Sunt strategii de interacțiune activă între participanții la activitate (elev-elev, elev-profesor).

Strategiile didactice interactive presupun crearea unor programe care să corespundă nevoii de interrelaționare și de răspuns diferențiat la reacțiile elevilor. Interactivitatea în clasă (face-to-face) se referă atât la promovarea relațiilor inter și intragrupale cât și între profesor și elev. Pentru crearea unui program interactiv, profesorul trebuie să cunoască și să organizeze bine materialul de studiu, să-și imagineze soluții diverse la reacțiile/răspunsurile elevilor și să conceapă trasee de învățare diferențiată, adaptate elevilor potențiali.

Strategiile de învățare interactivă stimulează participarea elevilor la acțiune, socializându-i și dezvoltându-le procesele cognitive complexe, trăirile individuale și

capacitățile de înțelegere și (auto)evaluare a valorilor și situațiilor prin folosirea metodelor active. Metodele active sunt acele metode care implică în mod real pe cel ce învață, ținând să-l facă pe acesta să-și constituie singur propria cunoaștere, plecând de la studii de caz, jocuri de rol, situații propuse de el sau de formator, în care partea de implicare a celui ce învață este puternică.

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului activ al metodelor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instructivale, în contaminarea și suprapunerea problematizării asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Cerința primordială a educației progresiviste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de muncă interdependentă.

Deși învățarea este eminentă o activitate proprie, ținând de efortul individual depus în înțelegerea și conștientizarea semnificațiilor științei, nu este mai puțin adevărat că relațiile interpersonale, de grup sunt un factor indispensabil apariției și construirii învățării personale și colective.

“Învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și de inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă.”(Ioan Cerghit,1997)

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină “identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat” (Idem), ceea ce duce la trans-formarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. „Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului” (Ion-Ovidiu Pânișoară, 2003)

Interactivitatea presupune atât cooperarea, cât și competiția. Ele nu se sunt antitetice, ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate. Interacțiunea stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare.

Există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității, iar subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual. În acest fel se dezvoltă capacitățile elevilor de a lucra împreună ce se constituie într-o componentă importantă pentru viață și pentru activitatea lor profesională viitoare.

Avantajele interacțiunii:

- ❖ activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament contagios și o strădanie competitivă;
- ❖ în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate;
- ❖ stimulează efortul și productivitatea individului;
- ❖ autodescoperirea propriilor capacități și limite, autoevaluare;
- ❖ există o dinamică intergrupală cu influențe favorabile în planul personalității;
- ❖ elevii care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul muncii individual;

- ❖ dezvoltă capacitățile elevilor de a lucra împreună;
- ❖ dezvoltă inteligențele multiple, capacități specifice inteligenței lingvistice, inteligenței logice-matematice, inteligența spațială, inteligența interpersonală, inteligența intrapersonală, inteligența naturalistă, inteligența morală;
- ❖ stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală – capacitatea de a privi și a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii);
- ❖ munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;
- ❖ timpul de soluționare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu;
- ❖ cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor;
- ❖ interrelațiile dintre membrii grupului, emulația, sporește interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învățare;
- ❖ lucrul în echipă oferă elevilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile;
- ❖ se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional al creativității;
- ❖ grupul dă un sentiment de încredere, de siguranță, antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul;
- ❖ educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți;
- ❖ înfrângerea subiecți-vismului și acceptarea gândirii colective.

BIBLIOGRAFIE :

- Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997;
 Cristea, Sorin, Dicționar de termeni pedagogici, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;
 Pânișoară, Ion-Ovidiu, Comunicarea eficientă, Editura Polirom, Iași, 2007;

PLAN DE IMPLEMENTARE *CHARACTER FIRST*

PROIECTUL STUDIULUI TEMATIC ÎN ALTERNATIVA STEP BY STEP

prof. Baciú Ionelia-Dorina, Școala Gimnazială „Anghel Saligny“ Focșani, Vrancea

I. ALEGEREA PROGRAMULUI/ARGUMENT:

Punerea în practică armonizată a programei poate fi dusă la îndeplinire cu succes prin abordarea tematică. Predarea tematică presupune integrarea diferitelor discipline prin explorarea unei idei interesante care se leagă de mai multe domenii. Ea se realizează în așa fel încât elevii să intuiască legătura dintre discipline și dintre acestea cu viața.

Studiul tematic, activitate specifică în alternativa educațională Step by Step, asigură în mod natural formarea tuturor deprinderilor pe care copilul trebuie să și le însușească. O temă unică le permite copiilor să observe legăturile dintre diversele materii și dă posibilitatea învățătorilor să organizeze programa în jurul unor subiecte, probleme sau chestiuni esențiale pe care elevii le găsesc stimulative. Abordarea tematică este interdisciplinară, așa cum este și viața și problemele pe care le implică.

Deoarece la nivelul clasei s-au observat unele deficiențe: **lipsă de respect, teamă, ipocrizie, inconsecvență, lene, iresponsabilitate, încăpățănare, neatenție, confuzie, apatie**, am propus implementarea la clasă a *Studiului tematic „Character first“*, care se va derula pe parcursul întregului an școlar (10 luni). În fiecare lună se vor realiza activități specifice unui anumit tip de trăsătură de caracter.

Copiii vor fi implicați în toate etapele de realizare a studiului tematic, vor lucra în echipă cu ceilalți parteneri educaționali, reușind să găsească **trăsăturile de caracter** necesare pentru a depăși deficiențele constatate, *realizând similitudini cu lumea mărunță a animalelor*.

TRĂSĂTURI DE CARACTER:

- **Atenție vs. Neatenție** – a-i acorda unui om prețuirea cuvenită, concentrându-te asupra spuselor sale;
- **Ascultare vs. Încăpățănare** – a îndeplini cu bucurie cerințele și dorințele celor ce sunt responsabili pentru tine;
- **Cinstire vs. Lipsă de respect** – a-i respecta pe cei care conduc datorită autorităților mai înalte pe care ei le reprezintă;
- **Conștiinciozitate vs. Inconsecvență** – a săvârși ceea ce am consimțit să săvârșesc, chiar dacă aceasta pretinde sacrificii neașteptate;
- **Curaj vs. Teamă** – încrederea că ceea ce am de spus sau de făcut este adevărat, drept și just;
- **Entuziasm vs. Apatie** – a manifesta bucurie în efectuarea oricărei sarcini, dând ce e mai bun din mine;
- **Hărnicie vs. Lene** – a-mi investi timpul și energia pentru a duce la bun sfârșit orice sarcină încredințată mie;
- **Ordine vs. Confuzie** – a mă organiza pe mine și împrejurimile mele pentru a avea o eficiență mai mare;
- **Responsabilitate vs. Iresponsabilitate** – a ști și a face ceea ce se așteaptă de la mine;
- **Sinceritate vs. Ipocrizie** – dorința de a face ceea ce este bine din motive transparente;

II. PLANIFICAREA INTRODUCERII PROGRAMULUI:

Astfel de proiecte capătă imediat o semnificație pentru copii, cărora li se sugerează, în funcție de preocupările și interesele lor, o problemă „reală“ de rezolvat sau o idee nouă de investigat. Ideea de a păstra interesul elevilor într-o poziție centrală atunci când se proiectează un studiu tematic asigură motivația lor în cursul învățării.

Abordarea tematică:

- asigură o planificare pe termen lung a predării;

- ajută la identificarea intereselor comune ale elevilor;
- corelează toate materiile;
- ajută la conștientizarea apartenenței la o comunitate;
- dă relevanță programei.

În proiectarea studiului tematic se parcurg următoarele etape:

1. **Alegerea temei și stabilirea obiectivelor;**
2. **Informarea părinților asupra temei printr-o scrisoare specială;**
3. **Brainstorming-ul;**
4. **Formarea „ideilor generoase“;**
5. **„Ce știm? /Ce vrem să știm? /Cum aflăm?“;**
6. **Stabilirea activităților pe centre (citire-scriere, matematică, științe, arte/construcții, studii sociale);**
7. **Planificarea studiului tematic**
8. **Derularea activităților pe centre sau în grup mare;**
9. **Realizarea de proiecte individuale, în perechi sau în echipă specifice temei alese;**
10. **Autoevaluarea activității prin fișe specifice;**
11. **Evaluarea finală a studiului tematic.**

III. ÎNFIINȚAREA UNUI COMITET AL CARACTERULUI

- profesori care predau la clasă;
- foști elevi din alternativa Step by Step, absolvenți;
- părinți, bunici;
- psihologul școlar;
- consilierul educativ;

IV. EVALUAREA PROGRESULUI

1. *Planificarea studiului tematic*
2. *Derularea activităților pe centre sau în grup mare;*
3. *Realizarea de proiecte individuale, în perechi sau în echipă specifice temei alese;*
4. *Autoevaluarea activității prin fișe specifice;*
5. *Evaluarea finală a studiului tematic.*

După realizarea tuturor activităților propuse de către elevi, **evaluarea studiului tematic** este o parte foarte importantă a proiectului desfășurat. Obiectivele specifice propuse la început servesc ca instrument de evaluare prin comparație. Atingerea acestor obiective va determina progresul elevilor. *Evaluările informale* vor fi efectuate de către învățători prin observare, înregistrare de date și liste/tabele, statistici. Cercetând continuu diverse surse informaționale, copiii vin și prezintă ce au descoperit în fața colegilor, schimbă impresii, date, se ajută reciproc în detalierea unor teme propuse de ei pentru a fi dezbătute. Evaluarea formativă a elevilor se realizează **pe parcursul întregului studiu tematic**, furnizând informații importante și reflecții asupra succesului activităților desfășurate. Atitudinea elevilor și discutarea fișelor de autoevaluare va fi de ajutor învățătorilor în proiectarea activităților viitoare.

Evaluarea finală a studiului tematic se va realiza astfel:

- **Fișa de autoevaluare** a activității; (anexă)
- **Activitate deschisă** la care au participat diverși invitați: părinți, membri ai comunității locale, alte persoane interesate (învățători, profesori, educatoare). Copiii au prezentat finalități ale activității realizate individual, în perechi sau în echipă: *cârticele, referate, machete, colecții, insectare.*
- **Completare de tabele, grafice, statistici;**
- **Carnaval cu măști;**
- **Serbare - poezii, cântece despre animale și sceneta „Ciuboțelele ogarului“ ;**

- **Excursie tematică la Galați, la Grădina Zoologică;**
- **Finalizarea unui album de prezentare a momentelor-cheie ale activității desfășurate;**
- **Parteneriat educațional cu Grădinița 23.**

Dacă un studiu tematic este evaluat corect, atât în cadrul evaluărilor formative, dar și în evaluarea sumativă, copiii reușesc să înțeleagă că aceste activități le deschid orizonturi noi spre cercetare, autodepășire, descoperă valențe formative și lansează cu succes alte idei pentru dezbateri.

Îndrumați pas cu pas, ajutați continuu să se autodepășească, elevii reușesc să înțeleagă că studiul tematic realizat de către ei este un cumul de cunoștințe pe care pot să și le însușească într-un mod atractiv, stimulat, din diferite surse informaționale și prin metode și procedee alese de către ei. Astfel, știu că pentru a te informa, nu trebuie să fii îngrădit de o anumită programă, ci trebuie să îmbini armonios cercetarea proprie cu lucrul în echipă și, mai ales, să fii receptiv și la ideile descoperite de altul.

Predarea tematică este benefică pentru toată lumea. Părinții sunt implicați și în cunoștința de cauză atunci când împărtășesc din experiența lor, în cadrul diferitelor activități ale clasei. Învățătorii sunt stimulați de conținutul mereu nou și de posibilitățile foarte interesante de metodologii didactice noi. Copiilor li se recunoaște capacitatea de gândire originală și competentă și li se permit noi căi de a-și dovedi cunoștințele. Un astfel de model integrat de predare, atunci când este pregătit și aplicat cu grijă, poate conduce la constituirea unei comunități de elevi care se preocupă unul de celălalt, efectuează asocieri intelectuale interesante, dezvoltă deprinderi de comunicare și dialog, formează spiritul de colectiv.

V. PRIVIREA ÎN PERSPECTIVĂ

FIȘĂ DE AUTOEVALUARE STUDIUL TEMATIC: „CHARACTER FIRST”

1. Ce ai învățat nou în cadrul studiului tematic ?
2. Ce trăsături de caracter ai studiat anul acesta?
3. Care crezi că a fost cea mai interesantă trăsătură de caracter predată?
4. Ce știi să faci acum și nu știai înainte ?
5. Ce ți-a plăcut mai mult din activitatea tematică ?
6. Ce ai fi vrut să mai afli ?
7. Care crezi că sunt cele mai bune piese din portofoliul realizat împreună ?
8. Ce schimbări ai face tu pentru ca unele exponate să reprezinte mai bine noutățile descoperite în cadrul studiului tematic ?
7. Ce idei ai pentru următorul studiu tematic?

BIBLIOGRAFIE:

Kate, Burke Walsh, „ Predarea orientată după necesitățile copilului ”, Iași, 1999

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE-POVESTEA LEGUMELOR

Institutor. Bara Melinda ,Grădinița cu P.P., Licurici”, Cluj-Napoca

Tema de studiu: „CÂND/ CUM ȘI DE CE SE ÎNTÂMPLĂ?”

Nivel de varsta: 3-4 ani

Tema proiectului: „Povestea Zânei Toamna”

Subteme: „Galbene și roșii frunze”

„Vitamine de la toate”

„Povestea legumelor”

Obiectivele de referință:

- Să înțeleagă și să transmită mesaje, să reacționeze la acestea;
- Să audieze cu atenție un text și să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles;
- Să distingă sunetele ce compun cuvintele și să le pronunțe corect;
- Să recunoască și să descrie verbal și/sau grafic anumite schimbări și transformări din mediul înconjurător apropiat;
- Să comunice idei, impresii pe baza observării făcute;
- Să manifeste disponibilitate în a participa la acțiuni de îngrijire și protejare a mediului aplicând cunoștințele dobândite;
- Să cunoască normele necesare integrării în viața socială, precum și reguli de securitate personală;
- Să descopere lumea înconjurătoare cu ajutorul auzului, să diferențieze auditiv timbrul și intensitatea sunetelor din mediul apropiat și al sunetelor muzicale;
- Să cunoască aspecte particulare ale anotimpului toamna, precum și florile, fructele și legumele specifice acestuia;
- Să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii;

RESURSE UMANE: educatoare, copii, părinți

RESURSE DE TIMP: 1 săptămână

METODE ȘI PROCEDEE: observarea spontană și dirijată, jocul, explicația, demonstrația, povestirea, problematizarea, exercițiul, convorbirea, brainstorming-ul, turul galeriei.

Exemplificăm planificarea activităților pentru săptămâna cu tema:

“Povestea legumelor”

Ziua/ Data	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE		
	ADP	ALA	ADE
Luni	<p><i>Întâlnirea de dimineață:</i> “Ce ne-aduce toamna în coș?”</p> <p><i>Rutine:</i> “Legume curate</p>	<p>1. <i>Biblioteca</i> “Citim imagini cu legume de toamna”</p> <p>Știința “Ghicește ce ai</p>	<p>DȘ “Morcovel si prietenii lui”- observare legume</p>

	<p>Înseamnă sănătate” (deprindere de a spala legumele înainte de a le consuma) <i>Tranziții:</i> “Dovleceii năzdravani”- joc distractiv</p>	<p>gustat?”- joc senzorial 2. ”Cursa legumelor”</p>	<p>de toamna</p>
Marți	<p><i>Întâlnirea de dimineață:</i> ”Mânuțele de-ți sunt murdare, când mănânci te mbolnăvesc/ Spală-te ades pe ele si-ai să-mi multumești!”- sfatul zilei <i>Rutine:</i> “Apa prietena legumelor” (deprinderea de a spăla legumele înainte de a le folosi) <i>Tranziții:</i> Recitare sfatul zilei</p>	<p>1.<i>Joc de masă:</i>”Puzzle” Joc de rol; ”Să facem o salată” 2.Mers cadențat “Legume la defilare”</p>	<p>Activitate integrată DȘ+ DEC “Legume ordonate, legume fericite” – joc didactic (aprecierea globală a cantității, formarea de grupe după criteriul lungime) + desen</p>
Miercuri	<p><i>Întâlnirea de dimineață:</i> “Legume buclucașe” <i>Rutine:</i> “Legume curate pentru sănătate” (deprinderea de a consuma legume după ce au fost spalate) <i>Tranziții:</i> “Grădinarii la înviorare”</p>	<p>1.<i>Artă :</i>”Morcovi groși, morcovi subtiri” modelaj <i>Construcții:</i>”Rafturi pentru cămara” 2.<i>Joc de mișcare</i> ”Iepurașii la morcovi”</p>	<p>DLC “Spune mai departe cu Morcovel!”- joc didactic</p>
Joi	<p><i>Întâlnirea de dimineață</i> ”De vorbă cu o legumă” <i>Rutine:</i>“Si eu mananc sănătos” (deprinderea de a consuma zilnic legume) <i>Tranziții:</i> “Încărcăm legume în camioane” joc mim</p>	<p>1<i>Biblioteca:</i> ‘’ABC- ul sănătății”- citire de imagini <i>Joc de rol:</i>“De-a vânzătorii de legume” 2. “Cursa legumelor”</p>	<p>Activitate integrată DOS+DEC “Toamna în grădina de legume” (citire imagini+ învățare cântec “A plecat mama la piață”)</p>
Vineri	<p><i>Întâlnirea de dimineață:</i>”Toamna, toamna harnica” <i>Rutine:</i> ”Am lucrat si fac curat” (deprinderea de a efectua curățenie după terminarea unei activități) <i>Tranziții:</i> “S-a dus gospodina să ia zarzavat/ Și vine acasă cu coșuncărcat”deplasare cu recitare de versuri.</p>	<p>1.<i>Știința:</i> “Alege legume pentru masa de pranz” <i>Joc de rol</i> ”De-a gospodinele” 2. “Iepurașii la morcovi”- joc de mișcare</p>	<p>DPM “Culegătorii de morcovi”- aplecarea trunchiului în față fără îndoirea genunchilor</p>

BIBLIOGRAFIE:

Tătaru L., Glava A., Chiș O., (2014), *Piramida cunoașterii, repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar (3- 6/7 ani), 2008.

Revista învățământului preșcolar.

Ghid orientativ- *Planificarea activităților de învățare din grădiniță*

EXERCITII PENTRU STIMULAREA CREATIVITĂȚII ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR

Prof. Înv. Preșolar: Berinde Denisa-Vasilica și Tămâian Raluca Flavia

- **Denumirea activității: „Cercul noutăților”**

Desfășurarea activității:

Se va merge cu preșcolarii în curtea grădiniței. Se va forma un cerc. Cadrul didactic va spune preșcolarii să privească în jurul lor și să aleagă un obiect. După ce au ales obiectul fiecare va merge lângă acesta și îl va pipăi, îl va privi cu atenție, îl va ridica, doar dacă este ușor, până când va găsi ceva nou despre el.

După ce preșcolarii au identificat noutatea se vor așeza înapoi în cerc. Când toți copiii au reușit să identifice un lucru nou despre obiectul ales, în cerc, pe rând, fiecare va spune ceea ce a descoperit.

- **Denumirea activității: „Pastelul culorilor”**

Desfășurarea activității:

Preșcolarii se vor grupa în cerc. Fiecare pereche își va aduce pe mäsută materialele necesare pentru activitate (acuarele, hârtie, pensule). Frontal cadrul didactic le va demonstra exercițiul pe care îl vor realiza și preșcolarii. Cadrul didactic va aplica două pete de culoare pe coala de hârtie. Se va spune că culorile sunt alese de fiecare, nu se vor impune anumite nuanțe. Apoi va îndoi foaia în două. După, va desface coala pentru ca preșcolarii să observe ce s-a întâmplat. Preșcolarii au ca și sarcină să realizeze același lucru ca și cadrul didactic, iar pe baza desenului ce o să se contureze, aceștia vor trebui să identifice dacă desenul lor seamănă cu un animal, obiect, cu un om, cu un articol vestimentar, orice altceva.

- **Denumirea activității: „Obiectele au însușiri?”**

Desfășurarea activității:

Cadrul didactic le va arăta preșcolarii diferite obiecte, precum: o pălărie, un ghiocel, un vas de flori etc. Li se va transmite că fiecare obiect are însușirile lui, așa cum și noi avem însușiri proprii. Li se vor oferi exemple: Maria are ochii albaștri, Marius îi are verzi, este înalt, Mihai are părul creț.

Preșcolarii vor trebui să găsească cât mai multe însușiri specifice lucrurilor arătate de către cadrul didactic.

CREATIVITATEA ÎN ȘCOALĂ

Prof. Bireș Rozalia, Școala primară nr 2 Făgetu, jud. Sălaj

Școlarii ne învață, ne fascinează prin farmecul și prospețimea lor, prin sinceritate, inocență, candoare, perspicacitate și creativitate. Școlarii sunt apreciați tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane. Pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale. De aceea, nu putem face abstracție de una din dimensiunile esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității – creativitatea.

La copilul de vârstă școlară, conceptul de creativitate are anumite particularități. Sensul curent al creativității la copii nu se manifestă ca act finalizat în produse de mare originalitate ci se referă la potențial, factori sau capacități aptitudinale predictive pentru performanțele de mai târziu, la capacitatea copilului de a acționa prin sine însuși, independent, atât pe plan mintal cât și pe plan practic.

În prezent există sute de modalități prin care este definită creativitatea. Psihologii susțin în general că *a fi creativ* înseamnă *a crea ceva nou, original și adecvat realității*.

A crea înseamnă: a face să existe, a aduce la viață, a cauza, a genera, a produce, a fi primul care interpretează rolul și dă viață unui personaj, a compune repede, etc.

Creativ este cel care se caracterizează prin originalitate și expresivitate, este imaginativ, generativ, deschizător de drumuri, inventiv, inovativ etc.

O definiție amplă a creativității se propune în lucrarea „Pedagogie” de Bontaș I. „creativitatea este o capacitate complexă și fundamentală a personalității, care sprijinindu-se pe date sau produse anterioare, în îmbinarea cu investigații și date noi, produce ceva nou, original de valoare și eficiență științifică și social utilă, ca rezultat al influențelor și relațiilor factorilor subiectivi și obiectivi-adică a posibilităților persoanei și a condițiilor ambientale, ale mediului socio-cultural.

Creativitatea este abilitatea de a genera idei și soluții care sunt inovative și potrivite/funcționale pentru o anumită situație (dacă vii cu ideea să ari cu o furculiță, deși este o idee nouă, ea nu este funcțională) (Sternberg & Lubart, 1996). Creativitatea, ca *abilitate noncognitivă*, este adesea asociată cu tipul de personalitate numită deschidere, una din cele cinci tipuri din categoria Big Five. Unii autori susțin că creativitatea depinde foarte mult, nu doar de alte abilități noncognitive – cum ar fi motivația, interesul, perseverența, dar și de mediul/contextul în care se desfășoară persoana (Ciskszentmihalyi, 2013). Conceptele strâns legate de creativitate ca și abilitate sunt gândirea divergentă și intuiția/perspicacitatea (Kleibeuker et al., 2013).

Creativitatea nu este o abilitate rezervată doar copiilor care s-au născut cu talente deosebite. Toții copii se nasc cu imaginație, iar noi, profesorii și părinții, îi putem sprijini prin stimularea acesteia încă din primii lor ani de viață.

- Trebuie să începem prin a înțelege faptul că atunci când un copil se joacă, creează sau pur și simplu alege să devină un personaj al poveștii sale favorite, acest lucru nu împiedică procesul de învățare a lucrurilor importante pentru educația sa.
- Dimpotrivă, prin joacă și activități interactive, copiii își dezvoltă considerabil creativitatea, dând frâu liber imaginației lor. Acest lucru îi ajută să dobândească cunoștințe noi cu plăcere, fără a simți că depun un efort considerabil pentru a reuși.

În plus, creativitatea nu se limitează doar la domeniul artei, așa cum am fi tentați să credem. Această abilitate este necesară și utilă în procesul de învățare a tuturor materiilor școlare și pentru desfășurarea eficientă a diverselor activități extrașcolare.

- Copiii au tendința de a-și pierde rapid interesul pentru învățare atunci când sunt supuși frecvent aceleiași rutine.
- Nu le place doar să memoreze informații, ci le place să fie creativi, să se distreze în timp ce învață, să facă lucruri de plăcere și nu din obligație.

Așadar, darul creativității nu este destinat doar anumitor copii sau adolescenți, ci tuturor! Trebuie doar să le oferim șansa de a-și dezvolta creativitatea prin activități interactive și distractive, adecvate vârstei lor, acasă și la școală. Trebuie să cream un cadru de învățare în care ei să se poată exprima liber fără frică de a greși, să gândească creativ, fără a se supune limitelor și să răspundă oricărei provocări cu idei inovatoare și soluții creative. În realitate însă, creativitatea face parte din procesul de gândire rațională, reprezentând gândirea divergentă, care contribuie considerabil la dezvoltarea personalității complexe a copiilor și a tinerilor. Așadar, este important să stimulăm creativitatea copiilor pentru că ei să dezvolte un sistem sănătos de gândire și de rezolvare a problemelor pe tot parcursul vieții.

Creativitatea ajută copiii și tinerii să își dezvolte propria viziune – Atunci când sunt învățați să trăiască și să acționeze doar pe baza cunoștințelor teoretice, copiii se pot trezi frecvent blocați în situații fără ieșire.

- În astfel de momente, ei vor simți că sunt incapabili să vadă lucrurile în perspectiva și nu vor putea găsi soluții, chiar dacă acestea sunt simple. Acest lucru se datorează faptului că au fost învățați să se concentreze doar pe rezultate imediate și să acționeze conform așteptărilor celorlalți.
- Din acest motiv, este esențial pentru noi profesorii și părinții, să stimulăm creativitatea copiilor, pentru ca ei să devină adulți liberi, cu viziune, empatici și care au capacitatea de a vedea dincolo de aparente. Astfel, ei vor găsi soluții chiar și în situații de tip labirint, în care regulile și teoria nu sunt suficiente pentru a evada.

Creativitatea contribuie la dezvoltarea personalității copiilor și tinerilor – Copiii și tinerii nu își doresc să fie precum ceilalți, ei vor să fie autentici, diferiți și să aducă ceva în plus în universul în care trăiesc.

- Acest sentiment de flexibilitate și dorința de a fi originali se poate pierde cu ușurință atunci când adulții din viața lor critică alegerile lor creative, pe care le fac uneori în detrimentul opțiunilor standard care îi înconjoară.
- Din acest motiv, este important să îi îndrumăm către creativitate acasă și la școală, întrucât acest lucru va contribui la dezvoltarea personalității originale a copiilor și a tinerilor. Li va ajuta să nu se lase influențați de cei din jur, să facă alegeri care să le producă bucurie și să îi facă să se simtă impliniți. În plus, va contribui la dezvoltarea permanentă a dorinței lor de perfecționare.

Așadar, nu trebuie să ne îngrijorăm atunci un copil nu excelează la toate materiile sau nu este atras instant de orice tip de activitate extrașcolară. Trebuie doar să descoperim un mod mai captivant prin care să **îl ajutăm să învețe**. Trebuie să mizăm pe eficiența activităților creative care îi stârnesc interesul și îl stimulează să fie receptiv și creativ. Astfel, informațiile esențiale vor ajunge la el în maniera potrivită, fără a-l forța să învețe și să se dezvolte altfel decât în mod natural.

PROIECT EDUCATIV-"O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING"

Prof. Bodea Camelia, Liceul Tehnologic Nr.1 Șuncuiuș

A. DENUMIREA PROIECTULUI – TITLU

- a) Titlul : "O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING"
- b) Domeniul și tipul de educație în care se încadrează: CIVIC
- c) Tipul de proiect: local

B. APLICANTUL

Echipa de proiect: prof. BODEA CAMELIA
prof. BODEA CĂLIN
elev. LAZOU ALEXIA- președinte Consiliul Elevilor

o Experiență în domeniul

Cadrele didactice implicate în inițierea și derularea acestui proiect au mai desfășurat proiecte educative la nivel local, județean și interjudețean, național în calitate de parteneri sau chiar membrii în echipa de proiecte.

C. CONTEXT

În școlile românești, fenomenul de **bullying** are o incidență din ce în ce mai ridicată, pericolul venind din falsa impresie de normalitate a acestuia, majoritatea oamenilor acceptându-l ca pe o componentă obișnuită a vieții de zi cu zi. **Bullying** este acțiunea agresivă (verbal, acțional și implicit emoțional), desfășurată între două sau mai multe persoane, și începe prin intimidarea unuia de către celălalt.

Intimidarea/amenințarea este o încercare agresivă, de obicei sistematică și continuă, în scopul subminării și rănirii cuiva, pe baza unor slăbiciuni percepute la acesta. Deși frecvent asociate cu copiii, agresiunile pot apărea la orice vârstă, iar membrii grupurilor minoritare sunt mult mai susceptibili de a fi hărțuiți la vârsta adultă (în limbaj de specialitate mobbing-ul).

Efectele asupra victimei sunt adesea devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental.

Bullying-ul poate să transforme școala într-un loc de temut, în timp ce aceasta ar trebui să le asigure elevilor un mediu în care să se simtă în siguranță.

Pentru diminuarea acestui fenomen în școlile românești, ne-am propus să implementăm proiectul **O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING**

Odată informați, copiii pot lua atitudine, pot interveni pentru ei înșiși, dar și pentru ceilalți, iar numărul cazurilor de acest fel se va diminua treptat.

Prevenirea acestui fenomen este responsabilitatea tuturor și nimeni nu ar trebui să fie indiferent față de acele persoane care se află în incapacitatea de a se descurca într-o asemenea situație.

Cadrele didactice pot să contribuie la diminuarea fenomenului fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului, fie prin neacceptarea și sancționarea imediată a unor astfel de comportamente

D. DESCRIEREA PROIECTULUI

Scop: Informarea corectă a elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, a părinților acestora și a cadrelor didactice cu privire la fenomenul "bullying": definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească, forme de prevenție, modalități de a lua atitudine, de a interveni pentru ei înșiși și/sau pentru alții, în vederea diminuării numărului cazurilor de acest fel.

Obiective:

- Creșterea nivelului de conștientizare a existenței fenomenului bullying în rândul elevilor.
- Dezvoltarea competențelor de cooperare și relaționare interpersonală în rândul elevilor.
- Formarea de atitudini și deprinderi de comportament prosocial în rândul elevilor.

Grup țintă:

- direct: 100 elevi, cls V- XII
- indirect: ceilalți copii, elevi, cadre didactice, părinții, comunitatea locală

-
-

Durata: 1.XI.2021 – 1.VI. 2022

Conținutul proiectului:

- **Pregătirea implementării proiectului**

-Formarea echipei, organizarea echipei în conceperea proiectului;

-Întocmirea proiectului educativ și înaintarea lui spre analiză;

E. CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

Structură:

Nr. Crt	Activitatea	Grup țintă	Termen	Responsabil	Rezultate	Observații
1	"BULLYING-UL – UN FENOMEN CARE IA AMPLOARE ÎN MEDIUL ȘCOLAR", Prezentarea fenomenului de bullying și a nevoii de a dezvolta strategii de intervenție concentrate pe diminuarea acestuia;	elevi cls V- XII	OCT.2021	Prof. Bodea Camelia	Prezentare Powerpoint Chestionar fotografii, filmări,	
2.	"O ȘCOALĂ FĂRĂ BULLYING" -vizionare film "WONDER"	elevi cls V- XII	Noiembrie 2021	Prof. Bodea Calin	filmări	
3	CUVINTE CARE	elevi	Dec.2021 –	Prof.	fotografii,	

	RĂNESC activități ce pot fi desfășurate cu elevii	cls V-VIII	ian. 2022	Bodea Camelia	filmări,	
4.	BAROMETRUL VIOLENȚEI activități ce pot fi desfășurate cu elevii	elevi cls IX-XII	Dec.2021 – ian. 2022	Prof. Bodea Calin	fotografii, filmări	
5.	BETE SI PIETRE/CUVINTELE DOR, SCENETE TEMATICE scenete tematice situații de bullying si strategii eficiente de rezolvare a acestora	elevi cls V-XII	Feb.-martie 2022	Prof. Cristorean Ileana Prof. Bodea Camelia	Scenete fotografii, filmări	
6.	„STOP BULLYING! VIOLENȚA DISTRUGE, PRIETENIA CONSTRUIEȘTE!” Realizarea unui vernisaj cu lucrările copiilor și a unei prezentări PPT, cu aspecte de la activitățile organizate	elevi cls V-XII	Mai 2022	ECHIPA DE PROIECT	postere, creații plastice/grafice fotografii, filmări	

F. EVALUARE – CALITATE

- **Criterii de evaluare**
 - numărul de participanți
 - modul de implicare al acestora
 - soluționarea problemelor, flexibilitatea, motivarea, interesul pentru proiect
- **Evaluare internă:**
 - evaluări curente, intermediare și finale
 - întocmirea și analiza rapoartelor de activitate,
 - scenete, dramatizarea unor povești și prezentarea lor în fața părinților sau a colegilor de la școală.
 - postere, creații plastice/grafice

G. MONITORIZAREA PROIECTULUI:

Calendarul activităților va fi pus la dispoziția conducerii școlii, a comisiei pentru proiecte, a responsabilului cu munca educativă,

H. REZULTATE: CALITATIVE:

- implicarea elevilor, părinților, cadrelor didactice, a comunității într-un demers educativ de la care se așteaptă diminuarea fenomenului bullying în școală.

I. DISEMINAREA PROIECTULUI :

- consiliul profesoral
- Pagina de facebook a școlii

J. IMPACTUL PROIECTULUI:

Participanții la activități vor înțelege ce înseamnă ”fenomenul bullying”, îl vor recunoaște atunci când se va manifesta în clasele lor și vor căuta/aplica strategii de gestionare.

K. SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Dialogul permanent care se naște în acțiunile educative propuse, între cadrele didactice, elevi și membri ai comunității locale nu este un simplu act de comunicare, ci de cunoaștere și căutare de soluții la problemele ridicate. Pentru a realiza acest dialog vom coopera, în permanență, toți cei implicați în acest proiect

Numai acționând unitar vom asigura caracterul de continuitate al conținutului, formelor și mijloacelor de instruire și educare a copiilor, facilitând în mod evident condițiile de adaptare și integrare la realitatea contemporană.

L. BUGETUL PROIECTULUI

- **Surse de finanțare: fonduri proprii**

SERBAREA – ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Bogdan Ștefania și Safta Eliza, GPP Rază de Soare, Pitești

În cadrul activităților commune, a activităților alese, educatoarea are posibilitatea descoperirii unor aptitudini artistice la copiii preșcolari. Aceste aptitudini și înclinații artistice pot fi descoperite mai ușor în urma unor testări individuale sau pe grupe de copii în diferite domenii de activitate. Trezirea interesului pentru activitățile muzicale pe vârste, este în mare măsură condiționată de valoarea educativă a materialului cu care lucrăm: cântecele, jocurile cu cântec, audițiile și exercițiile muzicale să fie plăcute auzului și de bună calitate. Același copil cânta, desenează, are imaginație bogată în povestire: educatoarea trebuie să descopere vocația copilului, resursele adânci ale acestuia, care valorificate, vor să se ridice până la treapta creației. Apar deci, necesare datele observației curente, experimentul.

Cercetările psiho-pedagogice demonstrează că atât factorul ereditar, cât și cel educațional joacă un rol important în formarea și dezvoltarea aptitudinilor. Încă de la cea mai fragedă vârstă se consideră că ceea ce înregistrează și acumulează copilul în această perioadă este decisiv pentru evoluția sa intelectuală și estetică de mai târziu și nici un fel de aptitudini, indiferent de domeniu, nu se poate forma și dezvolta decât prin activitate, acțiune și exerciții.

Educarea conduitei verbale a preșcolarului constituie o premisă psiho-pedagogică a pregătirii lui pentru școală. În grădiniță sunt utilizate diferite modalități prin care se asigură stimularea verbală a copiilor. Povestirile create de copii constituie un exercițiu de stimulare a gândirii și imaginației, de activizare a exprimării verbale fluente, flexibile, originale. Prin reproducerea textelor cunoscute, copilul își formează priceperi și deprinderi pentru povestiri, condiție esențială pentru compunerea propriilor povestiri. În activitățile de povestire create de copii, este important să se încurajeze încercările copilului, ideile originale (reale și fantastice): să se îndrume cu tact înclinațiile copilului, exprimarea spontană, să se aibă în vedere că această funcție a gândirii- creativitatea- stimulată de timpuriu devine un stil de viață, o atitudine.

În grădiniță educația estetică se realizează prin multiple mijloace și anume fie prin activitățile commune, fie prin activitățile din diferitele momente ale zilei, fie prin serbări.

Dansurile populare sunt un mijloc de dezvoltare și cunoaștere a tradițiilor noastre populare. Mugurii acestui sentiment apar atunci când copilul face primii pași în cunoașterea creațiilor populare, la grădiniță, apoi la școală. Dansurile populare constituie un mijloc mai complex de realizare a educației fizice, îi familiarizează pe copii cu unele elemente ale

folclorului nostru, le dezvoltă simțul ritmului și capacitatea de a-și coordona mișcările, precum și gustul pentru frumos.

Aptitudinile și înclinațiile mai deosebite descoperite la copii în domeniile: muzical, literar, coregrafic și artistico- plastic pot fi valorificate în timpul programelor distractive, a șezătorilor, a teatrului de păpuși, dar mai ales în cadrul serbărilor din grădiniță.

Există momente în viața personală a copiilor preșcolari care sintetizează în ele amintiri dragi. Aceste momente trebuie să le disociem de șirul clipelor obișnuite, spre a investi o frumusețe care să le confere o prezență luminoasă în viața de zi cu zi, printre care se numără și serbările, cu un farmec aparte. Scena creează copiilor posibilitatea de a-și manifesta din plin aptitudinile individuale ale personalității lor. Aceasta impune dezvoltarea intereselor copiilor pentru activitățile artistice și oferă prilejul de a valorifica unele aptitudini și de a recita expresiv, de a cânta melodios, de a dansa elegant, grațios etc. Interesele și aptitudinile le vom dezvolta în stransă legătură cu celelalte procese și însușiri psihice ale copiilor: gândirea, limbajul, atenția, memoria, voința etc. Ca să poată da replica într-o sceneta, copiii își pun în activitate gândirea și fac asociații între obiectele ce-i înconjoară, își însușesc expresii noi, memorează ceea ce trebuie să reproducă, iar conținutul acestora le formează sentimente și trăiri morale.

Activitățile artistice, oricum s-ar structura și ierarhiza, vizează în ansamblu problema valorificării înclinațiilor artistice ale copiilor, o stare de bine, cu condiția ca acestea să fie bine organizate și cu un conținut adecvat vârstei lor. Copiii cu reale posibilități de îndemânare, de creație, de recitare expresivă, de manifestare a simțului ritmic pot fi selecționați în redarea unei scenete sau chiar teatru de păpuși, la grupele mari. De asemenea priceperile și aptitudinile dobândite în activitățile de educație muzicală se valorifica prin integrarea cântecelor, a jocurilor cu cântec, precum și a șezătorilor și a concursurilor (organizate în diferite condiții și momente ale vieții copiilor în grădiniță), dar mai ales în cadrul serbărilor.

Activitatea coregrafică constituie un alt domeniu de manifestare a copiilor. În cadrul acestei preocupări distingem interesul pentru interpretarea dansurilor populare în care se folosesc pași simpli de dans, ca hora, alunelul, jocul în perechi, prin intermediul cărora se valorifică tradițiile și folclorul nostru. Arta noastră populară, manifestată sub toate aspectele ei, prezintă o bogăție neprețuită pentru aceia care iubesc patria și neamul.

Strâns legate de dansurile populare sunt cântecele vocale sau instrumentale. Un loc important îl ocupă dansurile tematice sau tablourile coregrafice, pe care copiii cu un simț ritmic mai dezvoltat le prezintă în cadrul serbărilor.

Serbările sunt evenimente deosebite care încununează activitatea din timpul unui semestru sau al unui an școlar, ca de exemplu sceneta anotimpurilor. Prin conținutul și

încărcătura emoțională pe care o declanșează serbările au un rol educativ deosebit. Pentru ca o manifestare artistică să-și manifeste scopul, educatoarea trebuie să aibă în vedere următoarele: pregătirea artistică la un nivel corespunzător al repertoriului; pregătirea organizatorică (popularizarea acțiunii, asigurarea ținutei vestimentare a copiilor, crearea unui decor adecvat).

Renunțarea la serbări sau organizarea lor superficială, formală înseamnă sărăcirea vieții sufletești a copiilor, după cum numărul lor prea mare duce la diminuarea stărilor afective, a trăirilor emoționale. Educatoarea trebuie să aibă o concepție clară și precisă asupra conținutului serbării, pornind de la o idee tematică, în jurul căreia să se grupeze toate punctele din program, pentru ca întregul să fie unitar și să comunice pregnant cu această idee. Reușita unei serbări trebuie să fie consecința unei alegeri judicioase a celui mai accesibil program și a unei activități bine planificate de pregătire în cursul unei perioade mai îndelungate.

Este foarte important ca pregătirea serbării să nu se facă într-un timp scurt și mai ales să nu afecteze timpul destinat altor activități comune. Pregătirea unei serbări se realizează cel mai potrivit în felul următor: poeziile, cântecele și dansurile populare sunt incluse în planificarea educatoarei și predate în cadrul activităților comune, apoi repetate în timpul activităților alese. Un timp munca se desfășoară individual, mai ales pentru testarea aptitudinilor și înclinațiilor artistice.

Din varietatea serbărilor organizate cele mai frecvente sunt: Serbarea Iernii, Sosirea Primăverii, Sfârșit de an școlar, Carnaval etc., și sunt prilejuri în care copiii prezintă programe culturale, fiind momente care le vor rămâne adânc întipărite în memoria și viața lor.

Reușita unei serbări este rezultatul unei bune pregătiri, asigurarea unei atmosfere calme și liniștite în timpul desfășurării acesteia. Serbarea de sfârșit de an școlar constituie de fapt o evaluare a aptitudinilor și înclinațiilor artistice dobândite și dezvoltate în cursul anului.

Serbările din grădiniță ocupă un loc important în activitatea instructiv-educativă, ele vizând nu numai depistarea și dezvoltarea aptitudinilor, ci și valorificarea potențialului creativ al copiilor.

Bibliografie :

1. Ionescu M. Chiș „*Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
2. Lespezeanu M., „*Tradiționalism și modern în învățământul preșcolar*”, Editura S.C. Omfal, București, 2007
3. Preda Viorica „*Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii*” ,Editura Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova 2009.

CREATIVITATEA DE TIP ȘCOLAR

**Prof. Boșcor Mihaela Violeta, Școala Gimn. Nr.1 Negoiești Ștefan cel mare,
Bacău**

„Creativitatea este o floare atât de delicată, încât elogiul o face să înflorească, în timp ce descurajarea o înăbușă adesea chiar înainte ca ea să se poată transforma în floare” T. Carlyl

Creativitatea este una din problemele centrale ale cercetărilor psihopedagogice din ultimii ani. Depistarea și stimularea creativității la elevi reprezintă una din direcțiile cele mai importante de perfecționare și modernizare a procesului de învățământ, educație și instrucției în general. Referindu-se la dezvoltarea aptitudinilor pentru creație la elevi, acad. P. L. Kapița, laureat al Premiului Nobel, spunea că „Această sarcină este cu adevărat fundamentală, ea nu este mai puțin importantă decât problema păcii sau a prevenirii unui război atomic. De ea depinde viitorul civilizației noastre, nu numai într-o singură țară, ci pe întregul mapamond”.

Dezvoltarea creativității la elevi reprezintă atât o cerință socială, cât și o trebuință individuală înăscută. Ea este și va fi cerută tot mai mult de către societate spre a lichida decalajul enorm între activitățile de creație și cele rutiniere și a stimula progresul societății. Se conturează în prezent apariția unei noi interdiscipline constituită din psihologie, pedagogie și euristică (psihopedagogia creativității) care are ca drept scop să regândească procesul de învățământ din perspectiva realizării lui într-o manieră creativă la toate nivelurile, să militeze pentru formarea creatorilor în raport cu nevoile societății. În ultimile trei decenii cercetările de creativitate au căpătat un caracter preponderent experimental și o amploare fără precedent, exprimată atât în numărul mare de studii, cât și în varietatea de aspecte abordate. Mulți autori sunt obligați să recunoască însă că noțiunea de creativitate – una din cele mai fascinante noțiuni cu care a operat vreodată știința este încă insuficientă definită.

Creativitatea a constituit și constituie condiția sine qua non a progresului cunoașterii, a transformării lumii. Trăsătura esențială a creativității este noutatea. Orice proces, prin care produce ceva nou (o idee, un obiect, o nouă formă de organizare a vechilor elemente), poate fi considerat creator (Harmon).

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin ” creare” care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a naște și a fost introdus în psihologie de G.Allport în anul 1937, desemnându-se prin el capacitatea de a produce noul, dispoziția generală a personalității spre noi. Acest termen definește un proces, un act dinamic care se dezvoltă, se desăvârșete și cuprinde atât originea cât și scopul.

După Alexandru Roșca, termenul de creativitate are accepțiuni diferite, care nu se contrazic, ci mai degrabă se completează. Se simte nevoia unor termeni nu se contrazic, ci mai degrabă se completează. Se simte nevoia unor termeni diferiți, pentru a desemna semnificații diferite.

Din punct de vedere didactic putem defini creativitatea ca un „ansamblu unitar al factorilor subiectivi și obiectivi care duc la realizarea de către indivizi sau grupuri, a unui produs original și de valoare”. Din această definiție rezultă și cele trei criterii de abordare și analiză a fenomenului creației:

- a) produsul creației ;
- b) produsul creativ;
- c) persoana sau grupul creator.

Cele trei criterii reprezintă perspective diferite din care este abordată creativitatea. Astfel, pentru specialiștii industriei, istoriei, istoriei artei, creativitatea se exprimă prin produsul realizat. Specialiștii din psihoterapie și mulți dintre artiști abordează creativitatea ca

proces în timp ce psihologii, pedagogii, educatorii pun accentul pe personalitatea creatoare, pe modul de depistare, formare și manifestare a creativității.

În definițiile date creativității, accentul este pus uneori pe produsul creat, alteori pe procesul creator, iar alteori pe persoana creatoare. Cel mai des, creativitatea este considerată ca fiind un proces, care duce la un anumit produs, caracterizat prin originalitate sau noutate și prin valoare sau utilitate pentru societate.

Produsul creației este considerat criteriul cel mai eficient de apreciere a creativității omului. Originalitatea produsului se exprimă prin noutate și unicitate în raport cu societatea ca un tot sau în raport cu individul care l-a creat. Dacă un produs este considerat original în raport cu individul, atunci creativitatea poate fi considerată o facultate general – umană. Cercetările făcute converg tot mai mult spre cea de-a doua poziție care conduce la o accepțiune mai largă a conceptului de creativitate.

Deși trăsătura definitorie a creativității este originalitatea, ca ceva nou și imprevizibil care sparge șabloane, creativitatea nu este incompatibilă cu ideea de educare deliberată. Este evident că nu va exista niciodată un ghid al creativității în care să se arate ce avem de făcut sau de gândit într-o anumite situație. Există totuși anumite metode și procedee, tehnici de gândire, principii călăuzitoare cu caracter general ce se pot aplica în majoritatea problemelor de creativitate.

Educarea creativității – arată I. Moraru – își găsește un suport în structurile biofiziologice (înnăscute) ale organismului și anume: în instinctul de explorare, în curiozitate, în trebuința de varietate și noutate, în nevoia de satisfacție, plăcere și bucurie.

Fiecare copil dispune deci de un potențial creativ, respectiv de anumite însușiri favorizante actului creator. Deosebirile se exprimă prin intensitatea cu care se manifestă acest potențial și prin domeniul în care se aplică. El reprezintă o posibilitate ce se poate întrevedea de la cea mai fragedă vârstă. Detaliind aceste însușiri putem distinge pe de o parte, cele care se referă la intelectul copilului, iar pe de altă parte, cele care se referă la fantezia sau imaginația sa.

Cele două categorii de însușiri nu evoluează în mod liniar și în același ritm. O dezvoltare mai accentuată a gândirii convergente, bazată pe raționament și spirit critic, poate înnăbuși exprimarea spontaneității și inițierii imaginative. Unii cercetători sunt de părere că pe măsura trecerii elevilor de la un stadiu la altul al dezvoltării spontaneitatea și fantezia sunt inhibate și subordonate instanțelor raționale. De aici concluzia unei stagnări sau chiar regresii în exprimarea creativității copiilor.

Astăzi sunt tot mai numeroase datele științifice care arată rolul deosebit de important al condițiilor social – educative în dezvoltarea creativității. Dar aceasta nu înseamnă negarea influențelor ereditare, deși rolul lor este mai redus de cum s-a crezut în trecut.

Educarea creativității este un proces continuu ce trebuie realizat pe tot parcursul școlii. Astfel didactica actuală își propune problema formării și antrenării structurilor intelectuale astfel încât acestea să fie capabile de comportamente creatoare. Omul creativ ia decizii și rezolvă problemele vieții prin acțiune. Pentru formarea unui astfel de om este nevoie de un nou tip de învățare și anume învățarea creativă. Acest tip de învățare urmărește să facă din fiecare copil un participant activ – independent sau de grup- la redescoperirea adevărilor, la creativitate.

Creativitatea de tip școlar, de care dă dovadă elevul în procesul de învățământ, nu trebuie confundat cu creativitatea scriitorului. Copilul de vârstă școlară mică adoptă o atitudine creatoare atunci când pus în fața unei probleme, îi restructurează datele, descoperă calea de rezolvare, o rezolvă într-un mod personal. La vârsta școlară mică, elementele de originalitate chiar și atunci când sunt monore față de cele de reproducere exprimă tendința de creativitate a copilului și trebuie încurajat.

Mai mult ca niciodată, în prezent se pune problema educației permanente. Pentru secolul nostru, învățarea continuă a devenit o cerință fundamentală a societății, determinată de creșterea exponențială a informațiilor și de uzură accelerată a acestora, de

mobilitatea profesiunilor, de progresele extraordinare ale științei, tehnicii, tehnologiei și mijloacelor de informație, de dinamismul vieții economice și sociale, de democratizarea învățământului, de creșterea nivelului de aspirație spre cultură și educație, de folosirea cât mai utilă și plăcută a timpului liber.

A învăța să înveți și a dori să te perfecționezi continuu sunt cerințe ale educației permanente, prin care omul contemporan învață să fie el însuși, respectiv la schimbări, capabil să le anticipeze și să se adapteze la ele, oferindu-se ca participant la progresul social prin autonomia sa intelectuală și moral civică.

Creativitatea are două laturi importante:

- obiectivă;
- subiectivă.

Din punct de vedere al aspectului obiectiv, creativitatea se determină prin produsul său final, care poate fi invenție, o descoperire științifică, o operă de artă, rezolvarea unei probleme, etc. Deși nivelul produsului creat poate fi foarte diferit, cele două cerințe menționate mai înainte – noutate și valoare – pentru societate sunt obligatorii.

În ceea ce privește aspectul subiectiv, el privește procesul de creație. Dat fiindcă, în sens mai larg, creativitatea se referă și la activități prin care se obțin rezultate care sunt noi numai pentru individul dat sau pentru persoanele din mediul său imediat, însă au fost obținute în mod independent, aspectul subiectiv se extinde și la această activitate, deși produsul final nu poate fi creator.

În lucrarea ”Creativitatea elevilor” Ana Stoica arată: *„Creativitatea este un produs al stadiului de civilizație la care a ajuns societatea contemporană, în care spre deosebire de vremurile trecute – a devenit obiectul unor acțiuni planificate, prin care se dezvoltă în mod deliberat”*.

Creativitatea este abordată și ca proces întrucât manifestarea ei implică desfășurarea în timp, învingerea unor dificultăți și obstacole, etc. Numeroși psihologi și specialiști din alte domenii au căutat să surprindă actul creator în personalitatea sa, iar apoi să-i prindă în anumite „modele operaționale și fundamentale”.

Un astfel de model elaborat de G. Wallas a rămas în circulație până în zilele noastre. Acest model delimitează patru etape sau stadii ale procesului creator:

- Pregătirea (prepararea) acumularea materialului brut : sursele de documentare și a bazei materiale, elaborarea și experimentarea metodologiei de cercetare.
- Incubația – etapa în care aparent nu se produce nimic, încărcată de mister, unde principalii actori sunt alergiile abisale din sfera inconștientului care pregătesc soluții.
- Iluminarea (inspirația, intuiția) – faza în care se găsește soluția problemei, se conștientizează, fără ca problema studiată să paralizeze explicit atenția creatorului.
- Verificarea – presupune testarea soluțiilor găsite prin raportarea la mediu, concretizarea noilor idei în fapte și acțiuni explicite.

În toate etapele sau fazele creației își pune amprenta cu pregnanță personalitatea fiecărui cercetător, încât suntem siguri că o etapizare a procesului de creație, oricât de completă ar fi va purta totuși nota specifică a creatorului respectiv. Drumul creației este anevoios și greu, dar satisfacțiile reușitei sunt nenumărate.

Bibliografie

1. Amabile, T. (1997). Creativitatea ca mod de viață. București: Editura Tehnică.
2. Encyclopedia Britannica. 2009. Encyclopedia Britannica Online. 05 Jun. 2009, Creativity
3. Piaget, J. (2011). Psihologia copilului. București: Editura Cartier.
4. Roco, M. (2001). Creativitate și inteligență emoțională. București: Editura Polirom.
5. Torrance, E.P. (1998). About Creativity, Educational Psychology Review, Vol. 10, Nr. 4, 1998 Reflections on the Field

SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI ÎN ȘCOALĂ (ÎN FORMAT FIZIC ȘI ONLINE). COMUNICAREA

Prof. Adrian Botici, Școala Gimnazială Aușeu

În *Ființa și neantul*, Jean-Paul Sartre face autopsia crudă și realistă a nevoii de *celălalt*, a cunoașterii probabile a *altuia*, subliniind cu cruzime și determinare nevoia de *celălalt*, nevoia de un *altul*: „am nevoie de celălalt pentru a sesiza din plin toate structurile ființei mele, pentru-sinele trimite la pentru-celălalt”. Educația se supune și ea aceleași paradigme, se încadrează în aceeași matriță a dezechilibrului singularității; în alte cuvinte, educația ține sub aripi un miscelaneu de factori care o echilibrează și care o împing spre evoluție. Bunele practici și dorința de colaborare și interconectare a factorilor care contribuie la educația de calitate a tuturor beneficiarilor ar fi principalele rampe de lansare spre succes; colaborarea și comunicarea sunt piloni esențiali ai educației spre care tindem. Faimoasele cuvinte ale lui Confucius, „natura ne aseamănă, educația ne deosebește”, ne sunt nu numai contemporane – ele reprezintă un status quo al învățământului.

Educația eficientă are o nevoie aproape viscerală de trei factori: implicarea interumană, sentimentul de siguranță fizică și emoțională, și, nu în ultimul rând, de stabilitate și seriozitate academică. Acest triunghi se menține singur în echilibru și creează, atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți și elevi, un mediu în care pot și vor să răspundă oricăror provocări. Cu toate acestea, sub umbrela acestui triunghi stau așteptările academice și sociale atât de la educatori cât și de la elevi, obiectivele comune, managementul impecabil, învățarea eficientă și inclusivă și, nu în ultimul rând, un curriculum realist și obiectiv. Schimbul de bune practici presupune atât integrarea cunoașterii labirinturilor profesionale cât și a celor mai bune dovezi empirice în procesul de învățământ. Înțelepciunea și informațiile profesionale deschid calea spre adaptare, spre o acomodare cât mai lină cu diferitele circumstanțe sau contexte socio-educaționale – greu de anticipat în ultimii ani –, însă dovezile empirice sunt cele care ajută la menținerea echilibrului cognitiv al tuturor factorilor implicați în procesul educativ.

Calitatea în educație vizează un ansamblu coerent și omogen de structuri, norme și caracteristici care trebuie îndeplinite și care probează diferite aspecte ale sistemului de învățământ. Unele dintre cele mai comune criterii de evaluare a sistemului educațional vizează nu numai eficacitatea educației, dar și eficiența și echitatea ei. Profesorul universitar Sorin Cristea publică un articol în *Tribuna învățământului* care vorbește despre modul în care toate aceste aspecte trebuie să fuzioneze pentru o educație într-adevăr calitativă. El surprinde faptul că „*proiectarea și realizarea educației de calitate angajează cercetarea pedagogică*

fundamentală". Profesorul este managerul clasei de elevi, iar exercitarea rolului său de manager depinde de o sumedenie de factori, indiferent din ce perspectivă alegem să privim acest rol al său și indiferent de modalitatea în care acesta își exercită rolul – online sau în învățământul tradițional, rolul dascălului rămâne neschimbat. De la perspectiva behavioristă până la o perspectivă pragmatică, dascălul este influențat atât de stimuli din mediul exterior, cât și de propria sa personalitate, propriul caracter, ideologiile și valorile pe care le promovează.

Educatorul are responsabilitatea de a crea și de a promova starea de bine, de a media și rezolva conflictele interpersonale și de a preveni și combate comportamentele de risc – care dovedeau o tendință de intensificare în ultima perioadă. Dificultatea în comunicare duce la ruperea și scindarea relațiilor interpersonale, atât între el și elevi, cât și între elev-dascăl-părinte. Comunicarea eficientă duce și la ameliorarea tulburărilor socio-afective și la îmbunătățirea capacităților de integrare în grup; este reținut faptul că, așa cum profesorul-manager îi încurajează pe elevi să se accepte reciproc și să se respecte, facilitând astfel integrarea tuturor elevilor în clasă, și el, la rândul său, trebuie să facă demersuri în vederea integrării în clasa de elevi. De asemenea, comunicarea eficientă poate duce și la corectarea unor tendințe negative de structurare a caracterului elevilor, și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea capacităților de autocontrol comportamental și emoțional al elevilor.

Profesorul, așa cum am menționat la început, ajută la echilibrul sistemului educativ, ajută la păstrarea fluidității educației, însă are nevoie de un *altul*, de un *celălalt* cu care să colaboreze și care să faciliteze respectarea triumphiului ideologic al învățământului de calitate. În lipsa schimbului de bune practici, în lipsa comunicării interpersonale, atât în contextul învățământului tradițional cât și în contextul distopic creat în ultimii doi ani, beneficiarul principal al acestui proces educativ nu are resursele necesare pentru a evolua și a prospera. Indiferent dacă învățământul se desfășoară față în față sau prin intermediul tehnologiei, responsabilitățile educatorului și cele ale instituției de învățământ rămân neschimbate. Contextul în care se desfășoară procesul de educație nu schimbă cu nimic obiectivele și țelurile finale ale educației. Ne permitem să spunem că educația se realizează în echipă indiferent de context – echipă a cărei victorie depinde de comunicare, seriozitate și de sentimentul de siguranță.

Pentru a încheia în aceeași cheie sartriană, educația nu poate fi înțeleasă prin *absență* – educația, online și offline, are nevoie de prezență, de dinamism și, nu în ultimul rând, de implicare.

Metode și exemple de bune practici în școală, atât în format fizic cât și online

Prof. Bujeniță Viviana Monica și Pletea Maria, Colegiul de Industrie Alimentară "Elena Doamna", Galați

Învățarea mixtă (blended learning) îmbină mai multe modalități, inclusiv predarea și învățarea elevilor față în față, utilizarea aplicațiilor de tehnologie educațională și interacțiunile elevilor cu învățarea online. În acest caz, aplicațiile de tehnologie educațională și învățarea online sunt câteva dintre strategiile de predare care îi pot sprijini pe elevi să își atingă obiectivele de învățare. Învățarea mixtă poate include și învățarea la distanță.

Activitatea online are, dincolo de avantajele evidente, limite în relaționarea cadru didactic – elev, care au impact negativ asupra învățării eficiente, întrucât o importantă latură a activității didactice față-în-față nu se poate face virtual. În mod explicabil, sprijinul pe care în mod tradițional îl ofereau elevilor cu nevoi speciale sau cu dificultăți de învățare este greu de oferit online, date fiind limitările tehnologice implicite. În realitate, în mediul online, fiecare elev poate să reprezinte pentru cadrul didactic o posibilă situație de dificultate în învățare, făcând astfel dificilă identificarea celor cu probleme reale. Chiar dacă profesorul își cunoaște bine clasa și elevii și știe cine are nevoie de sprijin suplimentar, acest lucru s-ar putea realiza eventual ulterior activității de predare online, prin consiliere individuală. Este foarte dificilă interacțiunea personalizată cu un elev anume în contextul în care contactul nu este direct, profesorul este urmărit online de o clasă întreagă și fiecare elev îi solicită atenția.

Descrierea principalelor metode de învățământ:

EXPUNEREA - se realizează prin procedee precum explicația, descrierea, povestirea, conversația, demonstrația.

CONVERSAȚIA - este o metodă interogativă, se definește ca metodă didactică prin convorbire, discuție, dialog didactic sau metodă interogativă făcând totodată parte din metodele didactice fundamentale fiind utilizate din cele mai vechi timpuri.

DEMONSTRAȚIA - este metoda didactică prin care profesorul dovedește pe bază de material concret realitatea unui obiect, fenomen sau proces sau a unor adevăruri sau afirmații logice.

În concluzie, a demonstra înseamnă a dovedi, a convinge, a prezenta prin mijloacele specifice avute la dispoziție.

ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE - reprezintă o strategie generală dar și o metodă didactică ce se poate aplica pe timpul parcurgerii unui eveniment al învățării unei secvențe.

În concluzie reprezintă metoda didactică prin care cadrul didactic concepe și organizează activitatea astfel încât să faciliteze elevului descoperirea prin efort propriu a cunoștințelor, prin parcurgerea directă sau diferită a drumului descoperirii.

INSTRUIREA PRIN PROBLEMATIZARE - conceptual, problema reprezintă un proces dificil de înțeles, complicat, neclar, și ca urmare greu de rezolvat.

Problematizarea este metoda de învățământ prin care cadrul didactic formulează și situații - problemă ce solicită elevilor utilizarea și completarea cunoștințelor în vederea soluționării acestei situații.

Metode interactive de predare online:

E necesară prezența mai multor activități de predare-învățare cu elevii, să nu fie doar teorie. Teoria ar trebui să ocupe doar 20 de minute din cadrul unei ore de curs. Pentru structurarea informațiilor care urmează să fie predate, recomandăm prezentările PowerPoint.

Slide-urile vor cuprinde doar cele mai importante informații, astfel, urmând să se dezvolte împreună subiectul cursului.

De asemenea, prezentările PowerPoint trebuie să fie atractive, dar nu obositoare pentru ochi, astfel, alege o temă de culoare și culori care se pot citi. Mai mult, adaugă imagini și video-uri, dar se recomandă ca videourile să fie scurte, deoarece se pierde atenția elevilor, fiindcă acestea conțin prea multe informații sau prea multe detalii iar elevul se plictisește.

CHESTIONARE ȘI QUIZ-URI: mereu este nevoie de o verificare a informațiilor predate. Evaluarea sub formă de chestionare sau quiz-uri sunt metode bune și interactive de evaluare la fiecare sfârșit de oră. Pe internet există o mulțime de platforme care permit să evaluăm gradul de cunoștințe rămase în urma informațiilor predate.

Aceste metode oferă un plus foarte mare pentru cadrele didactice, deoarece față de evaluarea tradițională de la fiecare sfârșit de curs, în care se întreba elevii despre ce au discutat azi la oră, respectivele metode oferă posibilitate de a intra mai în detaliu în cunoștințele asimilate pe parcursul orei, precum și posibilitatea de a-și autoevalua tehnica de predare, deoarece dacă mai majoritatea elevilor au însușit corect informațiile predate, atunci e clar că profesorul face aproximativ tot ce trebuie.

PROIECTUL - aceasta este o metodă complexă de evaluare, de regulă are loc la sfârșitul unui modul sau semestru. Cu această metodă se evaluează progresele pe care le-au făcut în timp elevii. Această metodă pune elevii în situația de a analiza și cerceta informații pe care le-au descoperit singuri. Cu ajutorul accesului la internet și la volumul mare de informații, aceștia vor învăța să-și structureze informația și să o integreze în așa fel într-un proiect încât să fie pe înțelesul tuturor.

JOCURILE DIDACTICE - jocul este o metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, iar în învățământul la distanță este mai accesibil, ușor de organizat și eficient, există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. Astfel, noi, ca și cadre didactice, trebuie doar să le identificăm sau chiar să creem noi. Există multe platforme care ne oferă această opțiune și tutoriale despre cum ar trebui să folosim platformele.

Bibliografie

1. Adrian Văideanu, Pedagogie socială, Editura Univ Al.I.Cuza, 1994
2. Angel, P., Amar, P., Devienne, E., Tence, J., Dicționar de coaching Concepte, practici, instrumente, perspective, Editura Polirom, Iași, 2008
3. Iorga Georgeta, Suport de curs mentor, Zece Plus
4. <http://erasmus.scoala2galati.ro/wp-content/uploads/2019/06/Ghidul-de-bune-practici.pdf>
5. <https://www.unitedway.ro/2016/05/ghid-de-bune-practici-si-metode-inovative-in-lucrul-cu-copii-si-tinerii-aflati-in-dificultate/>

MATEMATICA, STARE DE BINE?

Prof. Bulgaru Bianca, Școala Gimnazială Nr. 1 Hotar

Recunosc că atunci când am reflectat la tema aceasta, aveam fixată în minte ideea de comportament al elevului în timpul orei de matematică și cum îl putem sprijini noi, profesorii, prin inovație. Pe parcurs, prin analiza și proiectarea atâtor lecții pentru copii, am realizat însă că, da, comportamentul profesorului de matematică în timpul lecțiilor conturează experiența de învățare a copiilor. Ca profesor de matematică trebuie să te descoperi pe tine, să vezi tot binele din tine, să lași la o parte perfecționismul ce vine din profesia care ne cere rezultate imediate și exacte. Predarea matematicii vine dintr-o pasiune extraordinară pentru acest subiect, însă dragul de copii are aceeași pondere. Nu există recompensă mai mare decât să vezi sclipirea în ochii ființelor mici care se întind peste bănci sau câteodată chiar vin lângă tine să-ți spună ceva, să contribuie cu o idee. E necesar să încurajăm orice contribuție, căci nu este despre a ști sau nu o formulă, ci este despre voință, curaj și încredere în sine. Noi, ca profesori de matematică, trebuie să luăm toată matematica pe care o știm și să o dăruim copiilor de toate vârstele pe care-i întâlnim la clasă. E atât de frumos să dăruiești și, dacă dăruiești, e primit cu reciprocitate. E greu și provocator, dar tare fain și cu recunoștință.

Consider o prioritate relația dintre profesor și părinte în beneficiul copilului. Din experiența întâlnirilor avute cu părinții elevilor mei, pot să confirm că o relație de comunicare sănătoasă, implicarea și onestitatea de ambele părți au dus la câștigarea încrederii în sine a elevilor și a mea. Așadar, părintele ar trebui să aibă încredere că elevul este în centrul proiectării și predării fiecărei lecții. Elevii au nevoi diferite, e drept, și fiecare învață diferit, iar profesorii sunt conștienți de asta. Lecția de matematică nu are niciodată alocat doar timpul din clasă, ci ore de pregătire, anticipare, alegere a resurselor, dar nu înaintea analizei nevoilor fiecărui elev în parte. Personal, la finalul fiecărei ore, îmi aloc timp pentru reflecție și evaluarea eficacității lecției. Întrebarea pe care ar trebui să și-o adreseze fiecare profesor de matematică la finalul orei este: câți elevi din clasă au făcut progres în lecția care tocmai s-a încheiat? Mie îmi place să merg mai departe, cu o a doua întrebare: ce fac pentru cei care nu au făcut progres?, cum planific avându-i în minte pe ei?

De când suntem mici am auzit că matematica se face cu creionul și cu hârtia și că exercițiul este „mama” învățaturii. Ei bine, lumea a evoluat, copiii au alte nevoi, *job*-urile ne cer altceva. Noi, profesorii, proiectăm elevul în centrul experienței lui de învățare. Știm că exercițiile repetitive și teme kilometrice nu au efectul scontat. Pentru a face progres, copiii trebuie să iasă din zona de confort și să pătrundă în zona de dezvoltare proximală, acolo unde le este stimulat interesul și unde le este solicitată gândirea. Astfel, lecțiile de matematică nu mai încep prin „deschideți culegerea”, ci prin setarea obiectivului și a rezultatului învățării vizibil pe tablă. Lecția are structură, indiferent de vârstă. Apoi, în funcție de vârsta elevilor, se pot planifica activități în perechi ori grupe. Aranjarea clasei are un impact deosebit în procesul de învățare, se pot aranja băncile direct pe grupe sau pe stații de lucru, cu anumite obiective de atins. Tehnologia este de partea noastră. Activitățile interactive sunt favoritele elevilor, deoarece descoperă sarcinile de lucru treptat și știu că le proiectez potrivit nevoilor lor. Inovația se poate realiza prin prisma relației profesor-elev pe care o avem. Avem încredere reciprocă, ne respectăm și știm că facem bine reciproc. Apreciem onestitatea, corectitudinea și deschiderea, motiv pentru care feedback-ul este esențial în fiecare lecție.

Creierul nostru este construit astfel încât suntem capabili să facem mental calcule matematice extraordinare. În munca mea de zi cu zi la clasă îmi doresc să combat vechea paradigmă potrivit căreia „doar unii sunt buni la matematică”, printr-o realitate care poate salva generații: nu ne naștem buni la matematică și științe, ci devenim. Am

văzut și continui să văd copii care nu pot face progres pentru că sunt etichetați. Asta mă doare cel mai tare, de aceea am ca țintă predarea fără a lăsa pe nimeni în urmă. Fiecare copil are șansa să studieze matematica și poate progresa. Are nevoie de un mediu propice, cu profesorul și părinții alături de el. Educația se face cu blândețe, din motivație interioară și nu din a transforma nota într-un scop în sine. Am trecut prin multe întâlniri dificile cu părinții, am ascultat individual mulți copii cu tristețile lor cauzate de rezultate mai puțin bune la matematică, însă m-a ținut în picioare o dorință mare de a preda matematica fără presiune. În momentul de față trăiesc, profesional, fără stres. Și pregătesc elevi pentru examene în fiecare an, avem împreună satisfacții mari, dar fără pedepse sau recompense, ci din motivație interioară. Am învățat să le transmit copiilor liniște, pentru că eu am găsit liniștea. La baza stării mele de bine au fost nenumăratele cursuri la care am participat, cărțile pe care le-am citit și practica pe care am împărtășit-o cu alți colegi. Atunci când vrei să faci bine și ai curaj, copiii simt și devii un model pentru ei.

Bibliografie:

[Thomas Gordon, Noel Burch](#) „Profesorul eficient. Programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii”, Editura: [Trei](#), București, 2012.

[Ken Robinson](#), „Descoperă-ți elementul. Cum să-ți afli talentele și pasiunile și cum să-ți transformi viața”, Editura: [Publica](#), București, 2014.

DEZVOLTAREA ÎNCREDERII ELEVILOR ÎN PROPRIILE CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

prof. Bodea Călin Aurelian, Liceul Tehnologic Nr.1 Șuncuiș

Competența generală 3: Reflectarea asupra motivației și eficacității strategiilor pentru progres în învățare

Competența generală 3 este implicată constant în învățare și este legată de una din cele opt competențe cheie de învățare pe tot parcursul vieții stabilite la nivel european - a învăța să înveți. Această competență cheie este definită ca "abilitatea de a persevera în învățare, de a organiza propria învățare prin managementul eficient al timpului și al informațiilor, atât individual, cât și în grup.

Competența specifică 3.1: Identificarea factorilor personali și de context care facilitează/ blochează învățarea

Scopul activității este de a dezvolta la elevi abilitatea de a regla/eficientiza propria (strategie de) învățare pe baza unor reflecții despre experiențele anterioare reușite și nereușite de învățare, respectiv despre condițiile care au determinat aceste experiențe

Cheia pentru implicarea activă a elevilor în învățare este de a înțelege preferințele pentru învățare, stilul de învățare, cu influențe pozitive sau negative asupra performanțelor elevilor. Elevii care nu știu cum să învețe, nu vor fi capabili să devină responsabili, autonomi, cu abilități și atitudini folositoare pe tot parcursul vieții, necesare pentru reușita școlară și socială. Copiii au nevoie să afle cum funcționează creierul lor, pentru a achiziționa și procesa cât mai eficient o nouă informație, ce abilități sunt necesare pentru a învăța, cum abordează un examen, cum rezolvă probleme, cum oamenii diferiți învață în moduri diferite, cum pot aplica o strategie.

Activitatea are în vedere următoarele conținuturi din programa școlară de Consiliere și dezvoltare personală clasa a V-a: **Factorii care facilitează/blochează învățarea, strategii și tehnici de învățare eficiente.**

Stilul de învățare...

- se referă la „simpla preferință pentru metoda prin care învățăm și ne aducem aminte ceea ce am învățat”.
- ne arată calea și modalitățile în care învățăm.
- implică faptul că indivizii procesează informațiile în diferite moduri, care implică latura cognitivă, elemente afective- emoționale, psihomotorii și anumite caracteristici ale situațiilor de învățare.

Fiecare dintre noi are o capacitate extraordinară de a învăța în diferite moduri. Pentru a determina ce stil de învățare avem, nu trebuie decât să ne gândim la cum preferăm să învățăm ceva nou. Ne place să asimilăm noile informații, abilități, atitudini prin imagini, emoții, contacte cu persoane diferite, sunete, aplicații practice, prin participare activă, directă?

Aplicație: Determinarea stilului de învățare .

- Aplicare chestionar : [stil de învățare](#)
- interpretarea rezultatului.
- stabilirea stilului de învățare pentru fiecare elev(avantaje/dezavantaje)

Care sunt beneficiile identificării și dezvoltării stilurilor de învățare?

Pentru copii...

- dezvoltarea autocunoașterii

- relevarea punctelor tari și a punctelor slabe ale învățării
- eliminarea obstacolelor învățării
- îmbunătățirea stimei de sine
- prevenirea neînțelegerilor dintre copii-profesori și părinți
- evidențierea abilităților de învățare
- optimizarea învățării prin adoptarea unui mod personal
- obținerea de note mai bune la școală
- dezvoltarea unor relații pozitive cu cei din jur
- scăderea problemelor de comportament

Pentru profesori....

- se constată mai puțin stres – zi de zi, în situațiile din clasă și din afara clasei
- se obțin rezultate mai bune și există satisfacție profesională
- se îmbunătățește managementul timpului
- se formează o imagine acurată asupra diversității din clasă
- crește spiritul de echipă
- se dezvoltă relația interpersonală dintre profesor-elev și comunicarea profesorilor cu elevii și părinții
- se clarifică nevoile de învățare individuale ale elevilor
- are succes învățarea prin cooperare, lucrul pe grupe
- se evidențiază în mod real nevoile elevilor etichetați „slabi” și ale elevilor „talentați”
- se conștientizează cauzele eșecului în învățare
- se stabilesc strategii de optimizare a învățării

Cunoașterea stilului de învățare ajută profesorul de matematică să identifice strategiile și metodele didactice cele mai eficace pentru fiecare elev și sarcină de învățare.

Principalele concluzii și implicații didactice ale studiilor în domeniul stilurilor de învățare sunt :

- elevii învață mai bine atunci când pot folosi abilitățile în care au succes, când își pot dezvolta preferințele, când predarea ține cont de stiluri variate de învățare;

- profesorii pot răspunde nevoilor diferite ale elevilor prin oferirea de alternative de rezolvare a sarcinilor de lucru corespunzătoare diferitelor stiluri;

- persoanele independente de context tind să învețe mai eficient pe bază de motivație intrinsecă și sunt mai puțin influențate de întărirea socială;

- profesorii trebuie să conștientizeze că stilurile lor de predare nu corespund întotdeauna particularităților cognitive ale elevilor.

Toți elevii pot învăța, dacă profesorii, părinții, cei care le oferă suport sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile: de comunicare, de a lucra în echipă, de învățare, de organizare a timpului, de a rezolva probleme, de a negocia, de ascultare, de creativitate, de a lucra cu computerul etc.

Cercetările spun că cei care participă la astfel de programe obțin note mai bune, crește stima de sine, se pot ajuta singuri în multele și diferitele situații de învățare cu care se întâlnesc zilnic, devin autonomi, scade riscul de abandon școlar, crește gradul de participare la activitățile școlare și extrașcolare.

STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE

UTILIZATE LA DISCIPLINA BIOLOGIE

Prof. Călin Nicoleta, Școala Gimnazială "George Bacovia"
București

Strategiile didactice interactive oferă cadrului didactic posibilitatea de organiza și desfășura în mod temeinic și plăcut lecția dar, în același timp, au un pronunțat caracter activ-participativ deoarece oferă elevilor posibilitatea de a coopera și comunica eficient.

În lucrarea de față mi-am propus să prezint câteva strategii didactice interactive pe care le-am utilizat în cadrul lecțiilor de biologie.

1. Metoda celor șase pălării gânditoare

Este o metodă-joc pentru stimularea creativității participanților și se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru, verde.

Se împarte clasa în 6 grupe corespunzător celor 6 pălării, fiecare grupă având de rezolvat câte o sarcină de lucru:

Pălăria albă-redă pe scurt conținutul textului

Pălăria roșie-definește/identifică problema

Pălăria galbenă-exprimă optimismul

Pălăria neagră-exprimă pesimismul

Pălăria verde-este creativă, propune soluții

Pălăria albastră-clarifică aspectele neînțelese.

Aplicarea metodei pălăriilor gânditoare la lecția „Ecosistemul de pădure”- clasa aVa:

Se împarte clasa în 6 grupe corespunzător celor 6 pălării.

Se prezintă elevilor un desen cu o pădure defrișată și se dă fiecărei grupe de elevi câte o sarcină de lucru, după cum urmează:

- Pălăria albă: Sintetizați în 1-2 fraze ce observați în acest desen.
- Pălăria roșie: Identificați problema prezentată în desen.
- Pălăria neagră: Prezentați 3 acțiuni negative ale omului asupra pădurii.
- Pălăria galbenă: Prezentați 3 acțiuni pozitive ale omului asupra pădurii.
- Pălăria verde: Elaborați un cod privind comportamentul turiștilor care vizitează o pădure.
- Pălăria albastră: Formulați 3 întrebări despre tema prezentată în desen.

2. Metoda Turul galeriei

Este o metodă bazată pe munca colaborativă.

-Formăm grupe de elevi (aproximativ 5 grupe).

-Fiecare grupă primește o fișă de lucru.

-Elevii sunt lăsați să lucreze în cadrul grupului.

-Când au terminat de rezolvat fișa de lucru, fiecare grupă va expune pe pereții sălii de clasă produsul realizat.

-Elevii fiecărei grupe studiază, pe rând, produsele celorlalte grupe și fac completări, corectează greșelile și formulează concluzii.

-După examinarea fiecărui produs, elevii se vor întoarce la cel întocmit de ei și vor citi colegilor concluziile.

Aplicarea metodei „Turul galeriei” la lecția „Animale vertebrate”- clasa aVa:

- Grupa 1. Pești:

Prezentați 2 caractere generale ale peștilor și dați exemple de 2 pești osoși, 2 pești cartilaginoși și 2 pești cartilaginoși-osoși.

Prezentați un proverb/zicătoare/poezie/eveniment despre pești

- Grupa 2. Amfibieni:
Enumerați cele 2 grupe de amfibieni și dați exemplul de câte un amfibian din fiecare grupă.
Explicați ce se întâmplă cu o broască care stă prea mult timp la soare.
- Grupa 3.Reptile:
Enumerați grupele de reptile și la fiecare grupă dați exemplul de câte un reprezentant.
Prezentați 2 curiozități despre reptile.
- Grupa 4. Păsări:
Prezentați 3 adaptări ale păsărilor la zbor
Dați exemple de 2 păsări care nu zboară și explicați motivul pentru care acestea nu zboară.
- Grupa 5 Mamifere:
Prezentați 2 caractere generale ale mamiferelor.
Dați exemplul de un film artistic/operă literară în care, printre personaje, apare și un mamifer.

3. Metoda piramidei sau metoda bulgărelui de zăpadă

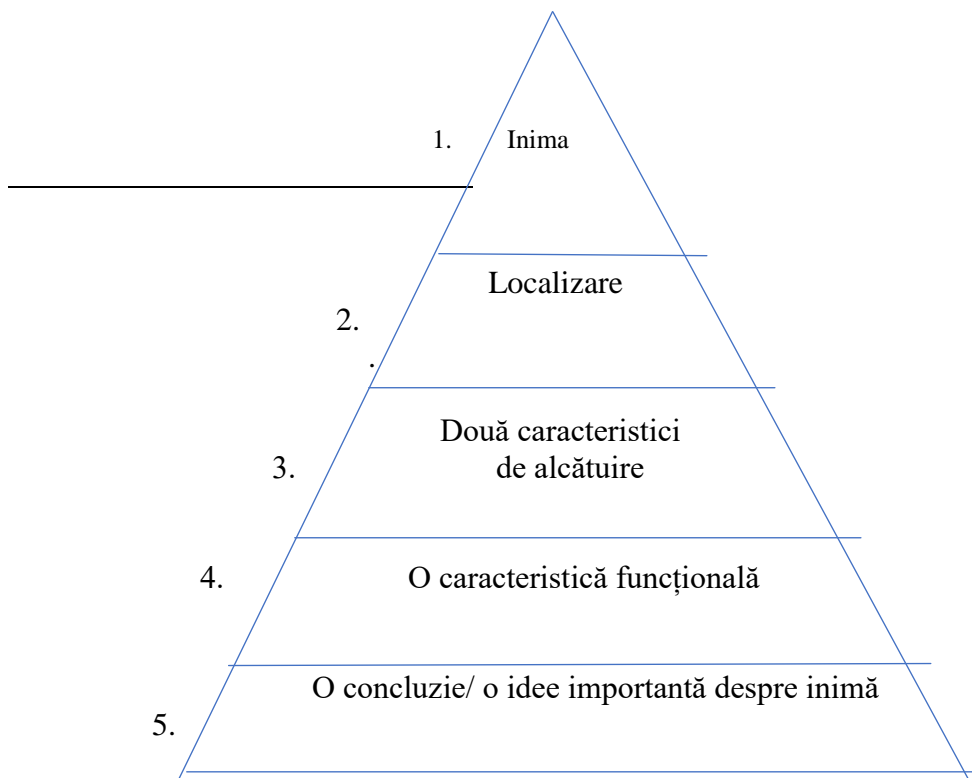
Am aplicat această metoda la lecția de recapitulare „Funcțiile de nutriție”- clasa aVIa.

-Se împarte clasa de elevi în mai multe grupe.

-Se dă fiecărei grupe să rezolve o sarcină de lucru, ale cărei răspunsuri vor fi scrise într-un desen de forma unei piramide.

-După expirarea timpului de lucru, fiecare grupă își prezintă piramida completată.

Iată un exemplu de sarcină de lucru:

4. Metoda RAI (Răspunde-Aruncă-Întrebă)

Este o metodă care poate fi utilizată în cadrul lecției pentru realizarea feedback-ului printr-un joc didactic.

Etapetele acestui joc didactic sunt următoarele:

-Elevul care aruncă mingea trebuie să formuleze și să adreseze o întrebare din lecția predată elevului care prinde mingea.

-Elevul care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă, mai departe, altui coleg, adresând o nouă întrebare.

-Elevul care nu știe răspunsul la întrebare iese din joc, la fel ca și elevul care nu formulează o întrebare sau o formulează greșit.

5.Tehnica 3-2-1

Este folosită pentru a aprecia rezultatele unei secvențe didactice sau a unei activități.

Denumirea acestei tehnici provine din faptul că elevii scriu:

- 3 termeni din lecția predată
- 2 idei despre care ar dori să învețe mai mult în continuare
- o capacitate, o pricepere sau o abilitate pe care consideră că au dobândit-o în urma activităților de predare-învățare.

Am aplicat această metoda la lecția „Mediul intern.Compoziția sângelui”- clasa aVIa.În continuare prezint un exemplu de răspunsuri dat de elevi:

- 3 termeni din lecția predată: hematii, hemoglobină, leucocite.
- 2 idei despre care ar dori să învețe mai mult în continuare: Cum intervin leucocitele în apărarea organismului? Cum oprim o hemoragie?
- o capacitate, o pricepere sau o abilitate pe care consideră că au dobândit-o în urma activităților de predare-învățare: rezolvarea de probleme legate de sânge (calcularea cantității de sânge din organism, calcularea cantității de apă din sânge, etc.)

Bibliografie:

1.Crenguța Lăcrămioara-Oprea, Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

2.Elena Mîndru și colab., Strategii didactice interactive, Editura Didactica Publishing House, București, 2010.

PREDAREA ÎN MEDIUL ONLINE

Prof. Călinescu Anca și Stanciu Daniela, Școala Gimn. „George Voevidca” Câmpulung Moldovenesc

Pentru a realiza educația on-line cadrele didactice au fost provocate să se adapteze rapid, să se informeze, să se formeze, să pună în practică derularea activităților didactice exclusiv prin mijloace moderne de comunicare. Situația nou generată, neexperimentată și neadaptată s-a concretizat rapid într-o învățare de tip online, sincronă, care a fost inițial abordată cu scepticism de către cei mai mulți profesori și cu entuziasm și curiozitate de către cei mai mulți elevi.

Pentru că principala activitate de învățare în primii ani de școlaritate este jocul, sub toate formele sale, am folosit în activitățile de predare- învățare instrumente digitale care să păstreze simțul ludic, dar care să-mi ofere și posibilitatea de a capta atenția și a menține interesul copiilor pe toată durata activității, îmbinând aspectul formativ cu cel informativ într-un context creativ, urmărind în același timp crearea de abilități și competențe specifice vârstei elevilor.

Aplicațiile interactive on-line sunt plăcute și iubite de către elevi. Din gama variată de instrumente digitale care m-au ajutat în procesul educativ, amintesc câteva:

WordWall este o aplicație utilă pentru cadrele didactice deoarece se pot crea jocuri interactive pentru susținerea învățării. Este interesantă prin faptul că elevii percep aceste exerciții ca drept jocuri, prin care își dezvoltă competențe, își formează aptitudini și deprinderi utile.

Pe această platformă pot fi create activități personalizate pentru orice temă. Se pot crea jocuri tip: „Concurs de întrebări”, „Roata norocului”, „Careu de cuvinte”, „Rebus”, „Joc de cărți”, jocuri cu itemi cu alegere multiplă sau de sortare/grupare. Platforma oferă posibilitatea de a transforma fiecare joc într-o activitate de evaluare. Jocul personalizat se poate transforma în multiplayer game- joc cu mai mulți jucători sau într-un test de evaluare varianta printabilă.

Kahoot! constituie o aplicație modernă de evaluare formativă și chiar distractivă pentru elevi. Este una dintre aplicațiile care poate fi utilizată cu succes în activitatea cu elevii, în orice moment al activității: în recapitularea cunoștințelor, în fixarea cunoștințelor, în etapa de predare, ca evaluare formativă sau chiar ca evaluare sumativă. La întrebările utilizate se pot adăuga imagini, clipuri video și diagrame pentru a crește gradul de atractivitate asupra conținutului vizat.

WordArt este o aplicație care realizează ușor un „nor de cuvinte” – un mod de reprezentare vizuală a unui text sau a unui șir de cuvinte, în care, de obicei, semnificația unui element-cuvânt este relevată de mărimea acestuia relativă la celelalte elemente. Poate fi un instrument pentru analiză de conținut sau pentru crearea unui suport pentru prezentare de conținut, în formă grafică – statică sau interactivă.

Platforma Liveworksheets

Această platformă permite transformarea fișelor de lucru tradiționale tipărite (doc, jpg, pdf) în exerciții interactive online cu autocorecție, numite „Foi de lucru interactive”.

Pot fi utilizate foi de lucru live pentru a crea propriile fișe interactive sau se pot folosi cele partajate de alți profesori.

Există o colecție de mii de foi de lucru interactive care acoperă o mulțime de subiecte. Pentru a crea propriile foi de lucru, este necesară înregistrarea, contra cost, dar, gratuit, se pot folosi cele existente.

Activitățile sunt interactive, elevii pot rezolva sarcinile live și sunt foarte utile pentru cei care nu dispun de imprimantă. Pentru utilizarea acestei platforme, se va căuta, în browserul Google, site-ul Liveworksheets.com și se va căuta Romanian worksheets.

După accesarea site-ului în bara de sus- Search/Caută se poate căuta fișa de lucru cu o anumită temă.

Fișele de lucru pot include imagini, sunete, videoclipuri și chiar exerciții de vorbire, pe care elevii trebuie să le realizeze utilizând microfonul

Pentru a le propune elevilor o anumită fișă, este suficientă alegerea ei, apoi distribuirea linkului acesteia, găsit în bara de sus. În acest fel elevii o vor putea accesa și rezolva foarte ușor.

Aplicația Padlet

Padletul este un instrument digital utilizat pentru realizarea de aviziere online. Elevii pot încărca teme pe avizierul creat de profesor, pot aprecia temele colegilor sau pot realiza aviziere virtuale multimedia, în echipă, pentru a demonstra o idee, pentru a susține o prezentare, pentru a indica și comenta resurse relevante pe o temă dată.

Aplicația Padlet este simplă de utilizat, este colaborativă și permite feedback de diverse tipuri pentru fiecare postare.

Aplicația Jigsaw Planet

Jigsaw Planet este o aplicație care permite încărcarea unui fișier de tip text sau fotografie și decuparea sub forme de piese în funcție de complexitatea dorită (de la 3 la câteva sute de bucați). Această aplicație a puzzle-urilor on-line este plăcută de către copii și de către cadrele didactice deoarece își păstrează simțul ludic. Este important să îi încurajăm pe elevi să rezolve cât mai multe puzzle-uri, deoarece beneficiile unor astfel de jocuri sunt importante:

- antrenează memoria – cei mici sunt nevoiți să rețină piesele și să le recunoască forma, pentru a le putea pune la locul potrivit,
- dezvoltă atenția,
- dezvoltă aptitudinile fizice,
- dezvoltă curiozitatea,
- dezvoltă perseverența.

Aplicația Chatterpix

Această aplicație interesantă și atractivă este utilizată, de cele mai multe ori, pe un smartphone. Pentru utilizarea aplicației, este nevoie de alegerea unei imagini prin care dorim să le transmitem un mesaj copiilor. După alegerea imaginii, este nevoie să fixăm o linie orizontală care va crea gura imaginii, după care să înregistrăm mesajul, în maximum 30 de secunde. Această aplicație creează o imagine vorbitoare care își mișcă gura în timpul redării mesajului ales.

Se poate folosi în diferite momente ale lecției: captarea atenției, reactualizarea cunoștințelor, dirijarea învățării, fixarea cunoștințelor.

Copiii sunt captivați să observe o imagine care vorbește și care are o voce cunoscută (a învățătoarei).

Pentru ca lecțiile la distanță să fie interactive, se recomandă a se utiliza cât mai multe aplicații informatice, astfel încât elevii să fie atrași, motivați și implicați.

Calculatorul, însă, nu poate înlocui cadrul didactic! Acesta rămâne o prezență activă, vie, în comunicarea cu elevii, iar relația aceasta nu poate fi substituită de lecțiile interactive.

Bibliografie:

- Vrăsmaș, Ecaterina, „Dificulți de învățare în școală – domeniu nou de studiu și aplicație“, Editura V&I Integral, București, 2007;
- <https://www.educatieprivata.ro/strategii-de-predare-online/>.

CREATIVITATEA

prof. Cristina Chirila, Școala Gimnazială Nr.1 Hotar

Motto: „toți copiii se nasc artiști; problema e să rămânem artiști pe măsură ce creștem.,(Picasso)

Sir Ken Robinson afirma: „creativitatea este procesul prin care apar idei originale care au valoare.,(2015) iar aceasta este o definiție cu care putem fi de acord în orice domeniu, nu doar cel al educației. Chiar dacă poate ne este greu să admitem, creativitatea este la fel de importantă precum scrisul sau cititul, și e nevoie să îi acordăm atenție sporită la toate materiile. Alți psihologi consideră „creativitatea constă într-o structură caracteristică psihicului, care face posibilă realizarea unor producții, opere noi,,. Originalitatea produsului creat e foarte variată: de la rezultatele expresive ale desenului infantil, la creativitatea inovatoare prin care se aduc modificări esențiale principiilor de bază ale unui domeniu (specifică marilor talente). Dacă la acest nivel nu ajung mulți oameni, realizarea unor invenții este accesibilă oricărui om, cu condiția unor interese și experiențe corespunzătoare. Strâns legate de creativitate, sunt și imaginația și inovația. Dacă este să ne gândim la imaginație, putem să o comparăm cu izvorul creativității, fiind sursa nepuizabilă a ceea ce poate realiza omul, dincolo de simțuri. Cu ajutorul imaginației, cu aplicarea ei, se dezvoltă creativitatea. Inovația, este ceea ce punem în practică atunci când avem idei noi, originale. Dacă ar fi să ne gândim la ce ar putea să influențeze creativitatea, am putea să menționăm factorii creativității și anume:

1. Mai întâi analiza discerne **factorii intelectuali ai creativității**. Sâmburele, sămânța roditoare a

creativității o constituie imaginația, menționată și anterior, un proces de sinteză a unor reacții, fenomene psihice noi. Însușirile ei definesc particularitățile actului creator:

- **fluiditatea**: posibilitatea intuirii de numeroase imagini sau idei;
- **plasticitatea**: ușurința de a schimba punctul de vedere, modul de vedere, modul de abordare a unei probleme, atunci când cel utilizat anterior nu dă rezultate;
- **originalitatea** este expresia noutății care se observă, în unele cazuri, prin raritatea statistică a soluției.

Imaginația constituie **o aptitudine**, deci factorul ereditar are o influență mai mare sau mai

puțin importantă. Totuși, întotdeauna, fără experiență, fără muncă susținută nu se realizează nimic original. Ca urmare, **cunoștințele dobândite** prin muncă au un rol esențial. Experiența poate fi directă – când observăm direct fenomenele sau discutăm cu specialiștii în domeniu, ori indirectă, obținută prin lectură sau audierea de lecții, conferințe. În ambele situații, varietatea informațiilor este deosebit de importantă. Școala poate contribui din plin la dezvoltarea creativității.

Inteligenta – gândirea influențează și ea creația. Ea înlesnește analiza și stabilirea de noi relații și mai ales contribuie la aprecierea critică a produselor create. Totuși, indicii de corelație între testele de inteligență și cele de creativitate nu sunt prea mari. Cotele mari de creativitate presupun un nivel de inteligență cel puțin mijlociu. Invers însă, un nivel ridicat de inteligență (mai ales de gândire critică) poate coincide cu slabe posibilități creatoare. Creativitatea apare după cum spunea și Ken Robinson, *ca interacțiunea diferitelor moduri de a vedea, de a percepe ori gândi lucrurile*.

2. **Factori de personalitate**. Privite prin prisma calităților persoanei și a randamentului, funcțiile

menționate mai sus (imaginația, memoria, gândirea) sunt *aptitudini*. Apare astfel problema rolului eredității și al mediului în formarea lor. Atât în domeniul imaginației, cât și în cel al inteligenței, rolul unor predispoziții ereditare, având la bază anumite structurări favorabile ale centrilor nervoși din creier este incontestabil, după cum cert este că și ponderea acestei predispoziții nu este aceeași la toți oamenii. Thomas Edison afirmă că „geniul este numai 1% inspirație, 99% fiind transpirație”. Afirmatia marelui inventator este exagerată. Dacă, pentru stabilirea celei mai potrivite substanțe pentru filamentul becului electric, el a făcut peste 3000 de încercări, un asemenea efort fizic nu este prezent în munca unui poet sau matematician. Creativitatea presupune nu numai aptitudini, din cele arătate rezultă rolul exercițiului, al muncii perseverente. Ori, ceea ce face posibil efortul îndelungat este *motivația* persoanei: dorințele, aspirațiile sale și, mai mult, principalele sentimente, uneori chiar pasiunea pentru creație. Poate ca cineva să aibă multă imaginație, să-i vină în minte tot felul de idei interesante, dar dacă nu dorește să descopere ceva, ori să realizeze ceva deosebit, el nu va prelua ideile sale, nu le va confrunta cu altele, sau, în cazul artistului, nu va face eforturi de selecție, de perfecționare și nu va deveni un creator autentic. Mai mult, pentru a inventa ceva, pentru a aduce o contribuție deosebită, e nevoie de un efort de lungă durată, ceea ce *implică o voință formată, o perseverență îndelungată*.

3. **Factorii externi.** Psihicul individului se află sub puternica influență a mediului ambiant, în special a celui social - dezvoltarea impetuoasă a tehnicii în secolul nostru a izvorât din cerințele de progres continuu ale producției moderne. În al doilea rând, mai ales în știință și tehnică, orice descoperire, orice teorie e condiționată de stadiul atins în cercetare. Teoria relativității a lui Einstein a putut fi concepută pornind de la experiențe efectuate de contemporani ale căror rezultate nu se puteau explica prin teoria newtoniană.

Desigur, uneori societatea poate stânjeni creația, progresul științei și artei, cum a fost cazul intervenției inchiiziției, ori cel al stalinismului.

Stimularea creativității elevilor

Putem scoate la lumină creativitatea elevilor noștri? Desigur, este o provocare pentru orice profesor, dar merită toate eforturile. Și nu doar în domeniul artelor, ci și a matematicii ori a științelor exacte. O primă problemă este depistarea elevilor cu potențialități creative superioare. Ea se poate realiza prin folosirea unor teste speciale, prea puțin cunoscute la noi în țară. Mai bine însă, îi putem descoperi în procesul de învățământ, mai ales dacă utilizăm metode active. Elevii dotați ies în evidență prin compuneri, ori soluționări de probleme neobișnuite, sau prin întrebări neașteptate pe care le pun.

Ținând cont că fiecare copil are posibilități creative, profesorul trebuie să aibă în vedere stimularea creativității tuturor. Cel mai important, în acest scop, pare a fi climatul instaurat de către profesor. Trebuie să se renunțe la stilul autoritar și să realizăm cu elevii relații democratice, permissive, prietenești. Ei nu trebuie să se teamă de profesor, ci numai să-l respecte, datorită prestigiului dobândit, școlarii să-și manifeste în voie curiozitatea, spontaneitatea. Astfel, e nevoie să lăsăm copiii să-și asume riscuri, să greșescă, fiindcă doar așa vor putea crea ceva nou, vor putea veni cu idei originale.

Pentru a lupta împotriva blocajelor, profesorul trebuie să-și exprime în mod evident prețuirea fanteziei, apreciind pozitiv ideile originale. Caracterul personal, original al unei expuneri, al tratării unei probleme să fie unul din criteriile notelor mari. Adevăratul motor al creativității este apetitul pentru descoperire, pasiunea pentru ceea ce facem, iar dacă elevii vor vedea asta la profesorii lor, vor fi și ei motivați.

Procesul de învățământ poate fi caracterizat ca o învățare creativă atunci când elevii devin participanți activi la lecție, când se folosesc metode active cum sunt învățarea prin descoperire, problematizarea, studiul de caz. și toate acele metode moderne, atât de des menționate, situații în care copiii pot avea inițiativă, pot pune întrebări, pot discuta și pot propune soluții personale.

Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară are mari rezerve pentru cultivarea creativității. În cercurile de elevi se desfășoară o activitate liberă. Aici se pot exprima diferite metode de stimulare a imaginației. Pentru a se utiliza la maximum resursele inconștientului, care are rol important în procesul de creație (aparitia unor idei, sub forma „iluminării”, inspirației), s-au preconizat metode având în centru „asocierea liberă”, adică consemnarea acelor idei care ne vin spontan în minte, fără vreun efort special de memorie ori raționament. Cea mai răspândită este așa numitul brainstorming (asaltul de idei), când elevii își exprimă pe rând și în mod liber tot ceea ce le vine în minte în relație cu o anumită problemă propusă.

De asemenea profesorul poate organiza întâlniri cu oamenii de știință sau artă, care pot vorbi despre dificultățile muncii lor și le pot trezi interesul pentru temele și problemele deschise.

Preocuparea de cultivarea independenței în gândire și exprimare presupune și o legătură cu familia, în special în sensul combaterii unor tendințe, prezente uneori, de dădăcire a copilului, ba chiar de a-l suplini în efectuarea temelor mai dificile, ceea ce subminează efortul școlii de a emancipa gândirea copilului, de a-l face capabil să se înalțe cu propriile sale puteri.

Profesorii extraordinari sunt inima unei școli extraordinare, și dacă întrebați cum sunt aceștia, amintiți-vă trei roluri esențiale pe care le puteți îndeplini cu ușurință: inspirație (prin pasiune în tot ce fac), încredere (prin ajutorul și înțelegerea acordate elevilor) și creativitate (permițând elevilor să descopere, să pună întrebări și chiar să greșească).

Capacitatea creativă pe care o posedă fiecare dintre noi (și implicit elevii noștri), trebuie tratată ca pe o comoară, iar copiii noștri, ca pe speranța acestei comori neprețuite. Este nevoie deci, să-i educăm pentru viitor, să facă față acestuia și să se bucure de șansa de a crea un viitor cu și pentru ei.

BIBLIOGRAFIE

1. Balan, B.; Boncu, Ș.; Cosmovici, A.; Cozma, T.; Crețu, C.; Cucuș, C. (coordonator); Dafinoiu, I.; Iacob, L.; Moise, C.; Momanu, M.; Neculau, A.; Rudică, T. (2005), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, Iași;
2. Universitatea „Al.I.Cuza Iași: Catedra de pedagogie, Catedra de psihologie; Institutul de Științe ale Educației filiala Iași; Casa Corpului Didactic Iași, (1994), *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și grad didactic II*, Editura Spiru Haret, Iași;
3. Matei, S.; Sârbu, I.; Cosma, D.; Sârbu, M. A., (2006), *Metodica predării Educației tehnologice*, Ed. Arves;
4. Robinson Ken, Arnica Lou, (2015), *Școli creative*, Ed. Publica, București.

JOCUL, PRINCIPALA METODĂ INSTRUCTIV-EDUCATIVĂ UTILIZATĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Enuță Camelia, Grădinița Lizuca, jud.Galați

După cum se știe, cea mai importantă modalitate de exprimare a copilului preșcolar o reprezintă **jocul**. Din această cauză jocul reprezintă o formă de activitate preferată și adecvată specificului activităților realizate în grădiniță, dar și principala metodă de instruire și educație utilizată în activitățile cu copiii preșcolari.

Valoarea activităților de joc este apreciată după capacitatea acestora de a-l ajuta pe copil să se integreze în mediul natural și social și pentru a înțelege lumea înconjurătoare. În esență, experiența acțională pe care o dobândește copilul jucându-se se reflectă asupra dezvoltării sale psihice prin:

- Dobândirea unor însușiri sociale: să intre cu ușurință în relație cu ceilalți, să aibă inițiativă în raporturile lui cu semenii, să fie tolerant, îngăduitor, înțelegător, milos, răbdător, ceea ce înseamnă să-și optimizeze capacitatea de adaptare la mediul social.

- Activarea și optimizarea potențialului intelectual: a observa, a descoperi, a analiza, a înțelege, a numi, a exprima, toate acestea reprezentând dimensiuni esențiale ale inteligenței;

- Activarea și optimizarea potențialului fizic: să apuce, să apropie, să depărteze, să sară, să se cațere, să arunce, să prindă, mișcări și acțiuni prin intermediul cărora se vor dezvolta toți mușchii mari și se va întări simțul echilibrului psiho-fizic.

Activitate de joc este extrem de solicitantă pentru copil, educatoarea trebuie să știe, din această cauză, cât poate să-l solicite pe copil prin joc și în ce fel, convertind jocul într-o veritabilă situație de învățare.

Jocurile pot fi integrate în mai multe categorii după funcțiile didactice îndeplinite.

Jocul funcțional- în cadrul căruia copiii sunt aduși în situația de a explora caracteristicile și proprietățile anumitor obiecte și materiale din mediul lor de existență.

Exemple de jocuri: „Completează ce lipsește”, „Ce a uitat pictorul să deseneze?”, „Sfert-jumătate-intreg”, „Să refacem jucăria”, „Alcătuiește obiectul”, „Să facem imaginea”, „Alege și grupează”, „Alege toate piesele roșii”, „Alege fructele și legumele”, „Ordonează evenimentele” etc..

Jocul de construcție- prin intermediul căruia copiii explorează diverse materiale, cu ajutorul cărora vor construi diverse obiecte. Ei vor avea astfel ocazia să compare unele materiale (hârtie, lemn, cauciuc, plastic etc.). Vor observa de asemenea, diverse forme ale obiectelor (cilindrice, cubice, sferice -chiar dacă nu le pot numi), dar și diferite însușiri ale acestora (aspre, dure, lucioase, moi).

Exemple de jocuri: „Case”, „Blocuri”, „Mobilierul păpușii”, „Garajul”, „Gardul casei”, „Parcul copiilor”, „Castelul”, „Avionul”, „Cartierul”, „Covorașe”, „Ne facem singuri jucării”, etc..

Jocul cu reguli- în cadrul cărora copiii învață să se supună unor norme, care sunt mai presus decât propriile lor dorințe. Prin astfel de forme de joc ei află că nerespectarea regulilor este sancționată, cel mai adesea prin excluderea din joc.

Interpretarea de roluri, prin intermediul cărora copiii învață să-și asume diferite roluri sociale, pe care, mai întâi le imită. Jocurile „De-a doctorul”, „De-a școala”, „De-a gospodina”, „La magazin”, „În călătorie”, „De-a poștașul”, „De-a serbarea”, etc., sunt ocazii de a arăta modul în care ei percep împărțirea sarcinilor sociale și îndeplinirea lor.

Jocul devine „didactic” atunci când prin modul de formulare al sarcinii de învățare copilul este adus în situația de a-și utiliza energiile și potențialul psiho-fizic pentru a-și optimiza parametri comportamentali. La vârsta preșcolară un asemenea scop este relativ ușor de atins, având în vedere nevoia de mișcare a copilului și trebuințele lui acționale care sunt native și nu necesită stimulări suplimentare.

Jocurile didactice- îmbină latura informativă și formativă cu elementele distractive. Ele presupun o serie de caracteristici și un anumit mod de desfășurare, care le diferențiază de celelalte tipuri de jocuri:

- scopul jocului- reprezintă o finalitate educativă și se formulează prin raportare la obiectivele specifice; formularea scopului jocului trebuie să fie clară și precisă, asigurând buna organizare și desfășurare a activității;
- sarcina didactică- este formulată în funcție de conținutul jocului și de vârsta copiilor și reprezintă elementul de instruire prin care se exersează operațiile gândirii (recunoaștere, descriere, reconstituire, comparație etc.)
- conținutul jocului- reprezintă ansamblul cunoștințelor, deprinderilor, priceperilor care le achiziționează sau se consolidează; conținutul trebuie prezentat într-o manieră accesibilă și plăcută copiilor.
- elementele de joc- reprezintă mijloacele de realizare a sarcinii didactice, constituind elementele de realizare a sarcinii de învățare; elementele de joc sunt variate (întrecere, recompensă, aplauze, etc.), alegerea lor făcându-se în funcție de conținutul jocului, de vârsta copiilor etc..
- regulile jocului- sunt prestabilite și obligatorii pentru toți copiii; ele reglementează conduita și acțiunile copiilor pe parcursul jocului (ce este și ce nu este permis, succesiunea acțiunilor, cum să se joace, etc.)
- acțiunea de joc- este componenta prin care se realizează sarcina de joc, ea cuprinde momente de așteptare, surpriză, ghicire, mișcare, întrecere etc..
- materialul didactic-trebuie să fie adecvat conținutului jocului și vârstei copiilor; poate conține jucării, jetoane, cartonașe, medalioane, fișe etc.

Jocurile didactice au o tematică variată: omul, viața socială, activități, natura, mediul social (reguli, norme) etc..

În funcție de conținutul jocului și de vârsta copiilor la **educarea limbajului** pot fi abordate următoarele jocuri didactice:

- „Să vorbim corect!” (exersarea pronunției)
- „Daruri pentru prietenii mei”. (activizarea vocabularului)
- „Eu spun una tu spui multe!” (folosirea singularului și pluralului)
- „Completează ce lipsește!”(acordul substantiv- adjectiv)
- „Spune ce face!” (utilizarea corectă a verbelor)
- Cine ți-a dat jucăria?, A cui este jucăria?, Cui am dat jucăria? (folosirea corespunzătoare a cazurilor), etc..

Rolul jocului în procesul de socializare a copiilor preșcolari. Jocul reprezintă unul dintre mijloacele importante de socializare a copiilor preșcolari, de descoperire de către ei a unor forme incipiente ale colaborării sociale.

În cadrul jocului, unde funcționează toate calitățile grupului de copii, se fundamentează sociabilitatea, componentă importantă de integrare socială a individului, care constă în aptitudinea de a stabili și a întreține legături cu alții.

O latură a maturizării sociale a copilului o reprezintă faptul că preșcolarul are posibilitatea să se compare cu altul și, treptat să-și dea seama de ceea ce poate el să facă.

Sociabilitatea presupune comportamente sociale, a știți să trăiești și să te conformezi cerințelor vieții de grup, ale vieții sociale, curajul de a te angaja în competiții cu alții.

O atenție sporită trebuie să se acorde jocurilor de cooperare, care cultivă sentimentul de apartenență la grup, la colectiv în acest scop trebuie stimulate primele simpatii și preferințe dintre copii, trebuie încurajată apropierea afectivă a membrilor grupei, atât în cadrul jocurilor libere cât și în orice moment al zilei.

Cei mai mulți preșcolari preferă jocurile colective sau pe echipe care cer respectarea unor reguli și contribuie la cultivarea unor însușiri morale care stau la baza socializării copilului ca: spiritul de cooperare, stăpânirea de sine, dorința de a învinge, cinstea,

corectitudinea, prietenia, disciplina și ordinea. Cunoașterea preferințelor copiilor pentru diferite genuri de activități și în mod deosebit pentru joc, poate servi la o mai judicioasă organizare și desfășurare a activităților care contribuie la socializarea copilului preșcolar.

Bibliografie:

- L. Ezechil, M.Paisi. Lazarescu- "Laborator preșcolar" - Ed. V& I Integral- București 2001
- Monica Lespezanu, "Tradițional si modern in învățământul preșcolar" , Editura "Omfal Esential" , București 2007
- Gheorghe Tomsa, Nicolae Oprescu –"Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare", Ed. V&I Integral- București 2007

SPRIJINIREA ELEVILOR CU HIPOACUZIE LA CURSURILE ONLINE

Prof. Liliana Canalaș, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea

Participarea la orele de clasă online poate fi o adevărată provocare pentru elevii cu dizabilități senzoriale, mai exact elevi cu hipoacuzie bilaterală. Voi prezenta în continuare 10 recomandări care îl ajută pe elevul hipoacuzic în învățarea online:

1. **Stabilirea regulilor de comunicare, pentru vorbitul pe rând și pentru participarea la clasa online care să îi vizeze pe toți elevii.**

Dacă mai mulți elevi vorbesc simultan, zgomotul de fundal va fi transmis prin microfoane sau se va produce ecou, făcând extrem de dificil pentru elevii cu hipoacuzie să urmărească lecția și discuția, să participe activ și să își mențină atenția.

2. Semnalul audio slab și întreruperile conexiunii sunt frecvente online. **Repetăm și reformulăm mesajele de la elevi dacă acestea sunt neclare sau dacă semnalul audio este slab**, astfel încât toți copiii să poată auzi și înțelege ce se spune.
3. Copiii cu hipoacuzie folosesc adesea repere vizuale, precum expresia feței, citirea buzelor și gesturile pentru a-i ajuta să înțeleagă limbajul vorbit

Continuăm să oferim aceste repere suplimentare la cursurile online, păstrând imaginea video pornită pe tot parcursul predării.

4. **Trebuie să oferim elevilor cu hipoacuzie acces la repere clare de citire a buzelor** prin: poziționarea într-o cameră bine luminată, cu un fundal simplu, asigurarea că nu avem umbre pe față, orientarea cu fața la cameră pe timpul vorbirii.
5. La fel ca în sala de clasă tradițională, **utilizarea imaginilor și a altor elemente vizuale poate sprijini elevii hipoacuzici să urmărească mai ușor punctele cheie ale lecției.**
6. **Scriem informațiile importante pe parcurs** pentru a-i menține pe elevi pe direcția lecției și pentru a ne asigura că au acces la toate informațiile cheie în cazul în care nu reușesc să prindă tot ceea ce s-a vorbit.
7. Dacă folosim videoclipuri pe parcursul lecțiilor, **adăugăm sau activăm subtitrări.**

Acest lucru îi va ajuta pe elevii hipoacuzici să acceseze toate informațiile audio prezentate în videoclipuri.

6. **Verificăm frecvent că fiecare elev cu hipoacuzie a înțeles punctele cheie ale cursurilor.**

9. **Încurajăm elevii hipoacuzici din clasa noastră să semnaleze dacă nu înțeleg, dacă nu au putut auzi ceea ce s-a spus sau dacă au nevoie de ajutor, clarificări și explicații suplimentare.**

10. **Când este posibil, oferim suport de curs în avans elevilor cu hipoacuzie.**

Glosarele de termeni cheie sunt utile pentru a explica terminologia care va fi utilizată în lecție, ajutând la înțelegere și participare.

Implementarea acestor strategii le poate permite elevilor cu hipoacuzie să beneficieze de mai multă independență în învățare și să fie mai încrezători în forțele proprii în perioada participării la lecțiile online.

Bibliografie:

<https://audiologos.ro/2020/09/22/10-sfaturi-pentru-profesori-cum-sa-sprijinim-copiii-cu-hipoacuzie-la-cursurile-online/>

METODE ȘI PROCEDEE DE DEZVOLTARE A CREATIVITĂȚII ÎN ACTIVITĂȚILE MATEMATICE

Prof.înv.primar Cercel Laura Mihaela, Șc. Gimn. "Mihai Viteazul" Târgoviște

O adevărată metodologie activă trebuie să sprijine atât elaborarea de noi cunoștințe prin propriile noastre eforturi, cât și operațiile psihologice corespunzătoare pe care dorim să le formăm. Cunoștințele nu trebuie să fie transmise și primite cu ușurință, sunt pregătite de profesor în prealabil, demonstrate sau preluate din manual și necesită cel mai mic efort pentru a ne aminti și a copia simplu exemplele și modelele propuse.

„Ceea ce este mai important este un alt mod de învățare. Adică acest tip de învățare poate aduce schimbări, actualizări, reorganizări și reformulări ale problemelor, pe care le numim învățare inovatoare.” (Botkin JV, Elemandjra M., Marissa M., 1981, p. 27). Aceste idei și alte studii contemporane de educație psihologică arată că dezvoltarea intelectuală, inclusiv gândirea creativă, este profund influențată de sistemul de educație. Unii autori recunosc că unele metode clasice utilizate în sistemul educațional descurajează și nu stimulează gândirea creatoare.

În scopul formării unei gândiri creatoare se folosesc atât metode clasice, cât și metode noi, active.

Am folosit **metoda conversației** în scopul dobândii și repetării cunoștințelor, pentru a consolida, sistematiza și verifica cunoștințele. Încerc să stimulez gândirea prin întrebări simple, ușor de înțeles și clare. De asemenea, insistăm pe formularea corectă, clară și exactă a răspunsurilor elevilor, evidențiind înțelegerea de către elevi a conceptelor și capacitatea lor de a le folosi în situații noi. În funcție de tipul de utilizare și de scopul urmărit, conversația este împărțită în trei tipuri: comunicare, euristică și de repetiție.

Am folosit conversația de comunicare în procesul de transmitere a cunoștințelor noi, folosind cunoștințele și experiențele elevilor. Am folosit conversația euristică în formularea de noi adevăruri, prin compararea faptelor, stabilirea părților esențiale și a elementelor comune, prin raționament logic. Am folosit conversația de reproducere cu scopul de a reîmprospăta și de a readuce în memorie cunoștințele anterioare în vederea consolidării și sistematizării lor.

Problematizarea este un mod sistematic, specific de lucru educațional, în special pentru educația intelectuală a celor ce învață. Metoda de predare și soluțiile sale formează esența acestei metode de lucru. Principalul element dinamic într-o problemă este întrebarea euristică de investigație. Întrebările problematice promovează foarte mult gândirea elevilor în procesul de dezvoltare a gândirii intelectuale și a științei. În același timp, puneți problemele de gândire ale elevilor în procesul de educație, pregătiți-l mai ales să învețe să găsească soluții la propriile sale probleme prin efort propriu și muncă independentă și ghidați căutarea celor mai potrivite soluții pentru educația intelectuală.

Problematizarea conținutului de predare școlară necesită adoptarea unei noi metode de predare și formare specială pentru profesori pentru a marca tranziția către învățarea de înaltă calitate.

În educația bazată pe probleme, cel mai important moment este rezolvarea problemei. În această etapă a activității intelectuale, elevii trebuie să fie plasați într-o poziție de a dobândi cunoștințe profunde și învățare multilaterală, iar educatorii ar trebui să folosească cât mai multe moduri de lucru posibil pentru a menține interesul și a crește motivația motivatorului.

Prezint câteva exemple ce vor fi probleme pentru copii:

- a. „Două numere formează împreună 50. Care sunt aceste numere?”
- b. „Numărul 80 este format din 10 și alt număr. Care este cel de-al doilea

- număr?”
- c. „Cum se pot scrie sub formă de exerciții aceste probleme?”
 ($? + ? = 40$; $30 + ? = 90$; $90 - 30 = ?$)
- d. „Formulați probleme care să-și găsească soluțiile prin exercițiile: $7 + 10 = ?$
 sau $? + 20 = 50$ ”.

Folosirea imaginilor este deosebit de importantă atât pentru compunerea problemelor cât și pentru formularea întrebărilor.

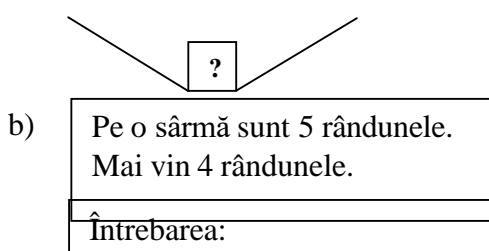
Formulează o problemă după imaginile prezentate.

Rezolvă problema și stabilește apoi schema.

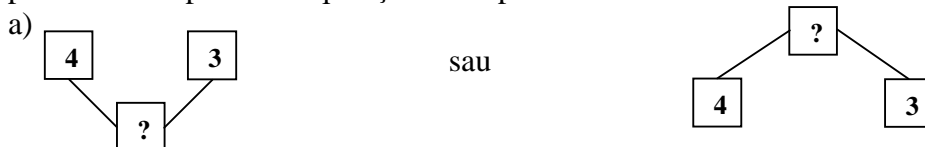
$3 \text{ mere} + 4 \text{ pere} = 7 \text{ fructe}$

3 mere 4 pere

Formulează întrebarea problemei.

Un rol important îl au formulările de probleme după scheme simple date sau probleme simple de comparație. Exemple:

Se constată că învățarea activează toate instrumentele intelectuale de la cele mai simple la cele mai complexe, de la cele mai simple operații de gândire (cum ar fi cea de compunere) la cele mai subtile forme (cum ar fi flexibilitatea, fluența, gândirea simbolică). Învățarea prin descoperire înseamnă că materialele de învățare nu sunt prezentate elevilor în forma finală, „ci reclamă o activitate mentală (rearanjare, reorganizare sau transformare a materialului dat anterior încorporării rezultatului final înainte în structura cognitivă)” este atât de continuă, și chiar și învățarea motorie mentală sincronizată mental nu poate fi decât un fel de învățare conștientă. (Ausubel D. P., Robinson Fl., 1981, p. 63).

Învățarea prin descoperire este o modalitate intermediară de a conduce la formarea comportamentului creator care la rândul său „este conceput ca o formă extremă a rezolvării de probleme, în cadrul căreia cel ce învață folosește cunoștințe care nu i-au fost transmise ca relevante pentru problema de rezolvat și care presupun strategii care nu i-au fost enunțate formal.” (Ausubel D. P., Robinson Fl., 1981, p. 72).

Iată de ce se consideră că învățarea creativă este o învățare prin descoperire și aceasta duce la constituirea unei personalități cu comportament creativ. La clasele mici, am folosit în special descoperirea dirijată, când elevul nu are formată deprinderea unui raționament deductiv, ca în exemplul următor:

„În două coșuri sunt 70 de pere. Unul din ele are cu 10 pere mai multe decât celălalt. Câte pere sunt în fiecare coș?”

Prima reacție a elevilor a fost aceea de a realiza operația de împărțire la 2, operație familiară pentru ei. Însă, prin dirijarea copiilor cu întrebări specifice, au descoperit calea prin care să ajungă la rezolvarea problemei, folosind operația de împărțire la 2 numai după ce în prealabil au scos din total cele 10 pere care erau în plus în unul din coșuri. Pentru antrenarea

treptată și sistematică a elevilor în munca de descoperire a cunoștințelor este necesar să aibă rezervată cel puțin o parte a lecției.

Metoda exercițiului este considerată „calea cea mai directă pentru dezvoltarea creativității”. Este o metodă mult folosită la matematică pentru formarea deprinderilor de calcul, a tehnicii efectuării operațiilor, a celor de scriere și citire a numerelor, de rezolvare a problemelor, toate se realizează cu ajutorul unor exerciții variate, repetate cu perseverență și reluate periodic. Am căutat să folosesc această metodă în toate categoriile de exerciții, atât în calculul oral, mintal, cât și în scris, atât individual, cât și în grup.

Prin abordarea mai multor moduri de rezolvare a exercițiilor și problemelor, rezolvarea individuală a exercițiilor determină dezvoltarea gândirii. Rezolvarea în grup, procedeul care dezvoltă puterea creatoare, capătă o pondere crescândă, grupul constituind pentru membrii săi o atmosferă ideală de rezolvare a problemelor. Grupul pus în fața sarcinii comune poate fi clasa în ansamblu sau grupuri constituite ad-hoc în cadrul clasei.

Metoda brainstorming – reprezintă o metodă foarte răspândită în stimularea creativității și înseamnă furtună în creier, aflux de idei, o stare de activitate imaginativă intensă, prezentă chiar și în activitatea de compunere de probleme.

În momentul în care prezentăm două numere elevului și îi cerem să formuleze o problemă în care să integreze aceste numere, în mintea acestuia apar o avalanșă de idei, de operații matematice pe care le-ar putea integra în enunțul unei probleme. În scopul stimulării creativității, trebuie laudat efortul fiecărui copil și să nu trebuie înlăturată nic o variantă precizată de aceștia.

Exemplu:

Compuneți o problemă folosind numerele 10 și 5.

Prin folosirea acestei metode elevii sunt antrenați să participe activ și creativ, sunt provocați să dezvolte capacitatea de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii în ceea ce privește alegerea soluțiilor optime, dezvoltându-și exprimarea personalității.

Bibliografie:

1. VELICU, G. „Aspecte psihopedagogice și metodologice la disciplina matematică pentru ciclul primar și preșcolar (note de curs).” Târgoviște: Editura Bibliotheca, 2016;
2. NICOLA, I. „Tratat de pedagogie școlară” - București: Editura Aramis, 2000;
3. Manuale alternative cls. I și cls. a II-a.

CREATIVITATEA ȘI STIMULAREA COMPORTAMENTULUI CREATIV ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Cheregi Ana Maria, G.P.P. nr.45 Oradea

Motto:

*„Imi plac copiii – orice copil e un mic Picasso, sunt bulgări de creativitate.
Intotdeauna trebuie întreținută partea copilarască din noi.” (Francis Ford Coppola)*

Termenul de creativitate își are originea în cuvântul latin „creare”, care înseamnă „a crea”, „a făuri”. Psihologii susțin în general că *a fi creativ* înseamnă *a crea ceva nou, original, adecvat realității*. A crea înseamnă a face să existe, a aduce la viață, a cauza, a genera, a produce. Creativ este cel care se caracterizează prin originalitate și expresivitate, este imaginativ, generativ, deschizător de drumuri, inventiv, inovativ.

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde, simultan, fenomene de activizare, antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului de autoexpresie și împlinire creatoare. În învățământul preșcolar, stimularea creativității constituie un obiectiv prioritar în pregătirea copilului pentru școală, pentru viață. Anii preșcolarității sunt dominați de o mare sete de cunoaștere, este perioada numită „foame intelectuală”, atingând recordul curiozității copiilor. Activitatea din grădiniță, pot spune că dintre toate treptele de învățământ, cel preșcolar are cea mai activă formă de manifestare a creativității deoarece în grădiniță întreg procesul instructiv-educativ se realizează prin joc. Pentru a stimula creativitatea copiilor folosim metode și materiale diverse, în concordanță cu caracteristicile de vârstă și individuale ale copiilor cu care lucrăm. Metodele utilizate în grădiniță sunt atât clasice cât și moderne. Doar măiestria educatoarei poate transforma orice metodă folosită într-un moment deosebit, încărcat emoțional, în așa fel încât să-l determine pe copilul preșcolar să își folosească gândirea și creativitatea pentru a descoperi informații și lucruri noi.

Exemple de bune practici

În activitatea desfășurată o metodă activă de stimulare a creativității în grădiniță este **jocul de rol**, Jocul de rol este o strategie prin care copiii preșcolari imită personaje din povești sau acțiuni de exemplu : „De-a bucătarii”, „De-a doctorul”, „La piață”, „Scufița Roșie”, „Capra cu trei iezi”, „De-a familia”. În cadrul proiectului tematic: *Familia mea*- am pornit de la premisa că în familie se formează personalitatea copilului și se dezvoltă identitatea sa, .La activitățile de educare a limbajului copiii au învățat poezia Familia și au ascultat povești, Hansel și Gretel, Cenușăreasa, Fata

babei și fata moșului, etc. Am integrat domeniul limbă și comunicare cu activitățile artistico-plastice de desen și pictură unde au avut posibilitatea de-aș exprima creativitatea prin a reda familia și a descrie pe membri familiei. De asemenea am desfășurat jocuri de rol –*De-a mama și de-a tata*, unde copiii au jucat rolul părinților.

În cadrul proiectului : *Micii inventatori*, copiii au avut posibilitatea de aș exprima părerile, de-a crea. În cadrul activităților desfășurate, au învățat poezii, cântece, și-au exprimat prin desen invențiile. În jocul de construcții creativitatea copiilor este „la ea acasă”, deoarece în acest tip de joc copilul se manifesta liber, independent, Acum el se crede adult cu „puteri magice”, aici el își aduce lumea, tot universul. Le prilejuiesc trăiri afective deosebit de puternice deoarece construind, ei se văd în lumea construită de ei, sunt inventatori de mașini, avioane, calculatoare, telefoane, conform noii tehnologii (ajung să vadă lumea cu alții ochi). Curiozitatea, dorința de a realiza o construcție deosebită de a colegilor le creează copiilor un puternic motiv pentru a fi creativi, pentru a aduce ceva nou în fiecare „operă” realizată. Niciodată același copil nu va realiza o construcție identică cu una construită anterior, întotdeauna va avea elemente noi de adăugat.

Un alt exemplu pentru a stimula creativitatea este **povestea cu început dat** sau povești libere, după un șir de ilustrații, o jucărie, o siluetă, după o machetă sau planșe. Cu ajutorul acestei metode antrenăm capacitatea de elaborare verbal- expresivă, a imaginației, a inovației, a creativității. În cadrul planificării: *Vestitorii primăverii- Păsări călătoare*, Aș putea aminti o poveste cu început dat- *Povestea-Puiul de rândunică* , o poveste despre o rândunică și puii ei. Eu nu-mi aminteam decat începutul ,iar copiii trebuiau să continue povestea, astfel prin aceste povești li se dezvoltă potențialul creativ. Creativitatea este o capacitate generală a preșcolarilor, fiecare dispunând de ea într-o mai mare sau mai mică măsură. În concluzie, aș putea afirma că atenția noastră trebuie îndreptată spre folosirea celor mai eficiente strategii care să ducă la educarea creativității și expresivității copiilor. Crearea unui ambiant organizat încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiativă și să creeze.

Bibliografie :

1. Programa activităților instructiv-educative în grădiniță -2005
2. Roșca, Mihaela, *Creativitatea și inteligența emoțională*, Ed. Polirom, Iasi 2004
3. Cucuș, Constantin, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași 2000
4. Revista învățământul preșcolar nr.3 – 4/ 1996

STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE PENTRU FORMAREA COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. Cîlțaru Mariana, Școala Gimnazială Nr.1 „George Uscătescu”

În curriculum-ul actual, comunicarea este un domeniu complex care înglobează procese de receptare a mesajului oral sau scris, precum și cele de exprimare orală sau scrisă. Procesul de formare a competenței de comunicare începe în clasa pregătitoare și devine realizabil dacă în clasă este o atmosferă de lucru deschisă, nestresantă, capabilă să favorizeze exprimarea liberă, fără ca acesta să se simtă judecat sau manipulat prin întrebări. Este necesar nu numai a-i vorbi elevului, ci a-l îndemna să vorbească, a-l asculta și a-l învăța să asculte, a-i arăta modele de comunicare, dar mai ales a-l determina să-și creeze propriile modele. La această vârstă comunicarea se realizează pornind de la un suport vizual sau fructificând experiențele lor de viață.

La clasa pregătitoare și clasa I se pot organiza momente de comunicare:

- intuirea ilustrațiilor din manual sau alte materiale auxiliare folosite la clasă
- convorbiri în legătură cu un text citit, comportamentul unui personaj
- găsirea unor alte finaluri ale acțiunilor din textele citite și argumentarea alegerii
- prezentarea unor întâmplări asemănătoare cu cele din textele citite („Scaunul povestitorului)
- convorbiri despre activitățile extracurriculare: o excursie la care au participat, o activitate de voluntariat, plantare de pomi etc
- dezbateri pe teme alese de ei
- argumentarea unor aprecieri pornind de la un personaj, animal, plantă

La clasa a II- a, a III- a și a IV- a competențele de comunicare se dezvoltă după ce elevii au acumulat cunoștințele necesare despre elaborarea și receptarea mesajelor orale sau scrise și după ce s-au format abilități de a folosi mesaje în diferite situații de comunicare. Folosirea textelor literare sau nonliterare ca suport didactic reprezintă un avantaj căci oferă modele de exprimare corectă. La sfârșitul lecturării acestor texte, elevii devin capabili de a exprima propriile mesaje orale sau scrise, de a elabora opinii în legătură cu cele citite, precum și de a utiliza cunoștințele în diferite situații de comunicare.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile. Ea se constituie dintr-un ansamblu de acțiuni și operații de predare – învățare, în mod deliberat structurate sau programate, orientate în direcția atingerii obiectivelor prestabilite

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor.

Povestirea este o activitate de educare a limbajului dintre cele mai plăcute pentru că satisface nevoia de cunoaștere și constituie cadrul optim de exersare a capacității de comunicare.

Descrierea este o metodă de comunicare care facilitează accesul la cunoaștere

Conversația euristică presupune pe de-o parte „scoaterea” de la elevi a unor cunoștințe existente, iar pe de altă parte descoperirea de noi informații. Pentru stimularea comunicării despre sine și dezvoltarea competențelor de comunicare, elevii pot fi organizați în perechi și provocați să discute despre un subiect care îi frământă, un elev va fi vorbitorul, iar celălalt ascultătorul.

Lectura (explicativă sau independentă) este o activitate esențială în dezvoltarea competențelor de comunicare la copii, este o tehnică fundamentală de muncă intelectuală.

Lectura orală le dezvoltă elevilor vocabularul, dicția și abilitatea de a folosi elementele paraverbale adecvate (intonația, ritmul vorbirii, respectarea pauzelor impuse de texte).

Cărțile ajută elevii să cunoască viața înainte de a o trăi, le deschid orizonturi noi de cunoaștere și le dezvoltă creativitatea și imaginația.

Exercițiile de dramatizare. Dramatizarea îi determină pe elevi să exploreze textul, să îl înțeleagă și să analizeze personajelor pe care le vor interpreta. Activitățile de dramatizare stimulează resursele creative ale elevilor, îmbogățindu-le înțelegerea despre lume și despre ei înșiși, le dezvoltă spiritul de echip și spiritul ludic. Memorarea replicilor personajelor stimulează dezvoltarea competențelor de comunicare verbală, antrenează memoria elevilor. Mișcările scenice, mimica și gesturile dezvoltă competențele de comunicare nonverbală și paraverbală.

- **Jocul didactic** poate fi utilizat în toate etapele procesului instructiv-educativ, deoarece corespunde unei înclinații firești a copilului de vârstă școlară mică. Valențele pedagogice ale jocului sunt multiple: stimulează exprimarea verbală, antrenează gândirea logică și creativă, stimulează interesul, fortifică energiile intelectuale și fizice ale copiilor.

Exemple de jocuri aplicate în cadrul orelor de **comunicare** la clasa I:

Schimbați litera (silaba) -activizarea și îmbogățirea vocabularului, dezvoltarea capacității de selectare, a mobilității gândirii și a expresivității limbajului;

Ghicește cine sunt eu! –mimarea unor mișcări sau sunete emise de unele animale sau obiecte din natură.

Completează rima -învățătorul citește versuri simple și ușoare,iar la al doilea vers, rima e completată de elevi.

Cum mai putem spune? -zăpadă(nea omăt competiție) ,mister(enigmă secret taină)

Cui îi dai obiectul? Al cui glas se aude? A (al) cui este?

Elevii folosesc substantivele în cazurile genitiv și dativ.

Ce culoare are obiectul?

Elevii realizează acordul dintre adjective și substantive

Cum este? Elevii își formează deprinderea de a folosi corect gradele de comparație ale adjectivelor.

- **Predarea-învățarea reciprocă** este o strategie de învățare prin studiu pe text/ imagine sau imagine/text pentru dezvoltarea comunicării copil-copil care se poate aplica atât în jocurile libere cât și în activitatea frontală (povestire, lectura după imagini, memorizare).

Rezumatorii- expun sinteza textului citit sau a imaginii contemplate timp de 5- 7 min.

Întrebătorii-analizează textul în grup,apoi se formulează întrebări folosindu-se de paletetele cu întrebări

Clarificatorii –se identifică cuvinte, expresii, comportamente, etc. și se găsesc împreună răspunsuri

Prezicătorii – după analiza textului, prognozează ce se va întâmpla, exprimând cele mai neașteptate idei, fapte.

- **Brainstorming-ul**, (asaltul de idei) este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a le dezvolta capacitățile creatoare (în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri).

- **Mozaicul** sau „metoda grupurilor interdependente” este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi, conducând astfel la dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului;

- **Metoda Colțurile** este o metodă de rezolvare de probleme prin stimularea comunicării pe baza unui subiect controversat.

Etape: Se împarte clasa în grupe. O grupă care conține elevii pro animale, trece într-un colț al clasei, cei care sunt pro plante trec în colțul opus, iar cei nehotărâți vor sta în mijlocul clasei.

Liderii celor pro și contra vor alcătui o listă cu 5 argumente prin care să-i convingă pe cei nehotărâți să treacă de partea lor pentru a deveni câștigători

-**Șorțul povestitor** – metodă agreată de micii școlari , cuprinde materiale precum: un șorț, de regulă din material textil, elementele reprezentând personaje, elementele constitu-tive ale poveștii: căsuță, elemente din natură: nori, soare, plante copaci, etc (care să permită a fi prinse cu ajutorul scaiului), dar și un buzunar atașat, care să permit celui ce face redarea poveștii să descopere și să extragă elemental ce urmează a fi expus pe șorț, în funcție de momentul povestirii

- **Metoda R.A.I.** (Răspunde, Aruncă, Interoghează) este o metodă activă și antrenantă ce poate fi utilizată în orice moment al procesului de învățare.Elevii sunt dispuși în cerc, se folosește o minge sau o jucărie care este aruncată de la un elev la altul, cu cerința de a răspunde corect la întrebarea pusă.

- **Turul galeriei** este o metodă de învățare activă, pe baza stimulării prin cooperare ce îi încurajează pe elevi să-și exprime propriile opinii.

- **Masă rotundă**- se formează grupe de 3 elevi, iar iecare elev va descrie un obiect, o ființă, un personaj, un fenomen al naturii, o stare sufletească .

- **Explozia stelară** este o metodă de stimulare a creativității , utlizând-o pentru exersarea capacității de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Prin dezvoltarea competenței de comunicare în clasele primare, elevul își va contura următorul profil: civilizată, sociabil,implicat, comunicativ,creativ.

Bibliografie:

Cerghit I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980

Cucoș C. (coord.), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 1998 Cucoș C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1999

Derșidan, Ioan, Metodica predării Limbii și Literaturii române, Editura Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2003

Dumitrașcu Coca, Alternative educaționale, Editura Read Cart, Bacău, 2008

Ionescu, M., Chiș, V., Strategii de predare-învățare, Editura Științifică, București, 1992

ÎNVĂȚĂM SĂ NE CONECTĂM!

Prof. Ciobanu Cristina Violeta, Școala Gimnazială „Alexandru Vlahuță”, Iași

Mulți copii se chinuie în școli... pentru că felul în care li se predă este incompatibil cu felul în care învață. Fiecare elev dispune de un echilibru diferit între punctele tari și slabe în aceste domenii. Aceasta va influența la rândul ei atât preferințele lor de învățare cât și eficacitatea lor în diferite situații de învățare. Indiferent de diferențele pe care elevii le pot prezenta, ei nu învață o idee nouă în izolare, ci se dezvoltă și își adaptează gândirea în continuu, în lumina experienței anterioare. În promovarea învățării centrate pe elev, trebuie să recunoaștem experiența anterioară individuală a elevului, și să o folosim ca pe o bază pentru a furniza noi experiențe care să-l ajute să-și dezvolte ideile și abilitățile.

Trebuie menționat faptul că anul școlar 2019-2020 a fost, din păcate, un an școlar atipic. Noutatea a constat în faptul că începând din luna martie și până la sfârșitul anului școlar, activitățile de orice fel s-au desfășurat online. Lucrurile nu s-au îmbunătățit nici în anul școlar 2020-2021. Totul a decurs exact așa cum a și început, într-o continuă incertitudine. A fost un an școlar în care nu au putut fi făcute planuri pe o perioadă îndelungată, deoarece «culoarea semaforului» se putea schimba în orice moment.

Criza sanitară provocată de epidemia de SARS-COV 2 a forțat școlile din România să treacă în mediul online, fapt ce a determinat profesorii să caute soluții pentru a continua activitatea didactică în cel mai bun mod posibil, adoptând o strategie de predare online de urgență (în eng. ERT, Emergency Remote Teaching). Consider că multe dintre resursele de învățare online realizate pentru ERT și metodele didactice utilizate în această perioadă își vor găsi locul în viitoarele activități didactice față în față sau în cele hibride.

Voi face o scurtă trecere în revistă a unor concepte utile pentru a descrie activitățile online clasice:

E-learning reprezintă interacțiunea dintre procesul de predare-învățare și tehnologiile informaționale și de comunicare (TIC), acoperind un spectru larg de activități, de la învățământul asistat de tehnologie (digitală) până la învățământul desfășurat în întregime online. De fapt, e-learning reprezintă un întreg ecosistem de învățare sprijinit pe tehnologiile digitale.

Emergency Remote Teaching reprezintă trecerea temporară, din cauza unei situații de criză, a activităților didactice în activități de instruire la distanță, având ca obiectiv principal accesul la educație în cel mai scurt timp cu putință.

Învățarea online este realizată prin experiențe de învățare proiectate pe baza unui model pedagogic specific, planificate în medii sincrone sau asincrone și folosind diferite dispozitive cu acces la internet.

Învățarea mixtă (blenden learning) poate fi definită ca fiind o combinație a educației cu tehnologia informației și comunicării prin experiențe de învățare online.

Poate mai cunoscut este **sistemul pentru managementul învățării**, ce reprezintă un sistem software care permite organizarea învățământului online, prin înregistrarea procesului instruirii, a rezultatelor testelor, parcurgerea întregului material educațional de transmis etc (Dobre, 2010).

Dată fiind situația actuală, putem afirma că această pandemie, starea de urgență instituită de la o zi la alta, au provocat un adevărat experiment în domeniul educației. Cu toate că a existat deschidere din partea cadrelor didactice precum și a copiilor pentru desfășurarea activității educaționale online, au fost câteva dificultăți pe care unii le-au întâmpinat. Amintim

aici lipsa unui mijloc de conectare (laptop, tabletă, telefon), lipsa conexiunii la internet, lipsa cunoștințelor în domeniul tehnologiei pentru unii părinți sau profesori.

Ceea ce am trăit din martie încoace, reprezintă o situație aparte, iar măsurile luate au fost extraordinare, fiind nevoie de soluții de urgență și de o adaptare din mers, atât a cadrelor didactice, cât și a copiilor și părinților, deoarece era absolut necesară continuarea învățării și a comunicării educaționale. Pe viitor, se dorește ca un model de predare de tip hibrid să rămână în educație, iar lecțiile învățate de profesori și elevi în această perioadă, datorită nevoii de adaptare, să fie un plus de valoare adus sistemului educațional din țara noastră.

BIBLIOGRAFIE

1. Grosseck, Gabriela, Crăciun, Dana, *Ghid practic de resurse educaționale și digitale pentru instruire online*, Editura Universității de Vest din Timișoara, 2021

METODE DE ÎNVĂȚARE ACTIVĂ - METODA / TEHNICA LOTUS (FLOAREA DE NUFĂR)

prof. Ciobanu Ionela, Școala Gimnazială Șerban Ciocolescu – Găești

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Metoda didactică se referă la calea pe care o urmează profesorul împreună cu elevii pentru atingerea obiectivelor educaționale, termenul de *metodă* provenind din două cuvinte grecești: *odos* - cale, drum; *meta* - către, spre.

Metodele au fost clasificate de către pedagogi renumiți în mai multe moduri, după diverse criterii, însă, în ultimii ani, cel mai des am auzit vorbindu-se la general despre paralela metode tradiționale versus metode moderne (interactive) de predare, acestea din urmă având mai multe beneficii în procesul de învățare și câștigând mai mult teren. Sunt considerate moderne toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevului, să-i concentreze atenția, să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să-i câștige adeziunea logică și afecțiunea față de cele nou învățate, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc. Aceste metode pun mai mult accentul pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, prin manipularea în plan manual și mintal a obiectelor, acțiunilor etc. Folosirea metodelor moderne de predare-învățare-evaluare nu înseamnă a renunța la metodele tradiționale, ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

Trăim într-o perioadă în care totul se petrece într-un ritm foarte alert, în care totul evoluează, se schimbă parcă de la o zi la alta. Din fericire sau din păcate, nici nu știu cum este mai corect spus în lumina tuturor lucrurilor, trăim în era tehnologiei. Copiii noștri sunt tentați și acaparați de tot ceea ce înseamnă televizor, telefon, calculator. În acest context cu toții trebuie să ne adaptăm vremurilor în care trăim, acest lucru fiind valabil și pentru activitatea didactică.

În ultima perioadă, noi, profesorii, am fost puși în situația de a preda de acasă, din fața calculatorului, de a învăța să lucrăm pe diferite platforme, să creem diferite exerciții folosind diverse aplicații, să realizăm lecții online cât mai interesante și captivante, folosind metode cât mai variate pentru a stârni curiozitatea și pentru a menține atenția elevilor noștri în fața ecranelor.

Iată însă că ne-am întors în sala de clasă! După o perioadă destul de lungă în care elevii au fost obișnuiți cu tot felul de execuții atractive în mediul online, revenirea la școală aș putea spune că a fost oarecum o provocare pentru unii dintre noi. Cei care au revenit la a preda la clasă după sistemul clasic, folosindu-se mai mult de metodele tradiționale au fost surprinși să vadă că elevii își pierd acum și mai repede și mai mult ca înainte atenția, concentrarea și interesul pe parcursul orei. În aceste condiții, mai mult ca niciodată, consider că noi, profesorii, a trebuit să ne mobilizăm și să ne canalizăm mult mai mult atenția pe metodele de predare activ-participative.

După cum bine știm, învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea popun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Învățarea activă și interactivă se bazează pe o relație educațională asimetrică/disimetrică în care elevul însuși are rol de "regulator pedagogic", iar profesorul rol de organizator și ghid al procesului de învățare desfășurat de elev. Contextul interactiv construit de profesor și metodologia activă și stimulatoare utilizată îl ajută pe elev/student să însoțească învățarea cu stări emoționale pozitive de plăcere, încredere în propriul potențial, dorință de cunoaștere, tendință spre autoactualizare. Cel care învață în mod activ și interactiv este propriul inițiator și organizator al experiențelor de învățare, managerul propriilor resurse, devine capabil să își reorganizeze în permanență propriile achiziții, în manieră sistemică. Învățarea activă presupune că subiectul învățării desfășoară activități și înregistrează achiziții semnificative, dar în același timp, este capabil de metacogniție, adică gândește și analizează mecanismele propriilor demersuri de înțelegere și învățare. În acest mod, elevii devin capabili să își monitorizeze și autoregleze învățarea, să dezbată critic, să evalueze, să amelioreze, să elaboreze proiecte personalizate de învățare, să își asume responsabilitatea obiectivelor educaționale personale formulate; să se implice autonom în învățare și formare.

Printre cele mai cunoscute metode interactive de predare-învățare-evaluare moderne se numără: ciorchinele, cubul, diagrama Venn, explozia stelară, mozaicul, pălăriile gânditoare, studiul de caz, știu-vreau să știu-am aflat, turul galeriei, tehnica lotus, etc. În cele ce urmează am ales să prezint mai pe larg ultima metodă dintre cele enumerate mai sus și anume **metoda/tehnica LOTUS sau floarea de nufăr**.

Tehnica LOTUS este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. Ea stimulează munca colaborativă în echipă și efortul creativ al fiecărui membru al grupului, elevii lucrând cu plăcere în cadrul acestei tehnici, mai ales dacă grupurile au fost alese preferențial. Tehnica Lotus poate fi aplicată cu succes atât la școlarii mici cât și la adolescenți și adulți. Aceasta este compatibilă cu multe domenii de activitate și poate fi un excelent mijloc de stimulare a creativității elevilor și de activizare a energiilor, capacităților și structurilor cognitive la diferite obiecte de învățământ. Este o modalitate de lucru în grup cu mari valențe formativ-educative, stimulând și dezvoltând capacități ale inteligenței lingvistice, ale inteligenței interpersonale (capacitatea de a înțelege intervențiile, motivațiile, dorințele celorlalți), ale inteligenței intrapersonale (capacitatea de autoînțelegere, autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivații), ale inteligenței naturaliste (care face omul capabil să recunoască, să clasifice, să se inspire din mediul înconjurător), ale inteligenței sociale (capacitatea de relaționare).

Scopul central al metodei lotus este participare tuturor elevilor la un exercițiu creator și, în unele cazuri, la găsirea unei soluții la o problemă dată., iar obiectivul principal îl constituie stimularea inteligențelor multiple și a potențialului creativ în activități individuale și de grup pe teme variate.

Metoda a fost propusă și elaborată de echipa de Yasuo Matsumura, de la Centrul de Cercetare și Management din Chiba, Japonia. Această metodă presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală. Problema sau tema centrală se divide în opt subteme, fiecare cu punctul său de abordare. Cele opt subteme se construiesc în jurul celei principale, asemenea petalelor florii de nufăr. Subtemele vor deveni la rândul lor, teme centrale pentru alte opt „flori de nufăr”.

Evaluarea ideilor presupune analizarea, aprecierea și evaluarea rezultatelor și diagramei din punct de vedere calitativ și cantitativ, dar și realizarea de autoevaluări. Metoda are avantajul că stimulează capacități și structuri cognitive, capacitatea creativă și inteligența socială

Pașii ce trebuie parcurși parcurși în demersul tehnicii sunt:

1. construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru.

2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice.
 3. Participanții la această activitate, se gândesc la ideile sau aplicațiile legate de tema principală. Acestea se trec în spațiile desenate (cadrane) de la 1 la 8 înconjurând astfel tema principală (sau de la A la H, în sensul acelor de ceasornic).
 4. Utilizarea celor opt idei deduse, drept noi teme centrale pentru celelalte „flori”.
 5. Stabilirea de noi legături/relații/conexiuni pentru cele opt teme și trecerea lor în diagramă.
 6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup. Are loc analiza produselor activității, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi ce pot avea aplicații într-o etapă viitoare.
- Tehnica LOTUS poate fi utilizată individual sau în grup, independentă de alte metode sau combinată cu alte metode de creativitate. Prin această tehnică, numărul de idei generate va fi cu mult mai mare, deci crește probabilitatea găsirii unei idei excepționale.

Am folosit această tehnică cu succes de mai multe ori în cadrul orelor la clasă, însă am să prezint în continuare un exemplu din cadrul lecției ce am susținut-o la activitatea la care am fost asistată la brigadă în acest an școlar.

Am ales să folosesc această metodă în cadrul unei ore de religie de comunicare / însușire de noi cunoștințe, de la clasa a VII-a, la lecția *Praznice împărătești cu dată schimbătoare*. Principalele competențe derivate ce s-au vizat în cadrul acestei ore prin folosirea acestei metode au fost: C1 – prezentarea evenimentelor importante din viața Mântuitorului Iisus Hristos care sunt comemorate în fiecare an, la date diferite, precizând timpul, locul și persoanele prezente la acel eveniment; C2 – precizarea aspectelor semnificative ale sărbătorilor domnești cu dată schimbătoare și C3 – explicarea importanței fiecărei sărbători domnești cu dată schimbătoare.

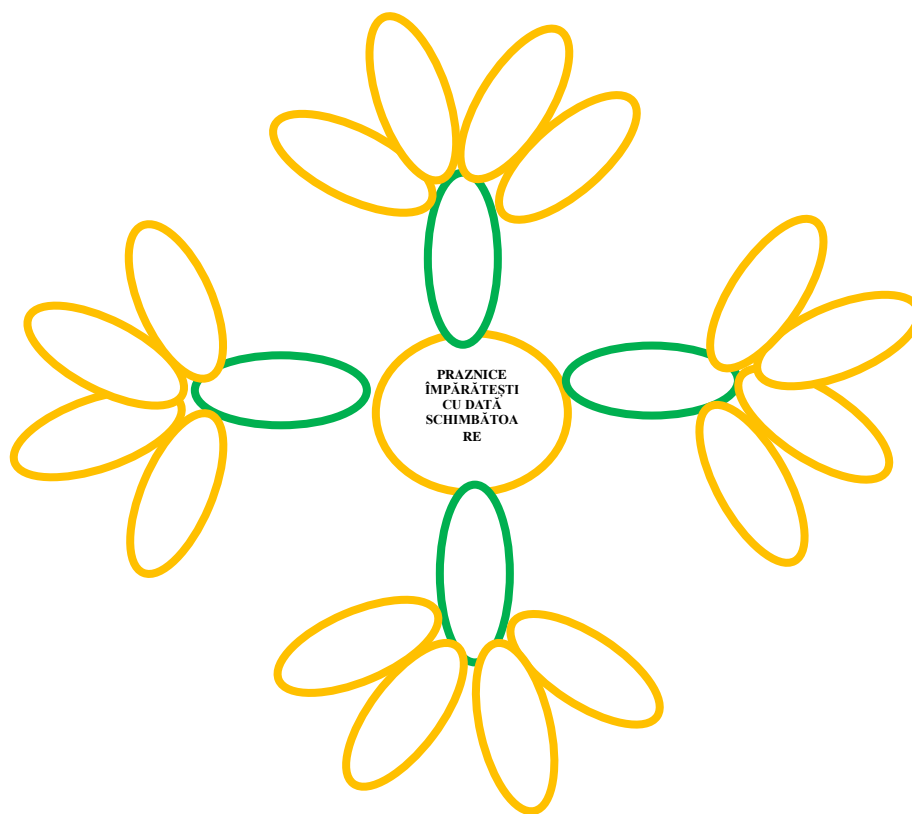
Deși este o metodă ce se folosește de cele mai multe ori în partea de fixare a cunoștințelor, eu am ales să o folosesc în etapa de comunicare/însușire a noilor cunoștințe și de dirijare a învățării alături de o altă metodă activ-participativă: învățarea prin descoperire.

Le-am explicat elevilor că în cadrul acestei ore nu o să le expun eu noile cunoștințe, ci că le vor descoperi ei lucrând în grup. Le-am proiectat pe tablă tabelul cu generalități despre sărbătorile domnești cu dată schimbătoare, tabel ce îl aveau și elevii pe bancă, precizându-le că acel tabel va fi completat pe măsura expunerii noilor cunoștințe și va constitui punctul de plecare în realizarea sarcinii de grup.

Întrucât la tema abordată nu am putut identifica un număr de opt teme, am adaptat metoda lecției folosindu-mă de patru petale, astfel că elevii au fost împărțiți în patru grupe a câte 6 copii. Pentru buna desfășurare a activității, am avut pregătite patru plicuri în care se regăseau: o fișă cu informații despre unul dintre cele patru praznice împărătești cu data schimbătoare, o petală verde și alte patru galbene decupate din hârtie cartonată și icoana corespunzătoare acelei sărbători. De asemenea, fiecare grup a primit și câte o Biblie. Prin tragere la sorți, fiecărei grupe i-a revenit sarcina să citească informațiile despre unul dintre cele patru praznice împărătești (*Intrarea Domnului în Ierusalim, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului sau Pogorârea Duhului Sfânt*) de pe fișa dată și să găsească în Biblie, pe baza referințelor date, textul scripturistic corespunzător. Pe baza acestor informații au completat pe petale galbene ale florii de lotus diverse informații, precum: altă denumire a sărbătorii, data sărbătoririi și ziua din săptămână în care pică, tradiții și rânduieli bisericești, alte informații privind obiceiurile practicate în acea zi, iar pe cea verde au scris numele sărbătorii extrase.

După expirarea timpului de lucru, elevii au prezentat, printr-un reprezentant al grupului, informațiile descoperite pe rând, prima dintre acestea fiind grupa ce a extras sărbătoarea *Învierii Domnului* (sărbătoarea în funcție de care sunt sărbătorite celelalte trei) și continuând apoi cu *Intrarea Domnului în Ierusalim, Înălțarea Domnului și Pogorârea Duhului Sfânt*. Toate aceste informații scrise pe petalele de flori au fost lipite pe o coală de jur împrejurul unui cerc decupat din hârtie colorată și pe care era notat titlul lecției *Praznice împărătești cu*

dată schimbătoare și, alături de petalele verzi pe care a fost notat numele sărbătorii, au întregit floarea de lotus.

Fiecare grupă a început prin numirea sărbătorii pe care a prezentat-o, continuând apoi cu citirea textului scripturistic și prezentarea datelor semnificative specifice acesteia. Concomitent au fost lipite pe coala de pe flipchart petalele lotusului. Pe măsura transmiterii cunoștințelor, li s-a prezentat elevilor, în format PowerPoint, icoanele sărbătorilor domnești cu dată schimbătoare, precum și alte imagini sugestive care au legătură cu acestea. De asemenea, după fiecare sărbătoare prezentată, și-au notat în tabelul dat la începutul orei informațiile esențiale (extrase din informațiile scrise pe petalele florii).

Fixarea cunoștințelor la această lecție am realizat-o printr-o altă metodă modernă, metoda R.A.I. (Răspunde-Aruncă-Întrebă) și printr-un exercițiu creat de către mine în Wordowell, care poate fi accesat la adresa <http://wordwall.net/ro/resource/30993994>.

Bibliografie:

1. Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, Craiova, 2007; Bocoș, Mușcata – Dacia, *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, Iași, 2013;
2. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis, București, 2002;
3. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității București, 2003.
4. https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II.Met_interactive-stimulare-inv.ef_-suport-curs.pdf
5. <https://revistaeducatie.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/SIMPOZION-NATIONAL-METODE-INOVATIVE-DE-PREDARE-INVATARE-EVALUARE.pdf>
6. <https://vladac-uvab.webnode.ro/files/200000196-5d8a95e83c/curs%2011%20CTeh.pdf>

METODE DE DEZVOLTARE A GÂNDIRII CRITICE

JURNALUL REFLEXIV

Prof. Stana Coca, Colegiul Național "Vladimir Streinu" Găești

"N-am căutat, de-a lungul întregii mele vieți, decât să redau esența zborului. Zborul, ce fericire!" "V-am dat bucurie curată." C. Brâncuși

Metoda își are fundamentarea psihopedagogică în psihologia experiențială, potrivit căreia devenim mai dispuși să depunem un efort pentru învățare dacă ne regăsim, ne conectăm prin propria experiență la materialul ce urmează a fi învățat.

Este o "excelentă strategie de evaluare pentru dezvoltarea abilităților metacognitive", constând în reflectarea elevului asupra propriului proces de învățare și cuprinzând reprezentările pe care le-a dobândit în timpul derulării acestuia. Se poate centra pe aspectele următoare:

- 1) dezvoltarea conceptuală obținută;
- 2) procesele mentale dezvoltate;
- 3) sentimentele și atitudinilor experimentate (trăite).

Reflecția elevului asupra acestor aspecte poate îmbunătăți învățarea viitoare.

Jurnalul reflexiv reprezintă un dialog al elevului purtat cu sine însuși, din care învață despre propriile procese mentale. Prin această metodă alternativă se urmăresc trei probleme:

1. *autoreglarea învățării* (prin examinarea atitudinilor, a dedicației și a atenției concentrate în direcția depășirii unei sarcini de învățare).
2. *controlarea acțiunilor desfășurate asupra sarcinii de învățare* (prin analiza planificării, a demersurilor metodologice de rezolvare a sarcinii și a rezultatelor obținute);
3. *controlarea cunoașterii obținute* (prin analiza noțiunilor asimilate, a lacunelor înregistrate și a cauzelor acestora).

Avantajele aplicării acestei metode:

- jurnalul reflexiv este o modalitate reflexivă, deschisă și flexibilă de evaluare;
- elevul poate să-și exprime propriile nemulțumiri, dar și expectațiile, exprimându-și dorințele și satisfacțiile;
- profesorul poate să cunoască (cu voia elevului) și alte aspecte care influențează procesul învățării și astfel să-l ajute pe elev și să sporească calitatea instruirii;
- cunoscând aceste aspecte, se produce o mai mare apropiere între profesor și elev, acesta din urmă simțindu-se înțeles și luat în considerație circumstanțele.

Limitele jurnalului reflexiv țin de elaborarea sa.

Pentru a fi eficient, jurnalul reflexiv trebuie completat periodic. Acest lucru solicită disciplină și notarea cu regularitate a reprezentărilor elevilor, precum și a punctelor de vedere critice. Nu este o muncă ușoară, deoarece elevii nu sunt obișnuiți să reflecteze asupra muncii lor. Ei trebuie învățați și îndreptați treptat pe acest drum al analizei proprii, pentru a înțelege de ce este necesară și cum trebuie făcută.

Am aplicat metoda *jurnalul reflexiv* în demersul didactic la două ore la clasa a VII a, pe unitatea de învățare „*Viața creștinului împreună cu semenii*”.

Conform programei pentru disciplina Religie, acestei unități de învățare îi sunt atașate trei conținuturi :

- *Manifestarea bucuriei în viața omului;*
- *Frumosul în viața creștinului;*

- *Prietenia și iubirea, valori pentru viață.*

În proiectarea pe unitatea de învățare am alocat cinci ore dintre care trei sunt de predare-învățare și două ore sunt de evaluare.

- **COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE:**

- 1.3. Analizarea unui mesaj moral-religios, comunicat în forme variate;
- 2.2. Formularea unor opinii personale privind aplicarea normelor moral-religioase în viața personală și a grupurilor de apartenență, în relație cu normele civice.

- **ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE :**

participarea la discuții despre importanța, pentru viața personală, a familiei și a comunității, a normelor moral-religioase legate de bine, adevăr, prietenie, sens al vieții, comportament autentic, cu exemplificări biblice ;
analizarea unor cazuri de comportamente în acord/dezacord cu porunca iubirii aproapelui, care să evidențieze importanța respectului pentru diversitatea religioasă .

- **RESURSE :**

I. Oficiale

- Programa școlară pentru disciplina religie, clasa a VII a;
- Proiectarea unității de învățare.

II. Temporale :

- număr de lecții: 2
- durata: 120'

III. Bibliografice:

1. Grupul editorial Corint, Manual de religie, clasa a VIIa, Editura Corint, Bucuresti, 2019;
2. <https://www.youtube.com/watch?v=TpCOvTrwIZo;>
3. [https://www.youtube.com/watch?v=0LWvNw3n8-Y.](https://www.youtube.com/watch?v=0LWvNw3n8-Y)

- **STRATEGIA DIDACTICĂ:**

1. **Metode și procedee:** conversația, explicația, descoperirea, lectura, argumentarea, expunerea, exercițiul moral, meditația.

Mijloace de învățământ: Film educațional, Postere, Prezentare power point, audiție muzicală (Să se îndrepteze rugăciunea mea...).

2. **Forme de organizare:** frontal, individual.
3. **Metode și tehnici de evaluare:** observarea sistematică a elevilor, autoevaluarea, analiza produselor activității elevilor.

 CE AM OBTINUT?

În prima ora alocată acestui conținut am prezentat lecția prin folosirea unor mijloace tehnice și anume, manualul în format digital precum și o sinteză a lecției cu ajutorul canalului youtube. La sfârșitul activității (primei ore), elevii au primit ca sarcină de lucru realizarea unui poster sau a unei prezentări Power point cu tema „*Biserici maramureșene din*

lemn”, care urma să fie prezentată la următoarea oră de curs. A doua lectie a fost alocată exclusiv evaluării.

✚ CE REACTII AU AVUT ELEVII (POZITIVE, NEGATIVE)?

Feedback-ul a fost unul pozitiv chiar din prima oră, în primul rând prin conținutul propus creând posibilitatea elevilor de a dialoga pe tema „frumosului” atât dintr-o perspectivă personală dar și raportându-ne la valorile creștine spirituale(virtuți) și materiale(artă creștină). Prin urmare elevii s-au implicat activ în demersul de explorare, investigare și realizare a temei.

Au dat dovadă de inițiativă și au venit cu idei noi, originale. Au prezentat pe rând, proiectele, după care au răspuns corect la întrebărilor colegilor, valorificându-și astfel experiența de învățare.

✚ CE FEEDBACK AM OFERIT ELEVILOR? CE AȘ FI PUTUT FACE MAI BINE?

Pentru analiza produselor activității elevilor am ținut cont de anumite caracteristici ale procesului de evaluare cum ar fi: feedback-ul oferit elevilor, discutarea criteriilor de evaluare,emiterea unor judecați de valoare, adoptarea unor decizii și măsuri ameliorative, măsurarea și aprecierea obiectivă a rezultatelor etc.

✚ CE ÎMI PROPUN PENTRU DATA URMĂTOARE?

Îmi propun și pe viitor ca raportarea la *conținuturile învățării* să fie realizate în concordanță cu *competențele specifice și activitățile de învățare* astfel încât rezultatul învățării să fie vizibil, elevul progresând treptat, sa fie capabil să-și formeze și să dezvolte cele opt competențe-cheie de care se poate folosi într-un context situațional mai târziu.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș Mușata, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Ed. Presa, Universitară Clujeană, Cluj, 2002;
2. Cerghit Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii*, Ed. Aramis, București, 2001.

FEMEIA-ÎNGER ÎN POEZIA LUI EMINESCU

Prof. Comorașu Aura, Școala Gimnazială Sascut, Sascut, Bacău

Dragostea este sentimentul divin care te poate ridica instantaneu în al nouălea cer sau te poate arunca cu violență în al nouălea iad. De fiecare dată, acest sentiment profund este definit mereu la fel și întotdeauna diferit deoarece nimeni nu poate exprima exact în cuvinte ceea ce simte, și pentru că dragostea nu e niciodată la fel.

Eminescu în literatura noastră este fără îndoială cel mai mare poet al iubirii. Datorită dragostei neîmpărtașite, aproape toate poeziile sale de dragoste descriu cu tristețe acest sentiment. În creația sa, el a trăit iubirea ca vis. El este creatorul unui cântec frenetic al naturii terestre în veșnica rotire a anotimpurilor. Sufletul lui trăiește în înfloririle și rotirile naturii încântătoare, de basm, în care totul e frage, pur, catifelat. Ceea ce îl singularizează pe poetul nostru în literatura universală este îngemănarea celor două sentimente (natura și dragostea), împletirea originală, în cadrul căreia cele două trăiri se potențează reciproc: natura mirifică, prin armonie, relief, muzicalitate, sensibilizează sufletul îndrăgostit, care, la rândul său, o vede mai frumoasă, caldă, blândă, ocrotitoare și umanizată.

În poezia „S-a dus amorul...”, de latfel, ca și în alte poezii ale sale, M. Eminescu evocă chipul iubitei prin amintirile sale. Ea este „lumină de-n departe”, „ființă cu ochi divini”, care reprezintă salvarea prin biruirea morții prin epitetul „ochi renăscători de moarte”.

Iubita sa este descrisă pe două planuri: fizic și spiritual. În viziunea poetului pe plan fizic, femeia este rece ca marmura „mâna ei cea rece” care exprimă ideea preconceptută a lui Eminescu, ea nu răspunde întotdeauna sentimentelor așteptate. Ea este cu „ochi întunecați” deoarece nu este în stare să-l înțeleagă întotdeauna așa cum și-ar fi dorit poetul. Cu toate acestea, însă, iubita are un „smerit surâs”, o „blondă față” căci, de fapt, el și-o dorește intimă, apropiată, blândă ca să-i facă viața un vis.

În plan spiritual, femeia este „un vis misterios /și blând din cale-afară” deoarece pentru poet, femeia rămâne o mare taină, ea este mai mult o iluzie decât realitate. După cum luna, vrăjind natura cu lumina ei rece, strălucitoare și dizolvantă a formelor aparente, poate îmbrăca pământul în bura ei magică, tot așa iubita, născută din lumină („lumină de-n departe” – metaforă) și din moarte („ochi.../ renăscători din moarte”) poate să transforme „visul misterios” al poetului în viață adevărată, pentru că iubirea să învingă nefericirea și condiția umană, să asigure armonia exterioară și lăuntrică. Însă acel cutremur mutațional („Să mi se pară cum că crești”), care să preschimbe iubirea și iubita în entități nepieritoare, nu a avut loc.

Astfel, cei doi îndrăgostiți se despart pentru totdeauna: „prea mult un inger mi-ai părut” – iubita este de neatins deoarece e o iluzie; „prea puțin femeie” – este mai mult un inger decât o femeie.

Astfel, în această poezie observăm un echilibru dintre spiritual și fizic deoarece poetul tinde spre femeia perfectă, el idealizând-o. Pentru el, ea este ca o plutire în univers, ca un inger într-un vis misterios ceea ce reprezintă echilibrul dintre planul fizic și spiritual. Deci, poetul nostru iubeste și speră, suferă și plinge, la fel ca noi toți.

Femeia e una dintre vocile care vestește armonia divină a universului. Chipul femeii iubite este ridicat la gradul unui simbol, o adorație care, depășind obișnuitul vieții, trece în absolut.

JOCUL, METODĂ INTERACTIVĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE A LIMBII ENGLEZE

Prof. Cosma Lavinia Georgiana, Lic. Tehn. Special pt. Copii Cu Deficiențe Auditive Buzău

După cum se știe, trăim într-o societate în care interesul elevilor pentru școală începe să fie din ce în ce mai scăzut. De la cele mai fragede vârste școlarii au alte preocupări decât școala, astfel profesorii recurg la diferite metode și strategii moderne, la activități variate pentru a atrage elevii spre școala, pentru a-i face să fie interesați de materia predată. De aceea, prezenta lucrare propune ca alternativă utilizarea jocului didactic în activitatea de învățare. Una dintre cele mai importante forme de manifestare a copilului este jocul. Sub influența jocului se formează, se dezvoltă și se restructurează întreaga activitate psihică a copilului.

Jocul este activitatea îndrăgită de elevi la orice vârstă. Chiar dacă sunt în clasele primare sau la liceu, elevilor le place să se joace. Dacă atunci când li se spune că au de rezolvat exerciții nu sunt prea încântați, imediat ce află că se vor juca devin receptivi la idee, devin interesați de problema în discuție și își doresc să participe. Astfel, li se stârnește curiozitatea, li se dezvoltă imaginația și le crește motivația. Prin joc elevii simt că nu mai sunt constrânși, iar ora devine un mod de a se relaxa și de ce nu, chiar de a se distra. Jocul este o activitate creativă și recreativă prin care elevii devin implicați în procesul educativ, iar informația este reținută mai ușor. Buna dispoziție este esențială în timpul orelor de limbi străine. Jocul este cu siguranță veselie, distracție, libertate și poate marea fericire a copiilor. Jocul mai poate fi și modul cel mai bun de a-i educa pe copii, ocazia cea mai bună de a-i ajuta să crească, să învețe.

Jocul face ca ora să nu devină monotonă. Nu există un anumit moment al lecției în care acesta să fie folosit, ci el poate fi aplicat în orice etapă a ei și la orice tip de lecție. Jocurile implică ideea de competiție, făcând ca elevii să fie activi și le permite să fie spontani. Cooperarea și comunicarea sunt cuvintele cheie ale unui joc. Pentru a propune un joc elevilor un profesor trebuie să pregătească activitatea dinainte, deoarece chiar dacă pentru elevi pare doar un simplu joc, cadrul didactic urmărește ceva atunci când îl propune. Trebuie avute în vedere obiectivele lecției și scopul utilizării jocului respectiv, trebuie să existe o legătură între joc și problematica învățată. Este necesar să se știe resursele necesare (materiale, temporale, umane etc.) în desfășurarea activității. Ca activitate specifică, jocul se bazează pe o seriozitate organizatorică și pe câteva reguli și caracteristici stimulative și îmbietoare la angajare: surpriza, întrecerea, mișcarea, distracția. În funcție de natura jocului, copilul își formează abilități fizice și psihice, își îmbogățește volumul cunoștințelor despre lumea înconjurătoare, își dezvoltă limbajul, imaginația, își formează trăsături pozitive de caracter.

Folosirea jocurilor în orele de limba engleză implică deopotrivă avantaje și dezavantaje. Mario Rinvoluceri și Paul Davis (1995: v-x) menționează o serie de avantaje ale folosirii jocului în rezolvarea problemelor de limbă. Printre acestea se numără faptul că li se stârnește curiozitatea și interesul elevilor privind problema respectivă, învățatul se îmbină cu joaca, atmosfera în clasă este relaxantă și nu tensionată. Greșelile pot fi sesizate de profesor cu ușurință și astfel corectate imediat. Problemele de limbă sunt însușite într-un mod activ și natural iar elevii sunt încântați să lase deoparte manualele sau culegerile de exerciții, fiind receptivi la activitate. Jocul ajută elevii să-și aducă aminte mai repede ceea ce au învățat, punându-se accent pe fluentă și pe dezvoltarea competențelor comunicative în învățarea unei limbi străine. Prin joc lecția devine centrată pe elev, profesorul nu mai este cel care dirijează activitatea, el doar o organizează și apoi poate chiar deveni participant la joc. Creativitatea poate fi stimulată la elevi prin joc, cu ajutorul unor strategii adecvate, a unor metode active,

acordând o mare grijă particularităților de vârstă și individuale ale copilului. Ea poate deveni o modalitate de învățare cu multiple beneficii pentru școlari. Aceștia sunt de-a dreptul încântați atunci când li se oferă șansa să-și exprime gândurile, sentimentele, în moduri cât mai variate și originale să-și exprime punctul lor de vedere să-și assume responsabilități.

Folosirea jocurilor implică de asemenea și unele dezavantaje. În primul rând, în timpul jocului elevii pot deveni gălăgioși iar acesta poate fi un eșec dacă nu sunt stabilite regulile de la început. Întrucât majoritatea jocurilor se desfășoară în echipe (sau perechi), există riscul ca doar cei mai buni elevi din fiecare grupă să rezolve cerințele jocului iar ceilalți membri să și le însușească fără să le fi înțeles, dar profesorul poate să le solicite să ofere alte exemple dacă are dubii în această privință. Unii elevi consideră că ideea de joc implică faptul că nu trebuie să fie atenți și la corectitudinea exprimării. De asemenea există riscul ca elevii să folosească limba nativă în interiorul grupului atunci când se pregătesc pentru soluționarea cerinței iar profesorul trebuie să le menționeze că e necesar să se vorbească în limba străină oricât de des este posibil.

Cu toate că în prezent interesul elevilor pentru școală este din ce în ce mai scăzut, folosirea jocurilor în cadrul orelor de limba engleză reprezintă un factor care îi poate atrage și implica în același timp, orele devenind astfel atractive. În concluzie, se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în școală dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire și stilurile de lucru în clasă. Din experiența didactică, am putut constata că jocul didactic oferă elevului cadrul adecvat, prielnic, pentru o acțiune independentă. Există o mare diversitate de jocuri didactice și activități creatoare care ajuta elevii sa invete mai usor limba engleza.

Bibliografie

- Ionescu, Miron, Radu, Ioan (2004): *Didactica modernă* , Ed. Dacia, Cluj-Napoca
- Rinvolucri, Mario, Davis, Paul (1995): *More Grammar Games. Cognitive, affective, and movement activities for EFL students*, Cambridge University Press
- Scheau, I (2004): *Gândirea critică: metode active de predare-învățare* , Cluj-Napoca, Ed. Dacia
- Vizental, Adriana (2008): *Metodica predării limbii engleze. Strategies of Teaching and Testing English as a Foreign Language*, Polirom, Iași
- Woodward, W. Susan in *Fun with Grammar* (1997): Prentice Hall Regents, New Jersey

METODE INOVATIVE ȘI DIFERITE PRACTICI UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

Prof. Cosma Ioana și Tuns Ioana, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Aluniș

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Maria Montessori -Descoperirea copilului

În accepțiunea modernă, metodele de învățământ reprezintă modalități de acțiune, instrumente, cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea educatorului, își însușesc cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini și atitudini. Acestea sunt: metodele tradiționale și metodele moderne.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Aplicarea metodelor interactive solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în rezultatele ce se vor obține, dar și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ. Metodele interactive implică mult tact din partea educatorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil : timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul, în concordanță cu situația. Pentru aplicarea metodelor, amenajarea spațiului este foarte importantă datorită faptului că preșcolarii gestionează acest spațiu precum și materialele puse la dispoziție în vederea realizării sarcinilor primite. În timpul derulării activităților bazate pe metode interactive spațiul poate fi modificat chiar de către copii pentru a corespunde stilului de învățare și inițiativelor creative ce țin de resursele materiale existente (truse, jucării, jetoane, etc). Astfel ei învață să exploreze mediul educațional ce îi înconjoară în scopul rezolvării sarcinii didactice, să coopereze în acest sens, să se accepte, să se asculte activ, menținând ordinea pentru că nu uită ca vor fi evaluați.

Posterul – este o metodă ce presupune găsirea prin cooperare a elementelor caracteristice. De exemplu: desfășurând activitatea de grup , care constă într-un joc „Spune ce animal ai găsit?”

Copiii se așază în semicerc pe covor. În mijloc se găsesc jetoanele, reprezentând animalele salbatice, așezate cu fata în jos. Folosind metoda „Posterul” copiii sunt solicitați să aleagă câte un jeton, să denumescă animalul apoi să-l așeze pe poster reprezentând „Pădurea cu animale”.

Explozia stelară - este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri având ca obiectiv formularea de întrebări și realizarea de conexiuni între ideile descoperite de copii în grup prin interacțiune și individual pentru rezolvarea unei probleme .

Descrierea metodei –copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. - Pe 5 steluțe se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii din grupă extrag câte o întrebare. Fiecare copil din cei 5 își alege 3-4 colegi, organizându-se în cinci grupuri. Grupurile cooperează pentru elaborarea întrebărilor. La expirarea timpului, copiii revin în cerc în jurul steluței mari și spun întrebările elaborate fie individual, fie un reprezentant al grupului. Copiii celorlalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări. Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări corect, precum și modul de cooperare, interacțiune.

ACTIVITATE INTEGRATĂ, „Aventurile albinuței Maia ”

DLC-lectura educatoarei

DOS-Activitate practică ,confectionare

Interval de varsta:37-60 luni

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei,, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul primăvara?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului iarna pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul primăvara?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr. Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

Caracteristici care țin de evoluția naturii, caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul iarna, caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Concluzia la care am ajuns în urma activizării copiilor este că utilizarea acestor metodelor oferă un sprijin real educatoarei în demersul său didactic și ne ajută, ne determină, copil și dascăl, să descoperim valoarea, frumusețea și diversitatea interacțiunii, relaționării și cooperării, să ne promovăm ideile, să respectăm opinia celuilalt și să ne implicăm activ în construirea personalității proprii.

Bibliografie:

Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, “Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de*

grup-ghid metodic, Editura Arves, 2002;

Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;

Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

METODE DE EVALUARE FOLOSITE LA GRUPELE CU PREDARE ÎN LIMBA GERMANĂ

Prof. Czeglédi Emőke, GPN Nr.45, Oradea

Prin intermediul evaluării, educatoarea cunoaște în fiecare etapă a desfășurării procesului instructiv-educativ, nivelul atins de copii, identifică punctele forte și lacunele din cunoștințele, priceperile, deprinderile, aptitudinile, reprezentările, limbajul copiilor. Principalul scop al evaluării este să urmărească progresul copilului și să stabilească exact la ce nivel de dezvoltare se află fiecare copil în parte, astfel încât parcurgerea programei să vină în întâmpinarea nevoilor copiilor, priviți individual și să asigure succesul experiențelor tuturor.

De o foarte mare importanță pentru copiii preșcolari sunt primele noțiuni pe care aceștia și le însușesc și, mai ales, calitatea acestora. Procesul de învățare devine mai plăcut și mai interesant prin intermediul unor jocuri interactive. Activitățile însoțite de texte sugestive și de imagini viu colorate și expresive, care permit dezvoltarea limbajului și a vocabularului în limba germană, pot fi cu ușurință asimilate de cei mici. Aceste activități se referă la noțiunile de bază, care orice copil trebuie să le cunoască. Pe măsură ce este parcurs, bagajul de cunoștințe generale crește pornind de la noțiuni simple, cum ar fi culorile, și ajungând până la cunoașterea de poezioare, cântecele precum în limba germană.

Metoda audio-vizuală. O prezentare de tip audio-vizual care include: text, imagine, sunet, animație cu alte cuvinte, multimedia. Copiii au vizionat povestea *Rotkäppchen* („Scufița Roșie”) în limba germană. În cea de-a doua etapă fiecare enunț a fost explicat prin demonstrare, întrebări și răspunsuri. La următoarea etapă s-au desfășurat jocuri distractive un bun “motiv” și pentru mișcare, care au asigurat repetarea vocabularului. Pentru verificarea însușirii cuvintelor și pentru consolidarea acestuia, am realizat jocuri de denumire a imaginilor. Imaginile au ilustrat scenele și personajele din poveste. Am formulat întrebări, în cazul substantivelor au fost Cine este? și Wer ist das? iar pentru clasa verbelor Ce se întâmplă? și Was passiert?.

După o activitate de povestire a educatoarei, într-o activitate următoare de evaluare, se poate planifica o activitate de povestire a copiilor. ”Povestea mea începe ...” ”Meine Geschichte beginnt ...” Povestirile create de copii au beneficiul de a putea participa mai mulți copii la crearea povestirii, fiecare venind cu o idee unică, solicitându-li-se în același timp atenția voluntară, pentru că ei urmăresc firul care se desfășoară, personajele care își joacă rolurile, având posibilitatea de a adauga personaje preferate, venind cu o notă de originalitate atunci când sunt solicitați.

Jocurile online

Wordwall este o aplicație utilă pentru educatoare deoarece se pot crea jocuri interactive pentru susținerea învățării și pentru evaluarea cunoștințelor în limba germană. Avem posibilitatea de a alege dintre mai multe modele de exemplu: Cuvântul lipsă, Puzzle, Rebus, Adevărat sau Fals, Sortează, Chestionare, Spânzurătoare, Deschide cutia. Este un instrument digital ușor de utilizat și plăcut de copii datorită elementelor distractive.

Toggolino este o aplicație care conține filme și seriale pentru copii, piese radio, muzică și jocuri educaționale în limba germană, care devine o activitate complexă de evaluare a limbajului.

Bibliografie

Hartmut, W, Basiswissen Medien , Fischer, Frankfurt, 2008

Döring, N und Felenberg F, Soziale Beziehungen und Emotionen beim E-Learning, Bern, 2005

Wright, Andrew, Betteridge, David, Buckby, Michael, Games for Language Learning, Cambridge University Press, Great Britain, 1993

Kiss J., Peter K., Psihopedagogie specială aplicată, Editura Universității din Oradea, 2013

CRETIVITATEA ÎN PROIECTELE EDUCAȚIONALE MUZICALE

prof. Petronela Damian, Palatul Copiilor Iași

Lumea în care trăim este în permanentă schimbare și transformare, astfel că activitățile non formale au menirea de a transmite valori culturale și sociale la nivelul cerințelor educaționale. Datoria cadrelor didactice este de a crea motivația superioară la elevii care au ales să studieze muzica, de a găsi metode prin care să-i sensibilizeze și să-i mobilizeze să-și atingă unul din cele mai înalte idealuri pe care le poate avea un muzician, acela de a crea. Pentru aceasta este necesar a se încerca stimularea creativității la elevi prin folosirea tuturor metodelor cunoscute și chiar prin crearea unor metode noi, care în final să-și atingă scopul. Dacă ținem cont de vârstă, mediul social în care trăiesc, pregătirea muzicală, explozia de informații venite pe căile rețelelor sociale și a internetului în general, preferințele elevilor vor fi foarte diferite îndreptându-se spre unul sau mai multe genuri: clasică, ușoară, folk, populară, rock, etc.

Nu există o metodă perfectă pentru stimularea creativității la copii, însă mai multe idei pot asigura o modalitate și etape de parcurs prin care profesorul poate să-și atingă scopul didactic propus. Este evident că fără o pregătire temeinică muzicală, teoretică și practică, nu se poate crea. De aceea, recomand pentru cei care studiază un instrument folosirea programelor de calculator cum ar fi „Sibelius”, „Muscore”, „Finale”, programe de prelucrare muzicală care ușurează foarte mult munca creatorului.

Caracteristicile și trăsăturile considerate tipice pentru persoanele creative (după E.P. Torrance) sunt: curajos în convingeri, curios, cercetător, independent în judecată, intuitiv, idealist, doritor să-și asume riscuri, în timp ce alți cercetători completează paleta acestor trăsături de caracter cu: spirit de aventură, perseverență, deschidere către experiențe noi, spirit de lider, motivație, disciplină și capacitate de ordonare a propriei activități, competitivitate, nevoie de experiențe de vârf, valorizarea originalității și creativității.

Climatul creativ poate influența formarea capacității creatoare la copii sau poate avea influență asupra performanțelor lor creatoare. Fie că este vorba de școală sau familie, printre condițiile care facilitează dezvoltarea conduitei creatoare pot fi și limitarea factorilor care produc frustrarea, încurajarea comunicării, a acceptării, încurajarea elevilor să fie activi, să pună întrebări, să discute, să dezbate, să facă critici constructive. Climatul familial contribuie în mare măsură la dezvoltarea elevului prin înțelegerea ideilor acestuia, prin sprijin și încurajare în continuarea studiului, acordând atenția cuvenită dezvoltării ideilor lui.

Muzica, poate mai mult decât celelalte obiecte de studiu, oferă condițiile pregătirii unei personalități complexe, deoarece operează cu o multitudine de noțiuni, categorii și fenomene, implică utilizarea de simboluri, de mijloace artistice, folosind însemne care se adresează atât cognitivului, rațiunii, gândirii, cât mai ales afectivității.

Îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare are numeroase valențe formative, permițând manifestarea creativității și imaginației copiilor. Aceștia își manifestă creativitatea prin interpretarea unor piese prezentate în cadrul proiectelor educaționale tematice: Crăciun, luna martie, Sărbătorile de Paști, 1 Iunie, sfârșit de an. Multitudinea activităților extrașcolare desfășurate cu elevii conduc la dezvoltarea creativității acestora prin contactul pe care îl au cu mediul înconjurător, cu diverși factori din societate.

De aceea învățământul non formal oferă o paletă diversă de activități care atrag copiii: organizarea unor jocuri, vizionarea unor spectacole de teatru sau muzicale, serbări, concursuri, festivaluri, ateliere, excursii, activități caritabile și de voluntariat, activități desfășurate în parteneriat cu

diverse instituții în folosul comunității și cu scop educațional. Toate aceste activități au rolul de a-i forma pe copii ca persoane inteligente, sigure pe propriile forțe, capabile să se descurce în orice situație, bogate din punct de vedere cultural.

Pentru ca toate aceste obiective să fie îndeplinite, profesorul trebuie să dea și el dovadă de creativitate și imaginație în alegerea tematicii acestor activități, în stabilirea colaborărilor în cadrul proiectului, prin implicarea tuturor forțelor în realizarea lui.

Activitățile artistice extrașcolare îi ajută pe copii atât în dezvoltarea psihică și fizică, cât și în alegerea unei viitoare meserii prin descoperirea abilităților și dezvoltarea aptitudinilor și deprinderilor. Astfel copilul va învăța să interacționeze mai ușor cu cei din jur și va putea să exceleze în domeniile spre care are înclinații.

Obiectivele pe care le am în vedere când organizez astfel de activități sunt:

- stimularea și educarea atenției;
- stimularea sensibilității estetice;
- dezvoltarea spiritului competitiv;
- încurajarea lucrului în echipă;
- stimularea comunicării;
- dezvoltarea simțului pentru frumos și a unei culturi artistice valoroase.

Aceste activități au rolul de a oferi copiilor multiple oportunități de cunoaștere, de recreere, de dezvoltare și valorificare a aptitudinilor și al potențialului intelectual, de stimulare a creativității și imaginației. Rezultatele se obțin dacă profesorul are în vedere să prezinte echilibrat tematica, să urmărească obiectivele instructiv educative, să introducă momente de relaxare și recreere.

În cadrul cercurilor artistice din învățământul non formal, pe lângă procesul educativ, se desfășoară un întreg proces în care copiii sunt stimulați să-și exprime potențialul creativ, sunt încurajați să aibă inițiativă, ingeniozitate și curiozitate. De asemenea, atmosfera din cadrul cercului favorizează stabilirea unor relații mai puțin autoritare, dând posibilitatea elevului de a lua decizii, de a-i fi stimulată încrederea în sine într-un mediu de comunicare liberă.

Activitățile extrașcolare se deosebesc de cele școlare prin varietatea conținutului și a formelor, prin durata și locul de desfășurare, prin metodele folosite, dar mai ales prin colaborarea, apropierea, prietenia dintre cadrele didactice și elevi.

Astfel, deducem că în procesul de educație muzicală, sarcina primordială este de a trezi talentul creator al elevilor, de a le stimula interesul nu doar pentru rezultatul actului de creație, dar și față de procesul de activitate muzicală, variat și complex, ce descoperă natura creativă a individului, modalitățile de creare, interpretare, audiere, percepere a artei muzicale. Încheiem aceste concluzii cu relevanta idee a unei distinse personalități canadiene, psihologul Marion Woodman: „Viața este un proces continuu de creativitate, iar creativitatea este ceea ce face ca viața să merite să fie trăită.”

Bibliografie

Mangri F., Elisei E., Dorobeti T., Bucovală C., *Experiențe didactice și pedagogice de succes*, Poarta Albă, 2010.
<https://prezi.com/cva9qznqosma/creativitatea-muzicala/>

ÎNVĂȚĂTORUL CREATIV ȘI ELEVUL CREATIV

Prof. David Alina-Sonia, Școala Gimn. Nr.1 Negoiești, Ștefan cel mare, Bacău

Pentru înfăptuirea cerințelor creativității la lecție, este necesară instaurarea unui climat favorabil “caracterizat printr-o tonalitate afectivă-pozitivă, de exigență și de înțelegere, de responsabilitate”, afirmă Ana Stoica în lucrarea “Creativitatea elevilor”. Tot autoarea continuă, arătând că :”Învățătorii și profesorii creativi determină avântul creativității de la profesor la elev, fenomen urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile devenite ale lui”.

Este necesar ca învățătorul să-i pună pe elevi în situația de a învăța să dobândească cunoștințe în mod independent, să caute soluții noi, originale, să aplice creator cunoștințele.

Învățătorul creativ oferă învățarea într-o atmosferă neautoritară, încurajează procesul gândirii creative. El știe cum să folosească întrebările. Conduita creatoare este provocată de întrebarea operațională potrivită pentru că ea duce la explorare și dezvoltă curiozitatea. Un învățător creativ încurajează elevii să exprime teorii ce par ridicole, să combine materialele și noțiunile în modele noi, originale.

Cadrul didactic trebuie să fie un mediator între elev și lumea înconjurătoare, faptul acesta presupunând:

- Structurarea și restructurarea unui cadru pentru a face posibilă o experiență utilă celor care învață;
- Indicarea experiențelor pe care le pot avea; folosirea posibilității de a experimenta;
- Participarea alături de individ în scopul ameliorării liniilor orientative pentru selectarea unui prilej favorabil experienței;
- Ajutor în folosirea timpului, spațiului, echipamentului;
- Ajutor pentru a extrage din experiența:informații, deprinderi, valori;
- Ajutor pentru interpretarea și evaluarea experiențelor.

În activitatea școlară se face transferul setului de valori propice creativității de la profesor la elev.Colaborarea are tendința de a stimula efortul fiecăruia.

“Dintre modalitățile de manifestare a elevului creativ în activitatea școlara, sunt de remarcat:

- Nu e sociabil în raport cu egalii săi, uneori e sfidător față de profesori;
- Nu e prea conștiincios; învață în salturi;
- Este imprudent; se avântă în răspunsuri înainte de formularea lor în minte;
- E curios, activ; are un nivel superior de aspirații;
- Are încredere în forțele proprii;
- Își asumă riscurile legate de îndeplinirea unor proiecte dificile și curajoase;
- Este perseverent în cautarea de soluții și realizarea proiectului propus;
- Are simțul valorii și atitudine valorizatoare
- Este receptiv la tot ce este nou;

- Cultivă consecvent originalitatea, pentru care are un respect deosebit.

Copilul care are posibilitatea să fie spontan și independent, va putea, în viitor, să fie creativ. De aceea învățământul trebuie să capete un caracter participativ, de aceea învățătorul trebuie să dirijeze, ca un adevărat dispecer- dialogul euristic sau exploatarea ipotezelor.”

Identificarea elevilor creativi

Ana Stoica, în lucrarea “Creativitatea elevilor”, propune o listă ce poate fi utilizată în identificarea elevilor creativi:

- curios, investigator cu întrebări profunde;
- original, în gândire și acțiune, oferă soluții neobisnuite;
- independent în gândire și conduită, individualizată, plin de sine;
- imaginativ, fantezist, povestitor de istorii;
- nonconformist;
- vede corelațiile;
- plin de idei, cu fluență verbală și conversațională;
- experimentator care încearcă idei noi, produse noi;
- flexibil în idei și gândire;
- persistent, perseverent;
- construiește, reconstruiește;
- preferă complexitatea, se ocupă de mai multe idei în același timp;
- preocupat.

Pentru depistarea elevilor creativi din clasă, am aplicat chestionare elevilor, părinților și profesorilor. Ele și-au dovedit utilitatea. Este necesar să cunoaștem elevii creativi și domeniul în care pot excela în lucrarea “*Invenție, descoperire, creativitate*”, A.D. Moore consemnează: “*Ne deosebim prin capacitățile și talentele individuale, mai puternice sau mai slabe. Stradania de a cultiva talente acolo unde ele nu există le-a stricat multora viața. O primă condiție pentru a fi fericiți în viață constă în a descoperi domeniul pentru care suntem mai bine înzestrați și a folosi talentul astfel identificat pentru scopuri creative*”.

BIBLIOGRAFIE

- Mihaela Roco. Creativitate și inteligență emoțională. Iasi: Polirom, 2004
- Educație pentru schimbare și creativitate, Venera – Mihaela Cojocariu, Ed. Didactică și Pedagogică, București,
- Psihopedagogie, Ed. Polirom
- A.D. Moore, “*Invenție, descoperire, creativitate*” Ed. Didactică și Pedagogică, București,

ÎNVĂȚAREA PRIN PICTOGRAME

Prof. Deaconescu Luminița, Grădinița Specială „Sfânta Elena,, Pitești Argeș

PECS a fost conceput în anul 1985 ca un pachet unic de intervenție în comunicarea alternativă/augmentativă pentru indivizi afectați de Tulburări din Spectrul Autist și alte dizabilități legate de dezvoltare. Folosit prima oară la Delawere Autism Program, PECS a primit recunoaștere în întreaga lume, pentru concentrarea pe componenta inițierii comunicării. PECS nu necesită materiale complexe sau costisitoare. A fost creat împreună cu: familii, educatori și centre de recuperare mintală.

PECS este un sistem de comunicare alternativ și augmentativ.

- alternativ- înlocuiește modul verbal de comunicare;
- augmentativ- utilizat alături de modul verbal pentru a-i spori eficacitatea.

PECS nu necesită material complex ori tehnologie sofisticată, nu necesită echipamente scumpe.

OBIECTIV : să învățăm copilul să inițieze spontan o interacțiune de comunicare cu adultul, învățându-l să solicite un obiect, un aliment, prin folosirea pictogramelor. Sistemul de comunicare PECS nu înlocuiește metodele de terapie necesare oricărui copil cu tulburări de dezvoltare, ci este folosit în situația în care limbajul întârzie să apară, deoarece, în aceasta situație, copilul are nevoie de un sistem, o modalitate prin care să-și exprime necesitățile și pentru a-i elimina frustrările ce apar în momentul în care comunicarea nu este posibilă.

Despre utilizarea PECS:

- folosirea metodei PECS nu exclude apariția limbajului;
- nu se încetează a stimula potențialul verbal al copilului;
- îl vom ajuta să vorbească prin metode logopedice specifice problemei;
- nu eliminăm restul terapiilor din procesul recuperatoriu: copilul are nevoie de deprinderi de autoservire, de indici comportamentali și reacții comportamentale adecvate, de o bună stimulare a memoriei, a segmentului cognitiv, a atenției și a celorlalte procese psihice și, implicit, de o bună capacitate de integrare socială;
- PECS stimulează potențialul limbajului receptiv și expresiv;
- PECS ajută copilul să-și exprime necesitățile și dorințele.

Sistemul PECS cuprinde 6 faze de achiziție:

FAZA 1. SCHIMBUL FIZIC.

-utilizarea recompenselor (un obiect preferat, dulciuri) cu scopul de a motiva comunicarea;

-amenajarea contextului: un copil așezat la masa, 2 antrenori, un obiect preferat, o imagine;

Protocol de antrenament:

-a) când copilul face un gest de a lua obiectul preferat, adultul din spatele lui îi dirijează mâna (prompt fizic), făcându-l pe copil să prindă imaginea cu obiectul respectiv și să o dea adultului din fața lui, care la rândul său îi va da obiectul preferat în schimbul imaginii. Pentru a înlesni schimbul, adultul din față întinde mâna spre copil, cu scopul de a-i da acestuia de înțeles ce se așteaptă de la el.

b) se va încerca trecerea de la o asistență fizică completă la o asistență fizică redusă (diminuarea promptului)

FAZA 2. SPORIREA SPONTANEAȚII

- se adaugă un tablou de comunicare pe care vor fi plasate imaginile;

- pe durata acestei faze, copilul va învăța să meargă la tabloul de comunicare, să ia imaginea preferată și să o aducă unuia dintre adulți, care, la rândul său, va pune imaginea la loc în tablou.

FAZA 3. DEOSEBIRI DE IMAGINI

- copilul va învăța să aleagă imaginea adecvată dintre mai multe imagini (discriminare);
- utilizați mai multe imagini simultan, pentru a fi sigur că alege imaginea corectă
- deosebirea între o imagine adecvată și una inadecvată;
- deosebirea între două imagini reprezentând două obiecte preferate de copil;
- important : schimbăm aranjamentul imaginilor, pentru a asigura că cel mic nu reține imaginea corectă în funcție de locul în care s-a obișnuit să o găsească.

FAZA 4. STRUCTURAREA UNEI FRAZE

- copilul va învăța să formuleze o propoziție utilizând un cartonaș-frază și imaginea "vreau";
- imaginea "vreau" fixă: plasăm imaginea "vreau" pe un carton frază, învățăm copilul să alătore cartonașul "vreau" unei imagini cu obiectul preferat și să le înmâneze terapeutului;
- deplasarea imaginii "vreau" și alăturarea imaginilor cu diferite obiecte;
- stimulare verbală: când copilul va înmâna cartonașele "vreau" alături de imaginea obiectului preferat, vom întoarce ambele imagini spre copil , spunând cu voce tare "vreau" și punctând cu mâna imaginea obiectului favorit.

FAZA 5. RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA "CE VREI?"

- adultul punctează cartonașul "vreau" și îl întreabă pe copil "ce vrei?"
- pe măsură ce se avansează cu exercițiul, incitația gestuală (punctarea imaginii sau promptul gestual) trebuie minimizată, până la renunțarea totală. Se va ajunge la situația simplă, doar întrebăm copilul "ce vrei?", iar el va utiliza cele două cartonașe: imaginea cu obiectul favorit și imaginea "vreau".

FAZA 6. COMENTARIILE SPONTANE ȘI RĂSPUNSURI

- copilul va învăța să răspundă la întrebările: ce vrei, ce vezi, ce ai;
- pe durata antrenamentului, copilul va primi un stimulente (recompensă) ori de câte ori va efectua un schimb corect;
- antrenamentul se va face cu o incitație gestuală sporită, la început, care se va diminua pe parcurs. Partea cea mai dificilă va fi răspunsul alternativ la întrebările " ce vezi?" și "ce vrei?". Prin promptarea adecvată, se va ajunge în timp la o bună discriminare a întrebărilor și răspunsurilor copilului.

PECS s-a dovedit un succes cu indivizii de toate vârstele, demonstrând acesta pe o varietate de dificultăți de comunicare,cognitive si fizice. Anumiți subiecți care au folosit PECS, au început să vorbească. Alții au trecut la sisteme de voce output.Corpul de cercetare ce susține eficiența PECS continua să se extindă, cu cercetări din întreaga lume.

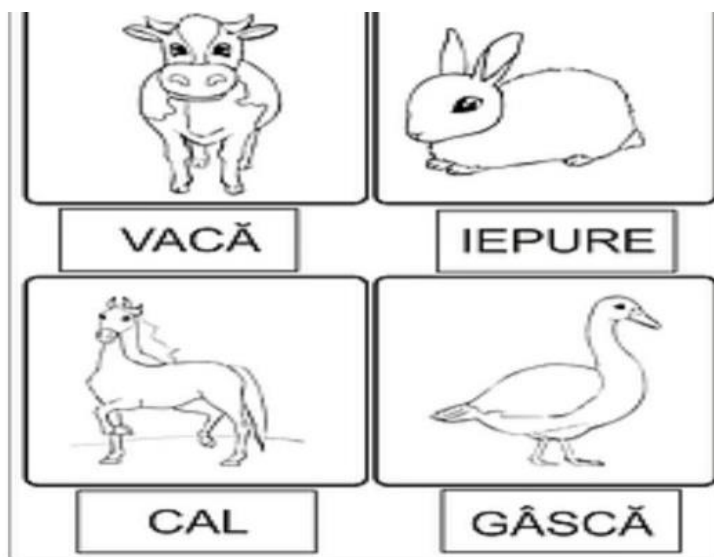
Bibliografie :

<http://www.mozaweb.com>

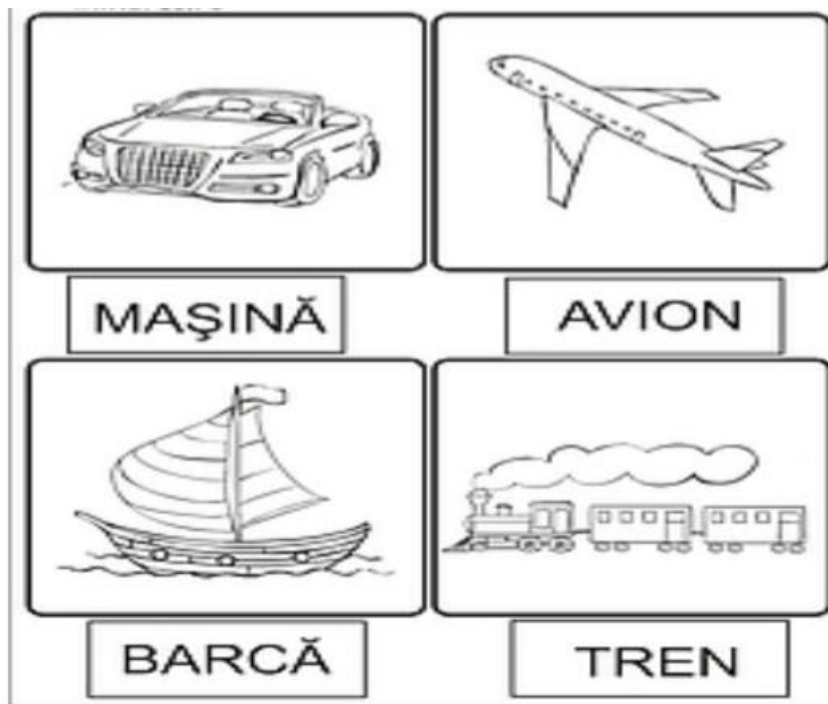
<http://support.apple.com>

<https://teachers-macke.com>

Exemple:

PICTOGRAME CU ANIMALE

PICTOGRAME CU MIJLOACE DE
TRANSPORT

CREATIVITATEA ȘI ROLUL EI ÎN PROCESUL PREDĂRII

Educ.: Ambro Denisa, GPP Nr. 23, Oradea

În contextul învățământului de astăzi, rolul și importanța cadrului didactic capătă o altă dimensiune datorită instruirii interactive, cât și a celei creative. Astfel, atmosfera pe care o crează profesorul în clasă reprezintă un factor cu influență majoră asupra comportamentului de învățare al elevului. Crearea climatului favorabil, a unei colaborări eficiente între profesori și elevi, o atmosferă caldă, afectivă, pozitivă, de exigență, dar și de înțelegere, de responsabilitate este o condiție esențială ce trebuie îndeplinită la lecție.

A avea creativitate pedagogică înseamnă a deține una dintre aptitudinile esențiale ale personalității didactice. Pedagogul are rolul de a stimula efortul copilului, tendința acestuia de fi original, inventiv, creativ. Atitudinea profesorului are un rol major în crearea unei atmosfere prielnice stimulării și dezvoltării învățării interactiv-creative.

Profesorul creativ dă libertate elevilor să-și spună părerea promovând o atitudine deschisă, respectă opiniile celorlalți, le întărește convingerea că pot emite judecăți valoroase, îi antrenează în procesul de evaluare, le comunică criteriile de evaluare și le oferă timp suficient exersării. Pentru a stimula creativitatea elevului, profesorul însuși trebuie să fie creativ, să manifeste un comportament și o atitudine pozitivă în acest sens. Profesorul creativ utilizează în procesul de predare – învățare-evaluare învățarea prin colaborare în mod eficient. Cultivarea gândirii creatoare este o sarcină importantă a școlilor de astăzi. Stimularea creativității elevilor se realizează printr-o pregătire susținută teoretică și practică; prin dezvoltarea competențelor de muncă și experimentare independentă; prin dezvoltarea spiritului critic. Foarte importantă este relația și atitudinea profesorului în relația sa cu elevii. Atitudinea autoritară creează blocaje afective. E necesar un climat destins, democratic, prietenos care contribuie la o deschidere spre imaginație, spre creativitate. Profesorului îi revine datoria să depisteze elevii ce dispun de un potențial creativ peste medie și să le cultive dezvoltarea acestor capacități. Cultivarea imaginației, a creativității se face și în cadrul activităților din afara clasei și a celor extrașcolare.

Profilul competențelor cadrului didactic creativ este următorul:

- pedagog care “construiește dispozitive de învățare procedurală”;
- proiectant, tutore, manager, moderator, organizator și gestionar al conținuturilor științifice;
- mediator, facilitator al învățării;
- consilierul elevilor;
- coordonator al muncii elevului;
- co-evaluator alături de elev al procesului și produsului.

Profilul competențelor profesorului creativ capătă valențe noi, depășind tradiționalul, nemaifiind doar un furnizor de informații. Cadrul didactic devine un coparticipant în actul învățării, alături de elevi. Procesul de învățământ (predare-învățare-evaluare) capată, astfel, valențe formative și formatoare și încurajează progresul individual și colectiv. Profesorul este cel care poate încuraja sau dimpotrivă, descuraja manifestările creative ale elevilor. Iată câteva moduri prin care cadrul didactic stimulează creativitatea elevilor:

- încurajează gândirea divergentă; Exemple:”Puteți înțelege în alt mod această întrebare?”sau recompense pentru încercări de a găsi soluții noi, chiar dacă rezultatul final nu e unul excelent.
- tolerează opiniile nonconformiste; Exemple: se cere elevilor să-și argumenteze părerile divergente;

- încurajează elevii să aibă încredere în propriile judecăți; Profesorul trebuie să faciliteze activitățile în care elevii formulează întrebări pentru care au și răspunsuri.
- accentuează faptul că orice om este capabil să fie creativ într-o anumită măsură.

Rezultatul unor astfel de strategii este că elevii vor tinde spre a-și pune probleme, vor dori să descopere noi probleme și să problematizeze unele situații. Învățarea prin descoperire dirijată este o învățare de tip euristic prin care profesorul nu face altceva decât să stimuleze creativitatea elevilor. Elevii trebuie dirijați să gândească independent, să tolereze ideile noi, să critice constructiv. Acest mod de învățare conduce spre formarea stilului creativ de rezolvare al problemelor, dar contribuie și la dezvoltarea personalității elevilor. Elevul abordează problemele în mod deschis, fără teamă . Este stimulat astfel să rezolve cu plăcere sarcinile. Evaluarea trebuie să evidențieze aspectele pozitive și progresele fiecărui elev în parte. Uneori, evaluarea poate fi amânată pentru a-i elibera pe elevi de teama evaluării. Scopul îl reprezintă deschiderea pentru exprimarea liberă a fiecărui elev, dezvoltarea aptitudinilor creatoare, fără temerea că ar putea greși și a fi, eventual, sancționat, amplificarea încrederii în propriile forțe și dezvoltarea curajului.

Analizând toate acestea, putem considera creativitatea ca fiind o capacitate complexă, care face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație , dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum nouitatea, azi, nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

Bibliografie:

- 1.Ausubel David, Floyd R., (1981), Învățarea în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- 2.Cerghit, I. (2006), Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași
- 3.Mușata-Dacia Bocoș, Intruirea interactivă, Editura POLIROM, 2013, București
- 4.Neacșu, Ioan, (1999), Instruire și învățare, Editura Didactică și pedagogică R.A., București
- 5.Oprea L.,Crenguța, „Metoda activ-participative de stimulare și dezvoltare a creativității în educația adulților”, în revista „Paideia”, nr. 1-2/2000.
- 6.Pânișoară, Ion-Ovidiu, „Comunicarea eficientă-metode de interacțiuni educaționale”, ed. Polirom, Iași, 2003.

PROIECT DIDACTIC –POVESTEA ORIGAMI!

Prof. Diculescu Anca Loredana, Liceul de Turism și Alimentație “Dumitru Moțoc”, Galați

Atât profesorii cât și părinții acordă o atenție deosebită modului în care copii se adaptează din punct de vedere social, atât în cadrul format oferit de școală cât și în afara acesteia.

Howard Goleman susține că “dezvoltarea aptitudinilor emoționale ale elevilor este la fel de vitală ca dezvoltarea abilităților lor cognitive, astfel că inteligența emoțională este un concept la fel de important ca mult mai familiarul IQ”. Mai mult, studiile recente au demonstrat faptul că inteligența emoțională prezice 80% din succesul unei persoane în viață.

Una dintre metodele non-formale folosite în educație este “povestea origami”.

Povestea origami este realizată de un grup de persoane care stau așezați în cerc și își împărtășesc poveștile despre experiențele personale referitoare la o temă dată.

Povestea în cerc poate fi folosită pentru a construi o legătură între persoanele din cerc, pentru a examina diferențele dintre clase, rase, pentru a explora provocările sociale cu care oamenii se confruntă în propriile vieți sau pentru alt scop.

Este un mod creativ prin care elevii se pot cunoaște într-un mediu nou, așa cum este școala

Clasa: a IX-a

An școlar:

Tema: Povestea origami: Ia-mă așa cum sunt!

Scopul: dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor prin intermediul poveștilor despre integrare, toleranță, incluziune/excluziune.

Obiective:

- să îmbunătățească capacitatea de exprimare orală a elevilor;
- să dezvolte abilităților emoționale ale elevilor;
- să crească stima de sine a elevilor;
- să dezvolte calitățile artistice ale elevilor

Resurse:

a) pedagogice (metode și procedee): conversația, activitatea independentă;

b) materiale: foi de hârtie.

c) temporale: (45 minute)

Forma de organizare: frontală și individuală.

Momentul organizatoric

- asigurarea condițiilor didactico-materiale;
- stabilirea prezenței și a aspectelor de disciplină școlară.

Anunțarea temei și a obiectivelor

Se anunță titlul lecției: Povestea origami: Ia-mă așa cum sunt!

Captarea atenției

Profesorul solicită elevilor să se așeze într-un cerc și le permite să vorbească și să se cunoască între ei.

Desfășurarea activității

Profesorul fixează tema și îi informează pe elevi despre cum trebuie spusă povestea cu informații relevante: când, unde, cine, ce se întâmplă (intrigă, personaje, atmosferă)) și să nu citească.

Profesorul spune o poveste în timpul plierii piesei de origami. Fiecare pliere este însoțită de o propoziție. Când se termină de realizat piesa de origami, se termină și povestea.

Elevii realizează aceeași piesă de origami, dar spunându-și propria poveste de viață.

Profesorul îi ajută pe elevii care întâmpină greutăți la pliere. Acest lucru se face pentru ca elevii să nu se simtă excluși.

Fiecare ascultă, dar nimeni nu face comentarii referitoare la poveștile celorlalți. Profesorul permite un moment de liniște după fiecare poveste.. Comentariile sunt premise la final. Este indicat să se încheie o poveste în cerc cu un cântec sau o poezie.

Fiecare dintre povești este un dar pentru cei care ascultă, iar ascultarea activă devine un dar pentru cel care povestește.

Pe parcursul împărtășirii poveștilor, dificultățile/problemele dintr-o clasă ies la iveală, incluzând aspecte cu care elevii se confruntă (bullying, lipsa integrării, stresul școlar). Povestea în cerc îi ajută pe elevi să decopere motivul propriilor probleme și apoi să discute, să descopere acest motiv cu participanții la povestea în cerc.

Asigurarea retenției și a transferului

- toți elevii sunt implicați indiferent de diferențele sociale, economice, etnice dintre ei.

Evaluarea

Se fac aprecieri verbale individuale și colective despre activitatea elevilor.

Bibliografie

1. Goleman, D., Inteligența emoțională, Tr. din engl. de I. Nistor, Editura Curtea Veche, București, 2008.
2. Racu, I., Psihologia dezvoltării: manual, UPS „Ion Creangă”, Chișinău, 2007.
3. Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.
4. Zlate, M., *Fundamentele psihologiei*, Editura Pro humanitate, București, 2000.
5. Skinner, F.B., *Revoluția științifică a învățământului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.

CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING ÎN ȘCOALĂ

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc.: Dinescu Ramona-Ioana, G.P.P. „ Pui de Lei” Pitești

Mișcarea în aer liber este foarte importantă pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Trăim vremuri în care totul se desfășoară în viteză, problemele cotidiene ne afectează, lipsa timpului liber al părinților își pune amprenta, din păcate, asupra propriilor copii. În ultimii ani, am constatat, cu regret, că din ce în ce mai mulți copii nu petrec suficient timp în aer liber, din diverse motive, însă cel mai invocat este lipsa timpului din partea părinților. Curriculum preșcolar precizează clar faptul că, preșcolarii trebuie să desfășoare zilnic activități outdoor. Din păcate, lipsa personalului didactic, lipsa spațiului și amenajarea corespunzătoare a acestuia împiedică educatoarele să îndeplinească acest obiectiv.

Ce sunt activitățile outdoor? Care este aportul lor în dezvoltarea preșcolarilor? De ce trebuie să încurajăm și părinții să petreacă cât mai mult timp în aer liber cu cei mici? Ce sugestii de jocuri și activități outdoor le putem oferi?.

Am să încerc să răspund la aceste întrebări în următoarele rânduri. Activitățile outdoor se desfășoară afară, în aer liber („ outdoor” – afară). Jocurile de mișcare, distractive, de atenție, chiar și activitățile ALA pot fi desfășurate în curtea amenajată a grădiniței. Jocurile copilăriei, de genul „ Pititea”, „ Țară, țară vrem ostași!”, „ Rațele și vânătorii”, „ Castelul”, etc. îi încântă pe copii. Toate nevoile copiilor preșcolari, de mișcare, de explorare, de socializare, sunt pe deplin satisfăcute prin desfășurarea zilnică a activităților outdoor. Materialele didactice pe care le putem utiliza sunt diverse: de la varietatea materialelor din natură până la materialele didactice pe care le confecționăm zilnic pentru desfășurarea activităților instructiv-educative. Ideal ar fi, ca din când în când, preșcolarii să aibă posibilitatea să petreacă timp explorând prin păduri, să viziteze ferme de animale și chiar să desfășoare activități. Amenajarea spațiului outdoor are un rol foarte important, pentru că îl ajută pe copil să experimenteze multe activități, oferindu-i posibilitatea de a alege. Curtea grădiniței poate fi amenajată pe zone, de exemplu: un nisipar, unde copiii să aibă la dispoziție ustensile cu care se pot juca în nisip, măsuțe și

scaune potrivite vârstei, unde copiii pot desena, picta, modela. Se poate amenaja o grădină ,fie cu legume, fie cu flori, unde copiii pot fi implicați în îngrijirea plantelor sau a legumelor. Se poate crea o zonă cu diverse materiale din natură : conuri de brad, pietre de diverse mărimi și forme, scoici, bucăți de lemn care copiii pot inventa foarte multe jocuri. Nu poate lipsi din această zonă outdoor leagănul și toboganul , care reprezintă cele mai mari bucurii ale copiilor.

Excursiile la muzeu, planetariu, în comunitatea locală, la Grădina ZOO, teatru, film , parcuri tematice sunt tot activități outdoor care le oferă preșcolarii oportunitatea de a ieși din rutina zilnică și de experimenta lucruri noi.

Activitățile outdoor influențează pozitiv dezvoltarea emoțională , psihică și fizică a preșcolarului. Activitățile în aer liber pot răspunde și la alte nevoi ale copilului, și anume la: nevoia de a fi activ, de a fi inclus social, de a fi respectat, responsabil, de a fi în siguranță. Pe lângă faptul că în aer liber, copilul își satisface în primul rând nevoia de mișcare, de explorare, de socializare, se simte relaxat, conectat cu natura.

Preșcolarii petrec foarte mult timp la grădiniță, cu referire directă la cei care frecventează programul prelungit, de aceea este important ca părinții să petreacă cât mai mult timp cu ei în aer liber, acest aspect fiind benefic ambelor părți implicate. Le sugerez părinților să încerce , pe cât posibil, să petreacă timp cu cei mici afară și chiar să desfășoare jocuri și activități cu ei. Astfel, relația părinte-copil se consolidează, se descoperă unul pe celălalt și învață să se asculte unul pe celălalt.

Prin activitățile outdoor , le oferim preșcolarii posibilitatea de a fi cât mai creativi și originali, le dăm libertatea de a își crea propriile jocuri, de a lega noi prietenii și de a-și contura propriile reguli de joc. Ne jucăm, explorăm, creăm , greșim, învățăm, socializăm, ne relaxăm.

Se pot desfășura foarte multe activități și jocuri outdoor începând cu jocurile de rol „ De-a piața”, „ De-a constructorii”, „ De-a grădinarii” etc, jocuri de construcții la care avem diverse materiale -cuburi de lemn, bucăți de lemn, piese de lego mari, pietre, scoici etc, jocuri în nisip, jocuri cu text și cânt , jocuri de mișcare de tip concurs, traseuri aplicative, jocuri cu mingea, cu popicele, activități de pictură pe diverse materiale din natură , se poate picta de pietre, colorăm nisipul etc, se pot desfășura experimente , răsfoim cărți și reviste, colorăm , modelăm, etc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Life Long Learning Program, (2012-2013), Manual de educatie outdoor, Primăria Cătunele;
2. Ionescu,M., Radu,I.(coord.), (2001), Didactica Modernă,editura Dacia, Cluj Napoca;
3. Manual de educație outdoor, 2013, COMENIUS REGIO PARTNERSHIP ECO- EDU BEYOND RHETORIC PROJECT, traducere;
4. Curriculum pentru educație timpurie 2019.

CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE ÎN ÎNVĂȚARE

PREDAREA CREATIVĂ – ÎNVĂȚAREA CREATIVĂ

Prof. Dragomir Angela, Liceul Tehnologic „Tudor Vladimirescu” ,Galați

”Creativitatea înseamnă să gândești lucruri noi. Inovația înseamnă să le faci.” Theodor Levit.

Exigențele vieții contemporane și nevoia de a face față problemelor complexe și schimbărilor din diferite sectoare de activitate au transformat problema creativității într-o prioritate. Se apreciază că depistarea și stimularea creativității la toate vârstele, mai cu seamă la vârstele copilăriei și adolescenței, este un obiectiv general al educației.

În literatura domeniului s-au identificat mai multe niveluri (tipuri) ale creației:

creativitatea expresivă – se manifestă mai ales în desenele copiilor; nu apar preocupări legate de utilitate sau valoare.

creativitatea productivă – se referă la crearea de obiecte materiale sau ideale în condiții obișnuite; produsele pot să nu fie diferite de ale celorlalți oameni.

creativitatea inventivă – se caracterizează prin invenție și descoperire; este proprie oamenilor care pot să aducă perfecționări, îmbunătățiri unei lucrări.

creativitatea inovatoare – este specifică unui număr mai mic de persoane (elite) și presupune crearea unor opere caracterizate prin originalitate și valoare socială.

creativitatea emergentă – este proprie omului de geniu, care revoluționează un domeniu sau a cărui operă dăinuie timp de secole.

Inteligența, ca aptitudine generală care contribuie la adaptarea individului în situații noi, este o condiție importantă pentru creativitate. La rândul lor, aptitudinile speciale (muzicale, tehnice, pedagogice), facilitează efectuarea activității creatoare în domeniul în care se manifestă. Aptitudinile speciale mijlocesc eficiența activității într-un anumit domeniu, protejează obținerea unor performanțe superioare și asigură suportul operațional pentru conduita creativă. De regulă, abordarea creativă a oricărei activități profesionale sau sociale necesită îmbinarea de aptitudini generale și speciale.

Capacitățile intelectuale sunt condiții necesare, dar nu și suficiente pentru actul creator. Există o serie de factori noncognitivi (motivaționali, atitudinali sau volitivi) implicați în declanșarea, direcționarea, susținerea și finalizarea activității creatoare. Este vorba, în primul rând de motivație, în special de cea intrinsecă. Curiozitatea, pasiunea pentru cunoaștere, dorința de a descoperi ceva nou sunt mobiluri energizante pentru actul creator. Comportamentul creator este susținut apoi de o serie de trăsături de caracter, cum ar fi: încrederea în forțele proprii, curajul în asumarea riscurilor, perseverența în căutarea soluțiilor, conștiinciozitatea. Dintre atitudinile favorabile creației, menționăm: respingerea rutinei, a conformismului, a stării de suficiență, deschiderea spre nou, cutezanța în adoptarea de noi scopuri, simțul valorii, respectul față de originalitate, etc.

Metode și tehnici de depistare a capacităților creative la elevi.

Dovezi concrete ale actului creator se pot obține prin analiza produselor activității școlare și extrașcolare a elevilor. Se are în vedere cunoașterea randamentului școlar al elevilor, cu precauția că acesta nu reflectă fidel nivelul de creativitate al acestora, mai ales în condițiile în care se apreciază performanța reproducerii cunoștințelor, și nu atât originalitatea și noutatea ideilor sau produselor obținute în urma unei activități de învățare. Marii creatori (I. Newton, Ch. Darwin, Gh. Țițeica și alții) au avut rezultate școlare mediocre sau chiar foarte slabe. În contextul predării-învățării diferitelor discipline de învățământ se pot însă identifica produse ale activității elevilor (creații literare, artistice,

plastice, tehnice), care permit depistarea capacităților de creație. De asemenea, importante sunt realizările elevilor la concursuri și olimpiade școlare, la cercurile științifice, tehnice sau artistice.

O altă metodă de depistare a creativității o constituie chestionarul, care presupune o suită de întrebări adresate elevilor despre comportamentul creativ al lor sau al colegilor. Analiza răspunsurilor scrise oferă indicii suplimentare despre aptitudinile creatoare, despre nivelul de apreciere sau autoapreciere, despre motivații, intenții, etc.

Studiul de caz este o metodă utilizată pentru analiza personalității creatoare, a genezei și evoluției actului creator. Se poate apela la interviuri, la studii genealogice, la analiza mediului familial, școlar sau profesional al personalității.

Testele reprezintă un instrument de identificare și măsurare a creativității, utilizat de către psihologi. Testele de creativitate estimează factori intelectuali, cum ar fi: fluența ideilor, flexibilitatea gândirii, originalitatea, imaginația creatoare. Probele sunt verbale și nonverbale. După aplicarea testelor se calculează scorurile pentru factorii vizați și se interpretează prin raportare la un etalon.

Apreciem că depistarea potențialului creativ al elevilor constituie o primă etapă a procesului de educare a creativității. Pentru ca potențialul creativ al elevilor să se exprime în activitatea școlară sau extrașcolară este nevoie de un mediu favorabil în acest sens. M. Ionescu apreciază că școala reprezintă principalul factor care poate contribui la verificarea creativității potențiale a elevilor, la stimularea înclinațiilor lor creative.

Pentru depistarea capacităților creative ale elevilor este foarte important ca profesorii să cunoască trăsăturile comportamentului creator, (care se referă la inteligența generală, aptitudini speciale, gândire divergentă, curiozitate științifică, imaginație creatoare, spirit de observație, critic, îndrăzneala, etc) și să fie preocupați de acest aspect. Din această perspectivă devine deosebit de importantă reconsiderarea activității de predare și învățare prin prisma creativității, ceea ce înseamnă trecerea de la o predare rutinieră la una creativă, de la o învățare reproductivă la una productivă.

Predarea creativă - învățarea creativă.

”Creativitatea este un proces de învățare, la care elevul și profesorul sunt una și aceeași persoană.” Arthur Koestler.

Predarea creativă și respectiv, învățarea creativă reprezintă atribute ale învățământului modern. Nu de puține ori însă în școală se inhibă activitățile creatoare ale elevilor prin cultivarea unui comportament stereotip. Elevii creativi sunt adeseori percepuți ca nedisciplinați, nonconformiști sau prea îndrăzneți. Pentru ca profesorii să poată educa elevii în spiritul creativității, este necesar ca ei înșiși să fie creativi.

Profesorul își exprimă creativitatea la nivelul: proiectării, organizării și conducerii activităților instructiv-educative, desfășurării procesului de evaluare a randamentului școlar al elevilor, reglării demersurilor didactice proprii pe baza informațiilor obținute prin feed-back, realizării de cercetări științifice teoretice și practic-aplicative în domeniul specialității sale și în cel al psihopedagogiei.

Predarea creativă pregătește și încurajează învățarea creativă.

Predarea creativă vizează de altfel un antrenament intelectual și motivațional-atitudinal al elevului în raport cu conținuturile abordate. Învățarea creativă se definește prin faptul că elevii sunt implicați intelectual și acțional în descoperirea cunoștințelor, în generarea noului pe baza a ceea ce au învățat.

Învățarea creativă se bazează pe căutare activă, pe explorare, problematizare, polemizare pe punere și rezolvare de probleme în manieră originală. Pentru ca elevii să ajungă la această formă superioară de învățare, ei au nevoie de îndrumarea profesorului.

Din perspectiva elevilor, principalele obstacole în calea unei învățări creative sunt: teama de a nu greși, de a nu se face de râs, timiditatea, graba de a accepta prima idee, descurajarea, lipsa perseverenței, pasivitatea, percepția de sine devalorizantă (de genul “Nu sunt o persoană creativă”), intoleranța față de ideile colegilor, conformismul, etc.

La întrebarea: ”Cum se poate gândi și învăța creativ?”, P. Mureșan ne oferă câteva recomandări:

emiterea a cât mai multor idei noi și originale, identificarea cât mai multor relații, asocieri sau reprezentarea a cât mai multor sensuri (fluiditatea gândirii);

înțelegerea și regândirea informațiilor de cât mai multe perspective;

renunțarea la vechile scheme, modele sau strategii rezolutive și experimentarea în permanență a altora noi (flexibilitatea gândirii);

investigarea, problematizarea, experimentarea mintală a informației prin punerea cât mai multor întrebări asupra lucrurilor;

practicarea unei învățări active, făcând ceva: scoaterea ideilor principale dintr-un text, elaborarea de scheme, de grafice, de referate, proiecte, aplicarea cunoștințelor în practică, în rezolvarea de exerciții și probleme, etc;

practicarea unei învățări anticipative (anticiparea cauzelor, efectelor, rezultatelor, consecințelor, soluțiilor, evoluțiilor unui fenomen; învățarea pentru viață și nu doar pentru a face față la lecții, la teze sau la examene).

Opusul învățării creative este învățarea reproductivă (de menținere), caracterizată prin asimilarea de cunoștințe sub presiunea lucrărilor de control, a tezelor, examenelor, etc. Învățarea reproductivă ne ajută să facem față schimbărilor previzibile, în timp ce învățarea creativă dezvoltă capacitatea de a face față situațiilor noi, imprevizibile.

Astăzi în școli se pune tot mai mult problema predării și învățării creative. Având în vedere că valoarea oricărui model sau tip al predării și învățării este validată și probată prin superioritatea rezultatelor produse, se impune și reconsiderarea evaluării din această perspectivă. Aceasta înseamnă o orientare a actului evaluativ spre determinarea și încurajarea potențialului creativ al elevilor. Diversificarea metodelor de evaluare, încurajarea autoevaluării și interevaluării, accentuarea caracterului formativ al evaluării, sunt câteva măsuri pe care le suportă activitatea de evaluare din perspectivele pedagogiei creativității.

Bibliografie

1. Sorin Cristea, Dicționar de termeni pedagogici, EDP, 1998.
2. Sorin Cristea, Studii de pedagogie generală, EDP, 2004.
3. Constantin Moise, Elemente fundamentale de didactică, Editura Ankarom, Iași, 1996.
4. Mihai Stanciu, Didactica postmodernă, Ed. Universității Suceava, 2003.
5. Ioan Necșu, Instruire și învățare, Ed. Științifică, București, 1990.
6. Ioan Cerghit, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2005.
7. Ioan Jinga, Elena Istrate, Manual de pedagogie, Ed. All, București, 1998.
8. I. Negreț, Dobridor, I.O. Pânișoară, Știința învățării, Editura Polirom, Iași, 2005.
9. Elena Joița, Pedagogie - Educație și curriculum, Ed. Universitaria, Craiova, 2003.

UTILIZAREA MIJLOACELOR AUDIO-VIZUALE CA INSTRUMENTE MOTIVAȚIONALE ÎN SALA DE CLASĂ

prof. Erős Alexandra Monica, Liceul Tehnologic „Matei Corvin” Hunedoara

Metodele de predare și învățare a tuturor disciplinelor, dar în special a limbilor străine, cum ar fi limba engleză, se bazează pe interacțiunea dintre profesor și elev, dar și pe actualitatea temelor studiate și metodelor didactice. Necesitatea diferitelor tehnici de predare îi determină pe cadrele didactice să folosească instrumente tehnologice moderne care să îi ajute să faciliteze învățarea și să stimuleze participarea elevilor la activitățile de la clasă și, astfel, la procesul de predare. Predarea este atât o artă, cât și o știință: profesorii pricepuți găsesc întotdeauna căi și mijloace pentru a-și îmbunătăți metodele de predare. Învățarea unei limbi nu înseamnă doar a fi capabil să citești și să scrii, ci și să stăpânești anumite abilități lingvistice.

Mijloacele audio-vizuale sunt instrumente fascinante pentru instruirea și învățarea unei limbi străine. Termenul “audiovisual” se referă la un tip de informații constând din sunet și video. Înainte de a începe să studieze limba engleză, educabilii au avut contact cu aceasta prin internet, jocuri, jucării, desene animate sau reclame. Familiarizarea cu situații concrete de comunicare poate trezi interes pentru această limbă străină și asimilarea ei mai ușoară.

Există diferite tipuri de mijloace care sunt utilizate în mod obișnuit, cum ar fi imagini, obiecte reale, hărți, înregistrări audio, filmulețe, proiectoare, PPT-uri etc. Sunt modalități distincte de afișare a unei imagini; poate fi expusă ca un panou de prezentare de diapozitive pe un proiector, afișată pe laptop sau chiar pe smartphone. Utilizarea pozelor poate face lecția mai interactivă. Din propria mea experiență, cursurile pentru tinerii cursanți nu pot fi ținute fără ele. Orice mijloc vizual face limba mai vie și îi ajută pe elevi să-și amintească mai ușor cuvintele. Imaginile pot fi folosite pentru a prezenta sensul cuvintelor noi, pentru exerciții rapide, pentru revizuire și pentru a încuraja discuții mai ample. Din fericire, acum avem la dispoziție nenumărate surse pentru a prelua poze, dar cele cu impactul cel mai mare sunt imaginile personale, creații sau instantanee din propria arhivă, legând astfel o legătură mai strânsă cu elevii noștri.

Noile manuale pentru elevii din clasele gimnaziale conțin diferite documentare care sunt de un real ajutor pentru implicarea elevilor în procesul de învățare și obținerea acelei înțelegeri mai profunde a conținutului. Pentru a avea succes, profesorul trebuie să se asigure că cursanții înțeleg obiectivul lecției (de exemplu “Până la sfârșitul acestei ore, cursanții vor fi capabili să identifice trei tradiții din Siberia”), astfel încât elevii să nu se simtă copleșiți de noua limbă și să știe că nu trebuie să înțeleagă totul din videoclip. Educatorii trebuie să creeze activități structurate care să însoțească videoclipurile și să le ofere elevilor timp să reflecteze întrerupând clipul, ceea ce este deosebit de valoros dacă este un videoclip plin de informații sau dacă predau la o clasă de începători. Pentru a ajuta educabilii care au dificultăți în înțelegerea conținutului vizual, profesorii le pot furniza transcrieri, sub formă de fișă sau copie digitală.

Un alt tip de ajutor audio-vizual modern este utilizarea poeziilor și discursurilor vorbitorilor nativi pentru a preda abilitățile de ascultare / vorbire și pentru mai ales o pronunția corectă. Poeziile la rândul lor sunt bogate în referințe culturale și prezintă o gamă largă de oportunități de învățare. Videoclipurile bazate pe viețile și cultura vorbitorilor nativi pot fi instrumente excelente de susținere în cadrul instructiv, deoarece nu numai că trezesc interesul elevilor, dar dezvoltă și dragostea pentru viața și cultura altor naționalități. Există o mulțime de activități utilizate în mod regulat de profesorii de

limba engleză care pot implica poezie: jocuri de rol, chestionare, propoziții care trebuie completate și discutate, afirmații care trebuie clasate și discutate, predicția finalului versurilor, întregului poem, organizarea de scenete, scrierea creativă ca scrierea unei scrisori către un personaj din poezie, rezumate, înregistrări în jurnal, piese de teatru radiofonic, articole din ziare, coloane de agonie mătușă, toate bazate pe textul original dintr-o poezie.

Deși fiecare cursant poate beneficia de utilizarea mijloacelor audio-vizuale moderne, cei care beneficiază cel mai mult sunt așa-ziii studenți speciali care au dreptul de a participa și de a-și însuși același nivel de cunoștințe ca noi toți, în ciuda dificultăților lor: studenții cu tulburări de limbaj, din spectrul autist, sindromul Down, cei care au dizabilități de învățare sau întârziere în dezvoltarea personalității, deficiență de auz sau simptome de hiperactivitate.

Învățarea bazată pe mijloace audiovizuale este excelentă atât pentru profesori, cât și pentru elevi deoarece există o mulțime de resurse educaționale gratuite online care pot fi utilizate în timpul orelor de curs, dar și acasă pentru rezolvarea de teme sau proiecte. Avantajul major este posibilitatea folosirea acestora în orice moment al zilei, oferind elevilor libertatea de a lucra când găsesc ei oportun. Această flexibilitate nu numai că promovează învățarea și implicarea, dar îi învață pe elevi să se organizeze și să fie responsabili cu îndatoririle lor.

Bibliografie

1. A.W. (Tony) Bates, *Teaching in a Digital Age – Guidelines for designing teaching and learning*, Contact North | Contact Nord Research Associate, Ontario, 2016

CREATIVITATEA - REPERE PSIHO-PEDAGOGICE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

prof. Felican Leontina, G.P.P. Căsuța cu povești, Bistrița

Creativitatea este definită ca reprezentând cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și focaliza toate celelalte niveluri de conduită biologică și logică (instincte, deprinderi, inteligență), precum și toate însușirile ale unui individ (gândire, memorie, atenție, voință, afectivitate) în direcția pentru care acesta este pregătit și îl preocupă, în vederea realizării unor produse ce se caracterizează prin originalitate, noutate, valoare și utilitate socială.

Creativitatea este un concept care a stârnit multe controverse cu privire la descrierea lui completă și a măsurării lui sigure, fiind asociat cu comportamentul creativ și cu procesele mintale implicate. Termenul a fost introdus de Allport în urma înțelegerii faptului că substratul psihic al creației este ireductibil la aptitudini și presupune o dispoziție generală a personalității spre nou, o organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate. Mulțimea definițiilor date creativității diferă în funcție de prioritatea abordării, după cum pun accentul pe: produsul creat, procesul creator sau persoana creatoare.

Fiind o capacitate și o aptitudine a personalității, creativitatea este considerată, totodată, un produs și un proces. Este un produs pentru că se dobândește ca abilitate de a realiza ceva nou printr-o activitate sau printr-o experiență, necesitând foarte multă muncă.

Actual, creativitatea este considerată o capacitate complexă și fundamentală a personalității umane care produce ceva nou, original, de valoare și cu eficiență științifică și socială. Este un rezultat al influențelor și relațiilor factorilor subiectivi și obiectivi, adică a posibilităților persoanei și a condițiilor ambientale.

Condiția esențială a organizării activității la clasă, astfel încât această să fie adecvată posibilităților de a învăța, capacității tuturor copiilor și fiecăruia în parte, este cunoașterea lor profundă, atât sub aspectul dezvoltării fizice, cât și psihice. Mică personalitate a elevului este concepută ca un *sistem deschis*, prin acumularea de date, în contact nu numai cu lumea naturală, dar și cu mediul socio-cultural.

Procesul creației nu poate fi analizat separat de personalitatea creativă. Întrebările cele mai frecvente care se pun sunt: *cum putem recunoaște o persoană creativă?/, prin ce trăsături se impune?/, prin ce trăsături se individualizează și se diferențiază de ceilalți?/. Pentru a răspunde la aceste întrebări, cercetătorii creativității au întocmit liste de însușiri, au creionat portrete, au susținut dominanța unor însușiri în raport cu altele. Prezentarea unui astfel de portret nu înseamnă însă că fiecare creator va trebui identificat și evaluat pe baza acestuia, urmând a fi descalificat dacă lipsește una dintre trăsături. Trăsăturile care sintetizează rezultatele mai multor studii asupra caracteristicilor motivațional - aptitudinale ale personalității sunt următoarele:*

- *Perseverență, voință;*
- *Deschiderea către experiențe noi* care semnifică disponibilitatea de a învăța, de a încerca noul, de a explora, de a fi curios.
- *Motivație intrinsecă.* Multe relatări despre persoanele creative scot în evidență nivelul înalt de motivare al acestora, faptul de a fi profund absorbite de munca lor care le apare ca fiind interesantă, provocatoare prin ea însăși și generatoare de bucurie și satisfacție.
- *Interese și preocupări variate*, hobby-uri multiple, unele dintre ele la nivel de performanță.

- *Nonconformism epistemic, de cunoaștere*, exprimat în independență, în judecată, curaj în exprimarea opiniilor, curajul de a fi diferit de ceilalți. Nonconformismul persoanei creative se poate exprima și în plan comportamental, ceea ce poate determina dificultăți de adaptare și integrare în grupul social.

- *Toleranța la ambiguitate* este capacitatea persoanei creative de a opera mintal cu concepte și imagini ambigue, nedefinite și slab organizate.

- *Curiozitatea* este o trăsătură foarte importantă a persoanei creative care este în permanență în căutare de lucruri noi, dorește să știe cât mai multe, să descopere și să învețe.

- *Asumarea riscului* exprimat în faptul că nu se teme să încerce ceva nou, își asumă consecințele, este optimist și curajos.

- *Fond emoțional bogat*, este sensibil, trăiește intens toate evenimentele.

- *Încrederea în forțele proprii și înclinația puternică spre realizare de sine*.

- *Capacitatea de a se angaja în urmărirea unor scopuri de perspectivă*: întotdeauna marii creatori își fac planuri pe termen lung.

- *Simțul umorului*

- *Atras spre complexitate, spre mister, spre neobișnuit*.

Performanța creativă presupune și un anumit nivel al inteligenței. Foarte multe cercetări au fost orientate către determinarea relațiilor dintre creativitate și inteligență, iar răspunsurile au fost dintre cele mai diferite: creativitatea este complementară inteligenței, creativitatea este independentă de inteligență, creativitatea presupune corelarea mediului cu inteligența.

Cele mai importante atitudini creative sunt:

- încrederea în forțele proprii și înclinația puternică către realizarea de sine;
- interesele cognitive și devotamentul față de profesiunea aleasă;
- atitudinea antirutinieră menită să incite la analiza critică a experienței și să deschidă calea unor noi experimentări;
- cutezanța în adoptarea de noi scopuri neobișnuite, îndepărtate și asumarea riscurilor pentru îndeplinirea acestora;
- perseverența în căutarea de soluții pentru realizarea proiectelor propuse, precum și disponibilitatea de revizuire continuă a proiectelor pentru optimizarea lor;

Desigur că, în școală, există și factori de facilitare ai creativității. Cadrul didactic poate promova o gândire de tip creativ conștientizând mai întâi că acest lucru este realizabil. El se află într-o poziție cheie în ceea ce privește facilitarea comportamentului creativ al copiilor.

Bibliografie:

- Albulescu, I., Catalano, H., *Aspecte teoretice și practice ale educației și formării în școala contemporană*, Editura Eikon, Cluj- Napoca, 2014;
- Chiș, V., *Fundamentele pedagogiei: repere tematice pentru studenți și profesori*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2014;
- Jucan, D., Chiș, O., *Ghid de practică pedagogică în învățământul primar și preșcolar*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2013;

ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN STIMULAREA GÂNDIRII ELEVILOR PRIN ORELE DE LITERATURĂ

prof. Feroiu Maria, Liceul Tehnologic Tismana, Gorj

„Întreaga artă a instruirii constă în capacitatea de a trezi curiozitatea naturală a minților tinere, cu scopul de a-și satisface această curiozitate ulterior” - Anatole France

Un domeniu important al statului este și trebuie să rămână educația, care la rândul său, are nevoie de o formare continuă pentru a corespunde cerințelor actuale ale societății și să pregătească tinerii pentru a se integra activ în viața socială și personală. În ultimul timp, situația de criză a scos la iveală anumite probleme care vor impune o schimbare radicală a mentalității oamenilor. Aceste schimbări trebuie să-i facă mai conștienți pe educabili, să-i facă mai flexibili și mai bine pregătiți pentru viața de mâine cu surprizele sale.

Această schimbare trebuie să includă, implicarea mai largă a părinților, dar și a membrilor comunității, în calitate de parteneri activi ai cadrelor didactice, în educația tinerei generații. Elevii ar trebui să fie învățați să învețe, devenind fideli parteneri ai dascălilor, deschiși să învețe în primul rând pentru sine, valorificând eficient multiplele sale inteligențe, care ulterior să devină achiziții importante pentru progresul societății.

Trecerea de la învățământul tradițional la învățământul la distanță (online) s-a făcut destul de brusc și au fost identificate anumite particularități, în comparație cu învățământul organizat în școală. S-a constatat o implicare mai activă a actorilor educaționali, alături de cadrele didactice, managerii școlii, specialiști în educație, membrii comunității educaționale (elevi, părinți) dar au fost și reprezentanți ai societății civile.

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Școala rămâne principalul instrument pe care societatea îl folosește pentru cultivarea și valorificarea creativității la membrii ei tineri, de vârstă școlară. În acest sens, modernizarea sistemică a învățământului, în lumina unei pedagogii a creativității se impune cu necesitate. Benefică ar fi și introducerea unui curs aplicativ de creativitate ca disciplină de studiu, având caracter: interdisciplinar (ca metodologie, material faptic și aplicații), paradisciplinar (ca plasare în programa școlară, alături de celelalte discipline de studiu) și supradisciplinar (ca realizare și finalitate).

Pentru a pregăti viitori specialiști, potențiali creatori, profesorul care ar preda acest curs sau oricare altă disciplină școlară, este esențial să fie creativ, să fie un factor stimulator al comportamentului creativ al elevilor prin stimularea dorinței și a curiozității de a descoperi soluții noi de rezolvare a unor probleme.

El trebuie să evite utilizarea unor fraze de genul „cine știe răspunsul corect”, „nu mi se pare logic”, „poți să demonstrezi” și să nu sancționeze îndrăzneala unora de a pune întrebări incomode. Trebuie să accepte întrebările neuzuale, să respecte ideile inedite, să sublinieze valorile ideilor pe care le emit elevii și să ofere oportunități de exprimare sau de lucru în absența unor evaluări imediate. Având în vedere tendința unora de a simplifica lucrurile printr-o primă impresie asupra unui lucru, ce blochează imaginația, profesorul ar trebui să-i învețe pe elevi să aplice strategia de gândire „saper vedere” adică „să știi cum să vezi” așa cum o numea Leonardo Da Vinci.

Pentru a ști cât mai multe despre o problemă, o situație, acesta considera că este necesar să începi prin a o reconstrui și a o privi din mai multe unghiuri. Pentru ca elevii să aplice o astfel de strategie, profesorul va trebui să creeze situațiile educative favorabile dezvoltării abilității acestora de a genera cât mai multe soluții cu privire la o problemă dată și a capacității de modificare rapidă a fluxului ideativ în scopul găsirii unor utilizări noi.

Pentru a sprijini performanțele creative ale elevilor săi, profesorul va alege situațiile educaționale adecvate profilului intelectual al acestora și îi va ajuta să-și descopere „intersecția” dintre potențialul creativ și profilul intelectual, locul unde este cel mai probabil să se manifeste capacitățile creatoare.

Limba și literatura română este o disciplină prin studierea căreia se intenționează formarea unor competențe specifice și generale, iar finalitățile sunt următoarele: formarea unui sistem de atitudini, valori și comportamente, formarea unui ansamblu de cunoștințe, formarea unor deprinderi integratoare de exprimare și receptare orală corectă, formarea unor capacități intelectuale, formarea reprezentărilor culturale, stabilirea unor reguli și modele de bază ale comunicării orale și scrise și însușirea unor metode și tehnice de muncă intelectuală.

Una dintre cele mai cunoscute metode pentru dezvoltarea spiritului creativ, care se bazează pe idei libere, este *brainstormingul*, folosit în activitățile de grup. Prin aceasta metodă de comunicare a unor idei într-un grup se oferă ocazia unei persoane să formuleze păreri care i-au venit în minte mai mult decât dacă ar fi lucrat singur. Astfel s-a demonstrat că lucrând în grup se produc mai multe idei, se găsesc mai multe soluții, decât dacă fiecare membru ar lucra separat.

O altă metodă este *conversația euristică*. Această metodă solicită elevilor inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea, lăsând elevilor mai multă libertate de căutare.

Ar mai fi *explozia stelară*, *tehnica cvintetului*, *metoda ciorchinelui*, *teoria inteligențelor multiple*, toate aceste metode dezvoltând creativitatea elevilor, iar profesorii ar trebui să încerce să fie cât mai creativi împreună cu elevii, punându-le astfel în valoare cât mai mult potențialul creativ.

Vorbind de profesorul creativ, se poate afirma că acesta asigură climatul favorabil pentru exprimarea ideilor proprii, creează oportunități pentru autoînvățare, încurajează gândirea divergentă. Aceasta înseamnă că el stimulează pe elevi să caute noi conexiuni între fenomene, să imagineze noi soluții pentru probleme care se rezolvă în manieră rutinieră, să asocieze imagini și idei, să formuleze ipoteze îndrăznețe, neuzuale, să emită idei și să dezvolte ideile altora. Profesorul creativ stăpânește arta de a pune întrebări.

Profesorii creativi determină dezvoltarea creativității elevilor. Explicația ar putea fi transferul setului de valori propice creativității de la profesori la elevi, fenomen urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile interiorizate.

Ana Stoica afirmă că „fiecăre persoană creatoare vine de fapt cu nota sa proprie, având o dominantă specifică, în funcție de înzestrarea sa, de experiența acumulată, de nivelul creativității, domeniul de manifestare și de multe alte condiții. Există o infinitate a formelor particulare de structuri psihice pe care le pot căpăta persoanele creatoare: nu se poate vorbi de un tip al creatorului, ci de diferite tipuri, ba mai mult încă, de individualități specifice ale creatorului.” (1983, p. 6)

Instrumentarul profesorului, înțelegând prin acesta ansamblul de metode și procedee didactice pe care le utilizează în procesul de predare-învățare, are un rol deosebit de important în realizarea învățării creative.

Evaluarea, în accepțiunea sa tradițională, de control și de măsură a învățării, a „*terorizat*” generații de elevi, le-a înăbușit spontaneitatea și creativitatea și le-a încurajat conformismul, singurul în măsură să garanteze conformarea la standarde și baremuri. A avut în mod evident efecte nefaste asupra creativității. Pentru a stimula învățarea creativă, evaluarea trebuie nuanțată, trebuie să devină o resursă care să favorizeze dezvoltarea instrumentelor intelectuale de autoevaluare, acesta fiind rolul evaluării formative.

De asemenea, *metodele alternative de evaluare (portofoliul, proiectul etc.)* solicită din partea elevilor o activitate independentă de explorare, de articulare a informațiilor, de construcție personalizată. Nu sunt de neglijat nici formele de evaluare neconvențională, de exemplu prin intermediul metaforei, analogiei sau dramatizării, care permit transgresarea cunoștințelor și orientarea dinspre aparență către esența fenomenelor și a relațiilor dintre ele.

Creativitatea în procesul didactic ajută elevul să își dezvolte propria-i capacitate de critică, de creație, ca parte esențială a modului de a gândi și a personalității sale. Mentea umana este liberă să se exprime și provocată constant de către un mentor adevărat poate crea noi și provocatoare idei.

Pentru crearea unei atmosfere favorabile creativității, copilul trebuie îndrumat să-și folosească toate simțurile pentru a percepe obiectele, ființele și tot ceea ce-l înconjoară dintr-un unghi inedit, interpretând și transformându-le în sentimente și senzații.

Fiecare copil trebuie stimulat în așa fel încât să-și dezvolte încrederea în el și în propriile lui păreri în legătură cu lumea înconjurătoare, creativitatea fiind sinonimă cu copilăria, inocența și imaginația care nu pot exista decât într-un suflet de copil.

Profesorul are datoria să-și autocultive capacitatea de acțiune creatoare, ... să cunoască foarte bine sensul actual al eforturilor care se depun pentru modernizarea învățământului și, respectiv metodelor cu invitația de a întreprinde propriile sale experiențe constructive în această direcție” (Guy Palmade). Profesorul nu trebuie să fie un simplu executant, ci un experimentator al tehnicilor de lucru, de a-și pune probleme, de a formula noi ipoteze, de a verifica noi variante pentru a descoperi cea alternativă, care să-i permită să-și realizeze cel mai bine vocația pedagogică.

În concluzie, încetând a mai fi doar un furnizor de informații, profesorul tratează elevul ca pe un subiect capabil să-și asume diferite roluri (de cercetător, de analist etc) și responsabilități, deschizându-i calea către cunoaștere prin propriile forțe.

BIBLIOGRAFIE

1. Amabile, Teresa M., *Creativitatea ca mod de viață (Ghid pentru profesori și părinți)*, Editura Știință și Tehnică, București, 1997.
2. Cerghit, Ioan, (coord), *Perfecționarea lecției în școala modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
3. Clinciu, A., *Creativitatea în vol.: Pregătirea psihologică, pedagogică și metodică a profesorilor*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2001.
4. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2002.
5. Neacșu, Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Militară, București, 1990.
6. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
7. Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Ediția a II-a, Editura Paralela 45, Pitești, 2004.
8. Stoica, A., *Creativitatea elevilor – Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

METODE DE EVALUARE-“COPACUL IDEILOR “ ȘI “DIAGRAMA VENN” (exemple de bune practici)

Prof.înv.preșcolar FODOR ADINA CLAUDIA, G.P.P nr.53 Oradea

Metoda “Copacul ideilor” este o metodă de evaluare care presupune munca în grup.

- ❖ Este o metodă grafică în care cuvântul- cheie/tema este reprezentat printr-o imagine,pe trunchiul copacului.
- ❖ De la acest trunchi se ramifică asemenea crengilor unui copac toate cunoștințele evocate.
- ❖ Copiii pot să observe și “să citească” imaginile atașate de colegii săi,înțelegând mult mai bine legătura fiecărei imagini cu tema centrală.
- ❖ Această metodă este avantajoasă deoarece le propune copiilor o nouă formă de organizare și sistematizare a cunoștințelor.

Am utilizat/aplicat această metodă inovativă “Copacul ideilor” în cadrul proiectului tematic”De vorbă cu Toamna!”,în săptămâna cu tema”Toamna cea bogată”(evaluare proiect) la DȘ-Cunoașterea mediului.Activitate care a avut ca mijloc de realizare -jocul didactic”Surprizele Toamnei.

Metoda Diagrama Venn este o metodă de evaluare/fixare și consolidare, care se aplică cu eficiență maximă în activitățile de observare, povestiri, jocuri didactice, convorbiri pentru sistematizarea unor cunoștințe sau pentru restructurarea ideilor extrase dintr-o poveste.

Etapele acestei metode sunt:

- ▶ comunicarea sarcinii de lucru
- ▶ activitatea în pereche sau în grup
- ▶ activitatea frontală

Această metodă stimulează realizarea de analize comparative, argumentări, aprecieri dar și învățarea prin cooperare ;

Cu ajutorul Roții,copiii au descoperit poveștile într-o altă formă,recunoscând și denumind povestea dar și scena corespunzătoare acesteia.După această probă din cadrul jocului didactic,copiii au identificat personajele pozitive dar și pe cele negative din povești,așezându-le în Copacul potrivit.

O altă probă a jocului didactic a constat în așezarea figurinelor,în cutia bucuriei sau în cutia tristeții,în funcție de emoția transmisă.

Probele jocului didactic au fost interactive și i-au captivat pe preșcolari.

Avantajele utilizării acestor metode:

- sunt centrate pe copii (încurajează participarea copiilor, inițiativa)
- se pune accent pe dezvoltarea gândirii
- stimularea efortului și a productivității copilului
- formarea capacității de a sintetiza și de a folosi cunoștințele dobândite;
- dezvoltă spiritul de echipă.

METODE INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

prof. Fofiu Ioana Flavia, GPP Nr.53 Oradea

Metoda didactică se referă la drumul sau calea de urmat în activitatea comună a profesorului și elevilor, în vederea realizării obiectivelor instruirii. Procedeele didactice sunt o componentă a metodei, o tehnică mai limitată de acțiune, un element de sprijin sau un mod concret de valorificare a metodei.

Metodele didactice sunt mijloace complexe, variate, de realizare a demersului didactic. Prin modul de abordare, acestea pot fi instrumente expositive cum ar fi :descrierea, explicația, demonstrația teoretică,etc, interactive:conversația euristică, metoda cubului, dezbateră și metode bazate pe investigație/ soluționare de probleme :problematizarea, investigația științifică, rezolvarea de probleme.

Într-o societate modernă, actul didactic trebuie să fie receptiv la schimbare, la nou, la mijloacele digitale din ce în ce mai atractive și mai ofertante. Astfel, oricare ar fi competențele vizate, se impune necesitatea unui act didactic antrenant, care să îi implice pe elevi în propria formare. Beneficiile metodelor care activ-participative sunt multiple: deprinderea unor abilități de lucru în echipă, de autoevaluare și de interevaluare, creativitate, deprinderea de a găsi soluții, cooperarea. Mai mult, când elevului i se oferă independență, acesta își dezvoltă stima de sine, își consolidează nevoia de control și de competență având posibilitatea de negociere a rolurilor, sarcinilor, modalităților de evaluare, timpului alocat. Metodele activ-participative nu au doar avantajul de a fi atractive, ci sunt și instrumente sigure pentru achiziții cognitive, afective, motrice, esențiale în dezvoltarea elevilor.

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive și anume metoda proiectului. Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală

al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

O altă metodă foarte bine cunoscută este metoda cubului. Metoda cubului este folosită pentru explorarea unui subiect din mai multe perspective. Ea oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare abordării complexe și integratoare.

Avantaje: determină participarea conștientă a elevilor prin implicarea maximă a acestora în rezolvarea sarcinilor, permite diferențierea sarcinilor de învățare, formează deprinderi de muncă intelectuală, stimulează gândirea logică a elevilor, crește responsabilitatea față de învățare și față de grup, sporește eficiența învățării (elevii învață unii de la alții), familiarizează elevii cu cercetarea științifică, formează abilități de comunicare și cooperare.

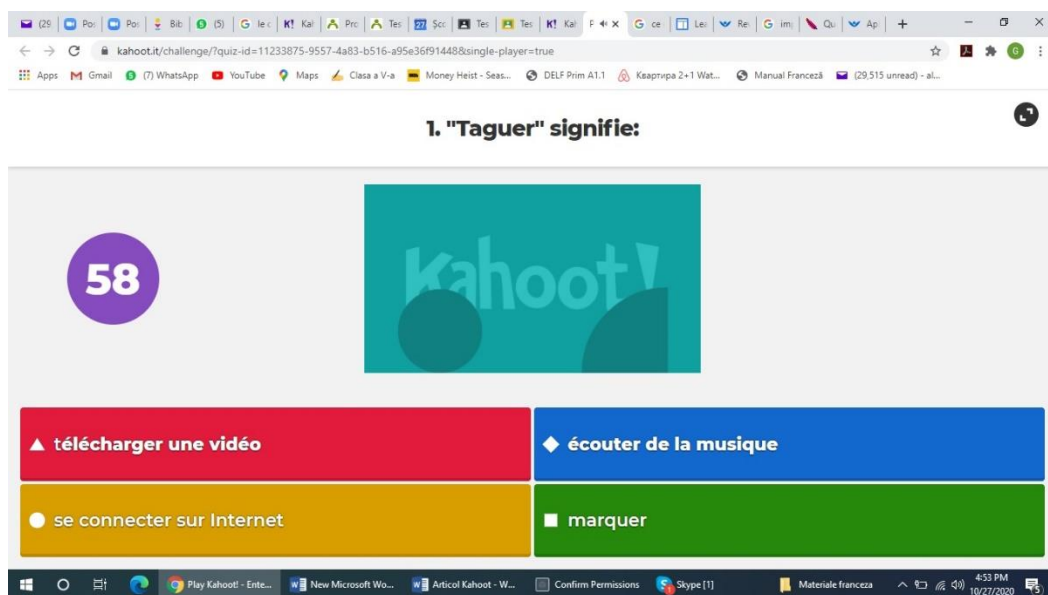
Metoda **Bula dublă** - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Metoda **Schimbă perechea** este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolarii. Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea”, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc.

Aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și reconstituirea relației educatoare-copil. Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Bibliografie

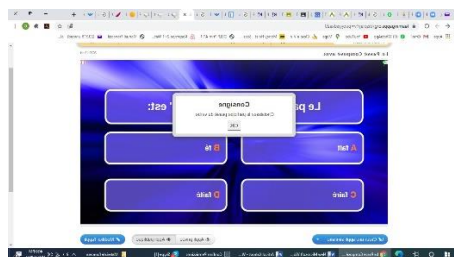
- Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005.
- Oprescu Victor. *Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului*. Craiova: Scrisul românesc, 1983.
- Gluiga Lucia, Spiro Jodi. *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.
- Crișan Lucia. *Cadrul didactic. Didactica disciplinelor. Metode, procedee educaționale și noi tehnologii*. Noiembrie 2009

Dimensiunea ludică a acestei platforme constă în provocarea de a răspunde într-un timp cât mai scurt la un număr de întrebări, pentru a acumula puncte în clasament. Cromatica platformei este de asemenea prietenoasă, iar pe toată durata quiz-ului rulează o melodie care are scopul de a induce elevilor starea specifică unui joc. Quiz-ul se poate parcurge individual, sau în echipă, în funcție de scopul stabilit de cadrul didactic. Dacă se dorește evaluarea elevilor, se va opta pentru lucrul individual, iar dacă se vizează fixarea cunoștințelor, se poate opta pentru lucrul în echipă. Un alt factor care îi poate motiva și antrena pe elevi, este setarea timpului de răspuns pentru fiecare item, astfel, elevii vor fi nevoiți să fie atenți și focuși pentru parcurgerea tuturor itemilor în timpul prestabilit. Desigur că timpul poate reprezenta și un factor perturbator pentru anumiți elevi care nu reacționează bine atunci când au un timp de răspuns prestabilit, însă dinamica platformei promovează învățarea prin joc. În urma utilizării acestei platforme, am remarcat că elevii apreciază această aplicație, care este foarte ușor de folosit de pe orice dispozitiv, fie telefon, laptop, tableta, sau calculator. Nu necesită crearea unui cont din partea elevilor, iar rezultatul quiz-ului este afișat în timp real. *Kahoot* prezintă, astfel, o serie de avantaje:

- Îmbunătățirea deprinderilor digitale atât în rândul cadrelor didactice, cât și în rândul elevilor;
- Gestionarea eficientă a timpului;
- Ridicarea standardelor competențelor digitale;
- Diversificarea metodelor de predare-învățare-evaluare;
- Evaluarea imediată a rezultatelor obținute de elevi prin intermediul raportului personalizat generat de platformă;
- Stimularea elevilor de a învăța.

O altă platformă prietenoasă și gratuită este *Learning apps*. Scopul acesteia este de a sprijini procesul educativ prin intermediul unor exerciții interactive. Spre deosebire de *Kahoot!*, pe platforma *Learning apps*, cadrul didactic poate opta pentru elaborarea unor exerciții interactive mai variate decât cele puse la dispoziție gratuit de platforma *Kahoot!*. Astfel, pe *Learning apps*, regăsim exerciții precum: Cuvinte încrucișate; Jocul Milionarii; Marchează în text; Quiz cu alegere; Quiz cu alegere; Completează tabel; Quiz cu introducere; Grilă ordonare; Joc-Perechi(Perechi imagini); Joc-Perechi(Text/Imagine); Ordonare cu hartă; Ordonare grupe; Ordonare pe imagini; Ordonează perechi; Puzzle – Grupe; Tabel ordonare; Rebus; Spânzurătoarea; Text spații goale; Completează tabel; Quiz cu introducere; Audio/Video cu inserări; Avizier; Caiet; Calendar; Chat; Mindmap; Scrieți împreună. Exercițiile menționate mai sus, pot constitui suport atât pentru a lucra conținutul gramatical, cât și cel lexical, utilizând, de asemenea, suport audio pentru stimularea înțelegerii orale într-o limbă străină.

Ca și în cazul platformei *Kahoot!*, aplicația *Learning apps* poate constitui un suport foarte eficient, dar și ludic atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi, prin intermediul jocului didactic.

ROLUL ȘCOLII ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR

Prof. înv. primar Gheorghită Cezarina, Școala Gimnazială,, Mihail Andrei” Buhuși

“Toți copiii sunt artiști, problema este cum să rămâi artist odată ce crești”- Pablo Picasso.

Rezumat

De-a lungul timpului, cele mai importante inovații în diferite domenii au fost posibile datorită nevoii omului de a crea ceva nou. În acest sens, creativitatea joacă un rol esențial. Dezvoltarea capacității de a fi creativ, este esențială pentru supraviețuire, fiecare din noi având o mare nevoie de noutate. În acest sens, școala trebuie să aibă un rol primordial în formarea tinerilor capabili să-și folosească întregul potențial creativ de care dispun în activitatea productivă viitoare. Creativitatea este o condiție a eficienței atât în procesul de învățământ cât și în muncă. De regulă, creativitatea se referă la producerea a ceva nou în comparație cu ceva vechi și banal: „Creativitatea constă într-o structură caracteristică a psihicului, care face posibilă realizarea unor producții, opere noi.” Atributul de creativ se aplică acelor produse ale activității umane cu o notă clară de originalitate.

Cuvinte cheie

Imaginație, creativitate, voință, perseverență, creativitate expresivă, creativitate inovatoare, creativitate emergentă, imaginație.

Rolul și factorii creativității

Despre importanța creativității nu e nevoie să spunem multe: toate progresele științei, tehnicii și artei sunt rezultate ale spiritelor creatoare. Desigur, există mai multe trepte de creativitate. C. W. Taylor descrie cinci „planuri” ale creativității.

Creativitatea expresivă se manifestă liber și spontan în desenele sau construcțiile copiilor mici. Nu se pune problema, la acest nivel, de originalitate. Este însă un mijloc excelent de a cultiva aptitudinile creatoare ce se vor manifesta ulterior.

Planul productiv este planul creării de obiecte, specific muncilor obișnuite. Un olar sau o țesătoare de covoare produc obiecte a căror formă se realizează conform unei tradiții, unei tehnici consacrate, aportul personal fiind redus. Este planul la nivelul căruia accede orice om muncitor.

Planul inventiv este accesibil unei minorități foarte importante. E vorba de inventatori, acele persoane ce reușesc să aducă ameliorări parțiale unei unelte, unui aparat, unei teorii controversate.

Creativitatea inovatoare o găsim la oamenii caracterizați ca fiind „talente”. Ei realizează opere a căror originalitate este remarcată cel puțin pe plan național.

Creativitatea emergentă este caracteristică geniului, omului care aduce schimbări radicale, revoluționare într-un domeniu și a cărui personalitate se impune de-a lungul mai multor generații.

În afară de aceste aspecte, dacă nu creativitatea, cel puțin imaginația este necesară fiecăruia dintre noi în condițiile vieții obișnuite.

În ce privește factorii creativității, se poate vorbi, mai întâi, de *aptitudini* pentru creație. Există anumite structuri cerebrale, pe care nu le cunoaștem, care favorizează imaginația, ele creând predispoziții de diferite grade pentru sinteza unor noi imagini, unor noi idei. Totuși, e nevoie de intervenția mediului, a experienței pentru ca ele să dea naștere la ceea ce numim talent.

A doilea factor care trebuie amintit este *experiența*, cunoștințele acumulate. Importantă nu este doar cantitatea, bogăția experienței, ci și varietatea ei. Multe descoperiri într-un domeniu au fost sugerate de soluțiile găsite în altă disciplină.

Se disting două feluri de experiențe:

a) o experiență directă, acumulată prin contactul direct cu fenomenele sau prin discuții personale cu specialiștii;

b) o experiență indirectă, obținută prin lectură sau audierea de expuneri.

Alți factori interni ai dezvoltării creativității sunt *motivația și voința*. Creșterea dorinței, a interesului pentru creație, ca și a forței de a birui obstacole are, evident, un rol notabil în susținerea activității creatoare.

Societatea are o influență deosebit de importantă pentru înflorirea spiritului creativ într-un domeniu sau altul. În primul rând, intervin cerințele sociale.

Un alt factor determinat în stimularea creativității îl constituie *gradul de dezvoltare a științei, tehnicii, artei*.

Educarea creativității

Problema educării deliberate a puterii de producție creatoare a fost pusă încă de la începutul secolului trecut.

La educarea creativității sunt importante, deopotrivă, metodele, relația profesor-elevi (autentic democratică și de cooperare), atitudinea adultului față de elev (deschisă și receptivă față de copil și de valorile creativității sale) și atmosfera pe care cadrul didactic o instaurează în clasă.

Criterii de apreciere a creativității elevilor

Notele școlare, ca expresie a randamentului la învățatură, nu pot reflecta întru totul nivelul creativității. Elementele care opun aceste două categorii sunt mai semnificative decât cele care le apropie. Există și aspecte comune creativității și performanței școlare: volumul de informații, fluiditatea gândirii, gândirea independentă, perseverența în urmărirea scopului.

Majoritatea cercetătorilor au ajuns la aceeași concluzie: la aceleași rezultate pe plan școlar ajung atât elevii preponderent inteligenți, cât și cei preponderent creativi. Doar calea e diferită: primii- printr-o muncă susținută și ordonată, ceilalți prin spontaneitate și salturi în utilizarea efortului.

Realizările trecute ale elevului

Acestea constituie un criteriu sigur pentru o primă selecție a „vârfurilor”. O simplă enumerare a succeselor, ca răspuns la chestionarele date de diriginte, îl plasează pe elevul respectiv în rândul celor cu potențial creativ ridicat. Metoda nu mai este discriminantă când coborâm pe scara nivelurilor creativității sau la un potențial creativ care nu a avut încă prilejul sau nu i-a sosit timpul să se manifeste.

Testele obiective de investigare a creativității

Testele sunt destinate să măsoare creativitatea în accepțiunea ei de potențial creativ și nu vreo formă particulară, ci potențial creativ general.

Indiferent de proba administrată, criteriile de cotare sunt mereu aceleași pentru fiecare factor: fluența se exprimă în numărul total de răspunsuri; flexibilitatea prin numărul de categorii diverse la care pot fi raportate soluțiile date, respectiv direcțiile de gândire; elaborarea („laboriozitatea”, cum o numește C. Zahirnic) în funcție de complexitatea și amănuntele precizate, de nota de concretitudine și elementele introduse în prezentarea soluției propuse.

Aprecierea colegilor și a profesorilor

Cercetătorii afirmă că, împotriva așteptărilor, elevii identifică mai corect pe colegii creativi decât o fac profesorii.

Metode de cultivare a creativității

Deși pare paradoxal, creativitatea este educabilă. Pentru dezvoltarea creativității la elevi există două căi:

a) modernizarea sistemică a învățământului, în toate verigile și amănuntele sale, în lumina unei pedagogii a creativității;

b) introducerea unui curs aplicativ de creativitate ca o materie de sine stătătoare, repetabil la anumite intervale de timp. Acesta va avea un triplu caracter: interdisciplinar (ca metodologie, material faptic și aplicații), supradisciplinar (ca realizare și finalitate) și paradisciplinar (ca plasare în programa școlară, alături de celelalte discipline de studiu).

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor.

Metodele de cultivare a creativității sunt *tradiționale* (modernizate și completate în funcție de obiectivele propuse) și *speciale*.

În prima categorie intră regândirea și inovațiile aduse în metodologia evaluării randamentului școlar al elevului, metodele active deja cunoscute și frecvent utilizate de cadrele didactice, învățarea prin descoperire dirijată. Între tehnicile de stimulare a capacităților creatoare amintim brainstormingul (considerat un procedeu, dar mai ales ridicat la rangul de principiu), sinectica (însemnând în esență valorizarea analogiilor), testele de potențial creativ utilizate ca exerciții, o serie de alte tehnici speciale de descătușare a originalității.

Dezvoltarea creativității în învățământ

Câtă vreme creația era socotită un privilegiu dobândit ereditar de o minoritate, școala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deși s-au creat și clase speciale pentru supradotați. Pe lângă efortul tradițional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare și ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și în ce privește metodele de educare și instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații destinse, democratice, între elevi și profesori. Apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor prin folosirea metodelor. În fine, fantezia trebuie și ea apreciată corespunzător, alături de temeinicia cunoștințelor, de raționamentul riguros și de spiritul critic.

Produsul creator de tip pedagogic angajează cel puțin nivelul inventivității, situat între creativitatea semnificativă doar în sens individual și cea relevantă (și) în plan social. La acest nivel „nu ajung decât puțini indivizi” și anume „cei mai flexibili și mai receptivi la prelucrări simbolice pe spații largi” (Landau, Erika).

Învățământul determină creșterea numărului acestora tocmai datorită exercițiului de creativitate angajat permanent la nivelul lecției, orei de dirigenție etc., care solicită educatorului adaptarea continuă la situații noi, imprevizibile, în regim de viteză rapidă.

Procesul creator de tip pedagogic este angajat la nivelul proiectării didactice/educației care presupune valorificarea etapelor de pregătire-incubație-iluminare-verificare a modului de realizare a lecției, orei de dirigenție etc în sens prioritar formativ.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2001;
Maria, Gârboveanu, *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*, Editura didactică și pedagogică, București, 1981;
Stoica, Ana, *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura didactică și pedagogică, București, 1983;
Voiculescu, Florea, *Analiza resurse-nevoi și managementul strategic în învățământ*, Editura „Aramis”, București, 2004.

„PROFESORUL DE AZI...PROFESOR CREATIV”

Prof. Înv. Preșcolar Gorea Alexandra, GPP Playful Learning, Cluj-Napoca

A fi inteligent din punct de vedere relațional înseamnă să deții un set de competențe. Inteligența relațională este formată astfel din competențe interpersonale (relaționare socială, negociere, cooperare) și competențe intrapersonale (autoevaluarea emoțiilor, autocontrolul emoțiilor, autodisciplină emoțiilor)

Am creat astfel un program psihoeducațional pentru dezvoltarea acestei competențe de relaționare socială la preșcolarul cu vârste cuprinse între 5 și 6 ani (grupa mare de grădiniță).

Având în vedere această definiție a unei competențe, am dezvoltat programul educațional astfel încât componentele sale să ajute la formarea de cunoștințe (a ști), formarea de deprinderi (a ști să faci) și formarea de atitudini (a ști să fii).

Cunoștințele, deprinderile și atitudinile integrate în programul educațional sunt următoarele:

1. Rezolvarea de conflicte
2. Inițierea interacțiunilor cu ceilalți copii
3. A oferi și a cere ajutor
4. A împărți obiecte sau jucării
5. Utilizarea formulelor de adresare politicoasă
6. Răbdarea – a-și aștepta rândul în interacțiunile cu ceilalți
7. Generozitatea – a manifesta bunătate în interacțiunile cu ceilalți
8. Empatie – a transmite înțelegere față de sentimentele și nevoile celorlalți
9. Ascultare activă – a asculta interlocutorul, a nu vorbi peste el, a înțelege ce spun ceilalți din punctul lor de vedere.

Obiectivul este acela că în urma folosirii programului educațional „Construim Țara Prieteniei” preșcolarii de 5-6 ani să știe ce înseamnă să rezolvi un conflict, cum să inițiezi interacțiuni, ce înseamnă să ceară sau să ofere ajutor, etc. De asemenea să aibă deprinderea de a rezolva un conflict, de a avea răbdare, de a manifesta empatie, etc. Totodată obiectivul este acela de a dezvolta o atitudine pozitivă față de aceste concepte și de a ști de ce este bine să ascultăm activ, de ce este important să acordăm ajutorul, etc.

Programul educațional „Construim Țara Prieteniei”, a fost gândit pentru a fi aplicat și integrat de către cadrul didactic în activitatea educațională ce o desfășoară la grupa mare (copii cu vârste cuprinse între 5 și 6 ani).

Programul educațional „Construim Țara Prieteniei” alcătuit din activități educaționale, jocuri educaționale și produse educaționale cuprinde următoarele componente:

1. Chestionar evaluare abilități de relaționare – exemplar pentru educatori
2. Chestionar evaluare abilități de relaționare – exemplar pentru părinți
3. Ghid de folosire a programului educațional “Construim Țara Prieteniei” pentru educatori
4. Anunț „Țara Prieteniei”
5. Buletin „Țara Prieteniei”
6. Carte cu povestea „Aventurile Elenei în Țara Prieteniei. Ghid pentru cei care vor să devină cetățeni ai țării noastre.”
7. Păpușa Supereroul Răbdării Zen
8. Păpușa Supereroul Iubirii Philia
9. Păpușa Supereroul Comunicării Conecticus
10. Planșa Super-puterilor

11. Stickere Astăzi exersez super-puterea...
12. Canapeaua conectării
13. Cartonașe Sunt / Nu sunt pregătit
14. Cubul rezolvării de conflicte
15. Cubul emoțiilor
16. Cubul împăcării
17. Joc „Memory Game – Țara Prieteniei”
18. Joc „Ce faci atunci când...?”
19. Planșa rezumat „Construim Țara Prieteniei”
20. Planșa și post-it „Construim Țara Prieteniei”
21. Copacul Super-puterilor
22. Instrucțiuni educatori pentru organizarea ritualul de primire a cetățeniei în Țara Prieteniei și a petrecerii de sărbătorire.
23. Fișa de observare a comportamentului copiilor.

Bibliografie

- Bernard, M.E. *Programul educațional DA, POȚI! Ghid de lucru cu părinții*. Cluj-Napoca: RTS, 2009
- Bernard, M.E., Ph.D. *You Can Do It! Education: A Social Emotional Learning Program for Increasing the Achievement and Well-Being of Children and Adolescents*. (youcandoiteducation.com.au), 1997
- Bodrova E., Leong D.J. *Tools of the Mind*, New Jersey Columbus, Ohio: Editura Pearson Merrill Prentice Hall, 2007
- Catalano, C.V., Chiș, O. *Caiet de proctică pedagogică pentru învățământul preșcolar*. Cluj-Napoca: Editura EIKON, 2017
- Cooper, S. *Alege cuvintele, nu bâtele și pietrele*. București: Editura Trei, 2018
- Debenedet, A.T, Cohen, L.J. *Arta hărjonei*. București: Editura Trei, 2015
- Faber, J., King, J. *Cum sa le vorbim copiilor astfel încât să ne asculte*. București: Editura Curtea Veche, 2019

PLATFORME PENTRU GESTIONAREA CLASELOR, A RESURSELOR DE ÎNVĂȚARE ȘI A PROGRESULUI ȘCOLAR

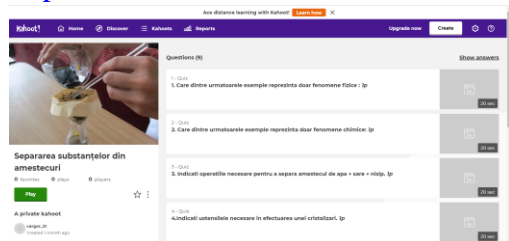
Prof. Gorescu Carmen, Liceul Teoretic „Dr. Mihai Ciucă” Săveni, jud Botoșani

Platforme electronice aplicate în studiul chimiei

1. Kahoot este o platformă de învățare bazată pe joc, utilizată ca tehnologie educațională în școli și alte instituții de învățământ. Jocurile de învățare „kahoots”, sunt teste cu alegeri multiple generate de utilizator, care pot fi accesate print-un browser web sau prin aplicația Kahoot

<https://www.instruction.uh.edu/knowledgebase/how-to-create-a-kahoot-quiz/>

<https://create.kahoot.it/details/0dcd4ef0-7b85-4888-97cb-6bf54809c645>

2. GoConqr este o platformă online care conține diferite instrumente de învățare și gestionare a învățării pentru cursanți, educatori și instituții de învățământ. Utilizatorii furnizează conținutul sau utilizează conținutul din biblioteca platformei. Utilizatorii pot partaja resurse și pot comunica cu alți utilizatori ai platformei. Conținutul poate fi organizat folosind hărți mentale, carduri, teste, note, diapozitive sau diagrame. . <https://www.goconqr.com/>

<https://www.goconqr.com/mindmap/22305957/cuprul?id=22305957&locale=en-US>

3. Wordwall este o platformă care permite construirea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau, mai simplu, distribuite prin link.

Rolul de creator de resurse wordwall.net este limitat de tipul de cont creat: plan basic (free), standard sau pro.

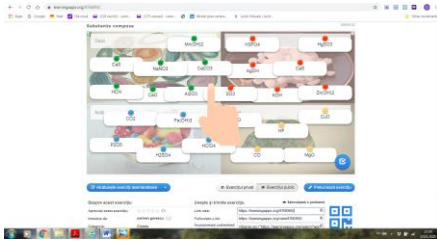
<https://wordwall.net/resource/3049820>

4. LearningApps este o platformă online în care se poate crea conținut interactiv sub forma a diferite tipuri de exerciții.

După crearea unui cont în platforma LearningApps poți să creezi diverse tipuri de exerciții interactive pe care să le inserezi apoi în cursurile online. <http://learningapps.org/>

<https://learningapps.org/9766950>

5. Animații PowToon

Platforma PowToon, unul dintre instrumentele web cele mai interesante, datorită multiplelor posibilități tehnice pe care ni le oferă. PowToon ne permite să facem prezentări care arată foarte atrăgător, viu și interactiv. Serviciul este gratuit, oricine poate realiza o prezentare formată din mai multe slide-uri animate. Singurele limitări sunt: limita de timp de 5 minute și logoul PowToon care apare în partea dreaptă jos și la finalul prezentării.

<https://www.powtoon.com/online-presentation/cdxIPbLwxMb/?mode=movie#/>

6. Issuu este o platformă care ne permite să încărcăm și să publicăm reviste sau publicații (în format tipărit) online.. Versiunea gratuită de pe <https://issuu.com> ne permite să creăm un cont Issuu, să utilizăm cititorul Issuu și să încorporăm revista online pe site-ul nostru.

<https://issuu.com/home/drafts/7wf4a3zegug/file>

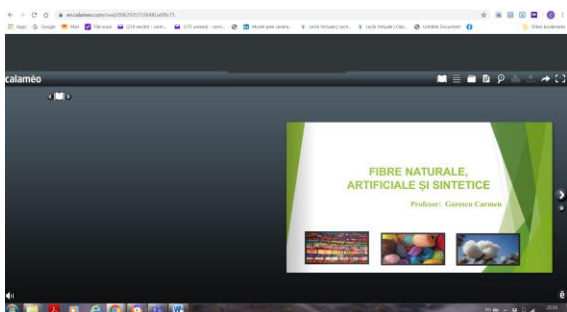
7. StoryJumper este o platformă de tehnologie educațională de vârf, care face mai ușoară crearea cărților electronice în baza fotografiilor proprii. Aplicația storyjumper.com se poate folosi cu succes cu elevii din toate ciclurile de învățământ și se poate adapta la orice disciplină de studiu

<https://www.storyjumper.com/book/read/83686465/Amestecuri-de-substan%C8%9BeprofGorescu-Carmen#>

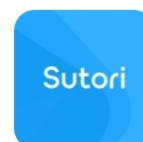
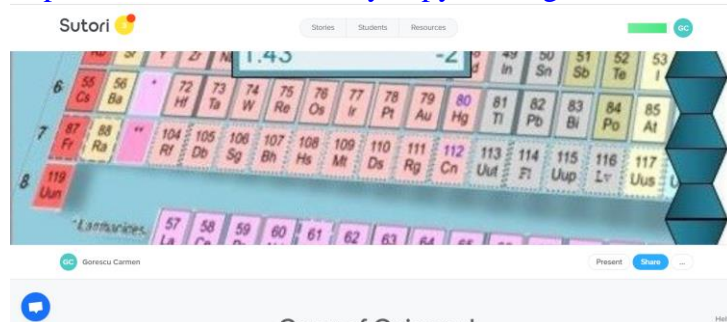
8. Calaméo este prima platformă de publicare digitală multilingvă și are o comunitate de cinci milioane de utilizatori în întreaga lume. Calaméo pune la dispoziția utilizatorilor privați și profesioniști un mediu dinamic și inovator pentru a publica și partaja instantaneu reviste interactive, multi-media, broșuri, rapoarte, buletine informative, prezentări și cataloage pe orice dispozitiv

<https://en.calameo.com/read/00629357326481a6f9c71>

9.Sutori este trei instrumente într-unul. Este un amestec de Prezentări Google, Documente și Site-uri. Se pot face prezentări, scrie eseuri, crea portofolii și prezenta proiecte. Sutori are totul, oferă o interfață simplă pentru a prezenta proiecte pe ecrane, ne permite să scriem în formă scurtă și lungă, să încărcăm suporturi media, să încorporăm resurse. O putem face în colaborare sau singur, putem încorpora munca pe un alt site web ... totul dintr-un singur loc.

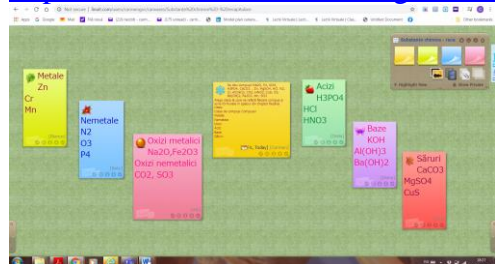
<https://www.sutori.com/story/copy-of-oxigenul--5N1ohsrMJDr4yZwDo4K9mcgP>

10.Linoit este o aplicație dedicată realizării de aviziere virtuale. Acestea pot fi colaborative: grupul de elevi dintr-o clasă pot încărcă teme pe avizierul creat de profesor sau pot realiza propriile aviziere virtuale multimedia, în echipă, pentru a demonstra o idee, pentru a susține o prezentare, pentru a indica și comenta resurse relevante pe o temă dată etc.

<https://en.linoit.com/>

<http://linoit.com/users/carmengor/canvases/Substan%C8%9Be%20chimice%20-%20recapitulare>

Bibliografie:

1. Elena ȘUȘNEA, Instruire asistată de calculator (curs universitar), Editura Universității Naționale de Apărare Apărare "Carol I", București, 2013
2. Otilia DANDARA, Platformele electronice – mijloc de modernizare a tehnologiilor educaționale, Universitatea de stat din Moldova, Studia Universitatis Moldavie, Revista Științifică a Universității de Stat din Moldova, 2013, nr 5 (65) •
3. Dumitru, Gh., Dumitru, C., Psihologia procesului de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
4. Top 10 platforme eLearning pentru scoalaonline
5. <https://ro.pinterest.com/lucianecurator/școala-online/platforme>
6. <https://asociatiapro.ro/7-mituri-despre-elearning/>

ASPECTE PRIVIND FOLOSIREA EXERCITIILOR PLIOMETRICE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII VITEZEI DE DEPLASARE LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR

prof. Hosu Andrei, Școala Gimnazială nr.1 Hotar

În contextul actual al sarcinilor pe care trebuie să le rezolve școala, educația fizică se include în programul promovării personalității omului în concordanță deplină cu exigențele de azi și de mâine ale societății noastre.

Lecția de educație fizică este eficientă nu numai atunci când rezolvă sarcini de moment, în legătura cu însușirea mișcării, formarea și dezvoltarea deprinderilor motrice, efectuarea exercițiilor, ci și când, în același timp, îl face pe elev să înțeleagă importanța utilitatea și necesitatea acestora în dezvoltarea personalității sale, în activitatea generală pe care o desfășoară și o va desfășura.

În urma unui studiu efectuat, la Institutul de Științe Aplicate Antrenamentului din Leipzig, asupra unui eșantion de subiecți cu vârstă cuprinsă între 9-14 ani, au afirmat că „între nivelul dezvoltării coordonării și capacitatea de accelerare în probă de sprint, nu există nici o corelație, însă prin intensificarea unui antrenament combinat de viteză de sprint și forță de sărituri în limitele fiziologice permise, la aceste vârste există rezerve considerabile pentru viteza de sprint.

Astfel G. Cometi recomandă, în 1989, ca la vârsta de 8-13 ani educarea vitezei de accelerare, reprezentată de frecvența mișcărilor, să aibă prioritate în pregătire.²

Chiar dacă viteza este definită tradițional ca fiind “distanța parcursă în unitatea de timp”, această abordare nu prezintă decât un interes relativ în cazul în care conceptul este tratat din perspectiva calităților fizice.

Capacitatea de a executa o serie de acțiuni motrice provocând o deplasare cât mai rapidă a corpului sau a uneia din părțile sale în unități scurte de timp fără să ducă la apariția semnelor de oboseală.³

O astfel de definiție atât de “mecanică” nu este cea corespunzătoare pentru viteza “umană”, rezultat al unui ansamblu coordonat de contracții musculare, de deplasări ale unor pârghii osoase, de percepere a unor semnale, de prelucrare a informației etc.⁴

Formele de manifestare

Numeroși specialiști disting trei forme de bază, relativ independente și anume:

- ✓ viteza de reacție (timpul latent al reacției motrice)
- ✓ viteza de execuție (viteza propriu-zisă a mișcărilor)
- ✓ viteza de repetiție (frecvența mișcărilor)

Sintetizând mai multe puncte de vedere, care se referă la viteză în general, pot fi reținuți următorii factori determinanți mai importanți:

² Ghica, B., (2013) – Dezvoltarea membrelor inferioare în lecția de educație fizică, Editura Rovimed, pag. 61

³ Pradet, M., (2001) – Pregătire fizică partea a-II a, București, pag. 8

⁴ Pradet, M., (2001) – Pregătire fizică partea a-II a, București, pag. 8

- ✓ mobilitatea proceselor nervoase corticale fundamentale, excitația și inhibiția, care condiționează alternanța contracției și relaxării mușchilor;
- ✓ funcționalitatea analizatorilor (vizual, auditiv și mai ales cutanat), în sens de nivel al acuității, fineței și preciziei acestora;
- ✓ viteza de transmitere a impulsurilor nervoase pe căile aferente și eferente; viteza de contracție a mușchilor inervați;
- ✓ tipul fibrelor musculare care se contractă (fibrelor albe sunt favorabile unei viteze bune, sunt fibre “rapide”);
- ✓ valoarea surselor și proceselor energetice, mai ales conținuta în A.T.P. și fosfocreatină al mușchilor;
- ✓ nivelul de dezvoltare/educare al celorlalte calități motrice (mai ales forță, dar și îndemânare – condiționată și de lungimea pârghiilor implicate în efort, apreciindu-se că segmentele scurte favorizează o mai mare viteză – rezistență, elasticitate musculară, mobilitate articulară etc.).

Pliometria este termenul care se aplică acelor exerciții cunoscute sub numele de antrenament cu salturi multiple. Termenul de pliometrie a fost folosit pentru prima dată în 1975 de Fred Wiit, unul dintre antrenorii de atletism din Statele Unite ale Americii cu o gândire extrem de avansată. Cele două cuvinte din care este format; plyometric sunt de origine latină și pot fi interpretate sub forma de "creșteri măsurabile".

Exercițiile pliometrice sunt definite drept acele exerciții prin care un mușchi este pregătit să atingă forța maximă într-o perioadă de timp cât mai scurtă posibil.

Exercițiile pliometrice au fost recunoscute repede de antrenori și sportivi drept niște exerciții sau antrenamente care sunt menite să unească forța și viteza de mișcare, fiind capabile să producă o robustețe superioară.⁵

Pliometria este termenul care se aplică acelor exerciții cunoscute sub numele de antrenament cu salturi multiple. Termenul de pliometrie a fost folosit pentru prima dată în 1975 de Fred Wiit, unul dintre antrenorii de atletism din Statele Unite ale Americii cu o gândire extrem de avansată. Cele două cuvinte din care este format; plyometric sunt de origine latină și pot fi interpretate sub forma de "creșteri măsurabile".

Exercițiile pliometrice sunt definite drept acele exerciții prin care un mușchi este pregătit să atingă forța maximă într-o perioadă de timp cât mai scurtă posibil.

Exercițiile pliometrice au fost recunoscute repede de antrenori și sportivi drept niște exerciții sau antrenamente care sunt menite să unească forța și viteza de mișcare, fiind capabile să producă o robustețe superioară.⁶

Având în vedere cele semnalate mai sus putem propune exercițiile pliometrice, în lecția de educație fizică, la copiii din ciclul primar, pentru a stimula creșterea indicilor vitezei de deplasare.

Bibliografie

- Ghica, B., – Dezvoltarea membrelor inferioare în lecția de educație fizică, Editura Rovimed, 2013
 Pradet, M., – Pregătire fizică partea a-II a, București, 2001
 Apolzan, D., – ”Fotbal 2010”, Editat de FRF București, 1996

⁵ Apolzan, D., (1996) – ”Fotbal 2010”, Editat de FRF București pag. 330

⁶ Apolzan, D., (1996) – ”Fotbal 2010”, Editat de FRF București pag. 330

ÎNVĂȚAREA ONLINE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**prof. metodist educație timpurie Iacob Gabriela Cosmina, Școala Profesională „Ovidiu Drimba,,
Lugașu De Jos**

Dacă nu progresăm, nimic din ceea ce facem nu este necesar. De la această premisă îmi propun să pornesc și tot la ea doresc să ajung prin lucrarea prezentă în încercarea de-a puncta unele aspecte esențiale pentru supraviețuirea educației și adaptarea acesteia la viitor. Realizăm cu toții că schimbarea este singurul lucru constant în viață. Ea nu ar trebui să ne sperie și nici să ne izoleze. Schimbarea este necesară. Societatea umană evoluează continuu, uneori cu pași repezi, alteori confruntându-se cu diverse probleme și crize. În orice situație, un domeniu important și prioritar al statului trebuie să rămână educația, care, la rândul său, are nevoie de o formare continuă pentru a corespunde cerințelor actuale ale societății și să pregătească copiii și tinerii pentru a se integra activ în viața socială și personală și a duce mai departe spre noi generații bagajul cultural preluat și purtat.

Sistemul educațional este complex și diferit de la un stat la altul. Noi ca indivizi suntem produsul acestui sistem. Dreptul la educație este un drept de care ar trebui să beneficiem cu toții. Educația este fundamentală pentru orice societate, pentru fiecare individ indiferent de naționalitate, sex, clasă socială sau religie, iar acest lucru nu trebuie să se oprească și nici să fie împiedicat. Să educăm, astfel, copilul de la vârste fragede, să îi deschidem ochii pentru ca el să vadă că este un pion important în societate, ca o piesă de puzzle în ansamblul jocului. Schimbarea este constantă pentru toți și la toate vârstele, de aceea copii trebuie să fie conștienți de acest fapt și să nu se sperie când lucrurile nu se repetă în mod identic și previzibil și să se arate și ei deschiși la modificări.

O minte deschisă este cea capabilă să se bucure de drepturile sale, să se sesizeze când acestea sunt încălcate, dar nu în ultimul rând, un om educat trebuie să stabilească o limită între fericirea lui și încălcarea drepturilor altor oameni și o limită între ceea ce poate și ceea ce acceptă drept bun și sănătos, să distingă între bine și nociv.

Tehnologia în educație este o inovație importantă, aceasta nefiind doar o simpla tendință. Fiecare loc devine o clasă, materialele de studiu sunt disponibile online. Tot ce avem nevoie este un dispozitiv inteligent (PC, laptop, tableta, telefon) și o conexiune la internet.

Tehnologia are beneficii. Ea reduce costul materialelor și nu trebuie să plătim o sumă uriașă pentru cărți și cursuri. Însă are și cel puțin tot atâtea dezavantaje, care dacă nu sunt cunoscute și combătute riscă să acapareze mințile umane și să facă mai mult rău decât ne-am putea imagina. Cu un laptop sau o tableta se pot stoca toate datele necesare fiecărei activități didactice. Dar ideea nu este să stocăm date în dispozitive pe care apoi fie să le ștergem, fie să le mutăm digital dintr-o parte în alta, ci să pătrundem înțelesul acelor informații, să le cernem, să le simțim și să le folosim conștient și spontan la momentul potrivit.

Toate informațiile pot fi stocate sistematic, ceea ce ușurează căutarea. Datele introduse corespunzător despre orice copil pot fi recuperate atunci când este necesar. Profesorii pot prezenta lecțiile sub formă de prezentări video, interactive, în loc să explice totul în mod tradițional. Distribuirea cunoștințelor, schimbul de cunoștințe va spori acumularea de informații. Cu ajutorul tehnologiei, orice informație nouă va putea fi împărtășită cu oricine din lume. Știri, articole, puzzle-uri totul poate fi împărtășit cu ajutorul conexiunii la internet.

Situația de criză din primăvara anului 2020, provocată de pandemia Covid 19, a scos la iveală problemele existente în societate, care cu certitudine își va aduce aportul la o schimbare radicală a mentalității oamenilor. Situația actuală a generat punerea în aplicare a tehnologiei într-un procent crescut față de perioada anterioară declarării stării de pandemie la nivel global. În acest context, se resimte o schimbare radicală a sistemului educațional, pentru a-i face pe educabili să devină mai conștienți, mai

flexibili și mai bine pregătiți pentru viața de mâine cu surprizele sale. Schimbarea trebuie să includă, implicarea mai largă a părinților, dar și a membrilor comunității, în calitate de parteneri activi ai cadrelor didactice, în educația tinerei generații. Însăși elevii ar trebui să fie învățați să învețe, astfel devenind fideli parteneri ai dascălilor, deschiși să învețe în primul rând pentru sine, valorificând eficient multiplele sale inteligențe, care ulterior să devină achiziții importante pentru progresul societății.

Avantajele oferite de utilizarea instrumentelor digitale în procesul de instruire impun stabilirea cât mai exactă a modului în care, calitățile acestora ca interactivitatea, precizia operațiilor efectuate, capacitatea de a oferi reprezentări multiple și dinamice ale fenomenelor și, mai ales, faptul că pot interacționa consistent și diferențiat cu fiecare copil/elev în parte, pot fi cât mai bine valorificate.

Metoda aceasta moderna a instruirii valorifică următoarele operații didactice integrate la nivelul unei acțiuni de dirijare euristică și individualizată a activității de predare – învățare – evaluare: Organizarea informației conform cerințelor programei; Provocarea cognitivă a copilului/elevului prin secvențe didactice și întrebări care vizează depistarea unor lacune, probleme, situații – problemă; Rezolvarea sarcinilor didactice prezentate anterior prin reactivarea sau dobândirea informațiilor necesare de la nivelul resurselor tehnologice activate de / prin calculator; Asigurarea (auto)evaluării rezultatelor elevului prin medierea resurselor autoreglatorii existente la nivelul calculatorului; Realizarea unei sinteze recapitulative după parcurgerea unei teme, lecții, grupuri de lecții, subcapitole, capitole, discipline școlare; asigurarea unor exerciții suplimentare de stimulare a creativității elevului; Integrarea noilor tehnologii – dependente de capacitatea de asistență pedagogică.

De o foarte mare importanță pentru copiii preșcolari sunt primele noțiuni pe care aceștia și le însușesc și, mai ales, calitatea acestora. Procesul de învățare devine mai plăcut și mai interesant prin intermediul calculatorului. Activitățile însoțite de texte sugestive și de imagini viu colorate și expresive, care permit dezvoltarea limbajului și a vocabularului, pot fi cu ușurință asimilate de cei mici. Aceste activități se referă la noțiunile de bază, care orice copil trebuie să le cunoască. Pe măsură ce este parcurs, bagajul de cunoștințe generale crește pornind de la noțiuni simple, cum ar fi culorile, și ajungând până la cunoașterea de poezioare, cântecele precum și a unor proverbe și zicători. Noțiunile elementare, precum animale domestice și sălbatice, anotimpuri, litere și cifre, familie și multe altele încep să aibă înțeles de la vârste fragede, dându-le astfel posibilitatea celor mici nu numai să le învețe, ci să se familiarizeze cu calculatorul și, în mod special, cu lucrul cu mouse-ul.

Programele trebuie astfel structurate încât copilul să poată alege orice lecție din cele prezentate cu ajutorul mouse-ului sau poate repeta anumite părți dintr-o lecție până când ajunge să cunoască și să înțeleagă toate noțiunile cuprinse în lecția respectivă. Știm că jocul este principala formă de organizare a procesului educativ din învățământul preșcolar, iar utilizarea calculatorului nu este pentru copii decât un alt mod de a învăța jucându-se. Calculatorul face parte din spațiul socio-cultural al copilului alături de televizor, cărți, reviste, ziare, afișe, firme luminoase; toate acestea „bombardează” spațiul vizual al copilului, îi influențează limbajul și comunicarea non-verbală, îl pun în situația de a găsi rapid soluții, de a se orienta și adapta la o lume în care informația circulă rapid, iar schimbarea este accelerată. De aceea, ne-am propus să fim organizatorii experiențelor cognitive și de exprimare care îl introduc pe copil în lumea oferită de programele de calculator, ținând seama și de mediul educațional din care provin copiii (unii beneficiind de calculator în familie, alții nu) și încercând prin aceste activități să oferim dreptul copiilor la șanse egale de educație, indiferent de mediul din care ei provin. Fără să uit că unul dintre obiectivele importante ale activității din grădiniță este pregătirea pentru școală, cu multitudinea de aspecte pe care le îmbracă: motivațional, afectiv, intelectual, acțional, fizic, ea este completată alături de celelalte forme de organizare și prin activități comune, complementare, individuale în care utilizăm calculatorul ca mijloc de învățământ integrat în cadrul acestor activități. Folosit cu îndemânare și fără exces, calculatorul, a devenit un mijloc prin care s-a îmbunătățit simțitor eficiența unor activități folosite în vederea pregătirii preșcolarilor pentru școală.

Principalele aspecte ce vizează trecerea spre învățarea școlară, sunt legate de realizarea obiectivelor privind educarea limbajului și a comunicării orale (cu aspectele fonetic, lexical și gramatical), precum și educarea comunicării scrise prin pregătirea pentru scris-citit alături de cunoștințele matematice și cele de cunoaștere a mediului, am considerat că mai ales în cadrul acestor activități este necesară integrarea calculatorului. Utilizez calculatorul în toate etapele activității zilnice: activități comune, jocuri și activități alese, activități complementare.

Competențele cheie reprezintă un pachet multifuncțional, transferabil de cunoștințe, abilități și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, incluziunea socială și găsirea unui loc de muncă. Acestea trebuie să se fi dezvoltat la sfârșitul educației obligatorii și trebuie să acționeze ca fundament pentru învățare, ca parte a educației pe tot parcursul vieții. Aceasta prezentare este un prim pas spre utilizarea tehnologiei de către educatoare/profesorii învăț. preșcolar la grupă sau pentru derularea activităților on-line. În marea majoritate a timpului, utilizarea tehnologiilor salvează timp și energie, captându-se ușor atenția preșcolarilor. În alegerea instrumentelor digitale, profesorii trebuie să urmărească valențele pedagogice ale acestora (gradul de interacțiune, de comunicare și colaborare, dezvoltarea competențelor secolului al XXI-lea etc.). Beneficii pentru preșcolari: un mediu de învățare mult mai confortabil, dar care necesită suportul adulților (al părinților, în cazul învățării de acasă). Un aspect motivant pentru cadrele didactice îl reprezintă schimbul de bune practici și asistență din partea colegilor.

Dintre aplicațiile și instrumentele digitale care se pot utiliza în facilitarea învățării on-line și în susținerea grădiniței de acasă menționăm: conferințele on-line facilitează transmiterea de informații în timp real și învățarea sincron a preșcolarilor. Printre cele mai cunoscute sunt: Zoom, GoogleMeet, Webex, Twinspace etc. Zoom - este platforma de ore on-line cea mai utilizată de către cadrele didactice din România. Se creează conturi gratuite pentru profesori (contul școlii nu are limită de timp. Preșcolarilor și părinților acestora le trimiteți link-ul. Pe white board se poate desena, colora, face operații matematice sau adnotări pe ecran; se pot împărtăși ecranul și documentele aflate în calculator/laptop. Se pot crea camere secundare pentru preșcolari pentru a încuraja munca în grupuri mici. (Breakout rooms). Există opțiunea să se înregistreze întreaga conferință audio-video. GoogleMeet - este o aplicație din suita Google for Education pe care o putem accesa doar dacă avem un cont de gmail. Meet este aplicația Google similară cu Skype de la Microsoft – o platformă de comunicare instant prin video și chat, unde puteți crea un link de întâlnire, iar participanții trebuie doar să-l acceseze, fără să aibă vreun cont, pentru a putea intra în sesiunea online. Meet accepta până la 100 participanți gratuit și oferă aceleași opțiuni ca și întâlnirea de pe Zoom: comunicare cu participanții cu video, microfon și prin chat, partajarea ecranului, activarea modului silențios pentru anumiți participanți, împărtășirea de alte link-uri prin chat.

Jocuri on-line – sunt aplicații plăcute de către copii și de cadrele didactice deoarece își păstrează simțul ludic. Cele mai utilizate la vârstele timpurii sunt puzzle-urile on-line. JINGSAWPLANET- este o aplicație care permite încărcarea unui fișier de tip text sau fotografie și decuparea sub forme de piese în funcție de complexitatea dorită(de la 3 la câteva sute de bucați). Este o aplicație gratuită și nu necesită crearea de cont de utilizator. Se poate accesa de aici: www.jingsawplanet.com

Jocuri didactice - instrumente care facilitează munca în sincron în cadrul conferințelor on-line. Dintre instrumente recomandate puteți utiliza: Worldwall sau Learningapps. Worldwall - este o aplicație utilă pentru cadrele didactice deoarece se pot crea jocuri interactive pentru susținerea învățării, fiind posibile de la 1 la 8 modele. (De exemplu: Cuvântul lipsă, Anagrame, Puzzle, Rebus, Adevărat sau Fals, Sortează, Chestionare, Spânzurătoare, Deschide cutia et c); Este un instrument digital ușor de utilizat și plăcut de copii datorită elementelor ludice inserate. <https://wordwall.net>

În funcție de etapa de dezvoltare la care se află copilul este important să avem în vedere două categorii mari de nevoi: • nevoia de protecție din partea adultului – Discuțiile deschise și frecvente, jocurile în familie, limitele clare, consistente, puse cu fermitate și blândețe și oferirea de exemple

concrete despre cum pot copiii să le ceară ajutorul atunci când întâlnesc ceva online care îi neliniștește. Acestea îi vor oferi copilului sentimentul intrinsec de siguranță și încredere.

- nevoia de explorare a mediului online – Informarea adulților cu privire la importanța tehnologiei în dezvoltarea nativilor digitali, ghidarea primilor pași în mediul online și, apoi, reducerea intervenției lor după ce au selectat conținutul online și timpul potrivit pentru etapa de dezvoltare a copilului. Acest traseu va clădi o bază sănătoasă pentru parcursul lui spre autonomie, succes și prosperitate într-o societate aflată în schimbare. Conectarea copiilor cu adulții prezenți, conștienți de rolul lor de model și dispuși să privească modul în care istoria lor personală influențează relația cu cei mici, este baza care determină o dezvoltare armonioasă a copiilor.

BIBLIGRAFIE

Manual pentru facilitatori www.oradenet.ro

<http://www.pewinternet.org/2014/02/11/couples-the-internet-and-social-media>

<https://ro.thpanorama.com/blog/tehnologia/10-ventajas-y-desventajas-de-la-tecnologa.html>

<https://ehealthromania.com/tehnologia-viitorului-avantaje/> <https://www.cavit.ro/redactiacavit/poate-fi-tehnologia-buna-sau-rea/>

ȘCOALA TRANSFORMATOARE

Prof. Ilea Luminița-Maria, Școala Gimnazială Nr. 2 Țețchea

Școala modernă trebuie să își modifice și să își adapteze metodele și structura curriculară pentru a celebra diferențele reale, aptitudinile și aspirațiile diverse ale elevilor. Fiecare elev este bun la ceva și orice om aspiră către împlinire și fericire. Este misiunea școlii să descopere ce poate face cel mai bine fiecare participant la actul educațional și să-și pună în acord aspirațiile și toate mijloacele, talentul și deprinderile pe care educația le modelează în fiecare.

UNESCO a promovat Educația pentru Dezvoltarea durabilă (EDD) din 1992. Organizația a condus Deceniul ONU pentru ESD din 2005 până în 2014, iar acum conduce implementarea Programului Global de Acțiune (GAP) privind ESD. Problemele globale – cum ar fi schimbările climatice – impun urgent o schimbare a stilurilor noastre de viață și o transformare a modului în care gândim și acționăm pentru a realiza această schimbare, avem nevoie de noi aptitudini, valori și atitudini care să ducă la societăți mai sustenabile.

Noua Agendă 2030 pentru Dezvoltare Durabilă reflectă clar această viziune privind importanta unei reacții educaționale adecvate. Educația este formulată explicit ca un obiectiv de sine stătător – Obiectivul 4 de Dezvoltare Durabilă. Numeroase ținte legate de educație și indicatori sunt de asemenea incluse în alte Obiective de Dezvoltare Durabile¹.

Școala modernă se desfășoară, așadar, între două elemente care trebuie să participe în egală măsură. Profesorul, manager și formator al procesului instructiv-educativ, și elevul, obiect și subiect al acestui proces, dobândind autonomie și formându-se în spiritul responsabilității și al culturii civice. Pedagogia activă, caracteristică învățământului modern, face posibilă trecerea de la transmiterea de cunoștințe la formarea de deprinderi și de abilități, accentuând astfel latura formativă a educației.

Așadar, cadrul didactic nu mai este transmițător, ci facilitator de cunoștințe, folosind dialogul și cooperarea în relația cu elevii. Acest profesor va ști să coordoneze procesul educativ, astfel încât toți elevii să atingă obiectivele stabilite și va fi capabil, de asemenea, să-l ajute pe elev să-și formeze capacități de muncă individuală și să folosească ceea ce a dobândit.

Educația se sprijină pe patru piloni importanți: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună cu alții și a învăța să fii. În funcție de această optică, dar și de implicațiile globalizării asupra indivizilor, ale problematicii lumii contemporane, educatorii din învățământ urmează să îndeplinească roluri noi.²

Dacă ne gândim la școala transformatoare a secolului al XXI –lea, ca profesori, ne întrebăm adesea cum îi putem pregăti cât mai bine pe elevi, și cum ne putem pregăti pe noi înșine pentru a face față provocărilor pe care le presupune globalizarea. Proiectul de învățare prin serviciu în folosul comunității este una dintre cele mai promițătoare metode pentru îndeplinirea misiunii transformatoare a educației. Îmbinând serviciu și învățarea, această metodă oferă copiilor și tinerilor cadrul potrivit pentru a-și dezvolta abilitățile și competențele pentru a contribui la dezvoltarea comunității din care ei fac parte. Elevii aplică ce au învățat la clasă pentru a adresa nevoia efectivă a comunității lor (școală, vecinătate, localitate, etc.) fiind totodată învățați cum să organizeze inițiative sociale și civice.

Învățarea prin experiență transformă școala

Au trecut mai bine de șase ani de când elevii din Școala Gimnazială Nr. 2 Țețchea sunt în Rețeaua Internațională a cluburilor IMPACT datorită selecției realizate de Fundația Noi Orizonturi în rândul școlilor din mediul rural transilvănean în 2016 pentru proiectul „Profesori motivați, tineri pregătiți pentru viață”.

Cluburile IMPACT (cluburi de inițiativă pentru elevii de gimnaziu și liceu) sunt înființate în toată țara de către Fundația Noi Orizonturi din 2002 și promovează constant învățarea prin serviciu în folosul comunității prin intermediul programului IMPACT. Programul se desfășoară cu acordul Ministerului Educației Naționale printr-un acord de parteneriat.

Îndrumați de doamnele profesoare Ilea Luminița-Maria și Pop Cristina, lideri coordonatori ai clubului, 23 de elevi din clasele V-VIII au înființat în școala Țețchea clubul IMPACT „Number One” prin care implementează, din anul școlar 2016-2017, proiecte de voluntariat în folosul comunității. Împreună cu comunitatea locală au reușit să scrie proiecte de succes pentru comunitatea din care ei fac parte precum: „Sală de sport în școală”; „Implicare prin reciclare!” ambele în cadrul proiectului național „Profesori motivați, tineri pregătiți pentru viață”; „Schoogle –Tehnologia modernă susține educația” într-un proiect susținut de Primăria Țețchea; Cluburile IMPACT promovează incluziunea „Diversitatea suntem noi toți!” în cadrul proiectului „Incluziunea înseamnă învățare pentru toți” proiect internațional co-finanțat din Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România finanțat prin Granturile SEE 2014-2021 Working together for an inclusive Europe, iar cel mai recent „Muzeul satului Țețchea” în colaborare cu Biserica Ortodoxă Țețchea.

Membrii clubului IMPACT „Number One” din Țețchea, prin aceste proiecte au amenajat o sală de sport multifuncțională în incinta școlii, au sensibilizat comunitatea locală în privința reciclării selective a deșeurilor și au sesizat autoritățile în legătură cu amenajeze sălilor de clasă cu sisteme ale tehnologiei moderne și promovarea incluziunii sociale în comunitatea lor.

Proiectele de serviciu în folosul comunității îi provoacă pe elevi să privească în jur, să identifice problemele și să găsească, singuri, căi de rezolvare . Atunci când în derularea proiectului lucrurile stagnează, au mers spre comunitate prin realizarea de afișe, broșuri de promovare a proiectelor și flayere tematice.

Totodată și-au căutat parteneri de proiect din rândul comunității școlare (colegi din școală, părinți, bunici, prieteni din sat, profesori, directorul școlii), dar și din comunitatea locală (primarul și viceprimarul localității, consilieri locali, agenți economici locali, preotul satului, asistenți sanitari).

În cadrul proiectului „Incluziunea înseamnă învățare pentru toți” implementat în școala noastră de Fundația Noi Orizonturi, membrii clubului IMPACT au avut de realizat diverse activități în perioada februarie-iunie 2019. Cu această ocazie au promovat incluziunea socială organizând alături de elevii din toate școlile comunei următoarele activități:

„Spune STOP Abandonului școlar!”, au realizat sesiuni de informare în legătură cu prevenirea abandonului școlar sprijiniți fiind de mediatorul sanitar Hendre Meda, asistenta medicală comunitară Kubalak Mariela și asistenta socială de la Centrul Multifuncțional Telechiu, Cuciula Claudia, iar împreună au încercat să prevină abandonului școlar și motivația elevilor de a veni la școală și a-și continua studiile.

„Cultivarea respectului pentru lege în comunitatea noastră” a fost susținut de conf. dr. Camelia Timofte și consilier juridic Cocea Mariana. Participații au avut ocazia în 2 ore să afle informații și să pună întrebări legate de toleranță, discriminare, familie, democrație, dar și despre drepturile și îndatoririle cetățenești;

„IMPACTII în Comunitate” a fost o campanie de conștientizare a importanței parteneriatului școală-familie-comunitate. Am avut întâlnire cu părinții copiilor aflați în risc de abandon.

„Drepturi și valori ale Uniunii Europene” a fost o activitate desfășurată printr-un parteneriat cu Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu ” din Oradea - Școală Ambasador a parlamentului European. Elevii și-au dat mâna pentru crearea unui cadru propice înțelegerii drepturilor și responsabilităților cetățeniei europene în contextul schimbărilor actuale. La activitate a participat d-na psiholog prof. Ana Radu-Cernea, elevii din liceu, ambasadori juniori ai Parlamentului European, părinți și bunici ai elevilor din școală, primarul comunei Ovidiu Drimbea. Elevii au dobândit informații despre valorile U.E. și faptul că acestea sunt parte integrantă din modul european de viață.

Activități anti-bullying: „Despre porecle, jigniri, insulte”, a fost o activitate desfășurată în Școala Gimnazială Nr. 1 Hotar pentru prevenirea „Bullingu-lui” în școala noastră. În discuțiile purtate cu elevii, cadrele didactice, părinții, reprezentanții comunității locale, s-a avut în vedere identificarea unor soluții oportune pentru prevenirea și combaterea fenomenului de bullying în rândul elevilor.

Evenimentul cultural artistic „Valorile culturale din comunitatea locală” s-a desfășurat pe mai multe secțiuni asemenea unui târg de informații culturale la care a participat întreaga comunitate locală. Programul a cuprins momente semnificative din viața celor trei etnii reprezentative ale comunei. Moment artistic românesc, maghiar, rrom. Prezentarea costumelor populare și a bucatelor gastronomice descoperite în cartea de bucate a comunității locale. Toți cei implicați în proiect au înțeles că doar astfel putem contribui la construirea unei comunități mai bune, mai tolerante, mai incluzive pentru fiecare dintre noi.

În perioada ianuarie-iunie 2019, prin proiectul „Comori din lada de zestre”, (Școala de Antreprenoriat Verde) proiect propus de Clubul IMPACT „Number One” și implementat cu sprijinul companiei VITAS și Fundația Noi Orizonturi au descoperit, valorificat și promovat produse lucrate manual cu semne specifice portului popular din Țara Crișurilor. Elevii au pus bazele unei mici afaceri de suveniruri prin care promovează tradițiile și motivele populare din comunitatea locală și înafara satului prin participarea la Festivalul „Oul de Paști ” de la Drăgoteni, jud. Bihor și pe rețelele de Social-Media.

Proiectul de „Antreprenoriat Verde” l-au continuat cu activități în colaborare cu British Council România: concursul național „ My Community ” în 2021 și proiectul internațional Climate Action in Education în 2022. Prin intermediul acestor proiecte elevii și-au dezvoltat creativitatea, cunoștințele de limba engleză și cunoașterea propriei comunități, a oportunităților și a resurselor ei.

Metoda „Proiect: Cetățeanul” dezvoltată de Center for Civic Education, SUA și promovată și adaptată la contextul românesc de Institutul Intercultural Timișoara, în baza unui protocol de colaborare cu Ministerul Educației din 2004 este implementată și în Școala Gimnazială Nr. 2 Țețchea din anul școlar 2020-2021. Elevii clasei a VII-a în timpul orelor de educație pentru cetățenie democratică prin această metodă își dezvoltă spiritul civic și inițiative civice pentru comunitatea lor.

Proiectul „Parcarea bicicletelor în siguranță”, realizat de elevii și profesorii din școală, a fost declarat câștigător, în două gale naționale Gala Dezvoltării Durabile, organizată de Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României la secțiunea ȘCOLI și Gala Participării Publice, organizată de CeRe (Centrul de Resurse pentru Participare Publică) ambele în acest an școlar.

În anul școlar 2021-2022 seria proiectelor civice a continuat prin scrierea proiectului „Piste de biciclete în comunitatea locală” de către actuala clasă a VII-a în orele de educație socială coordonați de prof. Ilea Luminița-Maria.

Transformările care au loc prin metode experiențiale îi transformă pe toți cei implicați într-o voce comună deosebit de importantă în crearea unui viitor comun. Prin aceste activități a avut de câștigat întreaga comunitate, astfel școala se transformă alături de comunitatea din care face parte. Elevii, actorii principali, și-au format abilități de relaționare în orice context, comunicare și muncă în echipă, dobândind totodată valori de neegalat: omenie, curaj, respect, solidaritate și cumpătate.

Bibliografie:

1. Educație pentru Obiectivele Dezvoltării Durabile Obiective de învățare. Publicat în 2017 de Organizația Educațională, Științifică și Culturală a Națiunilor Unite 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France
2. Oprea, Crenguța, Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universității, București, 2003.

ANEXE

Cluburile IMPACT promovează incluziunea, „Diversitatea suntem noi toți”, februarie-iunie 2019

Proiect realizat prin metoda Proiect:Cetățeanul
„Parcarea bicicletelor în siguranță”, noiembrie-iunie 2020-2021

JOCUL DIDACTIC – MIJLOC DE MOTIVARE PENTRU ÎNVĂȚARE

prof. Ioța Cornelia Ionela, Școala Gimnazială „Petrache Poenaru,, Brădești

Învățarea este o formă fundamentală de activitatea umană care are loc într-un câmp motivațional influențat de starea interioară a individului și de condițiile în care se desfășoară. Motivația învățării poate fi o motivație euristică sau intrinsecă. Motivația euristică, de a cunoaște și de a învăța conținuturile și noțiunile istorice, este determinată de elementele și trebuințele independente de procesul de cunoaștere.

Motivația intrinsecă este determinată de curiozitate (starea interioară - tendințe și aspirații pentru cunoașterea istoriei naționale și universale). Istoria, ca știință și obiect de învățământ, determină, prin conținuturi, prin documente și vestigii arhitectonice, o trăire interioară intensă care stimulează o motivație intrinsecă a învățării. Intensificarea și accelerarea ritmului de schimbare și evoluție a societății, explozia informațională sunt fenomene ce se rasfrâng și asupra învățământului.

Din acest motiv este necesar ca școala să utilizeze în procesul de învățământ cele mai eficiente căi, cele mai variate metode și mijloace care să asigure și să stimuleze în același timp creșterea nivelului de însușire a cunoștințelor, transportându-l pe elev în subiect activ al propriei deveniri.

Unul dintre mijloacele folosite din ce în ce mai frecvent în cadrul procesului de instruire și educație a școlărilor care și-a dovedit eficiența, este jocul didactic.

În viața de fiecare zi a copilului, jocul ocupă un loc de seamă deoarece, jucându-se copilul își satisface nevoia de activitate, de a acționa cu obiecte reale sau imaginare, de a transpune în diferite roluri și situații care îl apropie de realitatea înconjurătoare.

Din punct de vedere psihologic, jocurile au un rol determinant în afirmarea personalității la copil, precum și în formarea caracterului său. Cea mai importantă funcție a jocului, după Jean Piaget este funcția de adaptare, care se realizează prin asimilarea realului la eul copilului și prin acomodarea, prin imitație, a eului la real.

După autorul Jean Huizinga în „Homo ludens”, jocul este definit ca o „acțiune specifică, încadrată de sensuri și tensiuni, întotdeauna desfășurată după reguli acceptate de bunăvoie și în afara sferei utilității sau necesității materialului, însoțite de simțăminte de învățare și de încredere, de voie și destindere”.

După împlinirea vârstei de 6 ani, în viața copilului începe procesul de integrare în viața școlară, ca o necesitate obiectivă determinată de cerințele dezvoltării sale intelectuale.

În sistemul influențelor ce se exercită pe diferite direcțiuni pentru creșterea acțiunii formative a școlii, jocul didactic are un rol important, deoarece putând fi inclus în structura lecției se poate realiza o îmbinare care facilitează procesul de consolidare a cunoștințelor.

Un joc bine pregătit și organizat constituie un mijloc de cunoaștere și familiarizare a elevilor cu viața înconjurătoare deoarece în desfășurarea lui cuprinde sarcini didactice care contribuie la exersarea deprinderilor, la consolidarea cunoștințelor, la valorificarea lor creatoare.

Prin joc copilul învață cu plăcere, devine interesat față de activitatea ce se desfășoară, cei timizi devin cu timpul mai volubili, mai activi, mai curajoși și capătă mai multă încredere în capacitățile lor, mai multă siguranță, rapiditate în răspunsuri.

În joc, elevul se găsește în situația de actor, de protagonist și nu de spectator, ceea ce corespunde dinamismului gândirii, imaginației și vieții lui afective, unei trebuințe interioare de acțiune și afirmare.

Valoarea principală a jocului rezultă din faptul că-i face pe elevii participanți nemijlociți, direct interesați la propria lor formare.

Pentru o cât mai largă aplicabilitate a jocului didactic, acesta poate fi folosit ca activitate organizată, fie ca moment al unei lecții, fie în cadrul activităților la alegere.

Folosirea jocului didactic ca activitate organizată este eficientă cu deosebire pentru elevii claselor I-II. În clasele I și a-II-a, jocurile se aseamănă cu cele ale vârstei preșcolare, cu o trecere treptată la jocuri cu reguli mai grele. Se vor învăța jocuri mai simple cu caracter dinamic și educativ.

În clasele a-III-a și a-IV-a jocurile devin din ce în ce mai complicate, cu reguli mai precise. Deseori jocul didactic este folosit cu succes în orele de activitate la alegere, în orele rezervate recapitulării materiei și orele rămase la dispoziția învățătorului, constituind în același timp un mijloc eficient de control al gradului în care și-au însușit cunoștințele.

Reușita jocului didactic este condiționată de proiectarea, organizarea și desfășurarea lui metodică, de modul în care învățătorul știe să asigure o concordanță deplină între toate elementele ce-l definesc.

Dar nu poți iniția un joc didactic până nu sunt elaborate niște etape și criterii de evaluare a activității. Fiecare elev trebuie să cunoască principiile de evaluare a implicației sale în procesul instructiv-educativ.

Jocul didactic poate fi completat cu discuția dirijată, de fapt jocul nu poate fi conceput fără prelegere și discuția dirijată, ca procedee a unei strategii didactice. Discuțiile sunt binevenite pentru a evalua: cunoștințele asimilate, gradul de înțelegere a materiei, abilitatea de a folosi aceste achiziții, aptitudinea de a analiza o informație, capacitatea de a formula propria poziție, abilitatea de a observa reacția (verbală și nonverbală) a oponentului și de a-și modifica comportamentul, abilitatea de a modera o discuție.

Jocul didactic matematic a fost tema mea de cercetare pentru obținerea gradului didactic I. Experimentul didactic realizat a probat faptul că interesul și pasiunea elevilor sporește semnificativ prin învățarea prin joc. De aceea recomand cu plăcere folosirea acestei metode ca formă de organizare a activității de predare-învățare-evaluare.

Am constatat că învățătorul trebuie să fie un bun conducător al jocului din care elevii pot învăța să utilizeze bine informațiile, timpul, spațiul și materialele puse la dispoziție, li se dezvoltă spiritul critic și autocritic, divergența și convergența gândirii, flexibilitatea.

Observând în decursul anilor că jocul didactic a devenit sinonim cu bucuria de a învăța, aș propune celor ce le îndrumă pașii școlarilor să folosească cu încredere, cât mai mult jocul didactic în orice moment al lecției, satisfacțiile fiind pe măsură. Jocul didactic este o metodă interactivă eficientă, un mijloc eficient de stimulare a creativității.

Analizând toate aceste componente împreună cu elevii veți observa că ei pot să-și evalueze activitatea sa într-un mod corect și obiectiv. Lecțiile pot fi interesante pentru fiecare copil, atractive, mult mai eficiente, dacă cadrul didactic este deschis spre schimbare și colaborare cu elevii.

Bibliografie :

Ana A. – Jocuri didactice matematice, Ed. Emia, Deva, 2000

Catană A.- Metodica predării matematicii, EDP, București, 1983

Crețu E. – Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar, Ed. Aramis, 1999

Joița E. - Creșterea randamentului școlar, Tribuna școlii nr.248, 1983

Ilie V. - Formarea stilului educațional în perspectiva noilor educații, Revista Univers pedagogic, nr. 4, Chișinău, EDP, 2004

Matei C. – Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ, EDP București, 1982

Ioța C. – Jocul didactic matematic, Ed. SimArt, 2009

TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Istrate Loredana, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade”, Vaslui

În societatea actuală, educația modernă are ca viziune oferirea oricărei persoane șansa de a-și atinge potențialul său maxim de dezvoltare, asigurând suplimentar sprijin individualizat copiilor cu dizabilități sau cu cerințe educaționale speciale, prin servicii și programe care să-i susțină în demersul lor de integrare în societate.

Acest demers de integrare a copiilor cu dizabilități sau cu CES în societate nu este ușor, drumul către atingerea scopului propus este anevoios și vizează, înainte de orice, pregătirea copiilor și tinerilor în domeniul deprinderilor adecvate de viață.

Educația integrată pornește de la premisa că orice copil poate învăța și promovează educarea copiilor cu dizabilități în școli cu regim normal de învățare, asigurând acestora șanse egale, servicii specializate, personal didactic bine pregătit și programe de sprijin individualizate.

Procesul de învățământ din centrele școlare de educație incluzivă vizează, pe lângă componenta instructiv-educativă, și o componentă compensator-recuperatorie, aceasta din urmă fiind realizată prin intermediul activităților din cadrul ariilor curriculare „Terapii specifice și de compensare” și „Terapie educațională complexă și integrată”. Aceste centre au ca scop și finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea și integrarea școlară și socială a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu cerințe educaționale speciale.

Aria curriculară „Terapie educațională complexă și integrată” cuprinde următoarele discipline:

- „Stimulare cognitivă”
- „Formarea autonomiei personale”;
- „Socializare”;
- „Terapie ocupațională”;
- „Ludoterapie”.

Prin conținutul lor, acestea se referă predominant la aria de dezvoltare personală și socială, având ca scop final independența copilului/tânărului cu dizabilități precum și integrarea lui într-un mediu aflat în continuă schimbare.

Activitățile desfășurate în cadrul acestor discipline, modalitățile de abordare, materialele de lucru sunt mereu ajustate și adaptate la capacitățile psihoindividuale ale elevilor. Strategiile de instruire interactive pun elevii în situații de învățare autentică, într-un mediu confortabil și încurajator, permițându-le să dezvolte o gândire coerentă și independentă. Munca în echipă le sporește încrederea în propriile lor forțe și le deschide drumul către o mai ușoară integrare în societate.

Terapia prin stimulare cognitivă vine în sprijinul elevilor cu dificultăți de învățare, dificultăți de memorie, dificultăți în însușirea scrisului, cititului sau a noțiunilor matematice. Copiii sunt implicați în activități care au ca scop stimularea memoriei, a capacității de concentrare, a gândirii, rezolvării de probleme, dezvoltării senzoriale, a capacității de exprimare, a capacității de orientare spațio-temporală, dezvoltării psiho-motrice fine și grosiere.

Jocul, în general, reprezintă cea mai sigură modalitate de învățare, iar pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, jocul reprezintă cea mai eficientă cale de stimulare cognitivă.

În general, proiectarea activităților de terapie la elevii cu deficiență mintală se pliază pe basme și povești. Scopul acestor activități este centrat pe dezvoltarea capacităților psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente, a stimulării expresivității și creativității limbajului, a gândirii creative.

Basmele și poveștile sunt esențiale în dezvoltarea gândirii și a limbajului. Poveștile reprezintă mereu o provocare pentru copii, sunt o sursă de plăcere, o sursă de transformare, de transpunere în personajele preferate, inspirându-le idei noi, creative, ajutându-i să comunice și să se exprime corect, coerent și independent.

Competențele specifice ale activităților de stimulare cognitivă sunt orientate spre a valoriza comportamentele cognitive dobândite de către elevi prin aplicarea în practică, în mod spontan și independent, a acestora.

Strategiile de învățare sunt, de regulă, mixte (inductive/deductive, analoge, dirijate sau algoritmice/libere sau euristice). Se are în vedere stimularea învățării-recuperării prin exerciții, jocuri didactice (jocuri senzoriale, de rol, de comunicare, de dezvoltare a psiho-motricității etc) care să ofere, în același timp, o plajă largă de diferențiere a demersului terapeutic, în funcție de nivelul de dezvoltare a elevilor (învățarea mediată, activă, centrată pe elev):

- modelarea prin demonstrarea comportamentelor dorite;
- învățarea prin cooperare;
- activități practice în care elevii acționează independent;

În procesul de evaluare se urmărește :

- Adaptarea comportamentului la sarcinile activității;
- Manifestarea controlului și expresivității emoționale;
- Utilizarea unui limbaj adecvat, corect și coerent;
- Manifestarea comportamentelor prosociale;
- Respectarea diversității comportamentelor la nivelul grupului.

BIBLIOGRAFIE:

1. A. Gherguț; L. Frumos; G. Raus – „Ghid metodologic - Educația specială”; Ed. Polirom, Iași, 2016;
2. Mușu, I.; Taflan, A. – „Terapie educațională complexă și integrată”, Editura Pro Humanitate, București, 1997;
3. Programa școlară pentru „Terapie educațională complexă și integrată, Învățământ special – clasele aV-a – a X-a, elevi cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate, Cf. OME Nr. 3702/21.04.2021;

ALFABETUL CREATIVITĂȚII

Prof. Valerica Istrate, Școala Profesională Holboca

Motto: „Creativitatea este o extensie naturală a entuziasmului nostru.” (Earl Nightingale)

Creativitatea umană este un dar neprețuit. Puterea de a fi creativi este ceea ce ne definește ca oameni.

Factori ai creativității:

- fluența;
- flexibilitatea;
- originalitatea;
- sensibilitatea față de probleme
- aptitudinea de a redefini;
- capacitatea analitică, aptitudinea de a abstractiza;
- aptitudinea de a sintetiza;
- organizarea coerentă.

Randamentul intelectual, precum și potențialul creativ al oricărui copil în perioada școlarizării depinde de doi factori:

- ✓ de structura lui cognitivă;
- ✓ de posibilitățile oferite de sistemul educațional.

Mai mulți autori constată însă că sistemul educațional nu numai că nu încurajează, ci dimpotrivă inhibă abilitățile creative, prin cultivarea unui comportament stereotip.

Dezvoltarea creativității în școală, factori ce țin de profesor:

- ❖ atitudine pozitivă față de creativitate (să cunoască ce înseamnă creativitate și care sunt posibilitățile de dezvoltare a propriei creativități);
- ❖ respectarea personalității creatoare a elevului (adesea, profesorul caracterizează elevii creativi drept: enervanți, care tulbură liniștea clasei, vin cu idei ciudate, doritori de a face totul altfel etc. Este de preferat provocarea elevilor cu idei incongruente, neimpunerea propriilor idei, respectarea ideilor inedite și încurajarea întrebărilor neuzuale - să-i înveți să adreseze întrebări, să le reformuleze etc.);
- ❖ lider democratic (întreține o atmosferă permisivă, invită grupul să participe, nu impune, respectă nevoile elevilor, le oferă credibilitate etc.);
- ❖ creativitate în desfășurarea orelor (să pună elevii să abordeze o problemă din unghiuri diferite, să o interpreteze, să caute independent o soluție, învățarea prin descoperire etc.);
- ❖ evaluare de ordin formativ (evaluarea competențelor, aplicarea cunoștințelor în contexte noi, rezolvarea de probleme, să evidențieze aspectele pozitive și progresele înregistrate).

Sir Ken Robinson despre arta de a preda sau indicii ale creativității la ora (de dirigentie) - Scoli creative

- *Să încurajăm elevii*
- *Să facem lecțiile atractive*
- *Să personalizăm educația*
- *Să dezvoltăm relația de încredere elev-profesor*
- *Să facem apel la curiozitatea elevilor*
- *Să le propunem un set de așteptări*

- *Să dezvoltăm creativitatea*
- *Să lucrăm în echipe*
- *Să le creăm un mediu prietenos la școală*
- *Să inspirăm elevii*

Aplicație: „Trăiește creativ!”

Lucru individual (10 minute): Moderatorul invită participanții la un exercițiu de creativitate. Fiecare participant va extrage un bilețel pe care va descoperi unul dintre cuvintele cheie: *vultur/ apă/ vânt/ viață/ fulg de nea*. Aceștia nu trebuie să divulge cuvântul extras. Fiecare va lucra în liniște pe o foaie de hârtie format A3, va așterne imagini, simboluri, desene și cuvinte cheie prin care să își descrie experiența în legătură cu termenul cheie extras, să reprezinte *stări, gânduri, emoții, roluri, fapte, locuri etc.* prin orice materiale dorește: acuarele, creioane colorate, carioci, foarfece, lipici, imagini din reviste.

Etapa de procesare (10 - 15 minute): În a doua etapă, moderatorul anunță participanții să își întregească echipa cât de repede pot, identificând în sală ceilalți participanți care au avut aceeași tematică, fără să comunice verbal unii cu ceilalți. Aceștia vor uni lucrările echipei pe un suport de hârtie mai mare pentru a rezulta un produs finit de echipă. Fiecare echipă își va construi o poveste a echipei pe care o pot prezenta grupului extins.

Feedback: (10 minute)

Care sunt părerile voastre în legătură cu activitatea atelierului?

Care sunt valorile pe care le-am exersat astăzi? (*lucru în echipă, spontaneitate, creativitate, luarea deciziilor, imaginația, timpul de reacție, atenția, perseverența în găsirea soluțiilor, încrederea etc.*)

Ce puteți învăța din această activitate?

Ce ați descoperit la voi înșivă?

Ce și cum veți pune în practică din activitatea de astăzi?

Bibliografie:

Gabriela Popescu, Psihologia creativității, editura Fundația România de Măine, an 2009

Ana Stoica Constantin, Creativitate pentru studenți și profesori, editura Institutul European

STAREA DE BINE ÎN ȘCOALĂ

Prof. Lascău Mădălina, Școala Gimnazială Nr. 1 Hotar

Starea de bine – wellbeing – se referă la calitatea vieții unei persoane în termeni de sănătate, stare materială, accesul la educație sau servicii sociale de calitate. Cu toate acestea, starea de bine a unei persoane nu poate fi înțeleasă doar ca absența problemelor sau a riscurilor. De aceea, vorbim și despre aspecte subiective ale stării de bine, precum gradul de satisfacție al oamenilor față de viața lor, potențialul de dezvoltare, sănătatea mentală a acestora, calitatea relațiilor sociale.

Contextele în care trăiesc oamenii pot promova sau, dimpotrivă, submina starea de bine. Un efect valabil și pentru locul în care un copil își petrece o bună parte din timp: școala. Aceasta poate contribui, cu adevărat, la dezvoltarea unor persoane sănătoase, împlinite și pregătite pentru viața în comunitate, o viață plină de provocări. În plus, știm că starea de bine este în strânsă legătură cu învățarea, o legătură importantă pentru activitățile și eforturile zilnice ale unui profesor. Munca acestora devine tot mai provocatoare în contextul condițiilor sociale și fenomenelor ce generează categorii vulnerabile de copii. Accesul la educație, mobilitatea și stresul zilnic alături de sărăcie, conflictele, problemele de mediu aduc mai multă presiune asupra sistemului educațional și asupra profesorului. Promovarea stării de bine în școală este o temă care stârnește tot mai mult interes în spațiul public, îndeosebi între cei interesați de promovarea unui act educațional de calitate, un învățământ care pune în prim plan oamenii și relațiile dintre ei, dar și utilizarea unor resurse bogate în conținut interactiv, punând accent în mod evident pe comunicare, creativitate și flexibilitate în gândire.

Actul didactic în sine are nevoie de o transformare, de o reformă care să pornească de la realitățile lumii contemporane. Educația trebuie să se adapteze noii paradigme în care societatea se dezvoltă, pentru a se face utilă și pentru a pune umărul la construcția viitorului. Școala nu își mai permite să rămână prizoniera trecutului, unde actul educațional se construia preponderent pe relația de subordonare dintre profesori și elevi, o relație care trebuie să recunoaștem că cel mai adesea avea la bază un respect născut mai degrabă din frică, decât din aprecierea profesională sau a calității umane a cadrului didactic de la catedră. Astăzi, „subordonarea”, lasă locul „colaborării” iar munca în echipă dă rezultate numai dacă grupul este omogen și forța motrice care face echipa să funcționeze corespunzător este tocmai această „stare de bine”. „Șeful” este înlocuit cu „liderul” iar acesta din urmă, nu „dictează”, ci „participă” activ la activitățile în care este implicat grupul, coordonând activitatea acestuia mai degrabă prin mediere, decât prin impunerea propriei voințe. Iar această metodă de management, fie că vorbim de managementul clasei, a instituției școlare sau a sistemului de învățământ în cel mai cuprinzător sens pe care îl poate avea cuvântul „sistem”, pare să înlocuiască în mod natural vechile deprinderi manageriale, sistemul de învățământ căutând printr-o nouă abordare managerială, să se vindece de problemele trecutului, venind practic în întâmpinarea provocărilor ridicate de prezent.

În ultimul rând, trebuie să avem în vedere că educația „este domeniul care are cel mai mare impact asupra societății. Vrei, nu vrei, trebuie să treci prin școală un anumit număr de ani. Acei ani, în mod cert, vor lăsa o amprentă în sufletul tău și îți vor influența viața mai mult decât conștientizezi la vârsta respectivă. Abia ulterior realizezi de cât de mult au contat respectivii ani pentru tine, pentru viața ta. Poate fi vorba despre o experiență pozitivă, fie una negativă, dar în mod cert te vei raporta la ea în anii care urmează. Din acest punct de vedere, consider că o experiență pozitivă în școală, reușește să influențeze decisiv viitorul tânărului școlar, contribuind la conștientizarea propriei valori, la consolidarea încrederii în sine și construirea unei imagini pozitive și realiste asupra propriei persoane.

Prin promovarea stării de bine în școală, obținem un act educațional eficient, integrat, echilibrat cu rezultate deosebite asupra elevilor atât sub aspect intelectual, cât și în ceea ce privește personalitatea

lor. Promovarea stării de bine în școală asigură prin aceasta, dezvoltarea unor cetățeni responsabili, conștienți de calitățile și limitele proprii, care se vor integra cu bine în realitatea socială oferită de societatea contemporană. Un scop secundar este acela de a arăta că promovarea stării de bine la nivelul colectivului didactic îmbunătățește rezultatele școlii per ansamblu, crește calitatea actului didactic, mărește atractivitatea față de această profesie, reduce stresul și crește eficiența profesională.

Bibliografie:

Huțuleac Dragoș, „Rolul cadrului didactic este acela de a descoperi cât este de bun și deștept copilul din fața lui, nicidecum cât este de rău și prost”, în volumul colectiv „Educația românească în contextul globalizării”, Editura Cadrelor Didactice, Bacău, 2018.

Huțuleac Dragoș, „Promovarea stării de bine în școală”, GRIN Verlag, Munich, <https://www.grin.com/document/435177>, 2018.

CREATIVITATEA LA VÂRSTA PRESCOLARĂ

Prof. Laza Aurelia Maria, Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” Oradea

MOTTO:

„Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi, o operă care ne prelungește existența și după moarte.” (LEONARDO DA VINCI)

Creativitatea își are originea în cuvântul latin « creare » care înseamnă a zămisli, a făuri, a crea, a naste. Creativitatea reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și polariza toate celelalte nivele de conduită, toate însușirile psihice ale unui individ.

De ce este nevoie de creativitate?

Pentru a se putea desăvârși, realiza și actualiza, pentru a putea contribui activ la modelarea lumii.

Creativitatea se caracterizează prin noutate, originalitate, valoare, armonie, relevanță. Creativitatea înseamnă îndrăzneală, tot ceea ce este nou este incert și neconformist.

Pentru a se putea avânta în necunoscut, copilul trebuie să dispună de acea libertate interioară, de acel sentiment de siguranță, provenite din lumea sa înconjurătoare.

Lipsa de creativitate se datorește însă unei insuficiente înțelegeri a fenomenelor, lipsei sentimentului de libertate interioară sau lipsei de stabilitate a condițiilor externe.

Creativitatea înseamnă posibilitatea de comunicare: copilul se află într-un contact continuu cu lumea sa interioară și cu lumea sa exterioară.

Curiozitatea și setea de cunoaștere ne face receptivi față de lumea exterioară. Libertatea interioară face posibilă folosirea cunoștințelor acumulate de către lumea trăirilor noastre subiective.

Copilul care își manifestă permanent mirarea și surpriza, încercând să surprindă ineditul lumii, neinfluențat este considerat prototipul creativității.

Copilul prescolar este prin natura sa un creativ datorită imensei sale curiozități, a freazătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada prescolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță la toate activitățile.

Prescolăritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesar stimularea potențialului creativ al copilului, nevidențiat sau neexprimat prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente prin susținerea manifestațiilor printr-o motivație intrinsecă.

Activitatea didactică trebuie înțeleasă ca un act de creație nu ca un șir de operații sablon, de rutină.

Educatorea trebuie să dispună de capacitatea de înțelegere a copiilor, să trăiască împreună sentimente puternice, să creeze situații care să îmbogățească mintea copilului cu anumite reprezentări și obisnuințe, să-si transforme ocupația într-o frumoasă minune.

Creativitatea, spre deosebire de inteligență, este la copil un fenomen universal; nu există prescolar care să nu deseneze, să nu fabuleze.

Din această perspectivă, profilul psihologic al vârstei prescolare cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea potențialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuoșitatea, expresivitatea proprie acestei vârste, acel frează permanent sau acea vibrație și efervescență lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilitatea de exteriorizare spontană și autoexpresie însuflețită, analoage oricărui elan creator.

Stimularea potențialului creativ al prescolarilor impune utilizarea unor strategii neprescrite care pun accentul pe antrenarea autentică și plenară a prescolarului. Formative, din acest punct de vedere sunt strategiile euristice care implică prescolarul în activitatea de descoperire, de rezolvare de probleme, de investigare a realității. La fel de importante sunt și strategiile creative care pun accentual pe spontaneitate, originalitate, gândire laterală, divergentă, analogică.

Ambele categorii de strategii au efecte deosebite în planul capacității de reflecție, a capacității anticipative, evaluative precum și în planul structurilor motivaționale complexe.

Datorită specificului proceselor cognitive și voinței, care abia acum se constituie, prescolarul are nevoie de îndrumare, control și ajutor. El nu poate să-si asume încă riscul învățării prin încercare și eroare. Acest lucru impune utilizarea unor strategii semieuristice și semialgoritmice.

Stimularea potențialului creativ al prescolarului impune utilizarea unor strategii care pun accentul pe antrenarea autentică și plenară a copilului, pe dezvoltarea autonomiei, a inițiativei, a gândirii sale critice.

Dintre metodele bazate pe acțiunea fictivă, jocul ocupă un rol important în strategia de educare a creativității.

Copilul transpune constient realul într-un plan imaginar, creează, chiar dacă într-un mod elementar. Prin joc se realizează asimilarea realului la eu și acomodarea eu- lui la real (mai ales prin imitație). Stimulative pentru creativitate sunt jocurile didactice dar și jocurile de simulare (jocul de rol). Prin implicarea afectivă și cognitivă a copilului, jocul de rol dezvoltă empatia, capacitatea evaluativă și cea anticipativă, stimulează relațiile interpersonale de cooperare și competiție, capacitatea creației; ele amplifică posibilitățile de expresie comportamentală, sporesc vitalitatea spirituală, dinamismul creativ al copilului, nevoia activă de explorare a noului în raport cu experiența personală și generează acel elan lăuntric pentru noi elaborări, expansivitatea specifică pentru această vârstă.

Activitățile ludice și artistico - plastice sunt purtătoare ale unor multiple virtuți formative în dezvoltarea psihică generală a copilului și, implicit în dezvoltarea creativității.

Întrucât jocul, prin excelență constituie cadrul specific al unui antrenament al spontaneității și al libertății de expresie, el constituie un stimul important în cultivarea receptivității și sensibilității, a mobilității și flexibilității specifice; el sporește vigoarea acțională a copilului și amplifică nevoia de activitate și explorare a noului, de imaginație, de elaborare.

Copilul prescolar este prin natura sa un creativ, datorită imensei sale curiozități, afremăntului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său; peste tot ceea ce îl împinge pe copil spre acțiune este activitatea creatoare și numai după ce a câștigat o cunoștință și și-a împăcat curiozitatea începe cealaltă activitate plăcută, a copilului care devine descoperitor.

Dezvoltarea unui comportament creativ nu se poate realiza numai prin acțiunea unui factor izolat, oricât de laborios ar fi el organizat ci presupune racordarea la circuitul creativității a întregii ambianțe în care trăiește ființa umană. Forțele creative ale prescolarului se formează și se dezvoltă numai în climatul ludic.

« Pentru copil aproape orice activitate este joc. Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire în consecință poate să acționeze» spune E. Claparede , iar Iuliu Rațiu în opera „ Insemnari de scriitor”arată că: "În fața lor vor apare culmile necunoasterii, vor trebui să înfrunte desertul nestiinței și nisipurile înșelătoare ale comodității , se vor lovi de arșița îndoielilor și vântul năprasnic al confruntărilor , dar până la urmă, la tradiționala rubrică din catalogul vieții , va fi înscrisă nota de OM - participant devotat la uluitoarea expediție pe care o va face de la EU – la NOI - spre deplina afirmare a țelurilor noastre , a unei societăți pentru care învățătura, munca, cizelarea și desăvârșirea personalității reprezintă supremasatisfacție.

Bibliografie:

Bocos, M., Catalano, H. (2008), *Pedagogia învățământului prescolar și școlar*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Bontas, I., (2007) *Tratat de pedagogie* Editura Bic All, Bucuresti.

*** (3-4/2008), *Revista învățământului prescolar*, Bucuresti.

*** (1-2/2008), *Revista învățământului prescolar*, Bucuresti.

EFICIENȚA PROCESULUI EDUCATIV PRIN UTILIZAREA METODELOR DIDACTICE

prof.înv.primar Lazăr Adriana Amalia, Școala Gimnazială Nr.1 Hotar, Bihor

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, ele reprezentând latura executorie, de punere în acțiune a întregului ansamblu ce caracterizează un curriculum.

Provenit din grecescul *methodos* (*odos* – cale, *metha* – către), termenul *metodă* desemnează procesul complex care are ca finalitate concretizarea obiectivelor educaționale. Metodele sunt modalități de realizare a acțiunilor complexe, planificate și repetabile, căi de soluționare a problemelor confirmate de experiență. Întregul proces de învățământ se derulează pe baza unui ansamblu de căi de instruire, metodele facilitând accesul spre cunoașterea și modelarea realității. Caracterul polifuncțional al metodelor este dat de capacitatea lor de a atinge concomitent mai multe obiective educative.

Prin metodă se înțelege acea cale urmată de cadrul didactic împreună cu elevul, în procesul de învățământ, în scopul însușirii informației, de către elev și a formării priceperilor și deprinderilor, precizându-se că metoda este controlată de profesor. Strategia didactică încorporează o suită de metode și procedee ordonate logic și selectate pe criteriul eficienței pedagogice. Din acest motiv, învățarea matematicii în clasele primare impune reconsiderarea metodelor și folosirea acestora care pun astfel accentul pe formarea de deprinderi și dobândirea de abilități prin acțiune.

Metodele se compun din procedee de operare standardizate care pot fi selectate, combinate și folosite în funcție de nivelul și interesele elevilor. Alegerea lor nu este aleatorie, ci trebuie să se subordoneze conținutului, procesului instructiv, particularitățile de vârstă și psihice ale elevilor. Succesul aplicării unei metode de învățare clasică sau modernă depinde de mijloacele de învățământ, de competența și de experiența didactică a dascălului.. Voi da ca exemplu două metode eficiente utilizate, atât în predarea în format fizic, cât și online, după cum urmează:

Exercițiul este o metodă ce are la bază acțiuni motrice și intelectuale efectuate în mod conștient și repetat, în scopul formării de priceperi și deprinderi, automatizării și interiorizării unor modalități sau tehnici de lucru, de natură motrică sau mintală. Ansamblul deprinderilor și priceperilor dobândite și exersate prin exerciții în cadrul orelor de matematică conduc la automatizarea și interiorizarea lor, transformându-se treptat în abilități. Fiecare abilitate se dobândește prin conceperea, organizarea, proiectarea, rezolvarea unui sistem de exerciții. Prin dezvoltarea bazei senzoriale de cunoaștere și exersarea formelor de gândire prelogică, sistemul de exerciții favorizează formarea abilităților matematice. Odată dobândite, abilitățile asigură prin exersare caracterul reversibil – operația executată în sens direct sau invers, dar și asociativ al operației, iar exercițiul devine în acest fel operațional, fapt ce favorizează formarea operațiilor intelectuale.

Metoda instruirii programate organizează acțiunea didactică, aplicând principiile ciberneticii la nivelul activității de predare – învățare – evaluare, concepută ca un sistem dinamic complex, constituit dintr-un ansamblu de elemente și interrelații.

Ca metodă, învățarea asistată de calculator, recurge la un ansamblu de mijloace care să-i permită atingerea obiectivelor și formarea competențelor specifice. Mijloacele didactice specifice metodei sunt programele de învățare sau *soft-urile didactice*.

Instruirea programată, numită și „*învățământ prin stimulare*”, reprezintă o tehnică modernă de instruire, care propune o soluție nouă la problema învățării. Prin această metodă instruirea se dirijează printr-un program pregătit dinainte pe care elevul îl parcurge independent. Programul creat este astfel alcătuit încât elevul să-și autoregleze conștient procesul de asimilare. Așadar o condiție ce trebuie să

satisfacă un program bun este de a prevedea toate punctele în care elevul ar putea să găsească și apoi să prevadă continuări care să-l ajute să elimine eroarea. Această condiție este lesne de îndeplinit la matematică datorită organizării logice, stricte a conținutului.

Din punct de vedere al metodologiei, instruirea programată ridică probleme legate de mijloacele instruirii programate și de organizare a lecțiilor. Instruirea programată se realizează în condiții optime cu ajutorul calculatorului. Îmbinarea instruirii programate cu alte metode, mijloace didactice curente și forme de organizare constituie o modalitate eficientă de însușire și consolidare a cunoștințelor.

Exemplu de soft educațional pentru matematică:

Softul educațional „*Naufragiați pe Insula Calculelor*” a fost elaborat de o echipă de psihologi, metodiști și programatori cu experiență de la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației a Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca și de la Asociația de Științe Cognitive din România. Acest soft se bazează pe cercetările actuale din psihologia dezvoltării, pe cele mai noi teorii despre învățare, pe facilitățile designului multimedia de înaltă calitate și pe consultări repetate cu învățători de mare prestigiu. Softul realizează ceea ce un profesor expert face la clasă, pentru a-și ajuta elevii să învețe matematica.

Programul elaborat accelerează învățarea și consolidarea operațiilor de adunare și de scădere la elevii din clasele I și a II-a. Exercițiile propuse respectă prevederile actualului curriculum școlar, au un conținut variat, atractiv și accesibil elevilor din clasele primare. Softul poate fi util și elevilor din clasele primare mai mari, îndeosebi celor din clasele a III-a, datorită complexității unora dintre exerciții. Rezolvarea exercițiilor propuse în acest soft, bazate pe programa școlară, contribuie la îmbunătățirea performanței școlare a elevilor care îl utilizează.

Așadar, metodele didactice îndeplinesc funcții cognitive, formativ-educative, instrumentale și normative. Ele permit accesul la cunoaștere, contribuie la formarea deprinderilor intelectuale și cognitive, facilitează atingerea obiectivelor educaționale și clarifică acțiunile care conduc la aceste rezultate.

Bibliografie

- Alb Lupaș A., 2013, *Predarea matematicii în învățământul rimar. Aspecte metodice*, Editura Universității din Oradea;
- Pintilie M., 2002, *Metode moderne de învățare –evaluare*, Editura Eurodidact, Cluj –Napoca;
- Vlăsceanu I., 1989, *Structuri, strategii, performanțe în învățământ*, Ed. Academiei, București;

POVESTEA TERAPEUTICĂ - STRATEGIE INOVATOARE

ÎN DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPIILOR PREȘCOLARI

Prof.înv.preșc. Lele Camelia-Florina, GPP Nr.53 Oradea

Studiile efectuate în domeniul Psihologiei educației confirmă faptul că inteligența emoțională la vârsta adultă, își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale din perioada preșcolară. Dezvoltarea optimă a abilităților emoționale și sociale ale copiilor în preșcolaritate reduce riscul de apariție a problemelor de adaptare, emoționale și de comportament. Dezvoltarea emoțională se află în strânsă legătură cu cea socială, întrucât aceste abilități contribuie la formarea și menținerea relațiilor pozitive dintre copii și persoanele din jur. Competențele socio-emoționale sunt adevărate resurse, care dacă ating în preșcolaritate un nivel optim de dezvoltare, vor reuși să influențeze și să susțină toate celelalte domenii (cognitiv, fizic, comportamental).

În educația timpurie, cadrele didactice au în vedere echiparea copiilor cu toate resursele de care au nevoie pentru a se dezvolta armonios, în contextul interacțiunilor cu persoanele din jur. În acest sens, lectura este cea mai naturală și mai ușoară cale spre lumea plină de fantezie a copiilor și spre sufletele lor. Copiii sunt recunoscuți a fi cei mai mari făuritori de fantezie, iar povestea ocupă un loc primordial în viețile lor. Cu ajutorul puterilor magice cu care sunt investite cărțile, copiii sunt ajutați să evadeze din lumea reală și să facă față mai ușor problemelor cu care se confruntă. În prezent, în contextul educațional se menționează tot mai des, termenul: „Biblioterapie”. În educația modernă, biblioterapia se folosește ca și tehnică de terapie, cu scopul de a rezolva problemele cu care se confruntă copiii zi de zi (Drugaș și Bîrle, 2008).

Așa a luat naștere povestea terapeutică, devenind „un instrument prețios care aduce la suprafață emoții și sentimente care riscă să stea ascunse la nivel subconștient: frici, angoase, dorințe, culpabilități, invidii, întrebări fără răspuns” (Pașca, 2014). Povestea terapeutică este o narațiune în care se descrie viața unui personaj real sau fictiv, dificultățile cu care se confruntă, emoțiile pe care le trăiește, evidențiindu-se modalitățile prin care acesta reușește să depășească situațiile problematice.

Poveștile terapeutice se constituie ca metode utile în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, tocmai prin specificul lor. Ascultând povestea în care sunt prezentate personaje care trec prin situații asemănătoare cu ale lor, copiii își proiectează experiențele și problemele asupra personajelor respective, prin procesul de identificare. Doar dacă acest aspect se realizează, atunci se poate spune că povestea terapeutică și-a atins scopul. La finalul narațiunii, în etapa de post-povestire, educatoarea inițiază cu măiestrie discuții cu copiii, despre acțiunea la care iau parte personajele și situațiile dificile în care se află. În această etapă, copiii reușesc să înțeleagă mesajul din text, transmis prin „metafora terapeutică” și să se identifice cu personajul și cu problema sa, descoperind ca prin întâmplare, că și altor persoane le este frică de întuneric, se înfurie atunci când li se ia o jucărie, se întristează ușor, etc.

În grădiniță, metoda poveștii terapeutice se poate folosi cu succes atât în procesul de predare în format fizic, cât și în predarea online. Aspectul care se diferențiază în cele două situații este forma în care povestea terapeutică se transmite copiilor. Trebuie să admitem faptul că atunci când prezentăm o poveste terapeutică unui grup de copii, față în față, ne este permisă apropierea de ei, stabilirea contactului vizual, putem să observăm reacțiile lor în timp ce ascultă și se poate iniția comunicarea liberă cu micii ascultători. În contextul învățării online, pentru a putea utiliza cu succes metoda poveștii terapeutice astfel încât ea să își poată atinge scopul este util să ne valorificăm competențele digitale și cunoștințele referitoare la aplicațiile de editare video (YouCut, Davinci Resolve, etc).

Atunci când alegem poveștile terapeutice pe care dorim să le prezentăm grupei de copii, trebuie să avem în vedere ca tematica lor să fie specifică vârstei și nevoilor acestora. Scopul poveștilor terapeutice este de a aduce înaintea copiilor, personaje care se confruntă cu situații conflictuale similare celor trăite de ei înșiși, fiind puse în evidență în detaliu comportamente, emoții și stări sufletești. Astfel, descriind personajele și reflectând asupra trăirilor emoționale, copiii ajung să își recunoască propriile trăsături comportamentale sau trăiri emoționale și să descopere în problemele personajelor, chiar dificultățile lor personale. Poveștile terapeutice sunt metode eficiente de dezvoltare socio-emoțională, care în timp îi ajută pe copii să înțeleagă că nu evenimentul sau situația dificilă cu care se confruntă este răspunzătoare pentru felul în care reacționează, ci modul în care ei percep acea situație conflictuală. Așadar, cu ajutorul acestor creații literare, copiii învață atât modele adecvate de conduită, cât și strategia prin care pot să își gestioneze corect răspunsurile emoționale, astfel încât să poată găsi soluții pentru depășirea situației conflictuale. Povestea terapeutică urmărește să descrie un singur aspect, astfel încât, prin limbajul simbolic folosit, mesajul ei să ajungă direct la ascultători. Ea nu se explică, ci se lasă înțeleasă în mod personal, de fiecare copil. Poveștile terapeutice pot fi considerate un alt tip de povești pentru că se potrivesc „ca o mânășă”, cu nenumărate dintre dificultățile pe care le întâmpină copiii zi de zi. Ele îi sprijină pe cei mici în dezvoltarea capacității de rezolvare a problemelor, în dobândirea abilităților emoționale și sociale, competențe necesare în vederea relaționării adecvate cu cei din jur. Poveștile terapeutice au rolul de a dezvolta personalitatea copiilor, iar în situații mai delicate, sub mâinerea psihologului, chiar și să vindece răni emoționale.

Ca și cadru didactic, am în vedere să creez constant contexte prin care copiii să poată avea acces la această lume fascinantă a poveștilor terapeutice, în care dincolo de fantastic și de magie, personajele sunt mult mai apropiate de lumea lor reală. În desfășurarea activităților la grupa de preșcolari, remarc deseori dificultăți de relaționare între copii, timiditate, performanță scăzută în învățare, lipsă de perseverență și curaj, excese de furie, frustrare, fobii, anxietate, teamă, neputință de exprimare emoțională, etc. Manifestarea comportamentelor negative în cadrul grupei, conduce însă la afectarea relațiilor cu colegii dar și cu cei din jur. Acest fapt se datorează dezvoltării insuficiente a competențelor emoționale și are impact asupra competențelor sociale. O bună gestionare a emoțiilor proprii și pe cele ale persoanelor din jur contribuie la stabilirea relațiilor interumane pozitive. Un nivel scăzut de dezvoltare a competențelor socio-emoționale semnaleză prezența unor relații disfuncționale și poate conduce la anxietate și depresie. Dezvoltarea optimă a copiilor depinde de ambele categorii de competențe. De exemplu, un copil care întâmpină dificultăți în recunoașterea și adaptarea sa la emoțiile celorlalți va întâmpina probleme de relaționare. Astfel, apare probabilitatea ca să fie respins de cei din jur, fapt care va conduce la menținerea sau la agravarea deficitelor în dezvoltarea competențelor emoționale. Educatorea trebuie să se asigure de cunoașterea prealabilă a copiilor, a stărilor emoționale și a situațiilor neplăcute cu care ei se confruntă, la grădiniță sau în mediul familial. Se recomandă folosirea acelor povești care abordează prin tematica lor situații și emoții care au legătură cu experiența preșcolarilor. De asemenea, este important ca în momentul alegerii poveștii să se urmărească o concordanță între conținutul ei, nivelul de dezvoltare cognitivă a copiilor și particularitățile lor de înțelegere.

Metoda poveștii terapeutice implică trei etape. Înainte de expunerea fiecărei povești, în etapa de pre-povestire, se urmărește captarea atenției copiilor cu ajutorul diferitelor strategii: un decor adecvat cât mai apropiat de cel descris de text, siluete ale personajelor, imagini, jucării și discuții. În a doua etapă, expunerea propriu zisă a poveștii, educatoarea poate să folosească mijloace intuitive diverse, precum machete, elemente de decor, siluete ale personajelor, imagini, etc, pentru că vizualizând aspecte cheie din poveste, mesajul se va fixa mai adânc în mintea copiilor. Poveștile terapeutice sunt de obicei scurte, se pot lectura, dar psihologii ne recomandă să se povestească, fără a fi explicate sau interpretate. La finalul povestirii, educatoarea va încuraja copiii să emită singuri judecăți de valoare asupra personajelor și comportamentelor acestora, iar răspunzând întrebărilor adresate, ei înșiși vor identifica

soluții. Poveștile terapeutice se remarcă prin bogăția de experiențe pe care le aduc în fața copiilor. Personajele principale se confruntă cu probleme la care ele însele găsesc soluții realiste. Prin acest fapt, povestea terapeutică îi transmite indirect copilului că și el poate să găsească un răspuns adecvat nevoii lui, la problema cu care se confruntă. După expunerea poveștii terapeutice, li se acordă copiilor un moment de relaxare și reflecție. În scrierile de specialitate, această fază poartă numele de pauză psihologică și este creată cu ajutorul unui fond muzical. Astfel se urmărește identificarea problemei personajului, a obstacolelor întâmpinate și a soluțiilor descoperite în final în vederea rezolvării problemei inițiale. Prin conversație se identifică paralela între personajele din text și comportamentele, trăirile sau problemele din viața personală a copiilor.

După ascultarea poveștii, copiilor li se oferă posibilitatea de a-și exprima liber opiniile, gândurile și sentimentele referitoare la conținutul prezentat. În etapa de post-povestire, cadrele didactice vor utiliza propriul tact pedagogic și creativitatea, în vederea împletirii narațiunii cu alte strategii didactice. Copiii sunt provocați să redea ceea ce i-a impresionat din povestea relatată, prin realizarea unor lucrări artistice cu subiecte concordante cu mesajul transmis.

Este foarte important să oferim copiilor timp, pentru ca mesajul vindecător al poveștii terapeutice să acționeze în subconștientul lor. Efectul vindecător al poveștii nu este unul imediat, ci fiecare copil are nevoie de un timp propriu pentru ca mesajul să prindă rădăcini în mintea lui, în funcție de implicarea emoțională și de măsura în care s-a indentificat cu personajul prezentat. Copilul nu trebuie să fie comparat în mod direct și explicit cu personajul poveștii terapeutice, ci povestitorul va crea prin conținutul textului, cadrul în care copilul să fie fascinat de coincidența asemănării dintre el și personaj. Poveștii terapeutice i-a fost atribuită de cei care au studiat-o, valoarea de cel mai plăcut mijloc de rezolvare a problemelor emoționale cu care se confruntă copiii.

Povestea „Aripioare colorate”, Konkoly (2019)

a). Obiectivele poveștii: stimularea cooperării pe parcursul activităților/jocului și dezvoltarea sentimentului de prietenie;

b). Descrierea poveștii: Personajul principal, fluturașul Aripioare Colorate își petrece zilele deasupra câmpurilor cu flori parfumate. Din când în când, se așeza pe câte o floare, în speranța că una dintre ele ar putea vorbi cu el. Când a obosit, și-ar fi dorit să vorbească și el cu cineva, dar florile erau prea absorbite de razele soarelui pentru a-l băga în seamă. Atunci, fluturașul a realizat cât este de singur. El era supărat pentru că nu avea un prieten adevărat. Într-o zi a zburat spre câmpul de narcise unde l-a întâlnit pe Gălbior. El s-a arătat foarte prietenos și l-a invitat pe Aripioare Colorate să i se alăture. Cei doi fluturași au învățat jocuri noi unul de la celălalt și au descoperit noi prieteni. În final, Aripioare Colorate descoperă valoarea prietenilor adevărați și a sentimentului de prietenie.

c). Întrebări adresate copiilor: „De ce se simțea fluturașul singur?”, „De ce își dorea el să aibă prieteni?”, „Cum a reușit să se împrietenească Aripioare Colorate cu Gălbior?”, „Ți s-a întâmplat vreodată să nu dorească ceilalți copii să îți fie prieteni? Cum te-ai simțit atunci?”, „Ce înseamnă pentru tine să fii un prieten bun?”, „De ce ne place nouă să ne facem prieteni?”, „Ce-ar trebui să facă niște prieteni buni atunci când se joacă împreună?”.

La finalul povestirii, copiilor li se propune să picteze fluturi, pe care să îi dăruiască prietenilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Curriculum pentru Educație timpurie, Ministerul Educației Naționale, București, 2019.
2. Drugaș Ioana, Bîrle Delia, Educăm și vindecăm prin povești, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2008.
3. Filipoiu Simpronia, Basme terapeutice pentru copii, adolescenți și părinți, Editura ASCRED, Cluj Napoca, 2012.
4. Goleman Daniel, Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2001.
5. Konkoly Mariana, Povești pentru inimă și suflet, Editura Aquila, Oradea, 2019
6. Pașca Maria, Povestea terapeutică, Editura Ardealul, 2004.

PREVENIREA AGRESIVITĂȚII ÎN ȘCOALA PRIMARĂ

prof. Florentina Loniș, Școala Gimnazială Nr.2 Țețchea

Agresivitatea și violența în contextul școlar a devenit o problemă extrem de serioasă atât pentru elevi și profesori cât și pentru autorități. Comportamentul agresiv reprezintă orice tip de comportament fizic sau verbal menit să producă rănierea cuiva. Violența semnifică o conduită agresivă puternică care se caracterizează prin utilizarea forței fizice. Violența în cadrul școlilor presupune pe lângă un comportament agresiv și alte tipuri de comportament dintre care amintesc: poreclirea, tachinarea, intimidarea, rănierea, izolarea, bruscarea, lovirea, împingerea precum și alte comportamente aflate sub cupola delincvenței juvenile. Ea este un fenomen de devianță care apare din cauza imposibilității elevilor de a se adapta la liniile de conduită impuse de societate, apărând astfel pe background-ul de ordin bio-psiho-social. Cauzele apariției acestor comportamente sunt numeroase, însă cea mai frecvent întâlnită este constituită de mediul social și de procesele psihice la nivelul conștiinței elevului. Așadar, pentru a găsi cauzele și condițiile care favorizează delincvența juvenilă, trebuie să pornim de la analiza structurii interne ale individului și a factorilor externi.

Nu de puține ori, elevii care au comportamente specifice delincvenței juvenile sunt aceia care devin agresori ai bullying-ului, mobing-ului și cyberbullying-ului.

Bullyin-ul este tradus prin diversele tipuri de abuz emoțional și fizic, putând fi intenționat, dar și repetat, agresorul profitând de faptul că victima nu face plângere la conducerea școlii sau chiar la poliție, acolo unde situația o cere. Termenul de bullying înseamnă de fapt intimidarea victimei, pornind de la etichetare, batjocură, poreclire, necăjire și mergând până la violențe de ordin fizic, menite să cauzeze victimei răni fizice și implicit emoționale. Comportamentul de bullying are loc în contextul diferențelor de ordin economic, de vârstă, rasial, cultural, familial, precum și de ordin fizic. Bullying-ul, produs în mod repetat, va afecta victima pe termen lung, putând fi inițiat de o persoană sau de un grup de persoane (mobbing), ce implică raportul inegal de putere dintre victimă și agresor. De asemenea, spectatorii (bystanders) sunt și ei implicați prin asistarea la acțiune.

Cyberbullying-ul mai este cunoscut și drept electronic bullying, online bullying, internet harassment sau online social cruelty. Conform Wikipedia cyberbullying-ul este o formă de bullying care se manifestă prin mijlocirea tehnologiei digitale.

Deși bullying-ul și cyberbullying-ul au trăsături comune, există câteva aspect de luat în calcul la descoperirea diagnosticului diferențiat. Trăsăturile care definesc ambele fenomene sunt comportamentul agresiv, repetat în timp, făcut de un individ sau un grup de indivizi asupra victimei, intenția de a răni, condițiile de dezechilibru între victimă și agresori. Ceea ce diferențiază cele două fenomene este în primul rând mediul de manifestare (în cadrul bullying-ului acesta are loc de regulă în școală iar în cazul cyberbullying-ului acesta are loc în mediul online) iar în al doilea în rând necesitatea agresorului de a avea abilități sociale și digitale sporite. Alte diferențe: în cazul bullying-ului agresorul este ușor de identificat în vreme ce în cazul cyberbullying-ului acest lucru este dificil de realizat, în cazul bullying-ului agresorul poate observa din mimica/gestica victimei cât de mare este impactul pe care îl are comportamentul său asupra victimei în vreme ce în cazul cyberbullying-ului acest aspect este imposibil.

Foarte importantă este relația profesor-elev, iar dinamica acesteia este una specifică vârstei elevului, a specializării profesorului, dar și a disponibilității cadrului didactic de a se implica în prevenirea și combaterea agresivității din cadrul școlii.

Agresivitatea este privită ca o problemă socială pentru care se așteaptă o soluție, studiul științific al cauzelor violenței, precum și al mijloacelor de a reduce prevalența acestora fiind de o importanță majoră într-o lume caracterizată printr-o creștere a agresivității atât la nivelul relațiilor interpersonale, cât și la nivelul celor internaționale; acest comportament se poate manifesta atât în cadrul activităților formale, non-formale și informale cât și în alte medii, cum ar fi cel online fapt ce a condus la apariția unei distincții între comportamentul de tip bullying și cyberbullying.

Agresivitatea și violența sunt realități care se regăsesc de-a lungul întregii istorii umane, indiferent de epocă și de gradul de dezvoltare al civilizației omenesti. Cu toate că unii psihologi și pedagogi consideră conflictul sursa evoluției umane de-a lungul timpului, în opinia mea aceasta a fost una distructivă și creatoare de precedente dat fiind faptul că de cele mai multe ori aceste conflicte s-au soldat în agresivități și în pierderi ale vieților umane.

Punctele tari ale lucrării sunt reprezentate de programul care cuprinde modalitățile de intervenție ameliorative pe de o parte, iar pe de altă parte de intervenția promptă, imediat după sesizarea unor potențiale comportamente disruptive într-o perioadă în care personalitatea este încă la nivelul plasticității. Nu în ultimul rând, consider că o calitate a acestei lucrări este surprinsă de posibilitatea de a continua programul de prevenție propus, la o scară mai mică, atât până la finalizarea învățământului primar sub tutela mea cât și în învățământul gimnazial prin colaborarea cu viitorul manager al clasei. Acest timp de intervenție va servi și generațiilor viitoare. Un obstacol sau un pericol care a putut interveni în aplicarea optima a programului a fost constituită de absenteismului subiecților, aspect care a impus o atenție deosebită și luarea măsurilor de precauție astfel încât fiecare elev să ia parte la cea mai mare parte a activităților propuse.

Conchid prin a menționat că prin intermediul acelu program copiii au învățat să răspundă controlat la diferite provocări sociale, să abordeze atitudinile negative ale colegilor diferit, să cunoască procedurile de acționare în cazul în care identifică un comportament agresiv, să accepte ceilalți colegi necondiționat, să gândească și să acționeze diferit față de cum o făceau până acum, eliminând astfel teama.

UTILIZAREA ACTIVITĂȚILOR SENZORIALE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE LA GRĂDINIȚĂ

prof. Luca Claudia Mirela și Herman Delia, GPP.45 ORADEA

Grădinița, ca primă instituție, are drept scop dezvoltarea multilaterală a copilului, sub toate aspectele: fizic, intelectual, moral, estetic și practic. În pregătirea multilaterală a copilului preșcolar, în formarea personalității lui, un loc important îl ocupă și educația senzorială, care este o componentă a educației interculturale. Expresia „Nimic nu este în intelect ce nu trece prin simțuri” formulată de marii pedagogi a timpurilor, atât de clară, de concisă, ne arată căci cunoașterea începe prin simțuri. Se știe că o percepție senzorială săracă determină o percepție redusă a realității. Din acest motiv, dezvoltarea senzorială reprezintă una din bazele construirii realității. Maria Montessori consideră că simțurile noastre sunt niște „porți deschise spre lume”, iar “o libertate reală și interioară nu poate fi oferită și nu poate fi nici măcar cucerită; ea poate fi construită de către fiecare doar în sine însuși, ca parte a personalității și de aceea nu poate fi nici pierdută”.

Încă din primii ani de viață, dezvoltarea senzorială devine extrem de importantă, pe același loc cu dezvoltarea fizică sau intelectuală. Procesele senzoriale reprezintă baza învățării și experienței copilului. Drept urmare la vârsta preșcolară, dezvoltarea senzorială este una din cele mai importante laturi ale psihogenezei, datorită progreselor remarcabile pe care le face copilul în acest domeniu pe toate planurile. Importanța educației senzoriale decurge din faptul că la această vârstă, cunoașterea se realizează mai întâi, pe baza senzațiilor și percepțiilor; dezvoltarea simțurilor precede de fapt dezvoltarea activității intelectuale superioare, iar la copilul de 3-6 ani, simțurile sunt în perioada de formare.

Procesele psihice de cunoaștere, senzațiile și percepțiile copilului, nu se dezvoltă de la sine printr-un simplu proces de cunoaștere și maturizare și nici ca urmare a repetării mecanice a stimulărilor asupra organelor de simț, ci este necesară organizarea unor activități corespunzătoare. Nu orice activitate a copilului cu obiectele, nu orice repetare a acțiunii duce la dezvoltarea funcțiilor senzoriale, ci este necesar ca procesele senzoriale să fie orientate spre un anumit scop și îndrumată de adult, de conținutul metodelor, procedeele și materialele folosite, toate acestea să fie atent selecționate conform obiectivelor propuse și ținând seama de nivelul de dezvoltare a copiilor.

Experiența senzorială a copilului, activitatea sa cu obiectele, constituie treapta inițială a cunoașterii și dezvoltării sale psihice. Pentru ca experiența senzorială să fie cât mai eficientă este necesară dirijarea percepției prin cuvânt. Astfel pentru formarea reprezentărilor unui obiect este necesară nu numai perceperea lui de către copil ci și perceperea lui prin cuvânt. Denumirea unui obiect ajută la desprinderea lui din toate celelalte obiecte, iar denumirea unui însușiri a obiectului, ajută la desprinderea ei din celelalte însușiri.

Cu toate că programa activităților instructiv-educative din grădiniță, precizează unele sarcini cu privire la dezvoltarea capacităților senzoriale-perceptive, în fapt ele sunt sărace în conținut, nu vizează în eficiență măsură dezvoltarea-analizatorilor și indicațiile metodice sunt sărace, aducându-și contribuția într-o mai mică măsură la dezvoltarea bazei senzoriale. Prin urmare cadrul didactic trebuie să-și construiască singur activitatea senzorială și să recurgă la îndrumările lăsate de prima educatoare care a pus bazele educației senzoriale în învățământul preșcolar, Maria Montessori.

În acest sens se pot diversifica activitățile de observare, organizată, sistematică condusă cu grijă de educatoare, prin întrebări clar formulate, care să vizeze particularitățile de vârstă ale copiilor, cu indicații clare: „privește”, „pipăie”, „miroase”, „gustă”, „ascultă”. În acest sens se pot diversifica activitățile de observare, cum ar fi: „Mărul și para”, „Țelina și ridichea”, „Roșia și ardeiul”, „Brocolii și conopida”, „Salata și varza”, „Zahărul și sarea”, copiilor li se oferă posibilitatea să perceapă

culoarea, forma, mărimea, mirosul, gustul, antrenându-și astfel tot mai mulți analizatori. În scopul fixării și consolidării noțiunilor cunoscute se poate organiza jocul senzorial „Magazinul cu fructe”, unde copiii primesc sarcina să le clasifice după: mărime, formă, culoare, gust, miros. Astfel de jocuri senzoriale de clasificare și reconstituire, asociere se pot organiza la sfârșitul activităților de observare, permițându-le acestora autocontrolul.

Pentru dezvoltarea simțului tactil cei mici au la dispoziție materiale cu diferite texturi, care îi învață să facă distincția între aspru, fin, moale, dur, temperaturi diferite, dar și compoziții variate: textil, lemn, piatră, metal etc. **O dată experimentate aceste noțiuni, copiii se vor acomoda mai ușor la orice mediu**, pe care îl vor înțelege și cerceta prin prisma obiectelor din care este alcătuit, pe care vor ști să le asocieze cu diferite senzații.

În scopul dezvoltării sensibilității auditive, cu privire la recunoașterea unor stimuli sonori, a intensității stimulilor, a sunetelor **cutiile sonore sunt un material amuzant pentru copii, dar cu beneficii dincolo de simpla distracție**. Îi ajută să distingă diferențele de sunete și intensități, astfel încât își formează „urechea” și pentru noțiunile muzicale de mai târziu, dar și pentru înțelegerea mediului cu ajutorul sunetelor pe care le percep. În lumea aglomerată în care trăim, sunetele ocupă un spațiu important în creierul nostru: de multe ori sunt copleșitoare, motiv pentru care nu le mai percep conștient. Totuși, cu cât suntem mai antrenați să facem distincția între ele, cu atât această informație ne poate fi mai utilă: există vreun pericol în apropiere? Este ceva plăcut, care merită atenția mea? Există vreun element de noutate sau de interes?. De asemenea se pot organiza jocuri senzoriale auditive: „Cum a sunat... clopoțelul, toba ...etc ”, „Ce se aude?”, „Cum se aude?” etc... .

Deși pare o simplă joacă la prima vedere, lucrul cu materialele senzoriale este special gândit să pregătească neuronii din creierul copiilor pentru sarcini mai complexe. Totodată, copiii aflați în faza de dezvoltare senzorială, se bucură intens de experiența lucrului cu astfel de materiale; această plăcere a lucrului și a descoperirii le întărește stima de sine, încrederea în abilitățile lor, independența, plăcerea de a învăța și capacitatea de a se auto-motiva.

Experiența senzorială a copiilor se îmoghățește și în cadrul altor forme de activitate. Activitățile matematice și jocurile logice contribuie la adâncirea și lărgirea experienței senzoriale, prin dezvoltarea sensibilității vizuale și tactile. În cadrul activităților de alcătuire a grupelor după formă, culoare, dimensiune, copiii consolidează cunoștințele cu privire la aceste însușiri pe care le-a perceput cu ocazia observărilor organizate, asigurând reprezentări intuitive mai clare, mai ample, despre însușirile obiectelor observate ;de asemenea ei depun un efort de gândire considerabil, analizând însușirile obiectelor pentru a desprinde însușirea indispensabilă formării grupei solicitate. **Obiectele sunt construite astfel încât să obișnuiască pe cei mici și cu forme mai abstracte, pornind de la cele foarte simple.** Este o pregătire prealabilă și pentru scris iar, lucrul cu materialele de diferite forme și mărimi stimulează și abilitățile de coordonare, concentrare, precum și simțul ordinii.

Ca o concluzie, în mod convingător pe toate planurile „ Rolul educației senzoriale constă în a permite copilului să depășească planul aparențelor și al experienței imediate pentru a pătrunde mai adânc în natura lucrurilor, ea se străduie să-i dezvolte o nevoie de analiză, care simulează falselor analogii. Ea, î-și va atinge țelul propus, numai dacă va fi aplicată sub forma unor experiențe active.

Cu toate că pare o simplă joacă la prima vedere, lucrul cu materialele senzoriale este special gândit să pregătească neuronii din creierul copiilor pentru sarcini mai complexe. Totodată, copiii aflați în faza de dezvoltare senzorială, se bucură intens de experiența lucrului cu astfel de materiale; această plăcere a lucrului și a descoperirii le întărește stima de sine, încrederea în abilitățile lor, independența, plăcerea de a învăța și capacitatea de a se auto-motiva.

Bibliografie:

Ozunu Dumitru, Trip Simona, „Pedagogia preșcolară și a jocului”, Editura Genesis, Cluj-Napoca, 1995;

Dima Silvia, „Antologie – Jocuri”, volumul II, Editura Coresi, București, 1993 ;

[Învățarea senzorială în educația Montessori - Grădinița Tesori \(gradinita-tesori.ro\)](http://gradinita-tesori.ro) accesat în 17.05.22.

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR DIN CLASELE PRIMARE

prof. Mărginean Gabriela, Școala Gimnazială Gheorghe Șincai Florești, jud. Cluj

Creativitatea reprezintă un fenomen deosebit de complex, fiind expresia organizării optime a unor factori de personalitate diferiți. Mult timp s-a considerat că actul creației este o caracteristică a unui număr restrâns de persoane, dar de fapt ea este o trasatură general-umană, toți oamenii fiind creativi într-o măsură mai mare sau mai mică. Scopul educației creative este de a da elevului posibilitatea să folosească din plin întregul său potențial. Sarcina de bază a educației este dezvoltarea și structurarea forțelor creative existente în fiecare individ, în așa fel încât activitatea individuală să devină în mod firesc și o activitate creativă. Problema fundamentală a profesorilor este: “Ce se poate face pentru stimularea creativității elevilor?” sau “Care sunt coordonatele unei educații în vederea obținerii creativității?”.

Persoanele creative au anumite caracteristici, care îi diferențiază de ceilalți, așa încât, profesorilor le va fi relativ ușor să le identifice: tind să fie independente, nonconformiste în gândire și acțiune, relativ neinfluențate de alții; au capacitatea de a observa ceea ce este neobișnuit și diferit, de a vedea potențiale nerealizate în situații date, de a observa asemănări și analogii în experiențe diferite; au o personalitate intuitivă observă relațiile, implicațiile, au sensibilitate sporită la detalii și pattern-uri; sunt curioase, entuziaste, optimiste; prezintă originalitate în gândire și idei, văd lucrurile în modalități noi.

Profesorii pot face foarte mult pentru stimularea creativității elevilor. Copiii dispun de un mare potențial de creativitate, iar noi suntem responsabili de valorificarea acestuia. Ei au o extraordinară capacitate de a se adapta unor situații inedite, sunt talentați și creativi, iar un sistem educațional prea rigid nu face decât să înabușe ceea ce ar trebui de altfel să scoată la iveală. Am identificat câteva condiții de care profesorii ar trebui să țină seama pentru a valorifica potențialul creativ al elevilor: să știe ce înseamnă să fie creativ, să aibă cunoștințe de bază despre creativitate, despre psihologia creativității, despre posibilitățile de dezvoltare a acesteia în procesul de învățământ; să aibă o atitudine pozitivă, deschisă spre a accepta și îmbrățișa idei, concepte, metode noi; să respecte personalitatea creatoare a elevului (chiar dacă presupune uneori întrebări incomode, soluții inedite, nerespectând procedeele stereotipe); să încurajeze creativitatea elevilor, libera exprimare a opiniilor, să stimuleze imaginația, folosind metode, mijloace, forme de organizare și evaluare cât mai variate; să întretină o atmosferă permisivă, nici exagerat de autoritară, dar nici laissez-faire, succesul revine conducerii democratice. Studiile au arătat că liderul democratic evită să ia singur decizii, elevii sunt liberi să se asocieze în vederea realizării unei sarcini, au varianta de a opta pentru o variantă de rezolvare din mai multe posibile.

Pentru a contribui la dezvoltarea creativității copiilor, profesorii ar trebui: să încurajeze elevii să pună cât mai multe întrebări și să dobândească o gândire independentă; să dezvolte capacitatea elevilor de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor; să încurajeze spontaneitatea și inițiativele elevilor; să încurajeze gândirea creativă și învățarea din proprie inițiativă; să promoveze modul variat de abordare a problemelor, de manipulare a obiectelor și ideilor; să folosească metode și procedee speciale pentru declanșarea și stimularea diversilor factori ai potențialului creator; să folosească tehnologia didactică astfel încât să se concentreze asupra procesului creativ și nu a produsului său; să încurajeze rezolvările euristice, pe bază de imaginație și fantezie, fără a exclude însă

procedeele rațional-algoritmice; să asigure un echilibru între competiție și cooperare în procesul de învățământ.

Concluzionând, putem spune că a descoperi potențialul creativ al elevilor, ba mai mult, a îl dezvolta ar trebui să reprezinte o prioritate a profesorilor, cu atât mai mult cu cât trăim vremuri dificile, cu provocări de tot felul, de aceea cuvintele de ordine ale noii generații ar fi: adaptabilitate, creativitate, flexibilitate.

Bibliografie:

- Viking Sternberg, R. J. (2006)-The nature of creativity. Creativity Research Journal, vol. 18(1), pag. 87-98
- Stoica, A- Creativitatea elevilor, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983
- Roco, M- Creativitate și inteligență emoțională, Ed. Polirom, Iași, 2004

IZOLAREA SOCIALĂ ȘI ÎNVĂȚAREA ONLINE LA ELEVII DE GIMNAZIU

prof. Marina Mariana, Școala Gimnazială Nr.1 Hotar, Jud. Bihor

Izolarea și distanțarea sociale apărute ca răspuns la pandemia de Covid-19, au fost un factor perturbator masiv pentru starea psihică a populației. COVID-19 a declanșat cea mai mare izolare forțată din istoria umanității. Aceasta a devenit cea mai grea încercare la nivel mondial privind sănătatea, răspândind frică, îngrijorare și incertitudine. Principalele probleme psihice apărute ca urmare a efectelor sociale ale pandemiei sunt simptomele anxioase, depresive, insomnia, sindromul de stres post traumatic, tulburări ale uzului de substanțe, sindrom de epuizare și chiar suicidul.

Copiii au fost profund afectați de pandemie prin carantină, întreruperea școlilor, a activităților fizice în aer liber și afectarea rutinelor zilnice. Pe lângă aspectele pozitive ale contactului mai îndelungat cu părinții, mulți au început să manifeste nerăbdare, iritabilitate, depresie și anxietate. Izolarea socială are un impact negativ asupra sistemului nervos, acesta generează efecte nefaste asupra organismului și psihicului uman.

Mai multe studii au arătat impactul izolării sociale asupra psihicului copiilor. Studiile au dovedit că izolarea socială generează efecte nefaste asupra sănătății copiilor. Izolarea socială poate duce la depresie, anxietate sau la probleme de comportament, integrare, socializare în prezent sau în viitor. Situația incertă pentru familii, pentru părinți, incertitudini legate de starea materială, criză economică, frici legate de pierderea locului de muncă au determinat un stres suplimentar în familie. Părinții centrul universului copiilor au devenit din ce în ce mai speriați, mai stresați aceștia nemaifiind în stare, nemaiputând oferi copiilor lor suportul emoțional atât de necesar în menținerea sănătății mintale cât și dezvoltarea lor socială și comportamentală. Comportamentul social, socializarea sunt aptitudini dobândite, care se învață și se exersează.

În perioada pandemiei, copiii au fost izolați ca urmare au fost privați de acel mediu sănătos în care să exerseze și să deprindă acele comportamente sociale, ca urmare au acumulat lacune goluri în dezvoltarea lor socială, emoțională.

Putem compara acele goluri cu lacunele acumulate atunci când un elev nu învață o anumită perioadă de timp la o materie, înregistrând rămăneri în urmă, iar uneori aceste lacune devin chiar irecuperabile pentru că a sărit anumite etape esențiale. Cam la fel se vor petrec lucrurile și cu copiii cu deficit emoțional, copiii care nu au socializat suficient.

Acești copii, adolescenți dacă nu vor fi ajutați sprijiniți emoțional, vor întâmpina serioase dificultăți de integrare, socializare. Așadar pandemia de Covid-19 pentru a prevenii răspândirea bolii a impus limitarea interacțiunilor sociale uneori chiar izolarea fizică.

Cele mai dese efecte întâlnite în rândul elevilor arată că pandemia a schimbat comportamentul elevilor. Starea de urgență datorată pandemiei a condus și în țara noastră la închiderea temporară a școlilor ceea ce a transformat copiii, într-unul dintre cele mai vulnerabile grupuri sociale.. Urmasa a acestui fapt toți actorii educaționali: elevi, profesori, părinți au fost nevoiți să se adapteze, nevoiți fiind să deprindă noi competențe digitale asigurându-se prin toate canalele să continue dinamica interacțiunilor cât și parcurgerea programelor școlare.

La nivel internațional cercetările realizate în perioada pandemiei cu privire la efectele negative ale izolării sociale asupra stării de bine și sănătății copiilor și adolescenților au scos la iveală un nivel de stres mult crescut, ceea ce a condus la creșterea nivelului de anxietate, la numărul cazurilor de

depresie. Întreaga experiență din timpul pandemiei a fost comparată cu cazurile de stres post-traumatic, respectiv întârzieri în dezvoltarea copiilor și probleme de sănătate.

Limitarea interacțiunilor, izolarea socială au afectat inclusiv activitățile sociale uzuale cum ar fi: obiceiurile de somn, obiceiurile alimentare. Lipsa, reducerea activităților fizice, cât și limitarea interacțiunilor sociale au condus la limitarea relaționării. socio- afective acestea au impact negativ nefast și asupra copiilor.

Cercetările au demonstrat că vulnerabilitatea mai mare crește în situația în care copiii, au avut probleme de sănătate mentală anterior pandemiei, cât și din perspectiva reducerii accesului la suport emoțional, ceea ce a arătat că copiii cu cerințe educative speciale sunt cei mai afectați.

În articolul: “ Efectele Pandemiei Covid-19 asupra sănătății și stării de bine a copiilor- publicat în revista de sociologie română sunt descrise analizate aspecte ce țin de starea de sănătate/ starea de bine a copiilor care vizează un complex de factori în corelație cu structura socio- culturală a societății în care trăim. Părinții - principalii responsabili a le asigura copiilor starea de bine cât și dezvoltarea armonioasă au fost chestionați în ceea ce privește școala online, în vederea analizei percepției acestora asupra efectelor școlii online.

În majoritatea evaluărilor realizate cu privire la impactul Covid asupra educației s-a cercetat gradul de realizare a educației online, respectiv atingerea standardelor curriculare și finalităților educaționale, stabilindu-se măsuri de remediere a pierderilor educaționale.⁷

Așa cum am arătat s-a pus accent deosebit pe învățarea online și au fost neglijate aspecte mai puțin vizibile și anume efectele nefaste ale pandemiei asupra sănătății, respectiv a stării de bine a elevilor. În România în luna martie 2020 închiderea școlilor și mutarea educației în mediul online a fost percepută ca o necesitate justificativă și temporală în vederea izolării, limitării interacțiunilor sociale toate cu scopul reducerii diminuării riscului de infectare.

Actorii educativi: elevi, profesori, părinți au fost nevoiți să se adapteze fiecare în funcție de propriile resurse fizice și psihice. Evident că și la nivel național s-au încercat diverse scenarii toate în vederea asigurării unei normalități. Principala problemă identificată în perioada: martie-iunie 2020 - accesul inegal la tehnologie, la internet, cât și competențele digitale diferite deținute de către profesori, elevi și părinți. Măsurile imediate implementate au vizat două domenii esențiale și anume:- domeniul financiar- dotarea școlilor cu tehnologie, a elevilor cu tablete conectate la Internet; - domeniul educațional curricular- acesta a vizat diverse oportunități de formare, dezvoltarea de competențe digitale în scopul îmbunătățirii și dezvoltării, compatibilizării învățământului online, creșterii calității actului educațional în predarea online. În tot acest timp părinții au fost responsabilizați să faciliteze accesul copiilor la educația online.

Sumarizând cercetările întreprinse în vederea analizării modului în care actorii educaționali: elevi, profesori, părinți s-au adaptat la această perioadă se evidențiază în primul rând decalajele dintre accesul și calitatea învățământului online determinat de statusul socio-economic și educațional al familiilor, astfel că cei mai dezavantajați fiind elevii proveniți din medii dezavantajate, vulnerabile: familii sărace, de etnie romă, copii cu CES cerințe educaționale speciale. De remarcat că se menține ba chiar se adâncește decalajul dintre mediul urban și rural. Perioadele grele sunt lecții importante și oportunități de creștere emoțională, chiar și unele atât de grele ca perioada de pandemie. Cum putem să trecem cu bine peste aceasta fără simptome de anxietate sau depresie?

Reziliența este o abilitate foarte importantă. Se referă la capacitatea unei persoane de a suporta stresul emoțional fără să abandoneze sarcini/obiective și fără a se îmbolnăvi psihic. Mulți dintre noi nu

⁷ CNPEE, 2020, Florian Țoc 2020, Botnariuc, Cucos et, al, (2020) *Efectele pandemiei și stării de bine a copiilor.*

avem foarte dezvoltată această calitate, ne frustrăm în fața greutăților, ne înfuriem că ni se întâmplă nouă etc.

Ce învățăminte putem trage din această perioadă, este să învățăm să acceptăm ceea ce ni se întâmplă concentrându-ne pe ceea ce putem modifica în noi, ce este în puterea noastră de a schimba, pentru a crește capacitatea de adaptare. Și cu siguranță mulți am învățat să apreciem ceea ce aveam și avem.

Păstrarea unei rutine și planificarea zilei ajută la alungarea gândurilor negative și diminuarea îngrijorărilor. Concentrarea asupra activității profesionale crește stima de sine și ne face să ne simțim conectați cu colegii, cu elevii, cu viața noastră de până acum. Timpul pentru familie, indiferent cum arată aceasta: că e cuplu, copii, părinți, prieteni, frați sau animale de companie, își pune amprenta asupra stării noastre de bine și asupra încărcării bateriilor emoționale. Sportul ajută la eliberarea de stres a corpului și a minții, iar dacă participăm la lecții online împreună cu alți oameni, într-o sală virtuală, avem și sentimentul de comunitate.

Pe termen lung această limitare poate genera dificultăți psihologice. Apoi, datorită faptului că în ultimii ani foarte mulți dintre noi am practicat excesul de explorare prin posibilitățile de călătorie multiple și variate, toate permise de progresul tehnologic și economic, acum simțim această deprivare adânc în corp și în suflet. Tot progresul tehnologic a creat iluzia controlului asupra vieții iar acum vedem impactul acestei iluzii la cel mai profund nivel. Cred că, într-un fel sau altul, ne este greu tuturor. Diferența o face faptul că izolarea propriu-zisă și sentimentul de deprivare le trăim, le simțim diferit. Fiecare avem alte sisteme de apărare, alte abilități și resurse interioare de care dispunem în prezent și astfel facem față situației mai bine sau mai greu.

Starea noastră de bine începe cu noi, nu cu alții și depinde în primul rând de noi. Apoi împrăștiem în jurul nostru ceea ce este în interior. Starea noastră de bine depinde de felul în care avem grijă de noi, de câteva aspecte esențiale în viața noastră: somn, alimentație, vitalitate, mișcare, calitatea relațiilor profesionale și personale și, nu în ultimul rând, practicarea recunoștinței.

BIBLIOGRAFIE

1. Barcan, E., Bulibașa, A., (coordonatori), 2005, *Copilul cu devieri de la comportament*, Editura Grafit, Bacău
2. Iucu, R., 2006, *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași
3. Popenici, Ș., Fartușnic, C., Târnoveanu, N., 2008, *Managementul clasei pentru elevii cu ADHD*, Editura Didactica Publishing House, București
4. Popescu-Neveanu, P., 1978, *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București

METODELE CLASICE (TRADIȚIONALE) VERSUS METODELE INTERACTIVE MODERNE

prof. Marina Sorin, Școala Gimnazială Nr.1 Hotar, Jud. Bihor

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Din punct de vedere executiv, operației îi corespunde un procedeu, acțiunii o anumită metodă, iar activității o metodologie. Procedeele pot fi considerate tehnici mai limitate de acțiune care reprezintă un mod concret de valorificare a metodei. Metoda se poate defini ca o acțiune comună a binomului profesor-elev pentru informarea și formarea elevului, în timp ce metodologia didactică reprezintă ansamblul metodelor și procedeele folosite în învățământ.

Între elementele constitutive ale procesului instructiv-educativ se stabilește o relație de interdependență, în care metodelor didactice le revine o importanță deosebită. În conformitate cu principiile didacticii moderne, se acreditează ideea transformării elevului în subiect al acțiunii instructiv-educative și implicării sale active în realizarea acestui proces. Elevii prezintă particularități psihoindividuale, astfel încât se impune utilizarea unei game cât mai ample de metode de predare care să le valorifice potențialul. Semnificația metodelor depinde, în cea mai mare măsură, de utilizator și de contextul în care este folosită.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă mai puțin gândirea elevilor.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare și democrație face parte din gama noilor educații, care reprezintă cel mai pertinent și mai util răspuns al sistemelor educative la imperativele generate de problematica lumii contemporane.

Prin participare, elevii își pot exprima opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor.

A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: Gândiți, lucrați în echipă, comunicați; Termeni-cheie inițiali; Știu-vreau să știu-am învățat; metoda Sinelg; metoda Mozaic; Cubul; Turul Galeriei; Elaborarea unui referat/eseu; Jurnalul în trei părți; Tehnica predicției; Învățarea în grupuri mici; Turneul între echipe; Linia valorilor.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

O paralelă între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare. Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii;
- sunt predominant comunicative, verbale și livrești;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final;
- au un caracter formal, sunt rigide și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi;
- stimulează motivația intrinsecă;

•relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de integrare socioprofesională și educație permanentă, să se implice în deciziile educaționale, să asigure un învățământ de calitate.

Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura esențial înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

Profesorul nu va putea dezvolta elevul pentru și prin libertatea rațională și creativă, dacă el însuși nu o cunoaște, nu o înțelege, nu are un comportament de om liber. Reconsiderarea relației autoritate-libertate, orientarea prioritară spre elev, spre obiectivele formativ-educative au generat și o altă alternativă în sistemul concepțiilor educaționale- perspectiva umanistă asupra educației. Excesul de control dăunează conduitei firești, valorile morale trebuie să joace un rol mai important, omul trebuie format pentru schimbare, afirmarea sa trebuie să fie liberă și constructivă.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
2. Cucuș, C.(coordonatori), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, București, 1998
3. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2001
4. Guțu, V., Dezvoltarea și implementarea curriculumului în învățământul gimnazial: cadru conceptual, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 1999
5. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
6. Marcu V. , Filimon L., Psihopedagogie pentru formarea profesorilor, Editura Universității din Oradea, 2003

DESPRE UN MEDIU EDUCAȚIONAL ARMONIOS

prof. Marinescu Alexandra Mădălina și prof. Bărzoiu Eugenia Violeta, GPP Nr. 18 Buzău

„Wellbeing” sau starea de bine în educație reprezintă o temă de interes a secolului XXI, o temă ce aduce multe provocări, precum și multe semne de întrebare („Ce reprezintă bunăstarea în școală?”, „De ce se leagă ea?”, „Care este cheia succesului în ceea ce privește construirea unei atmosfere frumoase în mediul educațional/la clasă?” etc).

Dominica Petrovai, psiholog clinician și psihoterapeut, afirmă faptul că una dintre condițiile unei învățări eficiente este reprezentată de „wellbeing”. De asemenea, aceasta susține și faptul că lipsa unei stări de bine vine din lipsa neîndeplinirii unor nevoi (de apreciere, de ascultare, de siguranță, de creativitate, de comunitate, de respect, de inovație etc).

„Starea de bine vine nu din exterior, deci nu reducând numărul de sarcini sau problemele (inevitabile) cu care se confruntă școlile zilnic, ci din prioritizarea a ceea ce putem face pentru noi înșine.”, afirmă Dominica Petrovai în cadrul unui webinar susținut în noiembrie 2019.

Așadar, pornind de la afirmațiile unui psihoterapeut cu o carieră impresionantă, am decis să conturăm propria opinie despre starea de bine în mediul educațional, dar și despre construirea unui mediu armonios în școală.

Suntem de părere că, un mediu educațional armonios are la bază mai multe componente, cele mai importante fiind: empatia sau acceptarea diversității, creativitatea sau originalitatea, respectul, dar și comunicarea.

De ce sunt importante empatia sau acceptarea diversității pentru un mediu educațional armonios? Răspunsul este simplu: deoarece aceste două „valori” te învață să nu judeci după aparențe, te învață să te pui în pielea celuilalt, să fii capabil să accepți diversitatea din jurul tău (unii dintre noi poate nu avem posibilități materiale foarte bune, alții poate avem nevoie de cerințe educaționale speciale – CES, alții poate suntem mai introvertiți și avem nevoie de timp pentru a ne acomoda ș.a.m.d.). Empatia presupune o conexiune emoțională puternică, conexiune ce va conduce cu siguranță la realizarea unor relații strânse între elevii unei clase, respectiv între profesorii unei școli.

Așa cum spuneam la începutul articolului, starea de bine vine din interior și nu din exterior. Dacă în școala noastră elevii și profesorii sunt empatici și acceptă diversitatea, dacă nu au prejudecăți nefondate, dacă nu pun etichete pe oameni fără a-i cunoaște, atunci cu siguranță sunt pe drumul care trebuie spre construirea unei stări de bine în mediul în care conviețuiesc.

Următoarele componente ale unui mediu educațional armonios sunt reprezentate de creativitate, respectiv de originalitate. Cu siguranță perioada pandemică ne-a pus la grea încercare și, mai mult decât atât, pe lângă deteriorarea procesului instructiv-educativ, a avut loc și o deteriorare/ o distanțare în ceea ce privește relația cadru didactic-elevi-părinți.

Care a fost cheia menținerii armoniei în perioada aceasta online? Aparent cheia a fost chiar sub ochii noștri, pentru că o folosim zilnic la clasă și nu doar online – creativitatea/originalitatea. Deși pare greu de crezut, creativitatea ne menține mereu pe direcția care trebuie atunci când vine vorba de mediul educațional. Un copil are întotdeauna nevoie de ceva inedit pentru a-l atrage, de ceva nou pentru a-i stârni curiozitatea/interesul, de ceva captivant pentru a-i pune imaginația în mișcare etc. Toate ideile de a picta cu degetele, cu bețișoarele de urechi, cu furculițele, toate jocurile de mișcare, de dans, de logică, toate materialele senzoriale (frunze, crengi, catifea, nasturi, petale etc.) puse la dispoziție reprezintă cheia succesului atunci când vine vorba de construirea unui mediu educațional inedit, cald, primitiv și deschis oportunităților de învățare multiple. Bineînțeles, acestea nu pot fi aplicate cu atât de multă ușurință și în mediul online, însă trecerea de la utilizarea acestor elemente la utilizarea unor platforme precum kahoot, wordwall, jigsaw puzzle, gamilab și multe altele, ține tot de originalitatea pe care o

dețin cadrele didactice. Cu alte cuvinte, dacă elevii au avut parte și au parte în continuare de idei creative și originale, întâmpinarea unor situații neprevăzute, precum învățământul online, nu ar trebui să afecteze cu nimic relațiile deja încheiate din mediul educațional. Ține de noi, profesorii, să ne dorim mai mult în fiecare zi, să fim în pas cu tehnologia, dar și cu tehnicile/metodele/strategiile inovative din educație. Dorința de perfecționare și de dezvoltare continuă a unui profesor se va reflecta cu siguranță și în comportamentul elevilor.

Descrierea unui mediu educațional armonios este cu siguranță limitată în acest articol, deoarece un mediu educațional armonios și o stare de bine constantă necesită o mulțime de alte componente și de valori morale. De asemenea, timpul reprezintă un factor decisiv în construirea unei stări de bine în mediul școlar, relațiile de pretenie, de colegialitate construindu-se într-o perioadă îndelungată.

Concluzionând, putem afirma faptul că este nevoie de multă răbdare, de mult simț de răspundere, de multă grijă și atenție, de creativitate și de originalitate pentru a construi un mediu educațional în care să putem vorbi despre existența constantă a ceea ce înseamnă „wellbeing”.

Bibliografie:

- Albușescu, I.; Catalano, H., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și grad didactic II*, Editura Didactica Publishing House, București (2019)
- Lespezeanu, M., *Tradițional și modern în învățământul preșcolar – o metodică a activităților instructive-educative*, Editura Omfal Esențial, București (2007)
- <https://www.aspireteachers.ro/noutati/2019/11/21/wellbeing-cu-domnica-petrovai>
- <https://smartliving.ro/ce-inseamna-cu-adevarat-empatia-si-cum-o-putem-dezvolta/>

EDUCAȚIE CU STARE DE BINE

prof. Militaru Gabriela-Alina, Școala Gimnazială „Anton Pann ”Ploiești

Solicitările tot mai complexe ale vieții școlare și sociale, precum și ritmul alert în care se desfășoară activitatea elevilor determină creșterea gradului de vulnerabilitate psihică a acestora, de unde și nevoia de comunicare și consiliere crescută datorită complexității vieții cotidiene.

Consilierea poate fi oferită de specialiști din cabinetele de consiliere, de învățători sau profesori, buni cunoscători ai particularităților lor de vârstă și psiho - individuale. Consilierul intervine cu ajutor specializat în situații de incapacitate de adaptare la stres, de depășire a unor crize produse de evenimente dureroase în viața copilului, crize ale vârstei, probleme ale relațiilor părinte-copil, profesor-elev, de optimizare a comunicării în grupuri de muncă sau educaționale.

„Generațiile actuale de elevi duc o lipsă enormă de afecțiune și au nevoie de capacitatea de ascultare activă și de disponibilitatea celor care sunt în spatele catedrelor. Modul în care învățătorul reușește să relaționeze cu educabilii săi este o artă, trebuie să dea dovadă de sensibilitate și dragoste pentru copii, de capacitate de anticipare și de cunoașterea elevilor, de empatie și echilibru afectiv, să acorde atenție problemelor pe care elevii trebuie să le clarifice, să nu minimalizeze problemele care îi frământă, să le acorde respect și se va reuși adaptarea școlară pentru a contribui în mod pozitiv la propria lor formare.” (Lisievici, Teoria, 1998, p. 18).

Printr-o relație armonioasă, de acceptare și valorizare se obține o adaptare școlară bună, un comportament dezirabil în școală. Inițiativa trebuie să vină de la adulți, care cunosc legea fundamentală a relațiilor afective între oameni potrivit căreia empatia și toleranța conduc la empatie și toleranță, pe când antipatia și ostilitatea nasc sentimente din aceeași categorie. Aceste deprinderi îi ajută pe oameni să se orienteze în viață și reprezintă modalitatea de a face față problemelor vieții .

Dacă ne gândim la efectele în timp și de durată pe care le are comunicarea și la amprenta pe care o lasă activitatea și personalitatea învățătorului în viața oricărui individ, atunci merită orice efort Astfel, comunicarea din clasele primare contribuie la conturarea viitoarei personalități, operă ce se va desăvârși abia după mulți ani. *Minorii* constituie o categorie a populației care resimt acut nevoia de sprijin, fiind un segment puternic conturat. În învățământul tradițional se poate observa adesea un deficit în armonizare a laturii cognitive a copilului cu cea afectivă, atitudinală și comportamentală. Școala trebuie să răspundă eficient nevoilor psihologice și sociale ale elevului, să asigure cadrul optim pentru starea sa de bine, pentru diminuarea și prevenirea tulburărilor de adaptare specifice vârstei, pentru formarea unor cetățeni responsabili ai societății civile.

Minorii se confruntă cu diferite tipuri de probleme cum ar fi: situațiile *specifice vârstei*(grupul de joacă, izolarea, copii agresivi, hiperactivitatea);*rezultate-satisfacție în școlaritatea mică* (educație, școlarizare, imaturitate școlară, inadaptare școlară, dozarea efortului școlar, orientare profesională);*familie*(educație parentală, pasiuni extrașcolare și raportul lor cu familia);*starea de sănătate-boală*(consecințele psihologice ale îmbolnăvirilor frecvente);*relații sociale*(timiditate, neîncredere, dorința puternică de afirmare, de conturare a propriei personalități);*susținere emoțională, trăiri afective intense*, mai mult sau mai puțin exteriorizate, în funcție de temperament, uneori

împiedicând autocontrolul rațional, reflecția logică în luarea deciziilor, claritatea perspectivelor și selecția obiectivă a motivelor de acțiune; *lipsa unor criterii valorice*, unor convingeri și sentimente profunde, stabile, care ar da un plus de coerență acțiunilor.

Tinerii resimt poate cel mai dramatic dezechilibrul între *îmi place și trebuie*, au forță dar n-au destulă înțelepciune. Consilierea minorilor se adresează problemelor de adaptare-integrare ale copilului la realitățile vieții sale, cu scopul stabilirii unui acord cu acestea și al rezolvării situațiilor critice, pentru a reuși sunt necesare abilități de comunicare. empatie, răbdare, toleranță și mult tact.

Copiii au nevoie de sprijin în autocunoașterea personalității, iar învățătorul și părintele vor analiza oportunitatea conturării unei imagini de sine realiste, fără prejudecăți. Principalele prejudecăți în general negative, sunt generate de percepții greșite asupra propriei persoane. De regulă acestea sunt mai frecvente în urma unor eșecuri, unor conflicte nerezolvate sau unor acuze aduse de cei din jur cu referire la posibilitățile sale. Copilul respectiv crede că nu este la fel cu ceilalți, nu se ridică la nivelul așteptărilor celor din jur, nu va reuși să-și atingă scopurile, manifestă neîncredere în sine, este timid, trăiește stări de anxietate.

Strategia abordată vizează conturarea unei imagini de sine realiste, sporirea încrederii în forțele proprii, în șansele de autorealizare la nivel social și profesional pe care le poate aborda conform trăsăturilor sale de personalitate și aptitudinilor sale relevante. Din același motiv al necunoașterii propriei personalități, în preajma unor evenimente importante din viața lor (examene, competiții), când se pune problema luării unor decizii pe baza explorării mai multor alternative elevii pot realiza predicții nerealiste.

În ambele cazuri persoanele apropiate trebuie să le ofere sprijin în autocunoaștere prevenind astfel stările de stres. Forța necesară depășirii acestor situații o va găsi în interiorul ființei lor, examinând experiența de viață, amintind reușitele, succesul, valorile care-i ghidează, modelele ce stau la baza idealului propriu. O acută nevoie de sprijin resimt elevii în special în adolescență când se produc transformări importante atât de ordin biologic cât și psihic.

Lipsa comunicării și a explicării corecte a evoluției corpului uman la această vârstă poate conduce la manifestări comportamentale negative, la adoptarea unor conduite deviate, cu urmări nefaste pentru adaptarea lor socială ulterioară. Medicul, părintele, profesorul trebuie să inițieze informarea și consilierea copiilor, precum și consilierea individuală.

Elevii solicită deseori sprijin în depășirea unor situații conflictuale din câmpul lor de relaționare. Conflictul se poate ivi fie între el și un coleg, un profesor sau părinte. În ceea ce privește acest aspect este esențial să i se dezvolte capacitatea empatică pentru a intui cu ușurință ce gândește și ce simte persoana cu care se află în conflict, precum și atitudinea tolerantă, permisivă, de acceptare necondiționată a celuilalt.

O solicitare tot mai frecventă cu care elevii se confruntă o constituie nevoia de a-și însuși tehnici eficiente de învățare. În această situație învățătorul își reorientează strategiile didactice, prezintă tehnici de memorare logică, de prelucrare personală a informațiilor, de aplicare în situații noi, gândite chiar de către ei, de stimulare a interesului și motivației pentru anumite domenii sau discipline de studiu, corelând și integrând noile informații în sistemul conceptual propriu. În același timp se vor prezenta tehnici de relaxare după momente de învățare intensă și modalități de autocontrol emoțional în perioada evaluării.

Sub presiunea unor factori interni și externi cauzatori de stres, sistemul psihic poate fi afectat în echilibrul funcționării sale, iar copiii acuză disconfort psihic de la agitație și imposibilitatea de a se

concentra asupra unei activități până la idei și imagini obsedante, stări de anxietate, tulburări de atenție și memorie, respingerea anumitor activități, teamă de singurătate, izolarea.

Mai întâi trebuie identificate cauzele care au provocat starea de disconfort, iar dacă principala cauză este supraîncărcarea cu informații, sarcinile în termen scurt, activitățile dificile și solicitante, se va acționa asupra acestora.

Dacă principala cauză se află în familie, va lua legătura cu aceasta și va întocmi un plan comun de intervenție. Părinții vor fi informați, iar în funcție de situație pentru înlocuirea treptată a unor comportamente indezirabile cu comportamente potrivite prin eliminarea protejării exagerate sau suprasolicitării, neglijarea copilului, supraestimarea sau subestimarea potențialului psihologic și intelectual al copilului.

Concluzionând, procesul de consiliere pune accentul pe dimensiunea de prevenție a tulburărilor emoționale și comportamentale, pe cea a dezvoltării personale și a rezolvării de probleme.

Consilierea educațională are drept scopul fundamental este funcționarea psihosocială optimă a persoanei, a grupului. Acest scop ultim poate fi atins prin urmărirea realizării obiectivelor procesului de consiliere și anume: promovarea stării de bine, adică funcționare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mental, emoțional, social și spiritual, dezvoltarea personală, prin cunoaștere de sine, imaginea de sine, capacitatea de decizie responsabilă, relaționare interpersonală armonioasă, controlul stresului, tehnici de învățare eficiente, atitudini creative și nu în ultimul rând prevenția dispozițiilor negative.

Bibliografie:

1. Cosmovici, Andrei. (1999). Psihologie școlară, Iași, Editura Polirom.
2. Crețu, Tinca (2009). Psihologia vârștelor, Iași, Editura Polirom.
3. Lisievici, Petru, (1998) Teoria și practica consilierii, Editura Universității din București
4. Iucu, R., B. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Iași :Editura Polirom.
5. Pânișoară. Ion –Ovidiu (2008). *Comunicarea eficientă, Ediția a III-a revăzută și adăugită*. Iași : Editura Polirom.

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE

Prof. Înv. preșcolar Mușat Ioana Roxana, Gpn Rotărăști

Motto: „A fi divers înseamnă a fi altfel. Diversitatea înseamnă întâi de toate, capacitatea de a trăi în armonie cu ceilalți, pentru că în esență, suntem cu toții diferiți, atipici și prin aceasta lumea este de mii de ori mai frumoasă. Diversitatea înseamnă unicitate și multiplicitate, parte și întreg, echilibru și spirit de independență. Acceptarea diversității e înțelegere. Diversitatea suntem toți.” Mihaela Dumitrașcu - DIVERS

Diversitatea este o caracteristică a vieții noastre cotidiene și o valoare a societăților contemporane globalizate.

Dacă avem în vedere importanța noțiunii de diversitate pentru dezvoltarea copilului și pentru învățare, considerăm că două perspective sunt foarte prolifiche: -perceperea diferențelor și rolul lor în construirea identității -respectarea și valorificarea diferențelor în procesul de socializare

Problematika diversității este complexă și prezintă multe contradicții. Suntem cu toții diferiți, dar în același timp egali. Egalitatea vine de la respectul față de cei cu care relaționăm și oportunitățile de comunicare pe care este foarte important să le valorificăm. Diversitatea este parfumul care ne încântă viața în relațiile pe care le stabilim cu ceilalți. Capacitatea de a primi și de a dărua trebuie împărtășită de la cea mai fragedă vârstă pentru a putea ajunge la realizarea scopului dorit și anume la conceptul de cultură universală în care fiecare dintre noi să-și regăsească specificul național și să fie mândru de acesta, să nu aibă temeri că poate fi judecat, ignorat, marginalizat.

Grădinița constituie locul unei învățări timpurii a regulilor de conviețuire socială unde descoperim noi, adulții, trăirile și bucuriile copiilor în colectivitate și satisfacția sinceră pe care o au de a contribui la ceva frumos și care aparține tuturor.

Copiii, zilnic antrenați de cadrele didactice în activități prin care să-și manifeste fantezia, spiritul creator, colaborează și cooperează depășind orice bariere. Aici, pe tărâmul copilăriei îi percep pe ceilalți asemenea lor, interacționează necondiționat, sunt încurajați pozitiv, fiind motivată cooperarea și mai puțin competiția. Prevederile legislative și documentele școlare de tip reglator oglindesc nevoia de educație pentru diversitate. Ca și în cazul altor valori diversitatea presupune modalități diferite de acțiune. În acest sens cel mai important lucru este legătura pe care o păstrează grădinița cu experiențele de învățare din familie și din comunitate.

Tematica abordată și explorată pentru stimularea înțelegerii diversității trebuie să conducă la:

- îmbogățirea capacității copilului preșcolar de a intra în relație cu ceilalți copii și cu adulții, de a interacționa cu mediul, de a-l cunoaște, de a-l stăpâni prin explorări, exerciții, încercări, experimentări
- descoperirea de către fiecare copil a propriei identități și formarea unei imagini de sine pozitive
- sprijinirea copilului preșcolar pentru a dobândi cunoștințe, capacități și atitudini necesare activității viitoare de școlar, precum și vieții sale ulterioare în societate

Tema diversității este o temă foarte importantă în societatea contemporană, iar copiii sunt expuși din primii ani de viață unei diversități fizice, culturale, socio-economice etc.

Prin proiectul *Povești pentru Diversitate* propunem contexte variate și modalități atractive de dezvoltare socio-emoțională a copiilor prin intermediul activităților de lectură.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor.

De asemenea, este important să abordăm fiecare temă a educației pentru diversitate cu multă grijă față de copii.

Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât mai mult se recomandă abordarea prin care copiii sunt expuși la diversitate fără explicitări și teoretizări complicate, prin activități potrivite nivelului lor de dezvoltare

Proiectul ”Povești pentru diversitate” a fost lansat în 2021, cu sprijinul Asociației CUAC fiind corelat cu *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

- B.1. Dezvoltare socială

- B.1.3 Acceptarea și respectarea diversității

- Reper 4 Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

- B.2. Dezvoltare emoțională

- B.2.1. Dezvoltarea conceptului de sine

- Reper 8 Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv, ca persoană unică, cu caracteristici specifice.

Fiecare copil este unic, o constelație de caracteristici individuale și identități sociale diferite. Educația pentru diversitate înseamnă să primim fiecare copil într-un spațiu care respectă diversitatea și celebrează diferențele, pentru că numai așa îl putem ajuta să își dezvolte încrederea în sine, sentimentul de apartenență și abilitățile interpersonale.

CUAC este un mic laborator de literație și educație pentru diversitate al cărui crez este că toți copiii își pot dezvolta competențele de literație și abilitățile emoționale de empatie și incluziune. Misiunea lor este de a-i ajuta pe cei mici să devină cititori pasionați, care își exprimă sentimentele, opiniile și iau atitudine.

CUAC implementează două tipuri de proiecte:

Literație și literatură pentru copii - Crează programe de literație remedială, pe baza unor cărți ilustrate atent alese. De asemenea, susține scriitori și ilustratori locali să creeze cărți ilustrate cu text scurt - cele mai potrivite pentru copiii care încep să citească. Donează aceste cărți, alături de activități de literație concepute de echipa lor, în grădinițe/școli și biblioteci din medii defavorizate.

Educație pentru diversitate - Crează module de educație pentru diversitate, care ajung în școli și grădinițe din medii defavorizate. Susține scriitori și ilustratori să creeze cărți ilustrate cu personaje de etnie romă, foarte rare în literatura pentru copii.

Prin parteneriate cu edituri, asociații și școli locale:

- contribuie la dezvoltarea unei literaturi pentru copii cu personaje care reflectă diversitatea societății noastre: au publicat prima carte cu personaje de etnie romă din România.
- susține creația locală de cărți ilustrate scurte: a organizat trei ateliere la care au participat 48 de scriitori și ilustratori români.
- facilitează accesul copiilor din zone defavorizate la cărți ilustrate și materiale pedagogice de calitate: peste 15 000 de copii au citit cel puțin o carte publicată de ei și au făcut activități de literație.

- au pilotat crearea unor module de educație pentru diversitate, integrate în programa școlară: 200 de copii (clasele 3 - 7) au urmat un modul de 14 lecții, conceput de echipa CUAC.
- au pilotat un program de literație pe baza unui concept de educație remedială ce presupune predarea la nivelul potrivit: 15 copii au urmat un modul de literație pe două niveluri, bazat pe cărți ilustrate.

Exemple din timpul activităților [aici](#).

Bibliografie: <https://www.cualtecvinte.com/ro/resurse>

INTEGRAREA ARTELOR CREATIVE ÎN PROIECTAREA ACTIVITĂȚII

prof. Neagu Mihaela, Școala Gimnazială Nr. 178, Sector 1, București.

Creativitatea duce totdeauna la realizarea unui proces sau un produs nou, de calitate.

Descriere: În proiectarea activității didactice, pentru fiecare ora de limba română, matematică, științe, s-au introdus elemente specifice artelor creative (muzică, pictură, dans, modelaj, teatru etc.). S-au identificat cele mai potrivite activități de învățare care să se coreleze cu subiectul lecției, să faciliteze învățarea, să contribuie la dezvoltarea creativității elevilor și la asigurarea stării lor de bine.

Beneficii:

- Profesorii au elaborat o proiectare integrată a învățării, reușind să reducă granițele dintre discipline;
- Profesori au început să-și pună întrebări în etapa de proiectare a lecției, care au avut ca efect creșterea eficacității lecțiilor:
 - Cum se pot corela achizițiile referitoare la muzică, pictură, dans cu noile deprinderile de citit-scris și calcul matematic?
 - Ce ocazii de dezvoltare a creativității/ gândirii creatoare oferă această lecție?
 - Cum se leagă noua lecție de ceea ce au învățat anterior elevii și de ceea ce vor învăța în continuare?
 - Ce pot face pentru ca lecția să fie atractivă?
 - Ce dovezi vor exista că elevul își formează competențele vizate?

Dovezi: Utilizarea artelor creative în activitatea de predare – învățare - evaluare

Descriere: Fiecare profesor a introdus în lecțiile desfășurate cu elevii săi diverse tehnici creative. Desenul, pictura, teatrul, basmele, jocul, dansul, muzica sunt câteva din tehnicile utilizate pentru dezvoltarea creativității și, implicit, a personalității copilului. Acestea oferă copilului siguranța de care are atâta nevoie și libertate de exprimare și manifestare a dorințelor, trebuințelor, nevoilor, opiniilor, atitudinilor sale.

Beneficii:

- elevii au învățat să se exprime în diverse moduri și au devenit creativi;
- integrarea artelor creative a avut ca efect creșterea motivației elevilor pentru învățarea citit-scrisului și a achizițiilor specifice matematicii;
- a crescut atractivitatea lecțiilor de Limba română și Matematică;
- elevi au avut posibilitatea de a învăța mai ușor,;
- profesorii și-au diversificat constant tehnicile utilizate;
- mulți elevi și-au descoperit aptitudini;
- s-au creat rețele de colaborare între clase;
- au fost încurajate cooperarea și sprijinul reciproc pentru realizarea unor produse.

Dovezi: Teatrul – modalitate de exprimare

Descriere: La clasele a V-a și a VI-a, elevii au realizat, împreună cu profesorii lor, piese de teatru pe care le-au prezentat în fața părinților, în sala de festivități a școlii sau chiar pe spațiul amenajat din curtea școlii. Au citit povești ale unor autori cunoscuți, le-au analizat, apoi au pus în scenă piese de teatru care să ilustreze poveștile citite, dar și propriile povești integrate în acestea. Charlie și fabrica de ciocolată, de Roald Dahl; Cum a furat Grinch Crăciunul, de Dr. Seuss a devenit o minunată poveste despre cât de important este să apreciem sentimentele oamenilor

(Crăciun cu emoții), iar povestea familiei Trapp din Sunetul muzicii a devenit povestea unor copii care apreciază arta, dar și valorile familiei (Sunetul inimii).

Beneficii:

- elevii au învățat să se exprime prin teatru, să-și exprime mai ușor sentimentele și să-și gestioneze emoțiile;
- și-au îmbunătățit comunicarea verbală, paraverbală și nonverbală;
- s-a intensificat relația dintre copii, părinți și învățător prin implicarea familiei în crearea decorurilor și a costumelor, dar mai ales prin emoția pe care cei mici au provocat-o părinților lor;
- au existat copii care și-au descoperit talente actoricești.

Dovezi: Părinții – partenerii noștri în învățare

Descriere: Părinții au fost implicați în diverse activități alături de copiii lor, au lucrat împreună pentru realizarea unor produse, au constituit, pe rând, resursă, sprijin, model, susținător al copilului.

Beneficii:

- îmbunătățirea relației dintre copii și părinții lor;
- responsabilizarea părinților și conștientizarea de către aceștia a rolului școlii.

Dovezi: Aplicații digitale – suport în învățare și mijloc de dezvoltare a creativității

Descriere: Profesorii au identificat și au utilizat în activitatea lor cu elevii numeroase aplicații digitale și diferite mijloace (telefoane mobile, tablete, ochelari – realitate virtuală) pentru a facilita învățarea și pentru a dezvolta creativitatea elevilor, Kahoot, , Paint, Pictura Android au devenit cu ușurință familiare elevilor pentru că ele răspund interesului crescut al copiilor pentru activități informatizate, contribuind la dezvoltarea creativității, a încrederii în forțele proprii, oferind o mai mare libertate copilului, capacităților sale de expresie. Evaluarea a devenit rapidă și feedback-ul a sosit imediat.

Beneficii:

- creșterea receptivității elevilor;
- reținerea mai ușoară a unor informații prin utilizarea, simultan, a cuvântului, sunetului și a imaginii;
- dezvoltarea creativității prin folosirea cunoștințelor în situații noi, mintea elevilor fiind antrenată în generarea și căutarea de noi idei.

Expoziții

Descriere: Produsele realizate de elevi în lecțiile în care s-au introdus artele creative, au fost expuse în diverse spații, în moduri convenționale sau neconvenționale. Astfel, au fost organizate miniexpoziții în sălile de clasă, în sala de festivități, pe holurile școlii, în bibliotecă. Aproape fiecare elev din învățământul gimnazial și-a regăsit cel puțin un produs realizat de el într-una dintre expozițiile organizate. Acestea au putut fi admirate de elevii mai mici din școală, de cadre didactice, părinți, persoane care au vizitat școala, iar unele dintre ele au fost popularizate pe site-ul școlilor sau pe rețele de socializare.

Beneficii:

- a crescut stima de sine a elevilor;
- elevii au învățat să organizeze o expoziție și să autoevalueze/să evalueze produsele expuse;
- lucrările elevilor au fost admirate de un public larg (alți elevi, profesori, părinți, vizitatori ai școlilor);
- expozițiile au constituit o modalitate de diseminare a activităților din proiect.

BIBLIOGRAFIE:

1. Anca Dragu și Sorin Cristea-Psihologie și Pedagogie școlară, Ovidiu University Press, Constanța, 2003;
2. Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București 2007

METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ARTISTICE A ȘCOLARULUI MIC

prof. Chipăilă Nicoleta, Școala Gimnazială Nr. 56, sector 2, București

Conceptul de creativitate își are originea în cuvântul latin “creare” care înseamnă zămislire, făurire, naștere. Într-o accepțiune foarte largă, creativitatea constituie un fenomen general uman, forma cea mai înaltă a activității omenești. Este structura psihică ce face posibilă opera creatoare.

Creativitatea presupune trei însușiri: *fluiditate* – posibilitatea de a ne imagina în scurt timp un mare număr de imagini, idei, situații etc; *plasticitate* – constă în ușurinta de a schimba punctul de vedere, modul de abordare a unei probleme, când un procedeu se dovedește inoperant; *originalitate* – expresia noutății, a inovației, ea se poate constata, când vrem să testăm posibilitățile cuiva, prin raritatea statistică a unui răspuns, a unei idei.

Desigur există mai multe trepte de creativitate; A.L. Taylor descrie cinci „*planuri*” ale creativității:

- a) *Creativitatea expresivă* se manifestă liber și spontan în desenele sau construcțiile copiilor mici, fără preocupări de utilitate sau valoare. Este însă un mijloc excelent de a cultiva aptitudinile creatoare ce se vor manifesta ulterior.
- b) *Planul productiv* este planul creării de obiecte, specific muncilor obișnuite. Un olar produce obiecte a căror formă se realizează conform unei tradiții, unei tehnici consacrate, aportul personal fiind redus. Este planul la nivelul căruia accede orice om muncitor.
- c) *Planul inventiv* este accesibil unei minorități foarte importante. E vorba de inventatori, acele persoane ce reușesc să aducă ameliorări parțiale unei unelte, unui aparat, unei teorii controversate.
- d) *Creativitatea inovatoare* o găsim la oamenii caracterizați ca fiind „talente”. Ei realizează opere a căror originalitate este remarcată cel puțin pe plan național.
- e) *Creativitatea emergentă* este caracteristica geniului, a omului care aduce schimbări radicale, revoluționare într-un domeniu și a cărui personalitate se impune de-a lungul mai multor generații.

În ceea ce privește factorii creativității, se poate vorbi, mai întâi de aptitudini pentru creație. Există anumite structuri cerebrale care favorizează imaginația, ele creând predispoziții de diferite grade pentru sinteza unor noi imagini, noi idei. Totuși e nevoie de intervenția mediului, a experienței pentru ca ele să dea naștere la ceea ce numim talent. Un al doilea factor îl constituie experiența, cunoștințele acumulate. Importantă nu este doar cantitatea, bogăția experienței, ci și varietatea ei. Se disting două feluri de experiențe: o experiență directă, acumulată prin contactul direct cu fenomenele sau prin discuții personale cu specialiștii și o experiență indirectă, obținută prin lectura de cărți ori audierea de expuneri. Pot fi considerate ca factori interni ai dezvoltării creativității, motivația și voința. Creșterea dorinței, a interesului pentru creație, ca și a forței de a birui obstacole are, evident, un rol notabil în susținerea activității creatoare.

Criteriile de apreciere a produsului creativ sunt: *originalitate* – noutate cu o fuziune a unor elemente existente, într-o combinație inedită și *impredictibilitate* ce se referă la realia neașteptată dintre lucrurile existente în lumea reală; *conexiune* – relația, activitatea combinatorică, plasarea lucrurilor scoase din uz într-o manieră originală (ceasuri, nasturi, cutii de cea, becuri, etc.); *nonraționalitatea* – aglutinarea unor evenimente spontane și necontrolabile, după legi aparent autonome. Se evidențiază o relaxare a gândirii conștiente și o inhibiție a controlului logic.

Ce se poate face deci pentru stimularea creativității? Mai întâi, trebuie să fim conștienți și să combatem anumite piedici în calea manifestării creativității. Asemenea obstacole exterioare sau interne individului sunt denumite blocaje și pot fi: culturale, metodologice, emotive. Factorii inhibitori ai creativității în școală sunt: caracteristici ale elevilor (frica de ridicol, percepția de sine devalorizată, intoleranța față de opiniile colegilor, conformismul); caracteristici ale profesorilor (patternuri comportamentale cum ar fi sancționarea îndrăznelii, critica prematură, utilizarea de „fraze ucigașe”, accentul pus pe reproducere și nu pe originalitate); sistemul de învățământ (supraîncărcarea școlară, manuale dense și organizate deductiv).

Creativitatea este condiția de bază a artei, a atitudinii estetice, o finalitate a educației estetice. Învățătorul trebuie să observe de timpuriu anumite înclinații, interese sau chiar aptitudini artistice. Această preocupare trebuie să vizeze toți copiii. Cu rare excepții, toți copiii, îndrumați cu grijă, sunt capabili să deseneze și să cânte, desigur cu deosebiri în ceea ce privește gradul și nivelul la care se poate ridica un copil sau altul. Cel mai înalt nivel îl va atinge cel cu dispoziții naturale, cu înclinații și interese artistice mai pronunțate.

Creativitatea copiilor se caracterizează, înainte de toate, prin aportul intelectual afectiv motivațional pe care-l aduce subiectul în activitate, ca și prin eforturile personale care se soldează cu un pas înainte în evoluția personală. Pentru creația copiilor, caracteristică este descoperirea, nu invenția, aceasta trăind o surpriză în fața descoperirilor sale. Nota definitivă a creației în cazul copilului de vârstă școlară este originalitatea, abilitatea de a da interpretări unice. În analiza imaginației sunt considerate două segmente: unul motivațional (imaginația este dependentă de nevoile copilului, de interesele, motivele, stările afective ale copilului) și altul operațional (în care intră procedee specifice combinate: multiplicarea utilizatorilor, adaptarea, modificarea, adăugarea, divizarea, combinarea, transpoziția).

Cercetări în domeniul educației artistice au arătat că succesiunea contemplare – apreciere – creație artistică poate fi reversibilă. Astfel, de la exercițiile de reproducere și creație în pictură, dans, joc se ajunge cu destulă eficiență la optimizarea procesului de apreciere a operelor de artă. Această constatare este valabilă și în privința formării artistice a școlărilor mici. De aici necesitatea utilizării unui număr cât mai mare de exerciții, la început reproducerea unor modele, iar treptat introducerea unor elemente de originalitate.

Cultura estetică școlară cuprinde un sistem de cunoștințe și capacități estetice prevăzute în documentele școlare care sunt transmise și asimilate în procesul de învățământ. Atitudinea estetică este rezultatul interiorizării culturii estetice obiective, care se realizează treptat, prin variate metode și procedee specifice fiecărei arte, precum și pe căi comune tuturor obiectelor de învățământ.

Școlarul din primele clase manifestă fantezii mai reduse în execuții de desene, modelaje, colaje, dar și un spirit critic ridicat față de propriile produse pentru că le evaluează mai sever din punctul de vedere al recognoscibilității ca formă. Spre 9-10 ani desenul devine mai încărcat de „atmosferă”. Clișeele de pomi, case, persoane devin puncte de plecare pentru individualizări de teme, se câștigă tehnica redării elementare a perspectivei și a desenării suprapuse (acoperite) a obiectelor din desen. Subiectul capătă consistență în desene și în compoziții. Încep să se manifeste stilurile și aptitudinile creatoare pe aceste planuri. Desenele, deși inundate de elemente proiective, precum compoziția, antrenează formarea de abilități care se dezvoltă după 9 ani, când aceste activități devin iar de interes pentru copii. Serbările școlare, cercurile de creație de diferite tipuri devin preocupări de actualitate.

Un alt teren de dezvoltare a creativității este dictat de activitățile practice. Acestea îi învață pe copii să acționeze și, totodată, ceea ce gândesc să poată crea cu ajutorul mâinilor lor. Copilul este dornic și capabil să construiască mici ambarcațiuni cu motoare sau cu vele, planoare, elicoptere, etc

(după 9 ani). Tapiseriile, cusăturile, împletiturile, plierile, lucrările cu diferite materiale din natură sunt mijloace de stimulare a creativității copiilor în contextul integrării lor sociale.

Toate obiectele confecționate de elevi, începând cu cele mai simple, au o utilitate evidentă, fie că sunt utilizate ca simple jucării, fie mijloace de învățământ necesare la unele lecții (figurile geometrice, ceasul), fie ca obiecte cu utilitate mai largă: semne de carte, măști, felicitări, șervețele, împletituri, tricotate, podoabe, lucrări cu noduri, măști, etc. Dând o întrebuințare tuturor lucrurilor efectuate de elevi nu facem altceva decât să trezim interesul copiilor pentru aceste activități.

De fapt, copiii lucrează jucându-se și, jucându-se, ei își dau seama cât de variată este activitatea depusă de adulți și de relațiile ce se stabilesc între ei în timpul desfășurării activității. La orele de educație plastică și abilități practice, imaginația elevilor poate să colinde locuri neumblate. Îndemânarea, perseverența, migala, gustul estetic, atenția, spiritul creator, plăcerea și bucuria de a îmbina culori și modele, de a finisa lucrările, spiritul de ordine și economie, disciplina și spiritul de echipă sunt calități pe care le câștigă micii școlari făcând lucruri utile. Important este ca educatorul să creeze cadrul și ambianța necesare scopului urmărit.

Educația muzicală ocupă o bună parte din timpul rezervat procesului instructiv-educativ și activităților extrașcolare la care participă școlarii mici. Multe din activitățile lor sunt însoțite de cântec: la joacă, pe stradă, acasă, în timp ce-și scriu temele sau desenează, când fac ordine în jucării sau în rechizitele școlare, ori de câte ori simt nevoia să exprime o bucurie, o bună dispoziție, când doresc să se audă sau să comunice și altora ce simt ei. Muzica angajează viața psihică a copiilor sub toate aspectele ei, cu repercusiuni adânci asupra întregii personalități: afectivitate, intelect, voință, creativitate. La lecțiile de muzică crește voia bună, spiritul colectiv, adâncindu-se emoțiile pozitive față de educatori, colegi, școală, natură.

Pornind de la receptivitatea copiilor față de lumea sunetelor, cadrele didactice vor căuta să le dezvolte vocea și să le cultive auzul muzical, simțul ritmic, al armoniei, să le formeze priceperi și deprinderi elementare de a cânta. Activitatea diferențiată, îmbinată cu cea comună, va permite să se depisteze interesele și aptitudinile „muzicienilor” precoci, precum și disponibilitățile sau dificultățile celorlalți copii, pentru a adopta o tehnologie didactică potrivită particularităților de vârstă și individuale.

Școlile dispun de multiple mijloace pentru educația muzicală a elevilor. Activitățile variate - audiții muzicale, corurile, festivalurile pentru copii, concursurile, excursiile însoțite de cântece - vin să completeze și să diversifice educația artistică a copiilor. Treptat, ei vor pune versuri pe muzică și chiar vor compune cântecele inspirate din imediata realitate, dezvoltându-se astfel creativitatea artistică.

Muzica este obiect al sensibilității copilului, înainte de a fi obiect al activității sale intelectuale de învățare. La școlarul mic se va pune accentul pe formarea și adâncirea experienței muzicale directe, pe trăirea ei, pe îmbogățirea și adâncirea impresiilor, a emoțiilor, pe dezvoltarea interesului pentru acest domeniu al artei.

Jocul devine încărcat de atributele revoluției tehnico-industriale și de cerința crescândă de explorare de terenuri noi, de jocuri de echipă, nu numai de tip fotbal, ci și de tip „de-a indienii”. Oricum, jocurile încorporează forme noi de fantezii și incită creativitatea instrumentală pentru joc. În timpul pauzelor, la școală, jocurile devin un fel de revărsare de energii motrice. Copiii se joacă în pauze cu vehemență, fugind, strigând ca un fel de eliberare de sedentarismul lecțiilor.

Toate acestea crează o complexă antrenare a capacităților psihice multilaterale, dar și condiții diverse de antrenare a numeroase abilități, ale inventivității, ale antrenării de strategii și

tehnici creative și de inteligență care suplimentează, activ, dezvoltarea psihică. Eficiența educării creativității la elevi este dependentă de pregătirea științifică și pedagogică a cadrului didactic, de priceperea lui de a organiza în mod judicios activitatea elevilor, de a subordona totalitatea mijloacelor sale didactice obiectivelor propuse.

Bibliografie:

1. Enăchescu Eugen, Creativitatea copiilor, Editura Universitară, București, 2015
2. Anucuța Lucia, Anucuța Partenie, Cunoașterea și educarea creativității la elevi, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2005
3. Roco Mihaela, Creativitate și inteligență școlară, Editura Polirom, Iași, 2004
4. Zlate Mielu, Fundamentele psihologiei, Editura Polirom, București, 2009

COMUNICAREA AFECTIVĂ ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

prof. Nicoleta Epure, Școala Gimnazială *Dimitrie Sturdza* Tecuci

Astăzi a devenit aproape unanim recunoscut faptul că „Subiectul nu se mai poate separa net de obiectul cunoașterii, ci interacționează cu acesta prin simpatie (Max Scheler), empatie (Titchener), rezonanță afectivă (Kerschensteiner), înțelegere (Dilthey), incluziune (Martin Buber) sau comuniune existențială (Jaspers).”

Odată manifestată/cultivată, afectivitatea va polariza ambii parteneri în procesul formativ-instructiv (magistrul și discipolul), fiind direcționată de la fiecare spre celălalt, pentru că, la fel „Ca și actorul, profesorul este motivat de reacțiile publicului. El își modelează discursul în funcție de răspunsurile afective ale partenerilor și își găsește suprema recompensă în gesturi și stimulente pur simbolice (aplauze la scenă deschisă, grațitudine la încheierea spectacolului, a stagiunii sau a carierei).”

Între „principiile” de pedagogie practică de natură să-i asigure succes profesorului în procesul formativ-instructiv, enumerate de Ion-Ovidiu Pânișoară, numeroase sunt cele care vizează comunicarea afectivă cu discipolul, chiar dacă nu sunt formulate neapărat explicit în acest sens. Astfel, 85% din impresiile ulterioare primei impresii este influențat de ceea ce a transmis profesorul prima oară. Dimpotrivă, pentru a schimba o primă impresie nefavorabilă lăsată cuiva, este necesară creșterea incidenței interacțiunilor cu persoana respectivă. Personalizarea relației cu discipolul constă, în opinia autorului, în folosirea numelui acestuia când este solicitat să răspundă, în inducerea încrederii în cel ce îi predă/ îl învață ceva, în buna gestionare a eventualelor probleme de indisciplină, acest ultim aspect fiind totodată o consecință a personalizării acestei relații.

Principiul creării unei conexiuni emoționale cu elevul este grăitor, prin simpla formulare, pentru comunicarea afectivă pe care o presupune aplicarea lui, chiar dacă Ion-Ovidiu Pânișoară îl prezintă doar prin raportare la violența școlară, pe care ar putea-o contracara/evita.

Principiul coerenței între comunicarea verbală și comunicarea nonverbală reliefează importanța sporită a celei din urmă, în procesul educațional, mai cu seamă în condițiile în care mesajele transmise simultan/concomitent sunt contradictorii. Nu lipsit de importanță ne apare faptul că, în majoritatea situațiilor, comunicarea afectivă se realizează prin limbaj nonverbal.

Dincolo de aceste aspecte consemnate, constatăm că, în învățământul actual, este ignorat aspectul afectiv al comunicării, motiv pentru care, de cele mai multe ori, unele cadre didactice induc (de cele mai multe ori fără să vrea) un mediu afectiv negativ, rece, de teamă, de dominație, de rejecție față de școală și de învățătură, dat fiind faptul că „se tem să se «apropie» prea mult de propriii elevi, considerând că dacă imprimă relației profesor – elev o anumită distanță scade probabilitatea ca relația didactică să se deterioreze prin încălcarea limitelor de comportament de către elev”, fapt parțial adevărat.

Dimpotrivă, instituirea unui mediu educativ cald, de siguranță, de încredere, de respect, de deschidere, adică a unui mediu afectiv pozitiv, creează condițiile dezvoltării unei personalități sănătoase, încrezătoare în ea însăși, receptivă față de asimilarea conștientă a cunoștințelor și deprinderilor accesibilizate de profesor.

La nivelul limbajului verbal, pot funcționa favorabil comunicării afective termeni recunoscuți de psiholingviști pentru capacitatea lor de a sensibiliza – tropii (cu precădere, epitetele) și cuvintele diminutivate. Nu trebuie însă exagerată utilizarea lor, ci vor fi cultivați în comunicare fie ca „recompense-stimulente” speciale, fie ca modalități de „însuflețire” a unor realități/obiecte.

Sublinierea pozitivă a răspunsurilor bune (utilizând expresii având conotație afectivă pozitivă), recunoașterea și laudarea meritelor formabilului în implicarea în actul învățării, exprimarea verbală a

bucuriei în cazul succesului unei activități de învățare constituie posibile modalități de comunicare afectivă, la fel ca reliefaarea unor aspecte care le-au fost de ajutor în evoluție marilor personalități ale culturii și științei.

Trebuie, totodată, să conștientizăm faptul că atunci „Când vorbim, sunetul vocii noastre – tonalitatea, ritmul, accentul și intonația – influențează ceea ce spunem și poate schimba sensul cuvintelor pe care le rostim”

Limbajul nonverbal afectiv se poate concretiza în o privire caldă, ochi blânzi, o apropiere spațială adecvată, care să transmită dorința de apropiere și de siguranță (fiind atenți la reacția elevilor pentru a nu se simți agresați), un zâmbet sincer, oferit la momentul potrivit.

Recomandările specialiștilor privind eficientizarea comunicării cu privire la limbajul gesturilor, față de care trebuie ținută seama, pot fi utile și în ceea ce privește realizarea unei comunicări afective: *când dai mâna cu cineva, trebuie să o faci cu fermitate; când vorbește cineva trebuie să-l ascuți cu atenție și să nu dai semne de plictiseală; când vrei să-ți impui opiniile trebuie să stai în picioare, cât mai drept; când vorbești, trebuie să-ți reții neastâmpărul mâinilor și al degetelor.*

Totodată, se impune și o bună cunoaștere a indicilor exteriori ai manifestărilor afective ale elevilor de către cadrul didactic pentru a putea fi „eliminate blocajele din comunicare cu toate consecințele negative ale acestora”.

Limbajul „tăcerii” este preferabil oricărui cuvânt cu sens negativ, dar și descurajării elevului în cazul în care a eșuat în rezolvarea îndeplinirii unei sarcini de învățare. Apelul la tăcere, echivalent cu ignorarea unui comportament indezirabil, constituie, totodată, o bună modalitate de disciplinare pozitivă. Proverbele despre tăcere subliniază calitățile acesteia: *Si tacuisses, philosophus mansisses.* și *Cuvântul e de argint, tăcerea e de aur.*

Însemnătatea limbajului nonverbal este susținută de faptul că „Psihologii au stabilit că, în comunicarea directă, mesajul verbal contează 7%, intonația cuvintelor 38%, iar semnalele vizuale 55%”, ceea ce este de natură să sporească grija noastră față de mesajele nonverbale pe care le transmitem sau pe care le receptăm, oferindu-ne multiple posibilități să comunicăm afectiv în special pe această cale.

Bibliografie

- Adina Nanu, *Arta pe om. Look-ul și înțelesul semnelor vestimentare*, Ed. Compania, 2001, p. 12
- Albu, Gabriel, *Educația, profesorul și vremurile*, Ed. Paralele 45, Pitești, 2009
- Botiș Matanie, Adina; Axente, Anca, *Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești*, Ed. ASCR & COGNITROM, Cluj-Napoca, 2009
- Cameron, Milton, *Comunicarea prin gesturi și atitudini. Cum să înveți limbajul trupului*, Ed. Polirom, 2005
- Cezar Bîrzea, *Arta și știința educației*, E.D.P., București,, 1995, p. 61, pp. 151-152
- Ion-Ovidiu Pânișoară, *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*, Ed. Polirom, Iași, 2009, p.63;
- Mary Hartley, *Limbajul trupului la serviciu*, Ed. Polirom, 2005, trad. Daniela Maria Marțole, p. 11
- Virgil Frunză, *Teoria comunicării didactice*, Ed. Ovidius University Press, Constanța, 2003, p. 206

STIMULAREA CREATIVITĂȚII PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Prof. Niculesc Lidia – Carmen, Școala Gimnazială Petros, Com. Baru, jud. Hunedoara

„Creativitatea este o floare atât de delicată, încât elogiul o face să înflorească, în timp ce descurajarea o înăbușă adesea, chiar înainte ca ea să se poată transforma în floare.”
(T. Carlyle)

Creativitatea este un complex de însușiri și aptitudini psihice care în condiții favorabile generează produse noi și valoroase pentru societate.

Cultivarea capacității creatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane, chiar dacă există și poziții sceptice care susțin că învățământul actual nu contribuie la dezvoltarea creativității, observându-se că el cultivă mai ales disciplina, conformismul, incompatibile cu climatul de libertate favorabil imaginației creatoare. Zestrea genetică a fiecărui om poate fi stimulată, cu bune rezultate, în școală, cu condiția să fie cunoscută la timp și să fie dirijată în folosul societății.

Învățătorul trebuie să cunoască potențialul creativ al fiecărui elev, să identifice și să monitorizeze manifestările creative ale elevilor săi, nu numai în timpul orelor desfășurate în clasă, dar și în activitățile extrașcolare, sau chiar în recreație. Școala trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativa lui, ingeniozitatea și curiozitatea, să favorizeze stabilirea unor relații care să nu exagereze prin autoritate, să ofere ocazii elevului de a lua singur decizii și să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă.

Dezvoltarea capacităților creatoare este un proces continuu ce trebuie realizat pe tot parcursul școlii, având în vedere factori cognitivi, caracteriali și sociali. Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ impun îmbinarea activității școlare cu activități extracurriculare, ce au numeroase valențe formative. Desfășurarea activităților școlare și extrașcolare permite și manifestarea creativității de grup, a relațiilor creative, iar pentru învățător ele constituie un cadru de afirmare a spiritului său novator, a creativității didactice. Activitățile extracurriculare sunt activități complementare activității de învățare realizată la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea informației, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale științei, atrag elevul spre viața socială, spre folosirea timpului liber într-un mod plăcut și util, îl orientează către activități utile care să întregescă educația școlară, contribuind la formarea personalității lui. De aceea școala trebuie să fie deschisă spre acest tip de activitate care îmbracă cele mai variate forme: activități artistice, științifice, activități sportive, obștești, turistice etc. Pot fi activități extrașcolare de masă - excursii, concursuri, spectacole, serbări etc.- sau activități extrașcolare în cercuri de elevi; pot fi proiecte educative desfășurate în parteneriat, în cadrul școlii, sau cu alte școli și instituții publice: biblioteca, teatru, Direcția de sănătate, Centre de voluntariat, alte ONG-uri.

Inițiativa promovării activității educative școlare și extrașcolare aparține Consiliului Europei prin Comitetul de Miniștri, concretizată în Recomandarea din 30 aprilie 2003, care recunoaște statutul echivalent al activității educative școlare și extrașcolare cu cel al educației formale din perspectiva contribuției egale la dezvoltarea personalității copilului și a integrării lui sociale.

În sistemul de învățământ românesc, legislația ulterioară a stabilit:

- cadrul activității educative școlare și extrașcolare;
- spațiul capabil de a răspunde provocărilor societății actuale;
- o continuă actualizare a conținutului învățării și a metodelor didactice centrate pe elev;
- o monitorizare și evaluare de calitate a rezultatelor învățării;

- o nouă abordare didactică prin care elevul devine resursă, producător, lider de opinie, deci participant activ.

Puncte tari:

- experiențe pozitive în ceea ce privește dezvoltarea personală și integrarea socială a copiilor;
- vizibilitatea actului educațional în comunitate și societate prin mediatizarea activităților extrașcolare și extracurriculare (spectacole, recitaluri, concursuri, competiții, emisiuni la care participă copiii);
- existența parteneriatului educațional cu familia, comunitatea, organizațiile guvernamentale și nonguvernamentale în vederea responsabilizării acestora în susținerea și îmbunătățirea actului educațional.

Puncte slabe:

- fondurile insuficiente pentru desfășurarea activităților educative școlare și extrașcolare;
- neglijarea impactului pozitiv pe care activitatea educativă extrașcolară și extracurriculară o are asupra dezvoltării personalității elevului;
- minimalizarea activității educative școlare și extrașcolare de către părinți, cadre didactice, organe de îndrumare și control;
- retribuție necorespunzătoare a cadrelor didactice, lipsa altor facilități.

În activitatea didactică de la nivelul clasei, pentru a crea mediul propice manifestării creativității elevilor mei, încerc să mă raportez permanent la următoarele obiective:

- creativitatea nu se dezvoltă întotdeauna și la toți elevii de la sine, chiar dacă au un mediu propice;
- pentru a stimula gândirea creatoare nu e nevoie nici de dominare, nici de amenințare; dirijarea învățării prin descoperire;
- a „cobori” printre elevi, nu înseamnă „a te confunda cu ei”;
- răbdare și stăpânire de sine; încredere arătată în posibilitățile elevului;
- atitudinea îngăduitoare nu înseamnă indiferență;
- descoperirea și conștientizarea potențialului creativ al fiecărui copil;
- pătrunderea în interiorul fanteziei copilului;
- accent pe imaginația descătușată și apoi pe gândirea logică;
- stimularea la elevi a încrederii în sine, prin sarcini ușoare pentru a obține laude și aprecieri pozitive;
- educarea deprinderii elevului de autoapreciere;
- evidențierea originalității și tuturor ideilor valoroase; respect pentru întrebările neobișnuite puse de elevi;
- un învățător creativ „transmite” creativitate la elevii săi.

Preocuparea pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale copiilor este strâns legată de grija de a le respecta ideile, de a da curs inițiativelor lor, de a le sădi în conștiință încrederea în propriile posibilități și respectul pentru ceea ce cred și cum se exprimă colegii.

Creativ este cel care se caracterizează prin originalitate, expresivitate și este imaginativ, generativ, deschizător de drumuri, inventiv, inovator. În educarea creativității există numeroase disponibilități psihice și cognitive ale copilului: nevoia de a lărgi experiența cognitivă; curiozitatea și interesul pentru cunoaștere; dezvoltarea competențelor lingvistice; constituirea formelor voluntare ale unor procese psihice; câștigarea anumitor abilități; apariția competitivității ca factor catalizator al tuturor activităților desfășurate și ca expresie a creșterii și implicării în colectivitate.

Activitatea personalității creative este dependentă de factorii de mediu, acest aspect este subliniat în lucrările multor autori care s-au ocupat de creativitate. C. Rogers (1959) arată, de exemplu, că între cultură și creativitate există o strânsă legătură: culturile în care copiii sunt educați în spirit inovativ, obișnuți să pună probleme, să gândească creativ vor da naștere unor personalități creatoare. De aceea activitățile extracurriculare educă în acest sens elevii, școala devine deschisă spre familie și spre comunitate, băncile și tabla sunt înlocuite de mediul vieții cotidiene.

Contactul nemijlocit al copiilor cu activitățile desfășurate sporesc eficiența demersului educațional, dat fiind marea disponibilitate a celor mici de a descoperi și asimila tot ceea ce stârnește curiozitatea lor vie, finalitatea constând în dobândirea unor comportamente creative: de a fi mai buni; mai sensibili față de ambient; mai plini de sollicitudine; de a acționa mai disciplinat, mai responsabil; mai plini de inițiativă; mai prompti în respectarea unor norme și reguli ale actului creativ.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, Andrei; Iacob, Luminița coord. - Psihologie școlară, Ed.Polirom, Iași, 2008;
2. Joița, Elena - Didactica aplicata, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1994;
3. Revista învățământ primar Contribuția activităților extrașcolare în optimizarea procesului de învățământ nr. 4 din 1998;
4. Stoica, Ana - Creativitatea elevilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

METODELE DIDACTICE ȘI STIMULAREA CREATIVITĂȚII LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Prof. Nistor Luize Lavinia, Grădinița P.P.NR.1/Structură Grădinița „Piticot”-Hunedoara

În ultima perioadă s-a impus sistemul de clasificare/structurare a metodelor după izvorul sau sursa cunoașterii, inițiat de I. Cerghit și preluat ulterior de majoritatea pedagogilor români. Autorul consideră că trei sunt sursele importante ale cunoașterii, învățării:

- a) experiența social-istorică, moștenirea culturală a umanității;
- b) experiența personală, trăită nemijlocit de elev pe baza contactului direct cu diverse aspecte ale realității obiective;
- c) acțiunea practică.

Asociind acestui criteriu un subcriteriu constând în suportul principal al informației – cuvânt, imagine, acțiune, se ajunge la următoarea clasificare a metodelor de învățământ.

Metode specifice învățământului preșcolar

Modernizare metodologiei didactice reprezintă un element fundamental al reformei deoarece, în formarea copilului, metoda joacă rolul unui instrument important de cunoaștere a realității, de integrare în societate. Ele vizează copilul care devine prin metode moderne principalul beneficiar al propriei activități de descoperire.

Clasificarea metodelor

- după scop, (tradiționale-moderne), sarcina didactică prioritară (dobândire a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor, de consolidare, de verificare și evaluare de recapitulare și sintetizare);

Sarcinile didactice se realizează cu ajutorul metodelor, tehnicilor și procedeele didactice. Folosirea judicioasă a metodelor are o deosebită importanță pentru reușita activității de la catedră; pe de altă parte, conținuturile fiecărei discipline și obiectivele pe care și le propune să le îndeplinească, pretind metode adecvate. Adoptarea și nu adaptarea metodelor de predare ale unor discipline, la alte discipline pot conduce la rezultate contradictorii. Metodele reprezintă forme specifice de organizare a relației profesor-elev și elev-cunostințe și cuprind o suită de procedee care vizează cunoașterea, instruirea și formarea personalității. În literatura de specialitate, metoda este definită ca o manieră de a acționa practic, sistematic și planificat, ca o tehnică de a atinge un obiectiv prestabilit. Strategiile didactice interactive ca strategii de grup, presupun munca în colaborare a copiilor (elevilor) organizați pe microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor obiective preconizate (soluții la o problemă, crearea de alternative). Se bazează pe sprijinul reciproc de căutare-cercetare și învățare, stimulează participările individuale, antrenând subiecții cu toată personalitatea lor (abilități cognitive, afective, volitive, sociale). Solicită efort de adaptare la normele de grup, toleranță față de opiniile, părerile colegilor, dezvoltând capacitățile autoevaluative. Sunt strategii de interacțiune active între participanții la activitate. Activ și creativ este copilul care intervine efectiv în activitatea didactică, care devine coparticipant alături de educator la propria formare, care-și asumă rolul de actor în actul educativ și nu pe cel de spectator, care acceptă în mod pasiv informațiile oferite de către cadrul didactic, urmând ca mai apoi să le reproducă.

Importanța metodelor interactive de grup:

-Metodele interactive de grup îmbracă forma unor jocuri cu reguli, jocuri de învățare, de cooperare, distractive și acționează direct asupra modului de gândire și manifestare a copiilor;

-Prin utilizarea acestor metode, copiii învață să rezolve probleme cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplaneze conflictele;

-Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă gândirea democratică, prin exersarea gândirii critice, găsesc soluții, aduc argumente, dau sfaturi (învăță să condamne comportamente nu persoana);

-Performanțele obținute sunt percepute de copii și-i responsabilizează pentru sarcinile viitoare;

-Grupul se implică în rezolvarea sarcinilor, și înțelege să nu-și marginalizeze partenerii, să aibă răbdare, să se tolereze reciproc;

-Stilul didactic al dascălului va fi adaptat în funcție de fiecare tip de copil: timid, agresiv, pesimist, nerăbdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, sfatul, orientarea, lauda, aprecierea potrivită.

Pentru a folosi corect și cu maximă eficiență mijloacele de învățământ în cadrul strategiei didactice se cer a fi cunoscute și respectate funcțiile pedagogice ale acestora.

1.Funcția de comunicare reflectă proprietățile mijloacelor didactice de a transmite direct informații despre obiectele, faptele, fenomenele, evenimentele sau procesele studiate. Mijloacele didactice, prin îndeplinirea acestei funcții, se constituie în instrumente obiective de facilitare a asimilării noilor cunoștințe.

2.Funcția ilustrativă – demonstrativă reflectă capacitatea mijloacelor educaționale de a susține și a ameliora comunicarea didactică bazată pe limbajul vorbit.

3.Funcția stimulativă evidențiază rolul mijloacelor didactice în provocarea și dezvoltarea suportului motivațional al educabilului pentru problemele studiate. Unele mijloace educaționale folosite corespunzător și corelate adecvat cu metodele didactice sunt capabile să trezească interesul și curiozitatea elevului pentru conținutul informațional ce urmează a fi abordat în cadrul procesului de învățământ.

4.Funcția ergonomică decurge din posibilitatea anumitor mijloace de învățământ de a contribui la raționalizarea eforturilor de învățare ale educabililor;

5.Funcția de evaluare este evidențiată de posibilitatea utilizării mijloacelor didactice în actul de evaluare. Utilizarea mijloacelor didactice în procesul de evaluare constituie un factor important pentru diminuarea erorilor de evaluare și, în consecință, pentru creșterea eficienței procesului ca atare.

Preșcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale. De aceea, nu putem face abstracție de una din dimensiunile esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității – creativitatea. Din această perspectivă, subliniem că profilul psihologic al vârstei preșcolarității cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea și stimularea potențialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuositatea și expresivitatea proprii acestei vârste, acel freamăt permanent sau acea vibrație și efervescentă lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilități de exteriorizare spontană și autoexpresie însuflețită, analoage oricărui elan creator. Stimularea creativității este un demers socio-educational complex, ce cuprinde simultan fenomenele de activizare (incitare și susținere) antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtualităților creative, pentru accederea lor de la posibil la real, prin afirmarea efectivă. Este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității, cum ar fi:

a. factori structurali, intrinseci creativității;

b. factori de climat general în dezvoltarea și afirmarea personalității copiilor;

c. factori de ambianță psihosocială și respectiv de climat psihoeducational –stimulativ pentru afirmarea și evoluția creatoare.

Totodată este necesară utilizarea adecvată a diferitelor metode și procedee specifice de stimulare și antrenare a creativității. Orice fenomen de căutare euristică sau de noi restructurări și reformulări ce pot fi rod al unui efort independent contribuie la antrenarea potențialului creativ. Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană către nou, pasiunea

pentru fabulație, dorința lui de a realiza ceva constructiv, creativ pot fi alimentate și împlinite efectiv pot fi puse adecvat în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare și pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea și cultivarea potențialului creativ propriu vârstei preșcolare. În același sens, atmosfera sau climatul psihosocial în care își desfășoară activitatea copilul constituie aspectul hotărâtor. Rolul unui climat caracterizat prin deschidere și stil relaxat de creație, prin asigurarea libertății de afirmare și expresie independentă, prin recunoașterea și aprecierea pozitivă ca și prin încurajarea și promovarea efortului creativ pot participa în mod decisiv la dezvoltarea creativității copiilor. Atmosfera stimulativă pentru creativitate presupune și o activizare specifică a copiilor prin angajarea lor în efortul de prelucrare și reorganizare a datelor degenerarea a unor sisteme sau configurații noi prin asigurarea unui dinamism intelectual și afectiv opus oricăror tendințe spre inerție și platitudine. Dezvoltarea capacității de acțiune, îmbogățirea experienței senzoriale ca și evoluția întregului plan al cunoașterii pot oferi elemente care să concure la acea expansiune subiectivă specifică și la acea independență acțională pe care o presupune potențialul creativ al copiilor. Însăși îmbogățirea repertoriului de experiențe și evenimente cu care se confruntă copilul poate conferi noi premise pentru cultivarea unor elemente de creativitate sau a unor componente ale potențialului creativ.

Ca strategie generală de acțiune în stimularea creativității în învățământul preșcolar, este utilă valorificarea în sistemul activităților instructiv-educative a condițiilor și principiilor învățării de tip creativ. Învățarea creatoare presupune o serie de condiții privind stimularea creativității cum ar fi :

a)Antrenarea capacității de elaborare verbal expresivă a unor povestiri libere sau cu început dat, după un șir de ilustrații, după o jucărie după un plan sau după o temă, punând la dispoziție copiilor planeșe, machete, siluete, jucării.

b) Interpretarea independentă a unor imagini prin solicitarea de a le conferi cât mai multe titluri posibile .

c)Elaborarea independentă a unor istorioare ce se pot concepe plecând de la diverse modalități de ordonare logică posibilă a unui număr mare de imagini.

d)Desene libere în care să se elaboreze nu numai o idee tematică, dar și unele modele posibile pentru decorarea anumitor spații sau anumitor materiale. De exemplu am conceput o probă dându-le copiilor cartonașe cu zece pătrate care reprezentau batistuțe sau servetele pentru decorat, ei trebuiau să dea cât mai multe și diferite soluții. Chipuri și forme abstracte (obținute la întâmplare), găsirea asemănărilor cu lumea din jur, stimulând dezvoltarea imaginației, fanteziei, creativității: „Eu și lumea din jurul meu”, „Un buchet de toamnă”, „Mama mea”, „Animalul îndrăgit”.

e)Analiza și interpretarea desenelor realizate de copii astfel încât să se releve posibilitățile multiple de utilizare a formelor și culorilor.

f)Desfășurarea diferitelor jocuri didactice sau a unor jocuri de rol care să antreneze gândirea creatoare. Jocul și învățarea oferă copilului nenumărate prilejuri de a combina și recombina reprezentările pe care le dispune propriile sale imagini, ascultând, povești, basme, poezii, reconstruiește mental principalele momente de narațiuni, le inversează, le omite, le amplifică și inventează altele noi. Prin tot ceea ce are specific - manifestarea liberă a opțiunilor, ideea libertății depline în acțiune, spiritual de independență generat și întreținut de ideea realei competente, realizarea imediată a scopului, caracterul fictiv al acestuia și al acțiunii, precum și al mijloacelor implicate în acțiune, trăirile afective intense în tot timpul acțiunii etc., jocul permite copilului să întrețină legatura permanentă cu realitatea cotidiană, să-i înțeleagă exigențele și să acționeze în modul său propriu și creator, în lumea în care trăiește.

g)Analiza unor erori și a posibilităților multiple de prevenire a lor.

h)Enumerarea unor răspunsuri multiple la întrebări posibile (de tipul lui „de ce ?”) pe care le pot formula copiii sau chiar (în situații mai dificile) educatoarea.

i)Utilizarea unor procedee de activizare a capacităților de creație în plan verbal-expresiv cum ar fi: alcătuirea unor propoziții multiple plecând de la anumite cuvinte date; solicitarea de a formula

propoziții cât mai frumoase și interesante, pentru a exprima o anumită idee sau tema dată; solicitarea de a continua în forme multiple anumite începuturi de propoziții sau fraze, solicitări de tipul: „Dați cât mai multe exemple de jucării”; „Enumerati cât mai multe obiecte care sunt sau pot fi rotunde” etc. Aceste solicitări pot fi adaptate la contextul natural-concret al activităților curente din grădiniță.

Există multiple posibilități de formare a unei personalități creative. Consider că una dintre cele mai eficiente modalități de dezvoltare a creativității la vârsta preșcolară sunt activitățile manuale. Pentru a fi cât mai stimulativ, interesant și a pune copiii în situația de a crea lucrări noi și originale în cadrul activităților manuale am utilizat materiale diferite (hârtie, deșuri textile, staniol), cerându-le să le modifice forma fără a ține seama de conturul inițial. Prin întrebări de genul – „Poți să creezi diferite obiecte prin îndoirea și decuparea hârtiei?”, copiii au creat: podoabe pentru Pomul de Crăciun, avioane, bărcute etc. În cadrul activității manuale desfășurată cu copii în vârstă de 5 ani am realizat o lucrare colectivă cu tema: „Tablou de primăvară”. Copiii se așază la măsuțe lângă vecinii preferați. Apoi fiind invitați să privească tabloul, li s-a cerut să spună cum cred ei că se poate face un tablou de primăvară. Unii copii au propus să-l picteze; alții examinând hârtiile de pe masă și foarfecele au propus să decupeze ceea ce au desenat pe hârtii și să le lipească unde se potrivesc. Astfel fiecare copil poate alege figura pe care o dorește să o decupeze și să se gândească unde o poate aseza în tablou. Copiii au lucrat cu nespus elan și seriozitate minunându-se de frumusețea tabloului. Pomii au început să primească flori de măr de culoare roz; pe pământ au apărut fire de iarbă și flori colorate; pe cer nori și soare etc. Tabloul a fost realizat neașteptat de frumos, reflectând veridic structuri posibile din natură purtând nota de originalitate a copiilor care au colaborat la crearea lui.

Toate acțiunile de stimulare a creativității urmăresc să determine productivitatea capacităților umane. Ridicarea potențialului creativ al copiilor începe de la munca creatoare a cadrului didactic (pentru aceasta sunt necesare cunoștințe vaste și o bună pregătire). Este adevărat că stimularea creativității, a originalității și a gândirii critice presupune o serie de riscuri pe care educatoarea trebuie să și le asume, conștientă fiind că rezultatul final merită un asemenea preț. A.S. Macarenco apreciază capacitatea pedagogului de a visa împreună cu copiii, de a-i pasiona prin visul său, de a-i ajuta să vadă, bucuria de mâine.

Bibliografie:

- Cristea.S., „Obiectivele pedagogice ale procesului de învățământ”, vol.2., Editura Hardiscom, Pitești, 1997;
- Cucos.C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2006;
- CRISTEA,S. „Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului, EDP, 1994;
- Cosmovici, A.; Iacob,L. „Psihologie școlară”, Editura Polirom, Iași, 1998;
- Cretu, C. „Psihopedagogia succesului”, Editura Polirom, Iași, 1997;
- Davitz, G.; Ball, S., „Psihologia procesului educațional”, EDP, București, 1978.

INTEGRAREA MIJLOACELOR TEHNOLOGICE ȘI A METODELOR ACTIV PARTICIPATIVE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

prof. Elena-Anda Onea, Liceul "Udriște Năsturel", comuna Hotarele, județ Giurgiu

prof. Florina Vlăsceanu, Liceul Teoretic "Iulia Zamfirescu", oraș Mioveni, județ Argeș

Introducere

Tehnologia este parte integrată a fiecărui ciclu de școlarizare în zilele noastre, în orice sistem educațional din lume. Cu cât un sistem educațional este considerat a fi mai performant prin numărul mare de absolvenți de școală bine pregătiți, capabili să se integreze pe piața muncii și să facă față provocărilor unei societăți în continuă schimbare, cu atât resursele sale tehnologice sunt mai variate și mai actuale. În Statele Unite ale Americii, de exemplu, sistemul public de învățământ oferă un computer la fiecare cinci copii școlarizați și alocă trei milioane de dolari anual pentru conținutul digital al procesului instructiv-educativ.

În România, progresul tehnologic nu a ocolit nici sistemul de învățământ românesc, care încearcă să introducă în practica pedagogică mijloacele tehnologice de ultimă generație, în special, în cei doi ani de criză sanitară, provocată de pandemia de SARS-CoV. La nivel național, au fost accesate fonduri europene pentru racordarea multor localități din mediul rural la rețelele de internet, iar Inspectoratele Școlare, prin Casa Corpului Didactic sau diferite instituții de formare a personalului didactic, au oferit cursuri de formare a personalului didactic din școli, pentru a putea ține pasul cu provocările impuse de școala on-line.

Lucrarea de față își propune să ofere un model de integrare și îmbinare a mijloacelor tehnologice cu metode didactice activ-participative și clasice în procesul instructiv-educativ, fiind prezentat un demers didactic la clasa a V-a, lecția "Grupe de nevertebrate".

Evenimentele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Resurse (mijloace și metode)
Momentul organizatoric	Pregătește clasa pentru începerea orei. Notează absenții. Verifică dacă există toate condițiile necesare unei desfășurări optime ale orei.	Verifică rechizitele pentru ora de biologie.	Expunere
Captarea atenției/ prezentarea materialului stimul	Notează titlul lecției la tablă și informează elevii cu privire la modul de desfășurare al lecției. Aduce în fața clasei planșa pe care este desenat un ciorchine. Numește, pe rând, elevi și solicită fiecăruia să aleagă o imagine dintre cele prezente pe catedră și să le lipească pe planșă, în "boaba" corespunzătoare.	Elevii ascultă informațiile oferite de către profesor. Răspund solicitării acestuia: vin, pe rând, în fața clasei, aleg o imagine și o lipească pe planșă în spațiul corespunzător, până finalizarea corectă a ciorchinului.	Expunere, conversație, ciorchine, planșă, imagini
Informarea	Împarte elevilor fișele de tip	Receptează mesajul	Informare,

elevilor cu privire la obiectivele urmărite	schița lacunară. Explică elevilor ce vor avea de făcut pe parcursul orei.	profesorului, adresează întrebări profesorului dacă au nelămuriri.	conversație
Actualizarea cunoștințelor	Solicită elevilor să citească enunțul primului exercițiu de pe schița lacunară. Întreabă elevii ce reprezintă ceea ce tocmai au terminat de rezolvat.	Citesc enunțul exercițiului, rezolvă sub supravegherea și îndrumarea profesorului primul exercițiu. Explică profesorului că primul exercițiu reprezintă clasificarea organismelor vii în cele cinci regnuri, cu exemple reprezentative de organisme ce aparțin fiecărui regn.	Schiță lacunară, conversație, rezolvare de probleme, observația dirijată
Dirijarea învățării	Dirijează activitatea elevilor în rezolvarea cerințelor de pe fișa de tip schiță lacunară. Intervine cu informații și lămuriri atunci când este cazul. Solicită elevilor să vizualizeze filmele cu diferite specii de nevertebrate și să scrie în spațiul corespunzător numele grupului din care fac parte speciile de organisme din videoclipuri.	Rezolvă sub îndrumarea profesorului cerințele de pe fișă, solicită profesorului informații suplimentare, dacă va considera necesar. Răspund solicitărilor profesorului și rezolvă cerințele.	Conversația. Rezolvare de exerciții, Schiță lacunară, IAC
Evaluare	Orală/ scrisă. Apreciază cunoștințele elevilor, notează elevii care au fost urmăriți în mod intenționat sau a celor care s-au evidențiat în mod deosebit;		
Retenția și transferul	Solicită elevilor să rezolve fișa de lucru, la finalul orei, urmând ca exercițiile care nu mai pot fi rezolvate în clasă din lipsă de timp, să fie rezolvate acasă, ca temă.	Rezolvă cerințele de pe fișa de lucru, în funcție de resursele de timp.	Rezolvare de exerciții, activitate pe grupe.

Concluzii

Mijloacele tehnologice contribuie la îmbunătățirea performanțelor școlare prin valorificarea, utilizarea și integrarea lor adecvată în procesul instructiv-educativ, ducând la formarea de priceperi și deprinderi și la dezvoltarea competențelor specifice la elevi.

BIBLIOGRAFIE

- Onea Elena-Anda, Reducerea abandonului școlar printr-un set de activități educaționale adaptate la nevoile speciale ale copiilor-Articol de specialitate, revista județeană Nr.8/2022, Editura Edudel, Slatina, 2022;
- Șaițan, T., Olteanu, S., Afrim, C., Tanur, I., Miricel, F., Manea, C., Neagu, A., Divoiu, M., Mihai, A., Ghid de pregătire pentru profesorii de Biologie, Editura Didactica Publishing House, 2016;
- Partin, Z., Aglaia, I., Biologie. Manual pentru clasa a VI-a, Editura Humanitas, București, 2015;
- Mohan, Ghe., Corneanu, G., Ardelean, A., Biologie. Manual pentru clasa a IX-a, Editura Corint, București, 2004;
- Ene, S., Ene, L., Tănase, O., Ghid pentru bacalaureat de nota 10 la biologie, Editura Gimnasium, București, 2021;
- Digital Technologies in Education. The use of information and communication technologies in education can play a crucial role in providing new and innovative forms of support to teachers, students, and the learning process more broadly, pagină accesată în martie 2022 la adresa: <https://www.worldbank.org/en/topic/edutech#1> .

INOVAȚII PEDAGOGICE ÎN CADRUL ACHIZIȚIILOR FUNDAMENTALE DIN CICLUL PRIMAR

Prof.Înv.Primar Pânzaru Marta, Școala Sf.V.Ștefan Cel Mare Onești

„Legea superioară a existenței este munca creatoare prin care lăsăm în lume o urmă după ce nu vom mai fi, o operă care ne prelungește existența și după moarte.”
(Leonardo da Vinci)

Interferența dintre creativitate și comunicare este mai mult decât implicită. Actul creației indiferent la nivelul la care se desfășurează, este determinat decisiv de nivelul în care are loc comunicarea în toate formele posibile. Cum însă comunicarea se desfășurează prin angajarea unor capacități intelectuale, însăși formularea conținutului a ceea ce se transmite de către emițător implică un efort de construcție cu elemente de creație. Astfel pornim de la faptul că atât creația cât și comunicarea angajază capacități intelectuale la cel mai înalt nivel, precum și performanțe ale intelectului care să treacă limita a ceea ce este comun și obișnuit în procesul cunoașterii. Actul creației prin comunicare nu se limitează doar la ceea ce se „redescoperă” prin învățare, ci presupune un plus de ceva, un adaos de calitate, de noutate, de inedit.

Creativitatea și comunicarea sunt determinate de factori obiectivi, de natură socială. Este vorba de particularitățile cu totul specifice ale societății contemporane. Educarea creativității la elevi a devenit o preocupare de prim ordin a școlii, pe toate meridianele pământului. În zilele noastre cultivarea spiritului creator la elevi constituie o necesitate obiectivă a școlii. Dinamica extrem de mobilă are loc în toate sferile activității economico-sociale, concretizată prin apariția unor tehnici de vârf, a unor meserii noi, faptul că școala trebuie să pregătească tineretul acum, în zilele noastre, în perspectiva viitorului, a activității pe care aceasta o va desfășura în deceniile următoare, precum și alți factori care impun cu necesitate cultivarea spiritului creator la elevi, care să le permită adaptarea și readaptarea continuă la exigențele pe care societatea viitoare le va pune în față (Șerdean, 2002).

Se poate spune că pregătirea tineretului pentru integrarea socio-profesională în condițiile epocii contemporane trebuie astfel concepută și realizată, încât acesta să fie capabil să se adapteze cu ușurință la realitatea extrem de complexă în care își va desfășura activitatea. Tineretul trebuie să dispună de o mare mobilitate intelectuală și profesională, de astfel de capacități cum sunt: flexibilitatea, fluiditate, independența, spiritul de investigație și creativitatea gândirii.

„Progresul omenirii nu este posibil fără activitatea creatoare, teoretică și practică a oamenilor. Din acest motiv este firesc ca activitatea creatoare să fie considerată ca forma cea mai înaltă a activității omenești.”(Al. Roșca)

Prin urmare, în procesul de învățământ nu interesează atât produsul elevilor ca valoare socială, cât, în plan psihologic, suplețea, nota de originalitate în soluțiile folosite pentru rezolvarea problemelor. De asemenea ne interesează măsura în care soluțiile găsite în rezolvarea acestor probleme produc elevilor trăiri afective, o stare de surpriză plăcută, curiozitatea de a descoperii și alte modalități, soluții mai elegante, toate acestea fiind atribute ale spiritului creator.

Asemenea performanțe cer intervenții drastice în metodologia activității de învățare, crearea unei atmosfere propice pentru participarea elevilor la procesul învățării. Este, de asemenea, necesară o

atmosferă care să favorizeze comunicarea, conlucrarea, consultarea, formularea de idei. Se știe faptul că o lecție este cu atât mai reușită, cu cât elevii răspund la întrebări pe care și le pun singuri.

Astfel, copii care au tendință spre pasivitate, neobișnuiți cu efortul intelectual, reușesc să prindă gustul rezolvării sarcinilor școlare, își eliberează energiile latente, prin dorința de autoafirmare.

Toate aceste lucruri duc spre *crearea omului creator*, prin acea atmosferă creatoare realizată în clasă. În orice domeniu creativitatea presupune anumite însușiri motivaționale și de caracter, care pot fi formate și cultivate încă din clasa întâi. Aceste însușiri pot fi: interese dezvoltate, curiozitatea vie pentru a ști, atitudine pozitivă față de un risc rezonabil.

Dezvoltarea și cultivarea creativității se poate face la toate disciplinele de învățământ.

Așa cum am precizat mai sus pentru a reuși să dezvolti potențialul creativ al copilului dispui de o multitudine de strategii și procedee, însă singura condiție este să te folosești de acestea într-un mod cât mai creativ cu putință, și nu în ultimul rând să vezi potențialul creativ al fiecăruia, ca să poți să jonglezi cu acestea într-un mod cât mai diferențiat pentru fiecare.

Bibliografie:

1. Albușescu, Ion (2008), *Pragmatica predării: activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești;
2. Bejat, Marian (1971), **Talent, inteligență, creativitate...**, Editura Științifică, București;
3. Căpâlneanu, Ioan (1978), *Inteligență și creativitate*, Editura Militară, București
4. Constantin – Matei, N., (1982), *Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ Clasele I – IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
5. Șerdean, I., (2002), *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Corint, București;

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

**prof. ing. Pînzaru Rodica Tatiana și prof. ing. Ionescu Camelia Emanuela, Liceul Tehnologic
"Tomis" Constanța**

În mediul educațional, gândirea critică semnifică o gândire de nivel superior bazată pe capacitatea celor ce o practică de a raționa corect, coerent logic, pe baza unor argumente suficiente, solide și valoroase și implică analiza, sinteza, evaluarea pe baza unor criterii și valori dezirabile social, asumate de individ, practicate cu pricepere și eficiență.

Gândirea critică este "un proces complex de integrare creativă a ideilor și resurselor". A gândi critic înseamnă a fi curios, a pune întrebări, a căuta răspunsuri, a căuta cauze și implicații, a găsi alternative la atitudini deja fixate, a adopta o poziție pe baza unei întemeieri argumentate și a analiza logic argumentele celorlalți.

În epoca vitezei și a informațiilor apare necesitatea găsirii celor mai eficiente strategii care să îi ajute pe educabili să se adapteze, acum și în viitor, la schimbări și care să îi pregătească pentru a selecta din mediu ceea ce le este util și necesar, de aceea dezvoltarea gândirii critice este o capacitate pe care trebuie să o implementăm.

Având un caracter activ-participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevului, acest tip de învățământ cere centrarea pe elev, și în acest fel utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică, contribuind astfel, la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ.

Prin aplicarea metodelor activ-interactive se dezvoltă elevilor o motivație intrinsecă crescută, prin îmbinarea armonioasă a învățării individuale cu învățarea socială, ceea ce implică întreg colectivul, elevul devine obiect și subiect al actului de instruire și educare, și totodată se stabilesc relații de colaborare și comunicare între membrii unui grup.

Învățământul modern presupune o nouă abordare a educației, prin promovarea de metode didactice interactive. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Realizarea dezideratelor educaționale de ordin formativ și informativ presupune, printre altele, și utilizarea unor strategii de acțiune adecvate și eficiente, iar metodele active stimulează formarea de capacități ca: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe, de rezolvare a sarcinilor de învățare.

Prin alegerea metodelor adecvate și cunoscând particularitățile fiecărei metode, dar mai ales condițiile pe care trebuie să le îndeplinească sarcinile de lucru pentru ca acea metodă să fie eficientă cadrul didactic realizează cadrul propice învățării și dezvoltării, în sensul în care sarcinile trasate îndeplinească condițiile minime și anume:

- este transmis timpul alocat sarcinii de lucru;
- sarcina este descrisă gradual;
- sarcina este legată de viața reală;
- oferă posibilitatea elevilor de a se autoevalua, de a se corecta, de a comunica cu colegii.

Prin metodele activ-participative/interactive de grup se încredințează sarcini individuale, se completează apelând la inteligențe multiple, se provoacă membrii acestuia la o relaționare creativă, la diferite situații în așa fel încât aceștia își coordonează acțiunile, se ajută reciproc, se încurajează,

negociază soluțiile individuale, iar atunci când au de realizat un produs, fiecare își aduce contribuția în funcție de abilități.

Sarcina de învățare trebuie să fie clară, concisă și trebuie să ducă la rezolvarea eficientă și rapidă, prin implicarea întregului grup, cu căutări, acceptări, renunțări, decizii, investigații, pentru a descoperi misterul ascuns de sarcina de învățare. Astfel, se învață în spirit democratic, aceste metode ajută elevii să se cunoască, să-și descopere stilul propriu de gândire și acțiune, într-un cuvânt îi ajută să își formeze personalitatea, îi modelează și în același timp îi învață democrația.

În acest sens am putea enumera obiectivele metodelor interactive ca fiind următoarele:

- încurajarea autonomiei elevului și promovarea învățării prin cooperare;
- focalizarea strategiilor de promovare a diversității ideilor;
- formarea unui sistem de capacități;
- formarea deprinderii de a gândi critic;
- comunicarea pe baza unei tehnologii informaționale moderne, interactive;
- formarea/promovarea unor calități europene ce au la bază atitudini și comportamente democratice, stabilirea unor relații interculturale care au la bază comunicarea;
- însușirea unor cunoștințe, abilități, comportament de bază în învățarea eficientă a unor abilități practice în condiții de cooperare;
- promovarea unei activități didactice moderne centrată pe demersurile intelectuale interdisciplinare și afectiv-emoționale;
- dobândirea primelor elemente ale muncii intelectuale în vederea cunoașterii realității și a activității viitoare de învățare școlară;
- implicarea activă și creativă a elevilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor;
- formarea deprinderii elevilor de a găsi singuri informații, de a lucra în echipă, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le preferă.
- realizarea unor obiective interdisciplinare; a ști să culeagă informații despre o temă dată; a ști să identifice problemele diferite; a ști să facă conexiuni;

Metodele și strategiile interactive/activ-participative ne oferă astfel trăiri și satisfacții pedagogice/profesionale pe care le putem împărtăși cu elevii și cu ceilalți parteneri la educație, pentru a îndeplini obiectivul moral și misiunea educativă pe care o are orice dascăl, devenind astfel modele pentru elevi.

BIBLIOGRAFIE

- Dumitru, Ion Al.– Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
Flueraș, V., Paideia și gândire critică, Ed. C.C. de Știință., Cluj-Napoca, 2003;
Gheorghe Tomșa (coordonator), Psihopedagogie preșcolară și școlară - definitivat și gradul II didactic, M.E.C., București, 2005;
Marin T., Ghelemez S., Popescu M.M., Țone I., Gândirea critică din perspectiva învățământului postmodernist, V&I INTEGRAL, București, 2010;
Nicu A., Strategii activ-participative de formare a gândirii critice, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București, 2007.

EDUCAȚIA CENTRATĂ PE COPIL LA VÂRSTE TIMPURI

prof. Pastor Ella-Erika, GPP „Căsuța Fermecată”, Jud.Cluj

„O bună educație cere ca educatorul să inspire elevului stimă și respect, și nu se poate ajunge la aceasta prin nimicirea individualității elevilor și prin asuprirea stimei de sine.” **Samuel Smiles**

Educația tradițională pune profesorul în cel mai important rol, iar copilul îl vedea ca un simplu receptor al cunoștințelor transmise de profesor. Noul curriculum însă a adus o schimbare foarte importantă în ceea ce privește locul copilului în procesul de învățământ. Astfel copilul devine actorul principal al acestui proces, iar cadrul didactic are doar rolul de a-l ajuta în acest proces. Prof.Univ.dr.Bocoș Mușata susține că instruirea interactivă este cel mai bun mod de a realiza activitățile din grădiniță, astfel încât învățarea să fie centrată pe copil.

După cum știm cu toții, ființele umane nu se nasc egale, nu au condiții de dezvoltare și manifestare identice și nu sunt înzestrate cu aceleași posibilități psihofizice. Accentul care se pune în aceste momente pe procesul educațional, ne obligă oarecum pe noi ca și cadre didactice să ne schimbăm punctul de vedere în ceea ce privește educația centrată pe copil. Trebuie să ținem cont de faptul că fiecare copil are particularități psihofizice comune, dar și particularități psihofizice deosebite, particulare care alcătuiesc individualitatea fiecăruia dintre ei. Acest lucru ar trebui să determine educatorii, factorii educaționali să accepte că fiecare persoană este destinată să ajungă un succes, că inegalitatea psihofizică nu duce în mod automat și fatal la inegalitatea de șanse de dezvoltare, și că tratarea diferențiată corespunzătoare a fiecărui copil în parte aduce contribuții benefice în dezvoltarea personalității și profesionalității acestora.

Tratarea diferențiată este o necesitate susținută de cauze cunoscute, generale și individuale care se referă la particularitățile lor dar și de mediul socio-familial din care provin aceștia. Grădinița trebuie să facă tot ce îi stă în putință pentru valorificarea fiecărui copil, prin stimularea intelectuală a acestora, a aptitudinilor și atitudinilor precum și a trăsăturilor de personalitate.

Educația centrată pe copil este considerată o cale de abordare a întregului proces educațional, finalitatea fiind valorificarea optimă a copilului ca subiect al învățării. Cunoașterea psiho-pedagogică a fiecărui copil în parte este condiția de bază în desfășurarea activităților diferențiate în grădiniță.

Centrarea educației pe fiecare copil în parte trebuie să pornească de la profilul unic al fiecăruia dintre ei, să îl valorifice în cadrul tuturor activităților din grădiniță. Pentru a putea să centrăm conținuturile învățării pe copil, trebuie să-i cunoaștem particularitățile psihofizice, ceea ce înseamnă cunoașterea temperamentului, nivelul de priceperi și deprinderi, interesele fiecăruia, potențialul intelectual, trăsăturile de personalitate etc. La fel de importantă este cunoașterea eredității socio-culturale cu care copilul vine din familie. Respectarea diferențelor individuale a copiilor trebuie să ducă la tratarea diferențiată a acestora, crearea de situații de învățare care să permită progresul fiecăruia în parte. Nu există copii identici din punct de vedere intelectual, afectiv, emoțional. Noi ca și cadre didactice încercăm mereu să creăm situații de învățare care să determine o participare activă a fiecărui preșcolar în procesul de învățare, prin interacțiuni directe.

Educatorea este managerul grupei la care predă. Ea formează copiii în cadrul întregului proces educațional. Tot ea trebuie să formeze, în timp competențele manageriale și să dezvolte în cadrul grupei anumite tipuri de relații, care să favorizeze cunoașterea copiilor și tratarea lor diferențiată. Educatorea are nevoie de mult tact pentru a influența, pentru a motiva copiii pentru activitate, dându-le satisfacția că ei sunt solicitanții unei acțiuni, chiar dacă de multe ori se va lovi de refuzul acestora. Dincolo de

această concepție, generatoare a unei atmosfere propice învățării, tratarea diferențiată presupune și proiectarea atentă și dinamică, pentru care nu există o anumită rețetă.

Noi educatoarele adoptăm anumite modalități în vederea diferențierii instruirii în combinații variabile ale factorilor care definesc procesul didactic. Unele dintre acestea ar fi:

- conținutul instrucției cu efecte asupra structurii sistemului preșcolar;
- modul de grupare a preșcolarilor;
- timpul și ritmul de lucru;
- metodele de lucru;

Dacă privim tratarea diferențiată din din unghiul managementului educațional, vom observa că interrelațiile din grupul de preșcolari favorizează evoluția fiecărui copil după puterea lui. Este normal să pornim întotdeauna de la punctele forte ale copiilor și ale noastre, ca educatoare, cum ar fi: ce știe copilul, ce poate să facă el, ce înclinații are, de ce abilități didactice dispune. Trebuie de asemenea să avem în vedere vulnerabilitățile copiilor pe care dorim să le îndreptăm: ce nu știe, ce n-au înțeles, ce nu reușesc să facă, ce nu pot să depășească, dar și ce nu pot eu ca și cadru didactic să fac. Este foarte importantă necesitatea unei bune cunoașteri a copiilor și a autocunoașterii.

Un criteriu important în proiectarea activităților îl reprezintă oportunitățile pe care ni le oferă mediul cum ar fi: sprijinul părinților, mijloacele de învățământ, a partenerilor educaționali și a altor persoane din comunitate. Individualizarea și tratarea diferențiată a copiilor constituie două dintre strategiile principale de ameliorare a randamentului școlar și înlăturarea insucceselor. Nu putem vorbi de activizarea copiilor fără a avea în vedere individualizarea procesului de predare-învățare și evaluare. Este vorba de o activizare diferențiată pe fondul unei individualizări corecte.

Toate activitățile pe care le desfășurăm trebuie gândite și proiectate foarte atent, secvențial și global, dând fiecărui preșcolar sarcini pe măsura posibilităților, dar și sporite treptat, pentru a-l determina la un efort mărit, astfel încât să reușim să sprijinim toți preșcolarii în procesele complexe de învățare. Centrarea pe copil poate fi considerată o cale de abordare a procesului educațional ce are ca finalitate valorificarea optimă a acestuia ca subiect al învățării. Planificarea riguroasă a activităților diferențiate conduce la o gamă foarte variată de forme de lucru și modalități de organizare a activității de învățare.

Educatoarea trebuie să selecteze foarte atent modalitățile de îmbinare a celor trei forme de activitate, frontală, în grup și individuală, iar în cadrul fiecăreia dintre acestea asupra unor sarcini unitare, gradate însă prin conținut și mod de realizare. În raport de capacitățile fiecărui copil, de cerințele programei preșcolare se pot formula cerințe implicând niveluri de efort diferite cum ar fi: recunoaștere, reproducere, integrare, transfer, creativitate. Important este ca în toate formele de activitate pe care le desfășoară copiii, cadrul didactic să urmărească aplicarea întregului sistem diferențiat al variabilelor acestor activități: obiective, conținuturi, modalități de realizare a sarcinilor, forme de evaluare etc.

Educația diferențiată creează un spațiu întins pentru creativitatea cadrului didactic, acesta având la îndemână o paletă largă de strategii corespunzătoare stilului de învățare și nevoilor fiecărui copil. Abordând stilul învățării individualizate, grupa devine un mediu dinamic și mereu în schimbare, în care dascălii pot dovedi că apreciază pe fiecare dintre copiii și pe toți copiii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crețu, C., „Curriculum individualizat și diferențiat”, D.P., București, 1998
2. Linginstone Tessa, 2009, Copilul vremurilor noastre-învățarea timpurie, DPH
3. Țircovnicu, V., Învățământ frontal, învățământ individual, învățământ pe grupe, E.D.P., București, 1976
4. Vrășmaș, T., Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București, 2004.
[https://www.academia.edu/36641876/Subiecte Pedagogie unul din ele 30 de puncte](https://www.academia.edu/36641876/Subiecte_Pedagogie_unul_din_ele_30_de_puncte)
<https://iteach.ro/experientedidactice/proiectarea-si-invatarea-diferentiata>

ORELE DE LECTURĂ - INTROSPECȚIE ÎN CULOARE

Prof. Perți Elena-Mădălina și Prof. cons. Tochera Monica-Emilia, Lic. Teoretic Gătaia, jud. Timiș

În fiecare activitate didactică ar trebui să existe, considerăm noi, un schimb de energii pozitive care dovedesc „încăpățânarea” de a rezista în fața transformărilor amețitoare ale timpului nostru. În sala de clasă, strategia didactică nu înseamnă doar aplicarea unor formule rigide, gata pregătite, memorate robotic, după un scenariu al unui “trebuie” venit de nu-știu-unde. Strategia didactică trebuie elaborată și reinterpretată până în momentul luării celor mai bune decizii în ceea ce privește traseul educațional, în general, precum și ora de limba și literatura română, în mod particular.

De nenumărate ori auzim în jurul nostru : *Copiii nu mai citesc!* Și atunci, cum să procedăm, dacă, spre surprinderea noastră, noi înșine, adulții responsabili din jurul lor, cădem pradă pănzelor de păianjen ale unei vieți agitate, în care aproape toți avem impresia că *nu mai este timp ?*

Avem nevoie, considerăm noi, de acel ceva ce ne va trezi din amorțirea în care plutim *liniștiți*, care ne va smulge din interminabilele și sufocantele burți de pește și vom avea curajul să înotăm în larg sau să atingem cele mai înalte creste, dezlipiți de obișnuința pescuirii mașinale într-un acvariu. Tocmai spunând aceste lucruri, demonstrez, prin apelul la valoarea morală și spirituală a unor opere literare (de exemplu, *Iona* de Marin Sorescu), că literatura deține multe dintre răspunsurile de care avem nevoie. Este o cale extraordinară de dezvoltare personală, de întărire a încrederii în forțele proprii, de șlefuire a unei personalități creatoare, care va ști cum să acționeze pentru un bine individual, dar și colectiv, care va aprecia frumosul din jurul său.

Transformarea măruului de aur într-o copie de plastic a acestuia, pusă în mâna inocentă a unui copil, ar fi o greșeală impardonabilă. Departate de a transforma analiza de față într-un studiu filozofic sau social, consider că pentru momentul actual, este imposibilă tratarea literaturii, a poeziei, dintr-o singură perspectivă, fără relaționări interdisciplinare.

În consecință, dacă nu le vom arăta care este grădina cu mere de aur și cum pot traversa labirintul cunoașterii, “voinicii” noștri riscă rătăcirea, o rătăcire pe care, din păcate, adeseori o vedem.

Orele de lectură aduc, fără doar și poate, extrem de multe avantaje. Ele permit literaturii să se strecoare tiptil printre bănci, printre sufletele elevilor. Așa cum am observat și în chestionarul și dezbaterii inițială ce au avut rol de investigare a plăcerii de a citi, majoritatea elevilor se rezumă la lecturile obligatorii, deși există numeroși copii pasionați de lectură suplimentară, lucru reflectat și în fișele de împrumut de la bibliotecă. Astfel, în această situație delicată a îndepărtării de opera literară și îndeosebi de lectura poeziei, soluția pe care am aplicat-o a fost aceea de a aduce literatura în lumea elevilor. Dacă în nenumărate situații elevii nu au modele care să îi determine să citească, să caute, să achiziționeze cărți, să aibă o bibliotecă personală, consider că școala trebuie să intervină. Nu poți aprecia un refuz al elevului drept categoric și definitiv până nu îl determine să guste din nectarul atât de străin, poate, până atunci.

Afirmațiile anterioare, deși au o tentă accentuat optimistă, se justifică prin îmbucurătoarele experiențe pe care le-am avut cu elevii. Orele de lectură i-au determinat să fie mult mai curajoși, mai curioși de ceea ce poate propune un text, mai ales în momentul în care le-am relaționat cu propriile lor experiențe, sentimente. Au existat, desigur, elevi care nu au citit acasă textele supuse analizei. Un aspect pe care l-am observat în urma cercetării a fost că, în momentul evaluării lecturii, ne-ar fi mult mai ușor să “sanționăm” prin note usturătoare și poate mai greu să oferim o șansă în plus. Cu riscurile pe care mi le-am asumat cu responsabilitate, am ales varianta a doua, prin contactul direct cu textul în clasă, într-o cât mai mare măsură. În acest fel, pus pe “tipsia de aur”, “jăratiful” literar a fost, vrând-nevrând, “mestecat” cu mai mult sau mai puțină încredere. În cazul poeziei, timpul alocat lecturii este

mult mai mic, ceea ce îi permite acest avantaj. Însă tocmai această formă concentrată, esență literară, poate pune, așa cum am văzut anterior, dificultăți.

Una dintre activitățile avute cu elevii în ceea ce privește ora de lectură a fost cea desfășurată la clasa a X-a, sub forma unui cerc de lectură. Obiectivele acestei activități au vizat cultivarea plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii, cultivarea unei atitudini pozitive față de limba și literatura română, față de cultura națională, precum și dezvoltarea competenței de comunicare, din perspectiva relației cu textul, cu ceilalți și cu sine, prin textul poetic. Activitatea a presupus următoarele etape:

- În ora precedentă activității elevii au primit următoarea sarcină: să aducă un volum de poezii al unui autor român preferat, din care să aleagă o poezie pe care o vor recita / citi în fața colegilor. În acest sens, aveau posibilitatea să o învețe sau să pregătească, în vederea lecturii, intonația, ritmul, atitudinea, potrivite mesajului transmis;
- Forma de organizare: elevii s-au așezat în cerc în mijlocul clasei, unul lângă celălalt, cerc în care, bineînțeles, unul din scaune era pregătit pentru profesor;
- Fiecare dintre ei a lecturat textul ales, timp în care ceilalți trebuiau să asculte cu atenție și să capteze mesajul poeziei. Ordinea lecturării a fost întâmplătoare, nedirijată. Le-am spus elevilor, încă de la început, să înceapă lectura atunci când simt că sunt ascultați, atunci când simt că “este timpul emoției lor”;
- Detaliile activității au fost o surpriză pentru elevi, pentru a păstra spontaneitatea derulării activității;
- După momentul lecturii propriu-zise elevii au fost încurajați să spună, de data aceasta, în ordinea așezării pe scaune, câte un cuvânt care să esențializeze mesajul poeziei alese;
- În finalul activității a urmat o dezbatere pe tema *Ce înseamnă poezia pentru noi?* în care aceștia au fost încurajați să-și expună părerile, să-și explice trăirile și sentimentele lor, dar și pe cele ale colegilor, în momentul lecturii.

Dincolo de etapele propriu-zise ale activității, am constatat că aceasta a reușit să implice toți elevii în “jocul” lecturii, ceea ce mi-a adus, desigur, o mare satisfacție. În același timp, a fost uimitoare capacitatea de a comunica prin elemente paraverbale sau nonverbale și, în cele din urmă, prin mesaje poetice. Nu au existat momente de suprapunere a dorinței de a citi, deși nu exista o ordine prestabilită. Libertatea de a alege a fost o provocare la care au făcut față cu brio. Deși deschise cu timiditate, porțile spre universul poetic au fost trecute apoi cu multă încredere. S-au ascultat reciproc, au încercat să fie cât mai atenți la intonație. Involuntar, pe măsură ce silabele curgeau, gradul de emoție creștea, inundând sala de clasă. Pare o magie regăsită doar în basmele copilăriei noastre, însă este “reală” magie a poeziei.

Transferul afectiv realizat a dat naștere la descătușări, la măști dezlipite, adolescenții au exprimat ce au simțit atunci, cum se simt în general în această lume, au încercat să-și înțeleagă sentimentele. Acest lucru, considerăm noi, este unul din marile avantaje ale literaturii.

Prezența noastră în cercul poetic nu a devenit stânjenitoare. Fără a evidenția aspecte negative, fără a face observații, fără a evidenția “greșeli” și totuși, desfășurându-ne activitatea într-o liniște devenită poetică, am răspuns eu însămi la provocarea lor de a recita, de a exprima sentimente, moderând, desigur, dezbateră. Libertatea de “a fi tu însuși” este posibilă, așadar, și în mediul școlar și devine o cale de comunicare sinceră. Această stare de sinceritate și respect reciproc l-a determinat pe unul dintre elevi să-și recite propria creație, nu fără multe emoții, stârnind aplauzele colegilor săi.

Elevii au ales în general poeți studiați la școală, dar și poeți descoperiți de ei înșiși, în alte contexte. Această alegere mi-a oferit posibilitatea de a observa ce simt și cum simt. În cazurile în care alegerea nu a fost supusă hazardului, ci a fost una reală, am putut vedea o reflectare în oglindă a ceea ce este sau ceea ce ar putea fi la un moment dat acel elev, în traseul devenirii sale. Deși este dificil, pentru

obținerea unor rezultate optime, este extrem de important să fii atent dezvoltarea emoțională și intelectuală a copilului, în orice moment al conturării personalității.

O parte din elevii de gimnaziu, cât și din cei de liceu, au trecut din “tabăra” lectorului în cea a încercărilor literare, provocându-mi surprize plăcute, aducând cu sine și rezultate la concursuri de creație literară. De altfel, una din dimensiunile preferate în ceea ce privește relaționarea elevilor cu poezia este urmărirea, încurajarea și pregătirea acestora în vederea implicării la diferite concursuri sau activități extracurriculare ce au în prim-plan creativitatea.

Bibliografie:

- Duda Gabriela, *Analiza textului literar*, Editura Humanitas Educațional, București, 2002
- Sâmișăian Florentina, *Investigarea și stimularea interesului pentru lectură al elevilor*, Editura Politehnica Press, București, 2012

SĂ FIE KAHOOT!

Prof. Petrica Pavel Ionuț, Liceul cu Program Sportiv "Bihorul" Oradea

Pandemia provocată de coronavirus ne-a schimbat fundamental felul în care trăim. În întreaga Europă, au fost afectate toate domeniile, de la muncă la petrecerea timpului liber și călătorii.

Nici sectorul educației nu a fost ferit de consecințe. Timp de luni de zile pe durata izolării, școlile, colegiile și universitățile și-au închis porțile, iar cursurile online au devenit noua normalitate. Însă educația nu se oprește la poarta școlii, iar educatorii de pretutindeni au făcut tot ce le stă în putință pentru a se asigura că elevii și studenții nu rămân în urmă.

Odată cu tranziția recentă a multor domenii spre mediul online, educația a fost, la rândul ei, nevoită să se adapteze noilor cerințe pentru a continua să satisfacă nevoile elevilor, ale studenților și ale profesorilor. Predarea online presupune mult mai mult decât folosirea unui dispozitiv conectat la internet în locul unei săli de clasă. Este nevoie, de asemenea, de adaptarea modului de predare și de interacțiune cu elevii la noile cerințe.

Deși această tranziție vine cu anumite dificultăți, aceste provocări se pot transforma în oportunități de învățare și dezvoltare. Pentru a capta și menține atenția generației „digitalilor nativi”, a copiilor „născuți cu telefonul în mână”, avem la dispoziție o sumedenie de resurse și instrumente online, care pot fi utilizate atât la cursurile online, cât și la cele fizice.

Ce tipuri de instrumente digitale există?

- Aplicații pentru chestionare/sondaje de opinie;
- Aplicații pentru evaluarea cunoștințelor;
- Aplicații pentru gândire creativă/exerciții de imaginație;
- Aplicații pentru organizare/prezentarea informațiilor

Conform sursei: <https://rosioru.ro/2020/07/13/peste-100-de-instrumente-online-utile-in-eduactie/> avem un număr de peste 174 de instrumente online utile în educație.

Printre acestea, se regăsește și aplicația "*Kahoot!*", mai mult decât atractivă, distractivă și educativă pentru copii și nu numai.

Kahoot! este o platformă gratuită cu ajutorul căreia se pot face teste interactive.

A fost inventată pentru a fi accesibilă tuturor persoanelor, la clasă sau în alte medii de învățământ din întreaga lume. Aplicația este folosită, acum, de peste 50 de milioane de utilizatori.

Kahoot-urile se joacă cel mai bine în grup, de exemplu, o clasă. Jucătorii răspund întrebărilor de pe propriile dispozitive, telefoane, tablete, laptopuri, în timp ce întrebările și răspunsurile sunt afișate pe un ecran comun.

Pe lângă puterea de a crea propriul kahoot, jucătorii pot să caute prin milioanele de jocuri deja existente, testul preferat.

Învățarea prin joc promovează discuția și impactul pedagogic, chiar dacă jucătorii sunt în aceeași cameră sau în părți diferite ale lumii.

După un joc, încurajează jucătorii să creeze și să distribuie propriile lor kahoot-uri pentru a aprofunda înțelegerea, stăpânirea și scopul, precum și pentru a se angaja în discuții.

Totul începe de la un profesor, care își creează un cont de utilizator în aplicația mobilă Kahoot! sau pe desktop. Odată făcut acest cont, profesorul poate să-și folosească întreaga lui imaginație pentru a-și realiza materialul dorit. Se pot întocmi întrebări, teste, poze, filmulețe, teste individuale sau de grup, concursuri online, etc., formatul și numărul de întrebări depinde de imaginația profesorului.

Având materialul dorit, profesorul distribuie un cod PIN, generat automat înainte de distribuire materialului, pe care elevii îl introduc în aplicația Kahoot! sau pe link-ul <https://kahoot.it/>.

Răspunsurile se văd în timp real iar la final, profesorul are o la îndemână o serie întregă de indicatori pentru a evalua performanța elevilor.

Așadar, vă invit să descoperiți aplicația Kahoot, să o descărcați și să vă creați un cont.

Și ca să vă convingeți de cele spuse mai sus, vă provoc la joacă, să vă testați cunoștințele din lumea sportului, cu un test de cultură sportivă.

<https://create.kahoot.it/search?query=TEST+CULTUR%C4%82+SPORTIV%C4%82&tags=TEST+CULTUR%C4%82+SPORTIV%C4%82&filter=filter%3D1>.

STAREA DE BINE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof.înv.preșcolar PETREA DOINA, Grădinița„Sf. Maria”, N. Bălcescu, Bacău

„Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă și să se ridice și să se înșele. Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși sunt posibile.”

Pestalozzi

Educația este o profesie de suflet. Cercetările psihopedagogice descriu, de vreo treizeci de ani încoace, rolul relației profesor-elev nu numai asupra procesului de predare-învățare, dar și asupra sănătății și bunăstării profesorilor și elevilor. Activitatea într-o clasă cu un climat emoțional bun permite predarea cu mai multă claritate și mai multă dăruire, pentru crearea unui climat de implicare generală în jurul obiectului de studiu.

Starea de bine a profesorilor influențează și ea succesul unei școli și performanța elevilor. Munca în echipă inspiră, încurajează și detensionează. Lucrul în echipă conduce la creșterea numărului de idei și a varietății acestora. Mediul școlar poate îmbunătăți bunăstarea socială, emoțională și capacitatea de învățare când:

- este cald, prietenos și recompensează învățarea;
- promovează în special cooperarea și mai puțin competiția;
- oferă susținere și facilitează comunicarea deschisă;
- încurajează activitățile creative;
- încurajează dezvoltarea de proceduri și regulamente care interzic pedeapsa fizică și promovează interacțiunea non-violentă pe terenul de joacă, în clasă și între personalul școlii și elevi prevenind în felul acesta pedeapsa fizică, agresivitatea, hărțuirea și violența.

Implicarea părinților în viața școlii este necesară, în sensul disponibilității de a înțelege care sunt cele mai potrivite căi de a sprijini evoluția copilului, în completarea școlii, în spiritul timpului pe care îl trăim și al unui învățământ performant.

În activitatea mea la clasă am urmărit dezvoltarea competențelor social-emoționale, încurajarea comportamentelor pozitive, punând accent pe recunoașterea și gestionarea emoțiilor, pe rezolvarea de probleme și pe cooperare. În acest sens, încă de la grupa mică, am utilizat jocuri, povești, animații pentru familiarizarea cu emoțiile, când am discutat despre importanța comportamentelor prietenoase. I-am încurajat să identifice soluții pentru problemele cu care se confruntă, să evalueze consecințele emoțiilor și comportamentelor negative, pentru a evita agresivitatea. Am realizat un parteneriat cu părinții, bazat pe o comunicare deschisă, cu activități variate cum ar fi: întâlniri de grup, consultații individuale, informări, dar am oferit oportunitatea părinților de a participa și la activități alături de copii.

Fiecare copil are la baza comportamentului modelul părintelui, reacțiile adultului, pe care le preia prin imitație și le internalizează. De aceea, adultul-model, în cazul acesta, părintele, trebuie să fie mai atent ca niciodată la propriile acțiuni. În momentul de față se întâmplă ca părintele să fie mult mai solicitat decât în trecut și aici mă refer la presiunea exercitată de atribuțiile de la serviciu care se îndeplinesc uneori acasă și nu la locul de muncă, de respectarea nevoilor celorlalți membrii ai familiei aflați în contact direct, de gândurile și nesiguranța generate de pandemie, de schimbările survenite pe toate planurile. Copilul, prin fragilitatea vârstei, nu înțelege aceste schimbări, nu înțelege de ce petrece atât de mult timp în casă, de ce este restricționat doar la plimbarea în jurul locuinței, de ce nu își poate întâlni partenerii de joacă, colegii sau bunicii, de ce nu poate alerga în părculețul copiilor. Părinții comunică cu copiii lor și invers, nu doar prin mesaje verbale, ci și prin componente nonverbale, afectiv emoționale, gesturi vizibile sau abia perceptibile.

O privire atentă sau dezinteresată, o îmbrățișare sau un zâmbet, un gest de afecțiune sau de nervozitate, completează mesajul verbal și îi conferă altă valoare. Părintele trebuie să fie calm și să își controleze primul impuls când copilul se comportă greșit. Copilul înțelege când îi este criticat comportamentul, de aceea trebuie să evităm a-l învinovăți pe el ca persoană, atenția noastră să se axeze asupra faptei greșite. Prin intermediul condiționării, al empatiei sau al contagiunii emoționale, copilul, reușește să înțeleagă emoțiile celorlalți.

Se știe că părinții joacă rolul de facilitatori ai contextelor emoționale și al experiențelor sociale, astfel, este necesar ca părinții să utilizeze situații de ghidaj și antrenament social legat de comportamentele emoționale și sociale. Așa se dezvoltă abilitățile de cooperare, de negociere și empatia la copii. În relația cu copilul, conștientizăm faptul că universul psihic este marcat de emoție pentru fiecare dintre noi, că plăcerea lucrului bine făcut asigură trăirea satisfacției și că întreaga noastră existență se derulează pe un fond emoțional. O stare de bine este asigurată de un context emoțional optim, favorizând stabilirea unui climat propice copilului, care îi oferă încredere și stabilitate.

Școala românească se află, încă, într-un punct în care este obligată să-și revizuiască propriile abordări. Începând de la autoritățile de stat decidente și ajungând la profesori și părinți, cel mai bun punct de plecare pare să fie conștientizarea faptului că responsabilitatea pentru buna și eficienta educație a copiilor noștri este problema tuturor. Cuvintele cheie pentru ceea ce urmează sunt implicare responsabilă și adaptare, astfel încât să putem întoarce situația dată în favoarea elevilor.

În concluzie, starea de bine poate fi indusă, educată în fiecare școală.

Bibliografie:

1. Ciofu, C. , *Interacțiunea părinți- copii*, Editura Medicală Amaltea, București, 1993
2. Marcus Stroeie, David Teodora, Predescu Adriana, *Empatia și relația profesor – elev*, Editura Academiei, București, 1987
3. Schaffer, R., *Introducere în psihologia copilului*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2005
4. Ștefan, C. A., Kallay, E., *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolar – Ghid practic pentru educatori*, Editura ASCR. Cluj-Napoca, 2007
5. Stepanovic Josef, *Psihologia tactului pedagogic al profesorului – traducere* , Gh. Călin, Editura didactică și pedagogică, București, 1979

“Little Happiness with Handmade “-Proiect Etwinning

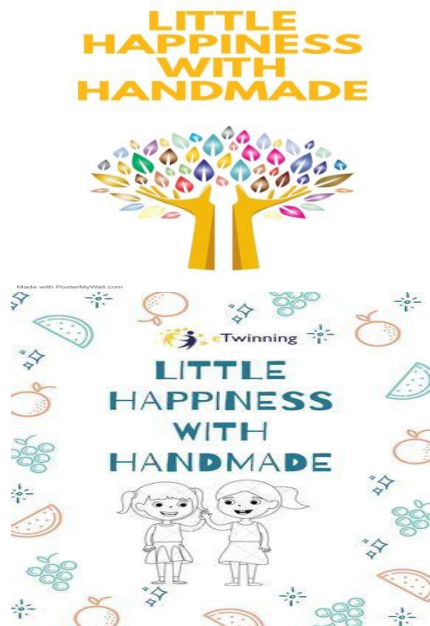
prof. Petrean Floare Mariana, Școala Gimnazială „Emil Isac “ Cluj –Napoca

În decursul celor 22 de ani de experiență didactică ca învățător am participat la diferite proiecte locale, județene și naționale dorind totdeauna să aplic ceea ce am dobândit în schimburile de experiență. În anul școlar 2021-2022 am aplicat la un proiect Etwinning ” Little Happiness with Handmade ” , din dorința de a cunoaște și alte cadre didactice din alte țări , alte abordări ale curriculumului și alte metode de lucru . M-am bucurat când am primit acceptul de a mă alătura proiectului și am hotărât să mă implic cu tot ce pot pentru buna desfășurare . Proiectul nostru s-a adresat elevilor cu vârste cuprinse între 6-11 ani. S-a dorit micșorarea efectului cauzat de pandemia de lungă durată prin realizarea de lucrări culturale și artistice și transformarea produselor în fericire, oferind cadouri sau ajutându-se reciproc. În proiectul nostru, care s-a desfășurat într-un mod care să includă și elevii defavorizați, a fost planificat ca elevii să descopere modalități de exprimare prin activități culturale și artistice, dobândind în același timp valori sociale precum responsabilitatea, empatia și respectul prin învățare activă prin activități de asistență socială.

Perioade de desfășurare a fost octombrie 2021 –mai 2022.

Obiectivele proiectului au fost : * Permite elevilor să creeze sensibilitate față de valorile de bază și să le transforme în comportament, * Descoperirea de sine prin activități culturale și artistice, * Învățarea să facă față stresului prin activități artistice și culturale, * Dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, de învățare prin practică, de gândire critică prin utilizarea instrumentelor web 2.0 prin studii interdisciplinare.

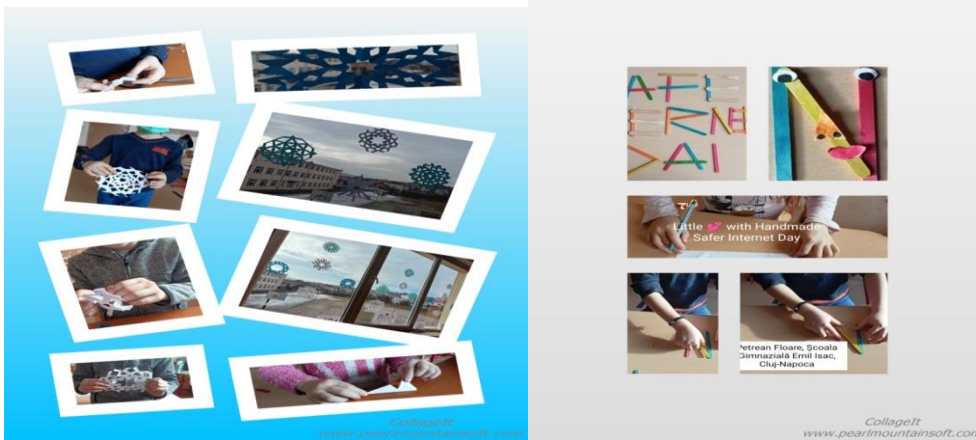
În luna octombrie s-a realizat informarea părinților și obținerea acceptului din partea lor , s-a realizat alegerea logoului , a posterului proiectului și o întâlnire online a membrilor proiectului.

Proiectul a fost inițiat de cadre didactice din Turcia , iar cadrele didactice participante au fost din Albania , Azerbaidjan, Macedonia de Nord, Portugalia și Romania reprezentată de Clasa Pregătitoare C a Școlii Gimnaziale Emil Isac , din Cluj-Napoca ,județul Cluj, pip. Petrean Floare. Activitățile proiectului s-au desfășurat lunar câte două sau trei și au constat în realizarea de lucrări artistice din materiale reciclabile și din natură , pictură , obiecte cadou și decorațiuni pentru târguri

caritabile , părinți sau sala de clasă .

Fiecare cadru didactic participant a realizat la clasa lui activitățile , iar apoi a postat în pagina lunii corespunzătoare un colaj de poze sau o prezentare PPT cu lucrările realizate. Dintre activitățile lunii februarie amintesc decorațiuni realizate cu tehnica Kringami (globuri , hora păpușilor , balerină, etc.) cu care am decorat geamurile sălii noastre de clasă și marcarea zilei de 8 februarie ”Ziua siguranței pe Internet ” prin informarea copiilor despre pericolele care pot să apară când folosesc calculatorul și realizarea unor litere hazlii care compun

cuvintele ”Safer Internet Day. ”

În luna februarie am participat la o întâlnire online cu copiii din țările participante unde ni s-a prezentat tehnica de lucru cu aluat , clasa mea a realizat mărtișoare care au fost oferite părinților de Marțișor . Elevii au fost încântați când au văzut alți copii de vârsta lor pe chat .o altă activitate apreciata de copii in luna martie a fost pictarea de portrete feminine din pictura universală și realizarea unei expoziții în clasă.

Alte activități îndrăgite de copii au fost în luna aprilie, pictarea în tehnica mozaic a ouălor pentru Paște și realizarea de cadouri pentru Târgul caritabil de Paști organizat de școala noastră pentru un coleg bolnav .

Am participat cu drag la acest proiect , fiind primul de această întindere ,cu atât de multe activități .M-am familiarizat cu site-ul <https://twinspace.etwinning.net/190826/pages/page/1994460> , cu postarea activităților în pagina corespunzătoare . Am colaborat foarte bine cu membrii echipei de proiect care mi-au oferit sprijinul necesar pentru a lucra foarte bine în aplicații mai noi pentru mine : Canva, Collagelt, Pictrama, Flisnack, www.ourbox.com, <https://eu.calameo.com>, etc.

Proiectul s-a finalizat cu realizarea unor produse finale cum ar fi:

- [♥WOMEN'S DAY AND PAINTERS AND PAINTINGS eMAGAZINE](#)
- [♣THE IMPORTANCE OF GIFT GIVING AND SOLIDARITY eMAGAZINE](#)
- [♥PROJECT VIRTUAL EXHIBITION](#)
- [□PROJECT eMAGAZINE](#)

Consider că proiectul ”Little Happiness with Handmade ” a fost o oportunitate atât pentru mine , pentru școala mea , dar mai ales pentru elevi .

**"Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi.
Această lume, când ei vor fi mari, nu va mai există și nimic nu ne va permite să știm cum
va fi lumea lor.
Atunci, să-i învățăm să se adapteze"
Maria Montessori**

METODE INOVATOARE DE PREDARE ÎNVĂȚARE

prof. Pleș Violeta Alina, Gradinita cu P. P. nr.1 Alesd.

Funcționalitatea procesului de învățământ și rezultatele obținute la grupa depind în cea mai mare măsură de metodele folosite. Marii pedagogi au scos în evidență faptul că folosindu-se metode diferite se obțin diferențe esențiale în pregătirea elevilor, că însușirea unor noi cunoștințe sau comportamente se poate realiza mai ușor sau mai greu, în funcție de metodele utilizate.

Metoda este „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda ce reunește într-un tot familiar eforturile profesorului și ale elevilor săi”.

Învățarea interactiv-creativă este un proces evolutiv, care are la bază receptivitatea față de experiențele noi căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiza, sinteză, generalizare, abstractizare, concretizare punând accentul pe realizarea conexiunilor între sensuri și solicitând o profundă implicare intelectuală, psihomotorie, afectivă și volițională.

În cadrul învățării interactiv-creative copilul descoperă, imaginează, construiește și redefiniște sensurile, filtrându-le prin prisma propriei personalități și solicitând procesele psihice superioare de gândire și creație. Ea apare ca urmare a eforturilor individuale și colective, al interacțiunii copilului cu ceilalți, bazându-se pe schimburile sociale în dobândirea noului.

În învățământul de azi există o multitudine de metode moderne de dezvoltare a creativității, dar multe dintre ele nu se pretează pentru învățământul preșcolar, deaceia eu vă voi prezenta doar câteva dintre cele cu care am încercat să lucrez la activități și tipul de activități la care le-am folosit.

Explozia stelară: scopul acestei metode este de a obține cât mai multe întrebări și astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Copiii stau așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se desenează sau se scrie ideea centrală iar pe celelalte cinci stele se scrie câte o întrebare de tipul "CE ? CINE?UNDE ? DE CE ? CÂND, iar cinci copii din grupă extrag câte o întrebare.

Exemplu de explozia stelară în povestea Scufița roșie...

1. Copiii ascultă povestea pentru fixarea conținutului, se solicită copiilor să asculte câte un fragment și să formuleze întrebări.
2. Lupul împarte cele cinci stele cu întrebări la cinci copii. Educatoarea citește fiecărui copil care ia steluța, întrebarea de pe aceasta. Cei cinci copii își aleg colegii de lucru și constituie astfel cinci grupuri corespunzătoare celor cinci tipuri de întrebări. Se ascultă pe rând fragmente din poveste.
3. În grupă se formulează întrebări pentru fiecare fragment audiat.
4. Se discută întrebările formulate.
5. În final se aleg întrebări ale căror răspuns sugerează aspectele principale ale poveștii.

"Pălăriilor gânditoare": această metodă este folosită pentru a obține cât mai multe întrebări și astfel, cât mai multe conexiuni între concepte. Este o tehnică interactivă de stimulare a creativității preșcolarilor. Culoarea pălăriei este cea care definește rolul. Grupa se împarte în grupuri de câte 6. Se împart 6 pălării, câte una pentru fiecare grup, fiecare având altă culoare. Pălăria albă – informează; Pălăria roșie – exprimă emoțiile, temerile, intuițiile; Pălăria neagră – judecă logic, gândește negativ, dar logic; Pălăria galbenă – are o gândire pozitivă, constructivă, oferă încredere, optimism; Pălăria verde – oferă idei noi, alternative posibile; Pălăria albastră – controlează gândirea, sistematizează concluziile.

Scufița Roșie – Povestirea copiilor

- Pălăria albă – povestește pe scurt textul poveștii.
- Pălăria albastră – o caracterizează pe Scufița Roșie în contradicție cu lupul: veselă, prietenoasă, bună la suflet, gata să sară în ajutor, dar neascultătoare, în timp ce lupul este rău, lacom,

șiret, preocupat să pară sensibil la situație; arată ce se întâmplă când un copil nu ascultă sfaturile părinților; realizează mulțimea personajelor bune și mulțimea personajelor rele, apoi face corespondențe între elementele celor două mulțimi.

- Pălăria roșie – arată cum Scufița își iubea mama și bunica pe care le-a ascultat întotdeauna, iubea mult florile, animalele, îi plăcea să se joace în natură, își exprimă compasiunea față de bunica, bucuria pentru vânător și supărarea față de lup; desenează elemente din natură (din pădure), le numără, realizează mulțimi de aceleși elemente.

- Pălăria neagră – critică atitudinea Scufiței, care trebuia să asculte sfaturile mamei, trebuia să ajungă repede la bunica bolnavă. Considera că nu trebuia să aibă încredere în animale, nu trebuia să dea informații despre intențiile ei. Este supărată pe vicleșugul lupului.

- Pălăria verde – acordă variante Scufiței: dacă dorea să ofere flori bunicii, trebuia să-i ceară mamei să-I cumpere un buchet de flori; dacă dorea să culeagă flori, trebuia să ceară mamei să o însoțească în pădure; lupul o putea ajuta să culeagă mai repede flori sau ciuperci pentru bunica; numără florile oferite de Scufiță bunicii, numără bucatele trimise, numără ciupercuțe, desenează elemente în completarea mulțimilor date pentru a fi mai multe, mai puține sau tot atâtea elemente între mulțimile date.

- Pălăria galbenă – găsește alt final textului: Scufița putea să refuze să meargă la bunica știind că trece prin pădure; Scufița nu asculta de lup; lupul îi arăta Scufiței drumul cel mai scurt spre bunica; lupul o ajuta să culeagă flori bunicii aflând că aceasta este bolnavă; animalele din pădure o sfătuiesc pe Scufiță să nu asculte de lup.

„**Tehnica viselor**” mai este numită și tehnica visării cu ochii deschiși. Copilul își lasă imaginația să lucreze și apoi exprimă cum își închipuie aspect proiectate în viitor: „Orașul meu”, „Casa mea”, „Eu când voi fi mare”, „Prietenii”, „România”. Solicită imaginația prin proiectarea de situații comparabile cu celereale, existente. Copiii sunt împărțiți în grupuri de câte 4-5. Povestitorii („Compuneți o mică poveste sau câteva propoziții”); constructorii („Construiți cartierul vostru așa cum va arăta când veți fi voi mari”); plasticienii („Colaj sau pictură”). Copiii colaborează în grup. Educatoarea stimulează copiii în funcție de inteligența manifestată. Se bazează pe teoria inteligențelor multiple. La final, copiii prezintă rezultatele și explică ce au lucrat.

- Exemplu pentru tehnica viselor: se formează 4 echipe: tema “Orasul meu”

Am participat la un concurs numit Orasul din inima mea si ca sa realizam lucrari pt concurs am realizat o activitate in care am folosit aceasta.

1. Arhitecti: vor construi din lego orasul imaginat;
2. Naturalisti : vor construi din materiale din natura orasul imaginat
3. Desenatorii : vor desena orasul visat
4. Lingvisti : sorteaza imagini si le aseaza pe foaia de hartie astfel incat sa obtina orasul visat

Metoda ciorchinelui are rostul de a stimula gândirea înainte de a studia mai temeinic un anumit subiect. Mai poate fi folosită ca mijloc de rezuma ceea ce s-a studiat, ca modalitate de a construi asociații noi sau de a reprezenta intuitiv noi sensuri. Este o modalitate de învățare ce poate servi drept instrument eficient în dezvoltarea unor deprinderi, între care esențială este cea de asociere de informații pe ”idei ancoră”. Este, însă, înainte de toate, o strategie de găsire a căii de acces la propriile cunoștințe, opinii sau convingeri legate de o anumită temă. De asemenea, prin modul în care se desfășoară, poate servi la informarea elevului despre anumite cunoștințe sau conexiuni pe care acesta nu era conștient că le are în minte.

Exemplu de utilizare a metodei ciorchinelui. Copiii sunt împărțiți în trei grupe.

Prima grupă va avea ca sarcină să selecteze dintre imaginile cu siluete de fructe pe cele de toamnă, după care aceste imagini le așază cu ajutorul săgeților pe ovale albe în jurul ovalului galben care are inscripționat „Fructe de toamnă”.

A doua grupă va selecta imaginile cu legume de toamnă dintre imaginile cu legume și le va așeza în jurul ovalului maro pe care este scris „Legume de Toamnă” respectând același algoritm ca și prima grupă.

Pentru grupa a treia sarcina este de a selecta dintre imaginile puse la dispoziție pe cele care corespund sarcinii pentru „Caracteristici ale fructelor și legumelor de toamnă” inscripționat pe ovalul roșu.

Pe rând fiecare grupă va prezenta celorlalte grupe rezolvarea sarcinii iar apoi va așeza cu ajutorul săgeților pe coala de carton la ovalul portocaliu pe care este scris tema „Coșul Toamnei” realizând construirea ciorchinelui. Comparativ cu alte date, când activitățile de genul acesta erau desfășurate frontal, iar acești elevi nu participau sau participau foarte puțin, de data aceasta au reușit să se concentreze și să se mobilizeze pentru a se antrena în activitate.

Din activitatea mea la grupă pot să afirm că aceste tipuri de activități în care se utilizează aceste metode interactive sunt foarte atractive pentru copii, aceștia participând cu interes și plăcere la lecție.

Desigur, ca și în orice fel de activitate și folosirea acestor metode are o mulțime de avantaje și dezavantaje, dar din punctul meu de vedere, per total activitățile în care se utilizează, au un procent de reușită mult mai mare decât cu metodele clasice.

Bibliografie

1. Otilia Pacurari (coord.), Strategii didactice inovative, Bucuresti, Editura Sigma, 2003
2. Ioan Nicola, Tratat de pedagogie școlară, București, Editura Aramis, 2003
3. Ioan Cerghit, Sisteme de instruire alternative și complementare, Iași, Ed. Polirom, 2008
4. Ioan Cerghit, Metode de învățământ, Iași, Ed. Polirom, 2006
5. Elena Rafailă, Educarea creativității la vârsta preșcolară, Editura Aramis;
6. Silvia Breban, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, Metode interactive de grup, Editura ARVES;

METODE INOVATIVE DE PREDARE - ÎNVĂȚARE – EVALUARE

ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

prof. înv. preșcolar: Podhora Maria, GPP nr.1 Aleșd

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din grădinițe, să identifice nivelul de pregătire al preșcolarilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – preșcolarul – pe parcursul și la finalul unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare – învățare - evaluare.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, trebuie perfecționate metodele tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Stilul didactic ce trebuie adoptat este în funcție de personalitatea copiilor.

Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Două dintre metodele experimentate de profesori sunt: metoda covorului povestitor și metoda șorțului povestitor.

Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de exersare a capacității de comunicare.

Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la care ca și mini-teatrul, păpușile de deget induc copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între copertile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu

de Moș Crăciun, și este plin cu povești și nu de cadouri. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".220

Șorțul povestitor este o metodă inovativă de predare folosită în grădinițe, prin care copiii sunt implicați activ și creativ în povești. Șorțul este confecționat din material textil, iar toate elementele și personajele sunt din fetru, personalizate pentru fiecare poveste în parte, cu detalii specifice acțiunii din acea poveste; elementele fixe sunt cusute, iar personajele sunt marionete de degete.

În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

Bibliografie:

- 1.Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007
- 2.Ionescu M., Radu I.-" Didactica modernă", Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001

LECTURA VERSUS CREATIVITATEA LITERARĂ ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR

Prof. Poenașu Cătălin, Colegiul Național „Spiru Haret” Tecuci și Poenașu Georgiana-Cosmina, Școala Gimnazială Nr. 1 Poiana

Definirea creativității poate fi greu acordată, deoarece polii cuvintelor nu pot cuprinde ceea ce eul unei persoane poate emana în timpul actului creator, dar cu toate aceste dicționarele limbii noastre materne fac acest exercițiu. Din punctul meu de vedere, definiția creativității poate fi extrasă din rodul care se coace în interiorul fiecărui individ și iese la lumină, prin actul creator, pentru a fi împărțit și altora, pentru a se bucura și alții de rod.

Cu toate acestea, creativitatea este capacitatea specific umană care se caracterizează prin transformarea deliberată a mediului de către om, într-o modalitate anticipată. Lumea se îmbogățește permanent cu obiecte materiale sau spirituale (cunoștințe), care-și au originea în „mintea” omului, cu lucruri făcute de „mâna” omului în activitatea lui de creație, creativitatea este un proces mental și social care implică generarea unor idei sau concepte noi, sau noi asocieri ale minții creative între idei sau concepte existente.⁸

Creativitatea este un fenomen pe care îl întâlnim în mai multe domenii, cum ar fi literatura, artele (muzică, pictură și sculptură), istorie, psihologie etc., fiind indispensabilă existenței și dezvoltării acestora.

Firea umană are în esența ei creativitatea, fiind un dat natural. Fiecare dintre noi suntem creativi în domeniul în care ne desfășurăm activitatea, iar dacă ea, creativitatea, ar lipsi nu cred că am atinge finalități superlative.

Temă pe care lucrarea de față vrea să o trateze are un punct fix, creativitatea la adolescenți, la liceeni, dar tratată și văzută din prisma literară.

Cu toate că nu sunt profesor de limba și literatura română, ci doar un simplu „condeier”, am analizat de-a lungul carierei didactice setea de literatură și de scris a liceenilor.

Primul contact al adolescenților cu literatura se face prin lectură, ei începând să descopere principale opere, romane, poezii ale literaturii noastre românești, dar și universale. Acest demers îi conferă adolescentului licean statutul de cititor.

Importanța literaturii pentru elevii de liceu în cultura unei țări este imensă pentru că le permite tinerilor cititori „dialogul cu generațiile trecute și cu autorii contemporani”⁹, facilitându-le accesul la teme, valori, idei și tradiții împărțite de semenii lor.¹⁰

Cărțile de literatură ajută la formarea competenței de comunicare și a competenței culturale – ambele vizate de actualele programe școlare din România. Demersul didactic este, cel puțin la nivel

⁸ Dicționarul Enciclopedic, 1993, p. 120 *apud*. Prof. Stan Cristina, „Creativitatea și rolul ei asupra dezvoltării personalității în contextul învățării unei limbi străine” în Tribuna învățământului din data de 23.08.2016, ediția online <http://www.tribunainvatamantului.ro/creativitatea-si-rolul-ei-asupra-dezvoltarii-personalitatii-in-contextul-invatarii-unei-limbi-straine/> (accesat în data de 04.05.2022, ora 09.20)

⁹ Pamfil Alina, „Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise.” Ed. Paralela 45, Pitești, 2008, p. 24.

¹⁰ Florina-Irina Dima, „Creativitatea în liceu – între lectura literară și scrierea creativă” în *Creativity, Imaginary, Language. Actele Conferinței Internaționale de Științe Umaniste și Sociale „Creativitate. Imaginar. Limbaj”*, Ed. Sitech, Craiova, 2014, p. 217. (<http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V1826> data accesării 04.04.2019, accesat în data de 05.05.2020, ora 11.10).

teoretic, axat asupra literaturii naționale în contextul culturii universale. În acest mod, se dorește ca liceul să ajute elevul să se dezvolte și să se integreze în lumea în care trăiește.¹¹

„Multe cercetări privind lectura spun că, de fapt, copiii și tinerii de azi citesc la fel de mult, poate chiar mai mult decât cei din generațiile anterioare, dar citesc altfel, și „texte” mai diverse (între care și mesaje de pe rețele de socializare). De aceea, e bine ca profesorul să știe ce interese de lectură au elevii, ce medii folosesc pentru a citi, spre a putea face legături între ceea ce citesc pentru școală și ceea ce citesc și cum citesc în timpul liber”¹².

Raportându-ne la prezent, în lumea ancorată în tehnologie, în epoca informaticii avansate, ne ridicăm următoarea întrebare: adolescentul de astăzi mai citește literatură sau smartphon-ul îi ocupă tot timpul, cu tot felul de aplicații ? Răspunsul vine de la sine, urmărind acțiunile lor, dar am întâlnit și elevi care utilizează gadget-ul pentru a lectura. Am încurajat lectura lor, dar am condamnat faptul că telefonul sau tableta sunt bariere între el și acțiunea lecturii. Bariera menționată mai sus poate fi spartă prin carte, ținând cartea în mână respiri cu eroii, murdărindu-te cu tușul literelor, mângâi personajele și astfel pătrunzi în lumea adevărată a cărților.

„Lectura rămâne, încă, una dintre căile importante de formare și dezvoltare personală. Iar rolul profesorului este acela de a o menține vie, ba chiar de a o face atractivă. Lectura este, încă, o modalitate esențială prin care chiar și copiii de azi pot înțelege lumea și se pot înțelege mai bine pe ei înșiși. Profesorii nu pot ignora acest rol fundamental al lecturii. Cred că mulți dintre ei pot selecta texte relevante pentru elevii lor și pot propune abordări care să provoace inteligența, imaginația, sensibilitatea și creativitatea elevilor. Depinde doar de profesor cum reușește să facă acest lucru. Dacă profesorul nu încearcă, elevul îl va ignora”¹³.

Pe lângă acest prim rol de „cititor”, elevul poate să-și însușească și pe cel de „creator” de literatură și avem multe cazuri, în care elevii noștri scriu poezie, texte epice etc., „murdărind” foaia într-un mod frumos.

Rolul de creator, este unul creativ, dătător de „viață literară”, în cazul de față, care va dăinui peste ani. Pentru elev poate părea un simplu joc la început, dar dacă el va fi îndemnat și încurajat să scrie, cine știe, poate peste ani vom observa că și noi am pus o piatră de temelie la numele de scriitor, care se va crea în timp.

O paletă largă de oameni de litere au debutat încă din băncile școlii sau din timpul adolescenței. Cu siguranță debutul literar a fost unul timid, ca orice început, dar peste ani experiența publicării s-a conturat mult mai bine, iar curajul creator a fost izvorul nesecat al literatului, care a „curs” textul literar, purtându-l peste tot, în carte, în inimi, în conștiințe s.m.d.

Dar toate aceste au avut un punct de plecare și anume cititul, lectura. Ea este sursa de inspirație și cea care motivează scrisul literar. Dacă elevii își vor însuși deprinsul cititului, cu siguranță, nu toți, vor putea să-și transpună în scris și propriul lor mesaj, propria lor trăire și propria lor experiență creativă.

Ernest Hemingwai, un mare scriitor american din secolul XX, care în anul 1953 câștigă cu romanul „Bătrânul și marea” Premiul Pulitzer, iar un an mai târziu, în 1954, Premiul Nobel pentru literatură, îi îndemna pe scriitorii care se aflau la începuturi să scrie despre ceea ce știu, să elimine cuvintele inutile și să nu facă asta pentru a deveni faimoși. Mesajul prinde foarte bine și în rândul

¹¹ *Ibidem*, p. 217-218 (http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V1826_data_accesării_04.04.2019, accesat în data de 05.05.2022, ora 11.10).

¹² Lect. Univ. dr. Sâmișăian Florentina, „Lectura și elevii epocii digitale” în „Dilema Veche” nr. 522 din 13-19 februarie 2014, ediția online <https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/lectura-si-elevii-epocii-digitale-597422.html> (accesat în data de 16.05.2022, ora 16.00).

¹³ *Ibidem*, ediția online <https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/lectura-si-elevii-epocii-digitale-597422.html> (accesat în data de 16.05.2022, ora 16.00).

elevilor-scriitori, care se află în „prag de cunoaștere” și în același timp vor beneficia de un viitor plin de „noi cunoașteri” și experiențe, pe care le vor putea așterne în scris.

Concluzia acestor rânduri face trimitere spre încurajarea lecturii în rândul elevilor, iar dacă magistrul descoperă în elevi viitori scriitori, trebuie să caute să-i încurajeze pe aceștia să-și fructifice acest meșteșug spre marea arta a scrierii, iar sintagma cea mai potrivită sau moto-ul motivațional al acestor elevi poate fi: „citește și vei fi citit”.

Bibliografie:

1. Dima Florina-Irina, „Creativitatea în liceu – între lectura literară și scrierea creativă” în *Creativity, Imaginary, Language. Actele Conferinței Internaționale de Științe Umaniste și Sociale „Creativitate. Imaginar. Limbaj”*, Ed. Sitech, Craiova, 2014, p. 217. (<http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V1826> data accesării 04.04.2019 ;
2. Pamfil Alina, „Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise.” Ed. Paralela 45, Pitești, 2008;
3. Sâmișăian Florentina, Lect. Univ. dr., „Lectura și elevii epocii digitale” în „Dilema Veche” nr. 522 din 13-19 februarie 2014, ediția online <https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/lectura-si-elevii-epocii-digitale-597422.html>;
4. Stan Cristina, Prof., „Creativitatea și rolul ei asupra dezvoltării personalității în contextul învățării unei limbi străine” în Tribuna învățământului din data de 23.08.2016, ediția online <http://www.tribunainvatamantului.ro/creativitatea-si-rolul-ei-asupra-dezvoltarii-personalitatii-in-contextul-invatarii-unei-limbi-straine/> .

IMPORTANȚA PROIECTELOR DE ÎNVĂȚARE PRIN SERVICIUL ADUS COMUNITĂȚII ÎN STUDIUL LIMBII ENGLEZE

prof. Pop Cristina, Școala Gimnazială Nr. 2 Țețchea

„Oamenii care știu multe, dar nu acționează pentru a-i ajuta pe alții, nu au niciodată putere”

(Elev în clasa a VIII-a, octombrie 2019)

Când noi, ca profesori, ne gândim la viitorul educației, de multe ori ne gândim la modul în care ne putem pregăti cel mai bine elevii, dar și cum ne putem pregăti cel mai bine pentru a face față provocărilor globalizării și a depăși cu succes obstacolele din lumea prezentă în care trăim. oferă-ne. Pe măsură ce lumea de astăzi devine din ce în ce mai interconectată și integrată, ne confruntăm din ce în ce mai des cu situații neașteptate care necesită un set de competențe și cunoștințe larg dezvoltat pentru a înțelege mai bine realitățile și problemele care devin din ce în ce mai globale, transnaționale, multidimensionale, transversale și polidisciplinare (**Apud Edgar Morrin, Relier les connaissances, Paris, Le Seuil, 1999**).

Dreptul universal la educație a fost recunoscut la nivel internațional în tratatele internaționale. În societățile în care accesul la cunoaștere și informație este esențial pentru exercitarea completă a drepturilor de cetățenie, școala se remarcă ca fiind unul dintre acei agenți care promovează coeziunea socială, incluziunea și transformarea. Una dintre sarcinile principale ale școlii secolului XXI este de a contribui la formarea unei societăți active, democratice și multiculturale, promovând neliniștit o mai bună înțelegere între toți oamenii.

Căutarea tehnicilor educaționale care să corespundă obiectivelor UNESCO (<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000114766?posInSet=16&queryId=N-EXPLORE-9d65d233-4ace-440e-a2b2-aba780768ce2>) pentru obiectivele educaționale ale secolului XXI, multe instituții de învățământ și mai multe politici educaționale din întreaga lume au adoptat, în ultimele decenii, pedagogia de tip învățare-serviciu, ori învățarea prin serviciul adus comunității. În prefața documentului menționat anterior se precizează că „tema centrală a raportului, relevantă de titlul său, este căutarea continuă a unei practici a educației care să dezvăluie fiecărui individ valoarea învățării de-a lungul vieții și care să permită apariția fiecărui talent, individual și colectiv.” Accentul constă în faptul că educația ar trebui să fie construită pe „cei patru piloni: să înveți să cunoști, să înveți să faci, să înveți să fii și să înveți să trăim împreună”.

(<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000114766?posInSet=16&queryId=N-EXPLORE-9d65d233-4ace-440e-a2b2-aba780768ce2>)

Proiectele de învățare prin serviciul adus comunității se referă la intervenții atât în domeniul educațional, cât și în cel social. Toate aceste proiecte sunt conduse de elevi și permit construirea unei punți de sprijin între instituțiile de învățământ (în primul rând școlile) și comunitate prin participarea și implicarea activă a elevilor în rezolvarea problemelor reale.

Au fost identificate provocări educaționale comune, specifice secolului XXI, asupra cărora Uniunea Europeană a decis să acționeze, precum:

- creșterea calității în procesul de învățământ și în programa școlară,
- să încurajeze legătura efectivă între conținutul academic și cerințele de pe piața muncii,
- garantarea și îmbunătățirea participării la învățarea pe tot parcursul vieții pentru cetățenii tineri și adulți;
- consolidarea participării societății civile în domeniul educațional,
- îmbunătățirea pregătirii profesorului în oferirea de asistență și dezvoltare profesională.

Programa școlară bazată pe competențe are menirea de a reduce pe cât posibil decalajul dintre experiența de învățare și realitățile de pe piața muncii. Uniunea Europeană definește aceste competențe ca un set de abilități și aptitudini necesare fiecărei persoane care dorește să facă față cu succes unei piețe a muncii în continuă schimbare în societățile contemporane. Există o distincție între tipurile de competențe: competențele cheie (cum am menționat mai sus la pagina 8, cele 8 competențe cheie) și competențele transversale. Acestea din urmă au rolul de a sprijini învățarea competențelor-cheie și includ gândirea critică, creativitatea, inițiativa, abilitățile de rezolvare a problemelor, analiza riscului, luarea deciziilor și, în opinia mea, una dintre cele mai importante, inteligența emoțională.

Multilingvismul este una dintre competențele cheie menționate de UE „Competențe cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții” (https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_en) și acesta ”definește capacitatea de a folosi diferite limbi în mod adecvat și eficient pentru comunicare. În general, împărtășește principalele dimensiuni de competențe ale alfabetizării: se bazează pe capacitatea de a înțelege, exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii atât în formă orală, cât și în scris (a asculta, a vorbi, a citi și a scrie) într-un interval adecvat. a contextelor societale și culturale în funcție de dorințele sau nevoile cuiva.” (https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_en)

Învățarea prin serviciul adus comunității poate fi descrisă ca o uniune între serviciul comunitar și învățarea formală. Această descriere notează că învățarea prin serviciu are două componente principale: un anumit tip de serviciu comunitar și instruirea în clasă aferentă. Deși învățarea prin serviciu poate lua multe forme diferite, aceste două componente sunt esențiale pentru o adevărată experiență de învățare prin serviciu. Implică elevii să iasă în comunitățile lor și să folosească ceea ce învață la clasă pentru a-i ajuta pe oameni, apoi să aducă ceea ce învață în serviciul lor comunitar înapoi în sala de clasă pentru a le îmbunătăți învățarea.

Proiectele de învățare prin serviciul adus comunității sunt o modalitate excelentă de a implica studenții care studiază limba engleză, deoarece oferă un context semnificativ pentru practica lingvistică. Elevii au posibilitatea de a folosi limba engleză pentru a citi și a vorbi despre diferite subiecte, pentru a scrie reflecții și pentru a participa la discuții despre probleme relevante din propriile comunități.

Proiectele de învățare prin serviciul adus comunității oferă elevilor ori studenților, de asemenea, experiență practică și șanse de a aborda problemele și nevoile care sunt importante pentru ei. Abordând acest tip de muncă, elevii reflectă asupra atitudinilor, valorilor lor și dezvoltă noi perspective. Elevii își pot folosi apoi cunoștințele de engleză pentru a-și comunica gândurile, ideile și sentimentele despre experiență și despre ce înseamnă aceasta pentru ei. Cursanții au nevoie, indiferent de disciplină, de contexte de învățare relevante și semnificative. Cursanții de limbă a doua au diverse nevoi în ceea ce privește dobândirea limbii, care trebuie îndeplinite și am scris despre două dintre ele, care sunt cele mai importante, după părerea mea. Având în vedere faptul că abilitățile și faptele, care sunt predate izolat și care nu au legătură cu ceva semnificativ, nu pot fi reținute fără o practică și repetiții considerabile, activitățile de la clasă de limbă a doua care sunt semnificative creează o oportunitate ideală de învățare pentru studenții de limbă a doua să învețe mai multe informații într-un timp mai scurt, cu mai puțin efort prin implicarea în acest tip de proiecte. O altă necesitate este aceea de a crea contexte semnificative pentru cursantul de limbi străine și de a evidenția și cultiva valorile umane.

Deși învățarea prin serviciul adus comunității, ca strategie de predare a limbilor străine, este pe scară largă considerată importantă pentru dezvoltarea abilităților academice ale studenților, sau a atributelor personale de care oamenii au nevoie pentru a interacționa și a lucra cu ceilalți, inclusiv abilități de comunicare, empatie, abilități sociale, ascultare. aptitudini și atitudini, este încă un domeniu neglijat în sistemul educațional românesc.

Învățarea prin serviciul comunitar creează motivație pentru cursanții de limbi străine atunci când este utilizată ca metodă de învățare a unei a doua limbi sau a unei limbi străine. Pe lângă stimularea creșterii personale a elevilor, învățarea prin serviciu sporește și încrederea în sine și oferă contexte semnificative pentru învățarea limbilor străine (**Minor, J., 2006**). Rezultatele cercetării lui Hart și King (**Hart, S. M. și King, J. R., 2007**) au arătat un impact pozitiv semnificativ al abordării învățării prin serviciu asupra învățării elevilor asupra acelor educatori care au folosit alte abordări tradiționale.

METODE INOVATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Popa Gigi, Școala Gimnazială „George Tutoveanu”, Bârlad

Drumul lung al învățării parcurs de elev este necesar a fi susținut prin metode pe care cadrul didactic trebuie să le aleagă cu tact și inspirație, transferând accentul *„nu atât pe însușirea de cunoștințe, cât mai ales pe învățarea de metode și tehnici de învățare și muncă intelectuală, de identificare, de regăsire și de utilizare a informațiilor; de analiză, sinteză și de prelucrare a acestora, în sfârșit pe învățarea de metode și de tehnici de creativitate, de dezvoltare a informației și de creare de noi semnificații”*¹.

Abordarea modernă a actului educațional, ca urmare a schimbărilor rapide ale societății, noile modele de curriculum, deși diferite ca mod de abordare și concepție, trebuie alese și adaptate contextului social, economic, cultural. Metodologia actuală se orientează în direcția stimulării creativității elevilor, ce are la bază imaginația, dublată de motivația, implicarea conștientă în propria formare, dar și un puternic efort volițional.

Elevul este orientat în a învăța ceva nou, iar acest „nou” presupune a învăța conștient și nu mecanic, înțelegând sensul informațiilor transmise și legându-le de cele anterioare: „cel ce învață trebuie să rearanjeze o serie de date, de informații, să le integreze în cunoștințele sale anterioare și să reorganizeze ori să transforme această combinație integrală în așa fel încât ea să poată produce rezultatul final dorit, în mod obișnuit o nouă noțiune sau o nouă propoziție” (J. Bruner, 1996, p.49).

Complexitatea procesului de învățare, apariția diferitelor moduri de organizare a învățămîntului (școlile active), au impus utilizarea de către dascăl a unei diversități de metode. Astfel, metodele tradiționale au fost reevaluate și adaptate în funcție de necesități și evoluția științei căci modul nou de reorganizare a învățămîntului s-a dovedit a fi eficient, însă solicită mai mult timp.

Metodele didactice activ-participative pun accentul pe învățarea prin cooperare, încurajând comportamentul activ, elevul fiind capabil de a emite opinii, aprecieri asupra fenomenelor studiate.

¹ Pavel Mureșan, (1990), *Învățarea rapidă și eficientă*, Editura Ceres, București, p. 6.

Astfel, este educată gândirea centrată pe analiza și evaluarea unor soluții posibile într-o situație dată, pe baza argumentelor, gândirea critică, printr-o serie de metode interactive (metoda Ciorchinului; metoda Mozaic; metoda Cubul etc).

Vorbind despre necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice, Ion Cerghit afirma: *„Pedagogia modernă nu caută să impună niciun fel de rețetar rigid....creația în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare”*².

Abordarea modernă a învățămîntului nu presupune renunțarea la metodele tradiționale, ci adaptarea acestora la particularitățile elevilor și îmbinarea cu strategiile inovative³.

Așa cum sublinia Cerghit, *„creația presupune reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituție”*. Prin urmare, asigurarea unui climat pozitiv, a unor condiții de muncă propice din punct de vedere al materialelor și mijloacelor didactice folosite, asociate cu aplicarea unor strategii de management educațional eficient, asigură un deplin succes al actului educațional.

Profesorul este cel care trebuie să aibă o concepție inovativă privind metodologia instruirii și evaluării, să coopereze cu elevii, să fie el însuși un model de educație în scopul asigurării unui învățămînt de calitate. Noul sens al educației, relația autoritate – libertate, trebuie foarte bine înțeles

și aplicat în procesul de predare – învățare și în rezolvarea unor situații noi în procesul educațional școlar.

De asemenea, foarte important este ca în cadrul obiectului de studiu, conținuturile să fie bine organizate (clare, logice), pentru a putea fi utilizată cu succes învățarea prin cooperare, stimularea gândirii critice prin metodele interactive aplicate, în scopul unei învățări eficiente.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (1997), *Metode de învățământ, ediția a III-a*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București.
2. Mureșan, Pavel, (1990), *Învățarea rapidă și eficientă*, Editura Ceres, București.
3. Păcurari, Otilia, (coord.), (2003), *Strategii didactice inovative*, Editura Sigma, București.

² Ioan Cerghit, (1997), *Metode de învățământ, ediția a III-a*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, p. 44.

³ Otilia Păcurari (coord.), (2003), *Strategii didactice inovative*, Editura Sigma, București.

CREATIVITATEA

Prof. înv.preșcolar Popescu Mirela, Grădinița cu P.N.Lizuca, Galați

„Creativitatea reprezintă miraculoasa întâlnire dintre energia neînhibată a copilului cu ceea ce pare a fi opusul și dușmanul ei, simțul ordinii, impus de disciplinată inteligență a adultului”.
(Norman Podhoretz).

Creativitatea se poate manifesta în toate activitățile omului, muncă, învățare, joc, cercetare științifică, artă, tehnică, politică etc., iar prin esența sa este o valoare social-umană și educațională de mare importanță. În literatura de specialitate, creativitatea este tratată ca produs, proces, potențialitate și ca dimensiune sintetică a personalității, precizează Paul Popescu-Neveanu, Al. Roșca, E. Landau și alții.

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde simultan fenomene de activizare (incitare și susținere), antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creator. În acest sens, ca scop practic este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității, respectiv:

factori structurali, interiori creativității (inteligență, motivație intrinsecă, interes cognitiv și științific, curiozitate epistemică, atitudini creative, gândire divergentă, tenacitate și perseverență etc.); factori de climat general, socio-culturali în dezvoltarea și afirmarea personalității preșcolarilor (mediul social și cultural, contextul familial, economic etc.); factori de ambianță psihosocială, de climat psihoeducational (relații interpersonale, valori și modele social-umane, stilul de conducere și tactul pedagogic etc.).

Aceștia sunt factori stimulativi pentru dezvoltarea și afirmarea creativității. De asemenea, este necesară utilizarea adecvată a diferitelor metode și procedee specifice de stimulare și antrenare a creativității individuale și de grup. În sistemul metodelor și tehnicilor de stimulare a creativității s-au impus, îndeosebi, brainstormingul și sinectica.

Metoda brainstorming-ului sau metoda „asaltului de idei”, a lui Alex. Osborn, presupune principiul amânării evaluării critice a ideilor noi, asigurarea și menținerea unei atmosfere propice producerii „în asalt” a cât mai multor idei originale, neobișnuite. Grupul și animatorul grupului fiind special pregătiți pentru a promova un climat deschis, încurajator, stimulativ pentru producerea a cât mai multor idei.

Sinectica, promovată de G.W.Gordon, presupune ca strategie dominantă asigurarea premiselor favorizante generării de idei și produse noi, pe baza unor tehnici similare „asaltului de idei”, dar și prin utilizarea mai amplă a analogiilor (personale, directe, simbolice și fantastice), a metaforelor, a reuniunii unor elemente diferite și aparent irelevante. Un procedeu specific sinecticii este și acela de a sugera subiecților căile posibile de transformare a necunoscutului, neobișnuitului în familiar și invers, detașarea relativă de familiar și considerarea sa ca ceva „străin”, pentru o mai eficientă perspectivă de abordare novatoare.

Rolul cel mai important în stimularea potențialului creativ revine învățării creative, formă complexă de învățare care „în final realizează comportamente individuale și colective orientate preponderent spre căutarea, aflarea noului, originalului și valorosului ca elemente definitive ale creativității” (Moraru I., Știința și filozofia creației, E.D.P. București, 1995).

Învățarea creativă este o formă specifică de învățare bazată pe propria acțiune și pe rezolvarea de probleme, necesitând angajarea subiectului cu toate disponibilitățile sale. S-a impus necesitatea unui învățământ activ conform psihologiei acționale, acesta realizându-se prin învățarea prin receptare, reproducere și învățare prin descoperire. În cadrul învățării creative preșcolarul descoperă, imaginează,

construiește și redefinește sensurile, filtrându-le prin prisma propriei personalități și solicitând procesele psihice superioare de gândire și creație.

Schimbările actuale de politică educațională au dus la elaborarea unui nou Curriculum Național, conceput în acord cu o nouă filozofie didactică, care configurează după principii ce favorizează personalizarea predării și formarea autonomiei celui educat. Pornind de la această ipoteză, actul didactic din grădiniță va utiliza metode didactice moderne de învățare care au ca obiective: formarea și promovarea unor atitudini și comportamente democratice: însușirea unor cunoștințe, abilități, comportamente de bază în condiții de cooperare; promovarea unor activități didactice moderne, creative, centrate pe demersuri interdisciplinare; dobândirea primelor elemente ale mincii intelectuale, în vederea cunoașterii realității și activității viitoare de învățare școlară; implicarea activă și creativă a copiilor, stimularea gândirii productive; formarea deprinderii de a găsi informații, de a lucra în echipă; încurajarea autonomiei, independenței copilului și promovarea învățământului prin cooperare; formarea deprinderii de a gândi critic comunicarea pe baza unor tehnologii informaționale moderne, interactive.

Metodele interactive sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Metodele de învățământ sunt selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevului (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, nivelul și specificitatea mijloacelor de comunicare, tipul de percepție al elevilor - analitic sau sintetic) și/sau stilul de lucru/personalitatea profesorului.

Metodele interactive stimulează creativitatea, comunicarea, activează toți copiii și formează capacități: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare.

Aplicarea acestor metode moderne de învățare creativă se soldează cu performanțe care îi responsabilizează pe copii în rezolvarea de sarcini viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar, încurajați, își vor cultiva dorința de a se antrena în rezolvarea sarcinilor de grup. Grupul la rândul său, înțelege să nu își marginalizeze partenerii, să aibă răbdare cu ei.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale diversificate. Dintre acestea amintim:

Metoda mozaicului (în engleză jigsaw puzzle înseamnă mozaic) sau “metoda grupurilor interdependente” este bazată pe învățarea în echipă (teamlearning). Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină “expert”. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

Tehnica florii de nufăr presupune deducerea de conexiuni între idei, concepte, pornind de la o temă centrală. Problema sau tema centrală determină cele 8 idei secundare care se construiesc în jurul celei principale, asemeni petalelor florii de nufăr. Cele 8 idei secundare sunt trecute în jurul temei centrale, urmând ca apoi ele să devină la rândul lor teme principale, pentru alte 8 flori de nufăr. Pentru fiecare din aceste noi teme centrale se vor construi câte alte noi 8 idei secundare. Astfel, pornind de la o temă centrală, sunt generate noi teme de studiu pentru care trebuie dezvoltate conexiuni noi și noi concepte.

Dramatizarea reprezintă punerea în scenă a povestirilor cunoscute de copii, cu scopul de a adânci impresiile dobândite prin povestiri și basme și de a retrăi viața și frământările personajelor. O influență cu totul specială asupra dezvoltării limbajului și a comunicării verbale o au dramatizările inițiate și conduse de educatoare, ele constituind pentru copii modele reușite de înscenare și interpretare.

Metoda schimbării perechii are la bază munca copiilor în perechi astfel: se împarte grupa în două subgrupe egale ca număr de participanți; se formează două cercuri concentrice, elevii fiind față în față pe perechi. Educatoarea pune o întrebare sau dă o sarcină de lucru în perechi. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche. Preșcolarii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al clasei. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

Piramida și diamantul-aceasta are ca obiectiv dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unei teme sau ale unui text literar. Copiii vor fi familiarizați cu regulile construirii piramidei (diamantului), iar pentru a o/îl realiza, vor formula definiții, vor interpreta roluri etc.

Brainstorming-ul se desfășoară în grupuri de 5-20 de copii. Cadrul didactic supervizează activitatea, fără a interveni în discuții. În traducere directă “furtună în creier” sau “asalt de idei”, metoda constă în enunțarea spontană a mai multor idei pentru soluționarea unei probleme. Obiectivul urmărit prin aplicarea acesteia presupune exersarea creativității copiilor prin diferite tipuri de activitate

În concluzie, învățarea creativă este necesară pentru a crea omul creativ, un constructor de idei care nu rămâne suspendat în sistemul său ideativ, ci îl folosește pentru a elabora decizii și de a rezolva problemele vieții prin acțiune.

Barthe, Valerie. 1001 activități pentru grădiniță.(2010). București. Editura Aramis Print.

Breben, Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta și Fulga Mihaela. Metode și tehnici interactive de grup., Sursa www.subscrim.com

Nicola, Gr.,(coord.). (1981). Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ. EDP, București

ABORDARI INOVATIVE DE PREDARE-INVATARE-EVALUARE LA MATEMATICĂ

prof. Poțclean Ana Danca, Școala Profesională „Ovidiu Drimba” Lugașu de Jos

Profesorul care nu permite și nu încurajează diversitatea operațiilor în tratarea problemelor pune “ochelari de cal” intelectului elevilor; restrângându-le viziunea doar în direcția în care mintea profesorului este întâmplător de acord.” J. Dewey

Matematica este știința, care studiază relațiile cantitative, modelele de structură, de schimbare și de spațiu. Matematica definește și investighează structuri și teorii proprii, în special pentru a sintetiza și unifică multiple câmpuri matematice sub o teorie unică, o metodă ce facilitează în general metode generice de calcul.

Metoda aleasă de către profesor contribuie la crearea unor condiții prielnice antrenării elevilor în căutarea, cercetarea și descoperirea interesului pentru matematică. Metoda aleasă va da posibilitatea elevilor să își exprime liber părerile despre cazul expus, dar și de a alege cea mai bună soluție în rezolvarea problemelor ivite. Interesul care trebuie acordat metodelor și procedeele didactice ușurează cunoașterea, integrarea teoriei cu practica, participarea activă a elevului la învățare. Metodele reprezintă un element important al strategiei didactice, pentru că constituie latura executorie a atingerii finalităților.

1. Schimbă perechea

Această metodă are la bază munca cursanților în perechi. Se împart cursanții în două grupe egale ca număr de participanți, se formează două cercuri concentrice, cursanții fiind față în față, pe perechi. Formatorul poate să lase cursanților libertatea de a-și alege locul sau poate organiza colectivul solicitând cursanților să numere până la doi. Astfel, cei cu numărul 1 se vor așeza în cercul interior cu fața la exterior, iar cei cu numărul 2 în cercul exterior cu fața către cursanții din cercul interior. Stând față în față, fiecare cursant are un partener. Dacă numărul de cursanți este impar, la activitate poate participa și cadrul didactic sau doi cursanți pot lucra împreună.

Formatorul pune o întrebare sau dă o sarcină de lucru în perechi. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile pentru câteva minute. Cursanții din cercul exterior se mută un loc mai la dreapta pentru a schimba partenerii, realizând astfel o nouă pereche. Jocul continuă până când se ajunge la partenerii inițiali sau se termină întrebările. Cursanții au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru, fiecare implicându-se în activitate și aducându-și contribuția la rezolvarea sarcinii. Clasa se regroupează și se analizează ideile emise, formatorul realizează, împreună cu cursanții, o schemă a concluziilor obținute.

Metoda „Schimbă perechea” este o metodă interactivă de grup, care stimulează participarea tuturor cursanților la activitate, cursanții având posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Această metodă stimulează cooperarea în echipă, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt. Este o metodă ușor de aplicat la orice vârstă și adaptabilă oricărui obiect de învățământ

2. Brainstorming-ul

Brainstorming-ul o metodă prin care se dezvoltă gândirea inventivă, fantezia și imaginația creatoare cursanților prin exersarea gândirii divergente, care solicită găsirea unor soluții proprii pentru problemele propuse. Etimologic, brainstorming provine din limba engleză, din cuvintele „brain”= creier și „storm” = furtună, ceea ce înseamnă furtună în creier, efervescentă, aflux de idei, o stare de

intensă activitate imaginativă, un asalt de idei. Un principiu al brainstorming-ului este: cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

Fiecare lecție de literatură trebuie să aibă un conținut logic conturat și prelucrat încât, pe de o parte, să faciliteze înțelegerea cursanților, pe de altă parte, prin maniera originală de lucru a formatorului, să creeze acele „momente de vârf”, momente de „șoc”, care asigură un element în plus de distincție, momente care vor rămâne întipărite mult timp în mintea cursanților.

Brainstorming-ul presupune ca un grup eterogen persoane, timp de o oră propune mai multe idei pe o temă. Ideile pot fi emise în trei maniere:

- calea progresiv-liniară: ideea evoluează prin completarea ei până la „soluția” problemei;
- ideea se obține prin analogie sau prin apariția unei idei noi, opuse celei inițiale/generative;
- cale mixtă: ideea poate dezvolta simultan soluții complementare și soluții opuse ei.

O „perioadă de incubare”, reflecție, evaluare, selecție a ideilor și soluțiilor; grupul evaluator poate fi compus din aceleași persoane care au emis ideile sau din alte persoane, favorizând astfel dezvoltarea gândirii critice.

Sesiunea de brainstorming trebuie să respecte câteva reguli: toate ideile sunt „cunoștințe”, nici o sugestie nu se critică, membrii grupului vor fi încurajați să construiască pe căile altora, ideea-finală e „produsul” întregului grup, toți membrii grupului participă la discuții, calitatea e mai importantă decât cantitatea. S-a constatat experimental că metoda îmbunătățește productivitatea unui grup antrenat pentru acest mod de lucru dar nu a unui grup constituit „ad-hoc”. Pedagogic, recomandarea este evidentă: cursanții trebuie în prealabil antrenați pentru utilizarea acestei metode.

Există și limite ale metodei: condiționarea temporală este inhibitivă pentru unii membri ai grupului, poate să apară fenomenul numit „chiul social”, atunci când responsabilitatea se împarte între mai mulți indivizi, dar numai unii depun mai puțin efort.

Fiind o posibilitate în cadrul problematizării, brainstormingul începe prin crearea unei situații tensionate, în urma căreia cursanții oferă soluții la întrebările-problemă puse de formator.

Bibliografie

1. Cerghit I., *Metode de învățământ*, E. D. P. , București, 1976
2. Chiosa T., Dan C., *Didactica matematicii*, Ed. Universitaria, Craiova , 2008,
3. Conorache A., Breban V., *Mic dicționar al limbii române*, EE:S., București, 1974
4. Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, Ed. Litera Internațional, București, 2002
5. Cucoș C. *Pedagogie, ediția a II-a*, Ed. Polirom, Iași , 2002
6. Cucoș C., *Teoria și metodologia evaluării*, Ed. Polirom, Iași, 2008
7. Dobrițoiu Maria, *Didactica predării matematicii*, Ed. Universitas, Petroșani, 2015
8. Gardner, H. *Mintea disciplinată*. București: Editura Sigma, 2005
9. Lupu C., *Metodica predării matematicii, Manual pentru clasa a XII-a. Licee pedagogice*, Ed. Paralela, Pitești, 2000
10. Neacșu I., *Metodica predării la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1988
11. Orțan F., *Pedagogie și elemente de psihologie*, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 2018
12. Orțan F., *De la pedagogie la științele educației*, E.D.P., București, 2007
13. Pavelcu V., *Principii de docimologie*, E.D.P., București, 1968
14. Polya G., *Cum rezolvăm o problemă?*, Ed. Științifică, București, 1965

Starea de bine a preșcolarilor

Prof. înv. Preșcolar Puie Camelia, Liceul Ortodox / GPP nr 23

Ce înseamnă „stare de bine„? Este o stare pe care și-o dorește fiecare, o stare pe care o avem cel mai adesea în vacanță, alături de prieteni, alături de oamenii dragi. Dezideratul acesta, „starea de bine”, la locul de muncă, este greu de înțeles pentru multe categorii de angajați. În învățământ se vorbește de starea de bine cam de când se vorbește și despre școala de tip finlandez. Se discută foarte mult despre faptul că acesta este secretul rezultatelor școlii finlandeze, că acesta este drumul pe care ar trebui să îl urmăm pentru a avea un învățământ de calitate.

Observ faptul că starea de bine este acea stare pe care o avem când suntem relaxați, fără griji. Starea de bine ar trebui cultivată. Un mediu în care cuvântul de ordine este libertatea, poate fi un mediu sănătos, creativ. Dacă știm cum să ne facem mediul ambiant cât mai plăcut, să ne înconjurăm cu obiecte care să ne inspire, să ne ajute să ne menținem mintea activă, dar, în același timp, să fim calmi și să ne simțim total implicați în demersurile noastre, atunci cred că avem toate motivele să spunem că am atins „starea de bine”

Ideea de stare de bine este una cât se poate de nouă în socialul românesc. În copilărie, nu exista așa ceva. Nu se vorbea despre fericire, nu se vorbea despre iubire, însă se vorbea despre rost, un rost pe care îl puteai atinge doar dacă învățai. Cam la asta se rezuma totul – la ‘ai carte, ai parte’! Ceea ce, evident, până la un punct, face sens. În copilăria noastră nu se punea aproape deloc preț pe ceea ce simțeam. Ba, mai mult, nu prea era bine să simți. Și aici nu mă refer doar la băieți, ci și la fete. Așa am crescut noi, generația care se teme să fie considerată slabă, generația mută din punct de vedere emoțional. Generația depresivă! Ei bine, vremurile actuale ne oferă o șansă extraordinară – șansa de a învăța, poate pentru prima oară, să ne construim fericirea sau starea de bine. Sigur, dacă faci un reportaj pe stradă, vei obține o groază de definiții ale stării de bine. E firesc, fiecare având propriul barometru de măsurare a acestui lucru. La capitolul măsurare, specialiștii identifică două direcții: una obiectivă – care folosește criterii precum: veniturile, nivelul de educație sau starea de sănătate și una subiectivă – aici intră tot ceea ce consideră un individ că e important pentru stare lui de bine. Mai există o zonă, propusă de Carol Ryff – cea care a introdus conceptul de starea de bine psihologică. La acest capitol, ea divide conceptul de stare de bine în 6 categorii: acceptarea de sine, relațiile pozitive cu ceilalți, autonomia, managementul mediului înconjurător, scopul în viață și dezvoltarea personală

Situația actuală a adus schimbări pe toate planurile în viața noastră, cu precădere în viața celor mici, a căror posibilitate de înțelegere este limitată. În acest context, părintele se află în fața unor noi provocări, iar cadrul didactic, prin intermediul diferitelor căi de comunicare, continuă să îi fie partener în educarea preșcolarului. Educația preșcolarului continuă acasă în această perioadă. Modificările survenite în viața fiecăruia, adult sau copil, familiile au fost supuse unor noi provocări. Reacția și atitudinea fiecăruia este diferită în perioada de stres. Uneori, noi adulții le pretindem copiilor anumite comportamente, cu toate că și adultului îi este dificil să reacționeze conform normelor în aceste situații; cu atât mai mult, copilul nefiind pregătit emoțional și nici biologic să facă față stresului. Fiecare copil are la baza comportamentului modelul părintelui, reacțiile adultului, pe care le preia prin imitație și le internalizează. De aceea, adultul-model, în cazul acesta, părintele, trebuie să fie mai atent ca niciodată la propriile acțiuni. În momentul de față e întâmplă ca părintele să fie mult mai solicitat decât în trecut și aici mă refer la presiunea exercitată de atribuțiile de serviciu care se îndeplinesc acasă și nu la locul de muncă, de respectarea nevoilor celorlalți membrii ai familiei aflați în contact direct 24/24, de gândurile și nesiguranța generate de pandemie, de schimbările survenite pe toate planurile. Copilul, prin fragilitatea vârstei, nu înțelege aceste schimbări, nu îi este neclar de ce petrece atât de mult timp în casă, de ce este restricționat doar la plimbarea în jurul locuinței, de ce nu își poate întâlni

patenerii de joacă, colegii sau bunicii, de ce nu poate alerga în părculețul copiilor. Părinții comunică cu copiii lor (și invers), nu doar prin mesaje verbale, ci și prin componente nonverbale, afectivemoționale, gesturi vizibile sau abia perceptibile. O privire atentă sau dezinteresată, o îmbrățișare sau un zâmbet, un gest de afecțiune sau de nervozitate, completează mesajul verbal, îi conferă altă valoare. Părintele trebuie să fie calm și să își controleze primul impuls când copilul se comportă greșit. Copilul înțelege când îi este criticat comportamentul, de aceea trebuie să evităm a-l învinovăți pe el ca persoană, atenția noastră să se axeze asupra faptei greșite. Prin intermediul condiționării, al empatiei sau al contagiunii emoționale, copilul, reușește să înțeleagă emoțiile celorlalți. În perioada preșcolară, copiii reușesc treptat să identifice cauzele sentimentelor oamenilor, limbajul emoțiilor câștigând în acuratețe, claritate și complexitate. Copiii respectă reguli de exprimare a emoțiilor

1. reguli de minimizare: reducerea exprimării mâniei sau furiei;
2. reguli de maximizare: în cazul primirii unui dar mai puțin dezirabil, conform conveniențelor, ar trebui să prezinte aceeași intensitate ca în cazul unui dar mult dorit;
3. reguli de mascare: atunci când se consideră că este mai potrivită o expresie neutră;
4. reguli de substituire: când o emoție este înlocuită cu una total opusă

Cred cu tărie că dacă vom lupta să fim bine, să rămânem sănătoși ca oameni și ca suflete, atunci cu siguranță vom putea „molipsi” și pe tinerii din fața noastră cu Bine, cu calm și cu empatie, fiindcă acolo unde există încredere în sine și încercare de a rămâne optimiști, există și posibilitatea să putem face față stărilor negative, confuze, stresante sau de altă natură. Să nu uităm că cel mai greu în acest an al școlii online, cel mai greu a fost și este să fii copil, să ai o minte și un suflet încă „în formare”

Bibliografie:

1. Ștefan, C. A., Kallay, E. (2007). Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolar – Ghid practic pentru educatori. Cluj-Napoca: Ed. ASCR.
2. Schaffer, R., (2005). Introducere în psihologia copilului. Cluj-Napoca: Editura ASCR

INTERNATIONAL DOT DAY

prof. Crina PUIE, Școala Gimnazială Nr.1 Hotar

Mă numesc Crina Puie și sunt profesor de limba engleză la o școală din mediul rural.

Una dintre marile mele provocări a fost predarea în online. Școala online, ne-a obligat pe fiecare dintre noi, cadrele didactice, în a experimenta metode de predare la clasă. Printre noile metode, se numără folosirea diverselor aplicații web.

Am experimentat multe dintre acestea, unele fiind de folos, altele mai puțin, la disciplina predată de mine. Am găsit în unele o utilitate deosebită, acest lucru fiind confirmat și de către elevi. Aceste aplicații și-au dovedit utilitatea și după întoarcerea la școală în mod fizic, fiind extrem de apreciate și, realmente, făcând diferența la oră: elevii mult mai interesați de tema lecției, profesorul mai degajat și mândru de el pentru „descoperirea” făcută, ore interactive cu un feedback din partea actorilor (elevi și profesor) pozitiv, cu o experiență de învățare fructuoasă. Practic, obiectiv atins!

Din „Cufărul cu bune practici”, voi extrage o lecție predată la clasa aVI-a, la limba engleză, în cadrul celui de al III-lea capitol: „His hair was black”, language function: *Describing people*.

Mărturisesc, că pentru elevii mei a fost o surpriză faptul că nu am urmat întocmai ce era în manual la această lecție; ei se așteptau, după cum au spus la finalul lecției, să îi rog pe unii dintre ei să se descrie pe ei înșiși sau să descrie un membru al familiei ori un star favorit. Ei bine, lecția a fost diferită. Corelând tema lecției cu o sărbătoare internațională, a cărei celebrare am ratat-o la momentul ei, și anume „Ziua internațională a punctului”, i-am rugat pe fiecare dintre ei să se gândească la un moment, un obiect, o persoană, un loc, o faptă, care i-a marcat într-un fel sau altul. Așadar, pe o foaie colorată (fiecare și-a ales culoarea favorită a bucății de hârtie), elevii au scris, în limba engleză, ce anume i-a marcat de-a lungul timpului. Am pus bilețelele deoparte pe mai târziu. Apoi am explicat conexiunea cu Ziua Internațională a punctului, a cărei celebrare se bazează pe cartea lui Peter Hey Reynolds, „The Dot”, pe care l-am lăsat să își prezinte cartea (<https://youtu.be/iI2Qi6Si-gs>) timp de 5 minute. Deja curioși de acel PUNCT, împreună am ascultat cântecul dedicat punctului (https://youtu.be/r_I43cxDQ-o), iar în urma audiției elevii, grupați în patru echipe a câte patru elevi în fiecare echipă, au răspuns la 2 întrebări, scrise pe o fișă de lucru (1.How the song made you feel?; 2.What is the theme in the song?).

După ce am primit răspunsul la cele două întrebări de la toate echipele și le-am împărtășit cu voce tare în clasă, am revenit la foaia colorată pe care fiecare și-a însemnat propriul „punct”, discutând despre: ce înseamnă pentru fiecare a-și crea propriul punct?, cum putem face asta în viața de zi cu zi?, putem schimba ce ne-a marcat?, ce putem învăța din punctul care ne-a marcat?, putem să ne conectăm între noi, oamenii, având aproximativ același punct fiecare dintre noi?, putem uni punctele fiecăruia pentru a face diferența între ce e bine să facem și ce nu e bine să facem?, cunoscând punctele fiecăruia, putem oare încuraja încrederea între noi ca și oameni, ca și echipe?

Am primit răspunsuri uimitoare la fiecare întrebare, ceea ce m-a condus la ideea că elevii noștri sunt open-minded, dornici să învețe mereu ceva nou și cei care asimilează tot ce văd sau aud. Menționez că nu am pus pe niciun elev să citească ce a scris pe foaia colorată, decât dacă a dorit. Ce a fost mai important e că fiecare a realizat că putem să ne creem propriul drum în viață, punctul în tot ceea ce facem zi de zi și care ne influențează propriul fel de a fi. În acest fel, fiecare a avut oportunitatea de a se autocaracteriza, de această dată nu din punct de vedere fizic.

”Atunci când vrem să facem ceva, prima dată marcăm „punctul”, facem planul-cum vom acționa și apoi facem; și va ieși bine”, a fost una din concluziile unui elev.

La finalul lecției, am trecut puțin de partea tehnologiei și folosind aplicația QuiverVision, am dat elevilor o fișă de lucru, din aplicația menționată. Delir, nu altceva! Gândindu-se fiecare la propriul punct descris în foaia colorată, l-au putut vedea tridimensional, cu ajutorul aplicației. (NOTĂ: fiecare a colorat punctul de pe fișă în culoarea foii pe care au scris de la început ce i-a marcat).

Folosirea aplicației:

-download din magazin play (dacă utilizezi telefonul) sau de pe google.com aplicația sau intră direct în aplicație pe site-ul: <https://quivervision.com/coloring-packs>

- caută fișa care se potrivește lecției tale (sunt numeroase fișe care se pot lua gratuit)

-printează fișa și dă-i-o fiecărui elev și pune-i să coloreze după bunul plac

-cu ajutorul propriului device, elevii vor scana codul QR de pe fișa printată și colorată

-la final vor vedea 3D imaginea desenată de ei.

Anexez:

- Imaginea 3D a fișei de lucru , după colorarea acesteia.

Wellbeing în școală

Prof. Pușcașu-Gavrilă Simona, Școala Gimnazială Nr 1 Răchiți, com. Răchiți, jud. Botoșani

În ultimii ani, termenul de bunăstare a devenit mai comun ca scop educațional explicit. În ciuda utilizării sale frecvente, este adesea aplicată pe scară largă și rareori definită explicit. Educația în valori în contextul unei game de măsuri bazate pe școală este asociată cu bunăstarea elevilor precum creșterea socială, emoțională, morală și spiritual.

Bunăstarea copilului la școală și bucuria de mediu de învățare sunt rezultate economice importante, în special pentru că un număr tot mai mare de cercetări arată că acestea sunt strâns legate de realizările educaționale ulterioare și de succesul pe piața muncii.

În opinia lui Șerban Iosifescu, bunăstarea elevului poate fi analizată la mai multe niveluri (de individ, de relații și de context) pe mai multe dimensiuni, și aspecte pentru fiecare din nivelurile considerate.

La nivel de "individ", bunăstarea copilului înseamnă:

1. *Sănătate și siguranță:* Nivelul de sănătate (starea de sănătate, eventuale boli, îngrijirea sănătății); comportamente legate de sănătate (hrana - cantitate/calitate -, somn, fumat, consum de alcool/droguri, obezitate; exerciții fizice/sport; comportamente legate de siguranța personală și a celorlalți în cadrul școlii și în vecinătate ("alergatul", "cățărutul", "glumele" violente, traversarea arterelor publice etc.); la elevii mari: cunoștințe și abilități legate de riscurile privind alimentația nesănătoasă, consumul de alcool, tutun, droguri, privind sexul neprotejat etc.

2. *Participarea școlară și rezultatele învățării:* participarea la educație și prezența la școală; calificări obținute - diplome și certificate; rezultatele școlare la competențe cheie și specifice; autopercepția performanței școlare și a propriilor abilități și competențe; gândire critică; nivelul "competențelor de viață" (luarea deciziilor, management financiar, activitatea în gospodărie); atitudine pozitivă față de învățare (curiozitate, implicare în procesul de învățare, motivația pentru rezultat); angajarea în viața școlară (la nivel cognitiv, emoțional și comportamental); folosirea interactivă a tehnologiilor (Internet, rețele de socializare etc.); creativitate (interese și rezultate artistice; puncte de vedere personale privind problemele identificate); cunoștințele și comportamentul civic; cunoștințele și comportamente privind cariera (școlile care pot fi urmate și calificările care pot fi obținute, cerințele acestora, nivelul estimat de salarizare și posibilități de dezvoltare etc.).

3. *Dezvoltarea psihologică și emoțională:* ("fericirea" / "starea pozitivă de bine", satisfacția privind propria viață); managementul de sine (gradul de autonomie, dependent de nivelul de vârstă, stăpânirea emoțiilor, perseverență, folosirea timpului); inițiativa (planificarea activității proprii, identificarea resurselor pentru realizarea obiectivelor personale, asumarea pozitivă a riscului, motivație); încredere (identitate de sine pozitivă și încredere în sine, inclusiv ca parte a unui întreg social și natural); optimism și rezistență (abordare pozitivă și adaptare constructivă la adversitate); spiritualitate / credință.

4. *Dezvoltare și comportament social:* dimensiunea morală (integritate, comportament etic); valori pro-sociale (grija față de celălalt, empatia); inteligența socială (comunicare, cooperare, abilități de rezolvare a conflictelor, încrederea); inteligența culturală (înțelegerea altor culturi și comunicarea trans-culturală); conștiința și comportamentele legate de protecția mediului; conștiința și comportamentele civice (motivația și grija în raport cu comunitatea, în funcție de vârstă, cunoaștere civică, imagine civică de sine și implicare conștientă).

La nivel de relații, bunăstarea copilului înseamnă:

1. *Relațiile din familie:* relații pozitive cu părinții (căldură, apropiere, comunicare, sprijin, apreciere pozitivă); relații pozitive cu frații și cu familia extinsă (căldură, apropiere, comunicare, sprijin, apreciere pozitivă);

2. *Relațiile cu colegii/grupul de egali*: prietenie (sprijin reciproc, comportamente pozitive – apreciative posibilitatea de a întâlni prieteni/colegi sau de a-i invita acasă).

3. *Relațiile din școală*: relații pozitive cu personalul școlii (mai ales cu cadrele didactice); opiniile elevilor despre sprijinul primit; angajament pozitiv și legături strânse (participarea la viața școlii și la activitățile extracurriculare; sentimentul apartenenței la școală și acceptarea de către colegi).

4. *Relațiile din comunitate*: relații pozitive cu adulții care nu fac parte din familie (sprijin, comunicare, apreciere); sentimentul apartenenței la comunitate și angajament în activitatea instituțiilor comunitare – inclusiv prin activitățile recreative; angajament civic (participarea curentă sau trecută la activitatea unor organizații - de exemplu, cele pentru apărarea drepturilor omului, cluburile pentru tineret, organizații religioase -; intenții privind participarea politică și civică viitoare, în calitate de adult - de exemplu, privind votul, participarea la evenimentele electorale, voluntariatul etc.); munca în comunitate/voluntariatul; relațiile în mediul virtual (numărul de ore petrecut în interacțiuni virtuale).

5. *Relațiile la nivel de macrosistem* (de societate): identitate pozitivă de grup (relaționarea pozitivă la propriul grup de apartenență, fără discriminarea altor grupuri/persoane); angajamentul față de ideologii și mișcări pozitive (culturale, spirituale, politice, economice).

La nivel de context, bunăstarea copilului înseamnă:

1. *Familia*: părinții (căldură, comunicare, modele de rol, timp alocat copiilor și discuții cu copiii, structurarea și urmărirea activității copiilor, așteptări înalte); activități de îmbăgățire (părinții citesc cărți copiilor, merg împreună cu ei la bibliotecă, la plimbare, la evenimente etc.); implicarea părinților în comunitate (în viața școlară, religioasă, a altor organizații și instituții); resurse (ocupare stabilă, venituri adecvate, nivelul de educație, numărul de adulți din gospodărie, existența serviciilor de sănătate, existența resurselor cognitive / educaționale - cărți, telefon, Internet, reviste, ziare etc.); capitalul social (cantitatea și calitatea rețelelor sociale, familiale și profesionale în care sunt implicați părinții); locuință sigură (stare bună, existența utilităților, absența igrasiei și a fumului etc.).

2. *Colegii/prietenii*: grupul de prieteni/colegi/egali nu se angajază în comportamente riscante și au rezultate școlare bune.

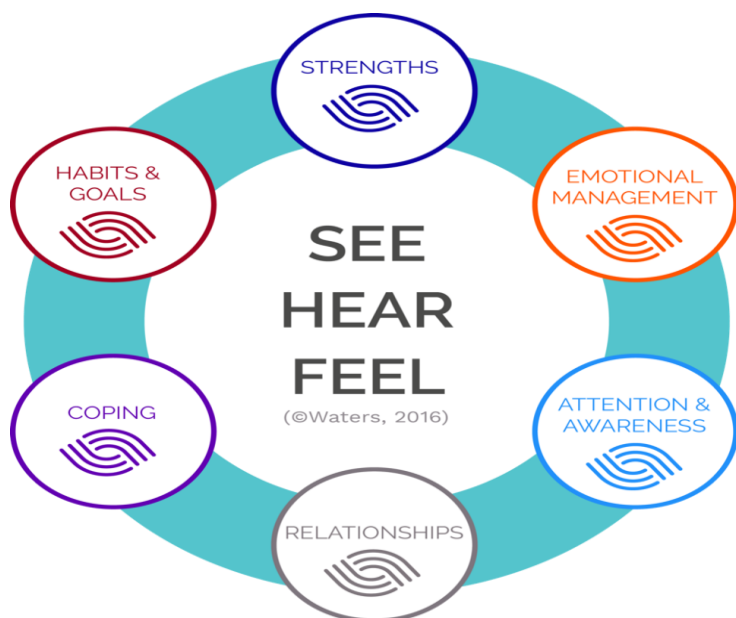
3. *Școala*: acces la școli bune (fie părinții sunt satisfăcuți de școală fie, dimpotrivă, vor să-și transfere copiii – ambele comportamente arătând interes pentru o educație de calitate); școală sigură (oferă protecție împotriva hărțuirii, discriminării, delincvenței).

4. *Comunitatea*: vecinătate sigură (absența violenței, a delincvenței, a mediului toxic); mediu fizic pozitiv (spațiu suficient și facilități recreative); adulți implicați (structură adecvată, așteptări înalte); activități (activități recreative organizate pentru copii și tineri); instituții / organizații din comunitate (existența unor instituții/organizații active de mediu, religioase, sociale, politice, civice); servicii (servicii sociale și economice adecvate); norme sociale pozitive (valorile promovate sprijină diversitatea, toleranța, munca, familia).

5. *Macrosistemul* (societatea): culturi/subculturi (valori sociale, stiluri de viață etc.); sistemele de credințe: în plan spiritual, filosofic, politic, economic.

„Proiectat de Dr. Lea Waters (PhD), profesor de cercetare și expert mondial în psihologie pozitivă, Visible Wellbeing™ (VWB) combină știința bunăstării cu știința învățării și predării pentru a face bunăstarea vizibilă în toate clasele și în cadrul co-curriculei. Tehnicile VWB îi ajută pe profesori să folosească procesul de învățare în sine ca un mecanism de livrare pentru a construi bunăstarea elevilor. VWB nu este un curriculum stabilit, este o abordare flexibilă care poate fi aplicată în orice materie și în toate contextele - învățarea timpurie, primară, secundară și în camera personalului. Cu abordarea VWB, învățarea academică și bunăstarea sunt cu adevărat integrate.”

(Sursa: Visible Wellbeing™)

Profesorii joacă un rol important în proiectarea și gestionarea tipurilor de învățare , experiențe care determină dacă creativitatea va fi susținută sau suprimată în clasă.

Lecțiile concepute cu mai multe formate, inclusiv exerciții experiențiale, activități de mindfulness, jocuri, jocuri de rol, spectacol video,dramă, arte și muzică cu debriefing detaliat satisfac nevoile și caracteristicile elevilor, profesorilor și părinților.

În cele din urmă, profesorii trebuie să fie dispuși să își asume riscurile de instruire necesare pentru a stabili și urmări deschideri în lecțiile planificate. Aceasta este adesea mai ușor de zis decât de făcut. Într-adevăr, chiar și profesorii care prețuiesc creativitatea s-ar putea să-și facă griji că stabilirea unor deschideri în curriculum-ul lor .

Astfel , educația pozitivă și învățarea experiențială prin proiecte la nivel de clasă sau de școală, sunt menite să sporească bunăstarea elevilor, profesorilor și părinților, promovând o cultură pozitivă.

Bibliografie:

Carr, A. (2004). Positive psychology: The science of happiness and human strength. New York: Hove and Brunner-Routledge.

Suldo, S. M., Bateman, L. P., & Gelley, C. D. (2014). Understanding and promoting school satisfaction in children and adolescents. In M. J. Furlong, R. Gilman, & E. S. Huebner (Eds.), Handbook of positive psychology in schools (2nd ed., pp. 365–380). New York, NY: Routledge

<https://deceducatia.blogspot.com/2014/10/cateva-cuvinte-despre-bunastarea.html> Șerban Iosifescu

<http://www.visiblewellbeing.org/>

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ÎN AER LIBER- ARMONIE, MIȘCARE, SĂNĂTATE

Prof. Radu Adina, Grădinița cu P.P.,Licurici”- Cluj-Napoca

Educația fizică, ca o componentă a educației, ce face parte din diapazonul multiform al structurării personalității, este una dintre cele mai vechi forme de exercitare a acțiunii formative.

Printre principalele forme de realizare a educației fizice, în cadrul ciclului preprimar, menționăm: activitatea de educație fizică ca disciplină, gimnastica de înviorare, opționalele, cercurile sportive, activitățile sportiv-turistice din celelalte etape. În condițiile în care timpul liber are tendința să crească, părinții trebuie “învățați” să se bucure de acesta, alături de copii, familie, pe cât posibil la aer curat, deoarece timpul liber în sine ar putea deveni o povară, un motiv al alunecării în plictiseală, inactivitate sau și mai grav, al neparticipării în comun la activități recreative

O formă extrem de dinamică și antrenantă de realizare a educației fizice este traseul aplicativ, cu sau fără obstacole, ce cumulează mai multe exerciții și naturalizează într-un fel educația fizică și sportul. La nivelul unui traseu putem urmări atingerea mai multor elemente: compoziția (alergare, aruncare), obstacolele traseului (saltele, bârne, cauciucuri), dinamica traseului (cursivitatea, rapiditatea mișcărilor motrice), distanța traseului (în funcție de cantitatea exercițiilor cumulate), durata traseului (liber sau contracronometru).

Lucrând la grupele mari, grupe de vârstă ce se încadrează la stadiul mișcărilor fundamentale 2-6 ani (după scala descrisă de D. Gallahue-1982) ca stadiu de dezvoltare a psihomotricității am putut sesiza cu ușurință faptul ca la momentul intrării în grupa mare (5 ani) copiii trec din stadiul elementar ce se caracteriză prin achiziții în special în privința coordonării ritmice și a controlului mișcărilor, având deja achiziționate deprinderi ca rostogolirea (de obicei înainte și pe suprafețe mari), săritura într-un picior, lovirea unei mingi în mișcare, mers cu patine cu rotile, bicicleta. Fiind o etapă fundamentală a mișcărilor complexe, este momentul începerii practicării unor sporturi precum gimnastica sau a unor activități de dans și de balet. Desigur, calitatea achizițiilor acestei subetape ține de nivelul maturizării generale a psihicului, urmând a treia subetapă de dezvoltare a motricității generale și fine (5-7 ani).

Mișcărilor câștigă în agilitate, eleganță, precizie, complexitate, iar echilibrul corporal se îmbunătățește. Desigur ca un rol esențial pentru calitatea achizițiilor motorii îl are mediul lor de către adulți și context. Pentru motivarea copiilor spre sport este necesară o atitudine de încurajare, sprijin, cultivare a încrederii în forțele proprii, crearea de spații și oportunități de mișcare și exersare a deprinderilor motorii. Totuși, chiar dacă atât noi, cadrele didactice, cât și părinții ne dorim o dezvoltare armonioasă a organismului copiilor prin sport, este totuși important ca înainte să consultăm pediatrul, medicul de familie, pentru a nu exista vreo contraindicație și de asemenea să evităm practicarea unor exercitii de forță sau exersate numai cu anumite grupe de mușchi, pentru a nu frâna sau bloca creșterea armonioasă a copiilor.

Ca modalități de implementare a sportului, a mișcării naturale, putem practica drumeția, plimbarea, încercând să abordăm trasee diverse; de la asfaltul soșelei la poteca pădurii, ce ne permite în orice anotimp o anumită călire fizică ce dă organismului rezistență la efortul cerut de mersul pe jos. Prin aceste plimbări și drumeții ne putem îmbogăți cunoștințele în alte domenii; interdisciplinaritatea permitându-ne să facem observări spontane, să ne reamintim semnele de circulație, să repetăm cantece vesele, să respectăm și să ocrotim natura, să facem comparații între lungimea firelor de iarbă sau între înălțimea pomilor, și nu în ultimul rând, să învățăm să respirăm corect aerul curat.

O altă modalitate de formare și dezvoltare a calităților fizice, morale și de voință o constituie jocurile dinamice, distractive, aplicative pe care le practicăm cu regularitate în etapele III. De preferință,

dacă timpul ne-o permite, le desfășurăm în aer liber, având la dispoziție o curte bine amenajată și dotată cu aparate. Intrecerile sportive cu triciclete și mașinuțe, pe aleile curții sau ale parcului sportiv din vecinătate fac deliciul zilelor de vară, alături de jocuri de minifotbal și minibaschet, sărituri peste obstacole, sărituri cu sacul, etc.

Planificare orientativă educație fizică, nivel II

În funcție de obiectivele de referință și de nivelul de însușire al unor deprinderi la început de an, exemplificăm tematica posibil de abordat pe parcursul celor două semestre:

- Familiarizarea cu diferite acțiuni și poziții de pe loc: dreپți, pe loc repaus, raport, alinierea, întoarceri; consolidarea mersului organizat în diferite formații;
- Predarea mersului spre diferite direcții; repetarea alergării organizate cu plecare și oprire la semnal;
- Predarea mersului cu ocolire și pășire peste obstacole; consolidarea alergării cu pornire/oprire la semnal;
- Predarea alergării în linie dreaptă pe distanța de 20-25 m (viteza); repetarea mersului cu ocolire și pășire peste obstacole;
- Predarea unor pași de dans -deplasarea înainte-înapoi- bătaie; repetarea alergării în linie dreaptă;
- Predarea alergării cu ocolire și pășire peste obstacole; repetarea dansului;
- Predarea săriturii în adâncime (20-30cm.); repetarea alergării cu ocolire și pășire peste obstacole;
- Învățarea deplasării pe genunchi și palme; repetarea săriturii în adâncime;
- Predarea săriturii în lungime cu elan; repetarea deplasării genunchi/palme (2m)
- Program de gimnastică ritmică cu cercuri 1; repetarea săriturii cu elan;
- Program de gimnastică ritmică cu obiecte 2; repetare partea 1;
- Exerciții de mers în echilibru pe o linie trasată pe sol; traseu aplicativ cu echilibru, săritura în adâncime, alergare printre obstacole;

Semestrul II

- Predare mers în echilibru pe plan ridicat (40-45 cm.); repetare dans ritmic cu obiecte;
- Predare săritura în înălțime cu elan și desprindere de pe un picior pentru atingerea unui obiect suspendat; repetarea mersului în echilibru pe plan ridicat;
- Aruncarea și prinderea mingii de la piept cu ambele mâini; consolidarea săritura în înălțime cu elan și desprindere de pe un picior;
- Predarea târării pe abdomen cu sprijin pe antebrate și împingere în vârful picioarelor; repetarea aruncării și prinderii mingii la piept cu ambele mâini;
- Predarea aruncării mingii cu o mână de la umăr la ținta fixă; repetarea târării pe abdomen cu sprijin pe antebrate și împingere pe vârful picioarelor;
- Dans tematic "Samba florilor"; repetarea aruncării mingii de la umăr la ținta fixă;
- Predare dans tematic partea a II-a; repetarea primei părți;
- Predarea săriturii în înălțime cu elan, peste obstacol, cu desprindere de pe un picior; repetarea dansului tematic "Samba florilor" în întregime;
- Predarea unor elemente de gimnastică acrobatică (semisfoara, cumpăna pe un picior); repetarea săriturii în înălțime cu elan peste obstacol;
- Predarea mersului în echilibru pe plan înclinat (la 40cm.); repetarea elementelor de gimnastică acrobatică;
- Predare elemente gimnastică acrobatică (rulare, rostogolire laterală); traseu aplicativ; târare pe abdomen cu sprijin pe antebrate și împingere pe vârful picioarelor, rostogolire laterală, aruncarea mingii la țintă fixă și alergare;
- Predarea tracțiunii și împingerii unor obiecte individual și în grup; repetarea mersului în echilibru pe plan înclinat;
- Predarea cățărării la scară fixă; repetarea tracțiunii și împingerii unor obiecte;

- Predarea târârii din culcat înainte cu deplasare alternative a brațului și piciorului opus; repetarea cățărării pe scară fixa;
- Dans popular 1(sau alt tip de dans la alegerea educatoarei); repetarea târârii din culcat înainte cu deplasarea alternativă a brațului și piciorului opus;
- Dans popular partea 2-repetare prima parte;
- Repetarea dansului în întregime; transport de greutate individual sau în grup;
- Escaladarea peste aparate joase cu sprijin pe diferite părți ale corpului; repetare transport de greutate;

Bibliografie:

1. Cucos, C.“Pedagogie”- Ed II 2006- pag.58-109
2. Chateau, J., (1980), “Copilul și jocul”, E.D.P., București
3. Glava A. și C.,“Introducere în pedagogia preșcolară”, 2002, pag.23-239
4. Sabău E., Dragoi C., Sabău L. (1989), “Educația fizică la preșcolari”
5. Mateias A.,“Educarea psihomotricității în grădiniță”Rev.Invățământului preșcolar nr 3-4
6. Revista Invățământului preșcolar 1-2/2005 pag.119-165
7. Dragomirescu G., Kun S., Bojin E., Metodica educației fizice în grădinița de copii” E.D.P./1977

IMPORTANȚA JOCULUI ÎN PREDAREA LIMBII FRANCEZE

Prof. Radu Adriana, Școala Gimnazială Vrănești

Din Antichitate și până în sec al XVIII-lea, sensul termenului “joc” a fost pus în opoziție cu tot ceea ce este “serios”, fiind adesea asociat cu noțiunea de divertisment gatuit. Începând cu Renașterea, jocul este utilizat în scop pedagogic, în școlile religioase și pentru educația micilor prinți. Abia în epoca Romantică, jocul este perceput ca o activitate serioasă, în măsura în care el contribuie la dezvoltarea naturală a copilului.

În ceea ce privește definirea termenilor-cheie, acestia apar frecvent asociați cu ideea de divertisment. Specialiștii din diverse domenii, precum pedagogie, psihologie, au descoperit însă că aceste așa-zise amuzamente pot fi un mijloc de învățare eficient, creând o atmosferă de relaxare și încurajând elevii să se exprime, eliminând stresul și teama de a comite erori.

Pentru a reliefa importanța utilizării jocului la ora de limba franceză, vom prezenta mai jos definiția oferită de către istoricul Johan Huizinga: ”o activitate liberă, situată în afara vieții curente, capabilă să absoarbă total jucătorul, o acțiune golită de orice interes material [...], care se săvârșește într-un timp și un spațiu exact și se derulează după reguli.”

Putem extrapola și afirma că jocul poate atrage și chiar implica total elevul în activitatea propusă, dar că succesul oricărui joc depinde în mare măsură de stabilirea unor reguli potrivite, de respectarea unor constrângeri spațiale și temporale, dar și de priceperea profesorului de a “stăpâni” jocul.

Jerome Bruner susține și argumentează importanța utilizării jocului de rol în învățarea limbilor străine, acesta făcând apel la creativitate și plasând elevul în situații reale.

De-a lungul activităților pe care le propunem elevilor noștri, aceștia vor putea fi pe rând cititori, receptori, emițători, interlocutori etc. Dacă vom prezenta noțiunile într-o manieră ludică, copiii vor descoperi o altă valență a limbii, detașată de constrângerile școlare.

Jocul didactic este absolut necesar la ora de limba franceză, făcând trecerea la învățământul activ-participativ, dezvoltând spiritul de echipă, atenția și capacitatea de concentrare, provocând de asemenea elevii să utilizeze un vocabular tematic, precum și anumite reguli de gramatică.

Printre avantajele numeroase ale jocului , “una dintre principalele metode active, atrăgătoare și eficiente în lucrul la școală”(Ioan Cerghit), menționăm:

- crează spațiul pentru comunicarea autentică;
- implică activ elevii
- trezește curiozitatea și dorința de a învăța
- crează un climat favorabil învățării
- dezvoltă capacitatea de improvizație și de încredere în sine însuși
- soliciță atenția, concentrarea și activitatea
- lasă elevii să încerce roluri diverse (partener, leader, adversar, observator)
- ameliorează abilitățile de înțelegere și exprimare orală și scrisă
- sparge monotonia cursurilor, rigiditatea relației pedagogice tradiționale profesor-elev

- conduce la parler pour agir (a vorbi pentru a acționa), favorizează deci creativitatea și competența de comunicare
- aduce un feed-back atât profesorului, cât și elevului
- favorizează simultan competențele pragmatice, lingvistice și socio-lingvistice
- mobilizează vocabularul, gramatica, pronunția și structurile învățate, într-o manieră nouă și creativă

Jocul didactic este o metodă de învățare bazată pe acțiunea simulată în care elementul ludic este subordonat scopului instructiv-educativ. Prin acest tip de joc se facilitează trecerea de la activitatea ludică la cea de învățare. Jocul didactic combină elementele distractive și recreative cu cele care sunt instructive și educative, fiecare din ele având un procentaj mai mic sau mai mare în funcție de vârstă, de nivelul de limbă și de obiectivul didactic urmărit la ora de franceză. Orice creare de mesaj, oral sau scris, într-o limbă străină, comportă o doză de stres. Elevul se simte pus în pericol atunci când trebuie să se exprime în fața clasei. Jocul oferă acestuia oportunitatea de a-și îndepărta neliniștea. El generează o plăcere în care elevul își poate uita temerile. Nu acesta este scopul pe care îl urmărește profesorul de limbă străină? Pentru ca elevul să se simtă în largul său, în comunicarea naturală, trebuie să i se dea posibilitatea să își exerseze talentele, să se exprime în situații comunicaționale apropiate celei firești, atât în compania profesorului cât și a colegului de alături. Trebuie să i se dea ocazia de a-și testa competențele lingvistice, sociolingvistice și pragmatice, pentru ca să descopere cheia unei comunicări reușite în limba pe care o abordează. Jocul oferă această experiență. Activitățile ludice pot face obiectul unei evaluări formative prin care profesorul poate situa nivelul clasei sale sau poate depista anumite lacune și dificultăți observate de-a lungul activităților didactice la clasă. Bineînțeles că există jocuri individuale, dar de ce să nu se profite și de bogăția pe care o oferă activitățile de acest tip, în grup? În acest caz este recomandat să se diversifice formele de manifestare ludică și să se propună activități de două, trei, patru persoane sau chiar colective. Acest mod de abordare poate rupe monotonia și să stabilească întâlniri diverse între persoane diferite. Organizarea în celule mici, fără prezența permanentă a profesorului, îi dezinhimă în general pe cei timizi și le deschide calea spre o mai bună interacțiune socială, îndemnând elevii să experimenteze situații comunicaționale mai naturale și chiar să-i pregătească progresiv pentru întâlnirile cu vorbitorii nativi.

În ceea ce privește locul ocupat de joc în programa școlară, precizăm că acesta câștigă spațiu din ce în ce mai mult, începând cu noua programă aprobată în anul 2017 (Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017) și cu apariția noilor manuale școlare.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Silva, Haydée. **2012**. *Tests et jeux / avec fiche pédagogique en ligne téléchargeable à partir de l' [Espace abonnés](#), [Le Français dans le monde](#) ;*
- 2.*Cadre européen commun de référence pour les langues*, Conseil de l'Europe, Editions Didier, Paris, 2001;
- 3.Huizinga, Johan , *Homo ludens:essai sur la fonction sociale du jeu*, Gallimard, Paris, 1951;
- 4.Weiss, Francois, *Jeux et activités communicatives dans la classe de langue*, Hachette, Paris, 1983.

Educația timpurie- o investiție în viitor - PROIECT EDUCATIONAL INOVATOR

Prof. învă. preșcolar: Răduță Alina Ionela, Grădinița P.N. Lizuca, Rm. Vâlcea

ARGUMENT:

Conceptul de educație incluzivă se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenența etnică și socială, religie, naționalitate, rasă, limba, infirmitate, situația materială copilului, a părinților sau tutorilor săi. Educația este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității; caracteristicile individuale diferă, dar aceasta este condiția normală a conviețuirii umane. De aici se poate ajunge ușor la întrebarea „Cum putem trăi diferiți în același grup?”

Este nevoie de educație incluzivă deoarece copiii, indiferent de dizabilitatea sau dificultatea de învățare, au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli și colegii normale este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Educația este o parte integrantă și nu separată de restul vieții copiilor. Copiii cu dizabilități pot și sunt educați în școli obișnuite cu un sprijin adecvat.

Copiii cu dizabilități au drepturi egale cu ceilalți, o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

1. SCOPUL PROIECTULUI :

- Perceperea diferenței dintre copii ca resurse în sprijinul educației mai degrabă decât ca probleme care trebuie să fie depășite ;
- Înlăturarea obstacolelor din calea incluziunii, obstacole provocate de societate și nu de problemele medicale specifice ;
- Schimbarea atitudinii față de copilul deficient sau defavorizat social ;
- Promovarea unei atitudini de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre copiii cu nevoi speciale și copiii considerați « normali », dintre copiii români și copiii romi sau de alte naționalități ;
- Reducerea riscului de marginalizare și excluziune socială a copiilor cu diferite dizabilități sau de diferite etnii ;

2. OBIECTIVE PENTRU PREȘCOLARI :

- Dezvoltarea abilităților copiilor cu diferite deficiențe sau probleme de învățare pentru a face față exigențelor instructiv-educative în vederea integrării cu șanse egale alături de ceilalți copii ;
- Dezvoltarea relațiilor pro-active în sensul real al integrării și incluziunii ;
- Recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între copii.
- Optimizarea procesului de educație prin antrenarea capacităților și deprinderilor bine dezvoltate ;

° Asigurarea unei bune colaborări a școlii cu familia și monitorizarea copiilor a căror părinți lucrează în străinătate.

3. OBIECTIVE PENTRU CADRELE DIDACTICE ȘI PĂRINȚI:

- Abilitarea cadrelor didactice în organizarea și desfășurarea unor activități în cadrul proiectului ;
- Aplicarea unor metode active de învățare ;
- Stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulților față de toți copiii indiferent de etnie, religie, dizabilitati.

○ **4. BENEFICIARI:** copiii cu dizabilități , copiii cu devieri comportamentale care manifestă comportamente agresive față de colegi , copii care provin din familii defavorizate; copii de etnie romă, copiii care înregistrează absențe nemotivate, copiii care au părinții plecați în străinătate sau sunt crescuți de altcineva din familie și nu numai.

5. RESURSE UMANE : CADRE DIDACTICE, PĂRINȚI, PSIHOLOG, CONSILIER EDUCATIV

○ **6. RESURSE MATERIALE :** Materiale reciclabile, Coli, lipici, hartie glasata, materiale textile, pensule , acuarele, foi A4, diplome, premii, aparat de fotografiat, CD-uri

7. RESURSE SPAȚIALE: sala de grupă , spații outdoor

8. RESURSE FINANCIARE:

- Autofinantare, contribuția părinților și a cadrelor didactice în ceea ce consta materialele folosite
- Resurse extrabugetare, sponsorizări

9. FORME DE REALIZARE

Formele de realizare vor fi diversificate în funcție de tema abordată, de nivelul de vârstă al copiilor sau alte condiții: activități practice, plimbări, excursii, drumetii, jocuri de mișcare, jocuri distractive, expoziții, spectacole, vizionari de emisiuni TV, concursuri, etc. Indiferent de forma de realizare se va accentua ideea de folosire a contextului ludic în stimularea rutei individuale a învățării. Programul de activități va cuprinde activități realizate la nivelul unității marcând evenimente ecologice mondiale și programe de activități în cadrul unor excursii

10. CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

ACTIVITĂȚI	DATA	PARTENERI	CINE RĂSPUNDE
1. Pregătirea bazei materiale și teoretice pentru începerea derulării proiectului	Septembrie 2021	Cadre didactice	Toate educatoarele

Activitate de informare. Ce este educația incluzivă?			
„ Toamna în suflet de copil,, Sămânța de morcov – atelier de lectură	Octombrie 2021	Cadre didactice Părinți	Toate educatoarele
3.”Nanata ” – atelier de lectură Tradiții și obiceiuri de Sf Andrei – grâu încolțit	Noiembrie 2021	Cadre didactice, Părinți	Toate educatoarele
4.,,De Crăciun, fii darnic și bun !,, Felicitări și decorațiuni – schimb de bune practici	Decembrie 2021	Cadre didactice, Părinți	Toate educatoarele
5. Evaluarea activităților proiectului.	Decembrie 2021	Cadre didactice	Prof. Coordonatori

11.MONITORIZAREA PROIECTULUI

° Pe parcursul desfășurării acțiunilor se va analiza modul de desfășurare a acestora și diferitele oportunități ivite, astfel încât acțiunile care se vor desfășura în continuare să fie un mod plăcut de destindere dar și de implicare, atât a copiilor, cât și a cadrelor didactice. Se va purta un dialog constructiv în vederea desfășurării acțiunilor într-un mod cât mai plăcut, interesant, atractiv, constructiv.

° Echipa de lucru va realiza fotografii și un jurnal cu descrierea activităților desfășurate;

° Se va urmări ca preșcolarii implicați să-și împărtășească liber părerile și impresiile personale asupra temelor propuse la fiecare etapă a derulării proiectului

12. DISEMINARE :

Activitatea proiectului va fi cunoscută prin activitățile metodice ale cadrelor didactice, simpozioane, articole în reviste de specialitate.

Wellbeing-ul în cadrul procesului educațional

Prof.inv.primar Rățoi Larisa-Ioana, Școala Gimnazială Iordache Cantacuzino Pașcani, Structura Lunca

Conceptul de stare de bine și legăturile sale strânse cu învățarea nu sunt noi și sunt astăzi disponibile o multitudine de dovezi pentru a informa educatorii asupra acestei relații importante în munca pe care o fac în fiecare zi cu elevii. În ultimii ani, au apărut schimbări în modul în care este privit și abordat sistemul de învățare. Mediul școlar, lumea în care copiii și tinerii cresc și învață, continuă să se schimbe. În acest context, înțelegerea stării de bine trebuie actualizată. Starea de bine a unui individ este în continuă schimbare, iar existența sau absența acesteia, poate afecta angajamentul unui elev și succesul în procesul de învățare. Educatorii trebuie să înțeleagă potențialul pe care starea de bine îl poate avea pentru o schimbare pozitivă, ce este necesar pentru a promova starea de bine și cum poate deveni aceasta o forță puternică în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor. În termeni foarte generali, starea de bine poate fi descrisă drept calitatea vieții unei persoane.

Literatura de specialitate stabilește o serie de contexte în care este experimentată starea de bine. Acestea recunosc faptul că starea de bine are o natură multidimensională, incluzând aspecte cognitive, emoționale, sociale, fizice și spirituale.

- Starea de bine *cognitivă* este asociată cu realizarea și succesul. Bunăstarea cognitivă este importantă pentru dobândirea cunoștințelor și învățare.
- Starea de bine *emoțională* se referă la conștiința de sine și adaptarea emoțională.
- Starea de bine *socială* se referă la experimentarea unor relații pozitive și conectarea cu ceilalți și este importantă pentru un comportament pro-social și empatia față de ceilalți.
- Starea de bine *fizică* reprezintă măsura în care o persoană se simte sănătoasă și în siguranță din punct de vedere fizic.
- Bunăstarea *spirituală* se referă la sentimentul unei persoane de sens și scop pentru bunăstare.

Referindu-ne la contextul educației, tot mai frecvent apare sintagma de starea de bine sau wellbeing, sensul căreia se referă la „calitatea vieții unei persoane în termeni de sănătate, stare materială, accesul la educație sau servicii sociale de calitate”. Printre aspectele subiective ale stării de bine, se enumeră - gradul de satisfacție al persoanelor față de viața lor, potențialul de dezvoltare, sănătatea mentală a acestora, calitatea relațiilor sociale.

De regulă, discuțiile despre starea de bine se referă la elevi și mai puțin la cadrele didactice. Respectiv, e nevoie ca însăși cadrele didactice să se îngrijească de această stare de bine, să fie conștiente de valoarea pe care o au în fața elevilor, să găsească instrumente ce le va ajuta să gestioneze nivelul de stres în mod eficient, să-și extindă creativitatea, să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare, să-și crească conștiința de sine ce se referă la valori, nevoi, emoții, gânduri și modele de comportament. Datele statistice atestă situații îngrijorătoare în care profesorii raportează o stare de sănătate fizică și mintală proastă, ca rezultat al activităților sale, fapt ce conduce spre creșterea ratelor de absență, motivare și retenție a personalului, atât pentru școli, cât și pentru întreaga profesie. Rezultatele mai multor studii raportează niveluri ridicate al stresului profesional:

Sursele nivelului ridicat de stres al profesorilor se referă la volumul excesiv de muncă

(orele de lucru), condițiile de muncă (inclusiv, clima), precum și așteptările; comportamentul elevilor (lipsa de motivare și efort, lipsă de respect, violență, autoritate provocatoare); climatul școlar; agresiune din partea elevilor și a părinților. Alte motive prevăd presiunile obiectivelor de evaluare și ale inspecțiilor; conflictele cu conducerea și colegii; adaptarea și implementarea noului curriculum; predarea eficientă și achiziționarea de noi competențe; stima de sine scăzută și percepțiile false ale profesorilor; lipsa de oportunități profesionale; lipsa implicării la nivelul de luare a deciziilor, reformele educaționale etc.

Profesorii trebuie să recunoască impactul lor asupra bunăstării elevilor și să-și acorde timp pentru ei înșiși, fără a se simți vinovați.

Pentru a crește starea de bine la locul de muncă, specialiștii din domeniu recomandă:

- crearea unor programe de formare profesională, de gestionare a stresului ;
- adoptarea unei mentalități de a încerca lucruri noi, de a reflecta asupra unor idei noi;
- concentrarea pe bunătate și recunoștință, pe emoțiile pozitive;
- crearea unor limite clare între casă și școală ;
- concentrarea mai degrabă pe soluții decât pe probleme;
- stabilirea unor obiceiuri pentru menținerea sănătății fizice și psihologice;
- găsirea unor modalități proactive de a gestiona stresul pentru a forma o rezistență emoțională (hobby-urile, citirea unei cărți)
- concentrarea asupra obiectivelor.

Bibliografie :

1. Evaluarea stării de bine a copilului în școală - Hp_Robot- Ministerul Sănătății/Institutul național de sănătate publică națională- 2017
2. Kinman G. Bunăstarea profesorului: cum să se pregătească mintal pentru un nou an școlar. Guardianul, 2014.
3. Relații dintre ardere profesională și satisfacție în muncă. <https://www.scribd.com/.../Relatii-dintre-ardere-profesionala>
4. Starea de bine a profesorilor în școli - Finnish Teacher Training Centre- **prof. Adriana Ioana Bârcean**
5. Asigurarea stării de bine a cadrelor didactice-condiție a calității activității profesionale- Pavlenko Lilia, dr., conf.univ. interimar Catedra Psihopedagogie și educație preșcolară, UST-2019

Exemple de bune practici

Prof. Rodica Roatiș, Școala Gimnazială Mircea Eliade Satu Mare

Adaptându-ne condițiilor mereu în schimbare și din necesitatea continuării ei, educația online oferă posibilități nelimitate de a înfrumuseța actul educational însă prezența copiilor și a cadrului didactic față în față în vederea realizării feed-back-ului permanent, în timp real, într-un ambient potrivit/ instituționalizat, rămân factori esențiali în formarea viitorului adult. Cu avantaje și dezavantajele sale, educația online oferă posibilitatea unor elevi din medii diferite, școală din mediu rural sau urban, accesului la aceleași informații, ceea ce este după părerea mea un mare PLUS.

De ce este învățarea online pe placul elevilor

Când vine vorba de studiu individual, de cele mai multe ori ne vine în minte aceeași imagine: un elev excedat de toate sarcinile pe care le are de îndeplinit, cu privirea pierdută către un teanc intimidant de cărți, culegeri, caiete, manuale sau gazete matematice. Pasionați de *gadgeturi smart*, aplicații interesante, resurse digitale sau jocuri online spectaculoase, adolescenții rezonează destul de greu cu vechile metode de învățare. Din fericire, dezvoltarea tehnologiei a presupus și dezvoltarea unor produse educaționale create în acord perfect cu noile generații de elevi ai erei digitale.

De ce elevii învață cu plăcere folosind platformele online

Pot fi utilizate oricând, oferă filmulețe explicative foarte utile, probleme rezolvate în pași, exerciții cu grade diferite de dificultate și posibilitatea de testare pe noțiuni – iată doar câteva dintre motivele pentru care tot mai mulți elevi de gimnaziu descoperă eficiența platformelor online de învățare. Aceste metode educaționale alternative completează în mod firesc studiul la clasă susținut de profesori și îi încurajează pe elevi să aibă o atitudine pozitivă față de învățare.

Avantajele învățării online întâlnite în orele desfășurate sunt următoarele:

1. distribuirea rapidă a materialelor didactice
2. elevii intră în posesia materialelor printr-o simplă accesare
3. existența conținuturilor multimedia
4. conținuturile pot fi șterse, corectate sau actualizate cu ușurință
5. serviciu folosit de una sau mai multe persoane, crearea grupurilor
6. folosirea conținuturilor interactive, existența feedback-ului

Limitele și dezavantajele învățării online sunt:

1. dificultăți în utilizarea tehnologiei
2. lipsa comunicării reale/ fizice

Elevii sunt atrași de noua predare online. Există un variat material suport de desfășurare a orelor în această formă. Voi exemplifica cu câteva instrumente și aplicații pe care le-am folosit la clasă:

- wordwall.net (exerciții interactive sau printabile pentru aprofundarea cunoștințelor despre vocabular, matematică, științe, istorie etc.)

- miro.com (este o aplicație online colaborativă care partajează un editor mai multor utilizatori și poate fi folosită ca tablă interactivă)
- www.manuale.edu.ro (manuale digitale)
- clasamea.eu/(materiale didactice, activități, experiențe)
- gombis.ro/jigsaw-puzzle(jocuri puzzle)
- www.jigsawplanet.com(jocuri online)
- learningapps.org/(module de învățare multimedia într-o formă atrăgătoare pentru a crea și gestiona online)
- voxvalachorum.ro/jocuri/ciclul-primar/(jocuri, fișe online)
- www.esero.ro (resurse online)
- www.scientix.eu/ (resurse educaționale pentru științe).

Aplicații utile gratuite pe care le folosim la activități:

- Wordart.com (creare de desene cu ajutorul cuvintelor)
- Canva (creare de afișe, orare, prezentări, felicitări)
- Chatter Pix kids (aplicație de editare foto care dă voce unor imagini)
- Padlet (aplicație colaborativă care permite elevilor să co-creeze materiale, proiecte)
- EdPuzzle (platformă care promovează interacțiunea elevilor cu conținutul de învățare sub forma unui videoclip presărat cu întrebări create special pe conținutul video)
- Nearpod (platformă de implicare activă a elevilor în activitatea de învățare interactivă Are elemente de EdPuzzle și Padlet. Copiii au acces la conținut multimedia, realitate virtuală, obiecte 3D, simulări PhET)
- Google Jamboard (tablă interactivă)

Pentru cei mici tehnologia este atractivă, iar pentru cei mari e necesară o motivație puternică pentru a o utiliza în mod eficient. Important este să-i îndrumăm pe elevi și să-i motivăm în a fi mai buni în fiecare zi, indiferent că suntem față în față sau online.

Bibliografie

- <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/referat-resurse-educationale-utile-in-procesul-de-predareinvatareevaluare-online>
digitaledu.ro/activitati-de-invatare-digitala
digitaledu.ro/resurse-educationale-deschise/

Importanța jocului la preșcolari

Prof învățare preșcolară Rus Cristina, Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu”

Învățarea este un proces gradual, iar construirea unor premise puternice în copilăria mică reprezintă o condiție prealabilă pentru dezvoltarea competențelor și pentru succesul educațional de la nivelurile superioare, fiind, în egală măsură, esențială pentru sănătatea și pentru starea de bine a copiilor. Prin învățare, omul dobândește cunoștințe, priceperi, deprinderi și comportamente.

Prin învățare, în sens larg, înțelegem procesul de formare sau restructurare a unui comportament. Învățarea este privită, de obicei, ca un proces ce se desfășoară în funcție de numeroși factori, rezultatul fiind un ansamblu de produse concretizate în cunoștințe, priceperi, deprinderi, abilități, convingeri, sentimente, interese, atitudini, obisnuințe, modalități de a gândi și de a acționa, pe baza cărora are loc reconstrucția continuă a comportamentului uman. Așadar, în învățare sunt implicate majoritatea proceselor cognitive, volitive, afective, apoi atenția și limbajul, motivațiile, aptitudinile, fiecare având un rol bine definit. Este necesar ca în procesul învățării să se aibă în vedere dezvoltarea diferitelor tipuri de *percepție*, dar mai ales a celei vizuale, deoarece aproximativ 90% din informații ne vin pe această cale. Pe baza percepției se dezvoltă spiritul de observare. Este foarte important ca în timpul observării, să se ceară copiilor să verbalizeze ceea ce văd și să mănuiască obiectele respective.

În absența obiectelor, imaginile acestora, clare și precise, oferă material necesar gândirii pentru generalizări sub formă de noțiuni, legi, reguli, principii, precum și memoriei, pentru a fi folosit mai târziu pentru actualizare. Astfel, este de remarcat faptul că, prin caracterul intuitiv, *reprezentările* realizează corelația sensorial-rațională, pe care se bazează principiul intuiției.

Memoria reprezintă întipărirea și stocarea informației. Folosind exerciții de repetare logică și creativă, se are în vedere dezvoltarea la copii a memoriei voluntare, a rapidității, a volumului, promptitudinii și fidelității acesteia.

Prin operațiile *gândirii* logice de analiză, comparație, sinteză, generalizare, concretizare logică, copiii vor fi ajutați să-și însușească noțiuni, concepte, legi, reguli, principii și alte generalizări, stabilind legături logice, de dependență cauzală și funcțională între obiectele și fenomenele studiate.

Imaginația este procesul de construcție a unor imagini sau idei noi, prin combinarea experienței anterioare. Are un rol deosebit, nu numai în formarea noțiunilor prin învățarea creativă, ci și în elaborarea de produse noi, originale, sub diferite forme, materiale sau idei.

Prin *atenție* se realizează orientarea selectivă și concentrarea proceselor psihice în scopul cunoașterii materialului de învățat, care este selectat și filtrat în funcție de interese și motivații. Eficiența învățării depinde în foarte mare măsură de concentrarea și stabilirea atenției, de distributivitatea și flexibilitatea ei. Atenția poate avea forme mai simple sau mai complexe: atenția involuntară (orientarea se face de la sine, fără efort), voluntară (cu efort volitiv), postvoluntară (când o activitate care a necesitat efort devine plăcută și ne atrage în mod spontan).

Învățarea este deci activitatea psihică prin care se dobândesc și se sedimentează noi cunoștințe și comportamente, prin care se formează și se dezvoltă sistemul de personalitate al individului uman. În cadrul acestui proces de învățare, sunt integrate celelalte funcții și procese psihice (percepția, atenția, memoria, gândirea, motivația, afectivitatea), care interacționează pentru o configurare optimă a cadrului pentru învățare, pentru o mai mare eficiență.

Există două mari forme de învățare: *spontană*, neorganizată, care se petrece în familie, în grupurile de joacă etc. și *sistematică*, ce se realizează în special în școli, grădinițe, ori în cadrul diferitelor strategii de instruire.

Jocul dă o stare de bine, dar, în același timp, reprezintă principala cale de învățare. Ne jucăm cu copiii de la câteva luni, apoi la grădiniță, dar și la școală cu același succes, lucru ce ajută enorm în dezvoltarea personalității lor. Învățarea nu va fi văzută ca o corvoadă de către copii. Cu cât introducem jocul în lumea copiilor mici, cu atât nu se vor sesiza diferențe între joc și învățare. Abordând această cale de învățare prin joc, copilul nu va simți nicio presiune, nu se va simți obligat să învețe, dar va conștientiza cu timpul relația dintre mobilizarea sa și atingerea unui scop. În timpul jocului copiii pot învăța foarte ușor și mult mai atractiv, iar cu jucăriile educative se dezvoltă o relație specială între adult și copii, dar și o atitudine pozitivă cu privire la învățare.

Dar ce este jocul? Jocul este un mod de dobândire și precizare a cunoștințelor prin acțiune. Prin joc se dezvoltă procesele psihice de reflectare directă și nemijlocită a realității – percepțiile (mănuind diferite obiecte și materiale, copilului i se dezvoltă percepțiile de mărime, formă, culoare, greutate, distanță etc.) și reprezentările, dar și procesele psihice intelectuale, memoria, gândirea, imaginația. El contribuie la asigurarea bunei dispoziții și angrenarea copilului în învățare într-o manieră distractivă.

La vârsta preșcolară jocul reprezintă principala activitate prin care copilul se dezvoltă în mod natural. Jocul este un excelent mijloc de activare a potențialului cognitiv, de stimulare creativă și de integrare psihosocială, modelând în primul rând personalitatea copilului. De asemenea, el reprezintă elementul fundamental în dezvoltarea psihomotorie, senzorială, intelectuală și socioafectivă a copilului mic .

Învățarea prin joc se referă la acumularea de noi cunoștințe, deprinderi și priceperi prin intermediul jocului. Se poate realiza voluntar sau involuntar. Adică, jocul este distractiv pentru că vreau să învăț lucruri noi sau jocul este distractiv pentru că este distractiv. Și dacă este jucat involuntar, finalitățile nu vor întârzia să apară.

În general jocurile sunt gândite să acopere părți ale educației și dezvoltării copilului, într-o notă relaxantă. Fiecare tip de joc are o finalitate specifică sau mai multe finalități, ancorate în diferite etape ale dezvoltării.

Jocurile fiind diferite, oferă un bagaj mare de cunoștințe dacă sunt aplicate corect și la momentul potrivit particularităților copilului (vârstă, stare de sănătate, interes etc.).

Iată câteva tipuri de joc: Joc de rol, Joc pe perechi, Joc senzorial, Joc de construcție, Jocul exercițiu, Joc de mișcare, Joc muzical, Joc de creație, Jocul de masă, Jocul logic, Jocul în aer liber.

Tote aceste tipuri de joc enumerate mai sus activează în anumite perioade ale dezvoltării copilului și intervin ca un mod de învățare.

Materialele/jucăriile cu care aceștia se joacă sunt la fel de importante. Ele implică dezvoltarea senzorială, creativitatea, dibăcia, coordonarea mână-ochi, dezvoltarea motricității fine etc.

Regulile pot fi parte din orice categorie de joc. Acestea cresc sentimentul responsabilității încă din copilărie, într-o manieră atractivă și distractivă. Dacă jocul nu are reguli sau pur și simplu se renunță la ele, capacitatea de creativitate și imaginație vor crește, dar se vor diminua alte beneficii. Jocul facilitează procesul de învățare și influențează dezvoltarea personalității copilului. Astfel, prin joc copilul reușește: să se integreze în societate mult mai ușor, să își accepte propriile emoții, să accepte părerile celorlalți, să fie competitiv, să lege prietenii etc.

Este minunat cum o activitate care vine natural în viața copilului poate să șlefuiască personalitatea acestuia. Micile detalii ale jocurilor practicate de cei mici sunt cele care fac diferența. Așadar, este esențial să oferim copiilor posibilitatea de a lua parte la jocurile care le fac plăcere. Să împletim plăcerea participării la joc cu noi cunoștințe, noi cuvinte/expresii, noi mișcări etc. S-au făcut numeroase studii despre beneficiile jocului în viața copilului

Beneficiile fizice sunt legate de experiențele motrice fine și grosiere, adică a experiențelor care implică mișcările mâinilor și degetelor, respectiv ale întregului corp. Provocările fizice ajută la menținerea contactului sănătos cu propria schemă corporală.

Beneficiile cognitive: hard și soft skills țin de dezvoltarea creativității, a gândirii abstracte, a imaginației și abilităților de rezolvare de probleme, la care se adaugă însușirea unor concepte și noțiuni noi, dar și gândirea în perspectivă. Concentrarea, persistența și reglarea atenției se dezvoltă tot prin joc.

Beneficiile sociale ale jocului reduc anxietatea, contribuie la conturarea și creșterea încrederii și a stimei de sine, și au efecte terapeutice, mai ales în ceea ce privește componenta afectivă. Totodată, prin joc copiii învață să coopereze, să își aștepte rândul, să împartă, să rezolve conflicte, și deprind chiar leadership-ul.

Jocul este cel mai puternic context în care copiii pot învăța, distrându-se, concepte și abilități, în care pot explora, experimenta și își pot asuma riscuri și în care pot practica și exersa lucrurile deja învățate.

Sugestii pentru părinți privind jocul copiilor:

- participați la jocul copilului dacă vă acceptă;
- jucați-vă efectiv cu copilul, stimulați-l să manipuleze obiecte și situații, diversificându-i modalitățile de joc;
- folosiți materiale potrivite pentru nivelul de dezvoltare a copilului și stimularea lui;
- materialele alese să fie colorate, sigure și durabile;
- planificați activitățile în așa fel încât copilul să-și antreneze cât mai multe abilități;
- atrageți copiii să se joace dacă este nevoie;
- apreciați mereu pozitiv eforturile copilului în joc;
- extindeți acțiunile copiilor și propuneți și altele;
- lăsați copiilor destul timp să se gândească, să-și dezvolte jocul și să găsească soluții la problemele ivite, nu le răspundeți dumneavoastră;
- îmbogățiți cunoștințele copilului cu materiale pe care el le poate folosi jucându-se;
- creați copilului posibilități multiple de a se juca cu alții; stimulați copilul să stabilească relații de joc cu alți copii, dezvoltați jocul în comun al copiilor;
- folosiți-vă întreaga dumneavoastră creativitate și experiență pentru a descoperi împreună cu copilul noi obiecte și materiale ce îi pot stimula și extinde experiența prin joc;
- folosiți toate ocaziile pentru a dirija atenția copilului spre obiectele și evenimentele naturale/reale care pot stimula și satisface curiozitatea sa;
- îmbogățiți cunoștințele copiilor cu teme variate despre evenimentele, lucrurile, fenomenele din lumea înconjurătoare, extindeți tematica și arealul de subiecte;
- fiți în permanentă căutare de noi modalități prin care să facem jocul copiilor pe măsura posibilităților acestora;
- acordați timp suficient și spațiu ambiental într-un mediu curat și securizant unde jocul să fie o experiență benefică și sigură

(După PETI: Educație Timpurie Individualizată// Ghid pentru educatoare.

UNICEF-CNETIF, Chișinău, 2000).

Bibliografie:

1. G Anghelache, V. „Metodica activităților instructiv educative din grădiniță” EDP, 2017
2. Antohe, G., Barna, I., „Psihopedagogia jocului”, Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2006
3. Chateau, J., „Copilul și jocul”, EDP, București, 1972
4. Țircovnicu, V., Popeangă, V., „Pedagogie școlară”, EDP București, 1975
5. Educație Timpurie Individualizată// Ghid pentru educatoare. UNICEF-CNETIF, Chișinău, 2000).
6. Ghid de bune practici, MECT, București, 2008,

ABORDARI INOVATIVE DE PREDARE-INVATARE-EVALUARE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

prof. Salva Elisabeta, Școala Profesională „Ovidiu Drimba” Lugașu de Jos

Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții. (Mihai Eminescu)

Literatura și arta, creațiile artistice în general, au menirea de a sensibiliza, de a impresiona, de a educa, de a dezvolta imaginația din punct de vedere estetic, lărgind orizontul de cunoaștere ale cititorului. Literatura este un cumul al ideilor, al sentimentelor și al stărilor pe care autorul intenționează să le transmită cititorului. Acesta, citind o operă literară ia cunoștință cu anumite aspecte ale vieții, pătrunde în lumea ideilor și sentimentelor unei epoci.

Orice operă literară, indiferent din ce gen ar face parte, exercită o influență asupra cititorului datorită caracterului său multilateral și complex. Scopul literaturii este de influența sentimentele, voința și gândirea cititorului, de a-i transmite anumite cunoștințe, o anumită apreciere a fenomenelor realității. Forța literaturii provine din faptul că aceasta este un rezultat al unei intense activități spirituale, al cunoașterii profunde de către artist a unor anumite laturi ale realității, care sunt modelate cu ajutorul imaginației sale. Procesul creator are la bază o mare putere de receptivitate și o mare sensibilitate a scriitorului, care dau o anumită viziune realității evocate. Sensibilizând conștiințele, facilitând cunoașterea fenomenului descris printr-o adâncă intuiție de care numai artistul este capabil, literatura îi ajută pe elevi să înțeleagă sensurile adânci ale realității și să și-o însușească sub raport spiritual. Reflectând realitatea cu mijloace specifice, literatura sensibilizează și convinge, emoționează și place, îi face pe cititori să aprobe sau să dezaprobe o anumită situație, un anumit personaj.

1. Metoda R.A.I.

Metoda R.A.I. vizează „stimularea și dezvoltarea capacităților cursanților de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat.”¹⁴. Denumirea acestei metode provine de la asocierea inițialelor cuvintelor „Răspunde – Aruncă – Interoghează”. Poate fi utilizată în orice moment al activității didactice, în cadrul unei activități frontale sau de grup.

La început, cadrul didactic precizează conținutul ce urmează a fi reactualizat sau evaluat. Formatorul oferă o minge ușoară cursantului desemnat să înceapă activitatea. Acesta formulează o întrebare și aruncă mingea către un coleg care va preciza răspunsul. Cursantul care a răspuns corect, la rândul său, va arunca mingea altui coleg, adresându-i o nouă întrebare. În cazul în care cursantul nu știe răspunsul corect la întrebare va ieși din „joc”, răspunsul corect fiind specificat de cel ce a formulat întrebarea. Acesta are dreptul de a mai adresa o întrebare, iar în cazul în care nici el nu cunoaște răspunsul corect, va părăsi „jocul” în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea. În „joc” vor rămâne numai participanții care demonstrează că dețin cunoștințe solide în legătură cu tema evaluată. La final, formatorul clarifică eventualele probleme/întrebări rămase fără răspuns.

Pe parcursul activității, formatorul-observator identifică eventualele curențe în pregătirea cursanților și poate adopta astfel deciziile necesare pentru îmbunătățirea performanțelor acestora, precum și pentru optimizarea procesului de predare-învățare. Metoda R.A.I. este, în același timp, o metodă eficientă de evaluare, dar și o metodă de învățare interactivă, elementele de joc asociate acestei metode transformând demersul evaluativ într-o activitate plăcută, atractivă, stimulativă pentru cursanți. Trebuie avut în vedere și limitările acestei metode, deoarece aceasta are un consum mare de timp, cursanții pot da răspunsuri incomplete sau incorecte, în condițiile în care formatorul nu monitorizează

¹⁴ Oprea, C.L., *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București p.269

cu atenție activitatea grupului. De asemenea, unii cursanți nu sunt implicați sau sunt etichetați pentru că au nevoie de mai mult timp pentru formularea întrebărilor/răspunsurilor.

2. Reuniunea Philips 66

Reuniunea Philips 66 este o metodă de tip brainstorming care implică un număr mai mare de participanți, 30-36 de persoane grupate câte 6. Grupurile sunt conduse de un conducător de discuții și își desfășoară activitatea în trei etape: pregătirea, desfășurarea și valorificarea producției de idei. Reuniunea se poate desfășura până pe două ore și presupune două etape: discuția pe grupe și discuția în plen.

Discuția pe grupe începe după precizarea problemei. Grupul are un minut să-și propună un conducător și eventual un secretar de discuții. Grupul dezbate problema timp de 6-12 minute. Este foarte important faptul că liderul trebuie să fie moderator și nu dominator. Este foarte bine ca fiecare grup să fie poziționat în formă de „U”, cu liderul plasat „pe bucla literei”. Discuția în plen este reuniunea propriu-zisă a grupurilor și debutează cu prezentările soluțiilor de către lideri. Trebuie avut în vedere că intervențiile sunt libere. În cadrul acestei etape, se realizează selecția și ierarhizarea soluțiilor propuse de grupuri. Formatorul, la finalul activității, realizează evaluarea generală a ideilor, sintetizând informațiile și susține motivațional interacțiunea participanților.

Bibliografie

- Bruner, S.J., „Procesul educației intelectuale”, Editura științifică, București, 1971;
- Cerghit, I., „Metode de învățământ”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997;
- Cristea, S., „Pedagogie generală. Managementul educației”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996;
- Fries, E., Rosenberg, R., „Învățământul prin cercetare”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973;
- Ionescu Miron, Radu Ion, Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995;
- Ionescu, M., „Demersuri creative în predare și învățare”, Editura Universității Clujena, Cluj-Napoca, 2000;
- Ionescu, M., Radu, I., „Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2004;
- Jinga, I., Istrate, Elena, „Manual de pedagogie”, Editura All Educational, București, 1998;
- Joița, E. (2007). „Formarea pedagogică a formatorului. Instrumente de învățare cognitivconstructivistă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
- Nicu, Adriana, „Strategii de formare a gândirii critice”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
- Oprea, C.L., „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006;
- Păcurari, O., (coord), „Strategii didactice inovative”, Editura Sigma, 2003
- Pânișoară, I. O., „Comunicarea eficientă”, Editura Polirom, Iași, 2008;
- Șoitu, L., Cherciu, R., D., (coord.), *Strategii educaționale centrate pe cursant*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2006,
- Vlădescu, I., „De la pedagogia generală la psihologia pedagogică”, Editura Garuda-Art, Iași, 2007

CONVINGE PĂRINȚII DE IMPORTANȚA MATERIEI TALE!

Prof. Sanislav Daniela, Școala Gimnazială Buciumeni-Dâmbovita

Dragi parinti!

Acum nu vă vorbește directorul ci profesorul de geografie care la rândul său este parinte!

Nu fac o pledoarie pentru că este materia pe care o predau ci vreau sa vă relievez importanta acestei materii pe care multi ați îndrăgit o fiind la rândul dumneavoastra elevi!

Când ne naștem prima întrebare esteUnde? Deci locul este important și aici intervine geografia.Sunt cetățean de origine....tot geografie! Învățăm în clasa a V a despre Terra și despre geosfere și rolul lor.Clasa a VI a ne ajută să înțelegem lumea în care trăim, despre om și activitățile umane, despre continentul care ne este leagăn al existenței-Europa.Clasa a VII a ne introduce în tainele cunoașterii altor continente, a frumuseții acestora și a obiceiurilor și diversității umane.În clasa a VIII a copiii dumneavoastră vor învăta despre cât de complex este relieful României, ce țară minunată avem și cât de important este să și cunoști orizontul local. Dincolo de toate acestea copiii dumneavoastră vor înțelege că mediul trebuie explorat dar păstrat cu sfințenie.

Care sunt competențele pe care copiii le vor achiziționa prin intermediul geografiei?

1. Utilizarea corectă a terminologiei specifice pentru explicarea mediului geografic, folosind limbaje diferite.
2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și sistemele sale componente.
3. Integrarea aspectelor din natură și societate într-o structură obiectivă (mediul înconjurător) și o disciplină de sinteză (geografia).
4. Relaționarea elementelor și fenomenelor din realitate (natură și societate) cu reprezentările lor cartografie și grafice, pe imagini satelitare sau modele.
5. Dobândirea unor priceperi, deprinderi, metode și tehnici generale de învățare (inclusiv TSI) care să faciliteze o pregătire permanentă asumată.
6. Dobândirea unor competențe sociale, interpersonale, interculturale, civice și antreprenoriale pe baza studierii geografiei.

Geografia promoveaza urmatoarele valori si atitudini:

- Ø Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;
- Ø Curiozitatea pentru explorarea mediului geografic;
- Ø Respectul pentru diversitatea naturală și umană;
- Ø Conservarea și ocrotirea mediului de viață.

In ideea că v-am convins că studierea geografiei de către copiii dumneavoastră înseamnă o familie mai fericită, dornică de călătorii, oameni care prețuiesc mediul și timpul desemnat existenței noastre efemere pe acest pământ minunatVreau să vă mulțumesc pentru încredere, colaborare, sprijin reciproc!

Cu prețuire!

Profesor geografie

Daniela Sanislav

METODE DIDACTICE MODERNE ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE LA GRUPA MARE

prof. Șcheopu Paula Beatrice și Vasile Ana Maria, Grădinița "Căsuța Fermecată", Sector 5

Metodele interactive de grup câștigă tot mai mult teren în cadrul activităților instructiv-educative desfășurate la grupele de preșcolari, reprezentând alternativa la didactica tradițională, în beneficiul copiilor și al cadrelor didactice în egală măsură. Termenul de educație modernă, tipul de educație spre care tinde învățământul românesc, se poate traduce prin "a ști ce să faci cu ce ai învățat". Deci, se impune regândirea educației formale, cadrele didactice fiind obligate să transforme relația profesională cu preșcolarii într-una bazată pe ajutor reciproc și dialog constructiv, prin noi strategii de învățare.

Experiența profesională va demonstra că un copil va învăța mai multe despre un subiect dacă este direct implicat în acțiunea asupra acestuia, în diverse contexte, rolul cadrului didactic fiind acela de a-l ajuta pe copil să descopere singur și nu de a-i oferi doar informații despre subiectul prezentat. Prin metode interactive de grup copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța, descoperi informații pe care le va folosi atât în viața de elev, cât și ca adult.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că acestea promovează interacțiunea dintre participanți, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Interactivitatea presupune atât cooperare, cât și competiție, în cadrul căreia copilul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui scop comun. Utilizarea metodelor interactive de grup în grădiniță solicită o anumită adaptare a acestor metode la particularitățile de vârstă ale preșcolarului.

La debutul utilizării metodelor activ-participative este recomandat ca preșcolarii să fie familiarizați cu noile tehnici. Se pornește de la simplu la complex. La grupa mare am utilizat, pentru început, blazonul și posterul, prin care am realizat lucrări practic-aplicative pe tema: "La fermă", "Coșul cu legume de toamnă", "Flori pentru mama", "Harta României". Metodele au fost utilizate îndeosebi în cadrul activităților desfășurate pe centre de interes, când lucrările au fost realizate de grupuri de 4-5 copii, dar și în cadrul activităților pe domenii experiențiale.

De exemplu, pe parcursul activității de cunoaștere a mediului din Domeniul Științe, după ce au fost observate anumite elemente componente ce au fost ulterior asamblate sau după lectura după imagini, pentru fixarea cunoștințelor transmise. Blazonul cu tema "Coșul cu legume de toamnă" a fost realizat în cadrul centrului Arte. Copiii au lipit decupaje reprezentând legume de toamnă din reviste pe blazonul care era reprezentat de un coș. Cu ocazia Zilei Naționale a României copiii au realizat blazonul țării în cadrul activității integrate "Sunt român, român voinic", după ce a fost observată harta României, respectiv formele acesteia de relief. Blazonul a fost realizat prin tehnica de lipire a unor imagini sugestive pentru formele de relief ale țării noastre: munți, dealuri, câmpii, ape. La finalul activității toate lucrările au fost expuse la vedere și s-a realizat turul galeriei, o altă metodă interactivă de grup prin care copiii sunt antrenați, prin care se educă spiritul critic și competițional și se dezvoltă capacitatea de analiză.

Metoda posterului a fost utilizată în activitățile cu tema "La fermă" și "Flori pentru mama". Copiii au fost împărțiți în grupuri mici, pe parcursul activităților didactice în care au fost integrate Domeniul Om și Societate și Domeniul Științe. Scopul utilizării metodei a fost fixarea cunoștințelor referitoare la animale domestice sau flori de primăvară, fiind precedate de observări sau lecturi după imagini. Copiii au lipit imagini sugestive temelor alese, discutând pe baza acestora, sub îndrumarea

cadrelui didactic. Pentru dezvoltarea capacităților de analiză și sinteză, precum și a spiritului critic, lucrările au fost expuse în grupă și evaluate cu ajutorul metodei turului galeriei.

Metoda Lotus a fost abordată în activități didactice din Domeniul Științe și din Domeniul Limbă și Comunicare, cu temele "Primăvara e plină de surprize" și "În lumea poveștilor". Activitatea "Primăvara e plină de surprize" a avut ca scop verificarea cunoștințelor referitoare la aspecte caracteristice primăverii, precum fenomene ale naturii, flori de primăvară, legume de primăvară, insecte, culorile primăverii, cum ne îmbrăcăm primăvara, păsări călătoare și activitățile omului primăvara. Astfel au fost descoperite aspecte specifice primăverii de către cele opt echipe de preșcolari care au avut de selectat jetoanele potrivite fiecărei sarcini. Pentru activitatea "În lumea poveștilor", desfășurată la grupa mare în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, copiii au descoperit imaginile potrivite pentru opt povești cunoscute și le-au așezat în ordinea succesiunii evenimentelor la fiecare grupă. Grupele au fost denumite după povești: Scufița Roșie, Cei trei purceluși, Ridichea uriașă, Turțița, Capra cu trei iezi, Iedul cu trei capre, Căsuța din oală și Ursul păcălit de vulpe. Scopul activității a fost verificarea capacității de exprimare orală și de utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale. Au fost selectate povești cu un fir simplu al acțiunii, astfel încât să se ofere posibilitatea fiecărei grupe să povestească pe scurt conținutul poveștii, pentru încadrarea în cele 35 de minute de activitate didactică.

O altă tehnică interactivă de grup folosită la grupa mare a fost Diagrama Venn. Această metodă a fost introdusă cu succes pe parcursul activităților de observare, povestire, joc didactic, joc logic sau convorbire. În cadrul activităților de transmitere și însușire de cunoștințe, metoda Diagramei Venn a fost introdusă în etapa de evaluare a activității. În cadrul activităților de verificare de cunoștințe, metoda a fost folosită pentru sistematizarea unor cunoștințe sau pentru identificarea unor mesaje. Am aplicat la grupă metoda în cadrul activităților din domeniile Limbă și Comunicare și Științe, cu temele "Fructe de toamnă", "Așaza-mă la locul potrivit!". Copiii au putut identifica diferențele dintre obiecte sau plante, dar și caracteristicile comune acestora. Astfel au așezat în cele două cercuri specifice diagramei Venn personaje sau obiecte întâlnite doar în povestea Capra cu trei iezi sau Scufița Roșie, iar în intersecția cercurilor elemente comune celor două povești. La o altă activitate au așezat în cele două cercuri fructe de culoare roșie și fructe de culoare galbenă, iar în intersecție fructe ce pot avea ambele culori. Pe parcursul unui joc logico-matematic, copiii au așezat într-un cerc pătratele roșii, în celălalt cerc pătratele mari, iar în intersecție pătratele mari și roșii.

Metoda Exploziei stelare a fost utilizată în activități cu temele "Toamnă darnică" și "Cenușăreasa". După ce copiii au auzit povestea "Cenușăresei", pe baza unui șir de ilustrații, pentru fixare aceștia au fost provocați să răspundă celor cinci întrebări specifice metodei: "cine?", "ce?", "de ce?", "unde?" și "când?". Pentru verificarea cunoștințelor cu privire la conținutul poveștii, într-o altă activitate instructiv-educativă, copiii au fost împărțiți în cinci echipe și provocați să identifice cât mai multe întrebări pe baza celor cinci specifice metodei exploziei stelare, cu ajutorul unor imagini cu personaje sau momente din poveste. În activitatea "Toamnă darnică", metoda interactivă a fost folosită pentru fixarea cunoștințelor referitoare la aspectele specifice anotimpului toamna.

În activități cu teme precum "Animalul meu domestic preferat", "Animalele de la Zoo", "Călătorim prin oraș", "Când voi fi mare, vreau să devin..." am utilizat metoda ciorchinului. În general activitățile în care a fost utilizată această metodă au fost activități de fixare sau verificare de cunoștințe precedate de observări sau memorizări în cadrul Domeniului Științe. De exemplu, în activitatea "Animalul meu preferat", copiii și-au reactualizat cunoștințele cu privire la alcătuirea corpului unor animale domestice, mediul acestora de viață, foloase și hrană. Copii au contribuit la realizarea ciorchinului individual, apoi în perechi și la final în grup.

Subliniem faptul că pe parcursul fiecărei activități instructiv-educative enumerate mai sus am folosit mai mult decât metoda activ-participativă descrisă. Întotdeauna au fost selectate și metode tradiționale precum observația, povestirea, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul. Acestea au

fost selectate potrivit specificului vârstei copiilor de grupă mare și particularităților individuale, tipului de activitate abordat și mijlocului de realizare propus, îmbinându-se creativ cerințele curriculumului pentru educație timpurie cu activitatea de joc și învățare.

Folosirea metodelor interactive de grup nu trebuie privită ca un imperativ, excluzându-se metodele tradiționale, ci acestea trebuie folosite împreună în cadrul diverselor tipuri de activități desfășurate cu preșcolarii, în funcție de nevoile și de interesele copiilor.

Utilizarea acestor metode didactice în activitățile instructiv-educative depinde de perseverența și experiența cadrului didactic. Treptat se va trece de la descifrarea metodelor la aplicarea lor la grupa de preșcolari. Aplicarea necesită timp și încredere în capacitatea personală a cadrului didactic de a le integra creativ pentru creșterea calității actului didactic.

Bibliografie:

Oprea, Crenguța, "Strategii didactice interactive", Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.

„STAREA DE BINE ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII SOCIO-EMOȚIONALE ÎN GRĂDINIȚĂ”

Prof. Înv. Preșcolar Șerfezeu Camelia și Prof. Înv. Preșcolar Cubleşan Cecilia, GPP Playful Learning, Cluj-Napoca

Fiecare copil are la un anumit moment, un nivel de dezvoltare specific, care reprezintă de fapt un anumit nivel de dezvoltare fizică, cognitivă, socială și emoțională. Dezvoltarea emoțională face referire la abilitatea copilului de a trăi, de a exprima diferite emoții, de a-și cunoaște propriile stări, de a se adapta, de a învăța să trăiască împreună cu ceilalți. Dezvoltarea deplină a competențelor emoționale oferă copilului oportunitatea de a se cunoaște pe sine însuși, de a se integra armonios în societatea în care trăiește. Esențial este însă, modul în care copilul dobândește și devine conștient de aceste competențe. Având în vedere existența actuală în procesul instructiv-educativ a unui curriculum centrat pe competențe, pe formarea de caractere, în lucrarea de față încercăm să ne pliem cerințelor corespunzătoare, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă și globală a personalității copilului. Așadar, pe parcursul lucrării ne vom îndrepta atenția către expunerea principalelor competențe emoționale pe care le putem forma și dezvolta copiilor, la vârsta preșcolară.

„Ce pot face atunci când...?”

Descrierea jocului

Se împarte grupa în trei echipe de câte 6 copii. Fiecărei echipe îi revine câte un cub. Pe cub sunt reprezentate 6 imagini. Pentru a învăța cât mai multe comportamente de într-ajutorare fiecare echipă primește sarcini diferite. Pe cubul primei echipe sunt afișate imagini cu următoarele situații: 1.Un copil stă într-un colț al camerei și plânge; 2.Un copil țipă și aruncă cu obiecte; 3.Doi copii se împing și se lovesc pentru că vor să fie primii în rând; 4.Un copil se întâlnește cu cel mai bun prieten al lui; 5.Unui copil îi este foame dar mai are de așteptat încă o oră; 6.Un copil primește același cadou de la mai mulți prieteni. Pe cubul celei de-a doua echipă sunt afișate imagini cu următoarele situații: 1.Un copil plânge pentru că un coleg i-a stricat jucăria preferată; 2.O fetiță plânge pentru că colegul ei a tras-o de păr; 3.Un copil este speriat pentru că s-a pierdut de părinții lui; 4.Un copil a primit o petrecere surpriză de ziua lui; 5.Un copil își dorește o jucărie nouă deși are deja foarte multe cu care nu se joacă; 6.Un copil face un desen foarte frumos. Fiecare membru al echipei aruncă cubul și identifică situația descrisă pe una din fețele acestuia, apoi își expune răspunsul. Fiecare preșcolar împărtășește ideile cu ceilalți colegi. După ce fiecărei situații i-au fost identificate răspunsuri și soluții, propunătorul activității recapitulează împreună cu ideile formulate de aceștia. La finalul activității se realizează jocul „Îmbrățișarea”. Se alege un lider al echipei care extrage 6 cartonașe din cutia cu îmbrățișări, reprezentând un stil de îmbrățișare în grup. Fiecare echipă poate realiza 3 îmbrățișări cu colegii de echipă și trei îmbrățișări cu colegii din echipa adversă. Timpul alocat unei îmbrățișări este de 10 secunde, anunțat de fiecare dată de propunător.

Exemple de cartonașe din cutia cu îmbrățișări: „O îmbrățișare zgomotoasă/ O îmbrățișare și o săritură/ O îmbrățișare spate în spate/ O îmbrățișare ascultând două versuri din cântecul preferat/ O îmbrățișare stând pe un picior/ O îmbrățișare sandwich”.

„Ce fac atunci când mă simt...”/„Caută perechea”

Descrierea jocului:

Se împarte grupul de copii în două echipe, „echipa emoțiilor” și „echipa comportamentelor” și se așează paralel. Fiecare echipă primește câte un cub. „Echipa emoțiilor” primește un cub, iar pe fiecare față a cubului este reprezentat câte un copil diferit manifestând cele 6 emoții (fericit, trist, speriat, încrezător, dezgustat, supărat). „Echipa comportamentelor” primește un alt cub, iar pe fiecare față a acestuia este reprezentat câte un copil pentru fiecare emoție de pe cubul echipei adverse, însoțit de acțiuni pe care le face. Propunătorul activității citește ambelor echipe aceeași poveste. Povestea se numește „Prietenii în Ținutul Emoțiilor” și include numele copiilor reprezentați pe fiecare față a cubului, emoțiile trăite de aceștia și acțiunile aferente emoțiilor. După ce copiii au ascultat povestea, realizează un joc „Caută perechea”. „Echipa emoțiilor” aruncă cubul, identificând și verbalizând emoția de pe fața cubului orientată în sus și spune numele copilului, din povestea ascultată. De exemplu „Felix se simte fericit”. Sarcina preșcolarilor din „echipa comportamentelor” este de a găsi perechea pe cubul lor, adică de a identifica acele situații, acțiuni care reflectă emoția găsită de prima echipă. Cel care găsește perechea, rostește numele copilului din povestea ascultată și acțiunile, comportamentele observate pe imaginea de pe cub. De exemplu „Felix zâmbește mereu, îi ajută pe ceilalți, are grijă de ținutul lor”. În acest moment intervine propunătorul activității care recapitulează cele spuse de copii într-o frază. De exemplu „Felix se simte fericit și zâmbește mereu, îi ajută pe ceilalți, are grijă de ținutul lor”. Jocul continuă până când se identifică toate emoțiile și comportamentele aferente. Se face apoi schimb de echipe, astfel „echipa emoțiilor” trece la comportamente și invers.

Bibliografie:

- Laura, R., Nina, S. *Prevention of bullying in early educational settings: Pedagogical and organisational factors related*. European Early Childhood Education Research Journal, (2015).
- Denham, S., Bassett, H., Zinsser, K., Wyatt, T. *How Preschoolers` Social-Emotional Learning Predicts Their Early School Success: Developing Theory-Promoting, Competency-Based Assessments*. Infant and Child Development, (2014).

TIPURI DE JOCURI ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CLASELE PRIMARE

Prof. Suciua Silviana, Școala Gimnazială Nr. 1 Butani

În predarea limbii engleze la clasele primare, jocurile reprezintă principala metodă, deoarece creează o atmosferă relaxantă în cadrul orei de limba engleză și îi ajută pe copii să vadă învățarea limbii engleze ca pe o experiență plină de satisfacții. Gibbs (<http://data.ulis.vnu.edu.vn>) rezumă că un joc este „o activitate desfășurată de către participanți cooperanți sau concurenți, care urmăresc să-și atingă, în cadrul unui set de reguli, obiectivele.”

Plummer (2008) sugerează că jocurile oferă o modalitate distractivă de a învăța idei serioase și abilități importante de viață. „Când sunt facilitate de adulți, de exemplu într-un mediu terapeutic sau de predare, [jocurile] ar trebui să fie jucate întotdeauna cu atenție și integritate. Trebuie să fim pe deplin conștienți de motivul pentru care organizăm anumite jocuri; pe deplin conștienți de posibilele efecte pe care le-ar putea avea jocul ales.” (Plummer, 2008: 28)

Oricât de diferite ar fi definițiile, jocul are trei caracteristici principale: scop, un set de reguli și presupune o întrecere fie între jucători, fie între jucători și obiective.

Potrivit lui Jill Hadfield (1990), există două tipuri de jocuri: jocuri competitive, în care jucătorii sau echipele se întrec pentru a fi primii care ating obiectivul și jocurile cooperative, în care jucătorii sau echipele lucrează împreună pentru a atinge obiectivul.

În ceea ce privește copiii, competiția nu este un ingredient esențial, dar provocarea este adesea. Prin urmare, profesorii ar trebui să încerce să minimizeze concurența, cu câștigători și învinși, și să maximizeze provocarea, în care toată lumea este implicată pe deplin. Ideea de a câștiga sau de a pierde poate afecta opinia copiilor cu privire la propriile abilități de învățare, făcându-i anxioși, iar acest lucru nu ajută procesul de învățare. Deși poate fi foarte distractiv, într-o competiție „există aproape întotdeauna un câștigător și un învins, o echipă câștigătoare și o echipă învinsă. Învățarea limbilor este o situație în care toată lumea poate câștiga.” (Scott, 1990: 11)

Există multe tipuri de jocuri pe care profesorii le pot folosi în predarea limbii engleze. Acestea au ca scop formarea diferitelor abilități. De-a lungul timpului, este necesar ca profesorii să utilizeze jocuri noi, pentru a asigura noutate și un sentiment de surpriză pentru elevi.

Teoreticienii clasifică jocurile în diferite tipuri. Wright (2006) împarte jocurile în funcție de „tipul familiei” (Wright: 4), explicând că numele de familie este un verb care rezumă modul în care elevii sunt implicați în joc. Potrivit lui Wright (2006), jocurile pot fi clasificate în jocuri de comunicare („care and share games”) care includ jocuri în care elevul se simte confortabil, în timp ce împărtășește informații personale. Jocurile Fă: Mișcă-te, Mimează, Desenează, Ascultă („Do: Move, Mime, Draw, Obey games) se concentrează pe reacția non-verbală a participantului. Identifică: Ghicește, Speculează („Identify: Discriminate, Guess, Speculate games”) provoacă elevii să identifice sau să compare. În jocurile Descrie („Describe”) participanții sunt rugați să descrie ceva altor participanți, vorbind sau scriind, astfel încât partenerul de joc să poată desena o imagine. Conectați: comparați, potriviți („Connect: Compare, Match, Group games”) provoacă elevii să conecteze, să compare, să potrivească sau să grupeze diverse elemente de informații, cum ar fi imagini sau texte. În jocurile de ordonat, copiii trebuie să pună diverse informații într-o anumită ordine. Jocurile Amintește-ți („Remember games”) ajută copiii să comunice ceea ce și-au amintit. În jocurile de tip Creează, copiii trebuie să scrie o poveste, o poezie sau să producă un alt tip de material folosindu-și imaginația.

Jocurile pot fi, astfel, clasificate în diverse categorii. În funcție de materialele necesare, jocurile pot fi jocuri de cărți, jocuri cu zaruri, jocuri de societate. După subiect, ele pot fi clasificate în jocuri de relații familiale, obiecte din casă, prepoziții etc.

Hadfield (1990) structurează jocurile într-un mod diferit. Potrivit teoreticianului, jocurile pot fi clasificate în jocuri de ghicit, în care munca în perechi este necesară pentru a finaliza o sarcină, jocuri de căutare, în care fiecare elev din clasă are o informație și jucătorii trebuie să obțină o informație pentru a completa un chestionar sau pentru a rezolva o problemă.

Conform principiului mozaicului, Hadfield (1990) clasifică jocurile în jocuri de potrivire, în care fiecare membru al grupului are o listă de opinii sau preferințe. Prin discuție, grupul trebuie să ajungă la o decizie și un compromis. Jocurile de schimb se bazează pe „principiul trocului” (Hadfield, 1990: vi), iar jucătorii trebuie să facă schimb de cărți, articole, idei pentru a finaliza jocul. Hadfield (1985) adaugă că toate jocurile includ elemente de rezolvare a puzzle-urilor, joc de rol și simulare. Hadfield definește activitățile de rezolvare a puzzle-urilor ca activități în care „participanții împărtășesc informații pentru a rezolva o problemă sau un mister” (Hadfield, 1985: 5). Jocurile de rol oferă participanților numele și caracteristicile personajelor fictive. Cu toate acestea, atunci când ai de-a face cu copii la nivel începător în învățarea limbii engleze, jocurile nu reprezintă jocuri de rol în adevăratul sens al cuvântului. Copiilor li se dau, de obicei, cărți de joc de rol, care nu necesită proiecția imaginativă în personaj. Cărțile de joc sunt limitate la limbajul necesar.

Simularea este, de asemenea, o caracteristică importantă a jocurilor. În ceea ce privește copiii, activitățile de simulare au un „rezultat închis” (Hadfield, 1985: 5), deoarece elevii au o sarcină specifică de îndeplinit în contextul simulării.

Alți teoreticieni clasifică jocurile în funcție de abilități (skills). În acest sens, există jocuri de ascultare, jocuri de vorbire, jocuri de mișcare și jocuri experiențiale. (Lee, 1979)

Jocurile de ascultare sunt cruciale pentru copiii în învățarea limbilor străine. Pentru a face ascultarea interesantă, profesorii trebuie să folosească un material de ascultare atractiv pentru copii. Sarcinile de ascultare trebuie, de asemenea, să fie diverse și plăcute. Harmer (2007) menționează că „materialul înregistrat permite elevilor să audă o varietate de voci diferite în afară de cea a propriului profesor”. Le oferă posibilitatea de a <întâlni> o serie de personaje diferite, mai ales atunci când oamenii <reali> vorbesc.” (Harmer, 2007: 304).

Jocurile de vorbire pot fi folosite ca o continuare a activităților de ascultare, fiind o modalitate bună de a consolida vocabularul. În jocurile de vorbire, atenția profesorilor nu este îndreptată către structurile gramaticale, ci către scopul comunicării, conform lui Harmer (2007). O caracteristică importantă a elevilor din clasele primare este aceea ca vorbesc cu entuziasm despre experiențele lor personale.

Jocurile de mișcare sunt foarte importante în predarea limbii engleze la clasele primare. Acestea se pot alătura altor activități, cum ar fi activităților de citire sau de ascultare (www.kellybear.com) deoarece nevoia de mișcare a copiilor este bine cunoscută. Activitatea fizică este necesară pentru ca elevii din clasele primare să capete energie și să-și poată menține atenția. „A fi implicat în mișcare îi influențează pozitiv pe copii, atât cognitiv, cât și fizic. Activitățile de mișcare pot fi inițiate de profesori pe tot parcursul zilei și mai ales în timpul tranzițiilor la clasă. Folosirea cântecelor și rimelor care întăresc lecțiile îmbunătățesc abilitățile de ascultare și memorie ale copiilor. Activitățile, jocurile, schimbările de locuri, jocurile de rol și dansul contribuie în mod activ la dezvoltarea de bază a timpului, echilibrului, coordonării și concentrării copiilor. În general, educatorii au observat mai puține probleme de comportament atunci când copiilor li se oferă multe oportunități de mișcare”. (www.kellybear.com)

Sigurðardóttir (2010) menționează două categorii de jocuri, jocuri cooperative și jocuri competitive. Potrivit teoreticianului, jocurile competitive pot fi o modalitate bună de a stimula interesul elevilor, iar jocurile de cooperare vizează colaborare pentru a atinge un obiectiv specific. „În jocurile de cooperare accentul nu se pune pe câștig sau pe pierdere și, ca urmare, nimeni nu ar trebui să sufere trauma

încrederii în sine, ceea ce ar putea duce la rezultate mai bune în procesul de învățare” (Sigurðardóttir, 2010: 11).

Jocurile cooperative sunt numite de Deborah Plummer (2008) „jocuri non-competitive”. Potrivit autoarei, în jocurile non-competitive, „placerea și provocarea provin din procesul în sine mai degrabă, decât din câștig.” (Plummer, 2008: 13) Pentru ca elevii să beneficieze de pe urma jocurilor competitive, Plummer (2008) menționează că un copil trebuie să dezvolte mai întâi „un anumit grad de rezistență emoțională, competență și autoeficacitate, toate acestea putând fi stimulate inițial prin jocuri necompetitive.” (Plummer, 2008: 13)

Deguang Zhu în articolul „Utilizarea jocurilor pentru a îmbunătăți capacitatea de comunicare a elevilor,, (2012) rezumă tipurile de jocuri în opt categorii. Jocurile de ghicire se bazează pe ideea că o persoană știe ceva ce celălalt vrea să afle. Poate fi un cuvânt, un obiect sau o activitate. Aceste jocuri îi ajută pe copii să exerseze gândirea logică și să pună întrebări. Jocurile cu imagini pot fi clasificate în imagini de comparare și contrastare, luând în considerare relațiile dintre imagini, descriind, alcătuind povești în funcție de imagini. Ele implică utilizarea liberă a limbajului și oferă elevilor posibilitatea de a exersa vorbirea și ascultarea. Jocurile cu sunete, așa cum sunt descrise de Zhu (2012), implică efecte sonore care creează în mintea ascultătorilor o impresie despre oameni, locuri și acțiuni. Aceste jocuri stimulează imaginația și gândirea elevilor. Jocurile de mimă sunt „situații valoroase de învățare a limbii” (Zhu, 2012: 803). Ele antrenează abilitățile elevilor precum observarea și improvizația. Jocurile de descoperire reprezintă întrebarea elevilor despre date importante, cum ar fi o dată istorică, ziua de naștere a unei persoane celebre. Dezbaterile sunt definite ca o discuție pe o anumită temă. Acest tip de joc stimulează spiritul competitiv al elevilor și abilitățile lor de vorbire. În jocurile Jigsaw, elevii lucrează împreună pentru a pune piesele și pentru a găsi o soluție. Participanții trebuie să vorbească mult înainte de a pune piesele împreună. Aceste jocuri ajută elevii în două domenii diferite. După cum menționează Wright (vezi Zhu, 2012), elevii trebuie să înțeleagă informațiile oferite, în primul rând, și, după aceea, să le descrie restului grupului. Jocurile de rol reprezintă scene scurte. Acest lucru le poate îmbunătăți performanța orală și generează exprimarea liberă a sentimentelor și spontaneitatea.

Greiner (2010) menționează că există două tipuri de jocuri care par practice în scopul predării: jocuri axate pe corectitudinea limbajului și jocuri axate pe performanța comunicativă de succes. Prin urmare, este distincția generală între acuratețe și fluentă (accuracy/fluency). „Pentru a dezvolta o stăpânire a abilităților lingvistice la un nivel inferior, elevii manipulează mai întâi trăsăturile lingvistice individuale ale limbii străine. Odată ce stăpânesc aceste abilități, ei trec la dezvoltarea abilităților la un nivel superior și efectuează operațiuni comunicative mai complexe” (Greiner, 2010: 6).

Scopul principal al jocurilor de comunicare, așa cum menționează Greiner (2010), este de a ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile de comunicare. Conținutul devine mai important decât forma. Aceste jocuri de comunicare necesită cunoștințe mai ample, astfel încât elevii sunt mai susceptibili de a greși. Atâta timp cât mesajul general este înțeles, limbajul nu trebuie neapărat să fie lipsit de erori.

Așadar, deși există multe tipuri de jocuri, profesorul trebuie să-l aleagă pe cel potrivit care răspunde nevoilor elevilor. În timp ce, în metoda tradițională de predare a limbii engleze, elevii stau nemișcați, ascultând profesorii vorbind despre limba engleză și încercând din răspuțeri să-și amintească cuvintele și regulile gramaticale, în abordarea comunicativă de predare a limbii, ei sunt implicați activ în jocuri. Jocurile pot trezi și menține interesul elevilor pentru învățare, pot, de asemenea, să promoveze motivația pentru studiul limbii străine și, în același timp, să ofere o mulțime de oportunități de exersare a limbii engleze.

BIBLIOGRAFIE

- Hadfield, J., *Elementary Communication Games*, Thomas Nelson and Sons Ltd, 1985.
- Hadfield, J., *Intermediate Communication Games*, Thomas Nelson and Sons Ltd, 1990.

- Harmer, J., *The Practice of English Language Teaching*, Pearson Longman, 2007.
- Lee, W. R., *Language Teaching Games and Contents*, Oxford University Press, 1979.
- Plummer, D., *Anger Management Games for Children*, Jessica Kingsley Publishers, 2008.
- Scott, W. A., Ytreberg, L.H., *Teaching English to Children*, Longman, 1990.
- Wright, A., Betteridge, D., Buckby, M., *Games for Language Learning*, Cambridge University Press, 2006.

ARTICOLE

- Deguang, Z., *Using Games to Improve Students' Communicative Ability*, Article in Journal of Language Teaching and Research, Vol. 3, No. 4, pp. 801-805, 2012.
- Greiner, M. U., *The Effective Use of Games in the German as a Foreign Language Classroom*, Available: https://etd.ohiolink.edu/!etd.send_file?accession=bgsu1276106126&disposition=inline, 2010
- Sigríður, D. S., *The Use of Games in the Language Classroom*. Available: <http://skemman.is/stream/get/1946/6467/13457/1/Sigridurdogg2010.pdf> , 2010.

SURSE ONLINE

- <http://data.ulis.vnu.edu.vn/jspui/bitstream/123456789/394/1/Luan%20van%20ban%20chinh.doc>
[Martie 16, 2021]
- <http://www.kellybear.com/TeacherArticles/TeacherTip69.html> [Februarie 22, 2021]

STUDIUL TEMATIC ȘI MOTIVAȚIA ELEVILOR ÎN ÎNVĂȚARE

Prof . Înv. Primar Șipoș Lia, Liceul Greco-Catolic "IULIU MANIU" Oradea

„Educația nu este pregătirea pentru viață, educația este viața însăși.”

John Dewey

Alternativa educațională Step by Step este o abordare altfel a programei școlare naționale.

Interacțiunile între copii și cele dintre copii și adulți au o importanță majoră în promovarea și motivarea învățării, încurajând obținerea și împărtășirea de cunoștințe, experiențe, sentimente și emoții. Toate acestea susțin și influențează dezvoltarea cognitivă, emoțională, socială și fizică.

Învățarea are loc pe diferite căi și în situații diferite, obiectivul primordial al procesului educațional este să fie stabilite așteptări ambițioase dar realiste pentru fiecare copil și să fie promovate curiozitatea, spiritul de explorare, gândirea critică și cooperarea, astfel încât fiecare copil să dezvolte abilități și predispoziții necesare pe parcursul întregii vieți.

Începând cu clasele I-II, realizăm studii tematice de-a lungul unor perioade mai lungi de timp, în care copiii studiază o anumită temă de interes, stabilită de comun acord. În acest an școlar la clasa a doua am studiat tema **Secretele alimentelor**. A fost o temă generoasă, cu multe provocări și cu multe achiziții care vor sprijini micul școlar în alegerile făcute legat de alimentația sănătoasă. Au învățat de ce apa este esența vieții, au făcut experimente din care au înțeles că plantele, animalele și omul conțin multă apă, când pierdem apa din celule care sunt factorii care contribuie la acest lucru. Au citit povești și legende despre apă, dar și curiozități pe care micii școlari le-au căutat și le-au prezentat colegilor. Au realizat multe experimente cu apa, din care i-au învățat proprietățile. Au studiat ce conțin alimentele: glucidele-carburanții vieții, fibrele-buretele care umple burta, proteinele- cărămizi pentru corpul nostru, grăsimile-rezerva de energie, vitaminele și rolul lor, mineralele-ca să fii rezistent.

Am luat apoi fiecare categorie de alimente și le-am observat, pentru a le cunoaște secretele. **Făinoasele și dulciurile** le-au dat posibilitatea să înțeleagă deosebirea dintre pâinea albă și cea integrală și de ce zahărul trebuie consumat în cantitate mică. Au citit etichete și au învățat să se orienteze pentru a folosi informațiile pe care le conțin. Au descoperit ciocolata și ingredientele ei, de unde vine, ce conține cacao și au făcut ciocolată de casă din ingrediente variate. Au înțeles de ce poate fi un dulce sănătos și cum pot recunoaște asta, folosind eticheta. **Legumele și fructele** le-au observat, le-au recunoscut, le-au gustat sub formă de preparate pregătite la centrul de științe, împrietenindu-se mai bine cu aceste alimente. Au realizat experimente din care au înțeles că există o legătură între chimie și bucătărie, descoperind pigmentii vegetali din sfecla roșie sau din spanac, care ne pot ajuta să deosebim mediul acid de cel bazic. Tot atunci au putut vedea cât zahăr conțin sucurile. **Carnea, peștele și oul** le-a dat posibilitatea să recunoască tipurile de carne și să înțeleagă rolul pe care îl au în creșterea armonioasă. Odată cu această temă au pornit în mod virtual pe urmele lui Cristofor Columb, pornind de la expresia "Oul lui Columb", dar au înțeles și specificul fabulei prin studiul fabulei "Găina și ouăle de aur" a lui La Fontaine. Tot acum au realizat diverse experimente cu oul, învățând să recunoască oul proaspăt și multiplele lui utilizări în bucătărie. **Laptele și brânza** este o temă care a avut și ea numeroase secrete de descoperit, legat de formele pe care le îmbracă laptele în alimentație: lichidă, cremoasă și solidă și au înțeles deosebirea dintre laptele proaspăt, pasteurizat și cel sterilizat, dintre laptele integral sau degresat.

Copiii au citit, au scris, au socotit, au cântărit, au experimentat, au gătit, au descoperit cu ajutorul tabletelor multe lucruri despre proveniența condimentelor, fructelor, legumelor și a altor surse de hrană. De asemenea s-au jucat pe tablete, consolidând cunoștințele acumulate. Copiii au reușit la

sfârșitul studiului tematic să gândească un meniu echilibrat pentru o zi, în care au ținut seama de ceea ce au învățat dar și de preferințele lor.

Studiile tematice motivează învățarea și căutarea din partea fiecărui elev, iar ceea ce învață și exersează sunt lucruri care fac parte din viața sau din zona lor de interes.

Bibliografie

1. Bilic, Mihaela, ***ABC de nutriție***, București, Curtea Veche Publishing, 2016
2. Burke Walsh, Kate, ***Crearea claselor orientate după necesitățile copiilor de 8, 9 și 10 ani***, Programul Step by Step- România, București

PROIECT DE ACTIVITATE ONLINE

Prof. Somotyuk Anda Bianca, Gpn Nr. 2 Baia Mare, Maramureș

Tema săptămânii: ”România, țara mea!”

Tema zilei: „Steagul României”

Grupa: Mică-mijlocie ”Albinuțele”

Scop: Formarea și consolidarea unor deprinderi artistico plastice prin tehnica picturii precum și însușirea de noi cunoștințe legate de steagul țării noastre.

Competențe vizate: Utilizarea cât mai corectă a materialelor de lucru;
Realizarea unei lucrări artistice folosindu-se de model;
Cunoașterea culorilor steagului românesc, ordinea lor.

Obiective propuse:

- să recunoască steagul României;
- să cunoască culorile steagului românesc și ordinea acestora;
- să execute exerciții de încălzire a mușchilor fini ai mâinii;
- să picteze respectând ordinea culorilor, steagul;

Strategii didactice (Metode, procedee, tehnici):explicația, demonstrația, exercițiul, conversația, Turul Galeriei,

Materiale didactice utilizate:Coli de desen, acuarele, pensule, pahare, apă, șervețel umed, imagine sugestivă/steagul României.

Instrumente IT necesare: Laptop, internet, platforma Classroom.

Sugestii pentru următoarea zi: Înainte cu o zi le trimit părinților pe grupul închis de WhatsApp sugestii pentru pregătirea materialelor necesare desfășurării activității pentru ziua următoare, o să avem nevoie de: acuarele, coli de desen, pensulă, pahar apă, șervețel umed. Le precizez că o să desfășurăm activitatea online pe platforma Classroom la ora stabilită împreună. Le explic că înainte să intre le *trimit linkul* de conectare pe grupul WhatsApp, sau pot da clic direct pe platformă unde văd iconița cu

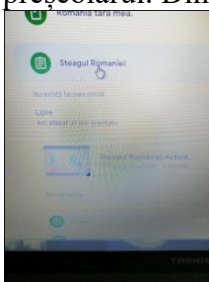
un video unde scrie *Meet*.

Desfășurarea activității: După salut și prezența încep activitatea propriu zisă. Dragii mei azi am o surpriză (elementul surpriză) pentru voi: uitați-vă ce am eu aici, o să le arăt steagul României la cameră, moment în care are loc captarea atenției. Port o scurtă conversație pentru reactualizarea cunoștințelor (Ce culori vedeți? Care este culoare de lângă băț? Dar din mijloc?). Azi vom picta acest steag minunat al țării noastre, dar mai întâi să facem pregătirea mânuțelor pentru lucru prin exerciții de încălzire a mușchilor fini ai mâinilor. După terminarea exercițiilor pictez eu prima (modelul educatoarei) le arăt că mă inspir folosind un steguleț. Voi, împreună cu părinții pictați steagul României folosindu-vă de modelul meu sau de libera voastră imaginație.

Le explic și stabilim acele reguli când pictăm pe care le știm de la grădiniță: folosim sub foaie o planșetă sau o foaie mai mare să nu pictăm masa, șervețelul umed, nu punem multă apă pe pensulă, folosim culorile potrivite, acceptăm ajutorul părintelui.

Evaluarea online o fac prin metoda Turul Galeriei adaptată la situația dată, fiecare preșcolar îmi arată la cameră lucrarea după ce au terminat-o. Facem aprecieri verbale pentru fiecare lucrare în parte.

După evaluare le explic părinților cum sa încarce fiecare o poză cu lucrarea/fișa pe platforma Classroom. La tema ”Steagul Romaniei” dați pe **temă**, apoi adăugați un **atașament**, dați **click pe agrafa** unde scrie **Fișier-alegeți poza** din telefon și îi dați **Predați**. Așa veți reuși să încărcați poza cu ce a lucrat preșcolarul. Din partea mea o să primiți un feedback printr-un comentariu și nota pusă.

BIBLIOGRAFIE:

1. *** Curriculum pentru educație timpurie de la 3 la 5/6 ani, MECT,(2019);
2. Ezechil, I., Paiși Lăzărescu, M., „Laborator preșcolar”, ghid metodologic, Ed. V&I Integral, București, (2001);
3. L. Tătaru, A. Glava, O. Chiș, ”Piramida Cunoașterii - Repere metodice utile pentru învățământul preșcolar”, vol I, Editura Cart Educațional, Pitești,(2011).

METODE ACTIVE FOLOSITE ÎN ORELE DE MATEMATICĂ

Prof. înv primar: Spanache Alina, Școala Gimnazială nr 1, sat Stănilești

Metodele activ-participative sunt proceduri care pornesc de la ideea că învățarea este o activitate personală, care nu poate fi înlocuită cu nimic, iar cel care învață este considerat managerul propriei învățări, al întregului proces de învățare. Aceasta devine o activitate unică și diferită de la o persoană la alta, fiind determinată de istoria personală a subiectului, de mediul din care provine dar și de relațiile sociale pe care acesta le dezvoltă. Metodele activ-participative presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorința de a observa, a explica, a explora, a descoperi. Sunt considerate activ-participative acele metode care mobilizează energiile elevului, care îl ajută să își concentreze atenția, să-istârnească curiozitatea. Metodele activ-participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ, exemplu: lectura independentă, dialogul euristic, învățarea prin explorare și descoperire, discuțiile colective etc.

Prin urmare, învățarea este o activitate personală, care aparține individului; este un act personal care implică elevul în totalitate. Aceste metode se centrează exclusiv pe elev și sunt decisive în formarea personalității acestuia. Privind elevul ca subiect al învățării, metodele activ-participative consideră că efectele instructive și cele formative ale învățământului sunt proporționale cu nivelul de angajare și participare ale acestuia în activitatea de învățare; că în situația de învățare el se implică făcând apel la aptitudinile intelectuale, care au la bază diferite capacități de învățare; că fiecare dintre aceste capacități poate fi analizată din punct de vedere al proceselor mintale pe care le implică. A dezvolta anumite capacități presupune a provoca anumite tipuri de procese intelectuale. Acestea constituie resurse diferite ale fiecărui elev de a se implica în mod personal în actul învățării.

Învățământul modern ne învață că "activ" este elevul care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla singur cunoștințele înțelegându-le, stocându-le și aplicându-le în mod personal, care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de cadrul didactic. Acest tip de învățământ dorește formarea de elevi capabili să rezolve orice situație problemă apărută în mod neașteptat, care sunt capabili să își concentreze atenția pe o activitate un timp mai îndelungată și care sunt dispuși să își dezvolte potențialul de care dispune la maximum. Pe parcursul activității didactice trebuie să facem din elev un participant activ în propriul proces de învățare pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, prin angajarea gândirii și mobilizarea tuturor funcțiilor intelectuale. Transmiterea cunoștințelor trebuie să fie un fel de joc didactic pentru a atrage elevii să-și le însușească și pentru a-i prinde în mrejele procesului instructiv-educativ. În momentul în care decidem să devenim cadre didactice, suntem direct responsabili de educarea și dezvoltarea elevilor/ copiilor cărora le vom fi educatori. În acest proces, avem un rol important deoarece de noi, de comportamentul nostru dar mai ales de metodele pe care le aplicăm depinde dezvoltarea și implicarea elevilor în procesul instructiv-educativ. Consider această temă foarte importantă atât pentru cariera didactică (vizând bunul mers al demersului didactic) cât și pentru realizarea idealului educațional al școlii românești, de a forma oameni liberi, personalizați autonome, creative și tolerante.

Iată câteva exemple de metode activ-participative folosite în orele de matematică:

Metoda ciorchinelui dă rezultate deosebite în folosirea muncii pe echipe. Fiecare membru al echipei va găsi cel puțin două feluri de a compune numărul 25. Observând și aprobând variantele colegilor, copilul își dezvoltă imaginația și creativitatea. Am folosit metoda ciorchinelui în secvențe de recapitulare a noțiunilor teoretice matematice. Prin întrebări, învățătorul dirijează gândirea elevilor, notează și schematizează cunoștințele teoretice matematice:

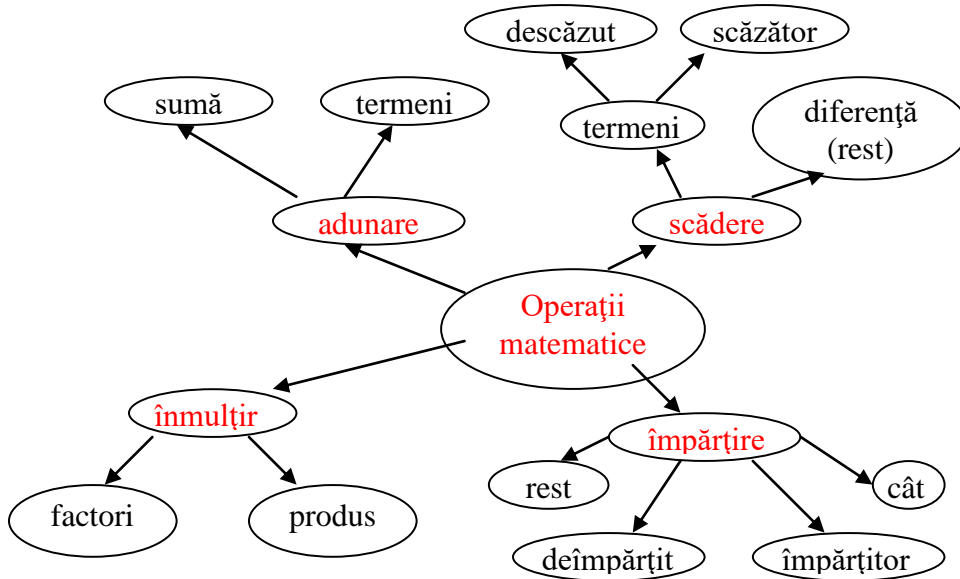
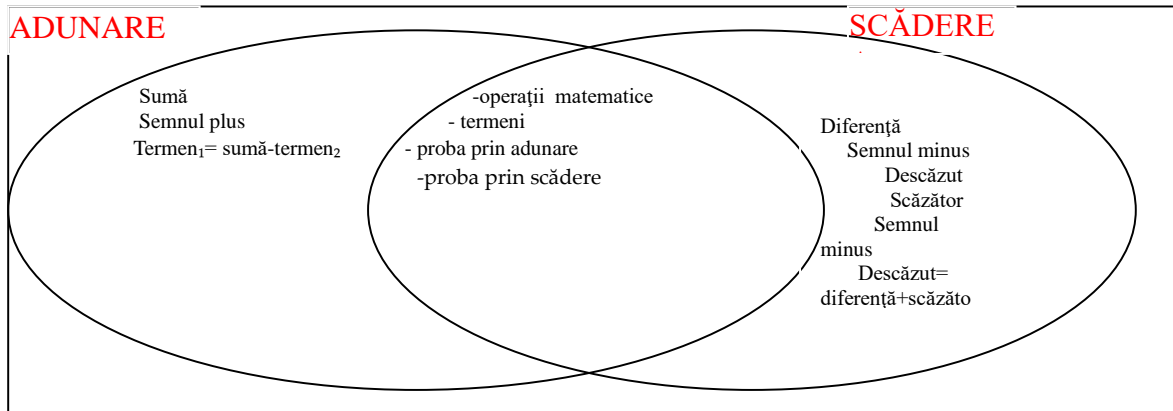

Diagrama Wenn are rolul de a reprezenta sistematic, într-un mod cât mai creativ, asemănările și deosebirile evidente dintre două categorii de operații matematice. Dă rezultate deosebite la activitatea în echipă.

Exemplu: Reprezentați în diagrama Wenn ceea ce știți voi despre operația de adunare și de scădere:

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, I., (2008), *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și Strategii*, Iași, Editura Polirom
2. Cerghit, I., (2006), *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom

MODELE DE ÎNVĂȚARE ÎN ȘCOALA ONLINE

Prof. Înv. Primar Stamin Cristina Manuela, Școala Gimnazială "Sf. Gheorghe", Craiova

Suspendarea cursurilor survenită în martie 2020 din cauza Covid-19 ne-a pus în fața unei situații fără precedent: să ne organizăm în condiții extraordinare să susținem orele eminamente online.

Au fost multe aspecte care au fost scose la iveală pe care a trebuit să le gestionăm în situație de criză: infrastructură pentru predare online, pregătirea digitală a cadrelor didactice, sprijinul instituțiilor cu autoritate în educație, situația elevilor/elevelor și a familiilor acestora, implicarea părinților în actul didactic, și altele.

Contextul pandemiei a continuat să ne aducă noi provocări și pentru anii școlari, 2020 – 2021, 2021-2022:

- Predarea față în față și/sau online
- Colaborarea și conectarea în contextul distanțării sociale
- Navigarea printre diferite potențiale scenarii de aplicat în școală și modele fluide de predare

Combinarea învățării tradiționale cu orice tip de învățare online, cu activități de zi cu zi facilitate de tehnologie reprezintă un subiect care este important să devină o preocupare constantă a oricărui dascăl dedicat să își pregătească elevii/elevele pentru cerințele societății viitorului în care aceștia vor performa ca adulți.

Când vorbim despre învățare online sau blended, ne gândim la **învățare online sincron**, în combinație cu o formă de **învățare asincron**.

SINCRON = activități online sincron sunt activități live, în care toată lumea este conectată în același timp, prin sisteme de conferință online cum este Zoom, Google Meet, Teams, etc.

ASINCRON = activități online asincron sunt activități individuale ale elevului/elevei, pe care le primește prin platforme mai degrabă de instant messaging sau clase virtuale: Whatsapp, Google Classroom, Edmodo, etc.

	SINCRON	ASINCRON
--	----------------	-----------------

Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> • Se aseamăna cel mai mult cu instrucțiunile tradiționale din clasă. • Construiește comunitate și conexiune. • Excelent pentru instrucțiuni de grup mic. • Atât profesorii, cât și elevii pot obține feedback și răspunsuri la întrebări în timp real. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii/elevetele pot trece prin învățare în ritmul lor până ajung să stăpânească conținutul. • Poate fi extrem de individualizat. • Învățarea se poate întâmpla oriunde și oricând. • Mai multe oportunități de a încorpora mai multe instrumente și de a împărtăși perspective multiple.
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> • Necesită conexiune foarte bună la internet. • Nu toți elevii și poate, chiar, nici toți profesorii nu vor avea conexiuni puternice la internet pentru a gestiona întâlnirile virtuale. • Mai puțin flexibil. • Mai puțin individualizat. • Dificultate în crearea unui spațiu pentru reflecție. • Poate fi dificilă sincronizarea orarului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Necesită o intenție clar stabilită din partea profesorilor în ceea ce privește crearea oportunităților de conectare și de construire a comunității. • Necesită o anumită înțelegere a modului în care învățăm online diferit de cum învățăm în setările tradiționale. • Feedback-ul profesorului nu este imediat. • Mai multă responsabilitate pentru elev să rămână angajat și concentrat.

Cât de mult sincron și cât de mult asincron?

Dacă excludem în acest moment din discuție aspectele legate de accesul la tehnologie și internet, răspunsul depinde de nivelul de autonomie al elevilor și de nevoile lor de învățare legate de structură și interacțiune:

- **nivel învățământ primar** – pentru elevii mici, balanța înclină mai mult către mai multe activități sincron decât asincron;
- **nivel învățământ gimnaziu** – dacă elevii de gimnaziu dovedesc anumite competențe, activitățile sincron pot fi la câteva zile sau chiar opționale și limitate la întâlniri de feedback cu profesorul sau întâlniri de evaluare 1 la 1; aici pot fi luate în considerare și întâlniri sincron în grupuri mai mici.
- **nivel de învățământ liceal** – aproape toate activitățile pot fi asincron; desigur, prezența profesorului în clasa virtuală trebuie să fie vizibilă.

Instrumente pentru învățarea sincron

ZOOM : permite efectuarea de apeluri video de grup, folosirea chat-ului, partajarea ecranului profesorului, utilizarea unei table virtuale interactive și împărțirea elevilor în echipe, în camere separate (EN: breakout rooms). Poate fi folosită atât pentru comunicarea cu elevii, cât și pentru comunicarea cu alte cadre didactice.

GOOGLE MEET : Google Meet este o aplicație de teleconferință, dezvoltată de Google. Este accesibil și poate fi folosit cu orice adresă de Gmail pentru a crea întâlniri online sincron cu o limită de 100 de persoane. Este integrată în platforma Google Classroom. Poate fi folosită atât pentru comunicarea cu elevii, cât și pentru comunicarea cu alte cadre didactice.

JITSI MEET : Jitsi este o platformă de video conferințe gratuită, 100% sursă deschisă (open source), flexibilă, pentru care nu este nevoie de cont pentru a fi utilizată.

Alte platforme: Skype, Messenger, Whatsapp

Instrumente pentru învățarea asincron

- **GOOGLE CLASSROOM:** Google Classroom face parte din suita de aplicații G Suite for Education creată de Google împreună cu profesori, pentru a le permite acestora să faciliteze, în online, predarea, interacțiunea și colaborarea cu elevii atât în timpul orelor, cât și în afara lor. Practic, Google Classroom ajută la crearea de **clase virtuale** pentru elevii cu care se lucrează.
- **CLASS DOJO:** Class Dojo este o platformă gratuită, disponibilă pentru desktop sau mobil, foarte cunoscută și utilizată în rândul profesorilor. Deși vizează în special clasele din ciclul primar, merită încercată și la gimnaziu. Pe această platformă se poate crea o clasă virtuală, se pot invita părinții elevilor, se creează portofolii, se personalizează clasa față-în-față etc.
- **Alte platforme:** WordWall, Twinkl, Kahoot, Kinderpedia etc.

Bibliografie

- "Website Analytics Tool". Retrieved 1 August 2015.
- Ghid de bune practici pentru securizarea calculatoarelor și rețelelor personale (www.cert.ro)

CREATIVITATE, ORIGINALITATE ȘI WELLBEING ÎN ȘCOALĂ

Prof. învă. primar Stănică Carmen, Școala Gimnazială Nr. 1 I. L. Caragiale, Dâmbovița

Motto:

“Oriunde te îndrepti, indiferent de vreme, adu cu tine întotdeauna strălucirea propriului tău soare.” – Anthony J. D’Angelo

Fiecare copil e un mic soare în jurul căruia gravitează o lume a lui, numai pentru el și datorită lui. Ca să strălucească, copilul-soare absoarbe căldura familiei, veselia prieteniei, bucuria jocului... Și astfel el se dezvoltă, an de an, mergând pe drumul vieții îndrumat de părinți, bunici, profesori, prieteni...

Pentru construirea unei *stări de bine* a copilului, la școală, care poate fi o continuare a stării de bine construită acasă, învățătorul poate să-l învețe ceea ce este creativitatea și cum poate fi creativ, iar un copil original, la rândul său, poate răspândi creativitate în jurul său, dăruind și celorlalți colegi și prieteni din bogăția sufletului său.

Un copil original este ca un soare, care prin razele sale strălucitoare poate transmite și celorlalți, bucurie, optimism, toleranță, cooperare, altruism, generozitate. De exemplu pentru elevii mei, de clasa a III-a, *starea de bine* înseamnă, în primul rând, familia, frații, mesele în familie, zilele de sâmbătă și de duminică, plimbările cu mașina, prietenii de joacă, jocurile copilăriei, jucăriile dragi, colegii de clasă, cărțile, orele de lectură, muzica și desenul, recreațiile. Activitatea – *Starea de bine* s-a desfășurat sub forma unui interviu, iar elevii intervievați, la întrebarea “Ce înseamnă pentru tine starea de bine?”, au formulat toate aceste răspunsuri surprinzătoare.

Gândurile lor sincere au fost prinse într-un colaj colorat care le-a pus la încercare creativitatea, imaginația și originalitatea.

Orice copil este înzestrat cu un potențial creativ care poate fi stimulat prin dezvoltarea emoțională, cognitivă și socială, la orele de arte plastice, care reprezintă cea mai bună modalitate de dezvoltare a creativității și imaginației copilului, exercitând o influență benefică asupra formării personalității

acestora nu numai pe plan estetic, ci și pe plan moral, afectiv, intelectual. Plecând de la vizionarea unei picturi despre anotimpul primăvara, de exemplu, după o profundă analiză a tehnicilor și elementelor de limbaj artistic folosite, elevii pot enumera opere literare lirice sau narrative studiate despre acest anotimp, și pot executa ei, în stil propriu, o imagine desprinsă din aceste texte, folosind tehnici artistice învățate. La final, după un tur al galeriei, își pot exprima admirația față de lucrările colegilor printr-un cvintet sau o descriere a ceea ce văd, aud, miros, simt la o simplă analiză a acelei picturi.

Mediul școlar este foarte important deoarece stimulează creativitatea, respectă personalitatea copilului, îi formează deprinderi de învățare activă și de autoînvățare, iar într-un asemenea mediu acesta trebuie să se simtă liber, să discute problemele care-l preocupă, susținând continuu modul original de a se exprima, de a se autodepăși, de a atinge performanțe. Rolul meu este de a îndruma, de a dirija procesul creației, printr-o încurajare verbală pozitivă de genul: ”E foarte bine”, ”Îmi place ceea ce faci”, ”În final va fi și mai frumos”. Rezultatul așteptat vizează încrederea copilului în capacitățile sale creatoare atât de necesare la desfășurarea tuturor orelor de curs: literatură, arte plastice, muzică, matematică, științe, civică.

Amuzamentul este strâns legat de creativitate, iar abordarea cu umor a muncii are întotdeauna ca rezultat creșterea creativității, deoarece o persoană creativă știe să se distreze, iar copiii adoră asta cu orice ocazie.

”Starea de bine depinde de forul interior al fiecărei persoane. Vestea bună este că acest for interior se poate autoeduca și schimba, dacă există bunăvoință. Iar schimbarea forului interior este un lucru mare”.
– Ovidiu Bojor

BIBLIOGRAFIE:

1. Bontaș, I., Pedagogie, ALL Educațional, București, 1995
2. Cioca, V., Imaginea și creativitatea vizual-plastică, Limeș, Cluj-Napoca, 2007
3. <http://www.citatepedia.ro>

EDUCAȚIA ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ DE AZI

Prof. Ștefanuț Lavinia, Colegiul Economic “Partenie Cosma”, Oradea

“Menirea educației este aceea de a înălța pe culmi mai nobile de viață omul, comunitatea etnică și umanitatea, prin cultivarea valorilor spiritului.”

(Gentile, G.)

În societatea de astăzi, principalul furnizor de cunoaștere rămâne școala. Dar, cum cunoașterea de azi suportă o mobilitate fără precedent, și școala trebuie să-și adapteze ritmul la schimbările lumii în care trăim. Sistemul de învățământ îmbracă tot mai mult haina unor servicii publice, a căror dinamică rezultă dintr-un compromis al statului cu publicul său (părinți, copii, educatori etc.), dar și cu alte pârgii ale societății. Decretat inițial ca un palier nonprofit și la distanță de lumea capitalului, acesta devine din ce în ce mai dependent de lumea economică. Acaparată de stat, după ce, timp de secole, fusese dependent de Biserică (în Europa, dar și la noi), învățământul se situează la intersecția multor interese și nu se mai poate izola de eventualele mutații apărute în câmpul muncii, al serviciilor, al finanțelor, și mai ales, al tehnologiilor. Nu în zadar se vorbește frecvent despre economia cunoașterii, despre piața de formare. Această tendință nouă va reverbera, într-un mod specific, și la nivelul intern al sistemului de învățământ: apar schimbări în rolul profesorului și al elevilor, schimbări în ceea ce privește strategia didactică și, mai ales, în folosirea tehnologiei în procesul instructiv-educativ. Avântul tehnologic descompune schemele tradiționale de transmitere a învățurii. Dacă școala de altădată era gândită pentru a-l ajuta pe individ să acumuleze cât mai multă cunoaștere, astăzi aceasta ar trebui să se concentreze pe competența accesării și gestionării ei. Pedagogia memorării trebuie înlocuită cu pedagogia căutării. Pornind de la acest deziderat, actualul *Curriculum școlar* orientează practica predării și învățării pe noi coordonate ale formării și dezvoltării personalității elevului, provocând o deplasare de accent de la un învățământ preponderent informativ la unul cu caracter preponderent formativ.

Învățământul din țara noastră este orientat și el, în intențiile sale de fond, de o nouă concepție cu privire la instruirea și educarea tinerei generații. *Predarea*, înțeleasă în sens tradițional ca o activitate specifică a profesorului, prin care acesta le transmite elevilor un anumit sistem de cunoștințe din diverse domenii ale cunoașterii umane, are azi o accepțiune mai largă. Continuând să fie o “sursă de informații pe care le selecționează și le prelucrează din punct de vedere pedagogic, în cadrul predării, profesorul, le comunică elevilor anumite informații potrivit programelor școlare, dirijează învățarea elevilor pentru asimilarea acestor informații și competențe, în conformitate cu anumite obiective pedagogice; formulează concluzii generalizării în legătură cu subiectele predate; favorizează participarea elevilor la activitatea instructiv-educativă și stimulează creativitatea individuală și de grup.

Important de reținut este că azi predarea ne apare ca o activitate complexă pe care profesorii au obligația să o stăpânească deplin și să o perfecționeze neconținut. De asemenea, *învățarea* nu trebuie ignorată de profesori în timpul orelor. Fără să minimalizăm importanța învățării acasă, profesorul de azi e conștient că bazele învățării școlare în clasă sunt puse prin intermediul a diverse metode interactive. Astfel se descoperă și se dezvoltă potențialul intelectual al elevilor, în spiritul libertății, originalității și independenței în gândire. Ele solicită imaginația, gândirea divergentă, inteligența, creativitatea, atitudinile, interesele, motivația, trăsăturile caracteriale. Recurgând la astfel de metode, care permit exprimarea personalității (elaborarea de lucrări, asaltul de idei, studiul de caz etc.), profesorul îi îndrumă pe elevi spre culegerea și valorificarea unor date, altele decât cele prezentate în manuale; elaborarea și evaluarea unor idei; toleranță față de ideile noi sau față de ideile altora; afirmarea unor atitudini critice; manifestarea interesului pentru crearea noului.

În instruirea clasică, pe lângă profesor, o importanță deosebită o au și *manualele alternative* care trebuie să respecte programa școlară și care trebuie alese cu mare grijă, ținându-se cont atât de caracteristicile psihocomportamentale ale elevilor, cât și de stilul didactic al profesorului. La Limba și literatura română au părut pe lângă manuale o serie de lucrări auxiliare. De exemplu, cele de la Grup Editorial Art sau de la Paralela 45 sunt adevărate instrumente necesare pregătirii elevilor datorită faptului că sunt complexe din toate punctele de vedere: în ceea ce privește textul literar, selecția autorilor este făcută în conformitate cu programa școlară, iar cerințele cuprind itemi cât mai variați, care pot fi rezolvați atât la clasă, cât și acasă; iar alții pot fi folosiți ca materiale auxiliare în pregătirea a diverse concursuri.

În prezent, în România, există, printre altele, două tipuri de instruire: *instruirea clasică* și *instruirea asistată de calculator*. Instruirea asistată de calculator reprezintă o nouă formă sau metodă de concepere și realizare a învățării. Instruirea asistată de calculator oferă șanse sporite ca profesorul să devină un adevărat educator: ghid și animator, evaluator și îndeosebi formator preocupat de cultivarea atitudinilor superioare și a capacităților intelectuale. Calculatorul poate îndeplini un șir de operații didactice importante: Oferirea de informații organizate conform programelor sau în funcție de cererile celui asistat; chestionarea celui ce învață identificarea lacunelor; corectarea greșelilor; realizarea unor acțiuni de recapitulare a unor teme; exerciții de stimulare a creativității.

Un alt aspect de observat în învățământul românesc actual este conturat de *importanța interdisciplinarității* în procesul de predare-învățare. De exemplu, corelarea transdisciplinară dintre limba română și matematică se poate realiza ușor prin alcătuirea unor compuneri pornind de la anumite texte date și de la propriile idei. Așadar li se poate cere elevilor să alcătuiască o compunere narativă de 10-15 rânduri, cu titlul *Sunt o stea din constelația Y*, în care să folosească figuri de stil: epitetul, comparația și personificarea. Sau, li se poate cere elevilor să elaborează o compunere de cel puțin 10 rânduri, cu titlul *Prizonier în lumea unei cărți de povești*, în care să valorifice ideile din poezia *Lecție* de Emil Bota și să folosească cuvinte precum: o riglă, un echer, o carte, o fereastră, o grădină din textul poeziei dat.

În concluzie, se poate spune că vocația învățământului modern este de a forma oameni capabili să opereze cu informații, să facă din informațiile existente în memorie un instrument de căutare, cercetare și descoperire de noi adevăruri. În condițiile creșterii continue a volumului de informații accentul cade pe caracterul formativ al educației, pe cultivarea capacității de a învăța, pe stăpânirea metodelor și tehnicilor specifice dobândirii unor noi cunoștințe, educarea capacităților creative.

BIBLIOGRAFIE:

- Albulescu, Ion, *Pragmatica predării: Activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008
- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București, 2006
- Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura Emia, Deva, 2004
- Cucoș, Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2008
- Dimitriu-Tiron Elena, *Dimensiunile educației contemporane*, Iași, Institutul European, 2006
- Comănescu Ioan, *Prelegeri de didactică școlară*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003
- Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002
- Ionescu, Miron, Chiș, Vasile, *Strategii de predare și învățare*, Editura științifică, București, 1992
- Marcu, Vasile, Marinescu, Mariana, *Educația omului de azi pentru lumea de mâine*, Editura Universității din Oradea, 2003
- Pavelescu, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Corint, București, 2010.

IMPLICAREA COPIILOR ÎN OCROTIREA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Prof. Stika Beatrice Maria, GPP Nr. 1 Târgoviște

Educația ecologică este procesul de recunoaștere a valorilor și de înțelegere a conceptelor, în aspectul formării și dezvoltării deprinderilor și atitudinilor necesare pentru înțelegerea corectă și aprecierea interdependenței dintre om, cultură și factorii mediului natural. Natura, prin caracterul său viu și dynamic, trezește interesul copiilor. Copilăria este considerată etapa transformărilor. Copilul are nevoie de o lungă perioadă pentru a înțelege și asimila reguli privitoare la modul de comportare, la obligațiile sale față de mediu. Manifestarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător apare la preșcolar și școlar ca urmare a desfășurării unor activități variate din punct de vedere a temei, conținutului și a strategiilor utilizate, care pun copilul în situația de a exercita numeroase acțiuni de îngrijire și ocrotire a mediului. Prin participarea la aceste activități înțelege rolul pe care îl are mediul, ce acțiuni este capabil să efectueze și care sunt urmările unor atitudini necorespunzătoare față de mediul înconjurător. Experiențele îi conduc pe copii spre explorări, spre acumularea de cunoștințe și dezvoltarea de abilități care vor sta la baza educației lor, deoarece, când descoperim ceva, ce îi interesează pe copii, dezvoltăm căi de a identifica idei și modalități de a le utiliza corect.

În formarea unei atitudini active față de realitate și de proiecția mediului înconjurător, un rol deosebit îl au mijloacele de informare în natură, excursiile și vizitele. Excursiile și vizitele dau șansa copiilor ca unele obiecte sau fenomene ale realității ce urmează a fi studiate de către aceștia să poată fi percepute în starea lor naturală, în mediul său natural sau special, acestea oferind posibilitatea realizării unei sarcini didactice în condiții optime. Plimbarea sau drumeția reprezintă forma de deplasare de scurtă durată pe distanțe mici, pe jos. Educatorul dirijează observațiile copiilor asupra comportamentelor mediului înconjurător, făcându-l să urmărească cu interes poziția, evoluția și diversitatea acestora, legăturile cauzale dintre ele.

Astfel, la fața locului, copilul îndrumat de către cadrul didactic va trece treptat de la intuiția empirică a lumii înconjurătoare pe care o vede de la naștere, la cea științifică pe care o observă, că are o anumită dezvoltare și ordine în natură și societate. Excursia are o mare importanță și valoare instructivă educativă, contribuie la dezvoltarea simțului de observație al copiilor și dezvoltă capacitatea de înțelegere a realității înconjurătoare. Prin lecțiile- excursie se asigură stimularea dorinței de curiozitate de a descoperi noi fenomene și elemente pe mai multe itinerarii stârnindu-se dorința de călătorie în scopul cunoașterii. Grija față de mediu trebuie să fie o componentă esențială a dezvoltării morale, sociale, spiritual și cultural a tinerei generații. În grădinița de copii, cunoașterea mediului înconjurător este considerată o componentă a educației multilaterale a copiilor de vârsta preșcolară și implicit o sarcină de bază a procesului instructiv- educativ prin contribuția pe care o aduce la dezvoltarea intelectuală a copilului și formarea de comportamente ecologice.

Metodele estetice trezesc în sufletul copiilor emoții în fața contactului direct cu frumusețile întâlnite în natură. Organizarea unei excursii, plimbarea pe jos dezvoltă curiozitatea, interesul pentru analiză, comparație, descoperire, prin contact direct. După organizarea unei activități în mediul înconjurător este bine să se facă o sinteză a informațiilor, suferințelor, impresiilor copiilor. Copiii pot cerceta o perioadă mai lungă de timp parcul, grădina, pentru a descoperi problemele ecologice cu care se confruntă oamenii. În mediul rural, copiii cunosc sub altă formă relațiile din mediul înconjurător și au posibilitatea de a admira, trăi emoții și sentimente puternice la contactul direct cu peisaje din diferite medii. Dragostea pentru natură trebuie să fie o componentă esențială a comportamentului uman.

Protejarea mediului este o problemă care trebuie să îi intereseze pe toți oamenii, în special pe copii. Natura oferă omului frumusețe și grandoare, dar trebuie văzută cu ochii simțului și a rațiunii, trebuie înțeleasă și prețuită. Societatea contemporană se află într-o permanent schimbare. Educația pentru mediu a apărut ca o necesitate . ea are ca scop schimbarea viziunii pe care copiii o au despre mediu și înțelegerea dintre ființa umana și natura.

Bibliografie:

1. Axinte , Tonia, 2004, ,, *Educarea ecologică a elevilor*, , București. Ed. Miniped;
2. Ionescu, Miron, 1995, ,, *Didactica modernă*, , Ed. Dacia, Cluj –Napoca.

EDUCAȚIA COPIILOR CU CES – STRATEGII APLICATE ÎN PREDARE

Prof. Stroe Roxana Emilia, Grădinița PN Carmen Sylva Târgoviște și Prof. Dumitrescu Maria, Grădinița PP Nr 3 Târgoviște

Unul dintre cele mai importante obiective ale educației, inclusiv ale educației copiilor cu cerințe educaționale speciale, constă în dezvoltarea competențelor relevante pentru incluziunea socială. Realizarea acestui obiectiv presupune un efort consolidat al tuturor structurilor și actorilor implicați în proces, implicare care este decisivă pe întreg procesul de educație a copiilor cu cerințe educaționale speciale, dar îndeosebi la debutul procesului educațional, favorizând adaptarea acestora în instituțiile de învățământ general.

Problematika privind educația copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) prezintă interes nu doar pentru specialiști, cercetători și reprezentanți ai învățământului special, dar, în contextul politicilor educaționale și sociale promovate în egală măsură și pentru cei din învățământul general.

Copilul cu cerințe speciale posedă, alături de nevoile generale și alte nevoi, cu caracter particular, care nu sunt comune, obișnuite, oarecare. Pentru valorizarea socială a caracteristicilor de acest tip, a fost utilizat termenul special cu sens de ocazional, remarcabil, sau rar, deosebit. Nu este desemnat un defect sau stigmat, care marginalizează social (1, p. 34-36). CES desemnează un „continuum” al problemelor speciale în educație, de la deficiențele grave și profunde la dificultățile/tulburările ușoare de învățare.

Registrul acestora, în accepția UNESCO (1995), cuprinde: întârziere în dezvoltare/ deficiență mintală/ dificultăți/ dizabilități severe de învățare/ dizabilități intelectuale; deficiențe fizice/ motorii; deficiențe vizuale; deficiențe auditive; tulburări emoționale (afective) și de comportament; tulburări (dezordini) de limbaj; dificultăți/ dizabilități de învățare.

Din perspectiva tematicii abordate, clasa incluzivă poate fi definită drept contextul educațional în care învață împreună copiii cu și fără CES. Majoritatea definițiilor date tulburărilor de învățare ale elevilor, în țările dezvoltate ale lumii, au câteva trăsături comune. În acest sens, tulburările sau deficiențele de învățare ale elevilor sunt caracterizate prin diferențele și dezechilibrele dintre nivelul de dezvoltare al funcțiilor și proceselor psihice; dificultățile în realizarea unor sarcini de învățare școlară; discrepanța dintre nivelul achizițiilor și potențialul elevului etc. (4).

Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe speciale permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferențiată a procesului de instrucție și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității. În școala incluzivă, fiecare dintre aceștia are dreptul la a-i fi acceptate diferențele individuale, de a-i fi încurajată independența și responsabilitatea, are dreptul de a-și fixa propriile sarcini și scopuri, la a avea aspirații realiste, la a fi încurajat în cursul învățării.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale; prezentarea să fie clară, precisă, concisă; ideile să fie sistematizate; să se recurgă la procedee și materiale intuitive; să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se consideră necesar.

Promovarea tot mai insistentă la nivel global a educației incluzive impune „reașezarea” sistemelor de învățământ pe principii noi, care să asigure școlarizarea tuturor copiilor în medii de învățare comune și valorificarea maximă a potențialului lor. În acest fel, devine inerentă necesitatea

adaptării tehnologiilor educaționale (metode, procedee, forme, mijloace, tehnici etc.) la principiile educației pentru toți/educației incluzive (6, p. 25).

Teoria și practica educației promovează insistent, pe de o parte, politicile de incluziune școlară a copiilor cu CES, iar, pe de altă parte, constată insuficiența adaptării modelelor psihopedagogice existente de organizare a procesului de învățare incluzivă în condițiile școlii generale. Astfel se conturează o posibilă variantă de soluționare a problemei- care sunt cele mai de succes condiții/strategii de organizare și realizare a procesului de învățare a copiilor cu CES în cadrul școlii incluzive.

Deși, în ansamblu, educația incluzivă se referă la toți copiii, categoria celor cu CES necesită atitudini specifice, individualizate, potrivit cărora tehnologiile aplicate în organizarea și realizarea propriu-zisă a procesului educațional se vor întemeia pe următoarele abordări (2, p. 80-86):

- ✓ Învățarea interactivă;
- ✓ Negocierea obiectivelor;
- ✓ Demonstrația, aplicația și conexiunea inversă;
- ✓ Evaluarea continuă ca răspuns al învățării.

În practica educațională există situații de învățare când sursa cunoașterii poate deveni o acțiune/un set de acțiuni demonstrate de cadrul didactic pentru a forma elevilor anumite deprinderi. Aceasta este demonstrația cu acțiuni, care este puțin valorificată în procesul educațional autohton (aplicată, în special, la lecțiile de educație fizică, educație tehnologică), dar care este foarte eficientă în cazul incluziunii școlare a copiilor cu diferite cerințe speciale. Metoda demonstrației este una care se pretează foarte bine procesului educațional incluziv. În cazul elevilor cu CES este mai eficient și mai accesibil, dacă informațiile prezentate sînt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existînd și un feedback continuu pe parcurs (6, p. 27).

În proiectarea și organizarea procesului educațional în general și, pentru copiii cu CES, în particular, este valoroasă strategia învățării centrate pe elev când toate intervențiile ce vizează cerințele individuale ale copilului, interesele, alegerile etc. sunt prioritare și guvernează toate acțiunile adulților în raport cu copilul, iar acțiunile adulților sunt adaptate la nivelul de dezvoltare și punctele forte ale copilului. Centrarea pe copil implică organizarea educației, în care copilul devine subiect al învățării: elevul construiește traiectoria/traseul propriu de învățare în raport cu potențialul individual și cadrul interacțional. Învățarea centrată pe copil presupune re-setarea procesului, dar și a mediului educațional.

În procesul de selectare a strategiilor didactice în organizarea asistenței copiilor cu CES trebuie să se țină cont de tipologia CES specifice acestora. Cadrele didactice, indiferent de nivelul lor de implicare, sunt libere să selecteze cele mai adecvate tehnologii (strategii, metode, metodologii, procedee, tehnici) care să răspundă cerințelor speciale ale copiilor și să asigure dezvoltarea potențialului acestora. În condițiile utilizării adecvate, se dovedesc a fi eficiente în asistența copiilor cu CES: strategiile cooperative, strategiile tutoriale, strategiile de asistență poli/multisenzorială.

Învățarea prin cooperare este abordată ca strategie didactică ce încurajează elevii să lucreze împreună în vederea îndeplinirii unui scop comun și determină o serie de rezultate pozitive pentru copii (dezvoltarea competențelor sociale; modificarea relațiilor dintre copii; etc.). Potrivit experților de top în acest domeniu, această strategie are patru componente principale:

- ✓ interdependență: toți membrii grupului se străduiesc să realizeze un scop comun și se ajută reciproc;
- ✓ responsabilitatea individuală pentru rezultatul comun: fiecare membru al grupului este
- ✓ responsabil pentru asimilarea materialului educațional și de la succesul obținut depinde succesul întregii echipe;
- ✓ colaborare: elevii discută, rezolvă probleme și interacționează între ei;
- ✓ evaluare: membrii grupului analizează și evaluează munca în comun, dacă este necesar, fac ajustări.

Învățarea colaborativă în grup se bazează pe două idei pedagogice importante. Ca urmare a cooperării și interacțiunii elevilor apare un efect sinergetic (rezultatul muncii în comun este mai mare decât suma rezultatelor individuale) și, de asemenea, strategia cooperativă contribuie la consolidarea comunității și respectului pentru diversitate. Strategiile tutoriale permit profesorului să organizeze într-un mod mai eficient activitățile de învățare ale unui elev cu CES. Tutoriatul pentru un copil cu nevoi speciale (sau grupul în care un astfel de copil învață) este o resursă care-i oferă posibilitatea de a se ridica la un nivel educațional și social mult mai înalt decât fără el. Un tutore este un specialist care ajută la eficientizarea procesului educațional într-o organizație educațională incluzivă.

Practica educațională demonstrează că toți copiii, cu sau fără CES, învață mult mai ușor, dacă în predare sunt folosite metode compatibile cu particularitățile personale de dezvoltare ale simțurilor lor, asociate și stilurilor de învățare.

O metodă de lucru în cazul școlarizării copiilor cu CES în învățământul general, este parteneriatul la clasă între subiecți-cadre didactice. Pentru ca parteneriatul să devină o formă eficientă de lucru, este necesar ca acesta să se realizeze în condiții predeterminate (4, p. 55-63):

- ✓ Realizarea activităților în comun va fi precedată de asistența reciprocă la ore.
- ✓ Activitățile în parteneriat vor fi riguros planificate.
- ✓ Se vor desfășura activități compatibile și complementare.
- ✓ Activitățile în parteneriat vor prezenta unitate în concepțiile abordate, în modul de a acționa, evitând controversele.
- ✓ Activitățile în parteneriat vor fi evaluate, ulterior, cu formularea concluziilor de rigoare privind oportunitatea și eficiența lor.

Ca și în cazul oricărei alte activități, adaptarea materialelor de învățare este cu atât mai eficientă, cu cât are un scop bine definit și clar. Dacă elevii înțeleg modul în care adaptările îi vor ajuta în procesul de învățare, ei sunt mai predispuși să le accepte, să le susțină, sunt conștienți de beneficiile acestora și nu se simt discriminați în raport cu copiii care realizează alte sarcini. De asemenea, alți specialiști care lucrează cu copilul concret, precum și părinții, ar trebui să cunoască scopul adaptărilor. Cu cât mai multe părți interesate sunt informate asupra suportului adițional, cu atât mai de succes vor fi adaptările (5, p. 201- 210).

Pentru a asigura eficiența și eficacitatea adaptărilor, este necesar ca acestea să fie programate, planificate și nu promovate accidental în timpul lecțiilor. Cadrul cel mai adecvat, în care se planifică adaptările, este PEI (Plan educațional individualizat), elaborat pentru fiecare elev care necesită suport educațional. În timp ce adaptările ad-hoc pot fi și sunt justificate și își au rostul, adaptările programate vor fi utilizate în mod curent, ca parte a unui program global de suport, și să contribuie la formarea competențelor de învățare și a independenței în învățare a celui căruia îi sunt adresate. Adaptările vor lua în considerare obiectivele PEI și vor „lucra” pentru realizarea acestora (3, p. 109-110).

Adaptarea sau modificarea curriculumului - principala și poate cea mai dificilă provocare cu care se confruntă pedagogii din clasele incluzive. Nu mai puțin importantă devine și adaptarea evaluării. În practica didactică incluzivă, nota este din ce în ce mai luată în considerare ca instrument de atingere a obiectivelor educaționale prin sporirea motivației elevilor de a învăța și, totodată, ajutând profesorii să predea. De altfel, evaluarea (nota) trebuie, în cel mai bun mod, să reflecte ceea ce știe elevul, de ce este capabil și experiența lui. Rezultatul evaluării unui elev cu nevoi educaționale speciale se constată în elaborarea planului educațional individualizat, care nu implică învățarea individuală a elevilor. Mai degrabă, înseamnă că profesorul este întotdeauna conștient de nevoile individuale ale copilului.

Adaptarea materialelor didactice este, fără îndoială, un proces proiectat și realizat, înainte de toate, pentru formarea competențelor de învățare ale elevilor cu cerințe speciale. Cu toate acestea, unele adaptări se dovedesc a fi tehnologii educaționale adecvate pentru toți copiii din clasă. Practica educațională demonstrează că materialele didactice, elaborate pentru copiii cu CES, pot fi aplicate, în egală măsură, și pentru copiii care nu prezintă dificultăți de învățare sau alte cerințe specifice. De

exemplu, unele recomandări, ghiduri, algoritme care să îi ajute pe elevi să citească și să înțeleagă materii complicate, pot fi utile pentru absolut toți copiii, nu doar pentru cei cu CES.

De asemenea, părinții au un rol important în implementarea adaptărilor pentru a consolida competențele în plan academic, dar și impactul acestora asupra formării abilităților sociale ale copilului lor. Colaborarea dintre școala și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul.

Referințe bibliografice:

1. Gherguț A. Educația incluzivă și pedagogia diversității. București: Polirom, 2015.
2. Radu I.T. Evaluarea în procesul didactic. Editura Didactică și Pedagogică, R. A. București, 2000
3. Tomșa, Gh. Psihopedagogie școlară și preșcolară. București, 2005.
4. Ungureanu D. Copiii cu dificultăți de învățare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998.
5. Vrăsmaș T. Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale. București: Aramis, 2001.
6. Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil : [în vol.] / Proiectul "Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale". –Chișinău : Lyceum, 2016 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). Vol. 3. – 2016. – 128 p.

ROLUL METODELOR INTERACTIVE ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII COPIILOR

Ed. Suliman Iulia-Simona, G.P.P. "Steluțele Mării", Constanța

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor. Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre preșcolari, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare.

Prin folosirea acestor metode, preșcolarii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului concret și prin relațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții. De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate. Aceste metode presupun respectarea particularităților de vârstă, îmbinarea diferitelor forme de activitate, îmbinarea muncii individuale cu munca pe grupuri și activitatea frontală, evaluarea corectă a rezultatelor obținute și constituirea relației educatoare-copil.

În învățământul preșcolar sunt utilizate atât metodele "clasice", cât și cele "moderne", însă ține de abilitatea cadrului didactic, indiferent de metoda folosită, să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l atragă să învețe în cel mai plăcut mod: prin joc.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

În învățământul preșcolar sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, însă eu aș dori să fac referire la câteva dintre ele, la cele pe eu le utilizez frecvent în activitățile mele la grupă:

Explozia stelară este o metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE?, DECE?, CÂND?

Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Metoda "Schimbă perechea" este o metodă de lucru în perechi, o metodă de învățare prin cooperare. Se împart preșcolarii în două grupe egale ca număr de participanți. Se formează două cercuri concentrice, copiii fiind față în față, formând perechi. Educatoarea dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche. Copiii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al grupei. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

"Povestea din faină" este o metodă folosită cu plăcere, dar și cu eficiență prin intermediul căreia copiii pot descoperi pe foi negre, aranjate una lângă cealaltă, ca o peliculă de film, siluete de personaje, care îți spun o poveste.

Pentru buna desfășurare a acestei metode, este nevoie de: foi sau carton A3 de negru, care să creeze acel contrast dorit cu făina de grâu, albă; fiecare personaj din poveste, decupat, făină de grâu și o sită mică.

Pe aceste coli de carton, în funcție de ierarhia evenimentelor, dintr-o poveste se așează siluetele personajelor din poveste, iar făina de grâu este cernută, deasupra siluetei, până când aceasta este bine acoperită de praful de făină, apoi se ridică cu grijă de pe foaia de hârtie, astfel că în locul siluetei va rămâne forma care îți indică personajul poveștii. Pe următoarea foaie, vor fi puse și alte siluete, dacă sunt și alte personaje ce-și au locul în poveste și se repetă acțiunea, astfel ca la final pe 5-6 foi să ai toată povestea.

Copiii sunt implicați în toată activitatea, câte unul, pe rând, vor fi prezenți să aranjeze siluetele, să cearnă făina, să denumească personajele și nu în ultimul rând să citească în făină, povestea.

Această metodă este una creativă, ce ține de atenție, perspicacitate, de delicatețe și nu în ultimul timp de comunicare liberă și expresivă. Astfel, copiii timizi pot fi incluși cu succes la activitate, dându-le posibilitatea să plaseze ei siluetele, copiii agili să cearnă făina, iar cei meticuloși să ia cu grijă siluetele pudrate, astfel încât făina să nu fie împrăștiată de pe ele.

”Șorțul povestitor” reprezintă una dintre metodele inovative cu cea mai largă utilizare în învățământul preșcolar, în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare.

Ca elemente componente și de nelipsit în această metodă, sunt: un șorț, de regulă din material textil, elementele de fetru detașabile, reprezentând personaje, elementele constitutive ale poveștii: căsuță, elemente din natură: nori, soare, plante copaci, etc (care să permită a fi prinse cu ajutorul scaiului), dar și un buzunar atașat, care să permită celui ce face redarea poveștii să descopere și să extragă elementul ce urmează a fi expus pe șorț, în funcție de momentul povestirii.

Povestea care urmează a fi expusă, de regulă va porni de la un element surpriză, element ce face parte din poveste și care să ajute la intuirea poveștii, de către copii. Odată intuită povestea cu unul dintre aceste elemente surpriză, educatoarea își va pune șorțul povestitor, intuind cu copiii care sunt elementele de pe el: nori, pădure, drum, casă, etc și începe povestea propriu-zisă. Cu fiecare etapă povestită, educatoarea va invita un copil să scoată din buzunarul șorțului un personaj, detașabil, care va putea fi prins pe șorț cu ajutorul scaiului, astfel încât povestea să prindă glas prin șorțul pus pe educatoare.

Această metodă inovativă, are ca rol dezvoltarea atenției distributive a copiilor, a limbajului expresiv, corect și coerent și valorificarea potențialului creativ al copilului.

Metodele interactive prezintă atractivitate pentru copii, oferă posibilitatea de a participa activ la activitatea de povestire, repovestire, formează comportamente de comunicare activă, expresivă, de interacțiune și cooperare între copii și educatoare.

Știm că rezultatele unei învățări eficiente, țin foarte mult de metodele folosite la grupă. Astfel că prin utilizarea metodelor inovative, ne propunem o implicare activă și mai ales creativă a copiilor, pentru a le stimula gândirea productivă, divergentă, de exprimare a cunoștințelor, ideilor, sentimentelor, cu mai mare precizie .

BIBLIOGRAFIE

- ❖ Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, *”Metode interactive de grup-ghid metodic”*, Editura Arves, 2002;
- ❖ Gluiga Lucia, Spiro Jodi, *”Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice”*, București, 2001.

”CALCULATORUL”-INSTRUMENT DE LUCRU ÎN CADRUL PREDĂRII FIZICE ȘI MAI ALES ONLINE

prof.inv.primar-CRISTINA SURDU-Scoala Gimnaziala Nr.7-Botosani

Oricat ar parea de curios, calculatorul, acest „superman” capabil sa execute milioane de operatii instantaneu nu poate inlocui profesorul de la clasa, dar poate sa-l ajute.

Pentru ca elevii sa fie pregatiti sa lucreze intr-o societate informatizata, ei trebuie invatati sa utilizeze aceasta tehnica.

În activitatea de predare-învățare-evaluare calculatorul poate fi utilizat astfel:

- Ca instrument de lucru pentru elev sau pentru profesor,
- Ca mediu care intervine în procesul instructiv în mod direct, prin intermediul unui soft educațional, sau în mod indirect când este utilizat calculatorul pentru controlul și planificarea instruirii (calculatorul preia o parte din sarcinile profesorului ca manager al instruirii).

Utilizarea calculatorului în activitatea de predare-învățare-evaluare reprezintă o metodă modernă de activitate didactică interactivă și dirijată.

Prin utilizarea calculatorului și a mijloacelor moderne de învățământ, elevii sunt mult mai atrași de studiu, își măresc interesul pentru școală, având în vedere marea lor pasiune pentru calculator. Elevii beneficiază astfel de lecții interactive cu un bun suport informatic și științific, mult mai atractive, dar și instructive datorită utilizării mijloacelor multimedia- animații, simulări, experimente virtuale. Aceste mijloace pot fi atât de atractive încât elevii încep să învețe cu plăcere fizica, îmbinând plăcutul cu utilul.

Softurile educaționale utilizate în lecții încurajează construcția activă a cunoștințelor, asigură contexte semnificative pentru învățare, promovează reflecția, eliberează elevul de multe activități de rutină și stimulează activitatea intelectuală, Toate aceste lucruri fac ca activitatea profesorului să se modifice atât cantitativ cât și calitativ.

Indiferent de taxonomia (obiectivelor) utilizată de profesor, acesta trebuie să țină seama de următoarele lucruri:

- ✚ Să informeze elevul despre ce va învăța, deoarece cunoașterea de către elev a obiectivelor urmărite și a performanțelor pe care trebuie să le realizeze sporește motivația învățării;
- ✚ Să folosească posibilitățile oferite de calculator: grafică, animație, culoare, etc., lucruri care mențin și captează atenția;
- ✚ Să introducă materialul de învățat în următoarea ordine : 1. prezentarea informațiilor și procedeele de lucru, 2. exemple de sarcini rezolvate, 3. sarcini de lucru pentru elevi.

Majoritatea profesorilor folosesc calculatorul pentru realizarea materialelor metodico-didactice necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ.

Utilizarea modelelor interactive folosind calculatorul nu trebuie privită ca o încercare de înlocuire a experimentelor fizice reale cu simulări, deoarece numărul fenomenelor fizice studiate în școală ce nu pot fi prezentate cu ajutorul experimentului demonstrativ este destul de mare.

Profesorului îi revine sarcina de a selecta atât metodele moderne cât și cele tradiționale ce pot fi folosite eficient în lecțiile de dobândire de noi cunoștințe și în lecțiile de evaluare a cunoștințelor și abilităților.

BIBLIOGRAFIE-

1. Cerghit I., Sisteme de instruire alternative si complementare. Structuri, stiluri si strategii, Editura Aramis, Bucuresti,2002,320p;
Blaga“, 2004;
- 2 Radu I., Ezechil L.,Didactica. Teoria instruirii, Editura Paralela 45, Pitesti,2006,312p

ROLUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR INTERACTIVE

prof. Tancău Anamaria- Școala Primară Nr.1 Pocola

Schimbările continue și rapide ale lumii fac necesară căutarea de noi variante în zona metodologiei didactice pentru a asigura creșterea eficienței activității din școală prin implicarea directă a elevului în demersul educațional. Devenind participant activ în actul predării-învățării, educabilul depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, întreprinde o acțiune de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe.

Învățământul actual încurajează varietatea metodelor de învățare, insistând pe mutarea accentului în zona metodologiei interactive care să solicite mecanismele gândirii critice, ale inteligenței, imaginației, creativității, să faciliteze dezvoltarea competențelor secolului XXI, să apropie școala de viața reală.

Metodele interactive sunt modalități moderne de stimulare a învățării încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare activă și eficientă.

Interactivitatea determină identificarea elevului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea lui în stăpân al propriei formări.

Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, făcând posibilă depășirea tendințelor inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului.

Interactivitatea presupune atât cooperare cât și competiție, o caracteristică esențială fiind orientarea spre social, fără a diminua autonomia individului.

Învățarea presupune înțelegere, iar aceasta înseamnă mai mult decât cunoaștere

Fără îndoială, cel care învață își construiește cunoașterea pe baza propriei înțelegeri, nimeni neputând face acest lucru în locul său. În același timp, această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu ceilalți care la rândul lor învață.

Omul este o ființă fundamental socială. Adevărata învățare, aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, este nu doar activă, ci interactivă.

Aspectul social al învățării a fost reliefat de Jerome Bruner încă din anii 1960. El avansa conceptul de reciprocitate definit ca o „nevoie umană profundă de a da o replică altcuiva și de a lucra împreună cu alții pentru atingerea unui obiectiv.”

Reciprocitatea este un stimulent al învățării.” Când acțiunea comună este necesară, când reciprocitatea este activată în cadrul unui grup în vederea obținerii unui rezultat, atunci par să existe procese care stimulează învățarea individuală și care conduc pe fiecare la o competență cerută de constituirea grupului.

Nu numai cercetarea, dar și experiențele cadrelor didactice în metodele colaborative evidențiază efectul benefic al interacțiunii elevilor.

Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că:

-Elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale

-Odată implicați, elevii își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii

-Elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explora și chiar preda celorlalți colegi ceea ce au învățat

În peisajul educațional interactiv, elevul se află permanent în centrul demersului didactic, în timp ce profesorul intră în roluri diverse, adaptate contextului: inițiator, organizator, participant, tutore, resursă,

facilitator, mediator, partener.

Formarea devine formare-acțiune și se raportează la o situație concretă și la resurse investite(motivare, implicare, dorința de participare, cooperare).

Scopul activităților de predare-învățare nu mai este acumularea de cunoștințe, ci punerea elevului în situația de a ajunge la ele împreună cu partenerii de echipă.

Didactica modernă aduce în fața dascălilor o multitudine de metode interactive:predare-învățare reciprocă, mozaicul, cascada,metoda piramidei, învățarea dramatizată, pânza de păianjen, brainnstorming-ul,metoda pălăriilor gânditoare, metoda ciorchinelui,caruselul, proiectul, portofoliul, experimentul ș.a.

Alegerea unei metode care să conducă la învățare interactivă este în strânsă relație cu : personalitatea profesorului, nivelul de pregătire a clasei, stilurile de învățare a elevilor, resursele didactice.

Avantajele metodelor interactive sunt notabile:

- dezvoltă capacități sociale, toleranță reciprocă, respect pentru opinia celuilalt
- dezvoltă inteligențele multiple
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate
- ofera o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp
- asigură situații de învățare adaptate nevoilor elevilor și ritmului lor de învățare
- stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe
- stimulează creativitatea
- dezvoltă capacitatea de a lua decizii
- apropie elevul de problemele vieții reale
- stimulează interesul pentru învățare
- încurajează spiritul de echipă
- pregătesc elevii pentru inserare socială
- stimulează participarea activă și responsabilitatea
- dezvoltă capacități de autoevaluare și interevaluare
- dezvoltă competențe metacognitive(a învăța să înveți)
- descurajează practicile de învățare doar pentru notă

În paradigma modernă, creația, în materie de metodologie, înseamnă căutare, reinnoire și îmbunătățire, scopul fiind facilitarea accesului elevului secolului XXI la învățarea compatibilă cu societatea cunoașterii.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan-Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006
2. Breben,S.,Gongea, E.,Fulga-Metode interactive de grup,Ed.Arves, 2002
3. Dulamă, Maria Eliza-Modele, strategii și tehnici didactice activizante, Ed.Clusium

PREDAREA CREATIVĂ ȘI ORIGINALĂ CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR ONLINE

Prof. Codruța Elena Țenea, Colegiul Energetic, Râmnicu Vâlcea

E-learning

E-learning încorporează instruirea la toate nivelele, atât formală cât și non formală, care utilizează rețelele informaționale: Internet, intranet (LAN) sau extranet (WAN)— integral, împreună sau parțial pentru difuzarea cursului, interacțiune și facilitare a învățării.

”E-learning înglobează metode și tehnici tradiționale sau moderne și folosind tehnologii IT&C (procesare multimedia și comunicare) conduce subiectul care îl utilizează, la obținerea unei experiențe în înțelegerea și stăpânirea de cunoștințe și îndemnări într-un domeniu al cunoașterii.” (Conf. Dr. Marin Vlada, Universitatea din București).

”E-learning sau învățământul virtual reprezintă utilizarea tehnologiei în a conduce, proiecta, elabora, perfecționa, susține și extinde învățarea din toate domeniile.” (Elliot Masie – “The Masie Centre”).

Termenul Web 2.0

Web 2.0 este un termen care desemnează o mulțime întreagă de aspecte interactive și colaborative ale Internetului, și aici în special ale World Wide Web, de natură recentă - 2005. Web 2.0 denumit și „web-ul social”, reprezintă a doua generație inteligentă de dezvoltare de pagini web, care facilitează comunicarea, oferă informații sigure și diferite servicii, asigură colaborare pe Internet.

Inventatorul și promotorul termenului Web 2.0 este **Tim O'Reilly**.

Într-un material postat pe site-ul Universității din Pittsburgh, Meiyi Song afirmă că **instrumentele Web 2.0** sunt „tehnologii utilizate pentru design-ul web care au adus importante schimbări la nivelul internetului, în sensul în care paginile web statice au devenit dinamice prin interacțiunea cu utilizatorii, prin faptul că acestora li s-a permis să contribuie la aducerea la zi a conținuturilor postate, să colaboreze și să dezvolte, la rândul lor, conținuturi noi prin folosirea resurselor disponibile în mediul virtual”. (Song 2015).

În acest sens, instrumentele Web 2.0 sunt softuri disponibile online care permit utilizatorilor:

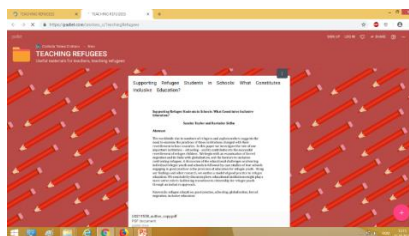
- a) să creeze o manieră interactivă de prezentare a conținuturilor științifice;
- b) să păstreze pe o perioadă limitată de timp și să arhiveze date;
- c) să editeze fotografiile și materiale video;
- d) să realizeze proiecte și să desfășoare activități de învățare prin cooperare.

Vă propun să ne jucăm, dar să și învățăm!

Hai deți să realizăm un PADLET, un afiș în CANVA sau INFOGRAPHICS, un rebus online, jocuri pentru copii în QUIZLET, un avatar virtual, un nor de cuvinte sau un puzzle.

PADLET

- <https://padlet.com>
- https://padlet.com/croitoru_c/TeachingRefugees
- https://padlet.com/croitoru_c/ZiuaEuropei9Mai

CANVA

- https://www.canva.com/create/infographics/?utm_expid=.b9bZKNAfTFS89JHUWVlbgg.0&utm_referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

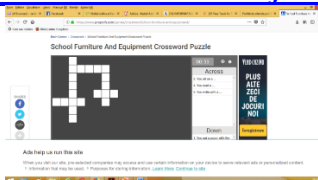
INFOGRAPHICS - VENNGAGE

- <https://venngage.com/>

REBUS – PROPROFS

- <https://www.proprofs.com/games/crossword/school-furniture-and-equipment/>

JOCURI PENTRU COPII – QUIZLET

- <https://quizlet.com/240921142/numbers-flash-cards/>
- GAMES IN ROMANIAN FOR REFUGEE CHILDREN
- BODY PARTS <https://quizlet.com/243539897/body-parts-diagram/>

JOCURI IN JIGSAW – PUZZLE

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=398d99a5302a>

CREAREA UNUI AVATAR VIRTUAL

- <http://www.voki.com/>

CREAREA UNUI NOR DE NOR DE CUVINTE

- Puteți crea un nor de cuvinte utilizând aplicații precum:
Wordle: <http://www.wordle.net>
- WordArt (recomandat): <https://wordart.com>

”Atât timp cât nu încetezi să urci, treptele nu se vor termina; sub pașii tăi care urcă, ele se vor înmulți la nesfârșit.” Franz Kafka

Bibliografie:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Web_2.0
2. <https://iteach.ro/experiencedidactice/instrumente-web-2-0-utilizate-in-activitatea-didactica>
3. <https://eduform.snsr.ro/campanie-online/instrumente-web-utilizate-in-activitatea-didactica>
4. <https://edict.ro/utilizarea-resurselor-web-2-0-in-procesul-de-predare-invatare-evaluare-in-liceu/>

ROLUL MEDIULUI AFECTOGEN PENTRU COPILUL CU DEFICIENȚE MINTALE

Profesor: Teodorovici Cristina CSEI Suceava

Trăirile afective exprimă raporturile de satisfacție ori de insatisfacție ale persoanei față de stimulările și situațiile date, atitudinile sale de aprobare ori respingere, de căutare sau evitare a stimulilor afectogeni. Procesele afective angrenează în desfășurarea lor o seamă de subsisteme neurofuncționale nespecifice, cu ecou în cele mai profunde mecaisme vegetative, în formațiunile reticulate, ca și în structurile complexe ale emisferelor cerebrale.

La fel ca și în celelalte fenomene psihice, procesele afective nu pot fi înțelese decât din relațiile reciproce dintre organism și mediu, din atitudinile omului față de muncă, societate și față de sine însuși. Teoriile care consideră procesele afective ca manifestări ale unor forțe interioare sau ca reacțimecanice la stimulenți ai lumii obiective, sunt deopotrivă neștiințifice și sterile.

Fenomenele afective, ca și fenomenele psihice, sunt condiționate de influențele externe, numai că aceste influențe se exercită nemijlocit, reflectându-se prin întreaga structură psihică a personalității.

Copilul, vine pe lume ca orice pui de animal firav, neajutorat, inconștient și nu caută decât să-și asigure cerințele instinctuale care îi asigură viața. Legea lui este satisfacerea foamei, culcuș comod, liniște și senzație de bine pe care i le asigură îngrijirile și afecțiunea celor din jur.

În timp ce copilul crește, învață și își dezvoltă, pe rând, capacitatea intelectuală, afectivitatea și particularitățile viitoare sale personalități – care se formează datorită interacțiunii continue între factorii interni și cei externi.

Privită în perspectivă și retrospectivă, câteva din etapele vieții, joacă un rol hotărâtor în formarea unui om:

- copilăria, în care educației i se cere să pună baza viitorului echilibru psihic al adultului, evitând greșelile educative care pot fi cauza unor iremediabile deviații mintale și sufletești;
- pubertatea și adolescența, care prin dezechilibrul organic și neurohormonal merit să transforme copilul în adult, produc o schimbare profundă în sfera afectivă.

Copilăria este într-adevăr „vârsta de aur”, vârsta când acea comoară vie pe care o reprezintă copilul se poate transforma într-o cunună prețioasă sau se poate risipi „ în cele șapte vânturi”. Meșterii făurari vor fi în prima etapă părinții, ajutați ulterior de dascăli, sprijiniți de marea comunitate a oamenilor, a societății și a colectivului.

Cea mai bună educație este cea pe care o aplică părinții uniți într-o căsnicie fericită, echilibrată din punct de vedere psihico-fizic. Familia, privită ca nucleu social, influențează întreaga evoluție de viață a omului și își pune amprenta cu evidență pe întreaga personalitate.

Un cuvânt potrivit spus la timpul său, o măsură educativă dreaptă, un remediu medical dacă este cazul, evitarea stărilor prelungite de anxietate îl pot face pe copil să se dezvolte bine și armonios.

Familia se impune ca un factor cu cea mai puternică influență asupra copilului prin continuitate, afectivitate și autoritate. Nimic nu poate înlocui căldura sufletească ce se răsfrânge în sufletul copilului mic, ființă neajutorată.

Căldura afectivă, pe care copilul o găsește în familie este condiția fundamentală a plămădirii unui fond sănătos al sufletului uman, iar autoritatea, pe care în mod normal părinții și-o capătă prin demnitate și exigență, este condiția cultivării respectului față de om și societate, sentiment pe care îl găsim la temelia celui mai autentic umanism.

Copiii au nevoie de dragoste, de dragoste deschisă manifestată, dar și de severitate. Unele trebuințe bio-psihice ale copilului se înscriu în domeniul afectiv. Satisfacerea sau nesatisfacerea nevoii

afective lasă urme adânci în cursul vieții omului. Afectivitatea este un stimulent constant și necesar al oricărei dezvoltări psihice, dezvoltare care este un proces cu rădăcini adânci în mediul social, familial și cultural.

Mulți psihologi consideră afectivitatea drept starea psihică cea mai profundă, cristalizată în jurul Eului, ca un răspuns dominant și unificator al întregului psihism la modificările unei tendințe psihice. Ea avertizează conștiința de starea bună sau rea a organismului biopsihic, ne indică utilitatea obiectelor și situațiilor pentru noi și în ce măsură ele convin sau nu trebuințelor noastre. Relația organism – mediu, ca și orice modificare a metabolismului și echilibrului endocrin, este înregistrat afectiv.

Deficiența mintală nu este ca fenomen reversibilă, dar are totuși, în planul personalității o evoluție pozitivă, dacă mediul cultural, educativ și sistemul de relații afective interindividuale și de grup se constituie ca factori și mijloace compensatorii. Recuperarea, în special în direcția principală a structurării personalității, asigură și mijloacele deficientului mintal posibilitatea integrării sociale.

Stă în puterea educației, mai ales în primii ani ai copilăriei, de a contribui la dezvoltarea ulterioară a personalității, dependența în mare măsură de regimul de viață din familie, unitatea de ocrotire, școala, mediul social, cultural în care elevul își desfășoară activitatea. Copilul nu trebuie să simtă lipsa afecțiunii materno-paterne care-i oferă posibilitatea de dezvoltare ca personalitate și îi va permite integrarea într-un sistem de relații sociale.

Din varietatea extremă a formelor de tulburare a comportamentului afectiv evidențiez pe cele mai des întâlnite în practica educațională:

- Crizele de afect sunt descărcări puternice ale afectelor primare care se manifestă prin agitație motorie, țipete, răgete, tendința de violență, automutilare;
- Mânie, furie, pe fondul unei afectivități crescute, crize de răs, de plâns fără motivare;
- Teamă, frică, comportament de apărare;
- Inhibiție afectivă, defensivitate, retragere, izolare, negativism;
- Somnolență, dezinteres, apatie, trecerea rapidă de la apatie la explozii afective: răs-plâns, respingere-adeziune, tristețe-bucurie etc;
- Enurezis nocturn, onicofagie, anorexie, vise terifiante, agitație motorie;
- Instabilitate psihoafectivă relațională, hiperactivitate, impulsivitate;
- Tulburări ale ritmului vorbirii, ale fonației și articulației.

În urma aplicării la clasă a unui grupaj de teste, am observat trei tipuri de relații afective care pot apărea între membrii grupului: atracție, repulsie, indiferență.

Testul familiei, al lui Louis Corman, oferă posibilitatea de a surprinde și releva aspecte ale afectivității, inteligenței, simbolismului, nivelului grafic și al structurilor formale – elemente structurale ale personalității. Testul oferă atât posibilitatea relevării relațiilor afective ale grupului familial, cât și explorarea conflictului sufletului copilului. Elementul esențial pe care acest test caută să-l scoată în evidență este relația interpersonală în cadrul familiei. Instrucțiunea prevede ca fiecare copil să deseneze familia sa.

Testul mesei festive, al lui C. Păunescu, relevă relațiile afective valorizate ale subiectului cu sine și cu societatea. Instrucțiunea prevede: sărbătorești ziua ta de naștere. Cu ocazia acestui eveniment important și plăcut din viața ta se organizează o masă festivă. Trebuie să inviți la această masă 13 persoane pe care tu le vrei. Persoanele se vor așeza la masă pe locul indicat de tine, după voia ta. Tu fixezi locul fiecărei persoane, prin scrierea numelui pe scaun.

Testul de aspirație, tip compunere „Ce-mi doresc plăcut ă viață”, urmărește a releva trebuințe ce corespund motivației superioare, bazându-se pe ipoteza că mecanismul, pentru care sistemul afectiv este un amplificator, depinde atât de fondul genetic cât și de rolul factorului social.

Modul de prelucrare a testelor ne oferă o serie de date care duc la concluzia că familia rămâne mediul natural al copilului și de la care acesta așteaptă înțelegere, îngrijire și îndrumare, dar mai ales

afecțiune – hrana sufletească; factorul afectiv fiind adevăratul *drive* care se impune în dezvoltarea personalității copilului.

Activitatea de instruire și educare a deficientului mintal trebuie desfășurată într-un climat generator de stări afectiv-emoționale (plăcere, bucurie, succes) care duc la acțiunea înțeleasă ca trebuință, necesitate, utilitate. Starea afectivă generalizată pe care și-o elaborează individul și care definește gradul lui de îndepărtare sau de apropiere și coeziunea psihologică în sistemul relațional dat, are o mare importanță pentru comportamentul afectogen.

Educația, în cadrul normal al vieții sociale școlare, dezvoltă cunoștințe, dar acționează și asupra formării trăsăturilor de caracter a intereselor, a laturii morale și proiective ale personalității. Procesul educației deficientului mintal trebuie să fie bazat pe relația afectivă cadru didactic-elev, elev-elev, elev-familie. În cadrul acestui sistem de relații, copilul nu trebuie privit ca un simplu obiect al educației, ci un om în formare și dezvoltare, cu nevoile și interesele lui personale. O relație apropiată între educator și elev impune cunoașterea și înțelegerea copilului, atitudine caldă și plină de sollicitudine față de copil.

Afectivitatea este un stimulent constant și necesar oricărei dezvoltări psihice, dezvoltare care este un proces cu rădăcini adânci în mediul social, familial și cultural.

Bibliografie:

1. Păunescu, Constantin, *Deficiența mintală și organizarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;
2. <https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Afectivitatea>.

METODA GAMIFICĂRII ÎN EDUCAȚIA ELEVILOR CU CES - MODALITATEA PRIN CARE JOCURILE DIGITALE ÎNTÂLNESC EDUCAȚIA

Prof. Tocuț Maria Dorina, CSEI „Orizont” Oradea

Gamificarea este una dintre cele mai recente tendințe în educație, este o metodă activă prin care elevii sunt implicați prin jocuri în propriul proces de instruire și educație.

Termenul de „gamification” (gamificare) a fost folosit pentru prima dată de către dezvoltatorul britanic Nick Pelling în 2002, cu sensul de „accelerarea și atraktivizarea instrumentelor electronice utilizând interfețe grafice de tip joc”. Curând acest termen a căpătat valențe multiple. De fapt gamificarea este despre cum să introduci caracteristicile jocului în activități care nu neapărat sunt jocuri, în speță în educație.

Gamificarea este una din cele mai recente tendințe în educație prin care elevii dobândesc cunoștințe prin joc. Ea presupune utilizarea mecanismelor jocurilor și elemente de proiectare a acestora în procesul de predare-învățare- evaluare.

Tinerii din zilele noastre sunt atrași de jocuri și mai ales de jocurile pe calculator unde performanțele lor sunt evaluate rapid prin punctaje și recompense și feed-back-uri individuale, feed-back ce constituie sursa de motivație pentru a se angaja într-o altă etapă a jocului/ lecției.

Gamificarea este o metodă ce exploatează caracteristicile jocului, adică, stabilirea de obiective de joc, aceste obiective profesorul le fixează atunci când concepe lecția, în mod miraculos vor deveni ținte de atins ale celor implicați în joc; folosește reguli; ca-n orice joc, jucătorii știu regulile, posedă elemente de distracție în care elevul se implică firesc, însușindu-și elementul formativ fără efort, feedback instantaneu urmat de recompense și promoții ce pot fi de asemenea utilizate pentru a transmite informații din diferite domenii.

Sintetizând putem spune că gamificarea este despre:

- ✓ Rezultate/achiziții
- ✓ Progres
- ✓ Scoruri înalte
- ✓ Adversar
- ✓ Mândrie/satisfacție
- ✓ Distracție
- ✓ Provocare
 - ✓ Curgere(flow), proces lin de obținere de rezultate ce evoulează între plictiseală și anxietate fig 1.

Starea de flow, curgere este definită în psihologia pozitivă ca „stare de flux, o stare mentală în care o persoană care desfășoară o activitate este complet cufundată într-un sentiment de concentrare energizată, implicare deplină și cu bucurie în procesul activității”(Wikipedia)

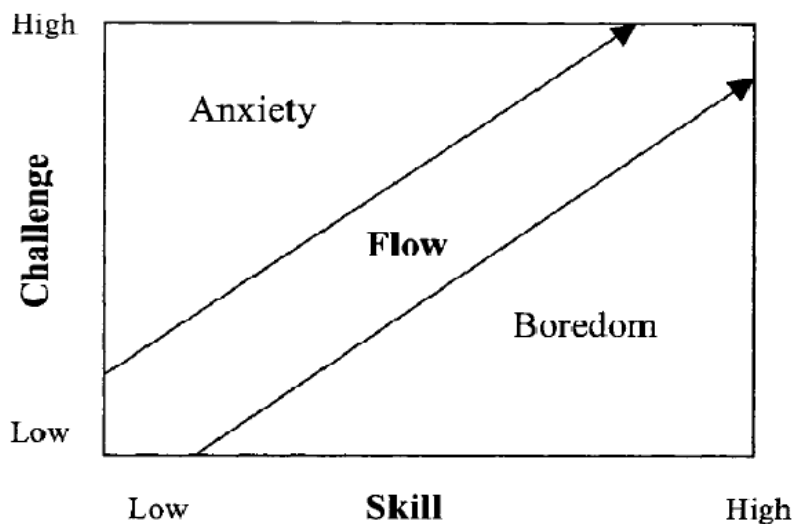

Figura 1. Flow Theory (diagramă preluată https://www.researchgate.net/figure/Flow-Theory-Csikszentmihalyi-1988-1991-1993-cited-in-Hood-2007_fig1_321318455)

Această diagrama este foarte potrivită pentru a ilustra utilitatea gamificării în procesul didactic tocmai prin această caracteristică de „curgere”, între plictiseală și anxietate corelând provocarea cu nivelul de abilități.

Conform mai multor studii, între 40% și 66% dintre elevi se confruntă în mod regulat cu plictiseala în clasă. Plictiseala poate proveni din incapacitatea de autoreglare a atenției, fiind astfel o problemă cognitivă, dar poate fi și o problemă motivațională, care ar putea fi remediată prin simpla găsire de modalități de motivare și implicare a elevilor în învățare (Macklem, 2015).

Elevii care au o anumită dizabilitate de învățare sau alte deficiențe cognitive, sunt mult mai predispuși să se deconecteze. Astfel această metodă poate fi exploatată cu succes cu elevii cu CES atât pentru implicare în propria formare, recuperare dar și pentru ridicarea frecvenței școlare fiind atrași elevii de plăcerea jocului cu implicație directă asupra reducerii abandonului școlar.

Specialiști în educație împreună cu specialiști în IT au dezvoltat o serie de platforme educaționale în care se pot dezvolta lecții pe baza acestei metode, platforme ce vin în sprijinul profesorilor și astfel se pot dezvolta lecții foarte ușor în acest sistem.

Dintre platformele utilizate în crearea unei situații de învățare prin metoda gamificării amintesc: Lesson-up; Kahoot!; Minecraft Education; Google Read Along; Archy Learning, etc.

În opinia mea cea mai potrivită în munca cu elevi cu CES este platforma Kahoot!, aceasta este ușor de folosit, poate fi folosită în regim gratuit (cu acces la o parte din funcții).

A fost proiectată pentru a fi accesibilă la clasă și alte medii de învățământ din întreaga lume.

Jocurile de învățare Kahoot! pot fi create de oricine, pe orice subiect și pentru elevi de toate vârstele.

A câștigat rapid popularitate datorită faptului că se poate accesa folosind orice dispozitiv, calculator sau laptop care dispune de un browser web.

Beneficiile gamificării luate de pe www.lerner.ro:

- Atrage și menține atenția jucătorilor/elevilor;
- Elevii sunt motivați să obțină scoruri și insigne și astfel se implică în formarea lor și în atingerea obiectivelor fixate de profesor;
- Învățarea în gamificare devine foarte atractivă;

- Menține interacțiunea profesor-elev dar și elev-elev;
- Facilitează absorbția de noi cunoștințe și capacitatea de a le reține;

Oferă posibilitatea celor implicați în acțiunea de joc de a vedea conexiunea între cunoștințe și lumea reală; Îmbunătățește experiența generală de învățare – gamificarea se integrează firesc în cursurile eLearning, astfel că elevii nici nu-și dau seama că sunt angrenați în achiziționarea de noi informații;

Cred că pentru elevii cu CES cele mai importante beneficii sunt cele legate de dezvoltarea abilităților de viață: răbdare prin repetare, abilități de rezolvare a problemelor, luarea deciziilor, persistență, învățarea strategiei pentru a finaliza sarcini, abilități de raționament și logică, reziliență, abilități de colaborare în jocuri care necesită doi sau mai mulți jucători ce lucrează împreună și multe;

În concluzie, gamificarea este o metodă foarte productivă în procesul de predare-învățare – evaluare. Elevii din ziua de azi sunt „digitali”, și este indicat ca această caracteristică să fie exploatată în beneficiul formativ al acestora.

Bineînțeles există și limite în utilizarea și implementarea acestei metode, dar limitele cred ca e bine a fi minimalizate iar ca profesor utilizarea rațională a acesteia aduce beneficii incontestabile în formarea elevilor cu CES.

Bibliografie

**1. Gayle L. Macklem, [Boredom in the Classroom](#) Editura Springer, 2015
Massachusetts**

2. <https://lerner.ro/ce-este-gamificarea-si-cum-poate-fi-integrata-in-invatare/>

Importanța limbajului și comunicării la copilul preșcolar

Prof.înv.preșcolar,Toma Elena-Claudia, Grădinița Specială”Sfânta Elena”Pitești

Comunicarea reprezintă un proces de interacțiune între persoane, grupuri, ca relație mijlocită prin cuvânt, imagine, gest, simbol sau semn. Prin intermediul ei, indivizii își împărtășesc cunoștințe, experiențe, interese, atitudini, simțăminte, opinii, idei.

Privită ca proces, comunicare consta în transmiterea și schimbul de informații (mesaje) între persoane.

Comunicarea, înseamnă a spune celor din jur cine ești, ce vrei, pentru ce dorești un anumit lucru și care sunt mijloacele pe care le vei folosi pentru a-ți atinge țelurile. În acest sens, a comunica înseamnă și a tăcea, a aștepta răspunsul, reacția celui căruia ai vrut să-l anunți că există și chiar vrei să-i spui ceva.

A comunica înseamnă să împărtășești informații. Este o artă să comunici eficient.

Limbajul oral constituie principalul mijloc de comunicare interumană, de transmitere și achiziționare de informații, precum și de reglare psihosocială a conduitei copiilor. Vorbirea, ca formă principală de manifestare a limbajului, se învață de către copil o dată cu creșterea lui, sub influența necondiționată a mediului socio-cultural.

Limbajul îi conferă copilului preșcolar autonomie și posibilitatea de a se mișca cu ușurință în mediul înconjurător.

Dobândind încă de la vârsta preșcolară capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a-și exprima în mod inteligibil gândurile, ideile, impresiile, copilul își formează o bază pentru activitatea școlară și pentru viața socială de mai târziu.

În procesul instructiv-educativ, limbajul reprezintă un mijloc de comunicare, dar și un mijloc de cunoaștere, deoarece prin intermediul lui se transmit cunoștințe și se lărgesc orizontul copiilor cu noi reprezentări.

Educarea limbajului preșcolarelor este o condiție primordială a integrării lor cu ușurință în activitatea de tip școlar, dar și în ceea ce privește pregătirea lor pentru viață. Cu cât un copil stăpânește mai bine sistemul de comunicare specific uman, care este limba, cu atât poate primi mai multe interacțiuni, din partea celor din jur și cu atât este mai educabil. Drumul parcurs de copil în lumea limbajului, cu ajutorul educatoarei, de la vârsta de 3 ani la 5-6 ani, este de fapt, un drept incontestabil al etapei sale de dezvoltare, care îi oferă în etapa următoare, școlară, șanse egale indiferent de mediul sau unitatea din care provine.

Fiecare copil are dreptul la asistență de specialitate, psihologică, pedagogică și socială, în rezolvarea dificultăților ridicate de tulburarea de limbaj. În acest context, institutorului îi revin roluri majore în identificarea copiilor cu tulburări de limbaj, în prevenirea și terapia asociată acestor tulburări, dar mai ales în identificarea elementelor de context (familial, școlar, social, pedagogic etc.) susceptibile să declanșeze o tulburare de limbaj.

Este bine știut că la educarea și formarea copilului preșcolar contribuie mai mulți factori educaționali: grădinița, familia, comunitatea dar rolul preponderent îi revine grădiniței.

Parteneriatul grădiniță – familie - comunitate se referă la construirea unor relații pozitive între familie, grădiniță și comunitate, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor atunci când aceștia văd educatoarea sfătuindu-se cu părinții și membrii comunității. Activitatea cu părinții ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copiilor în programul educativ din grădiniță, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respectul de sine, încredere în competențele

lor, făcându-i mai buni. Copiii caută modele în părinții lor și în membrii societății (actori, sportivi, etc), iar aceștia, la rândul lor vor să crească mici genii.

În același timp, grădinița, ca prima instituție care se conduce după principii și metode științifice, deține mijloace specifice pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil. Îmbinarea în parteneriat a informațiilor deținute de părinți cu cele ale grădiniței trebuie să fie în beneficiul copilului.

J.J.Rousseau preciza „Căutați să vă studiați mai bine copiii, deoarece cu siguranță nu-i cunoașteți îndeajuns.” Considerăm astfel că este necesară atât pentru părinți cât și pentru educatori și comunitate o colaborare eficientă.

Osterrieth, P. (1973), *Copilul și familia*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Elena Tîpa - “Necesitatea abordării parteneriatului educational in gradinita” Revista Invatamantului Prescolar, nr.3-4 / 2006.

Ciolan Laura, “Dezvoltarea educației timpurii. Aplicații privind managementul proiectelor”, Editura Universității din București, 2007.

BUCURIA ÎNVĂȚĂRII LA GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc:Tomele Voichița-Alina, Școala Gimnazială Nr.1 Curățele

MOTTO: „Școala trebuie adaptată la copii și nu copiii adaptați școlilor.”

Alexander Sutherland

La vârsta preșcolară jocul ocupă locul central în activitatea cotidiană a copilului, iar calculatorul este un mijloc prin care copiii pot explora lumea îmbinând jocul cu învățarea, pentru că este animat, colorat, activ, interactiv, calculatorul permite minții și mâinilor să străpungă realitatea și să o subjuge. Sub aspect informativ, calculatorul este partenerul de joc inteligent, care îi satisface nevoia de cunoaștere a copilului, îl ajută să-și îmbogățească cunoștințele, îi stimulează imaginația, intuiția, capacitatea de reflecție, aptitudinile și trăirile ce formează perseverența, responsabilitatea, ajută la formarea unor priceperi și deprinderi de muncă și viață.

În ultima perioadă de timp, tehnologia a început să-și facă simțită prezența tot mai mult în sălile de grupă, fiind folosită tot mai des de educatori ca metodă în activitatea de predare-învățare-evaluare. Fie că ascultăm un cântecel la grădiniță, vizionăm imagini, audiem o poveste sau realizăm calcule matematice pe diferite platforme, tehnologia sub diferite forme ne ajută la îndeplinirea obiectivelor propuse. Mai mult decât atât, copiii sunt mult mai atrași de această formă interactivă și manifestă un interes crescut față de activitățile propuse în acest mod.

De exemplu PitiClic, Logico sau Pro-Edu oferă copilului multe variante de a învăța ceasul, rolul igienei dentare, animalele, unde copiii găsesc mai multe variante de joc. Preșcolarii își pot consolida cunoștințele, rezolvând sarcinile primite. De exemplu în Jocul „De-a biblioteca” personajul îi cere copilului să analizeze imaginea de pe ecran, să compare formă și mărimea cărților prin alăturare vizuală și apoi să le așeze pe rând în rafturile bibliotecii. Imaginile individuale se prezintă pe rând și copilul trebuie să facă apel, fie la imaginea de ansamblu care i se prezintă când greșește, fie la cunoștințele dobândite anterior. Jocul se desfășoară interactiv, calculatorul îl sfătuiește pe cel ce se joacă, să se gândească bine și îl încurajează să încerce din nou, dacă a greșit. Răspunsurile corecte sunt răsplătite cu strigăte de bucurie, aplauze și laude, pentru că a așezat corect cărțile în rafturi. Programul are mai multe variante de joc: repara jucăria (trebuie asamblate piesele lipsa și apoi colorate după dorința copilului), matematică cu personaje din povești cunoscute, ghicitori, labirint, 25 construcții (căsuța greierașului), ghicește indicii (Personajul este ascuns și trebuie găsit dând clic pe fiecare cifra. După ce rezolvă toate sarcinile, copilul este lăudat, aplaudat și primește recompensă o medalie). În alte jocuri interactive, este recompensat cu o diplomă pe care își scrie numele sau cu lucrarea pe care a avut de asamblat o jucărie, un mijloc de transport, o colorează și are opțiunea de a le imprima.

Alte activități propuse ca teme pe calculator au fost: „Prietenul meu se prezintă” – elemente componente; „Agață și deplasează” – operații cu mouse-ul; „Ne jucăm cu tastatură” – semnificația fiecărei taste; „Ne jucăm cu iconițe” – lansarea unei aplicații; „Unde pot să desenez?” – folosirea PAINT; „Bogațiile toamnei!” – desen liber alese; „Pot să scriu!” – folosirea WORD; „Ghicește ce literă a scris” – succesiuni de litere sau cuvinte scurte; „Animalele din jurul casei mele” – soft LOGICO; Formează întregul – soft PITICLIC; „Colectează corect!” – soft PITICLIC; „Desenam, pictăm” – soft PITICLIC; „Cadou pentru mama” – WORD și CLIPART; „Găsește perechi” (meseriile) – soft PITICLIC; „Ghici cine s-a ascuns!” – soft PITICLIC; „Unde locuiesc prietenii lui Piti clic?” – soft PITICLIC; „Găsește perechi” (pui și părinții lor) – soft PITICLIC.

Jocurile de orientare de tip labirint îl ajută pe copil să folosească tastele de deplasare stânga-dreapta, sus-jos, să-și dezvolte viteză de reacție, coordonarea oculo-motorie, dar și spiritul de

competiție, capacitatea de acțiune individual. Am observat o îmbunătățire a capacității de concentrare a atenției, creșterea stabilității în acțiune, chiar și la unii copii, care, în alte activități, au o slabă concentrare a atenției.

În desfășurarea activităților on-line am observat faptul că nu existau foarte multe feedback-uri dacă făceam trimitere către resurse generale de pe internet sau fișe chiar dacă erau conform vârstei. În schimb, dacă activitățile erau personalizate, vocea mea se auzea pe fundal sau chiar mă puteau urmări în explicarea și demonstrarea sarcinilor, feedback-urile au fost mult mai ridicate, dovadă că relația educatoare-preșcolar este strânsă și nevoia de socializare și afectivitate unul față de celălalt este mare. Am încercat să folosesc cât mai multe materiale didactice și să exemplific întodeauna prin realizarea unor filmulețe modul de lucru în așa fel încât atât părintele care supraveghea îndeplinirea sarcinii, cât și copilul să înțeleagă exact ce anume trebuie îndeplinit. Le-am dat ca sarcini orale alcătuirea de probleme cu jucăriile din casă și materiale din natură. De asemenea, am încercat să realizez anumite activități cum ar fi cele de observare sau lectură după imagini implicând întodeauna un pluș sau un personaj sub formă de poveste. Ca exemplu, la o activitate de Cunoașterea mediului, am integrat un personaj, fetița Casandra, care „ne-a prezentat” activitățile ei pe parcursul unei zile. În felul acesta am scos în evidență și prezentat câteva meserii. Copiii au fost foarte încântați, iar feedback-urile nu au întârziat să apară. Într-o altă activitate de Educare a limbajului, am pus în scenă povestea „Banul muncit”, de Al. Mitru sub forma unui teatru de păpuși.

În opinia mea, școala on-line nu poate fi comparată cu școala tradițională cu activități desfășurate în sala de grupă. Preșcolarii au nevoie de afecțiune, de socializare, de asimilare a unor deprinderi, de participare la jocuri și activități interactive dirijate de educatoare. La rândul ei, aceasta are nevoie de feedback-ul spontan al copiilor, de interpretarea gesturilor și expresiilor faciale, are nevoie să le observe comportamentul în diferite situații. În concluzie, școala on-line reprezintă o provocare atât pentru cadrele didactice cât și pentru copii și părinți care devin parteneri cu un rol crucial în educația copilului său.

BIBLIOGRAFIE:

1. Lespezeanu Monica, Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Editura Omfal Esențial, 2007;
2. Mădălina Duminică, articolul – „Calculatoarele nu sunt magice. Educatorii sunt!”, □ Școala Bucovineană – anul XI, nr.4/2008.
3. Maxim I., Rolul scenariului în elaborarea soft-urilor educaționale interactive, □ Colocviu Internațional „Științe ale educației – dinamică și perspectivă” – Suceava, 2004.

METODE DE PREDARE ÎN ONLINE

Prof. Trancă Maria-Cristina, Școala Gimnazială Nr. 4, Rm. Vâlcea

Dacă acum un an ni se părea învățământul la distanță o realitate îndepărtată, acesta a ajuns la stadiul în care progresul care s-a făcut într-un an pe această direcție, ar fi durat cel puțin 10 ani, dacă nu exista contextul actual.

Cu certitudine, faptul că toți au fost luați prin surprindere, în special cadrele didactice, deoarece au trebuit ca în decurs de câteva luni să se adapteze noului sistem de predare, care în mod normal, ar trebui să ia cel puțin un an. Pentru a-i susține și ajuta, multe entități au elaborat cursuri prin care au instruit cadrele didactice în cum să folosească tehnologia pentru a-și structura informația care trebuie predată și pentru a face cursurile cât mai atractive și interactive pentru copii.

Progresele în tehnologia digitală au permis elevilor să aleagă ce, cum și când să învețe. Se străduiesc pentru o învățare personalizată care să se potrivească preferințelor și nevoilor lor individuale. O cultură a învățării independente se dezvoltă puternic atunci când oamenii se îndreaptă să continue să învețe.

Instruirea ar trebui să sprijine în mod direct activitățile pe care angajații le desfășoară în lumea reală și la locul de muncă, mai degrabă decât să se concentreze pe predarea cunoștințelor și a teoriei. Oamenii ar trebui să poată accesa această învățare specială în propriul context, atunci când au nevoie de ea.

Învățarea are loc continuu, într-o varietate de contexte și moduri susținute de tehnologii care permit oricărui elev să acceseze cu ușurință informații interne și externe și să interacționeze în rețele cu experți și colegi. Mixarea metodelor face ca învățarea să fie mai eficientă.

E cert faptul că predarea în mediul online este diferită, dar nu cu un grad înalt de dificultate, informațiile pe care le vei preda rămân la fel, doar că vor trebui selectate metode interactive de predare, deoarece la distanță este mai greu să-i ții focusați pe copii pe o perioadă mai lungă, astfel și interactivitatea va fi la același nivel. Astfel, propunem 4 metode interactive de predare online.

Metode interactive de predare online

Informații structurate

E necesară prezența mai multor activități de predare-învățare cu elevii, să nu fie doar teorie. Teoria ar trebui să ocupe doar 20 de minute din cadrul unei ore de curs. Pentru structurarea informațiilor care urmează să fie predate, recomandăm prezentările PowerPoint. Slide-urile vor cuprinde doar cele mai importante informații, astfel, urmând să se dezvolte împreună subiectul cursului.

De asemenea, prezentările PowerPoint trebuie să fie atractive, dar nu obositoare pentru ochi, astfel, alege o temă de culoare și culori care se pot citi. Mai mult, adaugă imagini și video-uri, dar îți recomandăm ca videourile să fie scurte, deoarece vei pierde atenția copiilor, fiindcă acestea conțin prea multe informații sau prea multe detalii iar copilul se plictisește.

Chestionare și quiz-uri

Mereu este nevoie de o verificare a informațiilor predate. Evaluarea sub formă de chestionare sau quiz-uri sunt metode bune și interactive de evaluare la fiecare sfârșit de oră. Pe internet există o mulțime de platforme care îți permit să evaluezi gradul de cunoștințe rămase în urma informațiilor predate.

Aceste metode oferă un plus foarte mare pentru cadrele didactice, deoarece față de evaluarea tradițională de la fiecare sfârșit de curs, în care se întreba elevii despre ce au discutat azi la oră, respectivele metode oferă posibilitate de a intra mai în detaliu în cunoștințele asimilate pe parcursul

orei, precum și posibilitatea de a-și autoevalua tehnica de predare, deoarece dacă mai majoritatea elevilor au însușit corect informațiile predate, atunci e clar că profesorul face aproximativ tot ce trebuie.

De asemenea, aceste metode permit cadrelor didactice să își dea seama care copii nu au înțeles subiectul și au nevoie de o atenție sporită sau care copii nu au fost atenți la oră și ar trebui de implicat mai mult. Dar, îți recomandăm ca aceste chestionare și quiz-uri să nu fie notate, pentru a nu intimida copilul și pentru a fi perceput ca o activitate educativă.

Proiectul

Aceasta este o metodă complexă de evaluare, de regulă are loc la sfârșitul unui modul sau semestru. Cu această metodă se evaluează progresele pe care le-au făcut în timp elevii. Această metodă pun elevii în situația de a analiza și cerceta informații pe care le-au descoperit singuri. Cu ajutorul accesului la internet și la volumul mare de informații, aceștia vor învăța să-și structureze informația și să o integreze în așa fel într-un proiect încât să fie pe înțelesul tuturor.

De asemenea, pentru ca acest proiect să fie mai interesant de realizat, dar și de prezentat de către elei, încurajații pe aceștia să utilizeze platforme sau alte aplicații online pentru a crea suport vizual pentru proiectul lor. Să integreze poze sau videouri despre subiectul ales, astfel, realizarea proiectului devine mai captivantă.

Jocurile didactice

Jocul este o metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, iar în învățământul la distanță este mai accesibil, ușor de organizat și eficient, există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. Astfel, tu, ca și cadru didactic, trebuie doar să îl identifici sau chiar să îl creezi tu. Există multe platforme care îți oferă această opțiune și tutoriale despre cum ar trebui să folosești platforma.

De asemenea, poți informa copilul în legătură cu faptul că există astfel de jocuri didactice, care sunt foarte captivante, chiar și pentru un om matur. Descoperă [aici jocuri didactice online](#).

Bibliografie:

1. Blumenfeld P.C., Marx R.W. Motivation and cognition. In: H.J. Walberg, G.D. Haertel (eds.), Psychology and educational practice. Berkley, CA, McCutchan, 1997, pp. 79-106.
2. Brown P.C., Roediger III H.L., McDaniel M.A. Make It Stick: The Science of Successful Learning. London: Harvard University Press, 2014.
3. Cerghit I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. Iași: Editura „Polirom”, 2008.
4. Collins C., Mangieri J.N. Teaching thinking: An Agenda for the Twenty-First Century. New Jersey, 1991.
5. Ionescu M., Radu I. Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura „Dacia”, 2004.

METODE INTEREACTIVE ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE-ÎNVAȚARE-EVALUARE, DISCIPLINA GEOGRAFIE

Prof. Trocan Victoria Anca, Liceul Energetic Tg-Jiu, Gorj

Metodele active și interactive au multiple valențe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza/ esențializa informațiile, se bazează pe învățarea independentă și prin cooperare, elevii învață să respecte părerile colegilor. Elevii sunt diferiți prin profilurile intelectuale cu care se nasc, dar și prin căile în care le dezvoltă. Școlii i se cere să deschidă căile ce stimulează combinațiile intelectuale unice ale fiecărui copil - sarcini potrivite profilului lor intelectual/capacităților proprii care promit, probleme contextualizate "de tipul celor cu care se vor confrunta în viață, în societate, încurajarea libertăților de bază, de studiu și de pregătire, de explorare și investigare, de exprimare, libertatea de a fi ei înșiși.

Sunt considerate activ-participative toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevilor să-i concentreze atenția să-l facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să-i câștige adevărată logică și afectivă fata de cele nou-învățate, care-l îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc. În general, metodele activ-participative se disting prin caracterul lor solicitant, ele pun în acțiune, sub multiple aspecte, forțele intelectuale ale elevului, gândirea, imaginația, memoria și voința acestuia. Datorită acestei solicitări, ele fac parte din procesul de învățământ un amplu și veritabil exercițiu al capacităților intelectuale și fizice.

Jocul didactic este o metodă eficientă de activizare a întregului colectiv, dezvoltând spiritul de echipă și totodată se dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată. Un rol important pentru trezirea acestui interes îl are însă și eficiența metodelor integrate în tehnologia didactică. Reușita jocului, fie că se desfășoară individual, pe grupe sau echipe, presupune cunoașterea din timp de către elevi a temei, a bibliografiei, a regulamentului de desfășurare pentru a reactualiza cunoștințele însușite.

În orele de geografie se pot folosi mai multe tipuri de jocuri: menționez doar câteva:

- *Rebusurile geografice, Lanțul geografic, Jocul literelor, Concursul tripletelor, Călătoria/Excursia imaginară, Jocul denumirilor geografice, Cine știe câștigă!* numit și „TOMAPANT”, *Harta de contur, Pescuitul, Șezătorile geografice, Ghicitori geografice.*

1) Rebusul geografic poate fi folosit în mai multe momente ale lecției.

În funcție de contribuția elevilor rebusul geografic poate îmbrăca două aspecte:

- este pregătit de profesor și rezolvat de elevi;
- este formulat și rezolvat de elevi sub îndrumarea profesorului.

Jocul se desfășoară cu întreg colectivul clasei, alcătuiindu-se atâtea exemplare câți elevi sunt. Acest joc poate fi folosit pe parcursul lecției dar și la concursurile geografice.

Exemplu: Rezolvând corect rebusul elevii vor descoperi pe coloana A– B denumirea celei mai mari peninsule din sud-vestul Asiei (respectiv de pe glob). *Orizontal:*

1. *Fluviu ce străbate Câmpia Mesopotamiei. (Eufrat)*
2. *Golf situat în estul Peninsulei Arabice, a cărei resursă principală este petrolul. (Persic)*
3. *Capitala Turciei. (Ankara)*
4. *Oraș din Emiratele Arabe Unite, cunoscut „paradis al desertului”. (Dubai)*
5. *Munți situați în partea sudică a Mării Negre. (Pontici)*
6. *Tara situată în vestul Asiei, o adevărată punte de legătură între Europa și Asia. (Turcia)*

7. Considerată cea mai sărată mare (lac) Marea... (Moartă)

2) Lanțul geografic. Este simplu și ușor de realizat; se poate aplica la diferite teme de geografie.

Se alege tema jocului (munți, fluvii, lacuri, state, orașe etc); elevii unei clase sau un grup mai restrâns vor avea de menționat: râuri, tari, orașe/capitale, etc. potrivit temei alese.

Exemplu: La „Nume de fluvii” prima denumire este dată de profesor, urmează o denumire de localitate care începe cu ultima literă a cuvântului anterior (Dunărea, Amazon, Nil, Sena.....).

Elevii vor indica și pe hartă fiecare fluviu menționat, sau pot și să formuleze informații despre acel fluviu, pot aduce noutăți din lecturile geografice, internet etc.

3) Jocul Literelor. Se alege un cuvânt, cu literele amestecate, iar participanții la joc încearcă să li ghicească. Nu se așteaptă confirmarea celui care a pus anagrama (acesta intervine doar în cazul în care soluția nu a fost corectă), nu se acordă puncte, nu se acceptă cuvinte la plural, derivații sau negații.

Exemplu: GANIRAA - Niagara ; AZNI – Anzi; LSAAAK – Alaska; UCBA – Cuba; MAZNOA - Amazon
EMXIC – Mexic.

În concluzie jocul geografic constituie o formă accesibilă și plăcută de învățare activ-participativă, stimulând în același timp, interesul pentru lărgirea culturii geografice, inițiativa, curiozitatea și creativitatea elevilor. Prin latura lor distractivă, jocurile contribuie la dezvoltarea spiritului inventiv și creativ, al gândirii și imaginației. Ca metodă activă de însușire și consolidare a cunoștințelor, jocurile geografice prin conținutul lor, completează pregătirea elevilor și le sporește interesul pentru geografie, ajutând în același timp profesorul la cunoașterea capacității elevilor.

Avantajele metodelor active

- transformă elevul din obiect în subiect al învățării;
- este coparticipant la propria formare;
- narează intens toate forțele psihice de cunoaștere;
- asigură elevului condiții optime de a se afirma individual și în echipă;
- dezvoltă gândirea critică;
- dezvoltă motivația pentru învățare;
- permite evaluarea propriei activități;
- vizează dezvoltarea inteligenței emoționale, a abilităților sociale.

Dezavantajele metodelor active sunt următoarele:

- există riscul ca unii elevi să se sustragă sarcinilor date, de exemplu, în grupe/echipe unii muncesc, alții pierd vremea; această situație se poate evita prin observarea sistematică, cu ajutorul fișelor de lucru/de observație;
- elevii înșiși resimt uneori aceste modalități de învățare ca fiind inconsistente, insuficiente, mai ales când în joc va fi realizarea eseurilor structurate; din păcate, elevii nu au deprinderea documentării, a analizei logice, așa că așteaptă de la profesor clasicul comentariu;
- proiectarea ia mult timp, multe resurse (inclusiv sau, mai ales, materiale!), elevii nu lucrează în ritmul preconizat. Aparent spontane, ele cer o mare concentrare pe detalii;
- sperie prin energia, agitația, gălăgia pe care o presupune munca activă;
- nu sunt corelate examenelor, astfel încât nu li se întrevede nicio finalitate; la examenul scris, elevii vor avea de alcătuit două eseuri structurate, complexe, iar cunoștințele pentru realizarea acestora nu se pot dobândi prin Turul galeriei sau prin cvintet! Abilitățile formate nu se regăsesc în evaluările consacrate, astfel că elevii claselor liceale terminale nu le preferă.
- trebuie dublate de materiale suport oferite, iar xeroxarea acestora ajunge să fie, pentru multe din școlile românești, o piatră de încercare din cauza absenței fondurilor pentru o asemenea investiție;
- evaluatorii din multele comitete și comiții ar putea riposta/ataca destul de dur cadrul didactic care își desfășoară lecția într-un registru nonconformist, acuzând absența hârtiilor doveditoare, a proiectelor frumos înșiruite într-un anume tipar.

Metodele și tehnicile interactive pot influența și facilita însușirea unor noțiuni noi într-o formă nouă și atractivă, dar pot de asemenea crește randamentul școlar. Fiecare copil există un potențial care, dacă este stimulat și antrenat, poate fi valorificat, concretizat, obiectivizat în mai multe domenii ale cunoașterii și care poate determina creșterea nivelului actului instructiv-educativ. Tehnicile de lucru interactive folosite în cadrul activităților sunt îndrăgite de colectivul de copii, obținând o participare mai mare din partea lor, că pot dezvolta copiilor spiritul de observație, atenția, operațiile gândirii și mai ales gândirea logică, creatoare, interpretarea personală în funcție de volumul de cunoștințe acumulate în experiența de viață a fiecărui copil, le educă răbdarea și perseverența și totodată ajută la obținerea unor rezultate îmbucurătoare la învățatură.

BIBLIOGRAFIE

1. Dulamă Maria Eliza, Modele, strategii și tehnici didactice activizate cu aplicații în geografie, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002
2. Ilinca N., Didactica geografiei, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2006
3. Neacșu Ioan - Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Militară, București, 1990

PORTOFOLIUL, METODĂ COMPLEMENTARĂ DE EVALUARE

Prof. înv. Primar Ursu Corina Ioana, Școala Gimnazială „Sabin Manuilă” Sâmbăteni

Utilizarea portofoliului ca metodă complementară de evaluare se impune din ce în ce mai mult atenției interesului învățătorilor în practica școlară curentă. Termenul de portofoliu este relativ nou în terminologia științelor educației, dar ideea exprimată de concept în sine nu este în mod necesar invocată în sfera practicilor evaluative. Deși în sensul său de bază portofoliul s-a lansat în domeniul artei, și în contextul științelor educației s-a impus nevoia existenței unei metode de evaluare flexibile, complexe, integratoare, ca alternativă viabilă la modalitățile tradiționale de evaluare.

Un astfel de rol își poate asuma portofoliul în cadrul procesului de evaluare a performanțelor școlare ale elevilor. El include rezultatele relevante obținute prin celelalte metode și tehnici de evaluare (probe orale, scrise, practice, observare sistematică a activității și comportamentului elevului, proiect, autoevaluare), precum și prin sarcini specifice fiecărei discipline.

Portofoliul reprezintă "cartea de vizită" a elevului, urmărindu-i progresul de la un semestru la altul, de la un an școlar la altul și chiar de la un ciclu de învățământ la altul.

Scopul portofoliului este stabilit și în funcție de destinația sau destinatarul său (persoană, instituție, comunitate etc), având în vedere că pe baza lui se va emite o judecată de valoare asupra elevului în cauză. Astfel, dacă portofoliul va servi ca instrument de evaluare destinat învățătorului (un model de portofoliu cumulativ ca sursă de informații) sau ca instrument de autoevaluare pentru elev, el poate cuprinde momentele relevante ale progresului elevului, în timp ce pentru un portofoliu care trebuie să demonstreze părinților sau comunității ceea ce elevul știe sau este capabil să facă, modelul mai adecvat este acela al selectării celor mai bune produse sau a celor mai bine realizate activități ale elevului.

Portofoliul:

- ❖ oferă posibilitatea învățătorului de a emite o judecată de valoare bazată pe un ansamblu de rezultate, oglindind complexitatea evoluției elevului;
- ❖ este un instrument de evaluare foarte flexibil, putând fi proiectat de către fiecare învățător, în funcție de situația particulară în care îl va folosi;
- ❖ oferă o imagine completă a progresului înregistrat de către elev pe unitatea de timp vizată, prin raportarea la criteriile formulate în domeniul proiectării;
- ❖ investighează majoritatea produselor elevilor, care, de obicei, rămân neimplicate în actul evaluativ, reprezentând și un stimulent pentru desfășurarea unei întregi game de activități la disciplina respectivă;
- ❖ preia din sarcinile evaluării continue, eliminând tensiunile induse de metodele tradiționale de verificare/evaluare;
- ❖ sintetizând activitatea elevului pe o perioadă mai mare de timp, poate servi și ca evaluare sumativă sau chiar parte a unei examinări. Avantajul este că se obțin astfel date asupra evoluției și progreselor realizate de elev, împreună cu informații importante despre preocupările sale;
- ❖ stimulează creativitatea, ingeniozitatea și implicarea personală a elevului în activitatea de învățare, dezvoltând motivația internă a acestuia. Prin aceasta, îi oferă învățătorului date despre personalitatea elevului, individualizându-l în cadrul grupului.

Exemplu:

Un portofoliu ar putea cuprinde:

- înregistrări ale elevilor, pe bandă magnetică (lectură de texte sau expunere a unor produse propuse etc);
- lucrări scrise curente;
- teste criteriale;
- răspunsuri la chestionare/interviuri; elaborarea de chestionare/interviuri
- redactări /eseuri pe teme date;
- compuneri libere;
- creații literare proprii;
- prezentarea unor autori (fișe de autori) sau de opere literare citite;
- postere, colaje, machete, desene, caricaturi etc.;
- jurnal personal;
- contribuții la reviste școlare.

Proiectarea portofoliului include, în fapt, atât scopul, cât și contextul, elemente al căror rol a fost deja menționat. Probabil cea mai importantă decizie în proiectarea portofoliului este cea care vizează conținutul său (identificarea elementelor reprezentative pentru activitățile desfășurate de elev) care poate fi concretizat, spre exemplu, în:

- selecții din temele pentru casă ale elevului;
- calendarul lunar de activitate;
- notițele din clasă;
- rapoarte de laborator;
- lucrări de cercetare;
- casetă video conținând prezentări orale ale elevului, situații de învățare în grup.

Pentru un proiect sau portofoliu, pot fi acordate două calificative: unul pentru realizare și altul pentru susținerea orală.

Indiferent de metoda folosită, aceasta trebuie să aibă un caracter stimulator. Ea nu trebuie să-i inhibe pe elevi, să-i demotiveze, ci din potrivă să-i încurajeze și să-i stimuleze să învețe mai bine. Ca să îndeplinească această cerință, evaluarea trebuie concepută și prezentată elevilor ca o sarcină comună, firească și nu ca o sancțiune, ca o sperietoare.

În mod obișnuit, evaluarea trebuie înțeleasă ca o modalitate de ameliorare a predării și învățării, de eliminarea eșecului și de realizarea unui progres constant în pregătirea fiecărui elev.

În continuare voi prezenta un portofoliu pe care l-am realizat cu succes, organizând o excursie la Cetatea Șoimoș, o activitate intercurriculară, prin care am evaluat mai multe capacități ale elevilor:

- astfel am evaluat exprimarea orală și scrisă a elevilor utilizând interviul, realizarea unor compuneri pe baza observației din timpul excursiei, redarea unor informații obținute, selectate în prealabil;
- la disciplina matematică am evaluat unitățile de măsură efectuând măsurători și aproximări pentru aflarea lungimii, înălțimii, grosimii zidurilor sau a unor distanțe dintre ruine, precum și măsurarea timpului de parcurgere a unor distanțe;
- la disciplina științe am evaluat cunoștințele elevilor referitoare la materialele naturale și cele prelucrate, observarea solului, poluarea mediului;
- în cadrul ariei curriculare “Om și societate” am evaluat modul în care lucrează cu harta, orientarea după repere naturale, stabilirea punctelor cardinale -cunoștințe de geografie, precum și cunoștințe însușite la disciplinele “Istoria românilor” și “Educație civică”;
- la disciplinele “Educație plastică” și “Educație muzicală” din cadrul ariei curriculare “Arte”, am evaluat modul în care interpretează cântece vocal, în grup, în canon, precum și realizarea

unei compoziții figurative și nonfigurative urmărind organizarea echilibrată a elementelor de limbaj studiate și a amestecului de culori în diferite tehnici studiate;

- în cadrul ariilor curriculare “Educație fizică și sport” și “Tehnologii” am evaluat cunoașterea factorilor de mediu care asigură călirea organismului, cunoașterea propriilor posibilități în vederea dezvoltării calităților motrice precum și folosirea economică a resurselor: timp, spațiu, resurse umane, instrumente de lucru, pentru realizarea unei sarcini etc. (anexa nr.2).

Elevii au fost deschiși spre comunicare, spre a asimila noi cunoștințe și a spune tot ceea ce știu. Astfel, ei nici nu și-au dat seama că această excursie este de fapt o modalitate de evaluare. Am realizat apoi împreună portofoliul în care am pus interviul luat doamnei profesoare de istorie referitor la Cetatea Șoimoș precum și interviurile luate colegilor participanți la excursie despre impresiile personale. Elevii au realizat o pagină cu date importante despre Cetatea Șoimoș, având ca bibliografie Ghidul turistic “Meleaguri Arădene din 1972”. Sub îndrumarea învățătoarei, elevii au alcătuit un ierbar cu plantele culese în excursie și cu ajutorul doamnei profesoare de biologie au notat și denumirea științifică a plantelor. Rocile găsite între ruinele Cetății au constituit o atracție, elevii realizând astfel în portofoliu “o pagină cu colecția de roci”. “Busola” - măsurarea timpului și “Defileul Mureșului” sunt alte pagini ale portofoliului, pagini intitulate astfel de către elevi.

În acest portofoliu au fost așezate desenele și compunerile elevilor, inspirate de Cetatea Șoimoș.

Un punct atractiv în excursia noastră l-a constituit și Mănăstirea franciscană “Maria Radna” de la Radna, mănăstire ce a impresionat pe copiii prin istoria și măreția ei.

Realizând acest portofoliu am evaluat mult mai multe cunoștințe la mai multe discipline într-o manieră atractivă. Copiii și-au expus cunoștințele nestingeriți de catalog și de sala de clasă, au fost dornici de a spune fiecare ceea ce știe din diferite surse: de la bunici și părinți sau din ceea ce au citit. Ei au avut dorința de a-și completa cunoștințele și de a asimila cât mai multe lucruri noi. În acest sens eu recomand tuturor colegilor folosirea portofoliului ca metodă de evaluare.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;
2. Golu, P. , Învățare și dezvoltare, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985;
3. Manolescu, M., Evaluarea școlară. Metode, tehnici, instrumente. Editura Meteor Press, București, 2006.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE AUTOEVALUARE ȘI INTEREVALUARE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ENGLEZĂ PRIN TURUL GALERIEI

prof. Ursu Manuela Maria, Liceul Tehnologic „Vasile Juncu” Miniș

Trăind într-o societate multiculturală, suntem nevoiți să învățăm cel puțin o limbă străină. În secolul XXI, limba cea mai importantă din punctul de vedere al comunicării este limba engleză, aceasta fiind cunoscută de aproximativ o treime din populația globului. Este limba internațională de bază în comerț, afaceri, comunicații, aviație, divertisment, informatică, diplomatie și în special internet. Este cea mai predată limbă din lume, cunoașterea ei ajungând să fie o necesitate.

Interculturalitatea, comunicarea deschisă și interacțiunea între oameni din țări diferite, care au fost crescuți în culturi diferite, cu gândiri diferite se întâmplă peste tot în jurul nostru. De aceea, metodologia limbii engleze s-a adaptat acestor criterii, lăsând în urmă metodele tradiționale care se axau pe scris, citit și reprodus și punând accentul pe comunicarea liberă între elevi și între elevi și profesori.

În centrul învățării se situează acum elevul, în jurul său creându-se cadrul necesar dezvoltării sale optime. El a ajuns să fie implicat în procesul de învățare, să poată propune modalități de predare bazate pe stilul său propriu de reținere. Nu mai e suficient ca elevul să stea cuminte în bancă, să asculte și să noteze lecția în caiet, acum el trebuie să se implice activ, punându-și mintea la contribuție, muncind pentru a ajunge la rezultatul dorit. Metodele moderne sunt cele care fac acest lucru posibil.

Există o multitudine de metode moderne, însă cea mai maleabilă, care poate fi adaptată multor situații de învățare mi se pare *turul galeriei*.

Turul Galeriei este o metoda modernă de învățare prin colaborare care presupune evaluarea interactivă a unor produse realizate de elevi organizați în perechi sau grupulețe. Evaluarea este făcută tot de ei, fiecare grup evaluând pe rând lucrările celorlalte grupuri. Turul galeriei este o tehnică ușor de folosit, agreată de elevi, care le dezvoltă deprinderile de autoevaluare și interevaluare.

Pentru ca metoda să poată fi pusă în aplicare e nevoie ca la început să se organizeze spațiul de lucru pentru a putea fi expuse lucrările. De asemenea lucrările foarte bune pot fi expuse în avizierul clasei, acest lucru oferindu-le elevilor sentimentul de mândrie.

Structura activității

1. Elevii se împart pe grupe de câte 3-5 membrii.
2. Se solicită elevilor ca în grupurile de lucru să se îndeplinească o anumită sarcină. Aceasta trebuie să fie potrivită pentru activitatea de grup (realizarea unui poster, a unei compuneri/eseu, realizarea unor colaje, etc.) și să permită abordări variate.
3. Produsele obținute de elevi sunt expuse în sala de clasă.
4. La semnalul cadrului didactic, grupurile se rotesc prin clasă, în sensul acelor de ceasornic, oprindu-se, pe rând, la câte un produs cu scopul de a-l examina. Membrii grupului citesc produsul colegilor, discută și fac aprecieri, eventual adresează întrebări autorilor pe postit-uri pe care se semnează cu numele de grup.
5. La următorul semnal, membrii grupului se deplasează, tot în sensul acelor de ceasornic, spre produsul următor.
6. La finalul turului, fiecare grup ajunge în fața propriului poster. Citesc feedback-ul primit de la colegi, eventual răspund la întrebările formulate de aceștia.

Profesorul poate folosi această metodă în etapa de reflecție, punând-o în aplicație ca tehnică de sine stătătoare sau în combinație cu alte tehnici: metoda cadranelor, metoda R.A.F.T. (rol, auditoriu, formă, temă), metoda proiectului, terminate cu turul galeriei.

APLICAȚII ALE TURULUI GALERIEI LA CLASĂ: o situație în care profesorul poate folosi la clasă această metodă este când vrea să pună accentul pe semnificația unor cuvinte nou învățate, în special la adjective.

Nivelul: clasele V – VIII

Durata: 50 minute

Obiectivul: dezvoltarea vocabularului elevilor

Organizarea: grupe de patru – cinci elevi

Vocabularul: variat, potrivit nivelului elevilor

Pregătirea: profesorul va oferi fiecărei grupe o foaie flipchart, mai multe pixuri sau carioci colorate pentru a scrie cu ele și creioane colorate pentru a înfrumuseța proiectul cu desene.

Încălzirea: se va face legătura cu noul vocabular învățat

Procedeul: Profesorul va împărți clasa în grupe de câte patru – cinci elevi.

Le va explica elevilor sarcina de lucru: fiecare membru al grupei trebuie să găsească cel puțin o explicație/definiție a unui adjectiv învățat, și să explice de ce ar trebui să fim/să nu fim așa.

Va specifica timpul alocat creării produselor și va da startul.

La final, după ce fiecare grupă a terminat de „fabricat” produsul, acestea vor fi expuse, și evaluate.

Utilizarea metodei turul galeriei în cursul orelor de engleză aduce beneficii mari elevilor. Cu ajutorul ei, aceștia învață să interacționeze unii cu alții, învață să aprecieze în mod obiectiv valoarea unui produs, își dezvoltă gândirea, învață eficient, într-un mod activ, de asemenea exersează vorbirea limbii engleze.

Un alt beneficiu al acestei metode este că îi impulsionează pe elevi să învețe, aceștia vor să cunoască tot mai multe lucruri. Nefiind o activitate statică, le aduce un plus de energie, de bucurie, trezindu-i din monotonia de zi cu zi.

Din păcate nu foarte mulți profesori utilizează această metodă, sau oricare altă metodă modernă de predare, lucru care duce la stagnarea evoluției practice a limbii engleze. Astfel că, indiferent cât de avansată ar fi teoria metodică și câte îmbunătățiri i s-ar aduce, dacă în plan practic nu se modifică nimic, totul e aieva.

Motivul adus de profesori este lipsa de timp, acesta fiind un factor problemă real și important. Curriculumul este atât de încărcat cu lucruri inutile încât profesorii nu au timpul necesar predării prin metode moderne, acestea necesitând în general mult timp. De aceea, ar fi bine ca în primul rând să se modifice curriculumul, iar apoi poate vom reuși să-i convingem pe toți profesorii să utilizeze metode moderne în predarea limbii engleze.

BIBLIOGRAFIE

1. Fox, Jenifer, Hoffman, Whitney, The Differentiated Instruction Book of Lists, Jossey-Bass, San Francisco, 2011
2. Harmer, Jeremy, The Practice of English Language Teaching, Longman, 2001
3. Kolodner J., "Facilitating the Learning of Design Practices: Lessons Learned from an Inquiry into Science Education", Journal of Industrial Teacher Education, Vol 39, 2004, p1-31
4. Marinescu, Mariana, Tendințe și orientări în didactica modernă, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
5. Mândru, Niculae și alții, Strategii didactice interactive, Ed. Didactica Publishing House, București, 2010

6. Mihăescu, Mănescu și alții, Metode activ-participative aplicate în învățământul primar, Ed. Didactica Publishing House, București, 2010
7. Roman, Alina, Balaș, Evelina, Strategii de instruire și evaluare, Ed. Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2010
8. Scrivener, James, Learning teaching, MACMILLIAN, 2005
9. Stoll, Copper, Giddings, Gene, Re-Awakening the Learner: Principles and Tools to Create School Systems to Achieve Personalized Mastery, Rowman & Littlefield, London, 2015
10. Uzum, Corina, Strategii pentru eficientizarea învățării, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2009
11. Vizental, Adriana, Strategies of teaching and Testing English as a Foreign Language, Polirom, 2007
12. <http://motivatiaininvatare.blogspot.ro/2014/01/invatarea-centrata-pe-elev.html>

Instruire prin diversitate culturală

Prof. Valentina Apostol, Liceul Tehnologic „Tomis” Constanta

“Cultura” poate fi definită ca “ansamblul normelor și valorilor fundamentale adoptate sau la care aspiră un grup de indivizi - de exemplu un grup etnic, o națiune, o corporație, sau altă organizație or profesie - . Fiecare cultură se distinge de celelalte prin modurile specifice de a-și rezolva anumite probleme, cum ar fi cele ce rezultă din relațiile cu alți indivizi, odată cu trecerea timpului și în relația cu mediul exterior. Diversele grupuri de persoane au habititudini culturale "tipice" care pot fi ușor identificate prin observarea situațiilor comportamentale și a tendințelor predominante mai ales când se regăsesc în postura rezolvării de probleme. Identificarea faptului că un grup expune anumite obiceiuri culturale „tipice” nu presupune faptul că fiecare persoană din grupul respectiv are în mod cert și sigur respectivele caracteristici. Aceasta ar însemna stereotipie. Modul în care atitudinile sunt exprimate într-o organizație educațională sau profesională și modul în care subiecții învățării sunt evaluați și recompensați trebuie să aibă în vedere tocmai diversitatea culturală adusă la numitorul comun al comunicării optime și respectului reciproc. Diversitatea poate fi considerată drept „ansamblul similitudinilor și diferențelor dintre și la indivizii din toate nivelurile organizaționale și, prin extindere, la nivelul societății în general”. Diversitatea ideilor și a modului de gândire, implicit creativitatea, poate reprezenta cel mai de preț ingredient al dezvoltării societății, începând din școala primară, continuându-se cu formarea profesională și evoluția în cadrul mediului organizațional din care individul face parte la un moment dat. Plecând de la această premisă, se poate afirma că responsabilitatea fiecărui formator de comportamente, atitudini și abilități profesionale, plecând de la nivelul educațional inferior este de a valorifica și a exploata diversitatea gândirii în grupul de elevi/adulți în formare, indivizi ce diferă între ei din punct de vedere cultural, intelectual și al experienței, de asemenea fiind diferiți și prin rasă, gen, abilități fizice și mentale etc.

Instruirea prin diversitate culturală pleacă de la dezideratul că fiecare membru al grupului înțelege că el însuși reprezintă o entitate culturală diferită de ceilalți. Cei mai mulți dintre noi înțelegem care sunt aspectele care ne diferențiază de ceilalți. În acest sens, actul de predare/învățare în spiritul diversității culturale trebuie realizat cu obiectivul clar de a forma caractere capabile de interrelaționare culturală prin diversitate, în vederea construirii unui mediu multicultural unic ce va da omogenitate oricărui grup în care se va insera ulterior individul instruit în acest sens. Acolo unde diversitatea nu există, este în interesul educatorului/formatorului să o creeze și să o dezvolte, deoarece aceasta nu reprezintă o opțiune, ci ne este impusă de către natura umană și de către mediu.

Pentru a putea ajunge la performanțele descrise mai sus, putem vorbi de comunicarea interculturală care stă la baza formării prin diversitate culturală, iar de aici, se pot enumera câțiva factori care afectează comunicarea interculturală:

- **Etnocentrism.** Noi toți privim modul în care realizăm anumite lucrări drept cel mai bun posibil. Dacă ceilalți îndeplinesc o sarcină în mod diferit, considerăm în mintea noastră că ei o fac greșit. Această atitudine are ca rezultat folosirea propriului set de standarde folosite pentru a judeca alți indivizi, chiar dacă deseori o facem inconștient. Oamenii tind să privească grupul din care fac parte ca fiind propria lor cultură, cea mai bună și performantă la nivel moral și mental.
- **Istorie și stereotipie.** Stereotipurile apar atunci când oamenii se comportă ca și când toții membrii grupului sau culturii respective ar împărtăși aceleași caracteristici. Stereotipurile

conduc la o falsă înțelegere a celorlalți și ne mijlocesc o observare selectivă a membrilor grupului/culturii.

- Tendința de generalizare. De exemplu, numim „asiatici” pe toți cei ce provin Asia, în general privindu-i ca pe o cultură omogenă. În realitate, termenul se referă la popoare din diferite regiuni, cum ar fi Insulele Pacific, ce includ Hawaii, Samoa și Guam; Asia de Sud-Est, cu Vietnam, Thailanda, Cambogia, Laos, Filipine; și Asia de est, ce cuprinde China, Japonia și Coreea. “Asiaticii” din toate aceste țări au limbi și culturi diferite.
- Limba. Limba reprezintă o problemă majoră în comunicarea cu cei de diverse naționalități. Lipsa unei comunicări clare de obicei duce la frustrare și stres asupra indivizilor și chiar eșec în interrelaționare.
- Relativism etnic. Acesta se referă la asimilarea și familiarizarea cu diversele standarde și obiceiuri culturale și la abilitatea de adaptare a comportamentelor și a stilurilor de comunicare la o varietate de situații ce implică relații interpersonale.
- Înțelegerea culturilor. Un prim pas important îl reprezintă înțelegerea propriei culturi și a propriului sistem de valori și credințe. Doar având o imagine clară a ceea ce presupune propria cultură putem înțelege cultura celorlalți. Apoi, se poate trece la cunoașterea și înțelegerea caracteristicilor culturale, a istoriei, a valorilor și caracteristicilor comportamentale ce țin de cultura celorlalți. Aceste două etape conduc la o bună comunicare interculturală, parte esențială a dezvoltării atitudinale.

În societatea contemporană se vorbește tot mai mult de diversitate culturală și de aplicabilitatea fenomenului la toate nivelurile educaționale, dar puțini sunt cei care înțeleg cu adevărat acest concept și mai puțini sunt cei care îl aplică în demersurile formative. Pe de altă parte, acceptarea și recunoașterea diversității culturale mijlocesc dialogul între civilizații și culturi, conducând la respect și înțelegere reciprocă. În diversitatea sa bogată, cultura deține valoarea intrinsecă a dezvoltării și coeziunii sociale. Diversitatea culturală reprezintă o forță conducătoare a dezvoltării, nu doar în sensul creșterii economice ci și un mijloc de exprimare a vieții intelectuale, spirituale, morale și emoționale.

Bibliografie:

- Michael Benjamin - *Cultural Diversity, Educational Equity, and the Transformation of Higher Education: Group Profiles as a Guide to Policy and Programming*, Praeger Publishers, Westport, CT, 1996.
- Peter L. Berger, Samuel P. Huntington - [*Many Globalizations: Cultural Diversity in the Contemporary World*](#), OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2002

CREATIVITATEA ȘI METODELE INTERACTIVE

Prof. Velniceru Cristina, Școala Gimnazială "George Emil Palade" Buzău

În societatea românească actuală are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare și de muncă intelectuale sau le poate bloca, încetini uneori din lipsa banilor, altele din dezinteresul profesorilor.

Regândirea educației formale se impune și ne obligă să schimbăm relația cu elevii și între elevi promovând sprijinul reciproc și dialogul constructiv prin noi strategii.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metode interactive conferă activității mister didactic, se constituie ca o aventură a cunoașterii în care elevul este participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup, prin analize, dezbateri descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul lecției.

În procesul de învățământ, creativitatea este un factor important, atât pentru profesor, cât și pentru elevi. Un profesor care nu are simț creativ, nu va atrage elevii, lecțiile vor deveni monotone, neatractive și vor conduce la o slabă colaborare elevi-profesor. Elevii și profesorii sunt implicați în procesul de învățământ și sunt responsabili pentru practicile educaționale și pentru rezultatele acestora. Profesorul este cel care trebuie să depisteze la elevi talentul creativ și să asigure mediul de dezvoltare a capacității lor creative. El trebuie să încurajeze imaginația, fanteziile și sugestiile creatoare ale elevilor. Când imaginația elevilor trece printr-un moment de efervescentă, profesorul trebuie să lase ideile să curgă, să observe elevii prin modul în care rezolvă problemele neobișnuite, prin felul în care pun întrebările.

Prin metode interactive elevii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Efortul lor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale interdisciplinare decât cele clasice prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv în care elevii își asumă responsabilități și verifică soluții, elaborează sinteze în activitate de grup, intergrup, individual, în perechi. Ideile, soluțiile grupului au încărcătură afectivă și originalitate atunci când se respectă principiul flexibilității.

Aplicarea metodelor solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitatea didactică, încredere în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ.

Atitudinea pozitivă a profesorului față de creativitate este unul dintre cei mai importanți factori care facilitează creativitatea. Condiția principală a dezvoltării creativității este ca profesorul să știe ce înseamnă a fi creativ, să aibă cunoștințe de bază despre creativitate, despre posibilitățile de dezvoltare a acesteia în procesul de învățământ. Altfel, el nu va putea încuraja ceva ce nu înțelege sau despre care nu știe mare lucru. Este, de asemenea, necesară respectarea personalității creatoare a elevului. O altă sarcină importantă pentru profesor este întreținerea unei atmosfere permissive, a unor relații care să nu exagereze nici prin autoritarism, nici prin laissez-faire. În egală măsură, și profesorul trebuie să învețe să fie creativ în activitatea didactică. Dacă profesorul nu face el însuși dovada creativității îi va fi foarte dificil să dezvolte această caracteristică la elevi.

După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care elevii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Elevii înțeleg și observă că implicarea lor este

diferită, dar încurajați își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup. Grupul înțelege prin exercițiu să nu-și marginalizeze partenerii de grup, să aibă răbdare cu ei, exersându-și toleranța reciproc.

Metodele implică mult tact din partea dascălilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil timid, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația și totul va fi ca la carte.

În activitatea de predare-învățare profesorul creativ folosește strategii menite să cultive flexibilitatea intelectuală. Elevul este pus să abordeze o problemă din unghiuri diferite, să o interpreteze, să caute independent o soluție. Astfel, elevul se obișnuiește să abordeze fără teamă problemele, să le analizeze și să le rezolve. Este stimulat să devină curios și deschis, să îndeplinească cu plăcere sarcinile. În cadrul fiecărei metode elevii primesc sarcini de învățare. Acestea sunt foarte diferite de la o metodă la alta încât explorează o mare varietate de capacități.

Sarcinile de lucru trebuie să îndeplinească anumite condiții:

- să fie transmis timpul alocat sarcinii de lucru;
- să fie descrisă gradual;
- să fie legată de viața reală;
- să ofere posibilitatea elevilor de a se autoevalua, corecta, de a comunica cu colegii;
- în formularea întrebărilor să se folosească taxonomia lui Bloom.

Obiectivele metodelor interactive

- formarea / promovarea unor calități europene ce au la baza atitudini și comportamente democratice, stabilirea unor relații interculturale care au la bază comunicarea;
- însușirea unor cunoștințe, abilități, comportament de baza în învățarea eficientă a unor abilități practice în condiții de cooperare;
- promovarea unei activități didactice moderne centrată pe demersurile intelectuale interdisciplinare și afectiv-emoționale;
- dobândirea primelor elemente ale muncii intelectuale în vederea cunoașterii realității și a activității de învățare școlară;
- implicarea activă și creativă a elevilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor a faptelor;
- formarea deprinderii elevilor de a găsi singuri informații, de a lucra în echipă, de a aplica cunoștințele în diferite situații de viață, de a conștientiza stilurile de învățare pe care le prefera;
- realizarea unor obiective interdisciplinare; a ști să culeagă informații despre o temă dată; a ști să identifice probleme diferite; a ști să facă conexiuni;
- încurajarea autonomiei elevului și promovarea învățământului prin cooperare;
- focalizarea strategiilor pe promovarea diversității ideilor;
- formarea unui sistem de capacități;
- formarea deprinderii de a gândi critic;
- comunicarea pe baza unei tehnologii informaționale moderne, interactive.

Câtă vreme creația era socotită un privilegiu dobândit ereditar de o minoritate, școala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deși s-au creat și clase speciale pentru supradotați. Pe lângă efortul tradițional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare și ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și în ce privește metodele de educare și instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații destinate, democratice, între elevi și profesori. Apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor prin folosirea metodelor. În fine, fantezia trebuie și ea apreciată corespunzător, alături de temeinicia cunoștințelor, de raționamentul riguros și de spiritul critic.

Învățământul determină creșterea numărului acestora tocmai datorită exercițiului de creativitate angajat permanent la nivelul lecției, orei de dirigenție etc., care solicită educatorului adaptarea continuă la situații noi, imprevizibile, în regim de viteză rapidă.

Produsul creator reflectă complexitatea corelațiilor subiect-obiect corelații angajate la nivelul acțiunii educaționale/didactice prin multiplicarea corespondențelor pedagogice necesare între obiectivele pedagogice - conținuturile pedagogice - strategiile de predare-învățare-evaluare, direcționate special pentru realizarea unui învățământ prioritar formativ.

Procesul creator de tip pedagogic este angajat la nivelul proiectării didactice/educației care presupune valorificarea etapelor de pregăuire-incubație-iluminare-verificare a modului de realizare a lecției, orei de dirigenție etc în sens prioritar formativ

În esență, trăsăturile principale ale profesorului creator sunt: îmbinarea judicioasă a muncii practice cu cea teoretice; motivație și angajament puternice; imagine de sine pozitivă; ținerea pasului cu noutățile; flexibilitate, inteligență, curiozitate; intoleranță față de dogmatism, șablonism sau rutină; capacitate de imaginație și intuiție; profesorul creator este motorul care pune în mișcare colectivul de specialiști. Atitudinea profesorului este deosebit de importantă în relația sa cu elevii. În consecință, nu este indicată o poziție foarte autoritară deoarece creează blocaje afective, iar elevii nu îndrăznesc să pună întrebări și se tem de eșec. Din aceste considerente este nevoie de un climat destins și prietenos. Profesorul trebuie să fie apropiat de elevi, îngăduitor în limite firești și să încurajeze imaginația, sugestiile mai deosebite, pentru ca elevii să-și poată manifesta în voce curiozitatea și spontaneitatea.

În cadrul proiectului interdisciplinar ”Biochimia organismului uman”, una din activitățile desfășurate a fost ”Importanța ionilor metalici în organismul uman” în care elevii au completat o fișă de lucru în care au identificat metalul care susține activitatea unui organ din corpul uman. În urma completării fișelor și a dezbaterilor avute, elevii au identificat rolul elementelor chimice anti-oxidante în organismul uman și importanța acestora și au realizat câte un afiș pentru cele mai importante metale. Materiale didactice puse la dispoziție ca urmare a implementării proiectului: torsul uman, atlas corpul uman, mulaj celula, trusă construcții moleculare, ochelari VR. Această activitate a stimulat în elevi creativitatea și originalitatea în evidențierea particularităților fiecărui metal prezent în organismul uman.

În concluzie, creativitatea didactică în educație, se naște și se dezvoltă într-o stare de libertate a tuturor, individuală și socială, în deplină concordanță cu actele politico-economice, morale și culturale ale societății, care permit și asigură independența personalității în vocație și acțiune practică.

Bibliografie:

1. Cucuș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iasi, 2001;
2. M. Ionescu, *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, ClujNapoca, 2000.
3. N. Jurcău, (coord.), - *Psihologia educației*, Editura U.T. Pres, Cluj-Napoca, 2001

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ-PROIECT EDUCATIV

Prof. Modan Violeta, Liceul Teoretic Amărăștii de Jos, Dolj

ARGUMENT

Lectura are acum rivali reductibili : televizorul, calculatorul, internetul au devenit repere pentru generațiile din ultimii ani. Viața noastră trăită la început de secol XXI este marcată de la mic la mare de amprenta marilor descoperiri științifice care au făcut pași uriași în timp foarte scurt. Aceste trei mijloace de informare rapidă și comodă care oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii , acoperă deja o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea "*o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți*" cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi?

Lectura fortifică mintea și sufletul , face omul complet . Într-o eră a comunicării on-line în care principala sursă de documentare devine internetul, mulți s-ar întreba de ce să mai citim cărți. De ce să mai mergem la bibliotecă, atunci când totul este la îndemâna noastră printr-un simplu click? În ciuda modernizării accelerate, cartea este și va rămâne în continuare un sistem complex de comunicare, fiind un element indispensabil al vieții noastre. Proiectul constituie o pledoarie pentru lectură care valorifică și beneficiile tehnologiei, dar care dorește, în primul rând, să ofere elevilor plăcerea de a se lăsa antrenați în aventura lecturii, de a descoperi informații inedite , sau de a călători pe aripile imaginației prin activitățile specifice care vor secunda actul lecturii.

Proiectul ne propune să evadăm în lumea cărților , să redescoperim, serios, asumat, lectura ca modalitate de a ne îmbogăți spiritual și de a rezista, astfel, multiplelor permutări sociale.

SCOPUL PROIECTULUI : stimularea creativității și a interesului pentru lectură ;

OBIECTIV GENERAL: valorizarea actului lecturii;

OBIECTIVE SPECIFICE: formarea unei atitudini pozitive față de cărți; dobândirea unor importante cunoștințe de cultură generală ; promovarea valorilor civice, morale ; cultivarea adevărului, a toleranței, a încrederii, a respectului reciproc ; impulsționarea inițiativelor creative; dezvoltarea abilităților de comunicare și de lucru în echipă;

GRUP -ȚINTĂ : 15 elevi ai clasei a VIII-a

RESURSE:

Temporale : proiectul se va derula în perioada ianuarie- iunie 2022

Umane : elevii clasei a VIII-a, cordonati de prof. Modan Violeta

Spațiale : sala de clasă, C.D.I. Amărăștii de Jos

Materiale: tabla inteligentă, materiale pentru desen, cărți, flipchart, CD-uri;

STRATEGIA DE REALIZARE: Lectura selectivă, dezbateră, descoperirea, analiza produselor;
Lucrul individual, pe grupe, în perechi;

EVALUAREA : Jurnale (de lectură, impresii asupra activităților, etc) ;Expoziție cu desenele/
materialele realizate; Album al proiectului;Prezentări individuale;Chestionare ;Portofoliul

proiectului;Diplome acordate elevilor pentru participarea la activitățile desfășurate în cadrul proiectului;

BUGETUL PROIECTULUI : autofinanțare;

GRAFICUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Titlul activității	Data	Descrierea activității
1	Călătorie în infern	27 ianuarie 2022 <i>Ziua Internațională a Holocaustului</i>	<p>1.Dezbateri despre consecințele holocaustului pe baza lecturii unor fragmente din :</p> <p>-Am fost medic la Auschwitz- Miklós Nyiszli</p> <p>-Limbajul morții- Oliver Lustig</p> <p>-Procesul de la Nurenberg - <u>Joe J. Heydecker, Johannes Leeb</u></p> <p>2.Vizionarea unui documentar despre holocaust. HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=Y7TQULQY_N8</p> <p>3. Jurnal de impresii (activitate individuală)</p>
2	Drumul cărților	17 februarie 2022	<p>1.Masă rotundă despre istoria scrisului și a tiparului, cu scopul de a forma o atitudine pozitivă față de cărți , de grijă și de respect față de aceasta.</p> <p>2.Lectură selectivă din cartea <i>Călătorie în lumea scrisului și a tiparului</i> de Victor Duță.</p> <p>3. Vizionarea unor documentare despre istoria scrisului și a cărții. https://audiovizualul.wordpress.com/tag/istoria-cartii/ https://www.youtube.com/watch?v=rL3z9wDP6_o https://www.youtube.com/watch?v=hi5_csxEXKM https://www.ted.com/talks/stephen_bax_the_world_s_most_mysterious_book/transcript?language=ro</p> <p>3. Jurnal de impresii (activitate individuală)-mirajul cărților.</p>
3	Cartea– poartă către cunoaștere	31 martie 2022	<p>1. Lectură din <i>Teatrul corpului uman</i> , de Maris Wicks și din <i>Cartea micului geniu -mitologia greacă</i> , de Ken Jennings.</p> <p>2. Prezentarea unor enciclopedii, ghiduri, atlase, etc. (activitate în perechi = textul multimodal , stimularea lecturii și dezvoltarea abilităților de comunicare).</p> <p>3.Vizionarea unor documentare BBC : <i>Soarele, Dinozaurii</i>. https://www.youtube.com/watch?v=VwmBnSggcWU https://www.youtube.com/watch?v=Hw_NW2ih8xs</p>
4	Pe cărări	14 aprilie	1. Descoperirea naturii patriei prin operele literare- lectura unor fragmente

	literare	2022	<p>din : Sadoveanu (<i>Țara de dincolo de negură, Împărăția apelor, Valea Frumoasei</i>), Geo Bogza (<i>Țara de Piatră , Cartea Oltului</i>), Al. Vlahuță (<i>România pitorească</i>), Calistrat Hogaș (<i>Pe drumuri de munte, În munții Neamțului</i>).</p> <p>2.Geografie literară – jurnal de călătorie (activitate individuală)</p>
5	O carte- o experiență - o atitudine	12 mai 2022	<p>1.Descoperirea valorilor morale transmise de operele literare: Caragiale (<i>Momente și schițe</i>), Sadoveanu (<i>Baltagul</i>), Keneth Graham (<i>Vântul prin sălcii</i>), George Orwell (<i>Ferma animalelor</i>), Anton Pann (<i>Povestea vorbii, Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge</i>)</p> <p>2.Crearea unui set de norme/reguli proprii=decalog cetățenesc (activitate pe grupe ce vizează dezvoltarea abilităților de comunicare și de lucru în echipă)</p> <p>3. Vizionarea unor ecranizări.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=li0dNwwsVno</p> <p>https://hbogo.ro/filme/vantul-prin-salcii</p>
6	Pe ulița copilăriei	1 Iunie 2022	<p>1. Lecturi selective : Ionel Teodoreanu (<i>Ulița copilăriei, , La Medeleni</i>), Mircea Cărtărescu (<i>Enciclopedia zmeilor</i>), Selma Lagerlöf (<i>Minunata călătorie a lui Nils Holgersson</i>), Victor Hugo (<i>Mizerabilii</i>), R. Kipling (<i>Cartea Junglei</i>).</p> <p>2.Realizarea unor desene care să ilustreze lumea minunată a copilăriei , inserând personaje din lecturi (activitate individuală).</p>

Bibliografie:

C. Cucos, *Pedagogie*, Editura *Polirom*, Iași, 2002;

CREATIVITATE ȘI RUTINĂ ÎN LECȚIA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Prof. Vitalyos Ștefan, Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, Ștefan cel mare, Bacău

Profesiunea de educator este complexă și nobilă prin misiunea pe care o are de îndeplinit: formarea unor personalități autonome integrabile social, cu capacități de gândire critică și creativă, cu un profil moral autentic și cu o înaltă profesionalitate. Importanța socială a profesiei rezultă din responsabilitatea și din rolul hotărâtor pe care îl are educatorul în transformarea profundă a personalității, în dezvoltarea substanței intelectuale, fizice și socio-morale a individului.

Astăzi, profesorul de educație fizică are un rol la fel de important ca cel al părinților și celorlalți profesori în procesul formării și desăvârșirii necesare în viitorul unui copil. Prin urmare, trebuie să fie o persoană extrem de bine pregătită profesională și toată odată o persoană care să aibă grijă de această profesie din vocație. Alături de aceste calități unui profesor de educație fizică nu trebuie să-i lipsească creativitatea. Creativitatea și dăruirea profesorului de educație fizică stau la baza obținerii prestigiului și a satisfacției unui fi model pentru tineri. Consider că aceste două calități ajută profesorul să țină la cel mai mare nivel de interes pentru ora de educație fizică.

Un profesor model a cărui oră este urmărită cu interesul elevilor urmărește să facă atractivă lecția, să urmeze programul școlar dar mai ales să trezească procesul de învățare într-un proces plăcut și cât mai interesant. În această privință educația și profesorul fizic să atragă interesul elevilor prin mai multe modalități : folosirea jocurilor dinamice, formarea și antrenarea echipei școlii (fete și băieți), organizarea de excursii și alte activități extrașcolare.

Deplasare relativă maximă pe o direcție date între două piese asamblate, considerate fata de poziția de contact pe direcția respectivă. Psihologii recunosc ca jocurile au un rol capital in istoria afirmării personalitatii la copil si in formarea caracterului sau. Jocuri de forță, de dexteritate, de calcul - sunt exerciții și antrenament care fac trupul mai viguros, mai suplu și mai rezistent, vedere mai pătrunzătoare, simțul pipăitului mai subtil, spiritul mai metodic sau mai ingenios. Fiecare joc interesează, stimulează o anumită energie fizică sau intelectuală. Prin plăcerii sau al obstinției, el face să-și facă ușor ceea ce la început era dificil sau obositor. Contrar celor ce se afirmă uneori , jocul nu este ucenicia muncii. El nu anticipează decât aparent activitățile adulte. Băiatul care se joacă de-a caii sau de-a trenul nu se pregătește deloc să devină calaret sau mecanic de locomotivă, nici bucătăreasa, fetita care se pregătește în farfurii presupuse mâncăruri fictive dresă cu mirodenii iluzorii. Jocul nu pregătește pentru o meserie definită, el te introduce în viața în ansamblul său, marind capacitatea de a învinge obstacolele sau de a face fata dificultăților. Deși este considerat frivol, pentru ca se opune la ceea ce este serios, deoarece nu produce nici bunuri, nici opere, parand a fi steril, jocul este, de fapt, o activitate modelatoare.

Orice joc presupune respectarea unor reguli ale jocului si, din acest motiv, jocul trebuie sa considere un factor creator de ordine. El instituie un sistem de reguli care precizează ce se face și ce nu se face, cum se face și când se face, adică ce este permis și ce este interzis. Orice încălcare de regulă are drept efect o ieșire din joc, un sfârșit al jocului.

Așadar jocul înseamnă, în primul rând, un ansamblu de restricții voluntare, care stabilesc o legislație tacită a jocului. În mod paradoxal, regulile acestei activități libere, care este jocul, sunt mult mai ferme și mai puternic respectate decât regulile vieții sociale, încălcate adeseori. Dar cea mai importantă funcție a acestuia pare a fi aceea de a stimula imaginația, pentru ca jocul în lumea jocului, implică în mod fundamental capacitatea de a produce variante nelimitate ale fanteziei. Un principiu de ordine în cazul jocului poate fi chiar încălcarea ordinii recunoscute. Modernizarea permanentă a

activităților de educație fizică și sport în școli a impus găsirea unor noi metode, procedee și mijloace prin care să se acționeze în practică.

Dintre acestea, jocurile dinamice s-au impus ca urmare modernă, atractivă pentru elevi și în același timp ca să asigure realizarea obiectivelor educației fizice școlare. Pornind de la această premiză putem considera că jocurile dinamice se pot constitui ca mijloace și metode ale lecției de educație fizică, contribuind la educarea psihomotricității elevilor și folosirea acestora într-o pondere crescută de către profesorul de educație fizică, raționalizat aplicat și în mod riguros aplicate. , vor asigura creșterea calității lecției, în principal în ceea ce privește densitatea, atractivitatea, frecvența elevilor la lecții, dar totodată și realizarea celorlalte obiective ale educației fizice. Jocurile dinamice asociate unei superioare de dezvoltare a aptitudinilor psiho-motrice, precum și de exersare a deprinderilor motrice învățate. În alcătuirea jocurilor dinamice trebuie să se țină cont de gradul de însușire a exercițiilor respective, de către toți elevii clasei, de vârstă, sex și condiții existente. Combinarea deprinderilor motrice trebuie să se realizeze în așa fel încât să se alterneze grupurile musculare angrenate în efort. Pentru a asigura o eficiență în rezolvarea jocurilor dinamice, acestea trebuie să fie planificate pe tot acest anului școlar, valorificând cunoștințele însușite de Combinarea deprinderilor motrice trebuie să se realizeze în așa fel încât să se alterneze grupurile musculare angrenate în efort. Pentru a asigura o eficiență în rezolvarea jocurilor dinamice, acestea trebuie să fie planificate pe tot acest anului școlar, valorificând cunoștințele însușite de Combinarea deprinderilor motrice trebuie să se realizeze în așa fel încât să se alterneze grupurile musculare angrenate în efort. Pentru a asigura o eficiență în rezolvarea jocurilor dinamice, acestea trebuie să fie planificate pe tot acest anului școlar, valorificând cunoștințele însușite de către elevi la probele de atletism (sărituri, alergări, aruncări), la probele de gimnastică (elemente de gimnastică acrobatică, sărituri), dar cu precădere în jocurile sportive. În ceea ce privește succesiunea jocurilor dinamice, se recomandă ca să nu fie mai bine plasate la începutul sau lecția, din cauza oboselii elevilor nu mai au posibilitatea de a executa corect.

Folosirea jocurilor dinamice impune luarea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor:

- gestionarea permanentă și foarte atentă a mișcărilor, pentru dezvoltarea unor deprinderi motrice de bază și specifice;
- pregătirea și supervizarea elevilor pentru evitarea accidentelor sau traumatismelor;
- dezvoltarea plăcerii de a practica diferite sporturi în vederea întăririi sănătății și consolidării unei dezvoltări corporale corecte.
- dobândirea de cunoștințe teoretice și practice de autocontrol în pregătirea și practicarea activităților sportive;

Bibliografie:

1. Scarlat, E., - Educația fizică a copiilor de varstă școlară, Edit. Editis, Bucuresti, 1993
2. Mihailescu, L., Atletism in scoala, Edit. Univ. din Pitești, 2001
3. Ionescu, M., Radu I. și colab. 2004 - Didactica modernă, Editura Dacia, 2004

PRACTICI ȘI EXEMPLE DE ORGANIZARE A PREDĂRII ONLINE LA CLASELE PRIMARE

Prof. Vlad Daniela și Popovici Daniela, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Unirea, Alba

„Un individ învață să participe participând efectiv, mai degrabă decât prin a învăța despre participare.” (Karen O’Shea)

A trecut școala online, cu bune și cu rele. Încercăm să privim în urmă, să nu uităm, să înțelegem ce am învățat din aceste zile provocatoare pentru noi, dascălii, dar și pentru copii și părinți. Din primele zile online am hotărât că vom învăța împreună, că vom depăși frici și bariere, că vom continua școala, că vom fi creativi, originali, implicați, jucăuși dar și serioși.

Știm cu toții cât de greu a fost în martie 2020: frica de pandemie, stresul școlilor închise, lipsa tehnicii pentru a putea intra în contact cu elevii. Ce puteam face? Întrebări firești: Care ar fi soluțiile? Și mai ales cum putem să ne adaptăm noi învățătorii care lucrăm în mediile defavorizate? Au apărut primele piedici. Copiii din clasele mici nu aveau nici măcar telefoane, doar 1-2 aveau într-o clasă. Tabletă sau calculator aveau tot cam așa. Pentru că mulți copii se foloseau doar de telefonul părinților, întâlnirile pe Zoom nu erau posibile. Nici elevii, nici părinții (cam 90% din părinți) nu aveau adrese de email și nu știau folosi platformele de comunicare. Online a însemnat la început discuții individuale pe telefon, distribuire de fișe prin sat, mesaje pe WhatsApp.

Pentru noi, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Unirea, cea mai mare provocare a fost acordarea de șanse egale la educație, prin modalități de conectare cu elevii care nu aveau acces la tehnologie. După 2 luni trebuia făcut „ceva” pentru a continua predarea. Era sfârșitul lui aprilie 2020 și în ciclul primar mai mult de 60% din copii nu mai aveau contact cu mediul educațional.

Pandemia continua, nu erau șanse de a începe școala. Am început să căutăm sponsori. Firme de IT din Cluj sau București ne-au ajutat cu câteva laptopuri și tablete, iar părinții au început să se împrumute, să le asigure copiilor un telefon personal. Așa că în aprilie 2020 a început perioada Zoom, cu pași timizi, cu suport tehnic zilnic pentru părinți, cu webinarii pentru perfecționarea dascălilor, cu consum de timp, energie, bani. Părinți, copii, dascăli învățam împreună!

O etapă importantă a fost respectarea regulilor în timpul școlii online. Împreună cu copiii și părinții am stabilit: 1. punctualitatea - respectarea orei de întâlnire; 2. pornirea camerei video; 3. închiderea microfoanelor; 4. îmbrăcăminte decentă; 5. așteptarea pauzelor pentru masă; 6. solicitarea unor clarificări prin ridicarea mâinii.

Mai 2020: Am stabilit orarul, am modificat durata unei activități (30 minute online), pauzele de 15 minute, iar începutul întâlnirilor depindea de multe ori de programul de lucru al părinților. „Școala de acasă”, cum am denumit-o, începea la 9 sau la 10 sau după-masa târziu, când ajungeau părinții acasă. Multe colege împărțeau clasa în grupe, pentru a lucra diferențiat. Online însemna activități de la 9 la 16 sau 17, apoi corectat de teme, retrimise corectate individual pe whatsapp, seara re-recorectate, re-trimise, iar noaptea pe la 22, primite încă vreo 2 teme, că atunci au venit părinții acasă! Apoi urma încă o zi! ...

Weekendul era pentru webinarii. „Din mers” am învățat despre classroom, meet, sincron, asincron, tablă interactivă, tabletă grafică, openboard, camera web de 15 Mp. Orice discuție între

colege începea: cum ți-a „mers” azi netul? cum te conectezi pe Zoom cu cod personal? cum corectezi temele pe classroom? ce tabletă grafică ne cumpărăm: Xpen sau Wacom?

Prioritățile noastre, a învățătoarelor de la Școala Gimnazială „Avram Iancu” Unirea au fost și sunt:

-starea de bine a copiilor

-suport emoțional pentru copii, în primul rând! copiii învață în mare parte singuri și au nevoie de noi mai mult ca oricând!

-feedback și valorizare

-consiliere tehnică pentru întreaga familie, pentru participarea la activitățile online.

În decembrie 2020, 63 de elevi au primit tablete gratuite. Puține, dar cu suport tehnic, după 10 luni, au început să participe la întâlnirile online și copiii din mediile defavorizate. Au fost primele tablete din viața lor!

A trecut școala online, cu bune și cu rele, cu provocări, dar și neîmpliniri, cu reușite, dar și cu dezamăgiri, cu piedici, dar și cu multe satisfacții. O perioadă grea în care am spus: vom face imposibilul pentru ca elevii noștri să continue școala!

Cel mai greu mi s-a părut să ne schimbăm obiceiurile: obiceiul de a judeca, obiceiul de a critica pe cei din jur, obiceiul de a nu ajuta, de a ne supăra. Am început schimbarea cu momentul de recunoștință, în fiecare dimineață. La începutul fiecărei zile, copiii spun pentru ce sunt recunoscători. Apoi am încercat zilnic să facem un gest de bunătate, să oferim mai multe zâmbete. La sunetul unui clopoțel, în timpul orei, am întrerupt activitatea și am oferit altui coleg un ... ZÂMBET! Starea de abine a apărut în clasă. În ultimul an au apărut în clasă: borcanul cu fapte bune, steluțele aurii pentru recompense (alegerea unei zile fără teme), roluri haioase pentru fiecare elev (meteorologul de serviciu, directorul clasei, doctorul clasei, arheologul băncilor etc), ziua de vineri fără teme, butonul STOP pe care un elev poate să-l apese când simte nevoia de un minut de relaxare (toți se opresc din ceea ce fac și respiră relaxați sau preivesc un minut pe geam).

La școală am schimbat modul de a începe ziua. Acum, în fiecare dimineață intru în clasă cu un zâmbet pentru copii și apoi îi întreb cum se simt. Empatia arătată lor simt cum se întoarce apoi spre mine: 22 de zâmbete și multe îmbrățișări, bucuria lor se revarsă în sufletul meu. Așa începe pentru mine starea de bine. Ei îmi dau puterea de a continua în învățământ.

Pentru mine asta înseamnă wellbeing în clasa mea: găsirea binelui din jurul nostru, acceptarea emoțiilor, oferirea de bunătate și apăsarea butonului de pauză, stop, acum e momentul pentru noi! Fericirea noastră la școală poate fi în fiecare zi, doar să o găsim!

Bibliografie:

1. Bocoș, Mușata, Jucan, Dana, (2010), *Fundamentele pedagogiei*. Teoria și metodologia curriculumului repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor, Editura Paralela 45, Pitești
2. Ciolan, L., (2008) *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași

Educarea creativității în mediul on-line

prof. Zîmbrea Ioana, Liceul Teoretic „Nicolae Jiga”, Tinca

Învățarea este atât un proces individual, prin ritmul caracteristic fiecărui copil de a asimila cunoștințe pe care să știe să le aplice la momentul potrivit, cât și un proces în echipă prin prezența copilului într-o clasă, care va fi de multe ori împărțită în grupe diverse sub îndrumarea profesorului, generând spiritul concurenței.

De-a lungul timpului s-a putut observa că aspectul care face diferența între oameni ține de creativitatea fiecăruia, creativitate prin care reușim să ieșim din situații limită și să rezolvăm problemele cu care ne confruntăm. Creativitatea este valorificată prin însușiri specifice copilăriei: imaginația liberă, jocul, continua căutare, dorința de descoperire, naivitate, însușiri ce vor duce la stimularea unei inteligențe vii, rezultând oameni cu o gândire critică, liberă și creativă.

Termenul de creativitate este foarte larg folosit atât în câmpul social, cât și în cel educațional, derivând de la verbul „a crea” și ajungând până la sensul care urmărește abordarea asupra unui set de abilități care pot fi impulsionate și cultivate. Creativitatea este o activitate de factură psihică, care se manifestă încă din copilărie sub diverse forme, fiind baza unei dezvoltări precoce.

Creativitatea poate fi stimulată și observată cel mai bine prin artă și joc. Prin desen, muzică sau dans, copiii se pot manifesta așa cum consideră ei, fără să respecte reguli rigide. Astfel, educatorii, învățătorii și profesorii cer permanent copiilor ceva nou, care să reducă rutina pentru a antrena imaginația și plăcerea de a descoperi lucruri noi. Un factor important care vine în stimularea creativității este utilizarea tehnologiei și a softurilor educaționale în procesul instructiv-educativ. Acest factor promovează un alt model de învățare și interacțiune didactică, care reușește să transforme comunicarea electronică într-una educațională.

Educația prin învățare creativă, este o etapă a evoluției școlii care trebuie să sesizeze atât direcțiile de evoluție ale societății, cât și să le impulsioneze, să le transforme din societăți virtuale în realități obiective. Școala viitorului va fi cu siguranță o școală informatizată, care îi va pregăti pe copii de timpuriu să rezolve probleme. Prin încredințarea elevilor unor sarcini atât în spațiul școlii, cât și în afara contextului instituționalizat, pe platforme digitale alese de profesor sau pe care elevul le cunoștea dinainte este provocată creativitatea. Aceste sarcini pot fi adresate unui elev sau unui grup de elevi – trimise de unul sau de mai mulți profesori – coordonate, de asemenea, de la distanță. Rolul profesorului în această situație se schimbă, ajutând elevii să identifice singuri răspunsurile și să descopere informațiile necesare, în spațiul exterior școlii.

Creativitatea reprezintă un motiv de cercetare într-o multitudine de domenii, precum: istorie, artă, literatură, economie, psihologie, management, industrie sau chiar agricultură, iar aceste domenii devin transdisciplinare cu ajutorul resurselor educaționale deschise: „Educătorii, psihologii și psihanaliztii, interesați în pronosticarea creativității, vor pune accentul, mai ales, pe personalitatea creativă.”¹⁵ Introducerea resurselor educaționale digitale are ca scop: crearea unei perspective creative, deoarece oferă posibilitatea simulării sau prezentării unui proces care nu poate fi accesat în realitate; modificarea conținutului; oferirea unei clase interactive.

Educarea creativității în școală este o etapă importantă în dezvoltarea copiilor – îi modelează pentru viață, li se dezvăluie uneltele necesare pentru învățare prin experimentarea bucuriei descoperirii,

¹⁵ Erika Landau, Psihologia creativității, Editura didactică și pedagogică, București, 1979, trad. Ana Aronescu, Lorentz Aronescu, p.15.

rezolvarea de probleme. Creativitatea în artă, muzică și educație dezvoltă încrederea de sine a copiilor, entuziasmul ajutându-i să se maturizeze social și emoțional.

Învățăm de la cei mici că o cutie de carton nu este o simplă cutie de carton, ci poate fi o căsuță pentru animale, un robot sau o mașină; iar un flacon de plastic poate fi o navetă spațială sau o barcă. Creativitatea lor se naște din entuziasmul de a privi lucrurile, din simbolurile pe care le crează instinctiv.

„Învățarea este procesul prin care achiziționăm aptitudini și noi cunoștințe. Ființele umane sunt organisme care învață și sunt foarte curioase. Din momentul în care se nasc, copiii mici au un apetit vorace pentru învățare. Pentru prea mulți, acel apetit începe să scadă pe măsură ce urmează școala. A-l menține viu este cheia transformării educației.”¹⁶ Astfel la clasă sunt puse bazele învățării; tot ce este învățat de cei mici este transformat cu ajutorul creativității, în momentul în care le prezentăm ceva, ei de cele mai multe ori vor reuși să vadă dincolo de ce au în față lor și vor adresa întrebări la care noi cei mari nu ne-am gândit, motiv pentru care, poate, nu vom avea pregătit un răspuns.

Prin interesul tot mai puternic al cercetătorilor asupra creativității s-a ajuns la concluzia că aceasta se poate educa. Într-adevăr educația se poate educa și cel mai bine ar fi să facem acest lucru de la o vârstă cât mai fragedă, motiv pentru care i s-a oferit un loc important în programa preșcolară.

„Conceptul de creativitate este diferit interpretat de către cercetătorii care s-au ocupat de această problemă. Particularitățile atribuite creativității ilustrează cel mai bine această diversitate: original, nou, adecvat, neobișnuit, relevant, valoros, armonios, transformat, condensate, spontan. Se enunță astfel păreri privind noutatea și precizia creativității (original – relevant); pe de altă parte sunt indicate procesele intelectuale (transformare-condensare). Se mai pune apoi accentul pe valoarea creativității. Fiecare din aceste attribute cuprinde astfel un aspect parțial care poate fi raportat la personalitatea creativă, la produsul sau procesul creativ.”¹⁷

Învățarea reprezintă o nevoie permanentă a omului, nu doar sub aspect teoretic, ci și sub aspect practic, de a se cunoaște și forma pe sine și mediul înconjurător. Elevii așteaptă de la școală o explorare a altor metode cât mai interactive cu o pondere digitală, dar mai ales o abordare practică a problemelor cu care se confruntă în cadrul disciplinelor școlare.

¹⁶ Ken Robinson, Lou Aronica, Școli creative, Editura Publica, București, 2015, trad. Emilia Vasiliu, p. 16-17.

¹⁷ Erika Landau, Psihologia creativității, Editura didactică și pedagogică, București, 1979, trad. Ana Aronescu, Lorentz Aronescu, p.15.